

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di  
Firenze.  
Magl. L.6.4





Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di  
Firenze.  
Magl. L.6.4









Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di  
Firenze.  
Magl. L.6.4





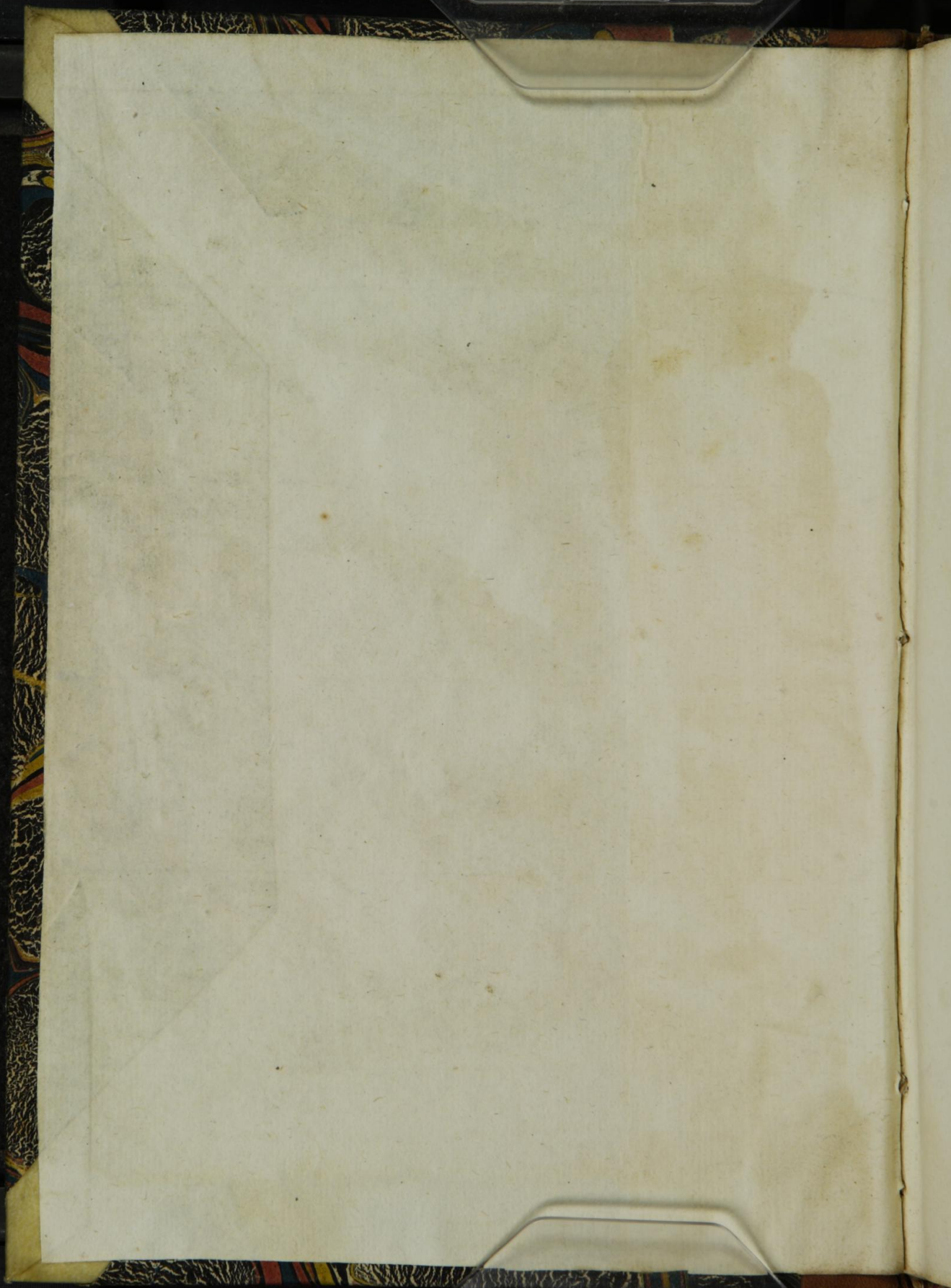
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di  
Firenze.  
Magl. L.6.4





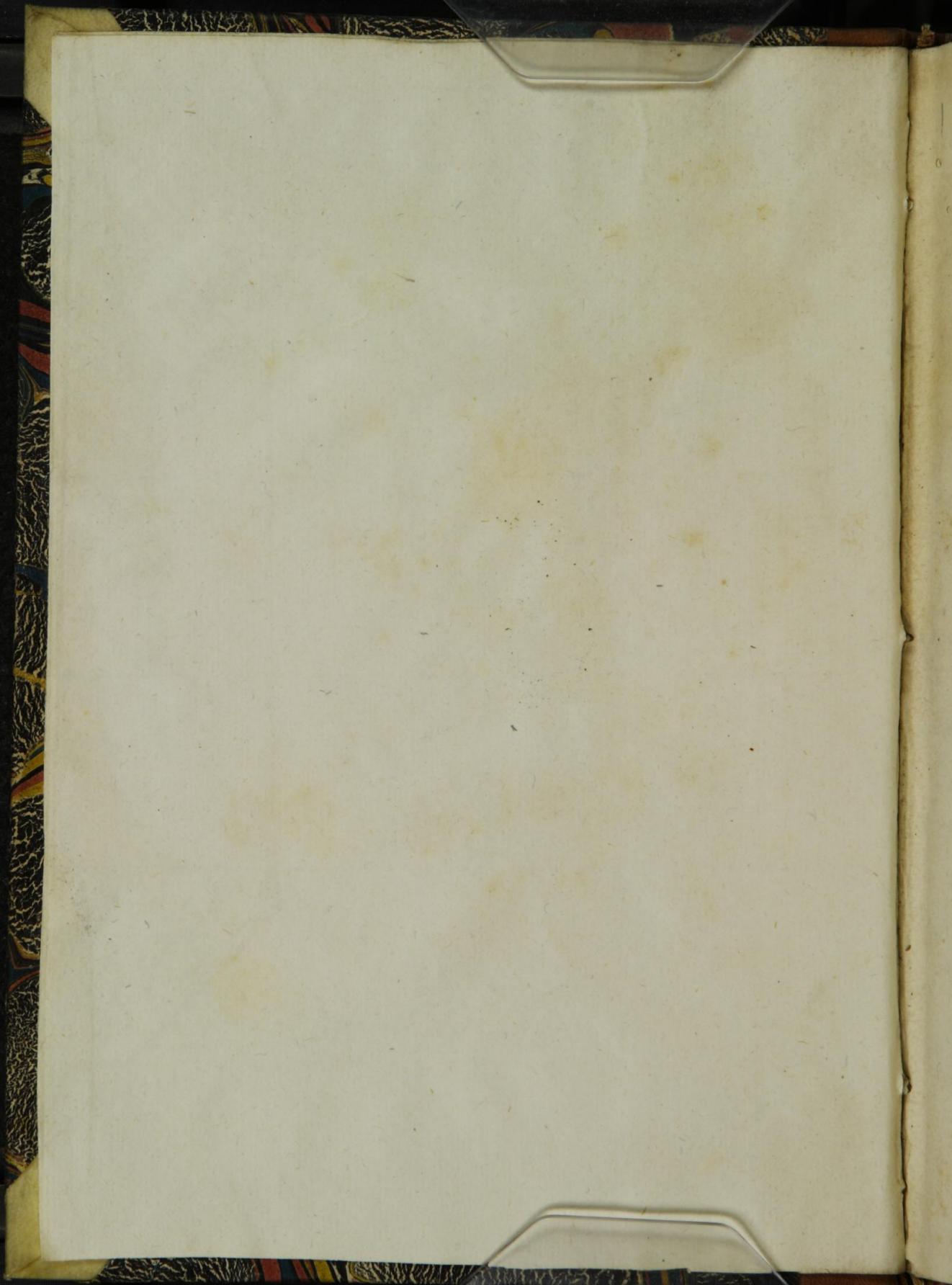
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di  
Firenze.  
Magl. L.6.4













*[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, likely bleed-through from a previous or subsequent page. The text is mostly illegible due to fading and the quality of the scan.]*



96



**P** Roliū q̄ putaueram  
 scribēs posco aperitio  
 ribus venia; quā si pro  
 pria non meminerit im  
 peritia tamen excusat  
 me simpliciū ruditiq; cōpassio. qui  
 bus nisi panē dūmūte dimississem  
 nec ipsi qd sumerēt nec alijs qd sor  
 tirētur inuēto remāsissem ac cepha  
 li puectis z grādibus saturatis q̄  
 nō foret vt arbitror pietatis nego  
 cūz. Quz me fateor amplius simpli  
 ciū q̄ sapientiū debitorē; excusat  
 me non minus tēporis breuitas vi  
 gens. z labor mihi aliunde impen  
 sus cuius sociorū caritas testis est.  
 oportebat. n. me ipsum p horas vi  
 uidere z vtriq; operi īsistere īde  
 fesse laboraui igitur algoris tēpore  
 die noctuq; somno z regeimētis z  
 corporis parcens vt breui q̄ opta  
 bam cōcludere īteruallo q̄ z feci  
 diuina gratia coadiutus. Sed quia  
 opusculū in correctū z in reuēsi; re  
 liquera; captauī tēpus alibi vbi re  
 uiderē z corrigerem errata magis  
 aptū. z dñs mihi gratiā postulātū p  
 cessit. Correxī ergo opusculū a capi  
 te rescribēdo z quasdā figuras oc  
 curētes addēdo a qb⁹ grā vt dixi  
 dñi nři iesu xpi. nec nō sanctorū do  
 ctorū a qb⁹ iā nō de palcis spicas ex  
 cussisse s; d̄ arca me fateor recepisse  
 firmamētū. Jō cū aliqua bñ p̄dita  
 q̄ inuenerit laudet iesus xps; z sa  
 cros ei⁹ doctores vbi nō min⁹ de  
 bite dictū fuerit volo meo defectui  
 īputari. Supplicās tñ legētū carita  
 tē vt p me īutili opario apud xps; z  
 iudicē nři; hūiliter ītercedat. Amē.

Abstinētia  
 Adulatio  
 Amicitia  
 Apostoli  
 Ascensio  
 Auaritia  
 Beatitudo  
 Caritas  
 Caro humana  
 Corpus xpi  
 Confessio  
 Continentia  
 Detractio  
 Dyabolus  
 Diuitie  
 Elemosyna  
 Ecclesia  
 Fides  
 Gibellini  
 Gloria vana  
 Gratia  
 Gratiarū actio  
 Perseuerantia  
 Predicator  
 Prelatio  
 Reciduum  
 Religiosi  
 Resurrectio

Sacerdotes  
 Sacra scriptura  
 Satisfactio  
 Spiritus sanctus  
 Superbia  
 Temptatio  
 Vula  
 hūana conditio  
 humilitas  
 Incarnatio  
 Infernus  
 Iudicium  
 Iusticia  
 Ira  
 hypocrita  
 Lachryma  
 Luxuria  
 Maria  
 Misericordia  
 Moys  
 Mundus  
 Oratio  
 Passio xpi  
 Paciencia  
 Parentes  
 Paupertas  
 Penitentia



**N**on adverte lector ad tabu  
 a lā scriptā nōrās ibi tria. p  
 scias materias figurar p nu  
 mēp distictas vt pīa mā significet  
 p nūmēp pīmū. s. p vnitatē. s. a. vō  
 p dualitatē z sic deiceps. s. nō. pī  
 culares figuras seu moralitates cu  
 iuslibet mīe eē distictas p lras al  
 phabeti vt pīa figu. cu iuslib; ma  
 terie cognoscat. p. A. s. a. p B. ter  
 tia. p. C. z sic deiceps. tertio scias  
 q vbiq; d aliq mā alibi fiat mē  
 tio inuenies i fine illi mīe assigna  
 tas māsī q; d illa sit mētio cū lra  
 illa significatē vīdicatē s idē scias  
 fieri i moralitatib; illis q i s opū  
 sculo mām nō hnt ppīā vt i pces  
 su tabule te clare itēri si dubito.

#### Abstinentia

**A** Qd corp' nō obedit spiritui nisi  
 s. r. 14. abstracta esca p ieiunū. figura d  
 absalō q fec obunri segetes ioab

**B** Qd oya. nō inuenit locū i nob cū  
 corp' receptaculū p ieiunū z ab  
 stinētiā attenuat. fig. daniel q p  
 dstruxit ydolu postmodum occi  
 dit draconem.

**C** Qd corp' idonituz pēipitat se z  
 spūz. fig. milites pharaōis simul  
 cum equis suis submersi sunt in  
 mari rubro

**D** Qd corp' restringendū ē p absti  
 nentiā ne cōfundat spūz. figura  
 Ismael pcutiebat frēz suū.

**E** Qd corp' pīto ē dissipare mātū  
 tiones aie iusu dyaboli. fig. nabu  
 zardā destruxit muros yerusalē

**F** Qd corp' crapule sopitū iducit  
 ignē luxurie. fig. loth i sodomis  
 fugit icēdiū; peccauit cū filiab;

**Vino ebri** **Aduer** tñt  
 Ubi luxuria. A. vbi incarnatio p  
 totū. vbi beatitudo. C. vbi gīa. C.

#### Adulatio.

**A** Qd fugiēde sūt laules hoīuz z  
 adulationes z audiēda ē fraterna  
 i crepatio. fig. in oī sacrificio po  
 nebat z ab eod ē phibebat mel  
**B** Qd adulatio vt qdā deceptor ē  
 simulās matū bonū. fig. Acha b 3 r. 22  
 rex yīrael credit falsis pphetis

**C** Qd adulator s blādū postmōz p  
 cutit detrahēdo. fig. pharisei du  
 xerunt xpm ad supercilium mon  
 tis vt inde precipitarent eum.

**D** Qd recipiēs adulationes sēcānē  
 cōfundit. fig. volumē erat in ore  
 dulce z mel z fec vētrē amāicāi apoc 4

**E** Qd q delectat laudari sepe rema  
 ner pīfusus. fig. Rex babylōis de  
 dit potū laxatiū regi sedechie  
 postq fecerat cū saltare 4 r. 25

**F** Qd laudat puenit a supbia z cu  
 piditate. fig. susanā vinctā agref  
 si sūt senes iudices. vbi detractō  
 B. vbi gloriāna. F. dani 13

#### Aduersitas

**Ubi paciētiā. E. vbi paupertas**  
**L. vbi mundus. A.**

#### Amicitia

**A** Qd multi nō amāt nisi qtu; du  
 rat cōmodū. fig. d trib' aicis iob 106 2

**B** Qd xp's fuit ver' aicus. fig. de  
 qdā apocriso q magī recitat i 3.  
 li. R. d struce z pullis ei' pōtis  
 i vase vitreo. 3 r. 6

#### Amia

**Ubi scia. D. vbi pscia. D. vbi cō**  
**pūctio L. E. h. vbi dya. B. E. J.**  
**vbi gloriāna. E. vbi gīa. A. z**  
**fere vbi ecclia p totū A h**



In omni materia aliquid continetur  
ad animam pertinens

Antixps

Ubi ecclesia. E.

Apostoli

Exo 17 A Qd p aplos multiplicati sunt populi  
fidelium. fig. exo. 12. patriarchis  
multiplicatus est populus ysaac

Exo 15 B Qd velut celestes fontes pota  
uerunt nos aqua sacre doctrine  
fig. filij ysaac venerunt in belis  
ubi erat. 12. fontes

Exo 24 C Qd apostoli omnia relinquentes  
moribus non timuerunt. fig. de. 12.  
vitulis deo imolatis

Exo 24 D Qd ipsi apostoli fundamentum fue  
runt ecclesie. fig. de 12. lapidibus  
quos de iordanis aluco. 12. tula  
runt principes ysaac. 2c.

Exo 24 E Qd apostoli fuerunt doctores le  
gum fidelissimi xpi. fig. fuerunt ele  
cti. 12. principes ysaac qui instruere  
rent populum de libris manda  
torum

Exo 28 F Qd per apostolos decora facta  
est ecclesia. 7 fortis. fig. vestis  
sacerdotalis continebat. 12. lapi  
des preciosos

Exo 28 G Qd apostoli nos cibauerunt et re  
fecerunt pane sacre scriptur. fig.  
salomon ordinavit 12. perfectos super  
ministracione victualium

Exo 28 H De conversione sancti pauli. fig. d. ba  
laam cuius asinus percussit angelus

Ascensio xpi

Exo 18 A Qd xps cum pietate ascendit sed de  
scendit cum iusticia et videret. fig.  
inbecilla puer ascendebat d. mari

Exo 28 B Qd xps dicens salutem synagoge  
saluavit ecclesiam. fig. Jacob pe

tens Rachel recepit lyam

C Qd xps carnem nostram portauit  
in celum. figura assimilatus aquile  
portauit pullos suos in alis as  
sumptos

D Qd xps aperuit nobis portam  
celi. fig. de hostio aperto quod vi  
dit iohannes in apocalip. quod nemo  
claudere potest

Avaritia

A De religiosis proprietariis. fig. Gen 4  
Caym occidit abel fratrem suum

B Qd diuitie male acquisite et ne  
quiter recte occidunt avarum  
fig. Absalon remansit capillis  
ad quercus suspensus

C Qualiter avarus omnia relinquit  
in morte. figura. locuste egypti  
phicte sunt in mare flante ven  
to occidentali

D Qd pecunia facit effundi christiano  
rum sanguinem. fig. aque egypti  
perconuerse sunt in sanguinem

E Qd auaricia excecet hominem  
ne videat proximum per compassionem  
fig. in egypto fuerunt tenebre  
a deo depresso ut frater non vi  
deret fratrem

F Qd pecunia quam reseruat auarus  
nihil ei prodest in futuro. fig. manna  
non seruatum in crastinum putrescebat

G Qd auarus exigit omnes modos acquirendi  
sibi ad diabolum. fig. de  
flumine egypti exibat aqua ad mo  
dum thesauri 2c. ut. M. dicit

H Qd auarus nunquam prestat reges sed  
dum vergit ab uxore et filiis. fig. pharaone  
constituit superstes opus super filios ysaac in egypto

I Qd refugium euadendi auariciam



est celestiu cōteplatio. fig. cū abi  
melech succedisset thebeth gen  
tes loci illius fuerūt ad turrim

**R** Qd magna ē paupz v̄tus q non  
ponit affectū i diuitijs. fig. tres  
pueri nolētes adorāz idolū iussu  
regis missi sunt in fornacem

**L** Qd dya. duplicē decipulā ordia  
uit ad strahēdū nos deo. s. au  
ricia p̄cupiscētiam. figura Jero  
boam fecit duos vitulos

**M** Qd cupiditas z caritas n̄ se cō  
patiunt i aīa. fig. d̄ muscis egypti  
q̄ sic hoīes infestabant

**n** Qd cognoscit instabilitas diuitia  
rū i eaz amissioe. fig. dixit deus  
p̄gregēt aque q̄ s̄b celo sūt i locū  
vniū. Et seq̄ z appareat arida

**D** Qd nō p̄pedit terrenoz p̄missia a  
terrenis hoīb̄ nisi cū ellectant a  
terrenis v̄sus celū p̄ affectū. fig.  
eleuauit me sp̄s iter celū z trā

**P** Qd p̄ vsu z abusu diuitiaz q  
dā saluātur z qdā dānant. figu.  
filij ysacl trāsierunt securi z il  
les i per mare rubz. egyptij ve  
ro submersi sunt ibidem

**D** Cor plenū auaricia recipe negt  
xp̄i gr̄az. s. dānatōez eternā. fig.  
quā ostēdit angel⁹ zacharie. zc.

**R** Qd cupiditas velut ignis cupi  
dos ardet z ducrat. si. d̄ nadab  
z abiu q̄ sacrificabāt de alieno  
igne. zc. vbi diuitie p̄ totū. vbi  
ypocrita. L. vbi parētes. L.

Baptismus

Ubifides. L. vbi dya. A.

Beatitudo

**A** Qd quelibz aīa hz btitudines se  
cūduz p̄p̄ia merita i celis. fig.

ioseph posuit fratres suos q̄a d̄  
inuitauit in mēsa secunduz ordi  
nem p̄ime genture

**B** Qd beatitudo celestis nō n̄mo  
ratur ellectoz multitudinē. fig. exo 22  
percussit moyses petrā z egressē  
sunt aque largissime

**L** De qualitate z magnitudine bea  
titudinis figurat d̄ p̄uio assueri

**D** Qd ex terrore certaminis penitē  
tia q̄ plures homines perdunt  
eternā beatitudinē. figuratur  
de filiis ysacl qui timuerunt in  
gredi ter raz p̄missis ob timo  
rem certādi cōtra illos qui erāt  
de genere enach. vbi corp⁹ xp̄i  
D. vbi p̄scia. B. vbi diuitie. B.  
vbi ecclia. L. vbi paciencia. A.  
vbi perseverantia. B.

Caritas

**A** Qd caritas tunc est perfectissi  
ma cum dolet de malo iuncti.  
figuratur a Euilath quem Auu  
us de paradiso rigat p̄ducit au  
rum optimū

**B** Cor depositum inflamatur cari  
tati z fecundatur bonis. figu. be  
lia posuit holocaustum super al  
tare z ignis descendit

**L** Caritas xp̄i nutritur in anima p̄  
contemplationem circis chrisi  
figura p̄ceptum fuit vt ignis i  
altar i semper arderet quē nutri  
ret sacerdes

**D** Quod caritas dei suae sp̄ritus  
sancti descendit in deuotas ani  
mas deuote orantes. figura za  
charie oranti angelus annūtia  
uit Johannem

Aui



*Exo 16* **E** Quod nullū op<sup>o</sup> valet quā si nō  
igne caritatis sit decoctū. figura  
de manna q<sup>o</sup> nihil valebat cru-  
dum comestum

*Exo 8* **F** Quod filij dei a filiis seculi cogno-  
scuntur caritate. figu. Magi desse-  
cerunt in tertio signo z cetera.

*Exo 17* **B** Quod sū lūe caritatis magnū ē pi-  
culū p hūc mūdū pegrinari eo q<sup>o</sup>  
ē caligie plen<sup>o</sup>. figu. d filijs ysr<sup>l</sup>  
qb<sup>o</sup> ne noctistpe errarēt i deserto  
dedit deus ignea nubem.

**L**aro humana

*Judi xi* **A** Caro mortificanda est cū resistit  
spūi. figu. Beth fecit de ppria si-  
lia sacrificium deo

*Josn 9* **B** Corporales sensus cū spūi volūt  
decipere sūt mortificadi lachrymis  
z labōe. fig. d gabaōitis q occur-  
rerūt iosue cū veteribus pannis

*Josne 10* **L** Imponēda ē crux xpī sibi corp<sup>o</sup>  
lib<sup>o</sup> vt mōtificet. fig. iosue calca-  
uit colla. s. regum q iusserāt Ba-  
baon z suspendit eos in ligno

*2 esdr c 10* **D** Quod carne dominātes spūs pfūdif  
fig. d appemen q dyadema regis  
elleuabat d capite z iponebat sibi

*Judi 16* **E** Caro trahit spūm i manu dyabo-  
li. figu. Dalida tradidit Sanson  
in manu philistinorum

*3 R 21* **F** Caro iuuat dyabolū ad vicēduz  
hoīez. fig. tesabel fec lapidari na-  
both z achab possedit ei<sup>o</sup> vineā

*3 R 1<sup>o</sup>* **B** Corpus totis virib<sup>o</sup> conat sibi  
viciu spūi. figu. Adomas conaba-  
tur regnare z regnum accipere  
Salomon fratri suo

*3 R 2* **B** Corpus conat abuti delectatib<sup>o</sup>  
mūdi. figu. adomas voluit habe-  
re suamitē que fuerat patris sui

serua z non cognouerat eam

*Gen 1<sup>o</sup>* **I** Quod spūs accepit vniū a deo sup  
oēs mor<sup>o</sup> corpis. fig. dixit pducas  
terza quadrupedia z reptilia z

*Gen 6* **K** Quod carne viuētes potius terrea  
diligit q<sup>o</sup> eterna. figu. coruus i  
uento cadauere non curauit am-  
plius ad archam reddere.

*Exo 1<sup>o</sup>* **L** Quod deficiēte de regno aīe rōnis  
iudicio regnat carnal appetit<sup>o</sup> z  
tunc oēs vires aīe affligūt. figu.

Mōtuo pharaone q cognoscebat  
Ioseph surzexit aliū pharao

*Exo 5* **M** Quod carnalib<sup>o</sup> hoīb<sup>o</sup> redolent  
fetida z imunda z spūalia fetent  
figu. de filiis ysr<sup>l</sup> clamātibus d  
Moysen dicētes feter fecisti odo-  
rē nr<sup>o</sup>; corā pharaōe vbi Abstine-  
tia. L. D. E. vbi Cōfessio. J. vbi  
diuitie. D. vbi luxuria. B. L. D.  
vbi mūdus. L. vbi oratio. D.

**L**aro vel corpus xpī

*3 R 19* **A** Quod corp<sup>o</sup> xpī est viaticum ad ce-  
lūz perducens. figu. helyas panē  
sub cineritū comedit z ambula-  
uit vsq; ad montem dei.

*4 R 23* **B** Quod aīa purgāda est ab oī sorde  
z precipue cupiditate i assumptio-  
ne sacramēti eucharistie. fig. Josi-  
as pcepit purgari iudeā ab ydola-  
tria z postmō; pcepit fieri phase

*Ruth 2* **L** Quod optime dispōit peccatrix aīa  
ad illd sacm audiēdo vbi dī. fi-  
gu. ruth ibat p<sup>o</sup> terga metētū z  
iuitata ē ad buclā pāis metētū.

*Judi 1* **D** Quod illud sacm fide credit s; nō  
capit humana scia. figu. philistei  
per sponsam sauerunt probleu-  
nia non autem per eos zc.



**E** Qd cib' iste spūat ē aīe necessar'.

Gen 2

et p' ei nutriti pstat q' cib' cor  
poral' corpi figura d' ligno vite q'

**S** Qd sepe v' raro sumēs b' sacm

Mat 8

dūmō nō pīnatī peccat. fig. de

vtroq; mō. zachē' f'cepit xp̄s i do

mū suā gaudēs. cēurio aut dñe n

sū dign' zc. vterq; grat' fuit xp̄o

**B** Qd corp' xp̄i illuat cor hoīs p

1 R 14

tēptatōez. fig. Jonathan post pu

gnam comedit mel z visum qd se

reperdiderat recepit

**b** Qd oēs sensus corporal' decipiūt

Gen 22

circa b' sacm pter auditū. fig. et

xit Isaac filio suo iacob. vox qdē

vox iacob ē s; man' sūt Esau

**I** Qd sumēs b' sacm p' d; lauari

Gen 18

tachymus z pēplāi passionē xp̄i

z crucē vt digne sumat. fig. dixit

Abrahā angelis lauentur pedes

vestri z requiescite sub arbore

afferā vobis buxalam zc.

**R** Qd pu' purgāda ē aīa a mal' co

Exo 16

gitationibus z affectiones mundi

sunt ab eadē excludēde z postmo

dū de hoc sacramēto refici. fig. si

lij israel nisi p'sūpta fāria egipti

**I** Qd sumēs illd' sacm pte hostie

Exo 16

tū recepit qdū sumēs totā hostiā

qz i pnb' z singul' manet integer

fig. filij isrl māna coligebāt z mē

sura gomoz z qplus coligebat nō

plus iueniebat. vbi ecclia. A.

Confessio.

**A** Confessio vīnificat aīa; pūntam

grā p' dyabolū. fig. mortuo iosep

z sepulto dedit dñs iudam ducē

filij israel cōtra ehananeos

**B** Confessio p' ita placat furore dei

sup pedzē. fig. dō clamauit ange

2 R 24

lo p'ciētē z icēs ego sū q' peccauī

**C** Confessio integra fugat dyabolū

p' machabring

dūnta hō fac aīa; succūbē. si. dī

xit thymote' p'cipib' suis si iū

das transibit iordanem zc.

**D** Confessioe pūa oēs vītes secure

(Exo 14

pcedūt fig. tribu iuda que prior

intravit Mare rubrū z cūncos

alīe tribus secure sunt zc.

**E** Confessio p'cul fugat p'cā ne redeāt

4 R 6

ad aīa; fig. latrūculi syriē nō fue

rūt postmōz reuerfi i samariā ex

q' Elyseus illos regi māifestauit

**S** p'fē. d; clpā cū edioab aīa pellē

2 R 13

**B** Confessioe; fictā nō recipit deus

2 R 16

**b** Qd si tacem' p'cā n'ra p'fēdo aut

(Exo 14

illa nō pure ifern' absorbet nos

**I** Qd dyabolus inter enīc vītes

zancha 7

plus odit p'fessionē iō studet illam

ab anima fugare z extirpare

**R** Qd nisi p' p'fessionē p'cā excludāt

Gen p'

aīa n' p' gēq; bōi meritor' facere

Levi 5

**I** Qualiter faciēda est cōfessio z

Ham 2

que cōmutant eandem

**M** Qd nisi p'cā venilia cōfiteamur

Ham 2

inductūt aīa; ad piculū cū fuerūt

multiplicata. Confessio

**A** hō volēs dyaboli insidias fuge

i R 19

re debet p'sciētē acquiescere

**B** peccāte hōie p'cō mōtali p'cūt oēs

Job p'

aīe vītes stimulo p'scie excepto

Job 3

**C** Confessio pp p'cā ipropat aīe p'cātici

Josue 2

**D** Exspia p'scie nascūt i aīa timor

2 R 3

gebēne z spes venie qb' aīa sanā

Exo p'

**E** Mortua delectatiōe peccati vī

Exo 38

uit stimulus conscientie.

**S** Bōitate p'scie saluāt vītes aīe

**B** Qd i p'p'ia p'scia hō specular' an

bon' v' mal' sit. A iij



ezechie

**H** Qd hō an̄ dīe rōnis reddēde d;  
videre libzū sue p̄scie q̄tū d; dō  
zē. vbi p̄fessio. f. vbi p̄punctio. l.  
vbi temptatio. A.

Lōpunctio.

**A** Lōpunctio lachrymarū liberat cor  
pus z sp̄m d̄ manu dyaboli.

**B** Quid dē vere recōciliat cū cor  
ē p̄trictū z ocul' plen' lachrymis

**L** Qd aīa lachrymus carēs d; illaf  
a decipere ne sit sterilis.

**D** Qd dñs sibi aīa; sp̄sam assumit  
quā inuenit lachrymis plenā

**E** Qd xps z angeli libēter accedūt  
ad cor lachrymis plenū

**F** Qd ministri xpi sp̄ z eb̄ent lauare  
lachrymis an̄ ministeriū

**S** Qd si sanguis xpi d; nos mūdāf  
oz nos p lachrymas disponere

**H** Qd dñs p̄solat lugētes i tribula  
tionibus eoz

**I** Qd p̄cōr d; lauare lachrymis cō  
scientia suadente

**K** Qd lachrymus deficiētib' aīa ē  
in periculis captiōis a dyabolo

**L** Qd cīa tēptamēta carnis fugāt  
habūdantia lachrymarū

**M** Qd oīs dyaboli exercitus eua  
nescit īpetu lachrymarū

**N** Qd post amaras lachrymas se  
quit i aīa habūdantia grāz vbi

cōfessio. B. vbi lachryma p totū  
Contemplatio.

Ubi auaritia. f. p. vbi caritas.  
D. vbi dyabol'. L. vbi dīne. A.

Consolatio.

Ubi p̄punctio. h.

Correctio.

Ubi adulatō. a. b. c. vbi paciā A  
Crux

Ubi caro. B. L. vbi corp' xpi  
vbipassio. A. B. L. h. k. l. m. o.

Detractio

**A** Qd detractores portāt in iudiciū  
hōiū in lingua

**B** Qd detractor plus aliq' bonum  
dicit de eo an̄ vult detrabere

vt sibi facili' credat malū.

**L** Qd sūt tria genera detractorū  
**D** Qd detractor pascit sui p̄miū d̄

tractiōe z i illa delectat

**E** Qd detractor p̄fundit cū ci' d̄tra  
ctio īcrepat vbi adulatio. L. vbi  
inuidia. B. L.

Dyabolus

**A** Qd dyabol' neminē baptizātū ē  
tēptatūz abire relinqt v̄s scelū

qu illi p̄beat īpedimētū. graue

**B** Qd dyabol' icautā aīa; decipit  
z caput z captā exterminat

**L** Qd dyabol' fideles derelinqt ī  
pace si p̄se suggestiōes abiciāt.

**D** Qd dyabol' conat' extingere p̄i  
mordie p̄iue ne amplius crescat

**E** Qd dyabol' intrās ad aīam illā  
expoliat meritis z virtutib'

**F** Qd dyabol' conat' extingere in  
aīa p̄fessionē z q̄ comittant eādē

z merita p̄petrata

**S** Qd dyabolus nō pōt nobis face  
re cō malū q̄ cupit phibēte dño

**H** Qd dyabol' fuit p̄cussus a xpo  
nesciēs ip̄; venisse ī hūc mūdum

**I** Qd dyabol' ardēt' īsegnit vo  
lentes fugere a p̄cō.

**K** Qd dyabol' nō solū peccatores  
s; dei electos cupit decipere

**L** Qd dyabol' p̄fortū penitus est  
fugien. si volum' peccare

**A** Qd dyabol' cupit exccare lu



men aie quo celestia cōtēplatur.  
**N** Qd oya. pcorē quē possid; nō p  
sequitur s; fugietē multū insecutur  
rē. ēr vbi caro. f. m. vbi pfectio  
f. vbi pscia. A. f. vbi pūctio.  
A. vbi glia vana. D. E. vbi hu  
mana pdictio. B. vbi iudiciū E.  
vbi lachryma. A. L. vbi oīo. D.  
vbi paciētia. D. vbi paupertas B.  
vbi xps. L. Diuitie.

**A** Qd p diuitijs tpalibus nō sunt  
relinquēde spūales diuitie

**B** Qd diuitiaz supflū abicere de  
bemus z ab eis dē remouere affe  
ctū ne nos submergāt

**E** Qd nimū colētes diuitias inepti  
sunt ad pugnā p dyabolus

**D** Qd i morte cognoscit diuitē a di  
uitijs fuisse delusum

**E** Qd breui vite nē nō sūt mītra p  
parādā tpalia ne impediāt nos a  
receptione grē celestis

**F** Qd sepi<sup>9</sup> aīa sepat a corpore p  
mortē quā possit affect<sup>9</sup> separi a  
diuitijs iō ligat fortiter

**B** Qd cor positū p affectū i diuitijs  
i eis dē occidit rē. ēr vbi auaritia.  
B. L. D. E. f. h. R. D. vbi elimo  
syna. A. vbi mūdus. f. vbi paup  
tas. L. D. Elymosina

**A** Qd recipiē<sup>9</sup> multiplicatū i ce  
lū q hie paupib<sup>9</sup> elargimur

**B** Qd xpo z paupib<sup>9</sup> debem<sup>9</sup> pui  
dere vt nō irascat nobis s; effi  
ciat benign<sup>9</sup>

**E** Qd xpo tenemur reddere i suis  
paupib<sup>9</sup> bñficia q nob tāta bona  
contulit iō sup hec paupes ordi  
nant ad elemosynas

**D** Qd diuites abutūt diuitijs quas

acgrūt d pda paupz sed diuiti  
me puniuntur.

**E** Qd elemosyna pgregat ppraua  
carnis dñideria exercitus fortis  
ad aduādum aīam.

**F** Qd paupes xpi reficiens obtine  
bit merēdi grāz p quā celū mere  
bit rē. ēr vbi auaricia. f.

Ecclesia.

**A** Qd xps merito cecit synagogā  
z elegit ecclesiā.

**B** Qd ecclesia ptinet celestē panē sa  
cre scripture z puritatē pñie.

**E** Qd multitudo dñcediūse eccle  
siē plene pcepit i hac vita pp mali  
tiā s; i futura pcepit vbi tota rē  
triumphat.

**D** Qd i ecclesia lucēt tres virtutes  
theologicē z qtuor cardiales.

**E** Qd ecclesia qtuor pñsuras patit<sup>9</sup>  
grauēs. f. iudeoz. gētiliū. z here  
ticor. z vltio antixpi.

**F** Qd ecclesia. vt sedē rēgia ē ornata

**B** Qd ecclesia vlt<sup>9</sup> dom<sup>9</sup> regia h; pul  
chrū i troitū. pulchrū atriū z pul  
chrū thalamū.

**h** Quid sit lōgitudō latitudo z ali  
tudo ecclesie.

**f** Qd nō possum<sup>9</sup> hic pcepe eccle  
siē glia; hūana vñtū rē. z vbi apli  
D. E. f. B. vbi ascēsiō. B. vbi  
corp<sup>9</sup> xpi. D. f. vbi pscia. S.

Fides.

**A** Qd duri<sup>9</sup> puniet fidel<sup>9</sup> peccator  
q infidelis i inferno.

**B** Qd fides semp aduādā ē bōis  
operibus.

**E** Qd post fidē dñs nob dat grāz.

**D** Quod supposita fide pcor facili  
ter reddit ad pñiaz aīe nēquā.



Levi

**E** Qd glib; xpian? d; oi studio csa  
ri aiam xpiana; peccato lapsam  
reddere deo q illa amiserat

Gxu

**S** Qd obem? pfiat aia; nra; sine  
diminutioe qua xps psignavit fi  
dei signo z nob pfuada tradidit

Gn 25

**B** Qd illa q sunt fidei ituerino pos  
sum? pp eoz claritate idfide me  
diatē ineri illa debem? z nob sus  
fic ad via celi . z l. vbi apli . B.  
vbi corpus xpi . D. vbi ppunctio .  
E. vbi ecclesia . S.

Buelfiz Babelini

3 Rx Lamo  
Lmi

**A** Qd turbaverit ecclesia multipl'r  
**B** Qd dya . e eoz piliator z n de?  
**E** Qd ecclesia ab eisde lesaparet ne  
quit carnatē qua ocepit d xpo  
Gloria vana

4 Rx

**A** Qd padēs opa bda p manes glo  
riam perdit illa

1 Rx 21

**B** Qd cogitāemōtē fugat glia na.

2 Rx 18

**E** Qd glia taniē d bōis opib? i ipis  
**D** Qd homo opera sua deo narra  
re debet non autem hominibus

Gxu 2

**E** Qd hōi d; act? suos bonos hoi  
b? māifestare nisi sint itentione  
bona firmiter solidati

3 Rx 14

**S** Qd iactātiatq; gloriificatio ina  
nis tolit gratia ab homine.

2 Rx 4 Lm 24

**B** Qd appetit? lanis glie sūt latrū  
culi expoliantes animam z occi  
dentes virtutes

Gn 40

**B** Qd demōes rapiūt opa q per ia  
ctantiam manifestantur

1 Rx 27

**I** Qd opa nra debem? hoi b? ostē  
dere cū peul ē lanis glia . cū dō  
illa timent? a se dēda sūt hoi bus

Gn 25

**R** Qd ab opib? nris excludēdi sūt  
appetit? lanis glie vsq; ad mōtē

Joſu 7

**L** Qd aſumētes sibi glia de vtri

b? furtū pmitūt i deū et vbi adu  
latio . L. vbi bñtudo per totum  
Gratia

**A** Qd adueniēte diuina gra aia pro  
ducit bōa opa qb? erat priuata

**B** Qd xps semp gra; tribuit iuēto  
qui recipit

**E** Qd pēōr nō reddit ad xpm nisi  
tractus a gratia

**D** Qd nō cognoscit piculū pēi nisi  
post illuminationē grē . vbi caro

L. vbi pſessio . A. vbi cōpactio .  
M. vbi diuicie . e. vbi maria . b. c. e.

Gratiarū actio

**A** Qd p gratiarū actionē deus incli  
nat ad largiēda maiora

**B** Qd tenemur ex multis bñficijs  
dō grās reddē cū modico pſetē

**E** Qd spūalr debem? xpo regratia  
ri ob victoriā quā p nob p hōiē

obtinuit . vbi caritas . L. vbi glia  
inna . L. Bula

**A** Qd i gulosis hītar dyabolus

**B** Qd gulosi nō pēipiūt eoz ruinas  
vbi abstinentia . A. E. S.

humana pſectio

**A** Qd nō cognoscit vite pñtis fra  
gilitas nisi per mortem

**B** Qd hō i hac vita vt capti? iacē  
Qd seruantes peccatum vsq; ad

senectutē vir saluantur

**D** Qd cognoscit hūana pſectio quis  
speculatur in sepulchro . vbi mū  
dus . B. D. humilitas

**A** Qd o; nos hūiliare exēplo xpi

**B** Qd aſa cupiēs diligi velut spō  
sa a xpo debet deposita supbia

sectari humilitatem xpi .  
**E** Qd hūilis anima ē de stirpe xpi  
iō illam querit sponsam



**D** Qd humilitas flecta pprehēdit a  
 xpi iusticia z abijcitur  
**E** Qd humilitas appit vite eterne  
 hostiū. vbi dicitur. A. vbi gloria  
 vana. J. vbi Ira. E.  
 Incarnatio  
**A** Qd xps tm pp hoies descēdit d  
 celo z suscepit nostrā carnem  
**B** Qd xps dat? ē nobis puulus vt  
 securius reuertatur ad ipsum  
**E** Qd humanū genus saluari non  
 potuit nisi a xpo  
**D** Qd xps habundantissime largit  
 misericordiam peccatoribus  
**E** Qd ois nra amaritudo dēcorata  
 ē in xpi passioe. vbi maria. F. g.  
 vbi ascensio. D. vbi xps. L.  
 Infernus  
**A** Qd si pabim? mudi delectatōes  
 dolorib? inferni nō peccabimus  
**B** Qd hō stimulat? apcō d; pēas i  
 ferni cogitāe. vbi cūie. L. vbi iu  
 diciū. B. L. Iudiciū vltimū  
**A** Qd qualis hō iuxiet i mōre tal  
 in die iudicii iudicabitur  
**B** Qualr xps veniet ad iudicandū  
**E** Qd xps exiget p rōez ab oibus  
 nullo apli? termino alicui pcesso  
**D** q z qles erūt testes acufātes nos  
**E** Qual erit snia sup reos a iudice  
 xpo data z qūter executiōi mada  
 bit? z ibi sūt due figur vbi mīa. L.  
 vbi mors. D. vbi mundus. A.  
 Iusticia  
**A** Qd saluata iusticie disciplina fu  
 gantur demones  
**B** Qd miscēda ē iusticie misericōdia  
**E** Qd sp feritudo iudicantis d; sp  
 suā snia; tēpare dulcore misericō  
 die. vbi gula. B.

Ira  
**A** Qd iratus secreta pandit  
**B** Qd ira destruit oēs aīe virtutes  
**E** Qd ira destruit. 4. vtutes car di  
 nales  
 Inuidia  
**A** Qd inuidia ē fm peccatum de su  
 perbia nascens  
**B** Qd tortorimēta patiē inuid? quot  
 aspiciat bēa proximorum  
**E** Qd inuidia p suū pcurit possessorē  
 vbi deti actio per totum  
 Ipochryta  
**A** Qd ypochryta sustinet penam sū  
 ne premio  
**B** Qd nō debem? abscondere pcūm  
 sū palio scitatis vt ypochryte  
**E** Qd ypochryta sū exteriori sinu  
 atione multa mala abscondit  
**D** Qd ypochryta nō discernit a vi  
 ro iustomisi p tribulatōis examē  
 vbi hūilitas. D. Lachryma  
**A** Qd dyabolus magis psequitur  
 animam lachrymantem  
**B** Qd lachryme secundāt animam  
 bonis operibus  
**E** Qd lachryme deuote pducūt ad  
 priā rē. vbi caritas. B. vbi corp?  
 xpi. B. J. vbi pfectio. L. L. vbi  
 pscia. L. vbi ppunctio p totum  
 Luxuria  
**A** Luxuria fugat sagitta oī omis  
**B** Qd vbi ē luxuria dyabol? acce  
 des occidit virtutes  
**E** Qd deficere rōnis lūmie i anis  
 psurgit ignis luxurie  
**D** Qd multū ledit cor cogitās libi  
 dinē etsi ope nō exerceat rē. vbi  
 abstinentia. F. vbi gula. A.  
 Maria virgo  
**E** L conceptio vel natiuitas eius



Gen 32 **B** Q<sup>d</sup> in ipsa est origo gratia  
 140 25 **L** Quia b<sup>ea</sup> v<sup>er</sup>go plena v<sup>ir</sup>tutibus  
 Gn 32 **D** Q<sup>d</sup> fuit immunis ab o<sup>m</sup>i peccato  
 Gn 19 **E** Q<sup>d</sup> p<sup>er</sup> ipsa<sup>m</sup> g<sup>ra</sup> sine peccato fuit  
 h<sup>is</sup> 2 **F** Q<sup>d</sup> fecit h<sup>u</sup>manu<sup>m</sup> gen<sup>us</sup> cibo celesti  
 140 14 **B** Q<sup>d</sup> placuit de<sup>o</sup> z p<sup>ro</sup>fudit o<sup>mn</sup>ia.  
 Gn 17 **H** Q<sup>d</sup> m<sup>assa</sup> humani generis cor  
 rupta beata v<sup>ir</sup>go educta munda  
 ta est ab o<sup>m</sup>ni peccato  
 L<sup>eu</sup>i 4 **I** Q<sup>d</sup> e<sup>st</sup> aduocata peccato<sup>rum</sup>  
 L<sup>eu</sup>i 15 **K** Q<sup>d</sup> x<sup>p</sup>i passio sp<sup>iritu</sup> fuit illi i<sup>n</sup> c<sup>or</sup>de z  
 q<sup>uod</sup> 7. sp<sup>iritu</sup> s<sup>an</sup>c<sup>t</sup>i habuit ab<sup>un</sup>d<sup>an</sup>ter  
 140 27 **L** Q<sup>d</sup> ipsa fuit aduocatrix salutis  
 humane  
 170 7 **M** Q<sup>d</sup> in ipsa sola remansit fides  
 stabilitas  
**N** Q<sup>d</sup> pie x<sup>p</sup>m credere p<sup>ri</sup>us appa  
 ruisse in resurrectione  
 140 6 **O** De assumptione eius  
 3 14 29 **P** q<sup>uod</sup> p<sup>ro</sup>missio salutis h<sup>u</sup>mani g<sup>ra</sup>tis  
 adimpleta fuit i<sup>n</sup> v<sup>ir</sup>gine pariente r<sup>eg</sup>is  
 Gn 8 **Q** Q<sup>d</sup> ipsa p<sup>ro</sup>tegit p<sup>ro</sup>cores ab ira d<sup>i</sup>  
 3 14 7 **R** Q<sup>d</sup> ipsa nobis g<sup>ra</sup>m n<sup>ost</sup>re salutis  
 de celo portauit  
**S** Q<sup>d</sup> ipsa e<sup>st</sup> sedes regia d<sup>i</sup>q<sup>ui</sup> filius  
 dei g<sup>ra</sup>tias p<sup>ro</sup>fert postulab<sup>it</sup> zc. vbi  
 ubi incarnationis  
 sum 13 **A** Q<sup>d</sup> x<sup>p</sup>s conat<sup>us</sup> nos sua benignita  
 te ad g<sup>ra</sup>tia<sup>m</sup> ducere reliques obstatos  
 q<sup>ui</sup> renu<sup>it</sup> ip<sup>s</sup>z se g<sup>ra</sup>re in p<sup>er</sup>is suis  
 2 14 13 **B** q<sup>uod</sup> misericordia e<sup>st</sup> m<sup>ul</sup>tiplex p<sup>ro</sup>ta celi  
 Dan 2 **L** Q<sup>d</sup> magna m<sup>o</sup>d<sup>o</sup> vrget misericordia  
 s<sup>ed</sup> in futura vita cessabit  
 Dan 8 **D** Q<sup>d</sup> p<sup>er</sup> septē misericordie opa obti  
 net<sup>ur</sup> habundantia celestis glorie  
 Dan 5.1 **E** Q<sup>d</sup> misericordia e<sup>st</sup> q<sup>uod</sup> paradisu<sup>m</sup> re  
 4 3 14 6 plet zc. vbi c<sup>on</sup>punctio. L. vbi in  
 140 Gn 41 carnatio. D. vbi iusticia. B. vbi  
 Oratio. E. vbi Maria. J.  
 Gn 41  
 2 14 5

## Mors

**A** Q<sup>d</sup> m<sup>or</sup>s p<sup>ro</sup>terit diuites z potētes apo 1  
**B** Q<sup>d</sup> mors nulli etati parcat 140  
**L** Q<sup>d</sup> mors hoīez i<sup>n</sup> duo diuidit nec  
 n. eidē p<sup>ro</sup>ter humana vis p<sup>ro</sup>dicere  
**D** Q<sup>d</sup> mors ostēdit magnos z par  
 uos equales esse  
**E** Q<sup>d</sup> nō p<sup>ro</sup>siderātes se morituros  
 mors forti<sup>ter</sup> collidit eo q<sup>uod</sup> ip<sup>s</sup>z cui<sup>us</sup>  
**F** Q<sup>d</sup> debemus p<sup>ro</sup>ca a<sup>n</sup>i diē mortis  
 deponere vt tūc lauesim<sup>us</sup> z fa  
 ciles ad intrandum  
**B** Q<sup>d</sup> m<sup>or</sup>s e<sup>st</sup> passus valde p<sup>ro</sup>culos<sup>us</sup>  
**H** Q<sup>d</sup> cōsiderāda e<sup>st</sup> mors ne cor ex  
 cecatur; vanis deū videri nō possit  
 zc. vbi p<sup>ro</sup>scia. A. vbi condictio hu  
 mana A. D. vbi m<sup>un</sup>dus. h.

## Mundus

**A** Quos m<sup>un</sup>dus ponit ad dexteraz  
 x<sup>p</sup>s ponet ad sinistram  
**B** Q<sup>d</sup> m<sup>un</sup>dus m<sup>ul</sup>tipliciter p<sup>ro</sup>mutat  
**L** Q<sup>d</sup> m<sup>un</sup>dus certat q<sup>uod</sup> nos secum  
 ducens carnem z dyabolum  
**D** Q<sup>d</sup> dilectores m<sup>un</sup>di z amando  
 dilecti non sunt principalis x<sup>p</sup>i  
 filij ideo nō sunt eis coheredes  
**E** Q<sup>d</sup> aduersa m<sup>un</sup>di nos docent  
 m<sup>un</sup>dum fugere  
**F** Q<sup>d</sup> carnales hoīes plus m<sup>un</sup>du<sup>m</sup>  
 q<sup>uam</sup> celū diligunt.  
**B** Q<sup>d</sup> m<sup>un</sup>dus m<sup>ul</sup>tipliciter mētē  
 fuitoribus suis zc. vbi abstinētia  
**L** vbi adulatio. B. vbi amicitia  
**A** vbi parētes. A. O<sup>mn</sup>is  
**A** Q<sup>d</sup> p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>us preparandū e<sup>st</sup> cor p<sup>ro</sup> de  
 notationē deide faciēda est o<sup>mn</sup>is  
**B** Q<sup>d</sup> o<sup>mn</sup>is o<sup>mn</sup>is esse integra z p<sup>ro</sup>fecta  
**L** Q<sup>d</sup> o<sup>mn</sup>is o<sup>mn</sup>is sine caritate nullatenus  
 est perfecta  
**D** Q<sup>d</sup> oratio o<sup>mn</sup>is esse p<sup>ro</sup>stans z firma



tam in aduersis q̄ in p̄speris  
 37 28 **E** Qd̄ p̄ orationē gratie celestes ad  
 nos descendunt ⁊ nostre petiti-  
 nes ad deū ascēdunt. vbi caro  
 B. vbi luxuria. A.  
 Passio xpi  
 14 19 **A** Qd̄ peccator fugiēs ad crucem  
 xpi protegitur a peccatis  
 14 2 **B** Qd̄ duplex bñficiū obtinet cru-  
 cē xpi in corde portātes  
 10 **L** De agōe xpi tpe sudoris āguinis  
 10 **D** Qd̄ depositū de cruce corp⁹ dñi  
 datum ē in manibus nostris  
 13 **E** De aperitiōe lateris xpi i cruce  
 nāgentis  
 10 **S** De postulatiōe barabam per iu-  
 deus facta pilato  
 14 **B** Qd̄ sanguine xpi loti sum⁹ apcō  
 h De crucis p̄fectione  
 10 **I** Qd̄ xps cristēs sine peccato nos  
 sua morte mūdauit a peccato  
 10 **K** Qd̄ xps vsq; ad mortē dūmca  
 uit firmiter p̄ nobis i cruce  
 10 **L** De duob⁹ latrōib⁹ cū quib⁹ xps  
 crucifixus est  
 10 **M** De tristitiōib⁹ ⁊ illusiōib⁹ xpo a  
 iudeis ip̄sis ⁊ dōra iudeorū pu-  
 nitione  
 10 **N** Qd̄ xps multo min⁹ a nobis fie-  
 ri petit q̄ ipse p̄ nobis fecerit  
 10 **O** Qd̄ amaritudo n̄re penalitatis  
 dulcorata ē i xpi passione  
 10 **P** Qd̄ xps oblat⁹ ē p̄ nob holocau-  
 stū deo vt nos recōciliaret illi  
 10 **R** Qd̄ i passiōe xpi sedata est pestis  
 nostre penalitatis  
 10 **S** De siti xpi ⁊ potu illi p̄pinato  
 10 **T** Qd̄ mōs xpi nos sanauit a mōte  
 10 **U** Qd̄ sacramta fluxerūt de latere  
 xpi

67 6 **X** Qd̄ os xpi nō fuit p̄minutus. ⁊c.  
 vbi p̄scia. D. vbi p̄p̄ctō. B. vbi  
 icarnatio. B. L. D. Patiētia  
 14 **A** Qd̄ de⁹ h̄ ellectos suos p̄p̄mit  
 vt i celo excellēt⁹ eos exalter  
 10 **B** Qd̄ patiētia p̄batur i tribulatiōib⁹  
 bus velud aurū in igne  
 10 **L** q̄ pacia i q̄tuor tēptatiōib⁹ p̄bat  
 10 **D** Qd̄ viri pacifici p̄nuñt h̄ ⁊ ip̄i  
 gaudēt cū vtrūq; sit violētū s;  
 cū h̄ violētia soluet⁹ ip̄i descēdēt  
 ad isernum. pacifici vō in celum  
 ascendent  
 10 **E** Qd̄ pacia velut sagitta occidit  
 dya. vbi auaricia. h. vbi ira. B  
 vbi ypocrita. D.  
 Parētes mali  
 10 **A** Qd̄ mali parētes poti⁹ iducūt p̄  
 prios filios ad fūiēdū dya. q̄ xpo  
 10 **B** Qd̄ mali parētes phibēt filios i  
 tra f̄ligiōē s; poti⁹ exponūt eos  
 ad mūdi p̄cipiū ⁊ dñū p̄siliū  
 10 **L** Qd̄ ⁊ diuinū p̄siliū mali parētes  
 filios imolant dya. ⁊c. vbi aua-  
 ritia. h. Paupes vlt paup̄tas  
 10 **A** Qd̄ paup̄tas vite p̄ntis obtinet  
 i celo p̄nuñt apostolorū  
 10 **B** Qd̄ paup̄tas dat hominēz obli-  
 uionē i cōspectu mundi  
 10 **L** Qui non possunt xpi paup̄tate se  
 qui possunt saluari bene vtendo  
 diuitijs  
 10 **D** Qd̄ non potest hic in mundo  
 quis gaudere ⁊ in celo cum xpo  
 vbi auaricia. vbi diuicie. vbi  
 elemosyna  
 Penitētia  
 10 **A** Nō gradiēs per iter penitētie  
 debet sensitivos appetitus diu-  
 dere a viribus spiritualibus



**Gn** **B** Qd xps e paratus peracti ppo  
 nere per penitentiam  
**apo 12** **L** Qd dyabolus conatur peniten  
 tiam impedire i aia ne fiat  
**Leni** **D** Qd pnia tunica deo est accepta  
 cu cor nostru bene deo deu. i. dat  
**Gn** **E** Qd gaudiu e super peccatore co  
 uerso deo z angelis  
**2 14** **S** qd poti e eligeda h pnia q i fuf o  
**Exoptoto** **B** Qd triplex est gradus penitentie  
**apo 22** **h** Qd pnia est oibus gradib sine  
 generibus peccator  
**math** **I** Qd pp amaritudinē pnie qplu  
 res illam fugiunt.  
**Leni 14** **R** Qd qtuō pēa leprosilia. f. supbia  
 inidia auaritia z ira purgāt pnia  
 14 i  
**Gen 14** **L** Qd pcor nō d; desperare d vicia  
 postq cecidit. f. rea sumpta pnia  
 d; p vicia pugnare z vincet  
**2 C/arc 2** **M** Qub pcor ad vā; pnia; redit  
**Gn** **N** Qd p vā; pnia; de obliuiscit in  
 iuriā. zē. vbi corp xpi. h. vbi  
 pfectio. L. vbi dya. f. vbi fides  
 vbi gloriā. h. vbi ifern. B.  
 vbi iudiciū. a. vbi lachryma. B.  
 vbi luxuria. D. vbi mors. B. vbi  
 satisfactio. A. vbi pseuerantia.  
 L. D. Perseuerantia  
**Leni 29** **A** Qd pseuerantia est custos z san  
 ctificatrix penitentie  
**apo 1** **B** Qd pseuerantiū est in penitentia  
 vsq; ad mortem  
**1 14** **L** Qd nisi certem vsq; ad mortem;  
 non obtinebimus gloriā  
**2 14** **D** Qd nō d; hō deficere l; cadat  
 zē. vbi gloriā. R.  
 Predicatio  
**Gen 24** **A** dicatione faciēda ē scō; audien  
 tiū capacitates  
**Luce p<sup>o</sup>** **B** Qd p̄dicator nūl boni dicere va

let nisi p gra; spū sancti  
**L** Qd p̄dicatio faciēns z docentis  
 quattuor h; effectus optimos  
**D** Qd p̄dicator aliquādo bona ali  
 quādo aspera d; p̄ferre.  
**E** Qd p̄dicator d; obfuit q docet  
**S** qd p̄dicatō val; p̄ tēptatōē dya.  
**B** Qd p̄dicatō d; ēē moderatā i ali  
 z i quāto. vbi corpus xpi. L. vbi  
 dya. J. Prelatio siue p̄lar  
**A** Qd aliq simulatiōe scitatis p̄la  
 tiōe obtēta fuit steriores q p̄u  
**B** Qd p̄lar d; ēē muficors z iust  
**L** Qd p̄laris d; esse sibi austerus  
 z alijs pius  
**D** Qd p̄laris peccās ē causa ruine  
 suoy subditor;  
**E** Qd p̄laris cōfunditur i manib  
 mali p̄lari electorum culpa  
**S** Qd d; p̄motos p̄cio dupl'r rape  
**B** Qd d; sēp eligi p̄fectior remo  
 tis odio z amore  
**h** Qd p̄laris nō corrigens p̄cipi  
 tat se z suos subditos  
 Reciduum  
**A** Qd peccator sequens sensitūos  
 appetit reciduat z morit  
**B** Qd aia deū relinqēs reciduat  
 z capitur a dyabolo  
**L** Qd p̄cor nimis comozās i peccā  
 to cū inde erit cito reciduat  
**D** Qd reciduas p̄uāt regno dei  
 Religiosi  
**A** Religiosi p̄pter tria q obseruāt  
 obtinēt diuinā sapientiam  
**B** Qd religiosi reliquēs t̄palia z  
 p̄p̄iā voluntatem sedebunt cu;  
 xpo iudicantes  
**L** De tribus ordinibus religiosoy  
 f. minor p̄dicator z heremitay



**D** Qd religiosi obſuantes tria vota  
ſiles ſunt angelis. ⁊ mali religioſi  
nequaquam poſſunt ſtare i religione  
**E** Qd i religioe d; eē ſufficientior  
cui oēs q̄nus nobiles debent hūi  
lter obedir. vbi avaritia. A. vbi  
iuſticia. A. vbi parētes. A. B.

#### Reſurrectio

**A** De magna letitia fidelium i reſur  
rectione xp̄i

**B** De reſurrectione hoīs vltis tñ ⁊  
q̄ alteri nō debetur reſurrectio

**L** Qd oēs reſurgēt integri ⁊ pfecti

**D** Qd i reſurrectione aſſument cor  
pus i mortale

**E** Qd iudei fuerūt pſuſi i reſurre  
ctione vñ putātes ipſum confun  
diſſe. vbi Avaritia. H.

#### Sacerdos

**A** Sacerdos gl̄ia; accipiet i his q̄  
ſua opatioe atq; doctrina cōuer  
tet ad penitentiam

**B** Sacerdos d; ſcire tres ſacrarū  
ſcripturarū expoſitiones

**L** Quibus virtutibus d; ornari ſa  
cerdos Sacra ſcriptura

**A** Qd clerici ⁊ religioſi pp ſacra;  
ſcripturā nullā debēt ſcīre ſtude  
re niſi ſcīſſis errorib; ⁊ q̄bū dā  
i eadem cōtentis.

**B** Qd adueniēte xp̄o ⁊ eo p̄dicāte  
ſcīus ſacre ſcriptur̄ patuit ecclie

**L** Qd xp̄s ſacrā ſcripturā quā iudei  
iſecerant purificauit

**D** Qd adueniēte xp̄o iudei merito  
ſacre ſcripture ſunt priuati

**E** Qd ad cōprehēdēdū ſcīl; ſacre  
ſcripture o; fidē p̄cedet iſtellectū  
vbi dya. R. vbi ecclia. A. F.

#### Satiſſactio

**A** Qd nup conuerſis d; iponi leuis Gen 33  
ſatiſſactio

**B** Qd nup cōuerſi non ſūt magno  
temptatiōibus exponendi

**L** Qd recte ſatiſſaciēs d; cor p̄ter  
rere ⁊ corpus flagellare

**D** Qd meli⁹ ē hic dō ſatiſſacē q̄ i  
futuro q; B modicū regit xp̄s.

vbi pñia S. sanctus

**A** Qd ſpūſan. p̄cedit a p̄re ⁊ filio Can 3

**B** Qd p̄ſcia ſancta q̄ ē ſpūſſact⁹ hī  
tatio mltis munit virtutibus  
hoſtes infernales

**L** Qd nulla vltis opatio hūana  
q̄nis optima niſi grā ſpūſſancti  
ſibi cōdiat vbi caritas p totū

#### Superbia

**A** Qd ſupbia paup; quos exaltat  
fortuna nūmūmiferet

**B** Qd ſupb⁹ nūq; cognoscit deum  
in proſperis

**L** Qd dya. p ſupbiā deiecit⁹ d celo  
cecidit. vbi aduſatio. D. vbi hūi  
litas. A. B. C. vbi ira. C. vbi pau  
pertas. B. Tēptatio

**A** Qd oculta tēptatiōe conat⁹ dya  
bolus viros ſanctos decipere

**B** Qd q̄tū poſſum⁹ debemus tem  
ptationem excludere

**L** Qd de cordibus noſtris debem⁹  
temptationē fugare

**D** Qd fidel⁹ xp̄i raro pōt ſine tēpta  
tiōe geſcē. vbi dya. B. D. vbi pa  
tietia. C. Xps

**A** Qd xp̄s vadit p⁹ peccatores vt  
eos ſanet

**B** Qd xp̄s nō inuenitur i pōpis nec  
in ſenſibilibus

**L** Qd xp̄s a dya. icognitus illum  
d̄cepit. Amen. Finis.



Reuerēdo i rōo p̄ri dño fratri hieronymo s̄ Tornellis ordi-  
nis minorū obseruatiē regularis puincie Mli vicario dignissi-  
mo. Raphael de peragalo. Salutem. p. d.

i Inter oēs sacre theologie libros p̄ reuerēde. Ille sol⁹. vt opinor.  
a viris Illustrib⁹ ē apprimē dīderabil⁹ q̄ aliorū oīū ē caput ⁊ p̄i-  
mordiale p̄cipiū. Quod. n. i se est vitatis oīs p̄tentiū id esse solet p̄culdu-  
bio quo maxime cetera sint talia. Is ē liber ille quē vulgo bibliā vocāt.  
In eo oīs veritas. oīs eternorū speculatio. oīs morū disciplina reperitur.  
Qd̄ ego ipse apud me p̄ mei imbecillitate ingenio cōsiderās existimauit  
id gratū fore magis iter cetera q̄ veluti riuuli qdā d̄ ipso magni dei fonte  
scaturiūt qd̄ eēt eidē fonti immediatū; magis atq; comunicanē. Delegi itaq;  
librū figurarū biblie ip̄ressoris arte cudendū i quo moraliter oīa ⁊ morali-  
vite cōducentia reserant. Eū paternitati tue deuotico hieronymē p̄r qui  
lris ab incunabulis deditus atq; vtriusq; iuris cōsequutus apicē atq; tan-  
de; sp̄rete clare p̄sapie p̄p̄a honoribusq; oībus religionē diuī Francisci  
tāde; ingressus sacrarū l̄rarū; factus es p̄co. Nemo. n. meli⁹ iudicat atq;  
rei cuiuspiā cōmēdatione digne testis ē magis Idoneus q̄ qui i ea re v̄sa-  
tus ē plurimū. Et oī viciorū sorde extat alienus. Que q̄m vniuersaliter in  
seruis dei esse scio. ea lōge magis eminere nō me fugit i eo q̄ p̄sist. qd̄ tibi  
obtigit. ⁊ q̄ exercitatioē redditus p̄ varietate atq; multitudine dicēdorū. Re-  
liquū ē igitur v̄t pro tua auctoritate. res que cōmēdatiōe nō indiget cōmē-  
dabilē cōmendatamq; se magis exibeat oībus predicantibus verbū dei  
atq; etiā p̄pastuā i ocultos speculātib⁹. Valeat p̄ritas tua Reuerēda.

Frater hieronymus Tornellus ordinis minorū obseruatiē ac  
puincie Mli vicari⁹. Ijmeritus. Raphaeli peragallo. Salutē.

Escribēte dilectissime Raphael cognoui sacrū illud volumē cū  
figurisq; biblia nūcupat. tuo ingenio. p̄prioq; ere imp̄ssorū soler-  
tia i lucē venturū rē egde; ⁊ oībus q̄ sacris icumbūt lris ⁊ mihi  
gratissimā. Quid p̄clari⁹. qd̄ excelsius. qd̄ tāde; oī laude digni⁹ q̄ d̄missis  
poetarū fabulis op⁹ illud diuinū ⁊ toti⁹ n̄re iūolabile fidei fundamētum  
qd̄ p̄iūs latitabat. nūc omnibus paruo sumptu legēdū prebere. Dat̄ nūc  
doctis pariter ⁊ idoctis ⁊ p̄cipue diuinisatoribus elloquiū id quod i gen-  
ti studio ac p̄noctādo diuinūestigabāt nō exiguo solū tēpore verū in ip̄si⁹  
aperitiōe codicis reperire q̄ ea arte ac tali ordine opus ipsū digestū est  
v̄t quicquid solers voluerit lector reperire. id ipsū. vt ita dicā. oculis que-  
rētis se opponat. Tibi igit etas n̄ra plurimū debet quā tuā imp̄sa facul-  
tatū quo p̄iūs carebat volumine decorasti. Vale ⁊ ora pro me.



Abſtinentia

ELIENORIS. vi  
ris i xpo dilectis stu  
dentibus. Neapolim  
puentur R. Patrū he  
re. S. Augu. Frater  
Antōius Rāpegolus

De Janua Or. memorati Salutes; dilectioni vestre postulata cōferēs nictuo nōicōgrue ne lit<sup>r</sup> marris nō erraueriz dūq; multo labore sudo req; condidero velut insapida reli quatis mei iperitia existente. Inde q; receptis lābzuscis vnde raceni sperant<sup>r</sup> z v̄ra frustetur intentio z mea sine fructu anxie peracta opa p̄cescant. Retrahunt aut̄ q̄ protu li istigat aut̄ manus largitoris q̄ sa piētiam p̄stat paruulis z virib<sup>9</sup> p̄u dētā postulantis. Nā sanctaz men tiū p̄cib<sup>9</sup> iēclinata largiēda donare nouit z elargita sui rozis benedictō ne pfundes suscipiētis z seminātis culturā habūdanti<sup>r</sup> fecundare. Ur get etiā; ad hoc opus qm̄ noui vos meā inbertiā nōlatere cū impfectū meū viderit oculi vestri. Idcirco sagitte quas pprie ignorātie are<sup>9</sup> iacet p̄scite nūn<sup>9</sup> feriēt p̄sertum cū mee tāto ampli<sup>9</sup> ibecillitati cōpati teneamini cōto apertius v̄ra p̄cepit dilectio me modicū qd̄ noui sūi ar rogātia postulatibus iptiri. In bu bus figurarū cōpendio ne loco refe ctionis fastidiū genere; succinte lo quar z clare vt mibi ppria valitu do p̄miserit. malēs opusculū s̄b bre uitate cōponere diuificimb<sup>9</sup> ac s̄b di uisionibus lector̄ exercitio dereli ctis, quā nimia p̄lixitate cōfundere

inuenies. Materias enim distinguā p  
ordines; alphabeti pauciores ⁊ plu  
res i fabrica collocās vbi deceter  
necessitatē pspexero suadere vt aut  
q̄sita facilius occurrāt tabulā fini  
to libro ordinabo spiritusfacti g̃ra  
adiunāte. In hisigit opusculo gl̃piā  
ṽr̃m vt legētū q̃sq; se nouerit pro  
fecisse meminerit cultoris iūtilis q  
l̃; fruges inutiles paucasq; produ  
xerit mēte tñ ⁊ corpore fideliter la  
borauit loco ergo effect⁹ affectū re  
cōpēsans aīa; nicā supno recomen  
det agricolē vt saltē cum hora. xi.  
opātib⁹ n̄ qđ iustū fuerit tribuat s;  
qđ cōsueuit egredi a sue misericor  
diē largitate. Fig. i

Adligo corpus meum; prime  
c ad cor .9. Nō ē aīal adeo ī  
domitū qñ cito per subtra  
ctionē esce domiet atq; domesticē  
sicut p; de erodio z accipitre. Spi  
ritualr nullū aīal hūano corpori sū  
uestrius z idomitū nisi fame dome  
tur vt p abstinētiā z ieiunia ppul  
sū; statī subditū fuit spiritui. Figura  
z. R. 14. Luz absalon pprijs dmeri  
tis expulsus fuisse a prē Regenece  
ex se posset apud prēs pacē iuenire  
p̄rics regis iunt Joab aīcū suū que;  
mitteret iter cessorē ad regē q sup  
uenire p̄tēpsit quousq; absalō mī  
sis seruis suis oēs segetes illū fecē  
cōburzi. quo facto vēit z cū prē cū  
recōciliavit. Spūalr p Absalō sū  
audi spiritū qui ex pprio consensu  
peccati turbat regē z patrē dauid  
.i. xp̄m propter quā turbatione; re  
pellit a cōsortio regalis curie. i. ce



Coultus .s. Dmci et ff frusulis ox<sup>is</sup> per . frs  
M. M. M. et florentia ex libris ff frs stephanni  
cetus tiris ox<sup>is</sup> per



## Abſtinentia

Ieſtis gratie ⁊ ad reconciliatiōē ne  
ceſſariū ē corpus p lachrymarꝝ efu  
ſionem ⁊ alia opa q̄ eo excluſo ⁊ re  
belli nullatenus fieri p̄t contēnit  
agit v̄ire ⁊ ſpū ſbdi dū meſſes ſūt  
in agro. i. dū fruiſ crapula ⁊ abſti  
nētia ſz artati ⁊ ſtracis ſupfluis  
ſtatum obediēs efficit ⁊ onere pen  
tentie aſſumpto. ſpūs ad xpi miſeri  
cordiā ſtatim reddet. Ideo bona ē  
Abſtinētia ſeu ieiuniū p qd̄ aīa a  
vicijs liberata xpoſic cōiungit vñ  
Augu. i. ſermōe de ieiunio. Ieiuniū  
purgat mētē ſbleuat ſenſum car  
nē ſpū ſubicit cor facit p̄ritū ⁊ hu  
miliare ꝑcupiſcētie nebulas diſpor  
git libidinis ardore extinguit caſti  
tatis lūmē accendit. *Fig. 2*

**I** ſm carnē vixeritis mo  
riciniū Ro. 8. Lupiēs ini  
micū fugare ⁊ a ſe procul  
pellere deſtruat illi receptaculum  
Exēplū d̄ lupo ⁊ alijs beluis. Si q̄s  
n. lupo deſtruit foueā fugit ꝑcul ca  
rē reconciliatorio. Spūaliter recepta  
culū hoſtiſnri dyaboliē humana  
caro cū d̄licatenutrit. vñ Ambro.  
I quidā epla. Quicūq̄ ſe d̄licijs cō  
poralibus dederit dyaboli ſuitu  
te māebit. debemus igitur p abſti  
nētiā ⁊ ieiuniū corpus mortificare  
vt dyabolus citius a ſpū carēs cor  
poris ſubſidio ſupet. *Figura. Dan.*  
*xiiij.* vbi legimus qd̄ daniel p̄io de  
ſtruxit ydolu nōie bal ⁊ poſtea dra  
conē q̄ latebat ſb ydolo. Spūaliter  
p bal qd̄ interpretat v̄etus ſubaudi  
corpus humanū vñ i Job v̄etus eſt  
vita nica. Igit̄ mortificato corpore

mortificata ſūt oīa tella draconis  
ſ. dyaboli ſub carnis delectationi  
bus geſcētia vñ hiero. ait. Ardētes  
dyaboli ſagitte ieiuniorū ⁊ vigilia  
rū frigore reſtrigende ſunt. *Fig. 3*

**N** camo ⁊ freno m. e. 2.  
**I** ps. 31. valde ꝑiculofus eſt  
egtare ſup equū i domitū  
⁊ ꝑcipue iux rupes ſeu aq̄s ꝑfudas  
⁊ ꝑcipue tales equi ꝑcipitāt aſſeſſo  
res. Ideo tales eg ꝑo egtañ ſalute  
domādī ſūt abſtinētia ⁊ laboribus  
Spūaliter p hui⁹ equos ſubaudi hu  
mana corpora. Iſa. 31. egeorꝝ caro.  
Igit̄ niſi hi eg domēt abſtinētia ⁊  
labore ꝑmpti ſūt ꝑcipitare ſpūm  
veritū nō. hāc d̄riam iter equos  
materiales ⁊ humana corpora q̄ ſe  
ꝑemāliſ equis ita ꝑcipitat milite  
q̄ ipſenō ꝑcipitat. corpus at̄ nūq̄  
ꝑcipitare pōt aīam qñ ipm ꝑcipite  
tur. vñ Crifo. de repatiōe lapſi ſi i  
quit aīam negligimus nec corpus  
ſaluare poterimus. Nō. n. aīa ꝑ cor  
pore. ſz corpus ꝑ aīa factū eſt. Qui  
ergo qd̄ ꝑmū ē negligit ⁊ qd̄ iſeri  
us ē excolit vtrūq̄ cōrūpit. Qui ue  
ro ordine ſuat ⁊ colit qd̄ ꝑmū eſt  
p ꝑmū ſalutē ſaluabit ⁊ ſm. *Figura*  
*Exo. xiiij.* pharao ⁊ exercitus ei⁹  
ꝑcipitio intrauerūt Mare rubrū ⁊  
ſubmerſi ſūt ſimul cū equis eorꝝ de  
ſcēdētes i ꝑfundū quaſi lapis. Spi  
ritualiter p mare rubrum ſubaudi  
mūdi diuitias in q̄bus equi noſtri  
adeo ſe imergūt qd̄ ſimul vna cū  
ſpiritu ad iterritum ſubmergunt ⁊  
omnes virtutes pariter perimunt  
Bzgo. li. 3. Mora. Dominante car

*Dan xiiii*



## Abstinencia

nis vicio oē qđ hoīes fortē egerit  
pđūt z dū vētri nō resistit simul cō  
cte vīctus obuiantur. *Fig. 4*

*Erui me<sup>9</sup> deridet me. 2.*

*R. 19.* Abusio magna ē tā  
tā dare libertatem suo vt

dñm derideat corpus. nřz ē seruus  
spūs. z spūs dei ē finis. Aug. in soli  
logis tractās illō ps. oīa subiecisti  
sub pedibus eius. vt tū<sup>9</sup> igt esset to  
tus hec sup oīa tua dñatus ē homo  
exteriora nēpe p corpōr cōcta crea  
sti corpus pp animā. aiā pp te vt  
hec exteriora possideret ad finituz  
te at ad solatiū finis igt ille. i. cor  
pus accepta libertate i dñm suū in  
surgit irāsiones z ptumelias iferēs  
Ideo velut i gratus finis domādus  
ē ieiunioz z abstinētiay vberibus  
vt māsuescat. *Figura Gen. 17.* vbi  
legimus qđ ysmāel nāl filius Agar  
ancille verberabat Isaac legipti  
mū filiū spōse qđ Sarra moleste fe  
rēs accepta potestate ab Abraā vi  
ro suo afflixit matrē z filiū pane z  
aqua repellēs vtrūq; a se. dēnum  
Agar humiliata nimis cū filio do  
ni restituta ē. Spirituāliter p Sar  
rā que pepit Isaac aiā denotatur  
qđ dum parit bonū opus tribuit deo  
solatiū z risum. p Agar qđ interpre  
tatur solēnitās vigilie notat caro  
humana qđ de festi gaudijs non cu  
rat dūmodo h possit solēnizare vigi  
liā z gaudere cū mūdo. filius eius  
Spuri<sup>9</sup> ē carnalis appetitus q nec  
legitimus nec de dei z anie cōiugio  
natus ē. Inuadit. n. filiū libere. i. sā  
ctum anime ppositum nec sunt ipz

in pace vītere. hec aiā xpi sponsa  
nullatenus ferre debet potēter po  
testatē sup carnem z carnis appeti  
tus habere affligat igt ipm pane z  
aqua pellēs a se pcul p desiderii  
voluntatis z sic depositis vicijs z  
pauis actibus suis ipsa caro sōda  
tur anie ad mādātum volūtatis vñ  
Ambro. de offi. Ieiuniū ē mēis cul  
pe. excidiū delictozū. rēmediū salu  
tis. radix gratie. z fundamentuz ca  
ritatis. *Fig. 5*

*Erui dñati sunt nři. Tren.*

*R. 5.* Uerecūdū ē magno pñ  
cipi qđ vilis z rusticus ser  
uus ei ptumelias iferat. humanus  
spūs ē magnus pñceps. ps. Minui  
sti eū paulominus ab angelis. vilis  
simus finis ē humanū cōpus. *Isay.*  
oīs caro fenum. s; aliqñ contingit  
qđ caro surgit ptra spūm repleta vo  
luptatibus p suggestionē dyaboli in  
tantū qđ gegd in anima nobilitatis  
erat totū diruitur corpore procurā  
te. *Figura. 4. R. 25.* vbi legimus  
qđ nabuzardan pñceps coquorum  
destruxit muros yerusalē ex pñce  
pto Regis Nabucodonosor. Spiri  
tualiter. Nabuzardan q interpretā  
tur palea corpus denotat. yerusalē  
significat aiā que ad dei imaginē  
facta est vt ipsa deū videat et rege  
scat i pace i id ipsum. Igitur nabu  
codonosor Rex babilonis. i. dyabo  
lus Rex confusions iubet carnem  
crapulis repletam animam succen  
dere cōcupiscitur igitur muros de  
struere ante muralia et honestatez  
z virtutes. Et tūc pz ingressus eius  
a ij



## Adulatio

Velut dirupte ciuitatis cœctis bru-  
tis suggestiōibus vt porcorū stabu-  
lū; fiat q̄ erat trinitatis habitacu-  
lum. Et h̄ est q̄ ipsi anīe Ber. ipro-  
bat i libro Meditationū. O inquit  
aīa hūana īsignita dei imāgie deco-  
rata similitudinē dotata ī fide despō-  
sata ī gratia ratiōis p̄iceps deputa-  
ta cū angelis beatitudinis capax.  
quid tibi cū carne tua. nūqd vilius  
serquilinū iuenisti. 7. 6

Tuenit cā scopis mūdātā;  
clibanari⁹ volēs furnū mū-  
dare. scopā prius mittit ī lu-  
tū. Deīde ponit ipsā; in furno made-  
factā ne īgnis icēdio cremet. Spiri-  
tualr dyabol⁹ ponit corpus ī lutum  
crapule vt facili⁹ postmodū ponat  
illud ī ignē; seu fornacē libidinis.  
Nā; madefactū ebrietate libidinis  
icēdia ppēdet q̄ statū abstinētie ab-  
horrebat. Figura Ben. 18. vbi legi-  
m⁹ q̄ existens Loth. in sodomis p-  
pēdēs sodomorū incendia sed vno  
crapulatus ī mōte de pprijs filiab⁹  
comisit icēstū. Spiritualiter homo  
iter crebras denōis temptationes  
nō pōt icēdijs libidinū supari vel  
maculari si sobrietatis clipeo se de-  
fendat. Et tñ pfect⁹ ad p̄eplatiōis  
montē; si crapula p̄ueniatur dua-  
bus filijs suis. s. mentis z corporis  
voluptatib⁹ īgnatur. hīc Aug. vi-  
ciū gule detestās aut ī libro ad sa-  
cras virgīes. Ebrietas inquit flagi-  
tionū oīz mater ē. culpārūq; mate-  
ria. radix criminum. origo viciōrū  
turbatio capitis. subuersio sensus. tē-  
pestas ligue. pcella cōporis. īfama

volūtaria. ignominiosus lāgor. tur-  
pido mox. dedec⁹ vite. hōestatis  
īfama. aīe corruptella. h̄ astinētia  
fugiēda sunt. Adulatio. 7

Rat ī ore meo dulce tanq̄  
e mel z amaricari fecit ven-  
trē meū Apo. 10. Dicūt me-  
dici q̄ oē dulce ē opilatiū z Ratio  
ē q̄ Stomachus nimis delectatur  
ī dulci ideo nimis ipsum retinet in  
se nolens illud alijs mēbris cōdide-  
re ideo obest corpori. Oppositū est  
de amaro q̄ Stomachus nō solum  
p̄icit sed ēt quicqd p̄ illud ī stoma-  
cho tactū fuerit. Ideo prodest ama-  
ra medicina q̄ pellit sup̄flū. Sp̄ia-  
liter dulce ē de se audiēti bona au-  
dire z ē sibi velut mel ī ore adula-  
torum ppositio s; aīe viscera reple-  
tur langore. Bre. i. omel. ij. sup Eze.  
Nihil ē q̄ tam facile corrupat men-  
tes hominū vt adulatio plus. .ii. no-  
cet lingua adulatoris q̄ gladius p̄se-  
cutoris. Ideo recipiēda ē fraterna  
correctio q̄ licet animabus sit ama-  
ra pellit tamen ab anīa omnem lan-  
gorē peccati. Ideo ī leuitico. Figu-  
ra fiat p̄ceptū filijs ȳsrael vt sal-  
poneret in sacrificio mel veronū  
q̄. Moraliter deo facimus sacrifici-  
cium quādo ob amorē eius aliquid  
boni agimus de exterioribus reb⁹  
ī misericordie opa elargitis. vel z  
quādo corpus nostrū; ei īmolamus  
penitēcia maceratū. Si ergo volu-  
mus sacrificia nostra deo esse acce-  
pta atq; grata nō admisceamus in  
ipsis adulationibus mel. i. nec nos  
ipsi de bono opere gloriemur nec

Gm 18

Leui p



## Adulatio

adulatori accipiamus falacias sed  
nos ipsos arguamus et eorum increpa-  
tiones humiliter audiamus et nobis  
non nocebit sed salutem obtinebimus  
Vnde Augu. 2. de trinitate. Magis  
optabo a quolibet reprehendi quam  
ab adulatore laudari. Nullus est  
reprehensor formidandus amator  
veritatis laudator vero errat et con-  
firmat errorem. petrus ravenas in  
quadam epistola. Lum. n. sal corre-  
ctionis in omni sacrificio accepte-  
tur a domino mel adulationis in om-  
ni sacrificio reprobat. *fig. 8*

Ulnus et plaga timens non  
est curata medicamine. Isa.  
primo. Pessime facit medi-  
cus videns vulnus insane plenum  
et claudit illud ante plenam purga-  
tionem licet videatur placere egro-  
to. est. n. aliquando dulcius infirmo  
subire mortis periculum quam sustine-  
re amarum remedium. Spirituali-  
ter. Adulatio est pessimus medicus  
videt. n. interdum mundi diuites tu-  
mescere superbie vulnere et non co-  
natura hanc extrahere et curare in-  
saniam per increpationes empla-  
strum quod propheta commemorat di.  
Increpasti superbos maledicti qui  
de. a. m. t. Et alibi superbis nume-  
rando ait vos autem sicut vnus de  
principibus cadetis sicut moriemini  
filii. cum prauis Angelis cadetis.  
Adulatio. n. claudit vulnus super-  
bie per blandimenta quibus clauso  
vulnere. et cor et viscera putredine  
replentur mortali in qua magis si-  
bi clarus complacet quam in sanatione

increpatione et sic miser decipitur.  
Isa. popule meus quia te beatus dicit  
ipsi te decipiunt. Figura. 3. R. 22. *370 22*  
Achab rex israel noluit credere  
Michee prophetam domini sed adherens  
falsis prophetis ingressus est ad bellum  
Regem syrie. percussus est iter stoma-  
chi et pulmonem et mortuus est vespere  
et canes lixerunt sanguinem eius  
Spiritualiter per Achab Regem glubet  
homo notatur qui regere ac dirigere  
regnum suum. i. semetipsum habet. p. Mi-  
chea prophetam dei notatur corrector  
verax a quo quilibet viuere cupiens  
deus appetere corrigi debetque ipsius  
increpationes patienter audire. ps.  
corripet me iustus per falsos pro-  
phetas subaudi adultores imple-  
tes animos hominum laudibus falsis  
nisi ut ipse sanctus deceptor ponat  
Regem celis percussus sagitta di-  
uine sententie corruit vespere et ho-  
ra mortis. et canes infernales soli-  
cite bibunt eius sanguinem. et tunc  
potest cognoscere quod decipiebatur  
adulatum laudibus et laudatorum  
falacijs. Sen. epistola. eo recitat  
de Alexandro. Alexander inquit  
cum esset in obsessione cuiusdam ci-  
uitatis sagitta quadam vulneratus  
est. cum igitur resperso sanguine sui  
vulneris dolor cresceret carnis  
obstupisset coactus assistentibus  
ait omnes inquit iurant me esse fi-  
lium iouis. Sed vulnus huius me esse  
hominem clamat. Ecce qualiter per-  
cussus cognouit adulatum men-  
dacia que ante vulnus nullatenus  
aduertebat.



## Adulatio

<sup>74.9.</sup>  
**O**mnis hō primo bonū vī  
 nū ponit tu aut qd deterius  
 est. Jo. 2. Nota q in conui  
 uij bene ordinatis semp bonū vi  
 num reseruatur. Et ratio est qz bo  
 num vinū vltimosumptū facit rece  
 ptum cibū bene digerere. Ideo in  
 nuptijs vbi xps erat in qbus nulla  
 potuit eē inordinatio optimū vinū  
 ex aqua xpi virtute factū posterius  
 tanq melius reseruatum est. Spiri  
 tualiter. Coniuncte ecclesie prius de  
 bent sumere penalia z amara hu  
 ius mūdi memores calicistā amari  
 quē dominus p nobis bibit vnde ip  
 se in tren. Recordare trasgressiois  
 mee absinthij z fellis sic igitur fa  
 cientes itrabimus celaria vite fu  
 ture vbi inebriati ab vbertate dul  
 cedinis domus eius exultabim? nisi  
 fine. sed ois hō. i. ois adulator ter  
 rena tñ sapiēs q phoicm intelligi  
 tur eo qz hō dicit ab humo qd est  
 terra sp mūstrat melius vinū. i. sp  
 pfert i facie hoīs blādumēta z fal  
 sas laudes in qbus miser homo ine  
 briatus ruit i interitū. Figura Lu.  
 4. phisei dixerūt iesu; ad supciliū  
 mōtis vt inde pcpitar ēt eū. Spūali  
 ter p phariseos subaudi adulatores  
 q a sūmo vero dimisi sūt. hi. n. qñ  
 qz conātur suū dei adducere ad sū  
 mū laudis vt inde pcpitet ad inte  
 ritū. Et si tunc hoc faceret qd fecit  
 xps qui abscondit se vt v3 conaret  
 latere i humilitate z mortis consi  
 deratione nō corrueret. sed nā hu  
 mana tā pna ē suscipere huius adu  
 lationū falsa vt q scit penū euiden

ter non esse ab alijs dicta suscipit  
 tanq vera. Sen. epistola. 60. Lito  
 inquit nobis placeamus si inuenim?  
 quinos bonos viros dicant. Qui  
 prudentes. Qui sanctos. nō sumus  
 modica laude contenti quicquid in  
 nos adulatio sine pudore congesse  
 rit tanq debitam aprehēdimus op  
 timos nos esse z sapiētissimos affir  
 mantibus assentimus cum sciamus  
 illos mentiri sepe adeo quoq; idul  
 genus nobis vt laudari velimus  
 in id cuius contraria maxime faci  
 mus.

<sup>fig 10</sup>  
 Uomodopotest quis gusta  
 re quod gustare affert mor  
 tem. Job. 2. Nota q aliqui  
 sunt ita validi comestores vel pota  
 tores q licet cognoscant cibū z po  
 tum sibi quandoq; nocere non pro  
 pter hoc abstinent. Ideo laboran  
 tes in podagra consueverunt dice  
 re. pro vno bollo centum ube. Spi  
 ritualiter verba adulatozū ita  
 placent elatis q licet illas ciant ani  
 mabus nocua nihilominus presēs  
 delectatio vincit future amaritudi  
 nis cogitamen. Interdum tamen  
 redeuntes ad se illud qd eis dulce  
 fuit in animum faucibus turbat z  
 molestat stomachum conscientie.  
 Figura Apoc. iij. vbi iubetur vo  
 lumen comedi qd in ore comeden  
 tis erat tāq mel dulce. sed postmo  
 dum subsequuta est ventris amari  
 tudo. Spūaliter subaudi volū os  
 adulatozū i quo mītra iuoluta sunt  
 arte deceptiois pposita vt decipiat  
 ipi de vanitate i idipsum. Adomāc



Carceris peccatu possit figurari p sedechia rex uru q fecit malu  
coru dno que nabuc benosor rex ba cap a filios suos occidit coru co a  
condas omis effodit p vinctu cathenis angust i ba

## Adulatio

**h. vbasua z depiguit incedatij s vt**

**splendeat i pfectu audietis q qdē v**

**ba qvis falsaria auide ellat' abfor**

**bet vt g multu sitit potu z postmo**

**dū aia eius replebit calculo. vnde**

**pier. 23. Ne ptepleris vlnu tum**

**splendescit i vitro igredit blādēno**

**uissima at ei' moribūt vt colubri.**

**Um gustasset noluit biber**

**Mat. 27. Nō. q qis nū**

**ta sunt picula ecco inest tū**

**vnu satis graue ei qz pōt aliqū bi**

**ber eq bñ venenū hē vnu. Spūa**

**litas ceca plus psumit qz possit. vt**

**ait Sene. Adulator. n. sibi ppinat**

**cibū mortiferū qñ i facie; sibi pro**

**fert laudes falsas qbus qñq; assū**

**ptis ab elato seu abiciofo sblegē**

**fulio vitupabilis ē i cōspectu gen**

**tiū qz iter dū cognoscūt gentes lau**

**datū carere vtnitibus quas tacēdo**

**laudat se pfitet hēre z tūc laudē**

**vtunt i dedecus. Sene. loco igno**

**mie ē honor i digno**

**Figura. 4. R.**

**25. vbi magister recitat i historia**

**q rex babilōis i magno existēs cō**

**uino fecit ad se adduci Sedechia;**

**regē ysrael captiuū suū quē captū**

**excecauerat z post saltatione; z lu**

**dū quē coegit eū facere corā discū**

**betibus ppinavit illi haustu lassa**

**tiur; q statū corā oibus deturbatis**

**ē quo dolore z pfusione pcusso ad**

**parietē capite misabili mortuus**

**ē. Spirituāl' p rege; babilonis sō**

**audi dyabolū q puluere arzogatie**

**excecat hoīem z suū captiuū fac**

**Logit eū salta re hūde p mūdi p**

lpera z querere humanas laudes  
z paratis seruis dyaboli. i. adula  
toribus p eos ipse dyabol' propi  
nat potus; pfusionis z ignominie q  
assumes corā astantib' vitupatur.  
qui laudes ipius cognoscūt esse fal  
sas vñ Abacuch replet' ē ignomi  
nia pro gloria. **Fig. 12**

**Leu peccatoris nō ipiguet**

**o caput meū ps. 110. q mu**

**see libēter i fidet sup caput**

**pingue vinctū fedates illud sepe z**

**replētes vmbus Spirituāl' due**

**musce putride s. superbia z cupidī**

**tas q semp simul puolat libenter z**

**resident sup abiciofo; z vna sup est**

**reliq sociata. Aug. i epi. ad quēdā**

**milite. Supbia z cupiditas itantū**

**ē vnu malū; vt nec supbia sine cu**

**piditate. nec sū supbia possit cupi**

**ditas iueniri. Adherent igit hē mu**

**see sup vinctum oleo adulationis qz**

**vt possit sup alios extolli totū se cu**

**piditatis accomodat. obtētis igit**

**diuicijs p phas z nephas supbie se**

**tradit. Detur pat' igit ab his muscis**

**aia p ifamā z aliqñ morit' i pco hu**

**ius vinctōis affecta. fig. dā. 13. Su**

**lāna igressa pōerū caput suū vixit**

**q scō statū; duo prauī senes agressi**

**sunt eā z ipa; turpit' ifamata; fere**

**cōduxerūt ad mortē. Spūāl' . Su**

**lāna ē aia. oleū adulatō. duo senes**

**duo pēā supdicta q pūpta sūt aia;**

**cōdēnat' adulatiōib' deditā. ergo**

**adulatiōes demū fugiamus. Beda**

**sup lucā. Ipsa pēi nutrit' adulatio**

**ē qñc oleū flāmis i culpa ardētib'**

**solēt administrare fomentum.**

**a iij**

**dā 13**



## Amicitia

Amicitia. *fig 13*

**N**ico fideli nulla ē compa  
ratio. Eccle. 6. Nō. q̄ cāis  
blādīt hospiti dū ē i mēsa  
spans ab eor̄cepeos aut frustū pa  
nis aut aliq̄ue morseluz. sed mensa  
leuata voluit illi dorsi p̄. interdū  
latrat p̄tra ip̄s. Spiritual̄r dū hō ē  
in mēsa p̄speritatis vite p̄tis mul  
tos aicos h̄. falsa tñ dilectiōe amā  
tes. q̄ vt recipiāt morsellū sed si p̄  
succesū; aduersitatis z paupertatis.  
mēsa p̄speritatis deficiat volūtū  
li dorsi. eccle. 6. ē amic⁹ mēse q̄ n̄ p̄  
man; i die tribulatiōis imo sepe ve  
lut cāis latrat p̄ illū quē p̄us simula  
bat aicuz. Tales. n. amici sunt dya  
bolus. mundus z p̄p̄inqui *Figura*  
*Job. 2.* Dū esset i p̄speritatib⁹ tres  
ei⁹ aici multū eum reuerbant̄. cū  
hō destituit̄ t̄palib⁹ bōis z p̄cussus  
plaga magna sedebat in sterquilino  
erant illi verbis z mūr̄ijs onerosi.  
Sp̄ialiter hij tres supradicti amici  
blāduntur hōi misero i hac fugaci  
vita. s; n̄ vt fūiāt uno poti⁹ vt mor  
sellū capiāt. Dyabol⁹ expectat aīa;  
mūdus carnē z filij pecuniam. de  
posita hō mēsa vite p̄tis cum sede  
rit peccator cōpōral̄r i sterquilino se  
pulcri z aīa plaga i sanabili i infer  
no ab his amicis retributiōes pra  
uas q̄ a dyabolo cruciat a mūdo  
ignoratiā a filiis negligentia. nō co  
gnosceret illū mūdus z filij d̄ ip̄o nō  
curabūt āplius. ergo praua ē amici  
tia q̄ solū i p̄speritate diligit. Jō iſi  
dorus. 3. d̄ sumo bo. In p̄speritate in  
quit in certāe aicitia. nescit at an p̄

sona an felicitas diligat. *Sepe. n. p̄*  
simulatiōez aicitia collit vt q̄ nō po  
tuit aperte decipere fraudulentē  
decipiat. *Fig 14*

**A**unt nos a p̄cis nostris in  
l s̄aguine suo apo. 3. Nō. q̄  
sanguis n̄l tū amicitur na  
ture cuius exēplū ē q̄ vbi sanguis  
p̄cipit esse necessitatē ubi statī suc  
currit. vñ videmus dū hō erubescit  
s̄aguis vadit ad faciem eo q̄ facies  
patit̄. dū at homo mori timet facies  
eius palefcit q̄ cor patit̄ z sanguis  
reliques facie vadit ad cor vt ip̄s; p̄  
fortet. Sp̄ialiter x̄ps mltū amicat  
hūane nāe q̄ vbi videt necessitatē  
icūbere. statī z p̄sto ē s̄buenire. vi  
dēs. n. humanū genus morte subcū  
bere recoligēs se ad illud totū suū  
effudit sanguine; p̄iusq̄ p̄mitteret  
eū mori. s. hoīem. *Figura. 3. R. 6.*  
vbi magister recitat i hystoria sco  
lastica quoddā dictū scilicet dū sa  
bicaref tēplū nō ē audita vox ma  
leatoris z cā assignat q̄ salomō ple  
nus sapia fecit icludi i vase vitreo  
pillos structiōis q̄s sic iclusos stru  
ctiōi ondit q̄ vidēs q̄ vas frāgi nō  
poterat vadēs ad nemus portauit  
vermē nomie Tamar z verne ro  
stro interfecto vñus sanguine liniuit  
vas illō vitreū z ad lineamētā san  
guis statī vas fractū ē z pulli liba  
ti sunt. Sp̄ialiter oēs eramus clau  
si in vase lymbi p̄p̄ p̄m̄ p̄m̄ parē  
tū nec poterat vas illō frangi p̄ ali  
quā creaturā deinde vidēs p̄r cele  
stis creaturā suā. s. hoīes ad imagi  
nē suā; p̄ditos q̄s filios adoptauit

346



## Amicitia

Detineri captiuos descēdens ad ne-  
mus vite p̄ntis v̄mē hūmāe carnis  
attulit ⁊ fuso p̄po sanguine p̄triuuit  
portas heredas ⁊ libauit suos capti-  
uōs. zac. 9. Tu q̄q; i sanguine testi-  
eduxisti vinctos tuos d̄ lacu vbi nō  
erataqua. p̄ ergo xpm̄ v̄p̄ eē aīcū  
q̄ tāta p̄nob̄ fec̄ n̄hil inueniēs qd̄ si  
bi placeret in opibus n̄ris s; ex sua  
sola bōitate s̄uenit oībus necessita-  
tibus n̄ris prout expedit. vnde Am-  
bro. sup̄lu. li. 4. xps oībus oīa fact⁹  
ē paup̄ paup̄ibus diues diuitibus  
fēs fētibus s̄uēs s̄itētib⁹ p̄fius  
h̄ndātibus i carcere cū captiuis cū  
maria fletū apl̄is epl̄as. cū samari-  
tana s̄it. i deserto esurit vt cibus  
p̄m̄ hoīs quē p̄uaricatione gūstare  
rat ieiunio dñi solueret. Apostoli.  
*fig 15* **R**escite ⁊ multiplicamini ⁊  
**c** repleteterrā. Ben. 1. Nota  
q̄ pater h̄m̄ multos filios  
sciētes bene mercari ip̄sos mittit  
p̄ mūdū vt aegrāt ⁊ multiplicent  
domū suā. Sp̄ualr̄ dñs noster ye-  
sus xps p̄r misericordiar̄ ⁊ de⁹ to-  
tius p̄solationis domū suā. s. eccle-  
siā multiplicare volēs filios suos  
Apl̄os sanctos elegit ⁊ misit. nū-  
dū cuilib; talētū p̄dicationis cōmit-  
tens ex quo repleta ē ⁊ multiplica-  
ta facta ecclesia fidelib⁹. ps. Imple-  
ta ē terra po. t. Figura Ben. 4. 2. ia  
*Gn 44* **cob** patriarcha moriēs vocauit. 12.  
filios suos p̄dicēs q̄ d̄ illis futura  
erāt. de his igit̄ multiplicat⁹ ē po-  
pulus d̄i tā paruis q̄ i maximis fa-  
cultantibus. Sp̄ualr̄ p̄ Jacob patri  
archa subandi xp̄s qui vocatis apo-

stolis sue passib⁹ t̄p̄e oīa futura tā  
d̄ se q̄ de illis dixit ⁊ illis talētū  
sp̄s sancti dedit quo accepto p̄fet-  
ti sunt i oēm terrā mittētes sonū  
eor̄ ⁊ sic repleuerūt ecclesiā; tā p̄so-  
nis fidelū q̄ doctrinis ⁊ gratijs  
Nā s; paucieēt ⁊ idocti t̄m̄ sciētia  
mirabiliorib⁹ repleuerūt. vñ Aug.  
2. epl̄a ad volusia. Ex paucissimis  
⁊ ip̄tissimis ⁊ vilissimis Apl̄is mlt̄-  
tiplicat⁹ ⁊ sublimatur copiosissima  
agmina clarissima l̄gēia accuratissi-  
ma elloga Doctor̄ acutissimor̄ ⁊  
secundor̄ auctor̄. *fig 16*

**A**urietis aquas i gaudiis d̄  
**b** fontib⁹ saluatoris. Isa. 12.  
Nō. q̄ s̄itētib⁹ n̄hil ē d̄  
lectabilius potur̄ p̄cipue itinerātē  
bus magnointere vñ qñ fontē iue-  
niriūt aude ad illū d̄clināt. Sp̄ia-  
liter p̄ns vita ē qd̄ apegriatio p̄gēs  
d̄ loco natiuitatis icultissime ⁊ sine  
morula nec v; aliqd̄ ab hac pegria-  
tiōe p̄ticescere Ben. d̄ doctrīa mor-  
tis vita n̄ra pegriatio ē ⁊ cū mltū  
deābulamus redeundū ē. ad hoc  
n. nobis nascētibus nā t̄minū ieu-  
tabilē posuit quē q̄ mltū distat nō  
qualet. In hac igit̄ pegriatiōe tāta  
fuit aq̄ p̄m̄ta q̄ oēs s̄itis ariditate  
moriebant̄. vñ p̄pha plorabat di.  
Situataia mea ad deū fontē vni-  
tē. s; veniēs xps dedit nob̄ aquā d̄  
petra. s. d̄ sc̄ip̄o d̄ q̄ scriptū ē. petra  
āt erat xps ⁊ postmodū p̄r̄ntos  
scōr̄ Apl̄or̄ infudit vt fidelū p̄p̄li  
biberet habūdātē. *fig 15* **Fig. exo. 17.**  
Filij ysrael venerūt i yersalē vbi  
erāt 12. fontes aquar̄. Sp̄ualr̄ filij



## Apostoli

ysrael sūt fideles. i. xpiani. Si vēi  
unt xpiani i yrlm q̄ iterptat voca  
tio tci qz veniūt ad fidē p quā deū  
z dñz nřz saluatoreū uocam? z cre  
dimus ibi sūt. 12. fontes. s. 12. apli ef  
fudētes aquas dulcedinis caritatis  
z doctrine qbus mūdus totus ri  
gat vt pz d̄ b̄to paulo qui d̄ir recte  
fons viuis fuit salies i vitā etnāz;  
vñ Criso. d̄ laude pauli. Dingt mi  
rabiles q̄ fluios nobis genuit pau  
lus nō fm paradisi fontē q̄tuor tñi  
sūt nřto pl̄res ac quotidie fluēt  
n̄ terrā irrigātes s; aīaz hoīuz ad  
pducēda v̄tutū germia suscitātes.

*17* Lacabit deo sup vitulū no  
p uellū ps. 110. q̄ magis ac  
ceptū ē donū q̄uis p̄uāli  
cui? donātis cū magno affectu quē  
bz q̄ alteri? ditioris dando āplius  
sine affectu z sibi retinēdo p̄tē eius  
q̄d bz. Sic. n. legim? nos saluatoreū  
d̄ paupcula q̄ pl̄ phariseis d̄derat  
q̄ tñ duo munita i gazophilatī po  
nit. Sp̄ualr deo ē magis acceptum  
donū datū pauperz d̄ illo q̄ h̄nt q̄  
diuitū diuidētū cū deo q̄ possident  
qz paupes l; n̄ hēant extēiora que  
donēt dātū nihilomin? iteriora. s. af  
fectionē z volūtātē q̄b? argētūz z  
aurū opari nō p̄nt vñ Ambro. 111.  
De viduis vberi? ē munus e puo q̄  
thesaur? e maxio qz nō tñ q̄d dēf  
l; q̄d remaneat pp̄dit. Nemo. n.  
pl̄ tribuit q̄ q̄sibi nihil reliquit.  
Dives ergo z si multa dat qz tñ si  
bi adhuc retinet pp̄uā volūtātē ta  
lia opari p̄t qbus oē q̄d dedit d̄tur  
p̄f. coq pl̄ dyabolo z p̄cō tribuit

q̄ deo. vñ Breg. 30. li. mo. loquēs  
d̄ diuite elemosinario male tñ vi  
uētē idigētū igt p̄rio extēiorē sbaz  
p̄bet. s; vitā suā a neq̄tia nō custo  
dit. Rēsua deo tribunt z seipz p̄cō  
h q̄ nūm? ē obtulit auctori z b̄ q̄d  
mai? ē fruuit inq̄tati. Igit oblatō  
b̄toz ap̄loz q̄ l; cēnt paupes reb?  
extēiorib? z q̄d reliquerēt non hē  
bāt qz tñ negātes seipos sequi sūt  
dñz nřtū fuit d̄o placita z accepta  
plus ē. n. cōpus q̄ vestimētū. z plus  
valet volūtatis libertas quā nemo  
p̄t cogere q̄ totus mūdus. plus er  
go d̄derūt imolātes seipos mēte z  
carne reddētes deo q̄d ab eo acce  
perāt. vtsicut ip̄c dei fili? vt agn?  
imaculatus imolatus ē p̄tori? hu  
māi generis salute. ita ipi vt nouel  
li vituli imolati sūt xpo z p̄ oīs fi  
deliū ppiciatōe. Figura exo. 24.  
vbi deo oblati sūt. 12. vituli Ber. in  
fmōe Ap̄loz petri z pauli. Scim?  
igt q̄ viri isti nec sibi vixere nec si  
bi mortui sūt. s; ei q̄ p̄ ip̄is mortui? ē  
Magis at p̄ nobis oībus pp̄ illū p̄  
nobis facit eoz vita eoz doctrīa z  
mors ip̄a. z ē i p̄uersiōe emmētiaz;  
i p̄dicatōe sapiāz i passiōe paciētiaz  
nobis b̄ti apl̄i p̄tulerūt q̄ ē v̄sq;  
hodie cōferūt misericordia plenū z  
sanctorū orationū fructibus. *18*

Unda tannuri ciuitatis oī  
f lapide p̄ciosō ornata apoc.  
21. Inē alia q̄ regant ad he  
dificiū fortit̄ erigēdū ē vt lapides  
bene ordinē iō p̄ficiūt domifica  
toz extēdere pp̄diculū ne ordo lapi  
dū i hēdificio positorū deficiat ex



## Apostoli

Mo ho istro ppedis si lapis excedit  
 lapide pl<sup>o</sup> q<sup>o</sup> obeat. Spualr ecclia  
 sca edificata e velut castru fortissi  
 mu. Can. 6. Terribil<sup>o</sup> vt castrorum  
 acies ordiata. Jo artifices ei<sup>o</sup> ppe  
 diculo diuie sapie ordiauer<sup>o</sup> ipam  
 i articul<sup>o</sup> fidei i ratu<sup>o</sup> rectu<sup>o</sup> fuanes  
 ordine q<sup>o</sup> e ipis hostib<sup>o</sup>. i. demoi<sup>o</sup>b<sup>o</sup>  
 erribil<sup>o</sup> i aspectu io fugiut a cospe  
 ctu ei<sup>o</sup> hui<sup>o</sup> naq; sanctissime dom<sup>o</sup>  
 105 4 edificatio. Figura e Josue. 4. vbi  
 dñs pcepit ipsi Josue. Elige igt dñs  
 12. viros p singulas trib<sup>o</sup> z pcepe  
 eis vt tollat o medio iordais alueo  
 vbi steterut pedes sacerdotu. 12.  
 Durissimos lapides quos ponet i lo  
 co castror<sup>o</sup> vbi fixeritis hac nocte  
 tentoria. Spualr hec vba sunt dei  
 pris ad dñi n<sup>o</sup>; yesu; xp<sup>o</sup>; saluatore  
 q<sup>o</sup> plegit. 12. viros quos aplos noi  
 nat Luc. 8. Lapidis durissimi. 12.  
 s<sup>o</sup> articuli fidei quos impossibile e co  
 teri aut fragi. Sūt. n. singlia singu  
 lis ordinadi. Accepti s<sup>o</sup> at o medio  
 iordais alueo q<sup>o</sup> recepti s<sup>o</sup> sacre  
 scripture flumio vbi firmi<sup>o</sup> pphete  
 dei austerut illos suis vaticinijs  
 affirmates inobl<sup>o</sup>. Donum<sup>o</sup>. n. bi  
 lapides i loco castror<sup>o</sup>. i. i ecclia  
 sca vbi hac nocte. i. i hac enigma  
 tica luce vite pñtis oēs fideles ten  
 toria. i. cor. 2. a n<sup>o</sup>; figat quisq; pue  
 niat ad pmissiois pñia vbi facie ad  
 facie qd nūc credimus ituebimur  
 In b ergo castro manētes sic virt  
 b<sup>o</sup> z pbrate habūdāt vt ab hostiū  
 neie pñt pñtis supari. Greg. i qua  
 dā or<sup>o</sup>. Fortes facti sunt scī terrena  
 despiciūt celestia appetūt demoi<sup>o</sup>b<sup>o</sup>

ipcrāt carnē domāt spm̄i roborant  
 vñtib<sup>o</sup> coruscāt mon pñt flecti at  
 nequeunt. 108 11

Lies ordiata. can. 6. Nō. q<sup>o</sup>  
 a iter alia q<sup>o</sup> sepi<sup>o</sup> parēt vi  
 ctoria i bello e ipsay aciez  
 ordo. Oppositū ho. s. pñctū pñgit  
 sepe ex iordiatomilitū pgressū. vñ  
 vegeti<sup>o</sup> o re militari. Nihil inquit  
 i acie magis custodiēdū e q<sup>o</sup> vt oēs  
 milites icedēdi ordinē seruēt qd ali  
 ter nō pōt fieri nisi vt ābulare ecce  
 rif z equalr exercitio discāt. Peri  
 culū. n. ab hostib<sup>o</sup> sup grauissimū;  
 sustinēt dimissus z iordinat<sup>o</sup> exerci  
 t<sup>o</sup>. Spualr ecclia. sca dei cui<sup>o</sup> acies  
 e optie ordiata a supno duce bēt. n.  
 suos pñcipes z tribunos. s. sacros  
 aplos portātes vexillū eterni regis  
 z piter icedētes cū illo quos xpī si  
 deliū mltitudo miro ordielegit. Jo  
 nō e possibilenospire. Figura nu  
 meri. 2. vbi legim<sup>o</sup>. 12. pñcipes suis  
 se electos sup filios ysrael q<sup>o</sup> habe  
 bāt poplm̄ i struere o libris manda  
 tor<sup>o</sup> di qb<sup>o</sup> obfuitis vicebāt hostes  
 z pficiebant ad terrā promissiois  
 Spualr. 12. pñcipes significāt. 12.  
 aplos a deo ordiatos sup ppl<sup>o</sup>; xpīa  
 mū. ps. Cōstities eos pñcipes. s. o.  
 t. 3pi. n. docuerūt nos vbo z opere  
 mādātā di q<sup>o</sup> pñstāt i opib<sup>o</sup> carita  
 tis. his. n. fuatis cū do z prio obel  
 lam<sup>o</sup> hostes nros. s. demoes z pēā  
 z sic libere accedim<sup>o</sup> ad terrā pro  
 missiois eterne. vexilla igt iōi bñ  
 apli nos pcedētes portauerūt an  
 te nos prostrauerūt inimicos diu  
 na potestate vñde Aug. i sermone

numeri 2



## Apostoli

De aplis. Dedit i. quāt dñs potestātē  
aplis sup nām vt eam curarēt sup  
demonēs vt eos vincerent sup ele  
mētā vt ipsa mutarēt sup montem  
vt eam cōtēnerent sup angelos vt  
corp⁹ dñi ministrarēt. hec aut pote  
stas trāsata ē ad successores s; illō  
Apoc. 6. hi sunt q habēt potestātē  
claudēdi celū z puerēdi aquā i san  
guinē. hec Augu. *fy 20*

*Ornitudo z decor idumēti*  
f ci⁹ prouer. 31. vegetius de  
re militari. Inter alia q cō  
sueuerūt s; hostes victoriā indicē  
dīc esse armoz pulchritudinē vñ ip  
se ait. plin. n. terrore hostib⁹ armo  
rū pulchritudo iporat. Quis credit  
milite bellicosū cuius dissimulatōe  
siti aut rubigie arma fedā f. Ecce  
suaigif scā q victoriosa semp extitit  
s; hostes sp arma pulcheria z gē  
mata claritatis lucis z splendoris  
h; Lātus. n. fiat doctrie Aplorū  
splēdor q sua luce vndiq; fugat re  
nebray principes hui⁹ sic fulgens  
idumēti. Figu. fuit exo. 28. vbi le  
gim⁹ q uestis sacerdotāl⁹ ptimebat.  
iz. lapides p̄ciosos qb⁹ tota splēde  
bat. Sp̄ialiter vt dictū ē ecclia scā  
nitet z splēdet vita z doctrina zc.  
Aplorū vt ipsa ex ipsis lapidib⁹ in fi  
de sponsi sui firmissime solidata ex  
suo decor⁹ pparatē aurore luci ex  
sua fortitudine aciei castrorū. Lan.  
6. Que ē ista zc. Nā ex fide btōuz;  
aplorū velut aurore luce rot⁹ nūm  
dus ē i xpō solidat⁹ vñ Basili⁹ tra  
ctās illō. Mat. 5. vos estis lux mū  
di. Adueite igit luce aurore egritudi

nes alleuiāf. hostes a somno excitā  
tur. Aues garuūt. bestie ad latibu  
la sua fugiūt. Sic veniēte fide apo  
stolorū mūdus fuit edificat⁹ i cre  
dēdis. secūdat⁹ in opib⁹ bōis. ale  
uiat⁹ a peccatis. excitat⁹ a negligē  
tijs. aīat⁹ ad p̄tēplatiōez celestū z  
ereptus de potestate demonum. *fy 21*

Alte vos illis manducare  
d Mar. 6. ca. In curijs bñ  
ordiatīs vbi magis come  
dit gētū mltitudo s; necessitate reg  
rit mltstrandiozdo vt bñ oib⁹ z or  
diate pudent s; locū tps z decen  
tiā psonay s; cibo z potu necessario  
figura. 3. R. 4. salom plen⁹ sapiētia  
vt ip⁹ curia esset bñ ordiata ordia  
uit. iz. p̄fectos ex filiis ysrael quos  
p̄stitit supra p̄uisionē ciboz vt p  
underet domū ei⁹. Et itū ordiate  
erāt ei⁹ mēse z fercula q ponebāt  
q ex h sapiētia ei⁹ p̄dicabat vbiq;  
decide veniēs regia austri quasi in  
estasi facta ex admiratiōe tal⁹ or  
dis dixit illi vbi sūt futuri zc. sp̄as  
liter Turia ecclia ē optie ordinata  
z oib⁹ pudent vt decet. Nā sapien  
tia Salom. i. xpī ibi ordiauit. iz.  
p̄fectos. i. iz. Aplōs qui oib⁹ s; sta  
tū suū apposuerūt panez sacre scri  
pture. Jō paulus q ē vn⁹ ex ill⁹ p̄fe  
ctis dicit sapiētib⁹ z isipētib⁹ dñi  
torū. Est. n. ibi ordo ciboz tā p  
magnis q; p mediocrib⁹ z p̄uis.  
vñ vgo de scō victore. In refecto  
rio sacre scriptur⁹ tres mēse ponūt  
i. tres intellect⁹ v; hystoriat⁹ mystic⁹  
z moralis. p̄ia mensa simplicibus  
scōa doctozib⁹. tertia est cōis vñ a

3 24 9



## Apostoli

q3 In prima cib⁹ ē grossior. In se-  
cunda subtilior. In tertia ē dulcior. pma  
pertinet saporē extremor. scda vim  
misterior. tertia dulcedinē moruz  
pna pascit miraculis. scda figuris  
tertia puerijs. h vgo. Jgit regia  
Sabba h ē nā angelica veniens vi-  
dere miracula laudavit sapiētiā fi-  
lij dei z letat⁹ societate nostra qm  
ex nobis d3 pfiat curia eoz ī celis  
vñ Aug. omel. 19. Agunt Angeli  
laudātes dñm diē festū z letātes su-  
per his q refugietes pfortia demo-  
nū p exercitia virtutū Angelicis festi-  
nat se sociare pfortijs. *fy 22*

Impulsus eversus suz vt ca-  
derē z dñs suscepit me. ps  
vtili⁹ ē hoī ambulāti p dir-  
rupta z piculosa itinera ī loco pla-  
no cadere dū casurus ē. q3 expecta-  
re vt cadat ī piculoso passu vbi est  
mortis piculū q3 cadēs ī plano nō  
pōt mltū ledi z ex casu leui edoct⁹  
casuz graue eunt. Sic moralr vi-  
dem⁹ q vtili⁹ ē cū pater corrigit fi-  
liū ī pueritia cū delinqt q3 expectet  
vt vir fact⁹ puniatur a iudice. Naz  
pna punitio ē vīga disciplie. scda  
vō aliqui ē patibulū mortis. Jō vi-  
cit Sap. Qui parcit vīge odit filiū  
suū. Et hiero. dū hostis ē parvus  
occide eū vt malitia elidatur ī sem-  
ne. Spūalr xps p noster benign⁹  
Qui d durissimo lapide sit pducet  
vīuā aquā z de depressissimis tene-  
bris lucē clarissimā hūc modum te-  
nuit ī bō paulo aplo quē voluit ca-  
dere ī plano itinere ante q3 pgeret  
ad ruppē profundā iniquitatis ad

quam tendebat malit. n. cum ado-  
lescentem corrigere vīga sua z  
baculo suo qbus predestinatos dir-  
rigit. z quos amat ferit q3 dierum  
malorum inueterare eternopatibu  
lo condemnari percussit ipsū do-  
minus corporali cecitate lustrās in-  
bilominus eum superna claritate  
vt de lupo faceret agnū. z de ra-  
ptore scupsequore vas electionis  
atq3 doctore gētiū fabricaret. *Hum 22*  
Si gura numeri. 22. vbi legimus q  
Balaam z seniores madian viden-  
tes quanta signa faciebat populus  
ysrael z quomodo vicerant amoz  
reos dixerunt ad inuicem populus  
il le olebit nos de terra vsq3 ad ra-  
dicē quemadmodum bos herbam  
z sic stipendiatum Balaā miserūt  
ad maledicēdū populū dei qui eoz  
propheta erat. putabant. n. q3 si po-  
pulus ysrael per aliquem prophe-  
tam malediceretur ipsum in bello  
succumbere domino ab eo recedē-  
te. Sed dū iuret Balaam percu-  
sit dominus Asinā quāz sedebat ī  
de ī crepatus ab asina didicit a dō  
quod facturum esset circa populū  
ysrael. Cum ergo peruenisset ad lō  
cum vbi filijs ysrael maledicere d  
creuerat mutauit maledictionē ī be-  
nedictionem z laudē dicens. Quā  
pulchra tabernacula tua iacob mo-  
riat anima mea morte iustorum.  
Qd audientes madianite stupore re-  
pleti dicebāt. Quid nā hoc ē qd vi-  
cis cū in h mīssus sis vt pplō hūc  
malediceret z tu illi benedixis Re-  
spōdit neq3 loq valeo nisi qd de



## Apostoli

mibi leg pcepit. Spūalr videntes  
pripes phariseorū pplū xpianū  
crescere z signa z pdigia ī mūdo  
fieri. stridebāt dētib⁹ z furentes  
dicebant. Iste ppl⁹ creseit z multi  
plicat. Quid b̄ ē hoies. n. ydiote z  
sine lris trahūt post se totū mūdū  
nisi extiguam⁹ cos extiguēt nos z  
radicē⁹ delebūt nos. Et tūc dede  
rūt saulo epl⁹s ad damascū vt si  
quos iuēirethūt vie viros ac mu  
lieres victos pducēt yrlm. S; dū  
iter faceret pēssus ē a dño pēssio  
nepia ī qua deposita erroris furē  
tis isania mutat⁹ ē ī vīz alter⁹ z fa  
ct⁹ ē agnus d̄ lupo z lumē de tene  
bris ab illo. Qui oīz ē artifex oī  
um hīs sciētā oīa phiciēs venit  
ad sinagogas z vbi māducatiōe. s.  
pharisei putabant ip̄s debere pplō  
xpī maledicere cepit benedicere eis  
asserēs qm̄ hic ē fili⁹ dei. s; i crepa  
tus a pfidis multo magis pualesce  
bat z p̄fundeabat eos di. Quaz pul  
chra zē. Moria aīa mea zē. hec di  
cebat apl⁹s z pdicabat loquēs de  
regni dei magnitudie. di. qm̄ si ocu  
lus nō videt zē. Et itē quis me se  
pabit a caritate xpī. mors au agn  
stia zē. Sic igit pēssit dñs petra;  
z fluxerūt aque a dō latissime vt bi  
berēt hoies z iumēta qz tāta ē sapi  
entie z doctrie eius habūdātia vt  
sapientes z insipientes adeo resece  
rit vt nēssit qz p̄luetur eius elogo  
salutari. vnde criso. de laude pauli  
omel. p̄ia. paulus terrā sil ac mare  
greciā ac barbariā oēm p̄sus re  
gionē sub sole quasi volitās cucur

rit vt simplici labore velut sit va  
ciuz ituncra pcurans. sed peccato  
rū spinas pariter euellens. vcribz  
pietatis vbiq; seminās errores fu  
gans. veritatez reducens. ex homi  
nibus angelos faciens. quinimo ip  
sos homines quasi ex demonibus  
Angelos prouchens. f. 23

Ubes suscepit eum. Act. 8.

n. nō. hāc dñam eē iter leuez  
nubem z nubes grossas z  
pdēsas. qz a p̄ma subsequitur dulcis  
pluuia. ab alijs v̄otonitrua fulgura  
z tempestates. Spūalr nubes xpō  
duplex obsequiū faciunt. s. cuz ve  
nerit ad exequendum vniuersale  
iudiciū qz tūc videbūt filiū hoīs  
venietem in nubibus ecli. Mat. 24  
n. erunt fulgura z tonitrua z cla  
mor tubarum a dō terribilis qz vni  
diq; mortuos suscitabūt. s; domio  
ascēdente ī celum leuis nubes illi  
prestabit obsequiū postq; p nube; d̄  
scendit gratia sancti spiritus rigās  
omniū fidelium corda. Figura. 3. 3. 12. 13  
12. 13. Nubecula parua ascēdebāt  
de mari z in ipsā quasi vestigiū  
hominis. z sequitur z facta est plu  
uia magna super terram que mul  
tis annis priuata extiterat. Spiri  
tualiter Nubecula ascendens de  
mari fuit humanitas xpī que de pe  
nalitate fluctuū nostre iniquitatis  
ascendit ad celūz semper associata  
diuinitati z postmodū ī p̄tecostē  
facta ē pluuia gr̄arū ī mūdū qua  
puatus astiterat p ānoꝝ z vltē  
z sic madefacta corda fidelium ta  
li phana germinauerunt velut cāpa



videns rebecca p. locu

tionē esau q̄ intobmo  
nunt ad p̄p̄et ad la  
ban ut v̄ monitione  
ecclē recordamur a p̄  
separatione diaboli. &  
ad horcamus 2. 13.

recessione multa q̄nq̄  
sontu iacob rex ad  
signat s. op<sup>o</sup> e positione  
Lapides multi regem  
quint temporalib

corporis. si regum in  
viniunt qd no bñ qd  
altare x signat.  
olui mīa. votuz omitt

firo firmo & stabile ppo  
 firo nra a bona vita  
 & a l' exemplis rone  
 d'ore. Scala rem in  
 S. angeli dolente T. nit

2. p̄git tandem ad la-  
ban cui firmavit p̄ns  
cū gregibz 7 annis d  
p̄firmario accepit lū  
eundem radior. tandē

radical babuit qd  
p contemplatione p qd  
p & multos labores  
prim' sustinuit & bon'



## Apostoli

fig 25

In aquile in celo puer. 30.  
**V** Nō. q̄ alique Aues tate no  
 bilis sūt q̄ captā p̄dam  
 defferūt dño suo. Spūaliter xps dī  
 filius aqla sup̄na tate fidelitatis fu  
 it erga p̄em suū vt captā p̄daz vite  
 presentis deserto ad quā capiēdam  
 missus fuerat. sicut humanā nām  
 quā vsq; ad inferos sequutus ē de  
 tulit ī celū p̄ri. Figura Deut. 22.  
 vbi Agle xps assimilāt vbi sic dī  
 ps at dei p̄p̄s rē. Et subdit iuenit  
 at eū ī tra deserti loco horrois et  
 vaste solitudis. et itez s̄dit sic Ag  
 la expādit alas suas et assūpsit eos  
 atq; p̄tavit ī humeris suis. Nā ip̄e  
 dī filius humanā nāz quā dyabol⁹  
 deiecerat p̄ iudiā d̄ paradiso xps  
 d̄ faucib⁹ ei⁹ velut p̄dā auferēs car  
 nem assumptā humanā p̄ri celum  
 ascendēs presentavit nosq; ī suū  
 p̄sortiū associās sedib⁹ paradisi as  
 sociavit. Unde Leo papa ī sermōe  
 ascēisionis. Nō solū hoc ingt paradi  
 si possessores firmati sumus. s; sup  
 na celoz ī xpo penetrauim⁹ āplio  
 ra recepturi p̄ suā ineffabilē gloriā  
 quā p̄ dyaboli iudiā pdideramus  
 qz quos dyabol⁹ de primi habita  
 culi felicitate deiecit. hos dei fili⁹  
 sibi cōcorporatos ad patris dexte  
 rā collocavit. fig 26

Emte p⁹ me. Mat. 4. Nō.

**V** q̄ palacij magni principis  
 hostia custodiuntur ne igre  
 diātur extranei. Ideo paupes p̄so  
 ne et debiles habētes cās ad p̄ci  
 pētā diu expectāt ad hostiū quosq;  
 magn⁹ Barro cui nō tenētur porte

ingrediatur et sic se ponūt post eū  
 et intrāt et ipsi. Spiritualiter ante  
 xpi aduētū clausa erat Janua Re  
 gni celozū. omnes erant extranei  
 q̄ debuerant esse Angeloz cōsor  
 tes. Ideo plorabat dō in ps. di. ex  
 traneus fact⁹ sum fratrib⁹ meis.  
 sed ascendente xpo eterni Regis fi  
 lio cui libere patuit ingressus porte  
 nobis apte sunt vt post ipm libere  
 etiā nos ipsi possim⁹ ingredi. vnde  
 Aug. sermōe. Ignota inquit ante  
 xpi aduētū via vite qz nulli⁹ adhuc  
 resurgētis fuerat tenuata vestigio  
 at vbi dñs resurrexit nota facta so  
 lo atrita ē plurimoz rē. Nā ip̄e do  
 minus n̄r descendēs de celo p̄ hu  
 militatē ascēdit cū gloria et portā  
 quā nobis clauserat n̄ra superbia  
 apuit ei⁹ humilitas. Figura Apoc. 4. po 4  
 4. posui hostiū aptū corā te qd̄ ne  
 mo pōt claudere eo q̄ modicā hēs  
 v̄tutē. hec v̄ba figurat̄ dicta sunt  
 a patre filio dño n̄ro iesu xpo co  
 rā quopositū ē hostiū celī aptū pe  
 nitus inlausibile eo q̄ modicā ha  
 buit v̄tutē. i. humilitatis q̄ l; modi  
 cū et abiectū ip̄z uiderit fuit forma  
 fundut⁹ nihilominus deus p̄ exal  
 tavit illū et donauit illi nomē qd̄ ē  
 sup̄ oē nomē. rē. phil. 2. sequamur  
 ergo ingredientē ipm sectātes hu  
 ius humilitatē vt sinus eius subli  
 mitatis p̄sortes. Ber. ī quadā epi  
 stola. Fūda ī te fundamētū humili  
 tatis et pūcies ad fastigiū caritatis  
 vis capere celsitudinē dei. cape p̄ri  
 us humilitatē xpi.



## Auaritia

Figura

**U**t aufert in sudore panem  
 quasi q occidit primum suum  
 Ecclesiastici. 34. 116. q cru  
 deli<sup>9</sup> e occidere primum q extraneu  
 z horribili<sup>9</sup> e occidere fratrem suum  
 q alienum. z qto maior e coniunctio  
 tato ampli<sup>9</sup> crudelior d<sup>r</sup> esse lesio.  
 Spiritualiter nulla coniunctio maior  
 ee pot q spiritualis societas z fra  
 ternitatis religio. qd p q inter du  
 carnalis p<sup>r</sup> teporalia bona vundit  
 a filio z frater a fratre z sorora  
 sorore. s; Religiois fraternitas h;  
 oia induit. unde Augu. i regula  
 Sit vobis oia coia zc. Ille ergo fr  
 qui ductus auaricia hac fraternita  
 te fraudat attempat vt faciat p<sup>r</sup>iu  
 d coi aufert pane vite primum suus  
 z ipsos qtu i eo e occidit. Figura  
 Gen. 4. Chaym occidit abel fratrem  
 suu cui<sup>9</sup> sanguis d<sup>r</sup> terra clamabat  
 ad dnm p hu<sup>9</sup> vidicta qua et d<sup>r</sup>s  
 fieri voluit ide postmodu lamech  
 occidit chaym iter folia arboru sa  
 gitta sua putas fera iterficere. Spi  
 ritualr p chaym qui interpretat<sup>r</sup> pos  
 sessio subaudi religiosus; p<sup>r</sup>ictatu  
 q agru possidet de mercede ingra  
 tis sile; factu hude q habet loculos  
 Iste at no solu iterfecit Abel fr<sup>r</sup>e;  
 suu sed oes alios quoz vite faculta  
 te occultat. Talis. n. e na auari vt  
 oes decipiat z aegrat ipse sol<sup>9</sup> qd  
 possideat. vñ Aug. i quoda sermoe  
 Auar<sup>9</sup> velut ifern<sup>9</sup> oia duoras vel  
 let nullu ee vt ipse sol<sup>9</sup> oia posside  
 ret. S; qz falsus religiosus e votu  
 qd fecit hac vtiur ipietate deus  
 iuste cu ipso agit subtrahes ab eo

paternalē pietatē. Ver. mīaco ha  
 bēti p<sup>r</sup>iu negabit deus p<sup>r</sup>iu suū  
 qd est misereri semper z parere  
 Bene ergo dicit q chaym moriē  
 iter folia qz auar<sup>9</sup> d<sup>r</sup> fructib<sup>9</sup> nihil  
 capit tātū. n. vmbra facit folia z  
 i autūno depōit. Sic diuītie mor  
 tis tpe saltē amittit<sup>r</sup> p<sup>r</sup>. Cū iterferit  
 n̄ sumit oia. Perant<sup>r</sup> n. sagitta la  
 mech vt fera. lamech iterptat<sup>r</sup> cor  
 rectio. dīra. n. correctioe corrige  
 auar<sup>9</sup> q obliuiscit<sup>r</sup> paupis misereri.  
 vñ scriptū ē iudiciū sine misericōdia  
 fiet illi q nō fecit misericōdiā. Sa  
 gitta ergo mortifer a pibit cū sine  
 remedio ad ifernū mittet<sup>r</sup> hīere.  
 30. plaga crudeli z īsanabili p<sup>r</sup>uissi  
 te. Recte ergo auarus pparatur fe  
 re. cū ipse ferali more studeat oes  
 p<sup>r</sup>uere oia bēa dīr rīpiendo. unde  
 Aug. de v<sup>9</sup>bis dñi. Que est ista aui  
 ditas cōcupiscētie cū z ipse bellue  
 habeat modū. Tunc. n. rapiunt qñ  
 esuriūt. pareūt vero pde cū saturi  
 tate suriūt. Que ē ista aīarū īsanīa  
 amittere vitā z appettere mortem  
 desiderare aurū z aūtere celum.  
**fr 23** Multiplicate sunt sup capil  
 m los capitis mei. ps. Capilli  
 nascūt<sup>r</sup> ex supfluo nō. n.  
 sunt propria substātia corporis inci  
 dunt<sup>r</sup> z nascūt<sup>r</sup>. faciūt. n. ad or  
 natū corporis qñ debitā qtuatē nō  
 excedunt. iō ne nimū crescāt re  
 secādi sunt. Spiritualiter per capil  
 los subaudi diuitias que non sunt  
 nostre sed mundi. Job p<sup>r</sup>io. nudus  
 egressus sū ex vtero zc. nud<sup>9</sup> reuer  
 tar illuc. zc. Nam sicut secundian



## Auaritia

corporis sanitatē capilli raduntur  
qñ nimis crescūt sic diuitie s; aie  
salutē qñ nimis augētur paupibus  
erogent; qz tēpore necessitatis au  
cte recipiūt. vñ hortatur Aug. i  
quada; epla. Si vis esse mercator  
optim'. fenerator egregius. da qd  
nō potes retinere vt recipias quod  
nō poteris amittere. da modicū vt  
recipias cētuplū da. tēporalē sba;  
vt recipias eternā hereditate; sed  
multi sunt q i tñ crines suos mul  
tiplicari pñtūt seu crescerenegli  
gētes paupes xpī qz i ipi nimis di  
uinā iusticiā expectāt cōtra se. Ait  
n. dñs uestri capilli omnes numera  
ti sunt ac si dicat scio quibus indi  
getis z scio quid possidetis z scio  
quid proximus denegatur. Ber. cla  
māt pauperes quid facit aurū i fre  
no. nostrū ē o diuites quicquid sup  
flue expēditis. S; capillorū graue  
dine supflue explorati cidunt diuinā  
scmētā vt cor pecunia sit in perdi  
tionē aiallis. Figura. 3. R. 18. ab  
sallon persequēbatur dauid patre;  
suū z dñ celare cam magnam habe  
ret fugiens i pho ptigit vt p ei' ce  
sareā quer cu capt' remaneret su  
spēsus z a persequentibus ē tribus  
lanceis transfixus z miserabiliter  
mortuus. Spiritualiter absalon ē  
auarus qui patrē suū psequitur. i.  
xpī i mēbris suis negādo pauperi  
bus necessaria. capitur a quer cu. i.  
a diuina iustitia. vulneratur trib'  
lanceis qz expoliatur i morte diui  
tiis. corpus traditur vermibus z  
aia demonibus. Eze. 5. fili hoīs ac

cipe gladium acutū z rade tertiā  
ptē capilloz z v̄toeā disperges.  
Alia; vero tertiā igni pbures. rel  
quā v̄o gladio diuides. p̄ma pars  
q̄stuz ad corpus qd puluerizatur vt  
v̄to dispergatur. scda vero quan  
tū ad aiam q igni traditur in infer  
no. tertia quātū ad diuitias filiis z  
nepotibus derelictas que sepe cu  
se vel gladio diuiditur. vnde hic.  
i quodā sermone. Auar' est bursa  
principum. celarius latronū. z rixa  
parentum. *fy 29*

*exussus sūz sicut locusta. ps*  
*e* 116. q locusta hēt vētrem  
maiorē tota corporis parte  
fertur. n. q roze repleta mane eu  
acatur iualescēte sole. Spiritual'r  
appetitus auari ē maior toto mun  
do. rō est qz mundus est certis limi  
tibus terminat' appetitus nō aua  
ri nullo clauat' termino. Repletur  
roze. i. mūdi facultatib' mōis oib'  
qb' v; sūe p rapinā sūe p v̄siram  
z omni arte quāscit expoliādo pri  
mos. Sed cū replet' fuerit euacua  
bit' z vt locusta excuriet iualescen  
te estu diuine iusticie cū v; eterno  
trahet incendio. Job. 20. Diuitias  
quas deuorauerat euomet z de vē  
tre eius extrahet eas de'. Figura *1507*  
exo. x. vbi legimus q flante austro  
venerūt locustę sup terrā egipti va  
stātes omne viride z d̄struētes om  
nia q erāt i campis. Deinde orante  
moysē flauit ventus occidētalīs z  
p̄iectę sunt i mare. Sp̄ual'r subau  
di per locustas auaros vt dictū ē  
flāte igit' vento qui est ventus colā



## Auaritia

aius et humidus per quem nō. pro  
 sperus successus vite presentis. aua  
 ri impugnantur et stant in egypto. qz  
 tenebris involuntur. vastat omne  
 viride et omne in agris natū. qz eis  
 nulla potest in anima virecere vir  
 tus qn statim radicitus euellatur. he  
 sunt locuste quas vidit beatus Jo.  
 ad modum equorum magne Apoc.  
 9. Que a bestia. i. dyabolo potesta  
 te nocēdi acceperat. Jo innocentius  
 de vilitate conditionis humane. Quā  
 multos inquit seduxit cupiditas qz  
 plures perdidit avaritia. Balaā re  
 darguit Asella qz captus cupidita  
 te. pmissor disposuerat maledicere  
 ysaac. Nachor popul⁹ laudauit qz  
 tulit argētū et aurū de anathema  
 te hierico. Naboth iteremptus est  
 vt acab suā vineā possideret gicci  
 lepra pfudit qz tulit et petijt argen  
 tū et vestes sub noie helyset. Ju  
 das laqose suspēdit qz vēdidit et tra  
 didit yēsu ananiā et saphuriā subita  
 mors extinxit qz de precio agri de  
 fraudauerūt apostolos. hec Inno.  
 vnde ergo subdit qz flante vēto oc  
 cidēti. i. adueniēte vidicta diuine  
 iusticie p mortē occidit et piciit in  
 marē tēpestatis gehēne miser aua⁹.  
 Fy 10. Intrauerunt aque usqz ad  
 aīa; meaz. ps. Dicis qz om  
 niū flumīnū aque intrāt in ma  
 re et tñ mare non redūdat. Cuius  
 rō pōt esse qz tam grādis est finis  
 maris qz quasi nihil oīa mundi flu  
 miā mari pparata reputātur. Etia  
 qz ē motus circularis in aquis fm  
 Isidorū. Ideo dicit salomō qz oīa

mundi flumīa intrāt mare vt fluant  
 iterū. Spūaliter p aquā q continue  
 fluit et labitur subaudi diuitias in  
 quib⁹ nulla quies ē. Lito. n. repetet  
 fortuna qz pstat vt dicit Sen. p ma  
 re subaudi cor auari. vñ Isa. 57.  
 Cor ipij quasi mar feruēs qd gescere  
 nō pōt. Lona. n. auar⁹ obturare  
 meat⁹ flumīnū ne fluāt cū pecuniā  
 credit semp possidere ipāz. nā erga  
 h cor eius iugiter feruet cogitatio  
 nū pcellis qualiter acgret qualiter  
 acqz ita pseruet. Est. n. ibi mot⁹ cir  
 cularis qz acgruūt cū labore cōfē  
 uant cū timore et amittūt cū do  
 lore vñ Breg. s. moralitū prius nan  
 qz mens auari dolorē habuit in ipā  
 sue cōcupiscētie fatigatiōe qualiter  
 cōcupita raperet quomodo aliqua  
 blādimētis aliqua terrorib⁹ aufer  
 ret. At postqz acqz sitis rebus puenit  
 ad desiderū aliis hūc dolor fati  
 gat vt cū sollicito timore custodiat  
 qd cū graui labore meminerat acq  
 sitū. hūc de insidiatores metunt  
 atqz se qd ipse fecit ab alijs sibi  
 fieri pertimescit. hec Breg. Igitur  
 in diuitijs occupatio pessima et dele  
 ctatio nulla est vera hoc probat la  
 bor human⁹ qz propter diuitias fa  
 tigar ad oē malum. Qd plane figu  
 ratū ē. Exo. 7. in pzia plaga pharao  
 nis vbi aque egiptior puerse sunt  
 in sāguinē et mortui sūt pisces qz nata  
 bāt in eis. Diuitie peccatorū et aua  
 rorū puerse sūt in sāguinē et mortui  
 sunt pisces. i. sūtes et bōe actiōes  
 puerse qd sūt diuitie in sāguis et  
 fusione vbiqz loqz vt p.



## Auaritia

79 31

**N** tenebris ambulant. ps.

**I** Nō. q̄ i tenebris nihil vi  
sui describitur. homo. n. nō  
cognoscit pximū suū ab extraneo  
Spūaliter avaritia pparatur tene  
bre. Sap. 2. Excecauit eos malitia  
eorū. 1. Auaritia. Auaritia. n. velut  
cecus neminem cognoscit. Figura  
exo. 10. vbi legitur q̄ i noua plaga  
egypti fuerunt super terram tota;  
tenebre que palpari poterant. Ita  
vt frater fratrem nō videret. Spi  
ritualiter p tenebras subaudi vt  
dictum est avaritiā z cupiditatem  
q̄ adeo hodie mūdū tinxerūt z cor  
da hōiū fedauerūt q̄ frater fr̄ez  
nō cognoscit nec etiā filiū patrem  
Aug. Insanabilis avaritia p̄ri nō  
parcit nec matrē cognoscit fratri  
nō obtēperat nec amicos fidē seruat  
Inuadit bona vidue z rapit rē pu  
pilli. testimoniū falsū; p̄fert occu  
pat res mortui quasi non esset ipse  
mores deterior feris que parciunt  
p̄de cū fuerint saturate. 79 32

**O**lite cogitare de crastino

**I** Luc. 12. Nō. q̄ aliqui cibi  
boni sunt p eade; die qua  
parant. In crastinū putrescūt. Spi  
ritualiter. Vita p̄sens describit p  
hodie eo q̄ hodie tēpus p̄sens d̄  
signat. p̄ cras intelligitur vita se  
quens. quilibet recipiet mercedem  
eius scd; p̄p̄iū laborē. unde scri  
ptū est. Cras r̄ndebit mihi iusticia  
mea. Diuitie igitur z bōa tēporalia  
bene valent in vita p̄senti optia  
enī sunt ad emēdū celū. Sed h̄ tñ  
hodie. S; i future vite crastinū re

seruate putrescūt z fūtorē cruciat  
Jac. 5. Diuitie n̄re putrefacte sūt. zc.  
Figura Exo. 16. p̄ceptū; fuit filiis  
ysrahel i deserto vt gl̄bet colligēt  
tātū de māna q̄tū ei sufficeret pro  
illa die. Q̄dēq; vero i crastinū p̄  
uabat ebulliebat vermes. Spūali  
ter p̄ceptū ē fidelib; vt quilibet la  
bozet ope manū suazū quod man  
ducet sic caueat ne pauperes frau  
dādo. cumulātā pecuniā referuet i  
crastinū. Quia nihil ei p̄derit quē  
ymosecū crit i p̄ditionem. Si quis  
vult i vita sequēti n̄ egere hic pau  
perib; erroget bona q̄ secū porta  
re nō valet recipiēdo i celo. Greg.  
i omel. Res suas cū moreret diues  
secū tullisset si ad petētis vocē cū;  
viueret donasset. nā terrena oīa q̄  
seruādo amittim; largiēdo fuim;.

79 33

**h**auri pingues obsederūt

**t** me. ps. dicat q̄ thaurus in  
donut; aqua madefactus  
multū hunc ide saltat. oīa vult feri  
re. omnia vult percutere. Spūalr  
p̄ thaurū idonut; notat avarus  
cuius cor idurātū ē erga proximū;  
erga deū. erga seipsū; sine oī p̄pas  
sione. vñ Inno. de cōdic. vilitatis  
humāe. Auar; inquit offendit deū  
offendit proximū. offendit se ipsū;  
Nā deo detinet debita pximo ne  
cessaria sibi oportuna subtrahit.  
Igit quādo madefactus ē aqua. i.  
qñ ipletū ē cor cupiditate z avari  
tia oīa p̄cutit q̄ nullus ē modus ac  
grēdi adeo prauus quē auar; exer  
cere n̄ tēptet. Figura exo. p̄io vbi



## Auaritia

reclat. Magister q̄ de flumio egypti  
vbi p̄ceperat pharao paruulos  
hebreos mergi. exibat quoddā ani  
mal ad modū thauri ⁊ habebat ī  
humero dextro signū lune cornicu  
late. Et tē egyptij venētes adduce  
bant omnia genera musicorum ad  
quorum sonitum thaurus saltabat  
⁊ vocabant eū; egyptij deum ags  
sed eadem die euanebat. Spiritua  
liter thaurus vt dictum est auarus;  
significat. habet enī ī dextera sua  
idest ī tota intentione vanitatē ⁊ va  
nā spem ⁊ bene p̄ lunā corniculatā  
deictaf habitat ī flumio egyptiaco  
idest ī cupiditate diuitiarū tenebro  
sa vbi dyabolus iubet submergi fi  
deles aquis quos valet ⁊ congregan  
tur erga ipsū egyptij. i. demones  
⁊ p̄cipes tenebrarū pulsātes īstru  
mēta tēptationū suarū demonstrā  
tes ⁊ submergentes p̄auos ade in  
eptos modos agrēdi. Et miser aua  
rus ad oēs illos mouet ⁊ intendit  
qualiter illos omni studio valeat  
exercere. Breg. is. mora. Cui iquit  
cupiditas dñari dicitur subiectis  
oibus malis demonstrat. Sed h̄ va  
nū simulacrū subito euanesceat. ps.  
Trāsum. ⁊ .e. n̄. e. q. cū. ⁊. n̄. ē inuē  
tus locus ei.

f. 37

Eructis dijs q̄ nō dabunt  
vobis regem die ac nocte.  
Nō. q̄ ibi dura ē seruitus  
vbi magnus ē labor ⁊ p̄uulū lucrū  
vbi magna afflictio ⁊ nulla remun  
neratio. Sp̄ialiter secundum apo  
stolū avaritia est ydolorum serui

nis ⁊ est ī ipsa afflictio magna mī  
sera retributio quia auaro ⁊ cupi  
do nulla p̄statū requies ⁊ semp  
afflictio p̄cedit suam mercedem.  
Vnde Aug. in quodam s̄mone. aua  
rus anteq̄ lucratur seipsū; perdit  
⁊ anteq̄ aliquid capiat capitur. ⁊  
gura exo. p̄rio ⁊ vltio vbi legim⁹  
q̄ filij ysacl seruerunt pharaoni  
lutum ⁊ paleas colligentes vt he  
dificaretur eius ciuitas super qui  
bus positi sunt superstites vrgen  
tes eos ad laborem ne ociosi vaca  
rent. deinde ordinatum est vt ma  
sculi qui nascerentur necarentur ⁊  
femine nutrirentur. Spiritualliter  
pharao dñorat dyabolū regē egypti.  
i. tenebrarū qui cecitatis filios  
idest cupidos ⁊ auaros sub dire  
tututis vinculo ligatos detinet. co  
git eos dispergi per vnūuersū egypti.  
i. mundū ad colligendū paleas  
idest diuitias. ordinās sup̄ eos vx  
ores ⁊ filios qui velut sup̄stes eos  
vrgēt congregare pecuniā in la  
bore ⁊ erūnam eū; iniurijs ⁊ mor  
tis piculis nec permittunt eos vna  
hora aīe saluti vacare. Dicit enim  
vixor viro suo. Quare nō me idius  
vt vicina mea a viro suo induitur  
Nunquid tu non es ditior ⁊ p̄rior  
eo vade inquit per egyptum ⁊ con  
grega paleas quam melius potes.  
Ac si dicat. Ecceca in te specia  
le lumen ⁊ per tenebras eterne  
mortis scilicet peccati discurre  
⁊ omnibus quibus vales modis  
q̄q̄ turpibus ⁊ dānabilibus sata  
ge ⁊ cōgrega pecuniā ne status

b. iij



## Auaritia

dficiat ne filij & vxor tua a ceteris  
conuincis deficiat. Iubet pharao  
oem masculu necari qz dyabolus  
modo p'dicto conat oē sanctū ppo  
sitiū extinguere & culpas nutrire q  
parante ipso nascitur in aia. p  
ergo quib' dijs avarus seruit quē  
libet h laborē & i futuro eterna ni  
nistrat supplitia. vii Criso. omel. 9.  
sup Mat. qui pecunie seruit & pre  
sentibus p'dibus constringitur &  
futuris paratur. *fig 25*

Accederūt igni sanctuariū  
i tū. ps. 110. qz existēs i lo  
co vlt' castro vbi ignis sup  
ponitur & nō pōt i de fugere debet  
ad altiorē turrū festinare ad quā  
ignis nō pōt attingere ibi pōt se ab  
inimicis tueri & euadere piculum  
icē dij. Spūaliter dyabolus calidis  
sima malicia plenus vt possit sic ca  
strū ecclesie dominari fere totum  
mūdū cupiditatis & auaricie imple  
uit incendio. vnde scriptū ē. Totus  
mūdus positus ē i maligno. s. i ma  
lo igne cupiditatis & pauci valent  
fugere ignē hūc biere. s. c. A muni  
mo vsq; ad maiorē a ppheta vsq;  
ad sacerdotē auaritie student. Nul  
lū ergo facilius est remediū qz per  
p'p'lationē ascendere diuinorū bo  
norū atq; celestiu altitudinē. Tūc  
enī sordescēt h iseriotia pre nimia  
super celestiu dulcedine & effect'  
i his caritate accēsus se ab oī icur  
su liberabit dyaboli. *Figura iud.*  
9. vbi legit qz cū Abimelech succē  
disset opidū Thebes gētes illi' lo  
ci fugerūt ad turrū & cū conaret

Abimelech ad hostiū; supponere  
vt saltem excecaret ibi existentes  
domina que dam fragmen mole vt  
brās desuper caput Abimelech p  
cussit qui mortaliter ictum senties  
a proprio armigero se iussit interfi  
ci. Spiritualiter Thebas que inter  
pretatur bonitas vite recte fidelū  
ecclesiā denotat i ea christi pre ce  
teris nationibus viget vite bōitas  
quā sancti euangelij doctrina ptinet  
Abimelech q' interpretat nubilum  
dyabolū significat tenebrosū &  
obscurū. Conat igit accēdere ecclē  
siā igne cupiditatis & auaritie cui'  
fumo. i. desiderio & appetitu q'splu  
res vt dictū ē cordis oculis sunt p  
uati. S; veri fideles ad turrū ptem  
platiōis igressi ignē cupiditatis fu  
giūt & euadūt. Nā vna sintilla ce  
lestis glorie p'siderata omnē dlecta  
tionē p'ntis vite superat. vii Aug.  
i libro de moribus ecclesie. Tanta  
ē iquit pulchritudo iusticie tāta est  
iocūditas lucis eterne vt ēt si non  
liceret amplius manerē nisi vnus  
diei mora ppter hāc solū innumera  
biles ani huius vite pleni diuitijs  
& p'suetia bonorū; tēporaliū recte  
meritoq; p'tēnerētur. h Aug. tant'  
igitur est locus celestium contem  
platio & est ibi caritas domina om  
nium virtutum que secum fidem  
& spem perducens Abimelech &  
exercitū inactat & fugat. vnde Cas  
siodorus super. ps. Caritas ē mors  
criminū. virtus pugnantium. pal  
ma victorum. concordia mentium  
societas electorum quam fides

*hās. figura iudic  
7° de maritū. i  
2° p' arbi. ti i c' 3°  
§ 2°.*

*Nō p'p'ulera similia  
dimo & x' quomō seque  
rit auaricie spinis &  
tribulis :-*

*iudi g*



## Auaritia

seipit ad quā spes currit cui perfe-  
ctio oīum bonorū seruit. Igit̃ dy-  
abolus percussus caritatis iaculo pro-  
pria extinguitur nequitia. *Pa 36*

In medio ignis nō suz estua-  
tus. *Eccle. si.* Magna vir-  
tus ē p̃ cōstantiam verita-  
tis sustinere penā ignis cui ceteris  
penis ignis incēdiū sit molestius. id  
circo sancti martires cōstantes di-  
cuntur qui ob xp̃i amorez ne serui-  
rēt ydolis hāc penā calcauerūt. viz  
tuose hodie agit qui repulsis cupi-  
ditate z avaritia q̃ sunt ydolorū ser-  
uitus se exponit sustinere ignē pau-  
peritatis z egestatis vt cū ppheta  
dicat igne me examinasti z nō ē iue-  
ta ī me iniquitas z p̃cipue cui videā-  
mus hodie tā clericos q̃ seculares  
terrenis inuoluī deus tñ illos nō de-  
relinquit q̃ pro eius amore pauper-  
tate pulsantur cui dicat ppheta ti-  
bi dēre. ē pa. orphano tu eris adiu-  
tor. *Figura dan. 4.* vbi legim⁹ q̃  
tres pueri nolētes adorare ydolorū  
vt rex preceperat ad sonū diuerso-  
rū instrūtorū iussu Regis ī fornace  
missi sunt sed vi sua ignis amissa p̃  
pueros succēdentes fornacē extirxit  
pueris sanis z illesis remanētibus  
Spūaliter rex babilonis denotat  
dyabolū ydolorū auri z argēti cu-  
piditate z avaritiā genera diuersa  
musicorū ad quorū sonitū babilonij  
cadētes ī terra adorabāt ydolū. i.  
diuersos modos acgrēdi z rapiēdi  
alieuā significat. quos demones su-  
gerūt cupidis z auaris q̃ dū vidēt  
z audiūt cadūt ad terrea p̃ affectū

z modos illos p̃ effectū exercent.  
succēdentes fornacem sunt superflua  
expēdētes honores z mundi pōpaz  
prēdēdentes q̃ vlt̃ sufflatorem ac-  
cedūt appetitū hominū ad imitādā  
z sectādā sed cito igne illo extingū-  
tur qz repētib⁹ demonib⁹ eorum  
anīe gehēne eterne cruciādi tradū-  
tur paupes at̃ q̃ p̃ paciētiā seruian-  
tes puritatē verbi puritatē itentio-  
nis z puritatē operis vincunt cupi-  
ditatis z avaritiē appetitū z quasi  
aurū z argētū examināt ī columnas  
deportātur ad celū. *Ber. i.* quodaz  
smone. Quod martiriū maius est  
iter epl̃as esurire iter vestes mul-  
tas z p̃ciosas algeri paup̃tate p̃mi i-  
ter diuitias quas offert mundus  
quas ostēdit malignus quas cupit  
ēt affectus p̃pterea pauperibus pa-  
ruter z martiribus regnū celoz  
p̃mittit qz paup̃tate emittit qd s̃z  
passiōe p̃p̃o absqz oblatōe p̃cipit.

*Fig 37* Simulacra gētū argenti  
z auri. o. m. hominum.

ps. Consueuerunt fieri ali-  
quādo in tabernis simulacra depi-  
cta puta animalia siluestria cum eē  
neis actibus. aliquando pūgitur  
asinus medicus qui inspicit vrina-  
le. quādoqz simia que legit. vulpes  
que pulsat citharam. hec enim pū-  
guntur vt homines curiosi libēti⁹  
declinēt ad tabernā z emāt vniūz  
Spūaliter dyabolus cognoscēs hu-  
manum appetitū ad simulacra z  
ydolatria peccūa p̃templāda z etiā  
exercēda seu colligēda ī sua taber-  
na hoc est ī mundo ymo depūxit  
b iij

*habs una figura in  
d avaritiā in p̃p̃o  
7. i. c. 2. § 2. Josno  
7. c. 2. fers oration' i q  
4 ecclā § 5 c.*



## Auaritia

384 iz  
statuas et ymagines argenti et auri  
ut cupidi et avari videntes declinet  
ad celarium dyaboli. i. ad pecuniam;  
et usuraria furta et rapina quod fere om-  
nes faciunt gentes hodie relictis  
deo et animarum salute. ps. Omnes declina-  
uerunt simul inutiles facti sunt non est  
qui fa. bo. non est usque ad vniuersum. Si  
gura. 3. R. 12. vbi legimus quod mor-  
tuo salomone venit Ieroboam seruus  
pugnis faciens regem in israel contra  
Roboam filium salomonis. Et ne popu-  
lus in iherosolima ascenderet adoraturus  
deum in templum quod salomon fuerat fa-  
briatus fecit fieri duos vitulos au-  
reos quos populo prebuit adorandos  
dicens. his sunt dii tui israel quos edu-  
xerunt de egipto hos adorabitis. ti-  
mebat enim regnum suum minus si popu-  
lus ascenderet in iherosolima deum adora-  
turus. Ideo et illos duos vitulos  
ordinauit. Spiritualiter Ieroboam  
interpretatur diuisio populi signifi-  
cat dyabolum qui conatur diuidere fi-  
deles a christo domino suo et ab amore fra-  
ternitatis et ne populus ascendant ad tem-  
plum dei. i. ad ecclesiam quam verus salo-  
mon. i. christus suo sanguine fabricatus  
est iugiter peccatoribus propicia-  
re et pacificaret presbiter. Erexit in hunc  
mundum duo ydola aurea. scilicet cupidita-  
tem et auaritiam. Scit enim quod si fideles tem-  
plum dei intraret audire verbum dei pos-  
serent peccata et ceteros actus ecclesia-  
sticos operando quod christus obsequari precepit  
populo christi. scilicet peccatores munerentur  
et apostolus non rediret ad ipsos. Ideo popu-  
lum suum precepit hos vitulos adorare  
asserens aurum et argentum esse deos qui

homines educant ab egiptiaca ege-  
stare. i. a confusione paupertatis. cure-  
tis solui de pecuniis dicit dyabolus de di-  
uiciis congregatio templum dei penitus  
dimittentes. Et phidolor qui bene obedi-  
tur ei quod non tantum quisque de populo suo  
ascendit ad templum dei sed quod detesta-  
bili est quod videbatur in templo dei esse  
et ipsi ministri templi descendunt ad  
vitulos ita ut pauci cum vero rege  
christo permaneat; ergo grata malum  
quod auaritia pepit in hoc modo. vbi  
Rabanus super Mat. 6. Opes mali-  
gne auaritie super bonis animis detesta-  
de quem ille scilicet quem in paucissimi dimi-  
tis. Tu genus hominum confundisti. Tu  
discipulum comitem christi ab apostolo  
latu precipitasti. Tu milites custodie-  
tes sepulchrum captuisti. Nunquid  
bene dictum est. pecunie obediunt omnia.

385  
m. Uisce morientes perdunt dul-  
cedinem. Eccl. 10. Non. quod  
musce nunquam vadunt super  
scutellam dum cibum est ibi calidus; cum  
tepefecit et refrigerat residet ibi fe-  
dantes ipsi. Spiritualiter dum cor huma-  
num retinet calorem caritatis semper  
est procul musca cupiditatis. Ratio  
est quod opposita non se copulant in eo-  
dem. Aug. in quodam sermone. Radix om-  
nium bonorum caritas. Radix omnium ma-  
lorum cupiditas est. ambe simul esse non  
possunt et nisi vna radicitus expel-  
latur alia plantari non potest. Frustra  
enim conatur quis rationes perdere nisi radicem  
studeat extirpare. Igitur tepefacta  
et refrigerata caritate fidelium a  
cordibus eorum musce cupiditatis et  
auaritie in cordibus eorum sic creauerunt



## Auaritia

q̄ fere totum mūdum sedauerunt.  
 Figura. Exo. 8. vbi legitur q̄ deci  
 mapharaōis plaga fuit muscarū mū  
 titudo quarū tāta erat īfestatiō vt  
 vix possent homines viuere. Spiri  
 tualiter subaudi per has muscas ī  
 festas cupiditatis et auaritie actus  
 q̄ adeo sunt sedi et īfesti vt omnes  
 humanos mores moderno tēpore p  
 phanauerūt s; sicut moriens musca  
 dulcedinē amittit sic Auarus ī mor  
 te omni bono priuatur Lu. 16. Mor  
 tuus est diues et sepultus est in in  
 ferno. *fig 39*

Que multe et ppli multi de  
 a curātes ad mōrē. Apoc. 17.

Nota q̄ q̄diu terra cohoper  
 ta est agnō potest homo de terre  
 cōditōe iudicare s; aliquis a terra  
 remotus q̄n terra nuda vī pōt ho  
 mo de terre q̄titate expiri. Spīali  
 ter subaudi p aquas terrenas diui  
 tias pp similitudinem fluxus ī vtrif  
 q; reperti ergo cū mens nra terre  
 nis dedita ē operitur diuitiaz afflu  
 entia nequaq; cognoscere valet sta  
 tum vite sue s; cū ei fortuna tergū  
 vertit repetēs qd̄ prestauerat p̄cipi  
 et q̄tū aia ī eisdē erat sterilis et si  
 ne bono. Figura Ben. p̄io. dixit do  
 minus. Cōgregētur aque q̄ sub celo  
 sūt ī vñ locū et appareat arida.  
 Spiritualiter cū deus erigēte iusti  
 cia avar spoliat ex terreis diuitiis  
 tūc ad seipsum reuersus videt et co  
 gnoscit aiam suam ī diuitiis vt di  
 ctū est arida et sterilē extitisse. vnde  
 ecclesiastes. 3. Magnificauī opa mea  
 et c. Et ī fine subditur et conuersus

ad illa que operate fuerant manus  
 mee vidi ī omnibus vanitatē et af  
 flictionē animi et nihil firmū mane  
 re sub sole. *fig 40*

Uī de terra ē de terra loq  
 q̄ tur Jo. 3. 17. q̄ existens ī  
 planicie terre nō pōt bene  
 iudicare de q̄titate s; si ī locū emi  
 nētē ascēderit plenius et certius iu  
 dicabit. ī q̄to hō remotior ē a terra  
 ei terra breuior apparet. vñ dicū t  
 Astrologi. q̄ si esset possibile hoīes  
 vsq; ad speram lune eleuari terra  
 ei appareret vt punctus. Spīaliter  
 hoīes diligētes terrenā iudicāt illa  
 magna. ps. Beatū dixerūt cui hec  
 sūt s; hoc pro tāto ptingit qz nō ele  
 uant cor aliqñ ad celestia. Grego. ī  
 mora. Carnales homines presentē  
 vitam diligūt quia q̄ta sit eternita  
 tis gloria nō attendunt et dum per  
 hēnitatis dulcedinem non conside  
 rant cursum stationem firmam la  
 plūm arbitrantur habitaculum. *fig 3*  
 Figura Eze. 3. vbi spūs eleuauit ipm  
 ezechielē īter celum et terram et cō  
 uersus vidit abhominatiōes; asperit  
 terrā et ecce vacua erat tē. Spīa  
 liter Eze. īterpretatur auxiliū dei et  
 denotat hoīes a deo adiutū quē spi  
 ritus san. ad celestiu subleuauit me  
 ditationē qui postmodū retro aspi  
 ciens que prius affectuose amabat  
 visis celestibus nūcupat pōderosa  
 et vana. vñ idē Greg. ī omel. si p̄si  
 deremus fratres carissimi q̄ et q̄ta  
 sunt q̄ nobis p̄mittuntur ī celis vi  
 lesant anio onūia que habent ī  
 teris.



## Auaritia

*Fig. 41*  
**E**absorbeat me profundum  
 ps. videm<sup>9</sup> sensibiliter q<sup>d</sup> i  
 eadē aqua aliqua supnatāt  
 z veniūt ad lutū. Aliqua vō pfu  
 dū petunt z remanēt ibi z hoc ē pp  
 dispositionē recipiētum prout gra  
 uia sunt aut leuia. Spiritualiter p  
 aquā q̄ cito labiē notant bona for  
 tune. In eisdē. n. quidā positi sunt z  
 statim submergunt vt q̄ cupiditate  
 p effectum pleni sunt. Quidam vō  
 sciunt ita vt diuitijs q̄ l; multum  
 affluant illas cū paupib<sup>9</sup> diuiden  
 do veniūt ad vite eterne lit<sup>9</sup>. Figu  
 ra exo. 14. filij ysaēl intrauerunt  
 aquas maris q̄ diuise sūt z sic abu  
 lantes p mediū earū puenerunt ad  
 litus egiptij vō simul intrauerūt z  
 diuise aque vnite sunt z operuerūt  
 ipsos z descenderūt i. profundū qua  
 si lapis. Spūaliter filij ysaēl sunt  
 veri fideles q̄ p̄m suū xpm vidēt  
 oculi pietatis diuidūt. n. cū p̄mis  
 suis substātā. z sic p medium eorū  
 s. virtuosetenēdo mediū inter aua  
 ritiam z prodigalitātē. s. libere agē  
 do vbi p̄sistit v̄tus. Egiptij vō sunt  
 caligine cupiditatis excecati qui no  
 lunt propria diuidere s; volunt di  
 uisā sibi vnire bona proximorū sibi  
 quomodolibet vsurpādo z tunc ad  
 profundū iterātus eos mergit aua  
 ritie procella. ps. veni i altitudine;  
 maris z. t. d. n. Patet ergo q̄ vsus  
 diuitiarū bonus est ad salutem abu  
 sus vō ducit ad gehēnam. vñ Am  
 bro. li. 9. super Lu. Discant diuites  
 non in facultatibus crimen haberi  
 sed in his que vti nesciunt. Nā diu

tic vt sūt impedimēta reprobita  
 sunt bonis adiūmēta v̄tutis. **A**  
 1. 1. 1. 2. Per os tuum z adimplebo  
 illud. ps. Nota q̄ vas ple  
 num repleti non potest nisi  
 euacuetur prius quia esse duo cor  
 pora in eodem est impossibile. Spi  
 ritualiter cor hominis ē vas quod  
 dam q̄ si auaritia repleatur ibi nō  
 potest esse gratie plenitudo. s. xps  
 vnde Leopapa in smone die iouis  
 sancte. Amore pecunie vilis est om  
 nis affectio z animā lucri cupida  
 etiam pro exiguo perire non metu  
 it nullumq; est iustitie in illo corde  
 vestigium vbi auaritia sibi fecit  
 habitaculum. Auarus igitur qua  
 nequaq; valet aperire cor pie z mi  
 sericorditer paupī sed impietate pleniū  
 non valet diuinā gratiam retinere  
 seu recipere. Idcirco morietur i sua  
 impietate morte damnationis. **Fi. 2. 1. 5**  
 gura zacha. s. vbi Angelus ostēdit  
 zacharie amphoram in qua mu  
 lier erat. intus z interroganti za  
 charie quid esset Angelus respon  
 dit. Oculi eorum in vniuersa ter  
 ra. z positi sunt super os amphi  
 re talentum plumbi z interroganti  
 zacharie quid esset angelus Rēdit  
 hec ē impietas. venerunt tandem  
 due mulieres habentes allas mul  
 ui amphoram de terra tollentes z  
 eas secū portantes. Et interrogati  
 zacharie angelum domine quo des  
 ferunt amphorā ille mulieres. Re  
 spondit angelus. vt edificetur sibi  
 locus intra seniaar z ponat ibi  
 sup bassenū suam hec omnia zacha



## Auaritia

re offensa sunt in spiritu. Spiritua-  
 liter mulier in amphora ē auaritia  
 in anima et recte nominatur oculus  
 eorum in vniuersa terra siue in funi-  
 bus terre. p. talentum plumbi quo  
 clauditur os amphore notat impie-  
 tas qua clauditur cor avari. Nam  
 sicut avarus impius est pauperibus  
 quibus claudit viscera pietatis. ita  
 diuino iudicio sibi ipsi est crudelis  
 vt os suū aperire nequeat ad diui-  
 nam gratiam postulandā p. s. Mu-  
 ta fiant labia dolosa. sen. i. prouer.  
 Auarus nulli est bonus sibi autem  
 est pessimus vnde bene p. Angelus  
 dicitur. Impietas per duas mulie-  
 res alatas alismilui due sūt circa  
 auaritiā conditiones perime. s. aui-  
 ditas ingrendo et austeritas in reti-  
 nēdo. Nā he due sorores velut mil-  
 ius omnem modū q̄sum in mūdum  
 ac turpem sugerūt avaro vna accē-  
 dit ad acquirendum. Alia ipsum li-  
 gat ne largiatur. Job. Tenebit plā-  
 ta eius laqueo et exardescet contra  
 eū ignis. Deinde he due mulieres  
 tollūt animā avari de libro vite et  
 deferunt eū in terrā seminae que in-  
 terpretatur excussio dentium et re-  
 cte denotat tenebras exteriores. s.  
 inferni vbi erit fletus et stridor den-  
 tium instabiliter eternaliter super-  
 bassim suā q̄ sibi sua procurauerat  
 culpa. patet igitur q̄tum malū pro-  
 curent he due cōditiones ipsi Aua-  
 ro quia inquirēdo et tenendo mole-  
 stant in hac vita et in sequēti eterno  
 tradunt incendio. grego. i. quadam  
 enel. Auarus hic iquit ardet estu

cōcupiscentie ac multiplici cura cu-  
 stodie. et postmodum ardebit igne  
 gehēne. *Fig 43* R

Omnis combusit pētores. ps.

i. Nō. q̄ ignis ordinatus vtilis  
 est et necessarius vsui propē-  
 cibz. Nō n. veltitur crudis homo  
 vt bruta. indiget. u. igne. aliozistē-  
 pore. ignis vero inordinatus nimis  
 est periculosus. comburit. n. aliquā  
 substantiam et personam. ideo i ser-  
 uando igne ne ledat magna requi-  
 ritur cautela. Spiritualiter duplex  
 est ignis sū scripturam caritatis  
 de quo dī Luc. 12. ignem veni mī-  
 tere in terram. et quid volonisi vt  
 ardeat. alter est ignis cupiditatis et  
 auaritie et hic ē periculosus nimis  
 q̄ ipsum subsequantur omnia exter-  
 minia. ps. Ignis grādo. n. g. s. p. p.  
 c. eorū in suos auctores cadit et de-  
 uorat et a luce diuina separat. ps. Si  
 perccidit ignis et nō viderūt solē.  
 Figura. leui. 4. Nadab et abiu po-  
 fuerunt in turribus suis ignem alie-  
 num cum tamen preceptum fuisset  
 Moyse et Aaron patri eorum q̄ de  
 igne altaris dei solum poneret in  
 turribus et igne subito extincti sūt  
 Spiritualiter duo filij Aaron de-  
 notant corpus et spiritū vel postū-  
 mus intelligere clericos et religio-  
 sos quibus precipitur ignem sanctū  
 ponere in turribus. s. i virtutibus  
 anime et in sensibus corporis car-  
 tem habere et prohibentur accipi-  
 re ignem cupiditatis et auaritie tae-  
 in voluntate q̄ in opere eo q̄ aua-  
 ritie deditus causat peccatū. vnde

*Leui 4*



## Beatitudo

Leo papa vix catholicis et seipue dei  
sacerdotem sicut nullo implicari erro  
re ita nulla oportet violari cupidi  
tate. Mēs. n. pecunie auida nec ab  
stinere nouit a prohibitis nec gau  
dere cōcessis nec pietati adhibere  
consensum. debent. n. de altari dei  
i. de cruce xpi ignē assumere carita  
tis et sic in suis turbulis seruare  
Tūc. n. exipsis odorē deo per gra  
tiam actionē et proximis per bo  
na operationis exempla donabunt  
sed probdolor multi interdictum  
ignem atq; prohibitum accenden  
tes nō odorē sed intollerabilem de  
derunt fetorem. Ber. super eam.  
Qd sine miserabili gemitu dicen  
dim non est xpi obprobria spūa fla  
gella clauos lanceam crucem hec  
omnia i fornace auaritie cōstāt in  
acquisitione turpis q̄stus et precu  
pue ueritatis suis mar supijs incli  
dere festinant. hec sane a iuda sca  
richis deferentes quia ille omne  
eorum emolumentum denariorum  
numero appensauit. Isti voraciorē  
ingluue lucrorum infinitas exigit  
pecunias. hec Ber. et loquitur o tra  
pauos clericos siue religiosos et  
malos prelatos videntes diuina et  
prophanantes iusticias et leges dei  
propter pecunie cupiditatem sed ip  
si cum iuda eterno incendio crema  
buntur. Beatitudo. f. 44 A  
Ascens agni iuxta ordinem  
p suum Isa. 5. 116. q̄ in nup  
tius bene ordinatis semper  
quilibet ponitur in loco sibi decen  
ti puta. Miles cū militibus. scutifer

cū scutiferis. Barro cū Barzoni  
bus. Est. n. ibi paterfamilias om  
nes collocans secūdu vniuscuiusq;  
dignitatem. Spiritualiter. Nuptie  
eterne beatitudinis sunt optime or  
dinate quia ibi nullus introducit  
indignus neq; vnq; repellitur dign<sup>9</sup>  
Nam p̄familias secūdu sue iusti  
cie regulam vniuiq; reddit secū  
du exigentiam meritorū. Figura  
Ben. 43. Joseph cū domiaretur to  
ti regni egypti fratres suos iuita  
uit et illis magnū parauit cōmuni  
ponit nāq; illos i mēsa iuxta primo  
geniturā eodē tamen cibo p̄ctos pa  
uit. Spiritualiter per Joseph sub  
audi xpm qui libere dominatur to  
ti regni celestis. p̄ fratres vō eius  
subaudi omnes electos. igitur xps  
cū suscipit ad eternū cōmuniū ibi  
eos collocat secūdu gradus meri  
torū. Nam xps ē primogenitus p̄ris  
ideo in eterna hereditate sedens ad  
dexterā p̄ris tenet primū gradum  
p̄s. ego primogenitū ponam illum  
et post ipm quilibet collocabitur  
secūdu propinquitatem spiritalē  
que ē per gradus caritatis que in  
presenti vita seruatur. Nā qui ma  
gis i mundi tribulatiōibus et angu  
stijs de p̄p̄inquo sequuti sūt xpi ve  
stigia ibi propinquoiores xpo sede  
bunt. pascuntur tamen eodē cibo  
quia eadē p̄fecta et lucida diuine  
essentie visione fruuntur. hanc iam  
sanctorum anime in illa gloriosa ci  
uitate obtinent. vnde Augu. in epi  
stola ad cirillum hec se fatetur au  
diuisse a beato hiero. sibi iam appa

Ben 43



## Beatitudo

rente mortuo in luce candida. qui hieronymus. tãq̃ expert' de h̃ z d̃ alijs isormauit lege epistolam si habes sic igitur ordo in ista p̃ia facta seruat' talis qz vna gloria omnes fruunt' z tamen plus z minus scd̃; precedētia merita p̃miāt'ur. grego. s. li. dyalogoy tractans illud. i. do mo pris mei zc. si. n. ingt dispar re tributio i illa beatitudie eterna nō esset vna potius māsio nequaq̃ mlt̃e essent. Multe ergo māsiones sūt in quibus z distincti bonoy ordies z pro meritorū consortio cōiter le tanē. Et tamē vniū denariū omnes laborātes accipiūt qui i multis mā sionibus distinguunt' qz z vna est beatitudo quā illic p̃cipiūt z dispar retributionis qualitas quā per opa diuersa sequiūt'. *Fig 45* B

U biberit ex hac aqua nō q̃ sitiet in eternū Jo. 4. nō. q̃ i balneo aque q̃to plures intrant tātō amplius eoy aqua cre scat z attingit superius. Ita q̃ qui libet existentium plus habet d̃ aqua z tanto amplius circūuenitur. Spi ritualiter p̃ aquam subaudi beatitu dinem eternam sine qua desideriū z anime nostre sitis non valet ex tingui. ps. Sitiuit anima mea ad d̃ um fontem viuū zc. In illa ergo tanta erit amoris perfectio z ha bundantia glorie q̃ q̃q̃ illuc intret electoyz innumerabilis multitu do non tamen propter hoc quisq̃ minus habebit. Augu. super ps. he reditas inquit xpi cuius coheredes sumus non tamen minuitur copia

possessorum nec sit angustior nume rositate coheredum sed tanta est multis quāta est paucis tanta singu lis quāta omnibus. Figura. Exo. 22. percussio lapide tanta manauit aqua vt sufficienter biberent ho mines z iumenta. Spiritualiter pe tra percussa virga fuit xpi humani tas propter nostra peccata vulnera ta. Jsa. 53. propter scelera populi mei percussit eū. Tāta ergo fuit vir tus sue sacratissime passionis q̃ la tissime aque gloriose conferuntur volētib' habūdāter. Jsa. 45. Om nes sitientes venite ad aquas z qui non habetis argentum. i. virtutes z merita absq̃ vlla cōmutatione emite vobis vinum z lac. Bibent ergo omnes de aqua celestis glo rie consequente eos petra. petra autē merat xps. Et bene dicitur q̃ bibent homines z iumenta. i. iusti z peccatores sine meritis desinen testamen peccare z conuertentes per lachrymas ad misericordiam ps. homines z iumenta sal. do. zc. Ecce quemadmodum multiplicata est misericordia sua vnde cassiodo rus super illud ps. Extendens celū sicut pellē sic ait. vñ iquit dñs celū extēdere nō meretrices z publica nos eos. stat admittere. Nā cū sint p̃ iusticiā celii iustoy. facti sūt ex gr̃e largitate peccatū. *Fig 46* L

Nebriabuntur ab vber tate dulcedinis donus tue. ps. Nota. q̃ p̃nceps magnus cupiens magnifice facere conuiniū quattuor studet inter



## Beatitudo

alia obseruare. s. tps aptum quo. s. gētes a distatibus ad pium vocate libere possint venire seu ne nimis aquarū inundatione prohibeantur secūdo exigit loc⁹ apt⁹. s. speciosus magnus et amen⁹ vbi nō solum cō uiuantes pmode sint in mensa ymo quo ad lectos et cameras p quiete 3. q. iter alia sumenda in pium pro uidendū ē de optio ymo. Rō est qz in puijs regitur leticia et gaudiū et ymū pre oībus hz illa cāre ps. ymū letificat cor hoīs. 4. et vltio solent magni pīcipes p trahere cō uiuū non solum vna die s; multis vt appareat eorum magnanimitas et largitatis habūdātia. Spūaliter xps deifilius Rex supius et pīnceps regūter et i pūio et relectio ne eterne beatitudinis hec omnia suare voluit. Figura hester primo vbi legimus qz Asuerus. Rex magnus gregauit ab ethiopia vsq; i indiā tertio āno Regni sui fecit con uiuū magnū i domo sua mirabili q colūms argēteis sustentabat. hēbat gēmas diuersi coloris ad instar sy derū intecto admodū etiā lignorū firmamēti et erāt ibi lectuli aurei et argētei. et put in eodem libro legiū numerātur ibi innumerabiles orna tus. Erāt etiā ibi mēse mire pulchri tudinis et bibebāt ymū precipuū et optimū nec erat q cogeret ad bibē dum et durauit conuiuiū. 70. diebus Igitur istud cōuiuiū fecit Rex pī cipibus suis et inclitis puinciarū. Spūaliter p Asuer⁹ qui iterpretat beatitudo notatur xps de⁹ et homo

gregauit a mare vsq; ad mare et a flumē vsq; ad terminos orbis ter rarū. In ipso. n. omnis beatitudo corporis animiq; pūstū qz sua bea titudo nostra est beatitudo. Ergo si magnus est magna est beatitudo no stra. vnde Augu. i sol. circa finem Vere domine magnus es tu sup om nes deos et merces tua magna ē ni mis. neq; n. magnus es tu et parua merces tua sed vt magnus es tu magna est merces tua. quonā non aliud tu et aliud merces tua s; tu ip se magna merces nūmū tu ipse coro natio et corona tu pūssor et pūssio tu remunerator et munus tu pre mator et pūssio felicitatis. Iste igit pūnceps tam grandis tempus ob seruauit debitum quia. 3. anno im perij sui primus annus fuit status nature. secundus status legis. ter tius status gratie. Obseruauit igit qz veniret temporis plenitudo i. serenitas vernalis gratie lucifica ret orbem et fugaret peccati emen dam ne amplius phiberēt inuita ti venire ad nuptias quēadmodū prohibiti fuerāt precedentibus an nis. Igitur sic purgato aere p diu nam gratiam. Spiritus sanctus hu manā naturam vocat ad conuiuiū domini Lan. 2. di. Jam hyēs tran sūt ymber abiit et recessit surge amica mea et veni. parauit etiam domum ornata mirabiliter secun dum magnificentiam Regni sui ps. Gloria et diuitie in domo eius Lanta. n. solēntas apparatus est et in tū nostrā pūderationē trāscēdit

bestia i



## Beatitudo

ut minimū eius possimus cogitare  
vñ Augu. i epla ad cirilū ptestat se  
audiuſſe ab aīa hiero. ſibi apparē  
te i quadā ſplendida luce inſcri  
pta vba. cū. n. vellet Augu. pponere  
librū de aīe beatitudine ſupradi  
cta aīa apparuit ſibi dicens. O au  
guſtine credis tu totū mare i vaſe  
reponere paruo aut credis vniuer  
ſum pugillo includere vel credis  
tu celum ⁊ ſydera a ſuo curſu re  
trahere. Nā ſicut ſupradicta facere  
non poſſes ſic nec minimā partem  
beatitudinis aīe ſeparate quā ha  
bet in gloria nō poſſes determina  
re. hec Augu. ſed dicitur iſta dom⁹  
camerata auro ⁊ argēto gēmis pro  
tāto vt ſciamus qm̄ multe ⁊ diuer  
ſe manſiones i domo dei ſunt diui  
no ſplendentes amore vt quilibet i  
uitatus. i. pdeſtinatus ſua māſione  
cōtentus a deo exiſtat vt nullaten⁹  
inuidiam vnus alterius capiat pro  
pter nimīā caritatem ymo vt tñ  
quis de bono pximi gaudeat q̄tūz  
de ſuo pximo. vñ grego. i mora. tan  
ta inquit vis in illa pace nos ſociat  
vt qd in ſe quiſq; nō accepit hec ſe  
accepſſe alio exultet vna cunctis  
erit beatitudo leticie q̄us nō ſit oī  
bus vna ſublimitas vite. erit. n. ibi  
ciborum affluentia q̄ ſiſtit i viſio  
ne beata ⁊ ſacietatem ſine faſtidio  
capiemus modo mirabili ⁊ ſuperex  
cellēti. vnde Augu. ſuper Jo. ome.  
3. Talis inq̄tilla delectatio pulchri  
tudinis erit vt tibi ſemper preſens  
q̄ ⁊ nunquam ſacietas ymo ſem  
per ſacieris ⁊ nunq̄ ſacieris ſi. n.

dixero q̄ non ſaciaberis fames. vt  
ſi dixerō ſaciaberis faſtidium tunc  
vbi nec faſtidium erit nec fames  
Quid dicam nescio ſi deus habet  
qd exhibeat. Erit in ipſo conuiui  
o vinum precipuū per qd ſubaudi de  
uini gaudium ſuper electos qd  
ipſo xps eis promiſit in euangelio  
Jo. i. di. Gaudiū inquit numium in  
vobis ſit. Iſtud gaudium cor electo  
rum letificat nec eſt qui cogat ad  
bibendum quia tanta eſt glorie dul  
cedo vt nemo ad illius fruitionem  
indigeat. per. 70. dies quibus dura  
uit conuiuium ſubaudi eternitates.  
Nam quilibet horum numerorum  
quibus efficitur ſeptuagenarius nu  
merus q̄dam dicunt plenitudinem  
⁊. namq; diebus tota comprehendit  
tur temporis plenitudo per dena  
rium vero totus numerus cōplecti  
tur. Nam ſi vltra progrediaris re  
petes quod dixiſti igitur ſupfluum  
conuiuium p̄ inſinita ſecula ſeculo  
rum in omni pfecta leticia omni ex  
cluſo defectu penitus remanebit vñ  
de Augu. i ſoliloquio. Ibi erit eterna  
reſectio. ppetuata dilectio. iocunda  
poſſeſſio. Ibi dies ſine nocte. vita  
ſine morte. iuuentus ſine ſenectute  
pulchritudo ſine deformitate. forti  
tudo ſine debilitate. leticia ſine do  
lore. tranquillitas ſine labore ⁊ ſine  
omni fallacia veritatis vera cogni  
tio.

Fig 47

D  
Eni terrā quā mōſtrauero  
v tibi Gen. 22. Nō. q̄ ſunt q̄  
plures qui vellent bene co  
medere ⁊ bibere ac etiā dormire ⁊



## Beatitudo

multatenus laborare. Tales nomina  
mus pultrones q̄ cōsueuerūt pegri  
nozum habitū assumere z dū terzā  
elemosinis affluentē inueniūt dimi  
sa peregrinatiōe ibi requiescunt iō  
p̄miū peregrinātū nō recipiunt  
Spūaliter non promittit p̄miū eter  
ne beatitudinis nisi i legitime p̄ semi  
tas mādatorū dei illuc accedētibz  
Unde Augu. i li. de paradiso. Tu i  
quit q̄ verā requiē que post hāc vi  
tā xpianis p̄mittitur queris z hec  
cā inter amarissimas hui⁹ vite mo  
lestias sequeris suauē z iocūdā quā  
stabis si eius q̄tibi p̄misit manda  
ta dilexeris. sed multi sūt q̄ habitū  
xpiane peregrinatiōis portātes quos  
modicus accedēdi labor z demorā  
di torpor adeo ab huius peregrina  
tione subtrahit vt a celesti p̄ria to  
taliter efficiat alienos. Figura. Nu  
meri. i. z. Redcūtibz. i. z. explorato  
ribz quos Moyses miserat ad ter  
rā p̄missionis z portātibz de tertio  
excellētissimoz fructuū genere il  
lius terre animati sūt filij ysacl ad  
plum vt terzā illā obtinerēt scien  
tes eā tā vberē z fecūdā. sed audiē  
tes terzā illā habere gigātes de ter  
ra enach magnos z potētes p̄motti  
sunt turbati sunt tremor apprehen  
dit eos. Idcirco dicebant vt mor  
tui fuissēmus in egipto. cur. n. veni  
mus huc vt nos z parvuli n̄i mor  
temoriamur. Tantis igitur stupor  
fuit atq; timor z pavor q̄ nullate  
nus ingredi voluerūt sed remanse  
runt i deserto vbi fere omnes mor  
tuisunt. Spiritualiter xps volens

pp̄z xpianū quē ab egiptiaca serui  
tute liberavit ducere ad p̄missam  
beatitudinē p. i. z. ap̄los suos fructū  
beatitudinis p̄dicte nobis manife  
stat z ostēdit z hec ē triplex prout  
tribus modis fruētur v̄sione diuī  
na. Ber. i. quodā sermōe. Tripliciter i  
quit eterna illa z p̄fecta beatitudi  
ne fruētur deo vidētes eū i omni  
bus creaturis habētes eū in nobis  
ipsis z q̄d i his oibz ineffabiliter  
iocūdus sit atq; beatus ipsam i se  
metipsam cognoscere trinitatem.  
Aīari igit debemus desiderio talis  
p̄rie in qua tāta ē magnitudo dulce  
dinis quā nō sufficimus cogitare. s; z  
anq̄ illuc p̄ueniāt. pugnare oportet  
p̄ enach. i. p̄ vicia z peccata qz nō  
coronabitur nisi q̄ legiptie certauē  
rit. Enach interpretatur fortis seu  
terribilis z bene denotat humani  
generis inimicū vt dictū ē. hoc nā  
qz genus nūc nos desinit ipugna  
re māfeste z occulte sed sic eū pro  
strant xps vt vires eius sint multi  
pliciter dūmūtate. Ligatus ē. n. p̄  
ceps īfernī vt nos īfestari nequaq̄  
possit nisi q̄tū ad n̄m inspectat exer  
citiū nā i; furore repletus sup̄ fide  
les iruat moderat t̄n suam rabies  
diuīa maiestas ne q̄tum appetit le  
dat vñ Aug. sup̄ ps. Dyabol⁹ vult  
plerūq; nocere z nō p̄ualeat qz po  
testas sua sub potestate est. Nam si  
nō posset nocere q̄tū vult aliquis  
nō remaneret iustoz sed nos debe  
mus ergo scire resistere ei qz q̄to  
ei resistimus tāto amplius debilita  
tur. Sūt tñ q̄plures prius cupiētes

Hum 12



## Caritas

reuerſi i egyptū ſup ollas carnaliū  
affectionum ⁊ diſponere ſe mortis  
eterne periculo in preſentis vite  
deſerto q̄ ex modico labore ad tā  
ſolemne patriam feſtinare. hī be  
ne de egypto ſunt quia carnalium  
caligine inuoluti nequaquā poſſunt  
quāta ſunt eterne vite gaudia intue  
ri quoniam ſi de fructibus apoſto  
lice doctrine guſtaſſent cum paulo  
ſentirent paſſiones huius temporis  
minime cōdignas ad futuram glo  
riam quam deus preparauit diligē  
tibus ſe. Ideo Ber. i li. de medita  
tionibus dulcedinē fructuū cōſide  
rans p̄dictorū dī. Oania mea ſi cō  
tinue opporſerent nos tormēta p̄fer  
re ſi ipſam gehēnā longo tēpore tol  
lerare vt xpm in gl̄ia ſua videre  
poſſimus ⁊ ſanctorum eius collegio  
ſociari nonne eſſet dignum pati qd̄  
triſte eſt vt tanti boni tanteq; glo  
rie participes haberemur. inſidiē  
tur ergo demones. parent ſua tem  
ptamēta. frāgāt corp⁹ ieiunia. p̄māt  
veſtimenta. labores grauēt. vigilie ex  
citēt. clamet me iſte. inquietet me  
iſte. frigus icuruet. calor vrat. ca  
pit doleat. pectus ardeat. inſietur  
ſtomachus. paleſcat vultus. iſfirmer  
totus. ⁊ deficiat i dolore vita mea  
⁊ anima mea. gemitus ingreditur  
putredo in oſſibus meis ⁊ ſubtus  
me ſcateat vt requieſcam in die  
tribulationis ⁊ aſcendā ad p̄. ac. nr̄.

Caritas. Ji 48

Uadeorib⁹ emere aurum a  
me rē. Apoc. 3. Nota q̄ in  
ter omnia mundi metalla

aurum eſt precioſius. habet. n. hāc  
proprietatem quia poteſt reduci ad  
minimam ſubtilitatem nec vnq̄  
ſub martello frāgitur puta ſi ſit p̄  
fectū. Spiritualiter caritas cōpa  
ratur auro. ratio eſt quia aurum ab  
auroa vnde auroa quaſi hora au  
ri. nā in auroa aurum generatur  
in viſceribus terre ſic caritas ge  
neratur ex fide que auroa dicitur  
Nam tanta eſt fidei ⁊ caritatis cō  
pula q̄ ſine caritate fides mortua  
ē ⁊ ſine fide caritas ceca dicitur  
habet caritas hanc hauri proprie  
tatem quia nunq̄ ſub martello ad  
uerſitatis preſentis vite frangitur  
ducitur. n. vſq; ad tenuitatem pau  
pertatis ⁊ ariditatis martyrij ⁊  
mortis ⁊ tamē non ſubcūbit. Aug.  
de laude caritatis. In caritate  
pauper eſt diueſ ſine caritate om  
nis diueſ ē pauper. In aduerſitati  
buſ tollerat. In proſperitatib⁹ tem  
perat. In duris paſſionibus fortis  
eſt. In bōis operibus hylaris eſt.  
In tēptationib⁹ tutiſſima. In hoſpi  
talitate latiſſima. Inter bonos fra  
treſ latiſſima. Inter falſos patiētīſ  
ſima. hec Aug. Excedit igiſ virtus  
caritatis oēm alia; virtutem ⁊ om  
nibus ē fortior ⁊ cōſtātor. Ideo de  
us i alijs vtutibus mediū ſeruans  
in caritate mediū excedit. Ideo  
ap̄ls caritate; eius nimā vocat di.  
pp nimā caritate; qua dilexit nos  
Nō. tamē eſt q̄ in auro ē dare opti  
mū ſub cuius genere nullū meli⁹  
Ita ē in genere caritatis deuenire  
ad optimam que parē nō habet. ſ.

c



## Caritas

67 2  
cū amore dei pfecte quis diligit ini-  
micū vt. s. de malo eius doleat vt  
de proprio ac et de bono gaudeat.  
Ideo super isto ps. Latū mādatum  
tuū nūus blo. tūc est latū mān-  
datum nūus quādo de inimicorū  
malo dolemus sed hoc pfectissimū  
aurū. s. caritatis ī nobis īueniri nō  
pōt nisi diuina grāa mediāte. Si  
gura gen. 2. vbi legitur q̄ tertia ciui-  
lat quā rigat flumius de paradiso  
egredies producit aurū. 7 subditur  
ibidem 7 aurū terze illius optimū  
ē. Spīaliter ciuiat interpretat̄ do-  
lens 7 bñ significat animā cōpassi-  
uam que tñ de inimici malo debet  
q̄tum de proprio. 7 hec. vt dictū ē.  
perfectissima caritas est 7 optima  
vñtñ ne capiar in verbo indiscipli-  
nato non dico q̄ caritas possit esse  
ita perfecta quin possit perfici 7 au-  
geri sed dico q̄ ista ē optima respe-  
ctu inferiorū. Igitur hoc aurū opti-  
mū non ē a nobis sed a flumie para-  
dixi. i. a diuina grāa irigās animam  
nostrā. vñ Jac. 1. Omne datum op-  
tinum 7 omne donum pfectum de  
sursum est descendens a patre lu-  
minum. *fig 49* B

Ransulit austrum de celo  
t ps. 110. q̄ aufter adeo ē ca-  
lidus q̄ eo flante ligna aro-  
matica simul pgregata ī aliquibus  
regionibus calide inflantur fertur  
etiā q̄ p istū modū renouatur fēnx  
Spīritualiter p austrū subaudi cari-  
tatē Abach. 3. de ab austro veniet  
Igit cum in corde nostro cōgrega-  
mus illū aromatica memozis. s. lau-

cre scripture eloquia q̄. s. a xpo vel  
ab eius apostolis seu pphetis ex di-  
lectione dicta sūt statim descēdens  
ignis diuini amoris accēdit carita-  
tem ī nobis quā renouatur mens  
nostra ruginibus peccati purgatis  
per ignem sancti spīrit⁹ tota resol-  
get sanctitate. postquā subsequitur  
alia austru pprictas q̄ mentē quā  
spīritus sancti grāa mudat a culpa ap-  
tificat 7 dispōit ad vtilēs lacrimas  
emittēdas. Figura. 3. R. 18. posito  
p beliam holocausto sup altari de-  
scendit ignis de celo 7c. succēdit 7  
populus totus credidit pphete Ba-  
laach. extincti sunt 7 fuit habūdans  
pluuia sup terrā sine qua terra stete-  
rat. 3. ānis 7 sex mēsis. Spīritua-  
liter p belia subaudi penitētem. per  
holocaustū cor pstrictū penitentis  
p ignem descendēte subaudi cari-  
tatē animam succedentē ad amorē  
Extingunt pphete Balaach q̄ ex-  
cludunt suggestiones 7 tēptationes  
dyaboli subsegitur pluuia lacryma-  
rum per quam gratiaz fecunditas  
nascitur in anīa quibus prius erat  
priuata. Et sic anima nō solū accen-  
dit amore. sed et illuminat lumine  
omniū gratiaz. vñde Grego. ome.  
si quis diligit me. 7c. Spīritus san-  
ctus inquit in igneis linguis appa-  
ruit quia omnes quos repleuerit ar-  
dentes pariter 7 loquētes facit.

*L 79 50*

Enem veni mittere in ter-  
ram 7 quid volo nisi vt ar-  
deat Lu. 12. 110. q̄ hyemali  
tempore in nobiliū domibus ignis



## Caritas

nunq̃ extinguuntur & fit aliquando  
 q̃ venientes de foris viatores made  
 facti calefiat. Spiritualiter anima hu  
 mana est domus nobiliss̃ q̃ ibi ha  
 bitat pater filius & spiritus sanctus  
 q̃ sunt p̃sone nobilissime vñ Jo. 14.  
 Ad eum veniemus & mansionē ap̃d  
 eū faciem⁹ d̃; igit̃ ibi nutriri ignis  
 caritatis vt sacre scripture vba &  
 inspiratiōes venientes e celo calore  
 spiritus sancti foveantur & lenificetur  
 Ideo sicut ordiata ē supra nutritio  
 nē ignis materialis p̃sona sp̃ualis i  
 domo magni p̃cipis ita d̃; esse in  
 anima vt virtus aliqua ad quam spe  
 ctat semp ignē caritatis gubernadi  
 vt ardeat. Figura Leu. 6. vbi pre  
 cepit dñs filiis ysrael dī. Ignis sp̃  
 i altari meo ardebit quē nutriet sa  
 cerdos subiciens ligna. Spirituali  
 ter altare dei ē cor humanū. sacer  
 dos q̃ dicitur sacra dans denotat  
 memoriā. sacerdos iste. s. memoria  
 d̃; ligna preparare q̃bus ignis accē  
 ditur i corde & debēt esse ligna pun  
 gua q̃ sunt magis apta succendi ta  
 lia sūt ligna crucis. Ideo memoria  
 p̃ferendo cordi n̄ro recordationē  
 crucis & passionis xp̃i statim ignē  
 cor n̄m & nunq̃ extingui poterit ca  
 ritas xp̃i i nobis cū ipsa de se inexti  
 guibilis sit Augu. 11. nouerathunc  
 ignē nutrire i se recordatione bene  
 ficiōū dei deo. c. 12. Soliloquiorū  
 di. Ignis q̃ semp ardes & nunq̃ ex  
 tingueris. Amor q̃ semper ferues &  
 nunq̃ tepescis vnde mihi vbum ex  
 primam signa dilectionis tue erga  
 me p̃numerabilia beneficia q̃bus

ab initio educaſti me post benefi  
 cium nempe creationis quādo in p̃i  
 cipio de nihilo ad ymaginē tuam  
 honorificans & exaltās me iter eas  
 creaturas quas fecisti & nobilitans  
 vult⁹ tui lumie q̃d significasti sup  
 liminare cōdis mei quo ab insensibili  
 bus & sensibilib⁹ pariter deseruisti  
 & paulomin⁹ ab angelis minorasti  
 parū h̄ fuit ante conspectum boni  
 tatis tue sed me filiū adoptiū tuo  
 sanguine singularib⁹ maximisq̃ do  
 narijs tuorū beneficiorū sine intermis  
 sione nutristi. h̄ Augu. *Fig 51* D

E excelsomisit ignē Tren.

v̄ p̃rio. Nō. q̃ ignis ē elemen  
 tū leuissimū ideo locus est ei  
 superius naturaliter. n. h̄; ascēdere  
 tanta ē. n. acuitas sua q̃ dū mā  
 apta in quā possit agere ei appropi  
 quat statim descēdit vt in ipsa; agat  
 vsq̃; ad formā suā introducendo h̄  
 patet de vaporibus eleuatis p̃ solē  
 vsq̃; ad prope speram ignis ipse i  
 flāmat d̃scendēs. Spiritualliter q̃q̃  
 spiritus sanctus habitet in celis & i  
 beatis animabus nihilomin⁹ tanta  
 est actio amoris illius q̃ si aliqua  
 corda disposita inueniat i terris q̃  
 solus radius. i. fidei constantia sub  
 leuet ad sp̃s signorum altitudinē;  
 statim descendit cor replens & fe  
 cundans p̃ gratiā. Figura Lu. p̃rio  
 Luce p̃  
 Luce zacharias dimissa turba exte  
 rius ingressus fuisset ad altare incē  
 si descendit angelus & sibi nuncia  
 uit Jobānem. Spiritualliter per za  
 chariam qui interpretatur memo  
 rans decum subaudi cor deuotum.

c ij



## Caritas

quod iugiter diuina beneficia cum gratia  
rui actione memorat. Igitur intras  
secretum mentis ascendensque supra se  
versus celum fide recta atque certa  
spe que non confudit statim spiritum  
sanctum sentiet descendere annuncia-  
tem sibi gratiam sed opus est ut tur-  
batio foris relinquatur quia cor oc-  
cupatum turbine terrenorum sancti spi-  
ritus gratiam recipere non valet unde  
Grego. in moralibus mens ingit  
nostra ad contemplanda eterna non  
pducitur nisi ab his que exteri im-  
plicant semper studiose subtrahatur.  
Igitur quos spiritus sanctus sic dispo-  
sitos inuenit accedit et forma sue vir-  
tutis et constantie in eos imprimat ut omnia  
valeant fortia superare. unde Be-  
n. omel. xi. super Ezechielem tractans  
illud verbum fortis est ut mors dile-  
ctio tua sic ait fortis est ut mors ter-  
et quia sicut corpus mors iterum sic  
ab amore rerum temporalium eterne vi-  
te carui occidit. Nam que perfecta ca-  
ritas absorbuerit ad terrena foris  
desideria velut insensibilem reddit  
neque sanctus quislibet per domino morti  
potuisset in corpore si prius a terrenis  
desiderijs mortuus non fuisset in  
mente.

Fig 52

Non comedetis ex eo crudum  
quid Exo. 3. Non. quod cibumque  
cumque delicatum si crudum co-  
medat comedente ledit et offendit  
si aptum erat coqui coctum vero delecta-  
bile est et bonum ut patet de pullis  
et piscibus et alijs multis. Spiritua-  
liter nulla virtus potest bonum nu-  
trimentum dare animum in igne ca-

ritatis coquatur. Nam sicut cruda  
digeri non valent ab humano calo-  
re nisi prius digerantur igne. sic nul-  
la actio potest progredi ab huma-  
na natura que quicquam valeat ad ci-  
bum meritorium anime nisi prius  
ignis sancti spiritus. unde Apo. i.  
cor. 13. numerans fere omnia pecca-  
torum genera subdit caritatem au-  
tem non habuero nihil sum. Figu-  
ra Exo. 16. cum filij israel reciperent  
mana in deserto temptauerunt vel  
illud crudum comedere sed gustatum  
relinquerunt tanquam insipidum et tunc  
precepit Moyses illud decoqui igne  
quo facto comederunt illud sapidum  
et bonum. ymo secundum aliquos om-  
nem bonum sapor erat cotinens.  
Spiritualiter per mana celicum da-  
tum notant opera nostra que facimus  
quod si bona sunt desuper sunt donata cum sit  
apostolus 2. cor. 3. non sumus sufficientes  
quicquam ex nobis boni cogitare nec di-  
facere. Igitur hec bona que largiente  
domino facimus si in nobis inueniant ignem  
caritatis optima sunt et sapida ad nu-  
trimentum vite eterne. si vero fiat a nobis  
non existentibus in caritate magis ledunt  
quam nutriunt ut patet de scientia que inflat et  
hominem ducit ad elationem et sic de  
alijs. Et ideo Ber. cibum indigestus  
corpus corrumpit. inflatque et ydropicū  
reddit. sic omnis virtus in stomacho  
anime indigesta generat malos hu-  
mores. mali inquit humores sunt  
mali mores.

Fig 53

Non digito dei eicio demo-  
nia. Lu. xi. Non. cum sunt mul-  
te gentes et diuerse simul. si



## Caritas

quis velit quē illorū particulariter  
cognosceſ oportet illū digito demō-  
ſtrare cum p̄nōmine demonſtrati-  
uō ſibi gratia. In platea ſunt. 3. pue-  
ri. quero a te quis illorū ſit filius pe-  
tri. ⁊ tu reſpondeſ mihi extendēdo  
indicē ille ē. Spiritualiter nulla  
tal' poteſt reperiri differētia diſcer-  
nens bonos a malis qualis eſt carī-  
tas. Illa ergo eſt que diſtinguit fili-  
os dei a filiis dyaboli. Idcirco xp̄s  
de proprijs filiis ait. In h' cogno-  
ſcent homines q̄ diſcipuli mei eri-  
tis ſi habueritis pacē adinuicē ⁊ i  
hoc ſibi oppoſitus eſt dyabolus qz  
ſūme p̄e omnibus bonis odio ha-  
bet caritatē. Ideo plūſ ad ipſius ex-  
tinctionē conatur unde Grego. i. pa-  
ſtore ſicut nihil p̄cioſius eſt deo  
ratione dilectionis. Ita nihil eſt de-  
ſiderabilius dyabolo extictiōe cari-  
tatis unde ſubdit quicquid enim ſem-  
in indolentia dilectionē proximorū  
perunt hoſti dei familiariter ſeruit  
Ideo ex caritate diſtinguitur vtriuſ-  
qz ſerui. Figura exo. 8. vbi legim⁹  
q̄ magi pharaonis deficiētes i ter-  
tio ſigno clamauerūt digitus dei ē  
hic. Spiritualiter magi pharaonis  
ſunt ſerui dyaboli verūtamē nō de-  
ſcūtur a Moysē ⁊ aaron ſeruis di  
in p̄nijs duobus ſignis qz ſi quis  
peccat p̄ p̄is potentia fragilitate p̄-  
uentus remittitur ſibi peccata. Itē  
rū ſi quis peccat p̄tra filij ſapiētia ⁊  
ſic ignorātia ductus etiā remittitur  
peccatū. dico ſemp̄ penitētia p̄uia. ſz  
ſi quis p̄ obſtinationem voluntatis  
p̄tra bonitate ſpiritus ſancti peccat

nec in preſenti nec in futuro remit-  
titur peccatum ⁊ ſic apparet q̄ ſunt  
deficientes virtutibus ⁊ in omni  
beno quādo. ſ. ad ſignū caritatis at-  
tingere non poſſunt etiā q̄tūcūqz  
multa alia faciāt ſigna vnde Aug.  
ſup Jo. ſermōe. 60. Alia mūera ha-  
bent vobiſcū ⁊ non mea nō ſolum  
naturā ſenſum vitā rationē ⁊ eam  
ſalutem que omnibus peccatorib⁹  
cōis eſt. verū etiā linguas. ſacra;  
prophetarum ſciētiam. fidez. diſtri-  
butionem bonorū temporalium paupe-  
ribus. ⁊ traditionē corporis fui vt  
ardeāt. ſz qm caritatē nō habēt. ni-  
hil ſunt nihil. eis p̄deſt. *Fig. 59. S*

Om̄s ante ipm p̄cedet p̄s.

1. Nō. tpe noctis nō ē tutū ire  
ſine igne. rō eſt qz pōt cade-  
re iuenta fouea ⁊ i multa i curzere  
p̄ua accidentia ſine remedio. Spi-  
ritualiter vita noſtra propter enig-  
mata humane cogitationis nocti  
cōparatur. Ideo intutū eſt ambu-  
lare per ipſam precipue cum plena  
ſit grauib⁹ accidētibus ſine lumi-  
ne vel igne caritatis. Ad h' iō p̄ius  
dñs lumen. ſ. ſpiritu ſanctū nobis  
celitus miſit vt ab eo protecti perue-  
niremus ad patriā. Figura exo. 13.  
poſtqz filij yſraele exierunt egyptum  
tranſeantes per medium maris ru-  
bri ⁊ fuerunt in deſerto neſcien-  
tes quam viam tenerent miſit eis  
igneam columnam que nocte p̄ce-  
debat viam lucens ſuper populum  
die hō protegebat eos ab eſtu. Spi-  
ritualiter poſtqz xp̄s eduxit pplz cre-  
dentiū de egypto i. erui p̄ effuſionē

c. iij



## Caro humana

Vnde crucioris ne vagaret per descen-  
tum huius vite plene diuersis per i-  
culis misit ibi ignem spiritus sancti  
quo protegeretur nocte ab aduer-  
sitatibus a tribulationibus multis  
et virtute luminis caritatis cogno-  
sceret viam quam opporueret tenere  
ut per multas tribulationes intraret  
regnum dei de die vero protegeren-  
tur ab incurfu et demonio meridia-  
no qui populum christi mittitur decipere  
prosperorum successione. Igitur cari-  
tas est omnimode ductrix populi to-  
tus ad deum. Augu. de laude carita-  
tis. Caritas est actio rectitudinis oculo-  
rum semper habens ad deum glutinum  
animarum societas fidelium actio non frigi-  
da actio non fracta non fugax.

Caro humana. *Ag 55* A

Filia babilonis misera. quia  
pater nimis sibi reputat con-  
fusionem lapsus propter filie  
ideo subiungit custodiam ipsi quousque  
viro suo tradatur. Ideo cum inter-  
dum delinquit nullatenus impunis di-  
mittenda est. Spiritualiter caro huma-  
na est filia spiritus propter maiorem et  
reuerentiam a deo data est sibi ut su-  
biectas sed confusio nimis reducat in  
spiritum ex carnis peccato deus spiritus  
ipsam tenere subiugo et nullatenus  
eidem indulgere peccanti. Figura  
Jud. xi. Cum isephe pugnasset contra  
amion et ipsum debellasset votum deo  
vout quod quid sibi occurreret re-  
deunti a pugna donum sue deo sa-  
crificaret. Occurrit ei vinca filia  
cui dixit decepisti me filia et tu ipsa  
decepta es que postquam duobus men-

sibus cum sodalibus suis virginita-  
tem suam deplorauit data est in sa-  
crificium secundum quod vouerat Iepthe  
Spiritualiter Iepthe interpretatur  
salus et denotat iustum salutem que  
rens fortiter dyabolo resistendo  
sed habita victoria contra spiritum  
ei propria caro obuiat cupiens ip-  
sum decipere et voluntatem incli-  
nare sed ipsa decipitur quia per du-  
os fontes lacrymas effundens cum  
alijs sodalibus suis. i. cum omnibus  
alijs appetitibus sensitiuis concupis-  
citur et per membrorum mortificatio-  
nem fit de ipsa sacrificium deo et  
sic spiritus alienatus proprio car-  
nis onere seuerior fit ad pugnandum  
contra dyabolum et eius temptationes.  
Sic igitur huius filia semper est  
mortificanda donec viro suo. i. se-  
pulchro tradatur. cruciatus eius sunt  
ieiunia orationes vigilie et ceteri  
corporales labores quibus mortifi-  
cata fit deo acceptum sacrificium  
ex ipsa. vnde Grego. in moralibus  
Dum carnalis vita corrigitur et vs-  
que ad abstinentie atque orationis stu-  
dium a proficientibus peruenitur  
quasi in altari iam caro incenditur  
ut inde in conspectu omnipotentis  
dei sacrificium redoleat vnde prius  
culpa. *Ag 56* B

Filijs alie metum sunt mihi et c.  
ps. 116. quod nullum maius periculum  
civitati vel aciei vacat bel-  
lo est quam infestina petitio. Ideo spiritus cau-  
dum est a simulatione petitorum quod impro-  
bissimi magis ledunt vnde dicit Am-  
bro. de officijs in cassum iquit per

*Indic xi*



## Caro humana

teriores inimicos i campo bellū ge  
 ritur si itra ipsa vrbis mema cūis  
 infidiās habeatur. Spiritualiter vi  
 ta humana est militia super terraz  
 quia continue aduersarius noster  
 dyabolus tanq̃ leo rugiens circum  
 querens quem deuoret. oportet er  
 go continue resistere nos tempta  
 tionibus suis sed primo calcādi sūt  
 domestici aduersarij. s. corporales  
 sensus qui sunt spūs proditores. nā  
 cum plenius ifidelitatē cōfirmant  
 atq; promittūt p̃fusus i his spirit⁹  
 grauius seducitur. ideo sic tractan  
 di sunt atq; arcandi vt seruire nō  
 aut ledere valeant. Figura Josue  
 9. vbi legi mus q̃ gabaonite. audi  
 ta strage. quā fecerant Josue et po  
 pulus ysrael de duab⁹ ciuitatibus  
 timore perterriti sub fraude et do  
 lo miserunt nūcios ad Josue indu  
 mentis veteribus cooptos saccos  
 veteres habentes calciamenta an  
 tiqua et fracta et panes durissimos  
 et frusta quasi ex antiquitate fractos  
 hi nāq; simulantes per supradicta  
 a longinquis parabus missos dixe  
 rūt Josue et populo de lōginqua re  
 gione venimus pponere pactū vo  
 bis cū ne occidatis nos nec faciatis  
 q̃cūq; mali: nos vero amici ṽfieri  
 mus et interrogati an habitaret i ter  
 ris quas dñs datur⁹ populo se spo  
 ponderat. Rūdent mētientes q̃ nō  
 et Josue et ppl⁹ non consulentes  
 dñm pacti sunt cū illis. sed dū p. 13.  
 dies ambulassent filij ysrael iuene  
 runt eos habitare in terris eis pro  
 nullis a domino ac fuisse mentitos

super omnia promissa et sic volenti  
 bus eos occidere filijs ysrael proba  
 buit sed cōdemnauit eos isto modo  
 vt habitātes in medio filior⁹ ysrael  
 portarēt aquā necessariam tam ad  
 lauandū q̃ ad bibendū omni multi  
 tudini. Iterum cederent ligna et hu  
 meris portarent quibus tota multi  
 tudo idigeret. Spiritualiter Babao  
 nite interpretatur valles mesticie et  
 bene significat corporales sensus i  
 quos labuntur omnia feda mundi  
 sūt. n. sentina totius vite presentis  
 pcepta nāq; mundi. caduca et vana  
 statim sensus illa suscipit et mittit  
 versus spiritum que si per consen  
 sum recipiat labuntur ad vallem  
 peccati atq; ad interitum laci infer  
 nalis. hi ergo videntes Josue et po  
 pulum ysrael. i. spiritus et virtutes  
 eius stragem facere de suggestioni  
 bus et temptationibus mūdi et dya  
 boli timent hec idē fieri de ipsis  
 per mortificationem et afflictionem  
 penitētie et sic simulāt se procul ha  
 bitare a delectationibus vite p̃fatis  
 p̃tendant. n. suos appetitus esse an  
 tiquos atq; fractos et nullius valo  
 ris. promittunt. n. habitare procul  
 ab aīa nec impedire populū virtu  
 tū ab īgressu terre p̃missionis eter  
 ne vite. hec igitur oīa spondunt  
 sub dolo et promittunt sub fraude  
 Consulendū esset tūc dominum vt  
 audiremus eū dicentem p apostolū  
 suū si secundum carnem vixeritis  
 morte moriemini sed spūs parcens  
 corpori suo nimia compassione sta  
 tum istud inuenit post tertiam diez  
 c. iij



## Caro humana

suo itinere obuians iuenerit igitur  
Gabaonitas .i. corporales sensus  
post p[er]itione[m] z cōfessionē z satisfac-  
tionē obuios atq; oppositos ad in-  
tercedēdam v[er]ā ad patriā .s. ad per-  
seuerātiā. Ex hoc .ii. apostolus  
querēbatur dicēs. video aliā legē  
ī mēbris meis repugnantē legi mē-  
tis mee z captiuitatem mēi lege pec-  
cati. Et sic fit clamor filiorū y[is]rahel  
vt moriātur hi p[er]ditores q[ui] clamāt  
sacre scripture doctores z mēbra  
z sensus corporis nostri mortifice-  
mus vt seruiāt. Et tūc Josue .i. spi-  
ritus hāc debet p[er]ferre sententiā vt  
oculi producant lacrimas necessa-  
rias ad saluanda peccata z ad in-  
ebriandū xp̄s. Itē q[uod] mēbra corpo-  
ris portēt super se ligna crucis xp̄i  
quoties necessariū fuerit accendi  
ignē caritatis in vno quoq; bono  
opere q[uod] egrediet[ur] ab anima z sic  
poterūt tute z sine periculo spiritus  
z virtutes eius habitare cū anīa  
si vero sic nō mortificētur z que il-  
lis placita sunt ab eis nō auferant[ur]  
nequaquā valebit spūs sup[er]n[us] p[ro]mis-  
sionis terrā p[er] p[re]lacionē intrare.  
vñ Ric. i. lib. de cōtēplatione. Nū-  
quā iquit affectus noster ad deside-  
riū sup[er]no[rum] p[er]fecte accēditur nec in-  
tellectus ad celestīū p[re]lacionē ac-  
cūtur nisi cura carnis ēt ī licitis z  
necessarijs frequēter z fortiter re-  
pellatur.

*Ex* Ecce eos dū alleuarentur  
d[icitur] ps. Nō .q[uod] p[re]ceptus exp[er]tus  
pluries p[er]ditionē inimicorū  
nūq[ui] debet de ipsis p[er]fidere imo

sicut videt eos erigi statim d[icitur] eos  
opp[rim]ere ac taliter p[er]strare q[uod] nul-  
lam habeāt amplius nocēdi facul-  
tatē propterea scriptū ē de inimico  
tuo nō p[er]fidas in eternū. Spiritua-  
liter iudiciū rōnis dicitur esse p[ri]nci-  
peps ī nobis z ad ipsum spectat op-  
primere īpugnationes hostiles que  
iterdū sunt contra animā nedum  
a mūdo z a dyabolo. verū etiam  
a p[ro]p[ri]js corporalib[us] sensibus que  
omni conatu studēt animā captiua-  
re. Itē potius debēt p[ro]p[ri]mi z capti-  
uari q[uam] aīa captiuetur. Figura Jo-  
sue .io. vbi legit[ur] q[uod] obtēta gabaon  
p[er] Josue quinq; reges congregatis  
exercitibus suis .s. amorreorū vene-  
rūt deuastare ipsā sed tunc Josue  
ip[s]os debellatos p[er]secutus est z fa-  
cta oratiōe ad d[omi]nū stetit sol q[uod] diu  
prostrasset magnā hostiū partē. de  
inde grādo celit[er] missa fere omnes  
occidit illos qui euaserāt gladium  
Josue. Et tē iosue .s. reges captos  
collegijs eorū calcatis fecit suspen-  
di ī ligno z sic stare vsq; ad vespē-  
rū. Inde ipsos feci prohiberi ī spelū-  
cā z lapidibus cohoperiri. Spiri-  
tualiter p[er] iosue subaudi ratiōis iu-  
diciū. per .s. amorreorum reges  
s. sensus corporales qui videntes  
gabaon idest carnem rationi subie-  
ctam quam suam esse deputant cō-  
gregatis suorum p[er]uicaciorū deside-  
riorum exercitibus conatur ipsam  
exterminare idest extra suos terminos  
nos sicut spiritus obuiam prohibere.  
Sed Josue congregato exer-  
citu domini .s. ieiunio abstinentia

10



## Caro humana

Fig 58

temperantia. lachrymis. contritione  
et. aggreditur. s. reges in virtute  
xpi. et non eclipsatur diuina gratia  
protegente pugna. i. pia coterat ma  
gnam partem prauorum desideriorum.  
Reliqua vero occidit supernorum  
prelatio. Nam quemadmodum grando  
vermes occidit. Ita feda corporis  
desideria prelatio diuinorum. Qui  
que vero reges calcatos per veram obe  
dientiam Iosue suspendit in ligno quia  
s. corporis sensus perfigit cruci xpi  
stigmata imponendo illis. put aposto  
lus se fecisse fatetur et hoc usque ad  
vesperam mortis postmodum vero in  
ligno huius modi depositi sunt pro  
hieci in spelunca. i. in foueam vel sepul  
crum ubi usque ad diem iudicii mo  
rabuntur et Iosue id est spiritus se  
curus intrat cum exercitu suorum  
meritorum terram promissionis vi  
te eterne. Sic igitur debet spiritus  
suo iudicio corporis sensum domi  
nari ne se errigat et nisi sic subiciat  
tur animam suo pondere necabunt  
Vnde Gregorius in mora. Nos inquit ge  
stamus laqueum nostrum nobiscum  
circumferimus inimicum nostrum  
nostram carnem loquor de pecca  
to Natani in peccato nutritam cor  
ruptam nimis ipsa origine. sed ni  
hil amplius praua consuetudine con  
uiciatam. hinc est quod tam acriter  
aduersus spiritum concupiscit quod  
assidue murmurat et impatiens est  
discipline. quia illicita suggerit  
que nec rationi obtemperat nec ul  
lo timore rubet. D

Excutient maxillas; ysaac  
p Michae. s. Nimis est gra  
dis audacie percuties iudi  
cem suum ac dominum suum ad ma  
gnam se exponit pericula. verumtamen  
tanta est interdu familiaritas et amor  
inter vtrumque quod recipiens percus  
sione nequaquam percutiet. Spualiter  
in familia anime dicitur esse iudex  
et dominus ipsum rationis iudicium  
omnia. n. tam anime quam corporis ha  
bet dirigere et iudicare ac etiam  
punire sed interdum in tantum est  
excecatur et amore proprie carnis  
preuentum quod nihil de percussione  
sentit. Interdum enim suscipiens  
ictum mortalem peccati non sentit  
Figura esdre. 2. c. 10. ubi legimus  
quod apemem filia bezacis cubina re  
gis sedes iuxta regem ad dexteram  
auferebat dyadema de capite eius  
et imponebat sibi et ore aperto inieba  
tur cum que et si corruerit ei arri  
det rex. Nam si indignata fuerit blan  
ditur ei donec reconcilietur. Conclu  
ditur fortis et audax est mulier que  
vincit regem. Spiritualiter Apemem  
filia bezacis. i. caro filia terre se  
det ad dexteram cum eius locus sit ad  
sinistram eleuat dyadema spiritui et  
sibi imponit cum imperium quod est ra  
tionis iudicii sibi usurpat et spiritus su  
bicatur ei. percutit regem malo deside  
rio et spiritus aridet per consensum  
si indignatur non potens obtinere in  
terdum illicita que cupit spiritus  
illa operando que cupit reconciliat  
et sic miser spiritus iudicio rationis  
deposito multiplici seruitute crucia

Esdre 2 c 10



## Caro humana

tur. vnde. Sen. epi. 12. Multis in  
quit seruiet qui suo corpori seruiet  
hui' nuni' amor nostimorib' inge-  
tat sollicitudinibus onerat et contu-  
melijs obicit. *Pa 59* E

Uter molesta erat adole-  
m scenti. Sen. 32. 118. tantam  
esse molestia qz vxor viru  
stimulat cu capit quicquid obtinere  
ab ipso qz fere reperiri valet qui  
possit se diffendere. vnde secundu  
hiero. habet nescio quid latentis  
veneni caro feminea qz sepe prudē-  
tiores vilius superantur. vnde va-  
lerius i epi. ad Rufinum iupiter in-  
quit rex terrenus qui etiam deus  
celorum et rex prestrenuitate singu-  
lari corporis incomparabilis men-  
tis elegantia. post europam mug-  
re conatus est. Amice ecce qz boni-  
tas super celos extulit femina bru-  
tis comparauit. Spiritualiter per  
feminam sic molestia; subaudi car-  
nem humana; que die noctuqz spi-  
ritum suis desiderijs tantum soli-  
citat vt relicto deo et cultu sacra-  
mentorum sanctorum illum probi-  
ciat liberet manus hostium inferna-  
liu. Figura Judi. is. Dalida tories  
et tantum temptauit Sansone; for-  
tissimum virorem qz ab eo eliciunt  
vbi vires eius consisterent qui  
nimia preuentus mulieris mole-  
stia dixit ei qz in crinibus capitis  
que eo dormiente in gremio eius  
fecit illi radi crines et perdictis cri-  
nibus straddidit eum in manibus  
philistinorum qui sibi erant inimici  
ei mortales. qui Sanson ab eis de-

centus excecatus est deinde precepto  
donus interijt. Spiritualiter p  
Dalida que interpretatur pauper-  
cula subaudi carnem humanam.  
Nam que precurctis mortalibus  
creaturis in hunc mundum aduē-  
entibus ipsa indigentior et nudior  
vt patet in primordio eius natu-  
ritatis. qz cunctis animantibus nascē-  
tibus cu proprio idumento et inuē-  
entibus gratis escam suam; super ter-  
ram ipsa misera egrediens de vte-  
ro matris nuda in labore et erum-  
ina cogitur sibi acquirere victus; et  
vestitum. hec igitur tam egens.  
tam misera. tam pauper in tantis  
fortissimum Sansonem idest spiri-  
tum quem nequaquam superare va-  
let totus philistinorum idest demo-  
num exercitus molestat ac etiam  
suis malis temptationibus sollicitat  
vt neglecto studio proprie salutis  
obdormat in gremio corporalis af-  
fectionis. quo facto ipsa ab eodem  
excludit spiritus sancti dona in quo-  
rum gratia tota consistit spiritualis  
virtus et sic miser a demonibus ex-  
cecatus atqz delusus moritur et da-  
natur morte demonum. Idcirco ni-  
si fugiamus carnis affectionem an-  
teqz nos sic seducant eterniter mo-  
riemur. Idcirco nullatenus est aman-  
da quia amatores suos qui ipsam  
colunt vt deum. et nullatenus cu-  
pant ipsam derelinquere sic nouit  
deo pmitte tractare. vnde Bre.  
3. Mora. Qui iniqu; carnem suam  
deo preposuit iudicante deo agitur  
vt ex ea amplius in igne crucietur

Judi ob



## Caro humana

hic itaq; relinquere eam nō vult  
et tamen ab illa abstrahitur. Illic  
eam relinquere appetit. et tamen  
in ea propter supplicia reserua-  
tur. *786*

Uter autem preciosam ani-  
mā viri capit. prouer. 6.

Not. q. tanta est mulieris  
astutia atq; audacia. q. cum vult  
quasi impossibilia facit et agit. vi-  
de valerius ad Rufinum. Audax  
est inquit ad omnia. quicūq; amat  
et odit semina et artificiosa est no-  
cere cum vult. Sed ne longo ser-  
mone te suspendam lege aureolus.  
Theophrasti et Medeam Jasomis  
et vix pauca inueniens impossi-  
bilia mulieri. Spiritualiter tanta est  
spurcia carnīs humane et adeo  
in suis desiderijs potens est incli-  
nare spiritum ad eius voluptatum  
contagium vt quasi nihil impossi-  
bile sit ei. Ideo multos prostrant  
dyabolus illa preina quos nunquā  
sine ipsa vincere potuisset. Idcirco  
cuius spiritum non potest ipsa tem-  
ptatione decipere illam sibi studet  
adutricem habere. Figura. 3. 82.  
21. vbi legimus q. cum Acab rex  
ysrahel vineam Naboth appeteret  
sibi vni pro horto olerum nec ip-  
sam obtinere posset precio ab ip-  
so Naboth dicente quoniam pater-  
na hereditas eius erat phibit se  
ad lectum dolore plenus. quem cū  
sic cum aspiceret tristem Jezabel  
uxor eius inuestigata causa dolo-  
ris statim scripsit epistolam. vt ca-  
pius Naboth adiudicaretur morti

testibus falsis mediantibus et sic  
factus et lapidatus est a populo il-  
la procurante cuius vineam posse-  
dit postmodum Acab libere. Spiritu-  
aliter subaudi. per Naboth libe-  
rum arbitrium iudicio rationis re-  
gulatus. per regem Acab nota dy-  
bolum qui cupit de vinea nostra  
id est de anima nostra facere hor-  
tum olerum. vt sua animalia bru-  
ta id est suggestiones ac temptatio-  
nes ne phandas ibi pascat ac nutri-  
at. Temptat igitur dyabolus pre-  
cio emere vinea; nostre anime cū  
nobis promittit delectationem pec-  
cati. cui si per consensum responde-  
mus iam factum anime nostre for-  
et sic preciosa; vineam quam dñs  
plantauit et redemit suo precioso  
sanguine tā villissimo vendimus  
precio. Cū vero respondet fidelis  
nequa; vēdam animam meam q̄  
est p̄na hereditas ad ymaginem  
dei condita q̄ est xp̄i coheres i cele-  
sti regno cruciatur tūc dyabolus  
nō valens obtinere cupita. nō hēt  
vnde pascantur hostiles ac bruta  
les suggestiones sue cōqueritur Je-  
zabel iter rogat causa; sui cruciat<sup>r</sup>  
dicit. n. Ecce nō cōsentit Naboth  
mihi vēdere vineam renuit dele-  
ctationē quā sibi ferebam in p̄ciū  
que redū dabat i te. Quid faciam  
nisi me iuues moriar. Et tūc Jeza-  
bel q̄ interpretatur sterquiliniū. i. hūa-  
na caro collectis duobus testibus  
inigs atq; mēdacibus. s. p̄sumptio-  
nem idicrete venie et speilongio-  
ris. Jube lapidari rationis iudicē



## Caro humana

¶ *pei duritie cohopiri.* Quo mor-  
tuo inspecto dyabolus animā liber  
possidet carne misera procurante  
Et sic patet q̄ misa ac pessima ac  
detestabilis sit putrida caro huma-  
na q̄ nō obstāte nāe eius enormita-  
te fetida tam granta presumit age-  
re p̄tra spiritū. hoc ē quod plorat  
Iho. 9. de utilitate cōdictōis hūa-  
ne dicēs quis det oculis meis fon-  
tē lachrymarū vt fleā miserabilē cō-  
dictōis hūane ingressum culpabilē  
puersionis progressum dānabilem  
dissolutōis egressū. Cōsideremus  
enī; cū lachrymis de quo fact⁹ sit  
homo. sane format⁹ ē de terra. cō-  
cept⁹ est ī culpa. natus ē ad penā.  
Agit praua que non licent. turpia  
que nō decent. varia que nō expe-  
diunt. Agit praua quibus offendit  
Deum. offendit proximum. offendit  
seipsum. agit turpia quibus poluit  
famam. poluit cōscientiā. Agit va-  
ria quibus negligit secula. negligit  
vtilia. negligit necessaria fit. cib⁹  
ignis qui semper ardet ⁊ vrit īnex-  
tinguibilis. Esca vermis qui semp  
rodit. semp cor edit. īmortalis mas-  
sa putredinis que semp fetet ⁊ sor-  
det horribilis. *Ps. 1.*

B

Dueniat regnū tuū. Mat.  
a 6. Semp hereditarie debe-  
tur regnum legitimo filio  
Ideo neurgium sit post mortem  
patris cōsuevit pater coronare añ  
mortem futurum regem. qz tanta  
est proteruitas aliquorum qz q̄tū  
cūq; nouerit nonnullis regnum de-  
beri nihilomin⁹ p phas ⁊ nephas

studēt illud vsurpare ⁊ subripere  
illi cui recto iure debetur. Spūali-  
ter regnum hominis atq; imperiū  
debetur spiritui ⁊ nō cordi. Ratio  
est qz spiritus ē filius dei per quā-  
dam similitudinez. corpus vō licet  
sit plasma dei est tamē de limo ter-  
re. Ambo ergo fratres sūt. s. spī-  
tus ⁊ corpus nō. n. eiusdem tamen  
matris. i. materie. qz corpus d̄ ter-  
ra. spiritus vero nō d̄ terra sed ad  
similitudinē dei factus est. Nihilō  
minus tāta est aliquādo ipsi⁹ corpo-  
ris ambitio vt ī detrīnētū spī-  
tus velit regnā ⁊ sibi regnū nequiter  
vsurpare. Iō ipsius nequitiē obui-  
andum est. *Figura. 3. R. p. Sentie* 379  
te dauid qui ordinauerat Salomo-  
nē sibi succed. re ī regnū; surrexit  
Adonias filius agid. ⁊ assumptis  
quinquagita viris psequētibus di-  
cebat. Ego regnabo. Sed tūc Ber-  
sabee mater Salomōis puenta Na-  
tham pphete cōsilio pquesta ē da-  
uid regi. qz adonias frater salomo-  
nis vellet sibi regnū; ascribere ⁊  
decretū regii. Et tunc rex dō fecit  
vngi salomonē ī regē ⁊ poni super  
nullā suā ⁊ sic duci per terrā; cla-  
mate pplo. viuat rex. Spūaliter p  
dauid subaudi xpm per salomonē  
filiū Bersabee subaudi spiritū. Nā  
Bersabee īterpretatur pute⁹ satie-  
tatis vnde ī persona pphete logē  
ī ps. Satiabor cū; apparuerit glo-  
ria tua. Adonias filius agid signifi-  
cat corpus filiū terre. Agid īterp-  
tatur aduēa qz quē subaudi carnē ip-  
sā que est aduēa ⁊ extranea ab



## Caro humana

di spūali substantia. Cōgregatis igitur qui quagita viris. i. s. sensibus corporis ipugnātibus ptra. 10. pce pta decalogi nitit sup spū; abusiue regnare z ptra decretū xpi q̄ dicitur. Si secundū carnē vixeritis moriemini. Sed tūc Bersabee. i. celestiu ptemplatio Salomonem ducit ad xpm. qui cū vngit gratia qua superat z vincit corpus z ascēdente Salomōe. i. spiritu sup equū regis idest passiōe; xpi. vel crucē p meditationē oēs vires aie vniūcat spiritus depositis appetitibus sensitiuis corp' efficiē spiritui subditum atq; obediēs. Igitur p; q; corp' nūmispinguatū spū; nititur supplantare. Ideo obiūdūz est ei opportunitis remedijs. vnde Orig. sup leui. omel. 8. Nescitis si corpus vel carnē nutriatis z ipsuz frequēti molicie ac iugi delictuū fluxu foueatis i solefcer et necessario aduersus spiritū z fortior illo efficiē q; si fiat sine dubio iditionē suam redactuz; spiritum cogit suis legib' z vicijis seruire. Si vero ad ecclesiā frequēter venias aurem litteris diuinis admones explanatide; mandatorū celestiu capias. Sic cibis z olitijis caro. Ita spiritus verbis diuinis conualefcit z robustior effectus si bi parere cogit ac suis legibus obsequi. *Fig 62*

On crefcas qz ascendisti cū n bile patristui. Gen. 59. 115 fuit aliquo tēpore pcessum vt posset nec deberet filius assumere vxorem vel cōcubinam patris

Ideo cōtrafacientibus semp instabat vindicta sicut de Ruben pzo genito Jacob. q ex h a patre ante cedēti bndictioe pūato p; Spūali ter corp' nrm hāc voluit regulaz seruire. Iō d; legis pena puniri. Figura. 3. R. 2. postq; Adonias repressus ē atq; coact' regnū fratri suo salomoni dimittere ordinante dauid p're suo conatus est arripere Abisac sinamitē p'cubinā patris sui d' dicit dauid non cognouisset eā. Et tūc Salomon rex indignatus super scelus fratris sui misso banaia fecit Adoniā interfici. Spiritua liter p Adoniā. qui ptra fratrē suū sattagebat regnare subaudi corp' quod sepe aduersus spiritū enormiter p'cupiscit. per hanc concubinā subaudi sensualitate; Igitur h dormiuit cū patre nostro xpo quia ipse fuit verus homo habens sensualitatem z omnium sensuū potentia; hanc tñ nūq; cognouit pro aliqua voluptate. quoniam; visus vana nec auditus turpia nec odoratus incongria nec manus inhonestas nec os loquutum est doli nec eius gloriōsissimum ac sanctissimūz corpus nūq; cōquinari voluit. vult ergo adonias stratū patris. i. animam maculare cupiens carnis delectamenta ac voluptates exercere quibus nūquam vsus est pater. Adit Salomon Banaia que interpretatur respōsiocus z bene denotat punitionem debitam que respondetur fatuo corpori secundū eius fatuitatē. Occidit ergo mortificationē m

372



## Caro humana

bonū quo facto Salomon. i. spūs regnat i pace vt victor z fortis puguator. hac ergo fortitudine vtēdū ē si cupimus ptra carnis vicia trūphare z laudari de vera fortitudine. vnde. Greg. 8. moralū. Justorū fortitudo ē carnē vicere. pprijs voluptatibus ptraire. delectationē vte p̄sentis extinguerē. huius mundi aspera pro eternis penis p̄sare vt amare. p̄speritatis blandimēta p̄tere. aduersitates mētium i corde superare. *78 63*

*Omnia* subiecisti sub pedibus eius. ps. nō solū sunt hōi nocua animalia n̄stra ex propagatiōe nascētia i terra s; ēt quedā ex terre putredine vel putrefactione progenita vt scorpiones z q̄plures vermes cōtinentes venenū. vey qz homo superato omnia astutia z ingenio iō facile oīa mala p̄cauet. Spiritualr tot sunt suggestiones z tēptatiōes dyabolique nascūtur i carne nostra terrea n̄ solū ex ppagatiōe dyaboli z mūdi sed ēt ex putredie z infectiōe ipsius carnis isestates z p̄cupiscētes aduers⁹ spiritū qz statū ipse spiritus infect⁹ subcūberet nisi qz dominus subiecit oīa sub pedib⁹ eius p̄liberū arbitriū rōnis lumine regulatū. Si gura Gen. p̄rio. vbi dñs ait producat terra quadrupedia z bestias secundū gen⁹ suū z factū ē ita. Et post modū sub hōis dominio illa cōstituit dicēs dominicē illa zc. homo. Spūalr subaudi p̄ terrā humanāz carnem infectam peccato primorū

parētū pro cuius pena p̄missa ē genitricē cē multarū brutalū culparū germinat. n. ex sui corruptiōe q̄plures cōcupiscētiās sedas ēt p̄ter illas que dyabolo suggerēte z mūdo p̄ministrante serpētia z feralia p̄tagia produciunt i ipsa. s; sub hōis potestate ē illa respiciē atq; vitare imo si velit homo vixititer dominari vt rect⁹ iudicat ordo iuris illa oīa reperiet ad iunamē. Nā omnia q̄ fecit de⁹ bona sunt si homo illis bene vtrā p̄ eo qz facta sunt z quēadmodū facta sunt z corū ad iutorio pōt homo puenire ad deūz vñ Aug. i lib. Solilo. Oīa inquit subiecisti sub pedibus hōis vt sol⁹ homo tibi subiceret z vt tu⁹ esset tot⁹ homo sup oīa tua dñatus ē hō Exteriora nempe p̄cta pro corpore creasti. ipsum vero corpus pro anima. animam vero pro te vt tibi soli vacaret vt te solum amaret possidens te ad solacium. Inferiora vero omnia ad seruitus. Si igitur vtamur his omnibus nedum nos ledent sed iunabunt ad salutem. *78 64*

*E* cadaveribus corū ascendet fetor. Isay. 34. Alique n. Aues sunt adco diligētes cadauera qz p̄cepto fetore per eius vestigium deuenientes ad cadaver obliuiscuntur loci vbi fuerant educate. Ideo relicto illo nidificant z pulificantiuxta cadauera. Ideo semper iuxta patibula corū reperitūtur. Nam sūme corū cadaver diligit vt possit eo



## Caro humana

vesci. Spirituallr carnales homi-  
nes i raturam diligunt corporis dele-  
ctamenta vt semp eant post vesti-  
gium concupiscencie sede quousq; per-  
ueniunt ad actum peccati. Et tunc  
regionis penitentie obliti requiem  
et gloriā suā atq; felicitatem to-  
tā ponunt i corpore collētes illud  
vt dei. Figura Ben. 6. Coru<sup>9</sup> exit  
de archa et mueto cadauere ibi mā-  
sit nec amplius ē ad archā reuer-  
sus. Spiritualliter comu<sup>9</sup> qui semp  
perastiat significat carnalē homi-  
nē nolēs cadauer relinquere quo-  
usq; sint ibi carnes q; homo lubri-  
cus ab defectiōe nō vult desistere  
quousq; caro viuat. Crastinat. n.  
de die i diē penitētiā nec redire cu-  
pit ad electorū societate iuenta de  
testāda putredine in quam infelix  
enormiter se submergit quoniam  
nihil est in presenti vita horribili<sup>9</sup>  
hūano corpore. Aug. i li. Solilo.  
c. 2. Ego cadauer putridū esca vez  
nuū vas fetidū. cib<sup>9</sup> igniū. abissus  
tenebrosa. terra misera. vas aptū  
ad prumeliā. genuit<sup>9</sup> i imūditia. vi-  
uens in miseria. moriēs i angustia  
heu miser quid sum ego et quid fu-  
tur<sup>9</sup> suz. vas sterquilini. cōcha pu-  
tredinis. plenus fetore et abhomi-  
natiōe. cecus. pauper. miser et mise-  
rabilis. *78 65*

*2*  
Iam on<sup>9</sup> graue grauatē ē  
sup me. ps. vlgo dī q; res  
nō pōt bene eque cognosci  
sicut p oppositiū ei<sup>9</sup>. Nunq; scit hō  
q; p ciosa res sit sanitas nisi qā in

firmatur et sic i alijs bōis. Et hoc  
apparet i rectorib<sup>9</sup> terre i quibus  
sepe vulg<sup>9</sup> mutatiōes desiderat q  
iter dū i eius redūdat malā sicut fa-  
bulose dī de ranis que reuētes  
trabē receperunt serpentē eas de-  
uorātē. Spūaliter nunq; hō cogno-  
scit valitudinē diuine gratie nisi cū  
illa priuatus cadit i seruitutē pecca-  
ti. pīo nāq; liber erat sblege pla-  
cida et suau. postmodum vero illā  
fastidiēs cadit i tyrānicā seruitutē  
Figura exo. pīo. Quādiū vixit  
pharao qui cognoscebat Ioseph  
populus ysrāel liber fuit in egypto  
i omni sua pdictiōe. S; eo mortuo  
surrexit alius pharao q ignorabat  
Ioseph qui pplm p egyptū disper-  
sit ad colligēdas paleas et multipli-  
ci tribulatiōe afflixit. Spūalr pha-  
rao qui cognoscebat Ioseph est iudi-  
cū rōnis q cognoscebat xp̄s. Quādiū  
igī ille pharao regnat i hoīe ppl's  
tu<sup>9</sup> vtutes aīe et sensus corporales  
sunt sue libertatis. s; hoc regemior  
tuo p peccatū surgit ali<sup>9</sup> rex. i. sen-  
sitiu<sup>9</sup> appetit<sup>9</sup> qui xp̄s penit<sup>9</sup> igno-  
rat eo q dyabolica potestate foue-  
tur. Ideo ppl's diuersis oneribus  
grauatur. Tren. 7. vigilauit in gū-  
iniquitatū mearū i manu eius quo-  
lute et ipositesūt collum meo i firma-  
ta ē virtus mea dedit me domin<sup>9</sup>  
in manu de qua non potero surge-  
re. Dispergitur ergo populus per  
Egyptum quia tam anime vires  
q; sensus corporis ad diuersa atq;  
grauia disperguntur ad que ipse ap-  
petitus diuersa appetendo vicis



## Caro humana

subet p prauū exercitiū dispgi ideo  
Augu. 4. li. de ciuitate dei. Malus i  
quit nō solum vnius hoīs sed q pe  
ius ē tot domior quot viciorum est  
seruis. *78 66* **M**

**R**it pro suauī odore fetoz  
e **I**say. 3. In oībus sensibus  
pugit aliqn erzoz ex potētie  
infectiōe. Nā vt dicit oculis egris  
odiosa ē lux que puris ē amabilis.  
Ita pōt dici z verū ē q infectis na  
ribus odor displicet z fetoz placet.  
Spūaliter ex cōformitate qua cōse  
derātur peccatores dyabolo bona  
opera illis fetēt z turpia atq; enoz  
ma placēt ideo quasi si quis eis pre  
beat fetida atq; turpia odoranda si  
quis tales vellet ad penitētiā reuo  
care. Figura xpo. s. Cū Moyses ex  
pcepto dei vellet pplm de egyptia  
ca seruitute liberare vl' educere vi  
dens ppl's pharaonē iratū ceperūt  
clamare sup Moysen z dicere fete  
refecisti odorē nrm corā pharaone  
ex quo locut' es denro exitu egypti  
pmittebat. n. nos comedere carnes  
cepe z alea. Nūc autē postq cepisti  
tractare hoc afflixit nos durissime  
Spūaliter qdiu ppl's peccatorū est  
i peccati tenebris exercēs pprias  
voluptates carnis z pmanet i feto  
re aleoz z cepelibidinis pharao. i.  
dyabolus inde suscipit magnū su  
uitatis odorē. Dimittite eos sic sorde  
scere velut sus i volutabro. z miser  
peccator oculos habēs infectos nō  
pcipit vbi manet. Nares h; z non  
odorat. cū vō Moyses. i. diuini vbi  
p'dicator hūc pplm nutrit ab huius

modi fetore educer statī currit pha  
rao z virga oppressionis conatur  
pplm detinere armat se statim ve  
obuiet penitētie ne pdat quos possi  
det grego. 24. moralium. hostis nū  
qto magis sibi nos rebellare pspi  
cit tāto magis ex pugna pēdit eos  
n. debellare negligit quos quieto  
iure se possidere sentit. sed cum sic  
carinales hoīs vocati ad penitētiā  
se pulsari sentiūt memores quietis  
p'terite q i sordibus peccati hēbāt  
nō valētes ymo nō volentes p sa  
lute eorum quicq sustinere laboris  
clamāt p Moysen. i. p p'dicatorē p  
p'sessorē p p'siliatorē eis bona face  
re suadentē ymo clamāt p xpm eo  
rūsalutē querētē fetere fecisti odo  
rē nrm gescēbamus i voluptatib'  
nris. dyabolus vō non molestabat  
nos. Nūc at auget ieiuniū. p'turbant  
vigilie. frāgūt oratiōes. attediant  
p'dicationes. vrgent nos dyabolice  
sugestiones. Quid faciem'. melius  
ē stare i egypto pccī q tāta pati ad  
uersa. O imperfecta potētia. O ceci z  
sine lumīe i tenebris ābulātes vbe  
vobis ponētes lucē tenebras z p te  
nebris lucē sumētes. Augu. i. Soli  
loquo vbe dñe caligātib' oculis q  
te viderenon possunt. vbe auertēt  
bus oculos vt nō videāt vanitatē.  
Nequeūt. n. oculi tenebris assueti  
sūme vitatis oculos itueri nec sciūt  
de lumīe aliqd estimare quoz est i  
tenebris hitatio. Tenebras vident  
tenebras approbant. Tenebras dili  
gunt. de tenebris cunctes i tenebras  
nesciūt vbi corruāt miseri nesciūt



## Corpus xpi

quod amittat quoniam cadunt apertis oculis et descendunt in infernum viuentes.. Corpus xpi **47**

Anis cor hominis pfirmat  
**p** ps. Inter oēs cibos panis  
 ē viatoribus vtilis qz bene  
 nutrit et nō grauat et bene digerit  
 Spūaliter nos sumus magni itine  
 ris viatores. Nā via nostra icludi  
 tur duobus terminis multū distāti  
 bus. s. terrā et celo. Ideo idigem⁹  
 refectiōe bene nutriēte. Nulla igit  
 talis pōt esse qualis ē corporis dñi  
 nři yesuxpi. Jo. 6. Si qz manduca  
 uerit ex hoc pane viuet in eternum  
 Alia. n. cibaria grauat. Iste aut pa  
 nis adeo confirmat viatores vt re  
 pulsus cūctis periculis i culumē p  
 ducat ad patriā. Figura. 3. **Rz. 19.**  
 helyas fugiēs familiam Jezabel a  
 qua iustus erat occidificat ceteri p  
 phete post magnā lassitudinē sō ar  
 bore Juniperi obdormiuit. et ecce  
 angelus excitauit illū a sōno dicēs  
 Surge comede. grandis. n. tibi re  
 stat via et excitat⁹ helyas resperit  
 ad caput eius submericiū panē. q  
 comedit et bibā aquam et ambula  
 uit i fortitudine cibi illius. 40. die  
 bus et 40. noctibus vsqz ad mōtē  
 dei vbi ipse de⁹ sibi apparuit. Spi  
 ritualiter dū iustus fugiēs monte  
 culpe q oēs iusti occidere iacet ali  
 quādo pstratus ex fragilitate sub  
 acculeis pñtis vite qui bñ vmbra  
 iuniperi pungētis signatur. Ibi. n.  
 si mltōtēpore moraret a familia cl  
 pe percussus periret d; igitur inde  
 surgere a diuini verbi predicatorē

excitatus qui ostēdit panē refectio  
 nis quē si cū aqua lachrymarū assu  
 mat deuote viā hanc grādem secu  
 rus ambulans pueniet eterne bea  
 titudinis ad mōtem i quo benepla  
 citū ē deo habitare cū suis sanctis  
 electis et vbi ipse celestis panis cō  
 ctos reficit eterna visione. hūc esu  
 riens beat⁹ Anselm⁹ fatigatus iti  
 nere vite pñtis humilr petebatē  
 suis meditationib⁹. dicēs. Ecce an  
 nis meis fatigatus veniens de via  
 cogitationū ab ipsis per quas tran  
 sierat vanitatibus p multa diuisus  
 periculosa; patitur esuriē. Nō hēo  
 quid ponā ante illū paup sum et ege  
 nus. O diues oīum bonorū et dapū  
 superne societatis. opulētissime lar  
 gitor deus. da lapsos cibū. collige dī  
 spersum. libera captiū. re integra  
 scis; en stat ad hostiū et pullat ob  
 secro p viscera misericordie tue qb⁹  
 visitasti nos oriēs ex alto. Iube pul  
 santi misero aperiri. vt liberis gref  
 sibus igrediat ad te et regescat in  
 te et reficiat d te celesti pane. **B**

**Fig 62** Nteqz comedā suspiro. iob  
 3. Dicūt auctores medicie  
 qz ponere i stomachū cibū  
 idigestū sup idigestū ē diminutio  
 vite. vnde priusqz scōz cibū sumas  
 prim⁹ d; digeri vt stomach⁹ expe  
 dit⁹ et pri⁹ liber possit itēder super  
 scōz. Spūalr cib⁹ iste bñdictus in  
 stomacho aīe nō ē ponēd⁹ nisi p pe  
 nitētiā; digesta sit oīs prior culpa  
 Nulla. n. d; i aīa remanere vite p  
 sentis affectio vbi d; poni tot⁹ mū  
 di pfectio. Figura. 4. **Rz. 23.** Jofias

47 23



## Corpus xpi

Noluit qd fieret phasē nisi p<sup>ri</sup>us iudea  
purgaretur ab ydolatria purgata  
bo cepit fieri phasē et nota qd phasē  
erat festū eius agni i<sup>n</sup> p<sup>ri</sup>memoratiōe  
exitus egypti. Spiritualiter p<sup>ri</sup>cepit  
dñs prius purgari animā; p<sup>ri</sup> fessio  
nem ab oī terrena cupiditate que ē  
ydolorū seruītus et postmodū face  
re phasē .i. sumere agnū imacula  
tū .i. corp<sup>us</sup> dñi cuius passiōe  
liberati fuimus ab egypto inferni  
comedebatur .n. agnus ille cū lactu  
cis agrestibus et nos sp<sup>iritu</sup> illum debe  
mus sumere cū lachrymarū amaritu  
dine memores existētes amaritu  
dinis et penitētie quā p<sup>ro</sup> nobis est  
passus. vnde. Lren. 3. exhortat nos  
dñs dicens. Recordare transgres  
sionis mee absintij et fellis. sic igit<sup>r</sup>  
purganda ē conscientia ne multipli  
cata inueniatur cibo extraneo et in  
ducatur mortalis infirmitas vnde  
Triso. omel. 5. super Mat. Corpora  
lis inquit cibus cū ventrem iuenit  
a diuersis humoribus occupatū ani  
pius ledit magis nocet et nullū p<sup>re</sup>  
stat auxilium. Ita et ille sp<sup>iritu</sup>alis ci  
bus si aliquē reperit malignitate  
pollutū cū magis p<sup>er</sup>det nō suā nā s<sup>ed</sup>  
recipientis vicio. *79 69*

Or vidue consolatus sum.

Job. 20. Maior ē elemosi  
na que fit vidue q<sup>uam</sup> que fit  
nupte et q<sup>uod</sup> maior est recipientis  
indigentia tāto amplius est dantis  
gratior elemosina. Ideo deus sum  
me misericors p<sup>ater</sup> dicitur orphano  
rum iudex viduarū. ps. pupillū et vi  
duam suscipiet. Spiritualiter pecca

trix aniā dicit<sup>r</sup> vidua q<sup>uia</sup> ex culpa p<sup>er</sup>  
didit virū suū. s. liberum arbitriū  
quod erat fecūda. sed eo p<sup>er</sup>dito omni  
bus bonis remanet destituta. cogi  
tur .n. medicare ac mēdice viuere  
nec h<sup>oc</sup> retinere debet melius est mē  
dicare q<sup>uam</sup> mori. Mendicat. n. aniā  
peccatrix cū in peccato existens su  
spirat audire verbum dei et p<sup>ro</sup> tā  
to mendice recipit quia apta nō est  
illud suscipere opere p<sup>er</sup>ficere. Nam  
si apta esset illud exequi grādem in  
de reciperet mercedem quia foret  
beata. Luce. xi. Beati q<sup>ui</sup> audiūt ver  
bum dei et custodiūt illud. Nihil o  
minus post verba p<sup>re</sup>dicatoris vadēs  
aliq<sup>ui</sup> p<sup>er</sup>cipit nutrimentū quousq<sup>ue</sup>  
misericors deus de plenitudine sue  
gratie ipam reuocat ad salutē. *Si Ruth. 2. c. 3. vbi legit<sup>r</sup> q<sup>uod</sup> ip*  
sa Ruth vidua excitata a Noemi so  
cru sua ibat ad agrū Booz. colligēs  
spicas post terga metentū quā; cū  
vidisset booz cōpassione motus illi  
us paupertatis cōfortauit eā. di. ne  
qua; timeas colligere spicas in  
agro meo. nec alibi spicas collectu  
ra accedas tantū in agro meo colli  
ge et cum hora vespēdi fuerit cū  
messoribus meis comede tingens  
bucellā tuā i acceto cū illis. Tan  
dem cū ap<sup>ro</sup>pinq<sup>uo</sup> suo iure heredi  
tario reuisceretur recepit eam Booz  
in sponsam. Spiritualiter Booz in  
terpretatur fortitudo et denotat xp<sup>ist</sup>  
ps. Tu potens es et quis resistet tibi.  
p<sup>er</sup> Ruth q<sup>uam</sup> interpretatur defectio sub  
audi peccatricē aniā cū omnia bo  
na vt dictū ē deficiūt h<sup>oc</sup> tū aliquā;



## Corpus xpi

aliā interpretationē q̄ d̄r festum  
q̄ multū i peccatrice aīa regitur z  
ē vtilis. Socrus nāq; istius ē cōfē  
tie ifestatio. excitat. n. cōscientia ire  
aīam ad agrū sancte scripture vt  
audiat p̄dicatores p̄dētes z nūciā  
tes viā venie z misericordie. hi. n.  
sunt mēsores agri d̄fici quib⁹ do  
min⁹ p̄cipit vt spicas multas tribu  
at quas possint peccatores coligere  
Tādē peccatrici aīe suadet p̄ bo  
nas īspiratiōes vt illas colligat. i.  
vt bona verba illa audiat ope con  
pleat vt cū venerit hora sumendi  
cibū sacramenti corporis eius illa  
possit sumere cū ministris altarīs.  
S; aduerte qz dicit vt intingat bu  
cellā i acceto. vbi. n. q̄ oē bonum  
q̄ agimus aut q̄ agere vallemus  
adeo ē modicū ex parte faciētis q̄  
non nisi bucella. i. minima res vo  
cari potest. Iḡitur ne ex nostris mi  
nistris q̄ agim⁹ bōis gloriemur ina  
niter dicit d̄ns vt illā itigamus in  
acceto passionis sue vt illi n̄ra bo  
na minima comparantes cognosca  
mus nos iuitiles seruos esse z dica  
mus cū Job. Si voluero me iustifi  
care. nō potero ei respōdere vnus  
de mille. deinde ipse xps de v̄tute  
i v̄tutē aīam ipsā; deducēs assumit  
ipsam i sponsam q̄ sic prius fuerat  
d̄relicta z vni xpo i hoc sacramē  
to. q̄ nō mutatur i nos sicut cib⁹  
carnis nostres; nos ipsi mutamur  
i deū. vñ Ber. i quodam sermone  
O sacrū z nobile vniū sacramen  
tū sacramētor. sanctū sanctorum.  
Amor amor. Dulcor dulcorum ve

re hec sunt festa paschalia i quib⁹  
adest pater filius z spiritus sanctus  
i quibus sit vna carō sponsa cū spō  
so. aīa sancta cū xpo. 78 70 D

E petra melle saturauit eos  
d ps. Dicit philosoph⁹ q̄ itel  
lectus hominis nūq; gescit  
donec resoluat effect⁹ i causas ve  
ritatē aliq̄ effect⁹ ita supercedūt  
vires hūani itellect⁹ q̄ nullaten⁹  
posset naturā r̄cās scire. Et tunc  
regula philosophi locū i his nō ha  
bet. Nō possum⁹ i his cognoscere  
nisi qz cū pp̄ qd i natura reperiri  
nō possit. Tūc. n. oportet discentie  
credere z non altiora se querere si  
errār nō cupit. Spūaliter iter alia  
sacramēta nullū alti⁹ z supergre  
diēs hūanū itellectū repit sacra  
to corporis xpi. vnde nō pōt natu  
raliter cā aduci. Quis. n. ostēdit ad  
opus nature pertinere ad verba  
illa xpi ore sacerdotis plata cōuer  
siōez fieri panis i corpus verū xpi  
certe null⁹ artificis d̄nij hoc ē fa  
cere. Illi⁹. n. est. qui ē oīum artifex  
oīū; habēs v̄tutē. oīū; habēs sciē  
tiā. qui eduxit mel de petra. oleūq;  
de saxo durissimo. Jō sola fide ta  
lia īuestigāda sunt rōne captiuata  
hūana z iueniemus ac pueniemus  
ad v̄sionez certā. Figura iudi. i4.  
vbi legim⁹ q̄ Sālon iūeto melle i  
ore leonis quē occiderat p̄ die; an  
te fecit p̄blema q̄ philisteis p̄po  
suit i hac forma. de comedente exi  
uit mel. z de fortiter iuit dulcedo.  
spōdēs soluere sciētib⁹ īfra. 7. dies  
30. mutatoria vestimēta. Alioquin  
d ij

ind. 14



## Corpus xpi

nescientes illi totidem darent. laborantes igitur philistei circa expositionem problematis nequaquam poterant illud exponere. et tunc iuerunt ad uxorem sanfonis que nimis ei infesta veritate didicit retulitque philisteis quid erat qui dixerunt Sāsoni. quid dulcius melle et quid fortior leone. Et percipiens Sāson hec didicisse illos ab uxore ait Arastis in vitula mea. Nequaquam hoc sciissetis nisi hoc illa indicasset vobis et dedit illis permissa. Spiritualiter misericordia dei occidit seueritatem ire dei quod ex peccato merueramus et ascendens apud argumetosa. id est. virgo Maria ad partum diuine maiestatis portata videlicet duabus alis. scilicet. virginitate et humilitate accepit filium dei dulcedinem scilicet. quoniam spiritu sancto obumbrata verbum caro factum est in ipsa qua refectione sustentamur vita spirituali propo nitur igitur humano populo illud problema. Quicumque confitebitur sacramentum altaris verum esse corpus christi et plena fide illud manducabit habebit. 30. et. 110. per has tres decennas. tres visiones in patria. scilicet. videre deum in creaturis videre in nobis videre in seipso sicut est. Concedit tempus. 7. dierum pro solutione problematis quia datur tempus presentis vite que. 7. diebus voluntur ad confitendum tale sacramentum quod tunc philistei. id est. pharisei per. 7. dies naturales nec hoc possunt inuestigare sed sponsa aperte dicit. Quid fortius leone. Et quid dulcius melle. Spiritus ista est ecclesia cui per sacram

scripturam totum reuellant si vadis ad ipsam audies eam dicentem quid fortius ira dei que totum genus humanum dannauerat et quid dulcius christo qui se in precium nostre redemptionis obtulit humano vero ingenio non erit possibile illud intelligere unde Maximus in quodam sermone Enarrari iquit non potest credi vobis lingua deficit fides sufficit magnus profectus est fidei cum tantum de deo suo potest concipere quantum sermo non potest explicare. *78 71* **E**

Uti manducat me vivet propter  
quod me Jo. 6. 110. cibum esse necessarium vite humane perscrutande cuius ratio est quod spiritus calore naturali agente in humidum radicale fit continua deperditio. Ideo nisi cibum restauratum assumatur cito homo esset consumptus quod tamen assumptum cibum non est tamen consummationis quod possit ad plenum restaurari deperditum. Ideo homo antiquas et moritur ut solet poni exemplum de vase pleno vino et aque aditione quod toties potest fieri quod pura aqua in vase remanet. Spiritualiter peccatum est inatum et consumptum pro corruptione nature quod spiritus fit gratie deperditio. Ideo indigenus cibum spiritum li. pro huius deperditionis restoratione. Talis estbus est sacramentum corporis christi quod prebet aie nostre vitam verum differentia est inter nutrimentum humanum spirituales cibi et corporales quod cibum corporalis ut dictum est non est tante puritatis ut sufficiat ad restaurandum plene perditum sed ille cibum sacramentalis plus restaurat de gratia quam culpa possit consumere



## Corpus xpi

ideo illos a quibus deuote sumit fa-  
cit immortales. Figura gen. 2. Li-  
gnum vite erat in medio paradisi  
pro cuius esu potuissent primi parē-  
tes non mori propter conformita-  
tem illius. Iste tamen cibus etia;  
illud lignū superat in nutrimento  
quia illud conuertebatur in substā-  
tiam et carne; humanā et restaura-  
bat illud qd erat sumptum sed iste  
sanctissimus cibus aīam conuertit  
in deū qui est oīum viuētium vera  
vita. Augu. in li. confessionum. Nec  
tu mutabis me i te sicut cibus car-  
nis tuę; tu mutaberis i me. *¶*  
*¶* 72. Anducauerūt et saturati sūt  
m ps. Videmus quod appeti-  
tus hominum sunt diuersi  
pro ut reperitur i viribus digestio-  
nis diuersitas. Nam quidam adeo  
habent calorem naturalem accen-  
sum q statim digerunt sumptum ci-  
bus; hi. n. sepe comedere indigent.  
Alij vero melius digerunt rariis  
comedendo quoniam magis remis-  
sum habent calorem et si nimis fre-  
quenter comederent fastidirent.  
Spiritualiter diuersę sunt animarū  
dispositiones. quidā. n. adeo feruēt  
caritatis amore erga sacramentū  
illud q si omni die recipiunt bonū  
inde salutis nutrimentum recipiūt.  
Aliquibus. n. tāta est timoris reue-  
rentia q nō presumit illud recipere  
nisi raro vtrāq; tamē rationalis  
causa est et bona. Figurā vtriusq;  
habem in euāgelio. Ille nāq; q di-  
xit domīo. Mat. 8. Domīe non sum  
dignus etc. Laudatus ē a domīo q

nō inuenisset tāta fidē i ysrl. iache-  
āt q recepit letāter ac gratāter dñz  
i domo sua Lu. 19. a dñō bñdict⁹ ē.  
vñ ait dñs. Sal⁹ huic domui hodie  
facta est. expositio clara ē Augu. ad  
ianuariū li. 8. Ille nāq; nō audet ho-  
norādo sumere et ille nō audet hono-  
rādo vllū diē pterire. contēptū solū  
nō vult cib⁹ iste. *¶* 73 *¶*

El inuenisti comedere qd suffi-  
cit puer. 25. hō p⁹ certami-  
nis lassitudine inuenit cibo  
delectabili cū magna auiditate sūt  
et qstūcūq; modicus sit reficiē nul-  
tū et viuificat. Spūalr. Nos sum⁹  
i agone ptiuo aduersus hostes nros  
malignos idcirco p⁹ lassitudinem cer-  
tami iterdū deficerem⁹ i viribus  
aīę spūalib⁹ nisi i spūali cibo dñicifi-  
cramēti sup̄to viuificaremur. Figu-  
ra primi. R. 14. Cū ionathas qst⁹ to-  
ta die pugnasset p philisteos fere p  
lassitudie nō videbat inuēto at mel-  
le atq; gustato refocilat⁹ ē. Spūalr  
p Jonatan q iter ptaf columba pul-  
chra subaudi aīam deo dilectā q ex  
presentia candida est. hec pugnat p  
philisteos. i. p demōes tota die vsq;  
ad vespērā. i. vsq; ad mortē vt ac-  
cipiat coronā vite sed interdū ex ni-  
mia hostiū i festatione lassat⁹. Jō ad  
refectiōis sacramentū dulce super  
mel et fauū recurrere d; et tūc cecī-  
tas quā iterdū caliginosus dyabo-  
lus inducit euanescat et sic istud sacra-  
mentū nobis p tella dyaboli ē sacra-  
mentum vñ Ambro. de sacramen-  
tis qui vulnus habet medicinam  
requirit vulnus ē quia sub peccato  
d iij



## Corpus xpi

sumus. medicina est celeste et vene-  
rabile sacramentum. *78 79* h

Voce contremuerunt labia  
a mea. ps. homo i audita et in-  
experta audiens stupore re-  
pletur precipue cum talia audit que non  
valet percipere. Nam iter omnia que sen-  
su percipiuntur audita minus habentur  
certitudine. Iam alijs discens  
cernit et palpat quod oportet discen-  
te credere. Spiritus certitudo istius  
sacramenti et veritas sola fide habe-  
tur que non est de apparitione sed de iusti-  
bilibus. aliter. n. fides non haberet me-  
ritum. Iam omnes alij sensus decipiuntur  
qui videntur aliqui obiecta sentire  
propria. Decipit. n. visus putans vi-  
dere colore in substantia gustus odora-  
tus et tactus. solus vero auditus in quo  
sancta et infallibilis fides consistit re-  
manet vera et sine deceptione. Figu-  
ra. Gen. 27. Cum iacob coherperet  
vestibus et pellibus Esau tangere  
ab Isaac et loqueretur non est cogni-  
tus ab Isaac. neque tactu. neque odo-  
ratu neque osculo neque visu sed solo  
auditu. unde Isaac ait vox quidem  
vox iacob est manus. etc. Spiritus mi-  
nister altaris non percipit sacramentum  
hoc ut dictum est esse verum corpus christi  
nisi cum dicit. hoc est corpus meum. Au-  
dit. n. verba predicta que scit verba christi  
esse et scit ipsa vera esse eo quod ab ore  
dei sunt prolata. Si quis ergo alio sen-  
su querere voluerit atque cognosce-  
re hoc beatissimum sacramentum sciat  
se ad illud nullatenus perungere. vñ  
Ber. in quadam epistola. Sacramentum

dei altissimi suscipiendum est non discen-  
tiendum reuerendum non iudicandum fide  
de sortitu non inatum traditione san-  
ctum non ratione iuentum. *78 79* I

Quamini mundi estote. Isa.

I. p. Debens accedere ad no-  
bile communis secundum bonos  
mores debet manus lavare. Nam si quis  
cum sordibus mensam intraret posset in-  
de ignominiosus eici. Spiritualiter  
debentes accedere ad mensam alta-  
ris debet prius affectiones cordis  
mundas quia mensa illa est nobilissima. Aug.  
Quis fidelium dubitet ad verba illa  
sacerdotis christi dei filium de celo su-  
per altare descendere angelicis ce-  
libus sociatum ergo secundum sanctos  
mores prius sanare sunt affectio-  
nes cordis ut mundus deus cor mun-  
dum iueniat. Figura. Gen. 18. Tres *58 18*  
Angeli venerunt ad hostium taberna-  
culi Abrahę quos Abraham putans  
homines suscepit hilariter rogans  
eos ut leti gesserent sub arbore quo  
usque portaret bucellam panis qui sic  
fecerunt. Et tunc Abraham Sarra  
uxore sua vocata ait ad eas. Accel-  
lera inquit tria sata. Simile et comi-  
sce et fac sub omericum panem. Spiritus  
liter divinum sermonem Abraham deno-  
tat exortationem fideles ad illud sacra-  
mentum sacramentum. Tres vero an-  
geli sunt tres anime potentie. scilicet memo-  
ria intellectus et voluntas. per has. n.  
non tamen Angelis sed deos imiles sumus  
hortatur igitur sermo divinus has tres  
vires lavari ab omni inquinacione et sic  
sub arbore crucis meditari crucis  
passionem et sanguinis effusionem



## Corpus xpi

Redemptor precepit Sarre Accelera  
re. qz ecclesie pmisit tria pmisceri i  
hoc sacramento diuinitate aiani z  
corpus xpi. Igitur hunc panem pbet lo  
tis z dispositis no at lubricis z im  
mundis vn Leo papa i sermone cene  
dñi. Nullus igitur fiet accedat. Nul  
lus fuscus oasio audeat primare mi  
sterijs ne pdeninet z siniam merea  
tur z quod iuda sustinuit patiatur.  
Nā in illū p<sup>o</sup> communionē mense dya  
bolus intravit nō qz sumpserat dñi  
cum corpus s; qz impudentia iude z  
malignitas metis vt aduersarius i  
eo habitaret fecit vt discas q nū  
sterior indignis celebratibus secre  
te a dyabolo preparatur insidie z  
magis magisq; acceptat q nō equo  
aio coicare festinat. *78 26*

Capite z comedite Mat.

a 26. Nō d; curare eger de  
restauratiōe cibi nisi prius  
purgatis oppositis humorib; Alio  
quin morib; cresceret i corpore pur  
gatis aut assumptus cibus bonum  
prestat nutrimentū. Spūaliter cor  
pus xpi est cibus restauratiui spūa  
lis grē Jo. Ego sum panis viuisq;  
de celo descēdi si qs mādicauerit  
ex hoc pane viuet i eternū s; nutri  
mentū nō prestat aīe malis humo  
ribus occupate. Ideo d; pri<sup>o</sup> pecca  
ta diluere quo facto spūaliter hoc  
sacramentū sumat. ante vero non  
Figura exo. 16. Filij ysrael nō rece  
perūt māna nisi prius psumptū fari  
na quā secū tulerāt dēgypto. Spūa  
liter p māna oēs cōtinens saporē  
subaudi illud mirabile sacramētū;

qđ dulcorem oīs bñdictiōis z grē  
ptinet. Igitur ante q; sumatur d; pe  
nitentia psumi culpa quā cecitatis ca  
ligine pstraxim<sup>o</sup>. Alias nō pficeret  
nobis s; magis ac magis illō sacra  
mentū nobis esset ad penā. vn Jñ.  
li. p<sup>o</sup> de sūmo bono. qui scelera  
te viuunt in ecclesia z coicare non  
desinūt putantes se tali cōmunionē  
mundari discant nihil ad emenda  
tionē proficere. *78 27*

Omede qđ sufficit prouer.

c 28. Finita z terminata est  
qstas refectionis humane  
quā ex eo q voluptas supergredia  
tur nihilomin<sup>o</sup> nam supfluum non  
capit sed reicit nec plus nutrit sed  
melius quonā necessitatem tantū;  
natura sibi assumit pro nutrimento  
Spūaliter in nutrimento huius  
beatissimi sacramenti non est dare  
plus vel minus. Nā ita est integrū  
corpus in qualibet hostie particula  
sicut in tota hostia nec plus recipit  
totum recipiens q; partem. Figura  
exo. 16. Vbi preceptū ē filiis ysrael  
colligere māna ad mēsuram. i. pro  
quolibet capite gomoz q; erat men  
sura determinata z si quis collige  
bat plus non plus recipiebat ex  
eo q si. 100. gomoz vnus colligisset  
vnum tantum reperiebat. Spūi  
tualiter manna denotat corpus xpi  
vnum gomoz denotat vnitatem  
z singularitatem huius sacramenti  
preceptum est fidelibus vt vnum  
corpus xpi pro salute nostra credi  
mus illud sacramentum continere  
nec plura corpora putem<sup>o</sup> q; s; sunt  
d iij

*Exo 16*



## Confessio

mille hostie psecrate nec minus q̄  
vñ eē credamus ex eo q̄ hostia in  
cētū diuidat ptes. in qualibet diui  
sionis pre totū est. ⁊ sic p; q̄ si quis  
io. accipiat hostias tñ vñ corpus  
assumit si vñ decimā pte assumit ē  
totū ⁊ integrū assumit vñ de ip̄o le  
gitur qz xps deus ⁊ homo pfectus  
sub modici panis specie cōtinetur.  
Māducatur itaq; a fidelibus s; mi  
nime laceratur quāmo diuiso sa  
cramēto iteger sub qualibet diuisio  
nis pticula p̄euerat vt habetur in  
decreto. Confessio. 74 A

Uda Rex meus ps. pp imi  
nens mortis periculū qd p  
tigit ī bello vbi qñq; eque  
bene mori vel vulnerari pōt dñs si  
cut subditus qz sagitta ita perforat  
carnes regias sicut rusticanas. pri  
dens dux seu Rex ante belli īgres  
sum p̄uenit ordinare viceducē vt  
sise p̄tingit vulnerari vel mori nō  
peat exercitus regētis seu dirigen  
tis penuria. Spūaliter nos sumus  
ī bello p̄tinuo nec vñus diei hora  
ī vita p̄siti in nobis quietē habere  
valen; dux seu rex n̄r dirigēs seu  
regens nos p̄tra dyabolū ⁊ vicia  
ē diuina gratia ab ea est nobis sub  
sidium ⁊ p̄sidiū quādiu talis dux vi  
get ī nobis sp̄ vincimus hostes no  
stres s; qz rex ī nobis mortalis est  
ex culpa nobis sepe p̄missa ideo de  
us nobis vice regem ordinant ne ī  
peccato n̄ro a dyabolo capiamur  
⁊ hec est pura p̄fessio quia subcu  
bentibus nobis expeditōe gratie si  
ad remediū curram; subleuamur

⁊ vincimus. Figura p̄io Iudicium  
vbi legimus q̄ mortuo Josue ⁊ se  
pulto ī sumitate mōtis effraim filij  
ysrael timuerūt valde eo q̄ fuerit  
belli eoz dux ⁊ instabat ⁊ eos cana  
neus ⁊ eius exercitus sed consulen  
tes filij ysrael dominum quis esset  
exercitus ductor cōtra hostes adeo  
responsū habuerūt q̄ iudas dux  
esset exercitus. Tradidit inquit  
dominus terzā in manus eius ⁊ iu  
das sumpto secū fratre suo debella  
uerunt cananeū ⁊ obtinuerūt ciui  
tates ⁊ regnū ei. Spiritualiter Jo  
sue qui interpretatur salus signifi  
cat xpi gratiā in qua n̄ra tota salus  
p̄sistit. Gratia dei inquit Apostolus  
sum id qd sum. s; moritur iterdum  
dux iste ī sumitate mōtis effraim q̄  
interpretat frugifer qz cū perueni  
tur ad sumitatem ⁊ superfluitatem  
prosperozū per affectū impossibile  
est xpi gratiam amplius in nobis  
manere. per diuinū ducē; per diuinū  
subsidiū ⁊ adiutoriū bonū di  
uinū ⁊ vallati ab exercitu cana  
nei. i. demonis temptationibus su  
mus in periculo interitus ⁊ capti  
uitatis infernalis. Debemus igitur  
statim consulere deū ⁊ audire  
ipsum dicentem ecclesiastici. 27.  
Non cōfundaris confiteri peccata  
tua iudas sit dux noster interpreta  
tur. n. cōfessio hic enim probus ⁊  
bonus dux assumit secum symone;  
fratrem eius qui interpretatur exau  
ditio. Sēper. n. iste symon. i. exau  
ditio imitatur puram confessionē;  
qz q̄ peccata sua letissime p̄fitebit



## Confessio

et indulgentiā suorum peccatorum plene  
persequetur. Fugabit ergo cananeū  
i. dyabolū et peccata et regnū dō q  
ille egressus ē. s. celū obtinebit secu  
re. vnde Aug. i. lib. de pñia. Confes  
sio iquit ē salus animarū dissipatrix  
vicioꝝ restauratrix virtutū; oppu  
gnatrix demonū. Quid plura ob  
struxit os inferni portas aperuit  
paradisi. **Ag 21** **B**

Facuerit vt fulgur gladiū  
meū. ps. nō. hoc esse bonū  
et singulare remediū ad fu  
giēduz irati pñcipis furorem vtpo  
te cū sumus i manu eius. s. magna  
humiliatio. Ideo aliqui cōsueuerūt  
gladiū nudū puncta manu tenere  
et genua flectēs corā pñcipe reos  
se mortis clamare et petere miseri  
cordiā. Luc. ii. si pñceps durior  
esset ferro tanta humilitate flecterē  
vñ dicit Sapiens. Sermo molis  
frangit iram. Spūaliter nos aliqñ  
itātū turbauimus diuinā clemētiā  
p peccatū q recte efficiamur filij p  
ditionis et currimus sentētiā ca  
pitale; nec possibile est nos fugere  
manus eius qz vbiqz nos caperet  
ps. Quo ibo a spiritu tuo et. Ideo  
nullū ē remediū nisi mulctato pec  
cato p cōfessionē clamemus veniā  
vñ. Aug. super. ps. 74. Nō ē inquit  
quo fugias a deo irato nisi ad deū  
placatū. Figura. 2. R. 24. Cum vi  
disset dauid Angelū gladiū manu  
tenentes et interficiētem populū  
flexis genibus clamauit. Domine  
ego sum qui peccavi ego sum q ini  
q̄ egi. et statim Angelus reposito

gladio ferire cessauit. Sic igitur et  
nos clamemus et nos denudādo pec  
catū nostrū p purā cōfessionem et  
deus deponet irā suam. et vide q  
nullum est aliud remediū euadēdi  
Nā si te occultabis patebis. Si te  
manifestabis latebis. ipse nouit te  
nebrarū abscondita. Briso. i. quodaz  
sermone. Peccatorū iquit indulgen  
tiā istanti cōfessioe mercede. Quid  
horres fateri quod libenter ac pro  
pere cōmisiisti. Cur confunderis di  
cere q confusus nō es perpetrare.  
Cur veritus es deo indicare quod  
veritus nō es ipso presente pmittere  
Aut putas eū cōmissa nescire nisi a  
nobis q cōmissimus agnoscat. Aut  
ipz ignorare si q fecim⁹ putas nisi  
a nobis cōfiteribus discatur. Per  
ē pfiteri nolle q legē ptenere. Ni  
mūte pfitentur et viuunt. Sodomi  
te obdurāt et pereunt. **Ag 20** **C**

Acta ē iudea scitificatio ei⁹  
f ps. Dicit veget⁹ de re mi  
litari. qz nihil magis i itine  
re vlt acie custodiendū ē qz vt oēs  
milites iccedēdi ordinē seruet quod  
meli⁹ fieri nō pōt nisi vt exercitio  
ambulare celeriter et equaliter di  
scāt. periculū. n. ab hostibus semp  
sustinet grauius diuisus et iordi  
natus exercitus. Spūaliter dū con  
fitemur peccatā a pugnā pti a  
dyabolum. et tot armatos milites  
dirigimus aduersus eū quot pec  
cata legiptime pfitemur. S; sumo  
pere cauēdū ē ne talis exercitus  
iordiate iccedat nec diuisē. s. q vnū  
peccatū manifestet et aliud taceat



## Confessio

et quod diminuat de eo quod factum est  
 Sic. n. deficiendo dyabolus nos vice  
 ret. Jo. que admodum peccata a nobis  
 pmissa sunt lachrymabiliter pfitetur  
 nunc et statim dyabolus superamus. Si  
 gura. p. machabeorum. ubi legimus  
 quod Judas machabeus venit congregato  
 exercitu obviam thimotheo du  
 cifiliorum Ammon iuxta torrentem quem  
 videtur thimoteus tunc principibus  
 suis ait. Si Judas transierit torrentem;  
 in vadit nos non poterimus aduersus  
 eum. Si vero timuerit ad nos transire  
 abimus ad ipsum; et vincemus eum. Ju  
 das ordinato notatorio quod omnia nomi  
 na sciebat fecit omnes proprio nomi  
 ne et cognomine vocari et sigillatim  
 transire torrentem. Quod factum propter  
 ritus thimoteus fugatus est exercitus  
 eius. et Judas conbusta terra ini  
 micorum ascendit in montem Syon inte  
 grum dicens exercitum eius et sine ullo  
 danno et ibi dominos sanctificavit et obtu  
 lit holocaustum. Spiritualiter Judas  
 interpretatur confessio et denotat animam  
 penitentem quod prius contra dyabolum usque  
 ad lachrymarum torrentem accessit. si  
 vult obtinere victoriam oportet pro  
 gredi. Non. n. sufficit per peccatis fun  
 dere lachrymas. sed est necesse pfitetur  
 peccata. hec. n. optime cognoscit  
 thimoteus. i. dyabolus id congrega  
 to suorum temptationum exercitu ad res  
 standum dicit. Si non progrediamur ultra  
 penitens sed tantum lachrymetur. pec  
 cata verosimiliter non pfitetur et illa mai  
 festare vereatur vicemus ipsi; et ca  
 ptiuabimur nec valebit resistere.  
 Sed si audacter transierit torrentem

pfitendo debellabit nos. Vocatus  
 est tunc ipse notorius. s. ipsa memoria  
 quod omnia peccata habet in scriptis quantum  
 ad nomen et quantum ad cognomen. i.  
 quantum ad locum tempus modum et quo ad  
 omnes circumstantias ad veram confessionem  
 requisitas et sic omnia peccata pfiten  
 do periturus dyabolus dissipatur ha  
 bitatio eius quam per culpam habet in animam  
 Et tunc ipsa anima hac obrecta victoria  
 cum omnibus suis virtutibus sine aliqua  
 lesione ascendit in montem syon ad spe  
 culandum eternam beatitudinem. unde Ori.  
 super leuitico exponens illud ps. dixi  
 pfitetur aduersus me etc. sic ait. vi  
 des inquit quod pronuciare peccatum re  
 missionem peccati meretur preueniens est  
 dyabolus in accusatione. ultra nos  
 accusare non poterit. sed si nostri ac  
 cusatores sumus perficit nobis ad sa  
 lutem. Si vero expectemus ut a dya  
 bolo accusemur. accusatio illa ce  
 dit nobis ad penam habebit eos so  
 cios in gehenna quos conuerit crimi  
 num socios habuisse. *Id. 81* D

Qui auferet sceptrum de iu  
 da. gen. 49. Narrauit fratrum?

quod Romani cum honorabile  
 victoria aliquis princeps fecisset po  
 nebat in cirru et laureatus diceba  
 tur per ciuitatem et vocabatur hoc trum  
 phum. et semper ille a vulgo exstebat  
 honoratus. Spiritualiter iter omnes anime  
 virtutes et bonas actiones quibus  
 meretur animam deo honorari est ipsa con  
 fessio fidelis et vera. Nam elemosina  
 oratio et ieiunium. lectio et peregrina  
 tio et cetera opera meritoria que ab  
 auinia sunt non possunt nec audent



## Confessio

79 82

ad diuinā maiestātē p indulgentia  
accedere p fessioe ptermissa vbugit  
est hā p fessio ibi est vera salus. ipsa  
hōo deficiēte oēs vtutes deficiūt ipā  
pcedente oēs bone vtutes sequūtur  
Figura exo. 14. put Magister hy  
storie narzat cū fili j ysrail exeūtes  
de egypto venissent ad mare rubrū  
qđ diuisum ē in. 12. ptes put erant  
12. tribus nō audebāt mare intrare  
qđ tūc q; sentirent post se pharaonē  
venientē cū innumerabili exercitu  
quousq; tribus iuda pūo est illō in  
gressas; illa tribu pcedēte sequite  
sunt oēs alie t p h liberatus ē popu  
lus q; ibi submersus est pharao t  
oēs sui. ex h. n. tribus iuda meruit  
Regale sceptrū t h est qđ h; i ps.  
In exitu ysrail de egypto domus  
iacob de ppō barbaro. Et seqt fa  
cta ē iudea scificatio ei. t h dicit  
pp illō qđ tūc fecit tribus iuda. Spūa  
liter p tribū iuda subaudi vtutē cō  
fessiois quā i exitu de peccato t ac  
cessu ad misericordiā oportet oēm  
vtutē pcedere. Igit ipā pcedēte  
oēs alie vtutes libere subsequūtur  
Et sic dyabolo submerso cū tēpta  
mētis ei triumphat vtus p fessionis  
Ideo pte ceteris vtutibus ē colēti.  
Vñ grego. sup p Job 31. Celam i si  
mū meo iniquitātē meā in moralibus  
dicit sic. Mirētur iquit i bono Job  
q voluit castitatis continētia; Mi  
rētur integritatē iusticie mīrentur  
viscera pietatis. Ego i co nō nūn  
admiror confessionem humiliatā;  
peccatorū q; tot sublimia virtutum.

E

Ersegmini t comprehendite  
p ps. postq; latrones latere nō  
pnt t sunt discoperti t noti  
nequaq; aplūs. Ibi redant timent  
n. sus pēdi Spūaliter peccata sūt ve  
lut latrones q; accedētes ad aiām  
oia vtutū spolia inde subripiūt. sed  
si p confessionē manifestentur inde  
aufugiūt nec audēt accedere. Figu  
ra. 4. 82. 6. postq; helyseus ostēdit  
latrūculos syrie Regi ysrail fugiē  
tes inde nō fuerūt postmodum ausi  
amplius reuerti i samariā cui p mī  
erāt ifesti. Spūaliter syria interpre  
tatur humēta quasi lubrica latroni  
culi syrie peccata denotāt lubrica  
t i mīda ifestant. n. samariā q; inter  
pretatur custodia p quā ipā aiā itel  
ligit s; helyseus. i. act. cōfessionis  
hoc manifestat Regi ysrail. i. cōfes  
sionē quo facto fugantur. t non ha  
bent amplius accedendi facultatē  
vñ Ambro. i li. 5. Ioseph. plurimū  
suffragat verecūda confessio t pe  
nam quam defensione vitare non  
possunt pudore confessionis extin  
guunt.

79 83

Niquitate; hodiō habui. ps.

i Interdū experientia docet  
aliqua eē abhominabilia t  
displicibilia q; inexperta placibilia  
iudicantur hoc pro tanto prouenit  
quia aliquādo res superficialiter acci  
piūtur ab humāo iudicio quia appe  
titus corruptus solam delectatiōez  
p siderat postposita rei amaritudie  
sed quādo reperitur reicit vt p; de  
corruptis cibis. Spūaliter peccator  
corruptum h; appetitū rationis seu



## Confessio

2413  
iudiciū pp quādā superficialē delectationē quā percipit i peccato nō percipiēs sequētē gehēne amaritudinē illā tñ melius sentit cōsumata delectatiōe ideo illud saltē d; eice re p cōfessionem z euomere. Nā cū peccatū agitur placet. sed actū displicet z ideo abhominatur cōscientia. Jō si hō illud cū displicentia etiat per cōfessionē satisfecit. Figura. 2. R. 13. Amon amant sororem suā Thamar q̄ itātū sibi placebat vt quasi inueneret ob eius amores; postq̄ cognouit ipsaz i tātū abhominatus ē ipaz vt nullaten⁹ posset eā videre z maius erat odiū q̄ priuserat amor. Jō vocato puer o suo fecit eā eici z excludi a se. Spūal'r p Amon subaudi peccatorē. p Thamar subaudi culpā. Nā diligit peccator culpā ante cōmissiōē; pp delectationē quāibi habet vel putat eē qz illā tñ p̄siderat. S; illa cōsumata abhominat sequētes penaz. Idcirco vocata pura cōfessiōe debet ipsaz eicere a Thalamo aīesue z illā plus odire q̄ amasset prius. Si vero sibi peccator i culpa nō displicet. sed placeat deo sume displicet z qz velut cecus se non cognoscit turpē vbi posset p cōfessionē emendare veniet tēpus quo se cognosset p cōfessionē turpissimū vbi locū ne quāq̄ habebit cōfessionis purgatio vnde Aug. i quodā sermone. O inquit hō vtinā te cognosceres qz si te cognosceres tibi displiceres z mihi placeres. nūc aut qz te nō cognoscis tibi places z mihi displicet.

ces. veniet autē tempus quādo nec mihi nec tibi placebis. 78 84 B  
Eus aut nō irridet. ps. si d mia vult oīa sumare inde risionē. z tñ ipsa deridetur z capī i suis derisionib⁹. dñ. n. videt hoīez; calciari i vult ipsū summare. z ligatis sibi pedibus calcis capitur. Spūaliter multi putāt i suis cōfessiōib⁹ deridere deū minuen do. ac mediādo peccata sua cōmissa sed ipsi capiuntur i ipsis. Nō. n. deustalē cōfessionē acceptat sed iudicat peccatorē ac si nō esset cōfessus addēs i super penā pp irrisiōē. Figura. 2. R. 10. Dauid misit nuntios ad cōsolādū Amon sup nocte s; suasiōe suorū eius accepit Amon seruos dauid. z rasa eis medietate barb e z icisis vestib⁹ vsq; ad nates remisit eos ad dauid sic illi os qd audiens dauid eos noluit inuiri donec barbe eorū creuissent. z tunc vestitos vestimentis ppletis vidit eos z remisit Joab cū exercitu suo z exterminauit Amon d terra sua ob hāc derisionē. Spūaliter Amon i terpratur peccator z bene dnotat s. honoratū sup quez multitudo culpā sicut onus graue p̄munt. Orbatur. n. patre. s. libero arbitrio. q prius merebat. Sed mittit dauid seruos suos ad cōsolād; ipsū; qz xps i spirat illi notitiā; peccatorum pōderis vt illa cōfiteōdo p̄ualeat z liberetur. S; adest praua familia fundēs vt derideant suos dō. h nefanda familia sunt. pudor cōfessionis. z timor satisfactiōis. amor



## Confessio

Fig. 83

**Delectatiōis. z vide qd suadeāt ipi**  
**Amon. i. peccatori facere. Dicit pu**  
 dor cōfessiōis. peccata tua sunt ni  
 mis lubrica narzata ipsa nimis tur  
 pia. icide sibi vestes vsq; ad nates  
 vt media appareant z media sint  
 coopta. Rade sibi medietate; bar  
 be vt nō reputet te confessor tuus  
 tā sordidū. Dicit timor satisfactiōis  
 caue ne te duntēx vsura pitearis  
 qz opporret te satisfacē z rema  
 heres pauper. tace. sile. noli hec lo  
 qui corā sacerdote. ostēdas te poti  
 bonū z fidelē. Dicit amor delecta  
 tiōis. Nō cōfitearis peccatorē tā  
 lē te fuisse alioquin tua te priuabe  
 ris delectatiōe. Et sic findet hec fa  
 milia nequam vt peccator peccata  
 dimittat z tūc miser credēs derri  
 dere deū ipse deridet. qz de<sup>o</sup> nullā  
 acceptat cōfessiōem talē. non respi  
 cit media peccata sed integra itue  
 tur. nō vult illa videre dimidiata  
 sed pro integris z pletis punit. Jō  
 caueat homo ne laboret ad excusā  
 das excusatiōes i peccatis. s; dicat  
 peccata sua cū suis debitis. circum  
 stantijs si vult psequi misericordiā  
 verū ē qd i hoc multū laborare  
 cōfessor vt a cōfiteute eripiat illa  
 que possunt verā cōfessiōem impedire  
 vnde i lib. de penitētia. Discretio  
 cōfessoris valde necessāria ē. Con  
 sideret q̄tatem carnis. i loco i tē  
 pore. in perseverantia i varietate  
 p̄sone. Lunus fuerit etatis. cuius sa  
 pientie z ordinis z quali hoc fece  
 rit tēptatione z ipsius vicij multi  
 plici executiōe. b Aug.

**On absorbeat me pfundā**  
 n neq; vrge at sup me pute<sup>o</sup>  
 os suū. ps. Cadēs i aqua nō  
 ē i periculo quousq; os eius nō co  
 operitur aqua z ratio est quia pōt  
 spirare z respirare. z sic suffocari  
 non potest. Si autem cooperiatur  
 intantum q; spiratio z respiratio  
 deficiat statim intrinsecus calor  
 cor ipsū vrit quia pulmo non po  
 test acrem calidum spirando emit  
 tere z respirando recipere z ipsū  
 cor refocilare. Spiritualiter cadēs  
 in peccato non est i periculo com  
 bustiōis gehenne quousq; os ha  
 bet expeditum ad confessionem qz  
 tunc potest spirare per os calidita  
 tem peccati z respirare gratiam  
 indulgentie z sic cor z anima refri  
 gerantur z sanātur. vnde Ambr.  
 super beati imaculati. Cessat vindi  
 cta diuina si confessio p̄curat hu  
 mana. Sed si tantum super habun  
 det culpa vt ad confitendū os ope  
 riāt. suffocat aia a peccati negtia  
 z igni traditur infernali. Figura  
 exo. 14. Egyptij intrantes aquas  
 maris coopertū sunt aqua z omnes  
 suffocati sunt. Spiritualiter p egyptios  
 subaudi peccatores tenebris  
 peccatorum inuolutos. hi ergo i mer  
 gentes se i voragine culpe os clau  
 sū ad p̄fessionē habēt ideo moriun  
 tur i peccatis suis. Si. n. os nō clau  
 derēt idulgentiā uenirēt. Aug. in  
 quodā sermōe. Infernus ē puteus  
 profunde iniquitatis qui non clau  
 det super te os suū nisi tu clausē  
 ris suū.

Exo. 14

3



**E**bellabat iudas frēs esau  
**M**acha .s. vidēs princeps  
**Ju.** hostē sibi esse molestū  
 quē pfuerat captiū tēre valde  
 moleste sustinet. ideo quicqd valet  
 facere vt illū capiat totis viribus  
 facit conat. Spiritualiter peccator  
 veniēsp pfessionē ad misericordiā  
 dei euasit dyaboli potestātē z ma  
 gnā ei afflictionē facit z ideo dya  
 bolus h moleste ferēs oī conatu stu  
 det illū recuperare. z cū p vnum  
 peccati genus nō pōt pualere ad ali  
 ud statim hz recursum. vñ sic. in  
 li. moralū. Antiquis hostis ex pro  
 prio certamine dū se subcūbere cō  
 siderat ad alia tēptationū bella re  
 staurat. Intuetur humanos vnus  
 cuiusq; mores cui vicio sint propin  
 qui z ista ponit ante faciē ad q̄ citi  
 us nouit iclunare mētē. Figura Ma  
 cha. 7. Cū iudas Machabeus expu  
 gnaret gentes demetrii z deuasta  
 ret terrā illius demetrius furorē re  
 pletus misit nichanorē cū exercitū  
 suo cū h mādato vt. s. sibi ligatū iu  
 dam presentarēt venit nichanor i  
 ysrael q̄ iudam z iurauit q̄ nisi iu  
 das traderetur ei q̄ ipse funditus  
 templū destrueret erat iudas in sa  
 maria ad quē nichanor accedens  
 aggressus est iudā ibidē cū tubis z  
 clangoribus iudas vero ore z cor  
 de z manibus orās cum paucis ag  
 gressus est nichanorē z exercitū il  
 lius z obtinuit iudas victoriā z su  
 gato exercitu cepit nichanorē z oc  
 cidit illū. z ligū eius dimisit caput  
 vō ipius icisit z portauit oīa i yeru

salē i signū victoriē. Spūaliter per  
 iudam subaudi fideli p̄ritū z con  
 fessum a suis peccatis. hic. n. gētes  
 demetrii. i. dyaboli tēptationes in  
 uadit z dissipat q̄ ipse dyabolus ual  
 de moleste sustinet. Demetrius inter  
 pretatur nimū psequēs p quē dya  
 bolus significat q̄ iungi psequitiōe si  
 deliū sit nequaq̄ gescere i hoc seclō  
 q̄tūcūq; i hoc corpore positus p̄fice  
 ris. eras si credis vicia mōtia nō  
 obiecta vel. n. nolis iter pfines tu  
 os hitat iehuseus supari quidē pōt  
 exterminari nō pōt. Et idcirco dirigit  
 nichanorē cū exercitū. i. vt cū exer  
 citū carnaliū cogitationū z affectio  
 nū super spūm z subcūbat. z vide  
 q̄ solū iudā demetrius q̄rit q̄ dya  
 bolus solā pfessionē iterinuit. i. iteri  
 mere cupit. Destruā iquit tēplū nisi  
 iudā hēas. sed vide ubi hitat iudas  
 q̄ i samaria q̄ interpretatur custodia.  
 dū ergo essta i custodia attēde illi  
 us sapiētis dictū oī custodia seruū  
 cor tuū posset te ledere nichanor i  
 hierico. i. i mūdū huius vanitate sed  
 nō i custodie claritate nisi sobrius vi  
 gilās pp timores nocturnos inuadit  
 igit nichanor iudā diuersis carnis  
 affectiōib; s; triplici arma p̄terit eū  
 iudas q̄ pura verā cōfessione z cō  
 grua satisfactiōe z h est corde. ore.  
 opere pugnare. figatur temptatio  
 num exercitus z ipm corpus capi  
 tur a spiritu. Lingua eius diuiditur  
 q̄ partim ei orationi datur partē  
 vero ad dei laudem relinquitur. in  
 cidit caput ei ab eo q̄ repellit pra  
 uū desideriu eius ab eo. Manus

machab. 7



## Confessio

cū brachijs trāchatur qz remouet  
a corpore male operādi facultates  
Ethec oīa portātur representāda  
ī hyerusalē corā deo z sanctis An  
gelis vt nobis detur corōa iusticie  
quā deus legiptime certātibz re  
promisit. p; igitur quātū bonū ī cer  
tamine nostro faciat nobis vera p  
fessio cōtritione z satisfactiōe z pe  
nitētia sequere. De hac aut loquit  
Aug. ī lib. de penitētia. Lāgores ī  
quit sanat. leprosos curat. mortuos  
suscitat. sanitate auget. gratiā con  
seruat. claudis gressū. surdis audi  
tū. cecis restituit vīzū. vicia fugat  
virtutes exornat. mentes minuit z  
roborat. hec Aug. *Fig 87* **K**

Erra dedit fructū suū. ps.  
**L**ēpore hyc mali quādo ter  
ra coopta est glacie vel ali  
quis supficie nō pōt germinare eē  
vna rō est qz radius solis nō potest  
terrā attingere ad calefaciēdā ags  
vel glacie prohibētibz. Spūaliter  
cū ager aīe nostre coopertus ē gle  
baculpe nō pōt facere. seuprodūce  
refruct? deo placitos. qz nō potest  
radius grē ad illā accedere pp cul  
pe occupationē. Nā gratia z culpa  
simul ī eodē recipi nō possunt. Isa.  
22. Iniquitates nostre diuiserūt iter  
nos z deū nostrū z peccata nostra  
abscederūt faciē suā a nobis. S;  
si volumus qz ager aīe nostre ger  
minabone opatiōis producat neces  
se ē vt p cōfessionē prius culpā am  
moueam. Figura. Gen. 3. vbi le  
gim? qz cum terra opta esset aquis  
nihil germinauit. s; semp erat ina

nis z vacua. Sed pgregatis aquis  
ī vnu locū z arida apparēte mor  
lucis radijs eā attigētibz subsequē  
ta ē germinatio herbe virēis z p  
ductio diuersorū generū fructūz.  
Spūaliter p aquas sba udi culpas  
homines s;mergētes. Apoc. Aque  
multe ppli mlti occidētes ad mor  
tez. Quādiu ergo huiusmodi aque  
sup faciē cordis nostri p affectum  
cooperiūt nos nullatenus valēt bo  
necogitationes germē pducere z  
sic per psequēs dare fructū. S; cō  
gregatis huiusmodi aquis. i. pecca  
tis z culpis ī vnu corā cōfessore p  
verā z integrā cōfessionē; apparet  
arida. i. terra apta z parata ad ger  
minā qz diuīe grē radi? statū descen  
det. phibēte remoto z tūc aīa pdu  
cit ieiunia. oīones elemosinas z ce  
tera opa meritoria circa q sterilis  
existebat. Extirpada sūt ergo vicia  
postmodū q pnt vītes īferi. vnde  
Ambro. li. 3. d. chāi. Egressus īgt  
malicie vītutis opat īgressū. eodē  
qz studio quo crimē expellitur īno  
centia copulatur. *Fig 88* **L**

Undi est ore isā. 3. Indecēs  
nī ē z vituposūz vbi oīa mū  
da sūt sordidū apparef. Il  
lenāqz talis vt fedator munditie ē  
cū rubore ab alioz cōsortio excludē  
d? Spūaliter ī curia celestis grē oēs  
mūdi sūt. Null? .n. sordid? ibi mane  
re audet. fedaret. n. loca purissima  
z māsiōes amēas quas feci ī pulcri  
tudie bitāt. Nūeri. 24. Quā pulcra  
tabernacula Jacob. Indē ē q statū  
excludit cū rubore a dño. isa. 65.



## Confessio

huiusmodi sordidissimi et immundissimi  
mi recedite iquit dñs a me. Nō ap  
propinātis mihi qz imūdi estis iquit  
debemus pri⁹ nos mūdare ab oī for  
de si cupimus i agrū grē itroire. Si  
gura Leui. 5. et Numeri. 19. vbi pce  
pit dñs purificatiōez imūdoz fieri  
hūc modū. Nā vt hz ibi qui tange  
bat rē imūdā aut mortifex quid vt  
iumentum aut ferro occisū vel hoīez  
imūdus erat. Ideo indigebat puri  
ficatiōe et fiebant ista qz offerebat  
sacerdoti agn⁹ sine macula duo pul  
li turturū vel colūbarū. similia pu  
rissima d qua fiebat panes quos so  
lus sacerdos pro illa die tñ solus  
edebat. reservari i crastinū nō pote  
rāt p putredie. Spūaliter. Tria sūt  
i hoemūdo qbus in aīa maculat et  
sordescit homo. s. cōcupiscētia car  
nis pcupiscētia oculoz et supbia vi  
te. Prīa ē res imūda et turpis vnde  
Innocē. de pditionis humane vili  
tate. O iquit extrema libidinis tur  
pitudine nō solū maculata aīam sed se  
dat psonā oē nāqz peccatū qd fecit  
homo extra corp⁹ suū est qui at for  
nicat i corpus suū peccat sp comit  
tātur illud fetoz et immundicia. Cōcu  
piscētia vō oculoz ē res mortifera  
qz auaritia suū possessore occidit.  
Augu. i quodā sermone. Auarus i  
quit anteqz quicqz furet seipsum oc  
cidit et anteqz qcqz capiat capif. Su  
perbia at vite dicitur fera pessima  
occisū. n. tali fera si qs tetigerit im  
mūdus est. qui p psum tetigerit  
dyabolū qz hac fera occisus est im  
mundus erit. et quēadmodū ille oc

cisus est ita occidet qui voluerit su  
pbe sapere vt iste. ps. vos at sicut  
vñs de picipibus cadetis et non  
ibi p picipib⁹ demones dici et itel  
lige casū istū pphetā imminari su  
pbis. Qui igit sic imūdū se nouerit  
studeat se p veram cōfessionē mūda  
re. et nota q nō sordidat aīa nisi p  
tactū. i. p psum rex imūdarum  
vñ Augu. i quodā libello. Tēptatio  
iquit qūcūqz imūda cor nō pollui  
t si rō nō pntit. in purificatiōe at  
huius imūdicie pri⁹ debet offerri  
Agnus sine macula. Iste agn⁹ xps  
fuit qui solus sine macula iuentus  
est. Ipse. n. oblat⁹ ē ad purgandas  
maculā peccatoz nōz. Istud vero  
sacrificiū p verā fidem d; precede  
re i memoria nra. Alioquin frustra  
fierent oīa humana remedia. Dis  
n. nra purgatio a xpo est qui lauit  
nos a peccatis nris. et liberauit nos  
nō solum ab originali vey et oēs li  
berat ab actualibus volētes pure  
credere vñ Leo papa i sermōe de  
ieiunio septimi mēis effusio sangui  
nis iusti p iniustis tā potēs fuit ad p  
niū tam diues ad pēu vt si vñuer  
sitas captiuoz in redēptore suū cre  
deret nullū tyrānica vincula reti  
nerēt. Item d; offerri par turturū  
i. par oculoz gemētium. s. cordis et  
corporis qz tunc est nrm sacrificiū  
deo acceptū grego. sup ezechielem  
omel. 8. holocaustū iquit sicū est  
bonū opus q lachryme nō ifūdūt  
holocaustū pingue ē qñ h qd bene  
agit corde humili et p lachrymas  
arizat. sed regritur vltimo simila

Leui 5. Num 19



## Confessio

purissima h̄ confessio rectissima z  
purissima de qua fiūt panes ad vsū  
sacerdotis tantū qz ipse solus sacer  
dos actus pfessionis meditari d̄z z  
h̄ p illa die tantū. i. p hora z tēpo  
re quo peccator pfitet peccata sua  
tunc cōfessor meditet illa vt cogno  
scat quod aut quale ipendat pecca  
tori vtile remedium; vltra tēpus  
illud penitus nō reseruet qm̄ si hu  
iusmodi panes i crastinū vellet vi  
dere sentiret eos in archa anie sue  
peccādi putredinē generasse. Nā z  
sibiipsi nequaqz d̄z sacerdos cōfite  
tis reuellare peccata. Nā h̄ ē diuini  
tus ordinatum vt peccator ipse sua  
peccata manifestando debeat apli  
nūqz reuidere Job. 24. Signasti  
quasi i saculo delicta mea sed cura  
sti iniquitatē meā. Audacter igit acce  
dat inuidus ad lacrumā indulgētie  
portās hāc purā similitū qz nihil se cre  
tius p̄cō p̄fesso z nihil apertius atq;  
manifesti<sup>9</sup> absconso peccato vnde  
Aug. sup ps. O homo iquit quid ti  
mes pfiteri illud qd per cōfessionē  
scio minus scio. q̄ id qd nescio cōfi  
tere homo peccator hōi peccatori  
elige qd vis. si non p̄fessus lates tu  
p̄fessus dānaberis. Ad h̄ deus exi  
git cōfessionē vt liberet hominem  
humilem. Ad h̄ dānat vt puniat  
superbum. *Fy 89* **M**

Utrauerunt aque vsq; ad  
aiam meā ps. videmus. n.  
q gutte minie aque p̄tinua  
tereplent magna vasa ymo iterdū  
replent flumina z faciunt ruinam.  
Spiritualiter parua peccata negle

cta replent aiām z sua p̄suetudine  
nisi ciciātur peccata grana addu  
cunt z maiora quorū ruina aīa sub  
mergit. Figura Nā. 2. vbi p̄phe  
ta aspexit z ecce partes flumīz ap  
te sunt z tēplū ad solē dirruptū est  
z miles captiuus duct<sup>9</sup> est. Spūali  
ter ptes flumīz sunt sensus corpo  
ris quā l; interdū guttatim recipiās  
culpas tñ sepe inducūt p̄suetudinē  
peccādi. Et q̄tūcumq; venialia sunt  
nimis neglecta i tñ possunt cresce  
re z tales possunt p̄ditiones concu  
rere qz fiūt multū grauiā ita qz cau  
sabunt ruinā interit<sup>9</sup> vnde Aug.  
de decem cordis Nolite inquit con  
temnere venialia qz minima sūt s;  
timeate qz plura sunt plerūq; .n. be  
stie minute nocēt. Nūquid minutis  
sima sunt grana arene sed si arena  
amplius mittatur i Nāui mergit il  
lam vt pereat. Quā minute sūt gut  
te pluuie nō ne flumina replent z do  
mos deiciūt timenda ē ergo ruina  
multitudinis z si nō magnitudinis  
h̄ Aug. subaudi ergo p tēplū aīaz  
quā intrātes huiusmodi culpe dir  
runt p̄ ipsozū multitudinē z capti  
uiū ducunt militem. i. liberū arbi  
trū z dant illū in manus dyaboli.  
Igit cū hec peccata ad aiām sub  
mergendā multiplicari cognoscim<sup>9</sup>  
nō pigeat ea p cōfessionē excludere  
vnde Aug. i quādā omel. Quā mi  
nuta plura peccata si negligātur oc  
cidunt minute aque gutte q flumina  
implent hoc facit sentina neglecta  
paulatī quod facit fluctus fluens p  
sentinā intrat sed diu intrando z

1  
2



## Conscientia

us eximio mergit nauim. Augu.

Conscientia. *fy 100 A*

Dñs datur vxor prudēs p  
uer. 19. Dicit q̄ mulier opti  
mū habet cōsiliū si subito  
illud pferat. Ideo vir cū eminent  
picula exegit cōsiliū vxoris subi  
tū. et p̄cipue cū sit se diligat ab vxore  
Spūalit̄ sepe inuolūmur nō paruis  
periculis ppter insidias hostis n̄ri  
frequētes. s; habem⁹ vxorē nostrā  
fidelissimā que nos i nostrā salutē  
diligat. et ē optimū cōsiliū. s. p̄sciētia  
habz. n. salubre cōsiliū i promptu  
Jōcū sētini⁹ aduersus nos aliquas  
dyabolicas tēptationes accedere  
quas dyabolus ad p̄dēdū nos sedu  
ctorijs tēptationib⁹ armat. Ad hāc  
sapiētissimā vxorē recurēdum ē. et  
q̄d sua cōsultat prudētia debem⁹ exe  
cutioni mādare. Statim. n. nobis i di  
cabit quid erga occurrēda agere de  
beamus. Figura. p. R. 19. vbi legi  
m⁹ q̄ obsessus dō nocte i domo sua  
ppria a familia Saul qui ducit⁹ spi  
ritu iudie ob victoriā; factam de  
philisteis querebat eū occidē. eua  
dere periculū mortis ne scunisset nī  
si fuisset vsus mibel vxor eius con  
silio. Ait aut̄ ad dauid. Nisi hac no  
cte salueris moriēis cras et postmo  
dū p fenestram depositus ē ab illa  
et manus insidie mediāte illa euasit.  
Mane aut̄ facto i trātes seruī saul  
domū vt caperēt dauid inuenerunt  
i lecto eius simulacrū quoddā ad s  
militudinē corporis dauid quod se  
cerat vxor ei⁹. et sic recesserunt de  
lus i. Spirituāliter per hanc vxorē

subaudi p̄sciētā. p dauid superan  
tē philisteos. nō penitentem supe  
rātem peccatū. Igit̄ saul qui dya  
bolū significat spiritu iudie valla  
tus d tali victoria cruciatur. Et re  
coligēs fortiorē familiā. s. varias et  
gr̄ aues tēptationes nitit̄ capere pe  
nitentis aīa; vt ipsam occidat. hāc  
enī familiā mox cognoscit cōscien  
tia. Jō de vni sui salute solicate cla  
mat. Nisi inquit te salues i hac vi  
ta que nocti pparat̄ cras. i. in futu  
ra vita pdeninaberis morte eterna  
fuge iquā has tēptationes per fene  
strā descēdēdo. i. p memoriam pe  
nas inferni meditando et non pecca  
bis i eternū. Fuge igit̄ spūs i hoc  
mō et deludūtur seruī Saul nō re  
periētes nisi simulacrū qz sola co  
gnitio tēptationis remanēt aīa si  
ne p̄sensū. Sic ergo p bonū cōsi  
liū ipsius cōscientie cui semper i ta  
libus credēdū ē. vnde Sen. i puer.  
O te miserū si p̄cūpseris hunc te  
stē. s. cōsciētiā. *fy 101*

Agna ē vt Mare contritio  
m tua Tren. Cū qs audit nar  
rarip̄fectū amicor̄ et dānū  
duplicatū sustinet dolorem. vnde  
p. R. Tātū doluit hely cū audiret  
archā dei captā et filios interfectos  
q̄ cadens desella mortuus ē. Spi  
rituāliter sic deus iuste ordinauit  
penā erga peccatū q̄ omnis inordi  
natus anim⁹ sit sibi p̄i pena. Ideo  
nō solū homo ppter peccatū puni  
tur pena priuatiōis gr̄atie et obliga  
tiōis culpe sed et quādā alia noua  
pena affligit̄. s. conscientie remor



## Conscientia

*Job. 3.* susibi lugiter annunciā donoua. *Fig. 102* **S**gura Job. p. vbi cū narrata sibi esset expoliatio rerū disruptio domus filiorū siliariūq; mors audiuit ulte rius a puero gnarabat nec nō in gē t pueros occiderūt t euasi ego solus vt nuntiarem tibi. Spūaliter p Job q̄ inter omnes orientales di tior erat subaudi fidelē xpi dū est i statu gratie hēt t spiritus sancti do na t tres virtutes Theologicas. s. fidē spē t charitatē. possidet suozū sensuū hōestātē t mētis. oris t ope ris. sed p peccatū omnibus his ex poliat<sup>9</sup> atq; orbatus remanet nu dus oībus igitur virtutibus t bōis moriētibus euadit solus psciētie re morus. s. vt nūciet adeptū dānum illi. Sic igit hīc remanet ad homi nis erucatiū vbi t semper hos nū ciet dolores. vnde Beda i quodāz sermōe. Oīa inquit poterit fugere homo preter cor suū quocūq; n. ierit t psciētia ip̄; sequēdo nō dere liquit. Nā t si alijs celat malū qd fecit sibi tū celare nō pōt qz plane nouit malū qd gessit. Duplex ergo pena sit misero t qñ hic reatu sue psciētie affligitur. t quādo i futuro eterna penā puniuntur. *Fig. 102* **E**mpropriū expectauit cor i meū t miseriam. ps. Non ē modica afflictio ad tantā descēdere miserā vt a seruo vel a serua ppriā audiat ignominā. hoc plorabat Job p extremo dolorē di. Seruus meus deridet me. Spūan ter aīa peccatrix descendet p pec catū ad hāc calamitatē t miseriam;

*Job. 3.* quia omnibus bonis destituta im properia t verecundiā a serua sua s. conscientia audit. *Figura. Job. 3.* vbi legim<sup>9</sup> qd puella serua Raguel iproperauit Sarre filie sue di. Nō amplius videamus de te filiositer fecit virorū tuorū. t statim puella hoc audito iproperio solariū supi<sup>9</sup> ascēdit dom<sup>9</sup> t susis ad deū lachry mis ipetrauit a dño hui<sup>9</sup> iproperij curationē. Nā operāte Angelo Ba biele ab eo misso. dyabolus ab ea expulsus ē qui. s. viros occiderat t data ē Thobie i spōsam a quo rece pta est honorabiliter t fecundata. Spiritualiter per Sarram subau di animam cui peccanti cōscientia multum irascitur atq; improperan do illi dicit propter peccatum tuūz t culpam tuam quam tu egisti cū dyabolo mortui sunt i te viri idest dona spiritus sancti. Non amplius egredietur a te fructus hōe opera tionis pessima interfecit virorū tuorum. Non remanet nisi vt descē das ad gehēnam cum tuo adultera tore dyabolo. hoc audiens anima pfunditur t ascendens atq; lachry mis ad altitudinē diuine misericor die ipetrat cū lachrymis idulgētiā t ispiratio celitus missa tanq; salu bris medicina illam copulat xpo a quo honoratur t fecundatur meri tis t gratijs. Ergo non ē despicien da conscientia quin imo faciēdum est semper quod suadet. vnde gre. omel. 46. super Ezechi. In oē qd dicimus semper tacite debemus occur rere ad mentem. t interioris

e ij



## Conscientia

testem et iudicem requirere. Quid enim prodest si homines laudant et conscientia accusat. Aut quid poterit obesse si homines derogent et conscientia sola defendat. *Ps. 103. D*

*L*  
*c* Omnis sus sus i eruna mea  
dū cōfigitur spina. ps. Re  
trahit se quodlibet animal  
a gressibus primis vt se pungi vel  
percuti sentit. Spūaliter quilibet  
homo per viam peccati gradiens  
punctionem cōscientie sentit. Ideo  
velut brutis prudētor vel nō ispiē  
tior dberet via peccati dimissa suā  
salutē querere. Nā deus scōm suā  
misericordiā voluit quodamāte re  
mediū ex sue cōscientie spina relin  
queret vt illa punctiōe istigata aīa  
ad deū p penitentiā rediret. Ex spi  
na. n. cōscientie duo nascuntur i aīa  
qm cū pena quā ex peccato homo  
adeptus est p̄siderat nascit̄ timor.  
Et cū ipsa anima solitā xp̄i miseri  
cordiā meditat̄ nascitur spes. Ex  
his duob⁹ sepe salus anime procu  
rat̄. Figura Josue. 2. vbi legimus  
q̄ iosue misit de Sichem duos ex  
ploratores i hierico ad domū raab  
meretricis quos cū illa vidisset re  
cordata est mirabilūm que fecerat  
deus i mari de morte pharaonis et  
liberatiōe ppl̄i sui ysrael et rogauit  
illos exploratores vt a dño Josue  
ipetrarēt salutē ei⁹ et totius dom⁹  
eius. ne cū ipse veniret et terrā hie  
rico vi obtineret ipsa et familia sua  
periret cum alijs simul. Explorato  
res constāter illi promiserunt salu  
tem totiq; domui sue. Dederuntq;

sibi i signū funiculum croceū quē  
apenderet ad dom⁹ sue fenestram  
quādo iosue veniret et p illō fieret  
illis salus totiq; domui sue. Et hoc  
facto recesserūt exploratores debi  
litate ciuitatis prius scita et inuesti  
gata. Igitur cū Josue accessit ad ci  
uitatē illaz obtinuit et saluauit mu  
lierē et totā domū eius ceteris mo  
rientibus. Spūaliter. Josue qui  
interpretat̄ salus denotat xp̄m in  
quo oīs salus cōsistit. Sichem iter  
pretatur spina. et recte denotat con  
scientie stimulū de quo ipse xp̄s edu  
cit duos exploratores. s. timorē ge  
hēne. et spes misericordie. mittit ip  
sos ad domum meretricis. i. ad do  
mū aīe peccatricis que ad illorū in  
gressum perterzif timore inferna  
lis pene. Sed primū cogitat quid fe  
cit xp̄s i effusione cruoris qm susci  
tauit pharaonez. i. dyabolū et libe  
rauit populū suū. i. sanctos patres  
qui erāt i egypto. i. i caligine tene  
brarū p̄sumens ergo aīa de spe ve  
nie. et hos duos actus sanctos. s. ti  
morē et spem reuertit ad xp̄m pro  
ipetratiōe indulgentie. Sed vide qz  
dimittūt illi i anima securitatis fu  
niculū croceū. s. memoriā passiōis  
xp̄i quē i fenestra cordis apendat  
vt tuta fiat. Pandit mulier ciuita  
tis debita qm sua peccata fideliter  
manifestat. veniente ergo xp̄o ad  
dissipādū gētes hierico. i. vitia et  
peccata saluat tū aīa cū sua virtu  
tū progenie et sic hitator efficiē ter  
re p̄missionis cū filiis ysrael qz ef  
ficiat̄ habitatrix celestis patrie et



## Conscientia

cōsors angelorū & sanctorū. Ecce ergo q̄tū ē vtilis & laudabilis aīe cōscientia a qua animē tāta causant bona. Jō vgo de sancto victo. eam in tantū laudat. li. p. de anima di. Cōscientia bona titulus est religiōis Tēplum salomonis. Ager behedictionis. hortus deliciarū. gaudium angelorū. aurēū reclinatoriū. archa federis. thesaurus regis. aula dei. habitaculus spiritus sancti. liber si gnar⁹ & i die iudicij aperiēd⁹. *ps 104* Anne nudauerunt māmas  
**I**nutrierūt pullos suos filia populi mei crudelis quasi structio i deserto. Tzen. 4. Fertur lamia esse fera adeo crudelissimam q̄ pprie pullos natos statim deuorat & occidit. Aliquādo tñ nā illaz vrgente quosdam nutrit. Spūali- voluntas pueri comparatur lamie imo crudelior censetur. Nā lamia suū pullū occidit. s; voluntas praua occiso pprio filio demolitur occide re alienū. Jō lector diligēter atten de q̄ i sola voluntate peccatum gi gnitur. Sed nota duo esse in pecca to. s. p̄lacētiā & hoc p̄tinet ad vo luntatē & displicētiā & hoc pertinet ad cōsciētiā. p̄ia p̄ditio cito euane scit. scdā vero semper māet. vnde dicitur modicū ē quod delectat. & eternū qd cruciat. voluntas ergo p̄ sumata & annihilata delectatione nititur extinguere cōscientie stimu lū. sed nō valet. sed deo indicante remanet. Figura. 2. R. 3. vbi legi mus q̄ tunc mulieres venerunt ad regē salomonem postulantes iusti

ciam sibi fieri. Quarū vna oppres so filio dormiens furata est filius so roris sue secum dormientis iuxta quā collocavit ppriū filiū mortuū; Et sic erat iter cas p̄tentio. Quod Salomon veritatē rei scire cupiēs accepto gladio diuidi iussit isantes nudū. hec ppria mater audiēs do lore p̄uēta clamauit. Date illi ob secro isantē viuū. Alia at dicebat nec mihi nec tibi sed diuidatur & hec nō erat mater cognouit eaz sa lomon. & redidit matri sue puerū viuū. Spūaliter. Mater illa que propriū filiū dormiēdo oppressit si gnificat voluntatē q̄ i somnijs pec cati & culpe dormiēs delectationes p̄sumit. cito labitur. cito transit. fu gax peccati delectatio voluntatis sed remanet alterius matris filius s. remorsus cōsciētie. semp ille vi uit semp ille sanus ē. Sed de hoc voluntas multū cruciat & dolet. vi det se orbatā voluptate & placere & videt socie cōsciētie remorsum remanere & viuere. Jdeo dolet & affligitur valde Jdeirco illū vellet occidere. Non. n. vult hūc audire stimulum. non cupit hoc martello concuti. Et vide quā rogat illum diuidi. dicens. Nec mihi. nec tibi sed diuidatur. Quilibz habeat suā portionem. Quid ergo est hoc. No ta igitur q̄ voluntas peruersa vel let vt stimulus qui ex peccato re lictus est in conscientia diuidere tur in hunc modum vt illa scilicet medicatam haberet cogitando. s. preteritam delectationem quam  
 e iij



## Conscientia

in peccato habuit. et h portio quam querit praua voluntas vellet etiam qd conscientia ipsa ita. s. refrigeret clamorem suum ut ab eo contristari non posset. sed ipsa conscientia non sentit. Ne quicquam vult filium suum diuidi post dicit date illi infantem vnum quasi dicat si voluntas vult delectari ex eo qd relinquitur ex peccato sentiat etiam doloris aculeum qui acquisitus est in peccato et h indicat verus Salom. i. xps ut nunquam homo peccatum committat nec ipsum p delectationem commemolet quin semper trahat stimulum conscientie secum facta est igitur huius filij inportunitas qd die noctuq; suum actorem molestat vñ Aug. sup io. Seruus igitur hominis aliqui sui domini duris ipsis fatigatus fugiendo regescit seruus at peccati quo fugiat non est. non fugit semetipsum; mala conscientia non est quo eat. sequitur se ymo non recedit a se peccatum quod facit in tus est fecit peccatum ut aliquam capet voluptatem voluptas trahit peccatum manet perierit quod delectat remansit quod purgat. hec Aug. *ps 105* **S**

Enuerit filios et filias. Gen.

**G** Magna est homini diuiti comsolatio et alacritas haberi multos filios et bonos. loquitur dominus masculus gaudeat paritella secus est de feminis quod depauperat domum. Idcirco pauper plures habet filias spiritus tristis esse consuevit utpote cum magnus sit periculum illas cum paupertate nutrire. Spiritualliter grāde debet esse homini deuoto gaudio cum multos producit actus meritorios quia ex his auget sibi cum angelis factis paritella qua mulctat ieter

na beatitudine sed e contrario debet esse dolor peccatori cumulandi sibi culpam culpe quia ira thesaurizat sibi dei in gehēna et cum huius qui est pauper et omni gratia destitutus nec valet ante salutem lucrifacere. Ideo dyabolus cupiens nos celestibus diuitijs spoliare et ad inferni tormenta precipitare conatur ipsos bonos actus in nobis extinguere ut simul extinguatur paritella in celis et nititur inquam potest nostras culpas augere ut suos nos possideat in gehenna. *Exo 5* **F**igura exo. primo. videns pharao populum ysaē multum crescere precepit obstetricibus ut cum mulieres hebreæ parerent masculos occiderent et filias feminas obseruarent. Dicit magister quod huius fuit causa quia pharao timebat masculos multiplicari et multiplicatos sibi rebelles fieri. Ideo illos iubebat occidi. feminas autem reseruari ad faciendam concupiscentiam egyptiorum sed obstetrices deuotim non commiserunt illud scelus ymo viuos obseruabant tam masculos quam feminas. Spiritualliter in nobis sunt due obstetrices recipientes que quid nascitur in nobis. s. irascibilis et paupiscibilis quarum una gaudet de masculo. s. de bono pro nobis acto. Alia dolet de femina. i. de culpa a nobis commissa. his ergo suadet pharao. i. dyabolus ut merita suffocent et culpas nutrant huius pro tanto dyabolus cupit ne crescentibus in nobis meritorijs actibus rebelles simus ipsis suis et sua fugiamus seruitutem culpas vero nutrirī cupit ut per illas nos



## Conscientia

ad infernū deducant et qđ concupi  
scūt erga nos demones libere va  
leant exercere. Sed obstetrices bo  
ne sunt et earū officia fideliter exer  
cent qđ referuat vtrūq; . Nihil .n.  
nascit̃ i aīa boni vel mali quin ser  
uēt i ip̃is presentādū fideliter aut  
tribunal xp̃i . i extremi iudicij exa  
mine. Jō si nobis nati fuerūt boni  
actus erunt hī filij sicut nouelle  
olīuū i arcantū mēse nre . Si vero  
culpas multas nostra p̃scientia re  
presentet cū his deputabimur ad  
gehēnam. vñ Aug. i quodā sermōe  
Quid obest illi si de illa tabula cū  
humana vult delere ignorātia . Si  
eū nūq; de libro vniētū p̃p̃ia de  
lect p̃scientia . Nā et si bonū quod de  
nobis dicitur i mēte non iuenitur  
magnā i nobis d; generat tristitia  
Ecōuerso si malū qđ de nobis dici  
tur i nobis nō iuenitur i magnā de  
bem' proferre leticia. *Aug. 106 B*

*F*lij hoīs speculatores dedi  
te eccle. 3. p̃sona volens in  
die festi cū nobilibus puer  
sari . p̃fuit sibi faciē laiare et spe  
culo se respiceret et videret aliquid  
i ea d̃forme aparet vt illd̃ student  
reformare. Sp̃ialiter cū intramus  
ecclesiā accedim' ad p̃uersionez  
cū deo et angelis et sanctis . Ideo  
debem' i speculo cōscientie nos aspi  
cere et p̃sequēs nos lauare ne qđ  
culpe iueniatur i nobis qđ p̃ lechri  
tudine diuine maiestatis offendat  
vel qđ decorē angelorū sanctorū in  
aliquo valeat cōturbare . Figura  
exo. 38. In introitu tabernaculi erat

labiū enetū de speculis mulierū et in  
tra tēplū erat p̃sina aque . et sic in  
troeuntes poterāt speculari et laua  
ri si op̃is erat. Sp̃ialit̃ ante ingres  
sus future vite debemus speculari  
faciem aīe nostre i speculo foiti et  
eneco i quo oīa clare et lucide repre  
sentant̃ . hoc speculū nra ē cōscien  
tia qđ adeo eneca et fortis ē . qđ moriē  
tibus nobis nequāq; frangitur sed  
stat eternaliter ad gaudiū bonorū  
et cruciatū dānatoz representans  
bona bonis et peccatorib' mala qđ  
fecerūt . Et nota qđ tūc nō erit laua  
ri possibile qđ nulla ē aqua lachry  
marū i futura vita vtilis ad lauan  
dū . Speculabit̃ ergo peccator sor  
des suas sedas i p̃p̃ia cōscientia in  
quib' sibi summe displicebit . s; ne  
quāq; aquā iueniet ad lauādū . pri'  
ergo qđ illuc descendamus specule  
mur faciē nra; et aquis lachryma  
rū quibus oīs macula delctur debe  
mus nos lauare . hoc ē qđ sanctus  
ille Job tñ appetebat agere ante  
mortis horā . sciēs qđ apud inferos  
nulla ē redēptio vñ dicebat . Dimit  
te ergo me vt plāgā paululū dolo  
rē meū aīq; vadā et nō reuertar ad  
terrā tenebrosā et optā mortis cali  
giet̃ terrā nūscie et tenebrarū vbi vñ  
bra mortis et null' ordo s; sempiter  
n' horroz ibitat . Cōscia ergo nos  
dirigat aduersus deū qm̃ ip̃a nūq;  
mētiē . Si nos nob' sor didos idicat  
sudeam' nos mūdare . Si vñ nos  
piros esse idicat in tuto sumus de  
glia vñ Gen. epi. 47 . Cōscia nra ia  
nitores apposuit . Si enim vñ iunus  
e iij



## Conscientia

ut reprehēdēdi subito aspiciat. Quid  
aut prodest recūdere se et hominū;  
oculos auresq; vitare. bona pscien  
tia turbā aduocat. mala aut pscie  
tia anxia ē atq; sollicita. hec Sen.  
Ergo pscientia nos dirigat ne cur  
ramus in agilibus. *fig 107* h

Ecce lras tuas. Mille ha  
bēs reddere rationē de ma  
gno thesauro frequēter d;  
librū suū aspiciere an diē rationis  
reddēde. et videre si tū habet q̄tū  
ē obligatus ad soluēdum. Alioquī  
suo creditore subito p̄uentus mi  
nus sibi iuueniens q̄ ipsi creditori  
debebat posset carceri tradi sine  
ullo remedio. Spiritualiter nos su  
mus debitorēs xpī de thesauro ier  
timabili qz ipse nos redemit de no  
stra p̄ua p̄ter fatiōe. nō auro nec  
argēto corruptibili. sed suo sangui  
ne p̄cioso. Vult igit a nobis satisf  
fieri et recipere qd dare possumus  
qz si facimus suberogāt nobis vi  
tā eternā. Si aut a nobis eriget qd  
illi hic debet negabimus i tormen  
tis. Ideo aspiciēdus ē liber nre cō  
sciētie si cū depositū itegrū habe  
mus vel se ipsū expēdidim⁹ p di  
uina volūtate aut p nra voluptate  
h totū clare et lucide liber psciētie  
nre p̄tinet. Figura. Eze. vbi liber  
script⁹ itus et deforis missus ē pro  
phete p man⁹ cuiusdā. Et i hoc li  
bro erant scripte lamētationes cri  
minū et ve. Sp̄aliter liber iste cō  
sciētia ē quā man⁹ iudicis fabrica  
uit apiedā i die rōnis. vñ vgo d̄ s̄a  
cto vict. Cōsciētia ē liber signatus

apiend⁹ i die iudicij. Replet⁹ ibi  
p̄misse culpe. lamētatiōes oēs. crea  
ture et insensibiles p̄tra peccatores  
Job. reuellabūt celi ingratē eius et  
terra surget p̄ illū et ibi p̄tinebun  
tur delectamēta q̄ peccator exercuit  
i peccato. Erūtq; ibi scripta tormē  
ta et ve. q̄ necesse ē pati p peccato  
Apoc. 18. Quātū se gloriificauit et i  
delitijs fuit tāntū date illi tormētū  
et luctū. Et ē ille liber itus et foris  
scriptus qz et que peccauim⁹ mēte  
et q̄ peccauim⁹ ope totū manifestat  
psciētie liber. ergo an diē rōnis no  
bis puidēdū ē atq; legēdū qd cōti  
neat ibi. ne sup nos cadat calamitas  
prouisa. vñ Sen. de quattuor  
virtutib⁹. Si prudēs ē cupis i fu  
tura p̄spect⁹ itēde et q̄ possunt p̄tin  
gere aīo tuo p̄ta p̄pone. Nihil tū  
bi subditū sit. s; totū an p̄ponas.  
Nā q̄ prudēs ē nō dicit nō putauit  
fieri qz nō dubitat s; expectat. non  
suspiciat s; cauet. Cōpunctio. *fig 108*  
Ulit lenticulā olei et effudit  
sup caput ei⁹ p. R. 10. Nō.  
q̄ oleū multū ē dilatatiū et  
penetratiū. Nā parua olei gutta  
cadēs sup pānū multū circūquaq;  
dilatat⁹ et ē penetratiū qz cadens  
calidū p poros carnis subintrans  
accedit vsq; ad nervos a qb⁹ mo  
tis indignationib⁹ ex frigiditate cau  
satis mēbra p̄t⁹ suis motibus p̄t  
uata recipiūt et motū et reparatio  
nē pristinā. Et nō. q̄ oleū de maio  
ri materia efficit tāto amplius sub  
itrās et hēt molificare mēbra ener  
uata. Sp̄aliter p̄oleū intelligit cō



## Compunctio

punctio seu strictio lachryma  
 q̄ l; iterduz modicu quid videatur  
 dilatatur multu i p̄spectu dei. z ma  
 nus dñi que ex nostre culpe frigidi  
 tate extēdi prohibet ad largiēda m  
 idulgētiā vincta humusmōi oleo m  
 tescit z recipit pristina z p̄p̄ia opa  
 tiōem q̄ ē misereri semp z parcere  
 Et nota q̄ q̄to lachryme de ama  
 riori corde p̄grediuntur tanto red  
 dūt manu xpi ad largiēdu gratia;  
 promptiore. ps. Secūdu multitudi  
 nē dolorū meorū i corde meo. con  
 solationes tue letificauerūt animā  
 meā. Igit̄ oleū lachrymarū diffu  
 suū ē z mitigat furore dei vt a pe  
 riculis mortis liberet simul corpus  
 z animā z gratos deo faciat. Figu  
 ra. 2. R. 3. vbi legimus viduā quā  
 dam clamasse ad heliseum in hac  
 forma. Ecce iquit dñe vir me⁹ qui  
 fuit seruus tuus mortuus est. z ve  
 nit creditor z vlt duos filios meos  
 vendere vt sibi satisfaciāt z sic or  
 bata ero filijs vt sum viro. Et ait  
 illi heliseus habes ne aliqd i domo  
 tua. Que respōdit nihil nisi modicu  
 olei in lechito quo vngar. vade  
 iquit heliseus mutuo accipe aliqua  
 vasa a cōuicinis z esunde oleū. z  
 vendito oleo redemit filios esuso  
 oleo q̄ habebat i illis iuxta prece  
 ptū prophete z oīa vasa illi⁹ i ple  
 ta sunt z de peccij residuo habuit  
 mulier cū filijs vnde vueret. Spi  
 ritualr hec mulier destituta viro  
 est persona p̄uenta peccato q̄ libe  
 ro arbitrio priuata efficitur serua  
 peccati p̄trahit debitū gener ale z

obligat se dyabolo. nec remanet i  
 domo sua quicq; virtutis. vñ viue  
 re possit vita spūali qz totum credi  
 tor subripuit. vñ Beda i quodam  
 sermōe. Lū quis mortaliter peccat  
 oīa bona q̄ fecerat i os dyaboli ia  
 ctat eius seru⁹ efficitur z ad penā  
 se obligat sempiternā. Exigit ergo  
 creditor vt vēdatur vterq; filius  
 s. corpus z spūs. ambo. n. vult dya  
 bolus creditor ille qui nobis suas  
 credit tēptatiōes z nos illi obliga  
 mur p̄ p̄sensu. Sed tūc recurrēdu  
 ē ad heliseū. i. ad xp̄z qui petijt an  
 aliquid boni meritorij existat i aīa  
 nra p̄ q̄s possit aīa ipsa grām inue  
 nire. s; nihil ē ibi nisi modicum la  
 chryme. Suadet xp̄s vt vasa vici  
 ni accipiat z sint plage eius z vul  
 nera ei⁹. Laudigit̄ d; cū ill' vasis  
 isra cor suū z modicas lachrymas  
 quas habet effundere que i tantis  
 crescent q̄ p̄ciose erūt i conspectu  
 dñi. z q̄ illarū precio pro peccato sa  
 tisfaciat z sibi grām cōparabit de  
 his adeo deuote. p; igit̄ virtus la  
 chrymarū quā magna sit qz dilatāt  
 mitigāt irā dei z expellunt dyabo  
 lū p̄tra nos iſultantes. vnde hiero.  
 i quadā epistola z sunt verba beati  
 bernardi. O lachryma humil' tua  
 ē potentia tuū est regnū ante tribu  
 nal iudicis intrare sola nō vereris.  
 Si vacua intras vacua non exibis  
 sed quicquid petieris obtinebis.  
 Accusantibus inimicis ponis silen  
 tium non est qui te accedere prohi  
 beat. magis crucias dyabolū q̄  
 pena iſternalis. Quid plura. vincis



## Compunctio

incomprehensibilem et superas omnipotentem. Fig 109 B

v De turturis audita est in terram nostram. can. 2. pprietas est turturis atque columbe semper dare vocem cum gemitu et sic mutuo se cognoscunt masculus et femella atque suo modo loquuntur. Spiritualiter penitens anime semper est dare vocem cum gemitu sed hanc vocem peroptime cognoscit Christus et eam libenter audit. Ideo post sequitur veni amica mea sponsa mea columba mea etc. et hoc pro tanto quia Christus nihil novit negare anime penitenti medianibus lachrymis unde Lilio super mat. Nemo ad deum accedit flens qui non quod postulavit accepit. Nullus dolenter ab eo beneficium optavit qui non impetraverit ipse est qui consolatur flentes dolentes carat penitentes in format et ideo si promptus est audire nos lachrymabili voce clamantes debemus cum propheta laborare in gemitu nostro. Figura Levi. In sacrificio offerebatur par turtur aut duo pulc columbarum et illud precipue erat sacrificium pauperum qui non habebant facultatem emendi agnus aut vitulum. Spiritualiter per par turturum aut columbarum subaudi par oculorum. scilicet cordis et corporis et illud est sacrificium pauperum. id est peccatorum qui sunt omnibus virtutibus destituti et non possunt ex suis meritis Christi emere accedentes nihilo minus ad deum cum hoc duplici gemitu largam a domino consequuntur in

dulgentiam unde Lilio super psalmo ps. Laboravi in gemitu meo. sic dicit Gemitus dictus est gemitus luctus. scilicet oculorum et cordis quem merito fideles appetunt quoniam dolentes consolatur penitentes emendat dyabolum fugat Christi reconciliat. Omnia ritudo dulcis lachryme felices salutaris afflictio. Fig 110 C

Numa mea sicut terra sine aqua tibi ps. Necessum est terram semper esse sterilem ad quam non potest aqua irrigationis deduci et sepe perditur ibi labor cultive nec inde fructus utiles consequi possunt. Spiritualiter aqua lachrymarum multum necessaria est agro cordis nostri ymossi illa penitus privatur nequaquam videlicet fructus bone actionis seu operationis producere possunt. In spinas et tribulos germinabit. ideo sciens se habere aridum cor ad lachrymas debet illas a domino postulare. Non debet illo cui suadebat sacerdos ut ploreret qui non valens iterum sacerdos dicebat pete illas a domino et tunc ille vocatis notario et testibus ait faciatis mihi instrumentum publicum et isti sunt testes qui instantes a domino lachrymas postulo et non dat mihi et statim in maximas lachrymas prorupit inter quas spiritum emisit et saluus factus est. si igitur lachryme non habentur debent a domino postulari. Figura Josue. s. Suade de Othomale Ase uxori sue ut apud patrem conquereretur possessionem habere a parente et per consequens ste

*Levi.*

*Josue.*



## Compunctio

rilem caleph pater eius dedit sibi  
irriguum superius et inferius. Spi-  
ritualiter othomel interpretatur signus  
et denotat rationis iudicium super signa-  
tum dei lumen est. hec suadet voluntati  
dicēs. Ecce cor nostrum aridum est sua  
de patri tuo scilicet christo ut alium tibi  
conmutet. Et non quod caleph interpreta-  
tur os cor et bene denotat christum qui  
est omnium cordium investigator. Ad ipsum  
igitur si clamabitis dabit tibi irriguum  
superius et inferius. Superius per con-  
templationem celestium et inferius per me-  
ditationem gehēne. unde ab utroque  
irriguo deducuntur lachrymarum aque  
irrigantes cor nostrum et ad fructus  
penitentie secundantes. unde greg. in  
registro hec verba tractans ait irri-  
guum superius accipit anima cum lachry-  
mis Regni celestis desiderio affli-  
gitur. Irriguum vero inferius accipit  
cum inferni supplicia flendo pertime-  
scit. h. greg. hos igitur riuulos no-  
bis dabit dominus quibus durities cor-  
dis nostri mutabitur in molinē. Iste  
ipse dicit per prophetam. Auferam a vo-  
bis cor lapideum et dabo vobis cor  
carneum. *78 111* D

Ulier da mihi bibere. Jo.  
m 4. homo diu itinere fatigatus  
libenter declinat ad potum  
nec pot quicquam pro tunc delectabili-  
us propinari sibi. Spiritualiter christus con-  
tinue discursat per corda hominum et  
conscientias fidelium. arguendo inspira-  
do et substituendo ne deficiat et ex ta-  
li labore fatigatur sicut salutem nostram  
sed nihil ei delectabilius in siti sua pro-  
ponat lachryma propunctionis. Ber.

dulciores sunt lachryme penitentium  
delicijs Regum. Nam illis iebuat  
christus copulat anime. Figura. Gen. 24. *Gr 24*  
Puer abrahe cognouit Rebecam  
esse debere uxorem Isaac filij domi-  
ni sui ad idriam et ad propiationem aque  
et ideo ad aures suas appendit do-  
naria multa et facta est uxor Isaac.  
Spiritualiter puer. Abrahā est sermo  
diuinus preuidens fore animam spū-  
sam filio dei ad cor plenius lachry-  
marum et que non solum lachrymas ob  
christi passionem effundere. sed et ob pro-  
ximorum passionem. Ideo appēdit  
ad aures suas donaria maxima quod  
celestes consolationes. Mat. 5. Bea-  
ti qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.  
Efficitur sponsa Isaac. qui interpre-  
tatur risus quod copulatur christo qui est  
risus et gaudium omnium angelorum  
et sic patet quod preciose sunt lachryme  
in conspectu dei penitentium. unde Ansel.  
in lib. de meditationibus. O peniten-  
tie lachryma rutilantior auro splē-  
didior sole respuis auaritiā. hono-  
ras luxuriā. fugis furores. firmas  
amorem. odis malitiā cogis. peccato-  
rem omnia confiteri. *78 112* E

Ibite et iebuatini hie. b  
5. Bētes sitientes libenter  
vadunt ubi credunt bene bi-  
bere. Nam iter omnes delectationes vite  
presentis sensibiles magis est ire et  
bibere. Spiritualiter christus et angelus  
multum sitiunt lachrymas penitentium  
unde Mat. Gaudium est angelis dei  
super uno peccatore penitentiam  
agente. Ideo cum ingenti gaudio  
post peccatorem vadunt lachrymas



## Compunctio

Luce 22

portantes corde. Figura Luce. 22. Discipuli de mandato xpi uerūt post hoīem portantem amphorā aque z in domo illius parauerunt pascha dño. Spiritualiter homo amphorā aque portans ē peccator penitēs cor lachrymis plenū ferens quē sequētes angeli intrant eius hospitii z parāt pascha domo. Ideo Ber. sup Cant. lachryme penitentū vinum sunt Angelorū qz in ipsis odor vite sapor gratie gustus indulgētie sanitas redemptis innocentie claritas reconciliationis iocūditas consciētie suauitas. *Fig. 4813* S

Qua expiationis sanctificat a Numeri. 31. Ministri mēse principis ante ministratio nis officiū debēt lauari z letissime ministratio nis officiū exercere alio quin abhorrēteos dñs i vident in mūdōs. Spiritualr nos fideles sumus ministri mens xpi quia intrantes ecclesiā accedimus ad mensam altaris vbi ipse pūmū suū para uit. sibi. n. ministramus orationes nostras z petitiōes nostras. si loti sumus z mūdū recipit libenter. si vō imūdi z fedi nos repellit. Isa. 65. dicens. Recede a me non appropinquas mihi quia imūndus es. Ideo anteq vadamus debemus abicere vestes imūndas. z loti aqua lachrymarū accedere ad exercendū ministeriū nostrū. Figura exo. 40. vbi precepit Moysi domin⁹ dicens. applicabis filios Aaron ad fores tabernaculi testimonij z lotos aqua indues vestibus factis vt ministrēt

mihi. Spiritualiter Moyses est diuini verbi predicator qui est exequ tor z pronunciator mandatorum dñi Aaron filij sunt fideles xpi. his ergo predicator suadere debet vt venientes ad hostiū tabernaculi. i. ad penitentiam que est eterne vite porta studeant per lotionē lachrymarū omnes peccati sordes detergere z veste candida a sacerdote per absolutionem vestiti audacter ad mensam domini accedāt z ppinent laudes debitas atqz gratiarum actiones. quoniam placidi apparebūt in cōspectu dei etiā si p̄io fuerint mltis sordibus inuoluti vnde petr⁹ Raue nas. Quis i seculo peccauit enormius paulo. Quis i religione grauius petro. Illi tamen p lachrymarū penitentia meruerūt consequi nō solū ministeriū sed magisteriū sanctitatis. *Fig. 4814* S

Iti quis renatus fuerit ex aqua z sanguine zc. Jo. 3.

Ex calido z frigido fit medicina temperata que valde sanatiua noscitur humani corporis z rō est qz sanitas existit i adaequatione humorū que est quedā temperies. Ideo simile inducitur a simili. Spūaliter ex calido sanguine xesu xpi z ex frigidis humanis lachrymis fit medicina multū ante nostre salutifera. Nam tante caritati xpi z tam caro precio quis respōdere pōt. quis persoluit sibi qd ei dare tenemur sed h temperāt lachryme ppunctiōis. Nam si nostra peccata ipz cruci dānarunt lachryme nostre ipm erga

Cy 40



## Compunctio

nos mitigant unde ipse ait pph  
tam in quacūq; die ingenuerit pec  
cator iniquitatū eius non recorda  
bor amplius. Figura numeri. 19.  
vbi legimus pcepisse filiis ysrael.  
Omnis ingt qui tetigerit humane  
anīe morticinū z aspersus nō fuerit  
hac amixtione polluet tabernaculū  
domini z peribit ex ysrael qz aqua  
expiationis nō est aspersus z vt pa  
teat clarius expositio nō q ex prece  
pro domini adducebat vaca ruffa  
sine macula que nunq; portauerat  
augū z extra castra ī cōspectu omniū  
īmolabatur z eius sanguine digito  
septies aspergebatur circa fores ta  
bernaculi. Inde ille qui tetigerit  
anīe morticinū aqua mixta cineris  
vace z conbuste aspergi debebat.  
Spiritualiter per hanc vacā sine  
macula que iugū nō portauerat sub  
audi purissimam carnem iesu xpi  
que nec maculata potuit esse actua  
li peccato nec iugum portauit origi  
nalis peccati. hanc igitur cōmemo  
rari debemus extra hierusalem; du  
ctam z in monte caluarie īmolata;  
pro nobis in conspectu omniū. Sep  
ties. 11. asperguntur sanguine illo  
tabernaculi quia si distunget z ordi  
nate pfitemur z peccata capitalia  
descendant in nos seu principalia  
z sancti spiritus dona sed assumen  
da est aqua lachrymarū si debeat  
fieri expiatio z propiciatio pro pec  
catis quia nisi penitent vite preteri  
te noua inchoari non potest z qui  
non flet qd debet non obtinet qd  
vult. Requiritur cinis. i. imitatio

humilitatis xpi qui dicit. Discite a  
nequia mitis sum z humilis corde  
Igitur quicūq; tetigerit mortici  
num anīe. i. peccatum mortale z  
sic non fuerit aspersus sanguine vi  
delicet aqua peribit de populo xpi  
no z delebitur de libro vite ergo  
cum imundos nos esse cognoscim;  
ad remediū passiōis lachrymamur  
recurramus z curabimur. vñ Ber.  
passiō tua dñe est vltimū remediū;  
singulare refugū desinēte sapiētia  
iusticia nō sufficiente subcūbentib;  
meritis illa succurrit. cū ergo dese  
cerit vltus mea nō p̄turbabor non  
diffidam scio quid faciam calicē. s.  
lachrymarū salutaris accipia z no  
men dñi inuocabo. *Ps. 115. 15*

Esiccavit dñs aquas Ma  
d ris. Josue. 2. Tēpōr magni  
estus cito tēstāntur aque  
et si magna aquarū p̄cesserit inunda  
tio. tāta. n. ē vis caloris solis desup  
vt aquas p̄gregatas cito despiciat  
Spūaliter tempore lachrymarū flu  
rus que effundūtur ex peccati ama  
ritudine adueniens calor diuini amo  
ris p̄ idulgentiā. Alia sic madefacta  
lachrymis tergit recipiēs solatio  
nes benignas. apoc. 7. Et absterget  
deus oēm lachrymā ab oculis. eoz  
Figura. 3. R. 18. Cū helias constru  
cto altāi z appposito sacrificio appo  
sitisq; lignis trib; vicib; aquā infu  
dit z fuit tam magna q̄ntitas aque  
vt repleretur ex ipsa vna magna  
fouea z tunc coram multitudine in  
uocato auxilio domini statim de  
scendit ignis z consumpsit omnia



## Compunctio

z adeo aqua siccauit vt ibi nullum  
aque vestigiū videretur. Spiritua  
liter per heliā subaudi xpi fidelem  
qui paciētiā aduersorū seipsum sa  
crificium sustinendo temptationes  
paupertatis z iniurie effundit triplex  
lachrymarū genus. s. ex desiderio  
celestis regni ex timore infernalis  
supplicij z ex recordatione sui pec  
cati clamat igitur pro xpi auxilio cō  
puncto corde. z illud sacrificium ac  
ceptans deus mittit spiritum sancti  
grām de celis excludentem omnes  
afflictiones z penas z cōferentē spi  
rituales cōsolationes. Ber. de cōtē  
ptu mundi. Felices qui lachryme  
quas benigna man<sup>9</sup> pditoris abster  
git z beati oculi q potius liquefiunt  
z affligūtur talibus q̄ eleuari in su  
perbia q̄ omne sublime videre q̄  
auaritie z petulātie famulari. *¶*  
*¶* 1916 Olo mūdare Mar. primo  
v sūmere reprehensibilis ē gra  
ui morbo laborās z cogno  
scens medicinā suo morbo necessa  
riam si illā non exercet. Nullus. n.  
cōpati tenetur sibi ipsi nō cōpatien  
ti. Spirituāliter peccator laborat  
mortali egritudine z tamen cogno  
scit illam posse sanari z mūdari la  
chrymis cōpunctionis z penitētie  
prout exēplariter videt p illa; simi  
les z maiores fuisse purgatos Am  
bro. li. sup Luc. Lachrymas petri  
lego. satisfactiōē nō lego. s; qd d  
fendi non potest abluī potest. Acuit  
amare vt lachryme lauarent deli  
ctum. Non inuenio qd dixerit q̄ q  
flevit. b Ambro. z nihilomin<sup>9</sup> pecca

tum petri maximū fuit quia xpm ne  
gauit. ergo debemus ad lachryma  
rum aquas accedere z omniū pec  
catorum nostrorū memores existi  
tes lachrymas per singula effunde  
re z sic purgabitur z mundabitur  
aniā nostra. Figura. 4. R. 5. vbi le  
gim<sup>9</sup> q Naamā a puella ysrāel ser  
ua vxoris sue suāsus iuit ad heliseū  
in Samariam z precepto illius de  
scendit in iordanem z septies ibidē  
lotus mundatus est z restituta est  
cāro eius sicut caro pueri paruuli.  
Spirituāliter Naaman leprosus de  
notat peccatorem qui peccati lepra  
percussus eicitur de sanctorum con  
sortio. habet tamen puellam seruā  
ex ysrāel per quam significat con  
scietia. b. n. videt omnia. Interpre  
tatur. n. ysrāel videns deum. b. n.  
suadet domine sue. i. anime vt cor  
accedens ad custodiā doctrine sa  
cre accedat ad prophetam heliseū  
qui interpretatur deus meus z de  
notat sacerdotem qui gerit vicem  
dei super confessiōe peccatoris. igitur  
suadet pro peccatis dolere la  
chrymasq; effundere pro illis sep  
ties. i. per capitalia vicia discurre  
do z anima eius innocentie restituā  
tur sic per lachrymas renouata vn  
de Grego. xi. Moraliz. Qui nescit  
lugere qd grauat proferre non. va  
let quod subleuat. vox cōpunctio  
nis poros aperit cordis z pennas  
virtutum fundit. Quandoq; festi  
diose mens de pugna vetustate re  
darguit alacri nouitate iuuenescit. *¶*



## Compunctio

*7. 14. 17*  
**I**mitate sunt aque Gen. 8.  
**V**idemus ciuitatē obsessā  
 nō eē turā. cū illi hostes pos-  
 sunt aquas prohibere. Nam sitis fer-  
 ro scemior est et scem<sup>9</sup> ferro pugnāt  
 pōt. n. homo ictū sagitte vitare scu-  
 ti ptectione vallat sed cordis ar-  
 ditatē potu destitutus sedare nō po-  
 test. Spūaliter aīa nra in vita pre-  
 senti multipliciter ē obsessa. Ber. i.  
 quodā fūide. hecūme dicit quid fa-  
 ciam quo me vta. vndiqz bella vi-  
 diqz tela volant. ē tū in tuto habēs  
 lachrymas punctionis. Nā p illas  
 extingūtur ardētes hostis tēptatio-  
 nes. his nō cessantibus arescūt vir-  
 tutes et nequētes aīam defendere  
 anima ē in periculo tradendi se in  
 manus dyaboli. Figura iudit. 7. cū  
 holofernes obsideret betuliā nihil  
 valuit ptra ipsam quousqz ciuitas  
 habūdauit aqua s; holofernes in-  
 uestigata subteranea canalīa fecit  
 obturari et sic ciuitas pūcata est  
 aqua et tūc filij ysrael perterziti  
 deliberauerunt sub statuto tempo-  
 re ciuitatez tradere holoferni. Spi-  
 ritualiter per betuliam quā habita-  
 bant filij ysrael subaudi animam  
 humanam quā inhabitāt memoria  
 intelligentia. et voluntas in quibus  
 consistit ymago dei. ergo quādiu  
 lachryme cōpunctionis fluunt a cor-  
 de omnes eius fortes sunt. sed vi-  
 de qz holofernes studet obturare  
 canalīa. Nota qz per tria canalīa  
 lachryme ad animā fluūt que sunt  
 cōsideratio celestis glorie medita-  
 tio infernalis gehenne et recorda-

tiō pteerite culpe. his ergo canalī-  
 bus apertis lachryme fluunt quibz  
 tota anime familia sustentatur vi-  
 de cassiodorus super ps. Fuerunt  
 mihi lachryme. m. panes die ac no-  
 cte sic dicit. Sletis est cibus anī-  
 ruz. corroboratio sensuū. absolutio  
 peccatorum. refectio mentiū lau-  
 crum culpārū. *Aug 14. 15* **L**

**L**uam voluntariā segre  
 p gabis deus. ps. videmus qz  
 quando stat terra sine plu-  
 uia vernies et serpentes multiplicā-  
 tur in tantum qz semina destruant  
 et aer ex hoc inficitur. sed magna  
 tūc subsequēte pluuia vernies et  
 serpentes omnes moriuntur et aer  
 purificatur et pestis et infectio re-  
 mouetur. Spūaliter cum anīa  
 nostra stat multum sine lachryma-  
 rum pluuia crescit in ipsa vernies  
 et inuidie voluptatum serpentes  
 auaricie et cupiditatum infectio su-  
 perbie et iniquitatum et cetera vi-  
 cia in tantum nascuntur opera bo-  
 na et semina bonarum operationuz  
 et cogitationum destruentia qz ani-  
 ma tota inficitur et marcescit. Ne-  
 cessaria est tūc lachrymarum plu-  
 uia ad tanta inēmicdā reparanda.  
 Figura gen. 8. vbi legitur qz terra  
 erat tota corrupta in tantum qz vi-  
 rit deus. penitet me fecisse homi-  
 nem. Igitur missum est magnum  
 aquarum diluuiū et extincta est  
 caro vniuersa que erat super terre  
 superficiem et mansit Archa in  
 qua saluati sunt. 8. per senē positus  
 est Arcus in fedus. et a columba

*Gen 8*



## Compunctio

portata ē oliuā virēs i archā. Spiri-  
tualiter p terrā ifectā subaudi infe-  
riorem hominē q nūmū deum gra-  
uat voluptatibus z peccatis tāta in-  
fectio crescit ex eo q nisi vnda la-  
chryme intercedat nō remanebit in  
aīa quicqz boni. sed si celitus mitta-  
tur ad cor lachrymarū diluuiū ex-  
tinguetur oīs caro. i. carnalis affe-  
ctus recōciliat deus z archum sue  
irerēuoluit vt non possit nos pcuti-  
re qz corda versus terrā posita est  
Remanent .8. beatitudines viuē in  
aīa que numerāt i Mat. 8. Beati  
mūdo corde zc. portat columba. i.  
gratia dei oliuā virentē quā pacē  
z tranquillitatē anime portat z pscien-  
tie. Ecce bonū qd sequitur ex lachry-  
marū inundatione. vñ Criso. super  
Mat. sicut post vehementes hyni-  
bres aer mūdus z purus efficit ita  
etiā post lachrymarū pluuīas sereni-  
tas mentis cōsequitur atqz trāquil-  
litas. *Item .1. p. 19* **M**

**L**uminis ipetus letificat ci-  
uitatē dei. ps. Cōsueuerunt  
obsides iuxta ciuitatem ca-  
strū ligneū erigere aliquādo eque  
magnitudis z altioris qz sunt muri  
ciuitatis z tunc ciuitas nō est ī tuto  
quā i talibus castris sūt sagittarij  
probiētēs sagittas i ciuitatē etiā;  
possunt inde plicere ignem ī sua ci-  
uitate z multa alia lesozia quibus  
ciuitas possit pdi. sūmū tamen reme-  
diū est vt secrete aqua ducatur p  
subteraneos micatus ad locū vbi  
illud batifoliū ē erectū quia cum  
nō habeat fundamentū firmū ipetu

aquarū diruet z sic liberabit ciui-  
tas nō habentibus hostibz locum  
vbi possint se tueri. Spūaliter dya-  
bolus cupiens expugnare aīa; nra;  
erigit z nos batifoliū cogitationū  
malaz z ibi collocat suos expugna-  
tores. s. supbiam inuidiā z alia pun-  
cipalia vicia z itantū erigitur ali-  
quādo erga nos q aīa nra nō ē in-  
tuto qz sagittas ignitas cupiditatis  
aliquādo sagittāt ad aīam aliquan-  
do inuidiciā carnalitatis aliquādo  
lapides ire zc. Que qdem si consen-  
sum feriant voluptatē ciuitas anie-  
pdita est. sūmū ergo remediū est clā-  
p oculos cordis lachrymarū flumen  
emittere qz si attingit ad castrū fun-  
ditus illud diruit z capiet ibi dya-  
bolus i cisterna sua z capiet z con-  
fundetur. *Ambr.* Figura. Naū .2. vbi vi-  
dit ppheta erectū hēdificiū ad mo-  
dum tēpli z apte sunt flumīozū porte  
z tēplum statim diruptū ē z miles  
ibi assistens captiuus ductus est.  
Spiritualiter subaudi p illud hēdi-  
ficiū congregationē tēptationū quā  
studet dyabolus erigere iuxta cor  
nr̄m z ibi morat dyabolus cū exerci-  
tu vicioz vt capiat aīam p consen-  
sum sed si flumū lachrymarū nutta-  
mus munitiones eius z ipm sub la-  
queo captiuam. Exēpluz habemus  
de Magdalena ptra quā dyabolus  
magnū construxerat propugnacu-  
lum. Illa tamē oīa lachrymado de-  
struxit vnde cyprianus i li. de agen-  
dā penitētia. Absterge lachrymis  
tuas catrices sicut peccatum mu-  
lier illa in euāgelio z fetorem sui



## Detractio

erroris abstergit sic culpā dissolvit et  
omnibus q volunt veniam pmerere  
ri magisteriū presticit. *fig 1120* N  
Ubes transierunt ps. 134  
n aliquādo nubes ex materia  
amara generetur vt pz de  
vaporibus eleuatis et i nubes pden  
satis nihilomin⁹ virtute celestiu  
bes ille i pluuiā redacte dulcissime  
sunt et fecundant terrā. Spiritualiter  
cor peccatōis pparatur Mari. Isa.  
57. Cor impij quasi mari feruens. Igi  
tur cor peccatoris amarissimū est  
peccati amaritudie verū est q iter  
dum virtute radij solis. i. diuine gra  
tie eleuat vapores. i. p̄siderationes  
carnales doloris nubes et amoris.  
et redacte in lachrymarū pluuiam  
dulcissimā fecundant agrū anie vt  
producat fructus bone operationis  
deo acceptos et gratos. Figura. 3.  
*fig 118* Nubecula parua ascēdebat  
de mari et ecce celicōtenebrati sūt  
et facta est pluua grandis sine qua  
fuerat terra tribus annis et mēsis  
6. ppter qd fuerat esuries magna  
et tunc facta ē habūdantia magna.  
Spūaliter Nubecula de mari ascē  
dit qñ p̄punctio de peccatis p̄surgit  
et tenebratur celi qz anime vtutes  
celestibus similes p̄tristatur vt est  
memoria intelligētia et volūtas cō  
uertitur i pluuiā nubes eleuata quā  
do p̄trito de corde vsqz ad oculos  
puenies resoluitur in lachrymas.  
Secundatur aia virtutib⁹ et bōis opi  
bus que sterillis steterat. 6. misericor  
die opibus pp. 3. mala qb⁹ fuerat oc  
cupata. s. p̄cupiscētia carnis oculoꝝ

et supbia vite pz ergo q dñi cū am  
ritudie peccata nra p̄sant a nobis  
vt dñi i pluuiā vtutū ob dei timore;  
q̄ta subsegitur inobis consolatio et  
dulcedo. vñ Ber. i suis meditatio  
bus ecce inqt me miserū multis me  
roribus plenū dñi vitam meā timco  
dñi peccata mea cōsidero dum iudi  
ciū tuū formido dñi horam mortis  
cogito. dñqz hec et alia meū p̄tra  
cto lachrymarū cōsolaturus ades so  
lita pietate et iter has querellas ni  
miosqz ploratus atqz p̄funda suspi  
ria cordis assimis mēstā atqz anxīā  
aiam meā et mentem sup alta mon  
tium deducēs locas iter pascua pa  
radisi quibus tñ refocilat⁹ diuitijs  
et miseriarū oblit⁹ in te vera pace  
requiesco. hec Ber.

Detractio. *fig 1121* A  
Oris canes ipudici et vene  
fici. Apoc. 22. Aliquicanes  
adeo sūt inūdi vt sp̄ turpio  
ribus vescātur et sumūt vomitū et  
oēm inūdiāā vescūt. sūt et cū h p  
ditores. qz hoīb⁹ blādiētes insidiāt  
eis vt mordeāt eos retro. Spūalr  
canes inūdi ibi denotāt detracto  
res quoz lingua ad turpia p̄ximoz p  
ferēda sp̄ p̄p̄ta ē blāditiū i facie  
et retro mordēt et sepe replicāt ma  
la q pādūt. Figurati sūt p̄ cāes geo  
medert Jezabel. 4. R. 2. Jezabel i  
terp̄nat sterquilinū et ibi comedūt et  
vescūt sp̄ inūdis. Nō enī narzant  
bōa q viderūt s; solū fuāt turpia q  
p̄ferāt turpiōes sūt purgātib⁹ latrī  
nas qz isti portāt sterc⁹ i spatul⁹ isti  
vō i ligula hī canes neminē dimittūt



## Detractio

illseu nō ē qui subterfugiat morsus illoꝝ. vii. valerius maximus li. 3. Nulla tā modesta felicitas est que malignitatis dentes vitare possit. Diuites. n. sunt alienis iacturis lo cup letes alienis calamitatibus im mortales funeribus. *Fig. 122.* B

Rit nobis clauis i oculis z  
e) lācea i spatulis. Nūeri. 34.

Nō. q. scorpio āterioribus brachijs blanditur sed carnes di sponit ad vulnus cauda vero quasi aculeo pugnat i fūdēs venenū mor tiferū. Spūalr detractor blandit̃ vt scorpio q. i facie z retro percu tit. dispōit ēt aures audiētum aliq virtuosā illius cui vult detrahēre vt i ducat audiētes ad credēdu; ve nenosā que cupit pferre. Sbigra talis est prudens z sapiens. verus ē q. ē latro. zc. Figura Iudiciū. s. Jael primo prebuit lac sūare z eo dormiente pfixit capiti suo clauū. Spūaliter lingua detractoris pūo leuia z suauia ministrat vt possit li berius mortiferā detractionē pfer re. Ideo talis lingua bene acuto ia culo cōparat̃. Ber. i quodā sūone Nunqd nū lancea ē lingua detracto ris profecto acutissima que tres pe netrat ictu vno. i. cui detrahut se ipsuz z audiētes. *Fig. 123.* C

Edit terra eoꝝ ranas. ps.

d) Nō. q. rana existens in luto noctis tpe multum clamat tpe lucis tacet. Dicit. n. Iosephus q. tres sūt spēs ranaz quaruz vna stat i luto alia in terra z vocat̃ ra bota z ē venenosa valde, alia vō

minuta ē z breuis z solet tpe mā gni estus post pluuia apparere i teria suē i puluere. Spūalr p Ra nas multū clamorosas subaudi de trahētū liguas q. i nersi sunt i luto peccati vsqz ad guttur ignorantes fetore ppiū. z alios detractionuz clamorib⁹ ingetant. Tacēt i die. s. cū eoꝝ detractiones possunt depre hēdi mēdaces. garriūt aut i aurib⁹ eoꝝ a qbus se vidēt libēter audiri. Triplex ē detractoris spēs. Aliqui i aque superficie clamāt q. superficie peccati pxiū vidētes hoc cū de tractionib⁹ z adulationib⁹ pandūt dicētes z affirmātes verū esse qd nesciūt. Aliq vō occulte simulāt z sonuz faciūt dulciore pponētes ex malignitate falsa crimina pxiū fraudulenter iponūt. de his pphe ta loquit̃. vii. f. s. Sepulcrū patens ē guttur eoꝝ. l. f. d. a. Alia ē species Ranaz minutaz sed multū sedant aerē hi sunt detractores q. inter dū z si nō mētiuntur detrahēdo. fedī tū sunt i sup lubrica q. proferūt ob seruādo. Nō arguūt pxiū de pec cato vt seruent caritatis pceptum sed corā oibus murmurāt vt corā oibus delinquentem i fāment. Iste sunt Rane que sedauerūt egyptuz. Figura Apoc. 16. vbi beat⁹ Johā nes vidit de ore bestie tres spūi tus imūdos exire i modū Ranaz. Spūalr p hāc bestiā subaudi dya bolū p cui⁹ statū seu anellitū detra ctores loquūt̃. Et hi q. libēter audi unt detractores. Ber. i li. de pside ranōe. detractor i gr z liber⁹ audi



## Detractio

tor uterq; dyabolum portat in lin  
gua.

77 127

**D**Euorabunt eos aues moriui  
d amarissimo. Deut. 32. 116.  
q sunt qda aues comedetes  
grana z sunt mude z humano vsui  
vtiles vt sunt colube z turtures.  
Alique vero comedetes cadauera  
vt sunt corui z vultures. z he aues  
sunt imunde. Ideo i sacrificio poni  
no poterat vt p i leuiti. Aues ho  
mude i sacrificio ponebant. Spua  
liter p aues mudas subaudi simpli  
ces viros z sanctos refrenates lin  
gua; sua. z no aperientes os suu in  
dolo pximi. hi. n. sunt sacrificium  
deo acceptu. Isti ascendet in mōtes;  
sanctu dñi z stabūt in loco sancto  
suo i eterna beatitudine p aues ho  
imundas subaudi detractores car  
nes primorū comedetes z laceran  
tes. Et merito dicūt imundi qz om  
niū hominū imundicia portāt i lin  
gua illa vescuntur z sup illa rege  
scunt. Nā si i vno z eodez homine  
aspiciāt multas virtutes nullamq;  
earū capiūt obseruāt si quicq; pecca  
ti videre possint sup illo quiscunt  
illud lacerāt illō pferūt z ampliāt  
z p illud oia bona acta extinguunt  
z sic lacerāt carnes primorū ama  
rissimis morib; z alijs ē laceran  
do pponūt. Cōtra tales loquitur sa  
pi. puer. 23. Noli iquit cē i puuijs  
potatorū. neq; comedas cū eis qui  
carnes ad vescēdū pferūt. Que v  
ba exponēs. Greg. 14. mora. sic ait  
carnes ad vescēdū pferre est inco  
loquutione derogationis vicisim p

ximorum vicia enarrare. hi igitur  
velut imūdi spernunt munda z am  
plectuntur ster cora. Figura. Gen. 8.  
de archa fuerunt mīsi coruis z  
colimba. Igitur coruis inēto cor  
pore sup illud quiescēs nō amplius  
ad archam reuersus est. Colimba  
vero reuersa est portans ramū vi  
rentis oliue. Spūaliter volant per  
hanc vitā simplex z detractor hic  
inde. Sed detractor inuenta putre  
die culpe alicuius residet ibi z i il  
la pascitur z quiescit oblit; redire  
ad cōsortiū dei z sāctorū. super illa  
nō residet colūba. i. Simplex z re  
ctus. sed iuentis virtutib; z bonis  
operibus in proximo illa imitari  
studet z cū virente caritate vadit  
ad xpm cū angelis. Sed nō q aues  
pacto auide capiuntur ibidem sepe  
qz circa illa occultus ē laqueus vel  
sagittarius z sic capitur vī feritur  
sic ptingit d detractori. Auidus. 11.  
de detractōne iter dū nō aduertit  
corā quib; loquatur z quid loqua  
tur. z ideo sepe i mendacio captus  
vituperatur z cōfundit. vñ hiero.  
ad rusticū monacū sicut inquit sa  
gitta si mittatur ptra durum non  
nunq; reuertitur i mittentē z vñ he  
rat vulnerantem ita detractor cū  
viderit tristē faciem audientis  
immo non audientis. sed obturan  
tis aures suas ne audiat saniem il  
lico cōticescit. patet vultus. herēt  
labia. salua siccatur. 77 128. E

Ud detur tibi a tgd appo  
natur tibi ad lin gua; dolo  
sam. ps. segtur. Sagitte po  
f ij



## Dyabolus

tentis accute. Cum videt homo fe-  
 ram super se aperto ore venientem  
 debet si potest a distantibus illam  
 percutere sagitta vel lancea. Ideo  
 optime fuerunt sagittarij per nemo-  
 ra siluestria archum vel pharetrā  
 portantes. Spiritualiter detractor  
 cōparatur fere quia aperto ore lin-  
 gua dolosa paratus ad proximorū;  
 voracitatem habet dentes ad laniā-  
 dum carnes omnes unde cassiodo-  
 rus super ps. Dentes dicti sunt a d-  
 mēdo quia sicut dentes demūt par-  
 tes ciborum ita et isti opiniones ho-  
 minū corrodunt sūmū; igitur reme-  
 dium est feris talib⁹ sagittas accu-  
 tas dirigere p̄ has sagittas subau-  
 di increpationē detractores ferien-  
 tem. unde cum detractor cupit au-  
 res boni replere primorum pecca-  
 tis. debet audiens illū digna repre-  
 hensione percutere sic legimus nos  
 xpm phariseis fecisse cum detrahe-  
 rēt sancte discipulorū simplicitati q̄  
 s. nō lauabant sibi manus cū come-  
 dere debebant et xps eos repercul-  
 sit grauiori sagitta cum eos de trās-  
 gressionē dūmū mandati increpa-  
 uit. s. de inhonoratione parentum  
 sic igitur percutitur sagitta verita-  
 tis peccator cui in proprio peccato  
 arguitur. Non. n. cessat detrahēre  
 paribus et maioribus. Super h̄ ha-  
 betur Figu. de vtroq; Gen. 4. Cha-  
 ym occidit Abel fratrem suū sed sa-  
 gitta Lamech interfectus est perse-  
 cutus est Saul regem Dauid maio-  
 rem se. p. R. sed sagittariorū vulne-  
 ratus sagittis a proprio armigero

occisus est. Spūalr peccator fratri  
 nō par cit nec patrem agnoscit om-  
 nes lacerat pares et maiores vt di-  
 ctum est. ideo vt fera pexima reper-  
 cussus vulneratur Iterū sagittis ē  
 crepationū plagatur cū in propria  
 detractōne subcumbens cōfundit  
 unde sup p̄rio ps. Cōprehendatur  
 in cogitationibus quibus cogi. dicit  
 qdam expositio veritatis noticia in-  
 nocentiā protegente clam detracto-  
 ris lingua nitebat percuttere reper-  
 cussus p̄fusioe detractor langueret  
 palent vult⁹. herent labia. caput d-  
 ponitur. lingua inuoluitur. crura defi-  
 ciūt. cadūt brachia. nescit quid pro-  
 ferat fact⁹ tanq; vas p̄ditū; audies  
 vitupationē multorum. i. videns se  
 vitupari a multis.

Dyabolus. *78. 16. A*

Ixit inimicus psequar et cō-  
 prehendam diuidam spo. et  
 rep. a. m. ps. Cū. n. homo  
 cū inimico suo pactum seu p̄uentione  
 nem iuenire nō potest nisi totaliter  
 se subiciat potius debet se morti ex-  
 ponere q̄ sic viliter se tradere serui-  
 tuti. unde tullius de q̄stionibus. Cū  
 ingit tempus et necessitas postulat  
 decertandū est manu et viribus et  
 mors seruitutis turpitudini est ap-  
 ponēda. Nam occidi pulchri⁹ est q̄  
 ignominiose seruire. Spūalr dy-  
 bolus ē inimicus crudelissim⁹ et val-  
 de male ci seruientes tractat. Bre.  
 in omel. Iniuistū est seruire dyabo-  
 lo q̄ nullo placatur obsequio ergo  
 poti⁹ debēt morti fideles se deffen-  
 dendo ei⁹ resistēdo disponere q̄ p

67 4



## Dyabolus

consensum peccati illi se subicere.  
 Figi. Numeri. 21. Vbi legim<sup>9</sup> q<sup>d</sup> fi  
 lij ysa<sup>l</sup> venientes de egypto et cun  
 tes ad terrā promissionis oportuit  
 eos necessario ire per terras atq;  
 p<sup>er</sup> fines vrbium Seon regis amor  
 reorū ad quē missis legatis et datis  
 promissionibus nihil tangēdi de p  
 tinentibus ad ipm etiā nec gutam  
 aque de cisternis suis nō valuerūt  
 obtinere vt tantū viam regiā gra  
 derentur. Sed Rex ille Seon para  
 to exercitu inuasit illos filios ysa<sup>l</sup>  
 omnes eos cupiēs capere et expolia  
 re et occidere. Qd vidētes filij ysa<sup>l</sup>  
 ascenderunt i gaza et viriliter dimi  
 cauerunt et obtenta victoria fuga  
 uerunt Regē et gētes eius et vrbes  
 illas obuserūt. Spūal<sup>iter</sup> Rex Seon  
 significat dyabolū quia Seon iter  
 pretatur elatus et ipse dyabolus di  
 citur rex super omnes filios supbie  
 filij ysa<sup>l</sup> sūt fideles xpi qui i ma  
 ri rubro baptizati exierūt egyptu;  
 originalis peccati et p<sup>er</sup> desertū hui<sup>9</sup>  
 vite peregrinātes tendunt ad terrā  
 promissionis celestis trāsire oportet  
 p<sup>er</sup> huius vite presentis multas ille  
 cebras vbi Seon. i. dyabol<sup>9</sup> regnat  
 mittim<sup>9</sup> legatos cū p<sup>ro</sup>missionib<sup>9</sup> et.  
 qñ omnib<sup>9</sup> operib<sup>9</sup> Sathane abze  
 nūciamus et p<sup>ro</sup>mittimus fide pura  
 trāsire sine oī eius facultate sed ad  
 id pactū dyabolus stare nō vult nō  
 est eo p<sup>ro</sup>tentus expoliare te vult vir  
 tutibus et occidere peccato. quid fa  
 ciendū est. ascendamus i Gaza que  
 interpretatur mādātū impletio ascē  
 damus igit<sup>ur</sup> ad dei mandata seruan

da cōplendo omnia per caritatem  
 et statim hic hostis p<sup>ro</sup>fictus et omnis  
 eius exercitus euanesceat vñ cassio  
 dorius sup<sup>er</sup> ps. Caritas est mors cri  
 minū virtus pugnantū palma vi  
 ctorū cōcordia mentu<sup>m</sup> et societas  
 electorū.

Dyabol<sup>9</sup>. *Aug. 127 B*

Uanta malignatus est mi  
 q<sup>ui</sup> micus i sacro. ps. Cōsiderā  
 tes se habere hostem prodī  
 torem et plenum caliditate nunq<sup>ue</sup> se  
 dicūt adeo tutos credere quā sum  
 ma diligentia sibi caueant multo  
 plures aliquādo proditōe q<sup>uā</sup> gladio  
 substernūf. Nos habemus hostem  
 proditorem qui vidēs nos p<sup>ro</sup>ficere  
 in virtutibus die noctuq; nos im  
 pugnare nō cessat et quos nō potest  
 palam superare occulte et proditorie  
 conatur decipere. Augu. in li. Sol  
 hlo. dyabolus inquit nūc hic nūc  
 illic nūc agnum nūc lupum nūc te  
 nebras nūc lucem se ostendit et sin  
 gulis gbusq; qualitatibus locis  
 temporibus scdm varias rerū mu  
 tationes varias exhibet tēptatiōes  
 Nam vt tristes efficiat tristatur. et  
 ipse vt gaudentes illudat fugit se  
 et ipse gaudere. vt spirituales de  
 fraudet in angelum lucis se transfi  
 gurat. vt fortes opprimat apparet  
 agnus. vt mites deuoret apparet lu  
 pus. et ad h<sup>oc</sup> quis ydoneus recogno  
 scere quis reuellauit speciem vesti  
 menti eius et girum dentium eius  
 agnouit. h<sup>oc</sup> Augustinus. Cauendum  
 est igitur ab astutia talis hostis  
 ne incautos nos inueniens crude  
 liter nos perdat. Figura Judi.

*Judi. 19*

f iij



## Dyabolus

12. vbi legitur q<sup>d</sup> tribub<sup>9</sup> dan cū  
terram propriam non haberent ni  
serunt. s. exploratores in montem  
effraym unde venerunt in lachis q<sup>u</sup>  
interpretatur filia et considerata  
inepta custodia cuius erga ciuita  
tem redeuntes ad suos dixerunt.  
eanius ad possidendum ciuitatem  
optima; vbi nihil deest de his que  
nascuntur in terra non erit labor  
ipsam capere cum gentes disperse  
sint hinc inde per agros nec vlla vi  
get in ciuitate custodia. cōgregato  
itaq; exercitu venit dan in lachis  
et in ciuitatem et sine custo  
dia reprensus debellauit et cepit et  
percussit gentes eius et succendit eā  
igne quo facto eam rebedificauit  
denovo et ipsam vocauit ciuitatem  
dani et sic postmodum vocata est.  
Spiritualiter per dan subaudi ip̄s;  
qui sorte distributionis inter filios  
ysrael. i. inter Angelos dei nullam  
habet possessionem unde cum bea  
tus Jo. de tribub<sup>9</sup> omnibus ysrael  
beatos nominaret Apoc. 7. non ibi  
nominauit de tribu dan. est igitur  
ille inimicus viatorū fidelū īsidia  
tor per innumerabiles temptatiōes  
Gen. 49. fiat dan sicut coluber in  
via tē. Igitur mittit. s. explorato  
res in lachis que interpretatur filia  
leonis quia anima humana redēpta  
est sanguine vincētis leonis de tri  
bu iuda. s. exploratores sunt. s. sen  
sibiles appetitus per quos dyabo  
lus inuestigare nititur de anime cu  
stodia. Alio autem modo nequaquā  
scire potest dyabolus huiusmodi ci

uitatis intrinseca. Aug. in libro de  
diffinitionibus occultarū dignitatū  
internas inquit cogitationes anie  
dyabolus; nō videre scimus sed mo  
tu eas corporis ab illo. et affectio  
num indicij colligi didicimus expe  
rimento. cū igitur ille hostis mali  
gnus animā vacantem ceperit et cū  
uisei. s. memoriā. intelligentiam et  
voluntatē pagrū voluptatū disper  
sas nec est in anima qui hos explora  
tores intrare vsq; ad cor prohibeat  
per consensum congregans magnū  
viciōrū exercitum accedit ad illam  
quam sine p̄taditione capiens ci  
uibusp̄percussis. i. bonis operibus  
succendit perdit anima nomen p̄  
num quo dicebatur filia xpi et suc  
censa igne cōcupiscentie vocatur ci  
uitas dan. i. dyaboli vsq; in semp̄  
ternum ergo satū est nō adhibere  
custodiam; inter tales inimicos mor  
tales. vnde Aug. i. Solilo. peria in  
saniam nostra quā cū continue videa  
mus cōtra nos draconē ore ap̄erto  
paratum ad deuorandū nihil om̄i  
dormimus et lasciuimus i pigricijs  
nostris tanq; securi ante eū; q̄ nihil  
aliud desiderat q̄ vt nos p̄dat. mi  
micus ille vt occidat semp̄ vigilat  
absq; somno et vt nos custodiam<sup>9</sup>  
nolum<sup>9</sup> nos vigilare a somno. **E**  
**ps. 125** Jecisti eos dum alleuaren  
e tur ps. Prudentes exerci  
tum duces student in p̄  
liis inimicos p̄uenire et eos inua  
dere antequam sint in acie ordina  
ti. Interdum enim antequam con  
gregari possint sunt pauci et inter



## Dyabolus

mes et habiles ad subcubendū de  
bēt igit tūci uadi. optinē. n. victo  
ria q̄ ppriā gēte saluat. Spūaliter  
dyabolus inimicus hūani generis  
cōtinue nos ifestas cōtinue nobis  
parās ifidias p̄tunc cur cuit querēs  
quē duoret. ergo anteq̄ i acie p̄tra  
nos exercitū suū par et debem⁹ ip  
sū; iuadere et gētem suā percutere  
anteq̄ crescat. gētes enī; et pugna  
tores dyaboli. sunt peccata que cō  
gregāt i acie p̄ hūc modū. p̄mittit  
malas suggestiones. scđo suadet ma  
los p̄sensūs et tertio iducit ad ma  
la opa. vltimo ligat victos suos ma  
la p̄suetudinē et sic occidit et mactat  
si ergo ipsū; vis prostrare et vicere  
primā acie iuade anteq̄ secūda suc  
currat q̄ si expectas secūda victus  
es. Si primā iuadas victor es. sta  
ti liber es a dyabolo. *Figura exo.*  
*12.* pharao statim dimisit filios ysi  
cum auro et argēto exire egyptum  
libere percussis p̄rogenitis ab ho  
mie vsq; ad peccus. Ipse vero cū  
egyptijs remanētib⁹ i luctu et plā  
ctu. Spūituali p̄ pharaonē subau  
di dyabolū. p̄ primogenita sua sub  
audi malas cogitationes quibus per  
cussis victores xp̄i fideles sunt. et  
saluo virtutū eorum exercitū p̄gūt  
libere ad p̄missionis terrā. et dya  
bolus cū suis remanet in tristitia.  
Sed nota q̄ debent iter fieri ab ho  
mie vsq; ad pecc⁹ p̄rogenita dya  
boliq; suggestiones quas ad corp⁹  
et ad animā; mittit debent gladio  
discussus occidi. ne i aliquo modo  
per consensum in nobis crescere

possint. vnde hiero. i quodam epi.  
Dū iquit paruos ē hostis occide il  
lū. vt malitia elidatur i semine. et  
sic p̄sternatur dyabolus antequā;  
crescat.

*Ps 129*

In te paruos venire ad  
me. Videmus sensibiliter i  
arboribus et plātis q̄ si le  
dantur i florib⁹ totus eius fructus  
sequēs ledit⁹ et rō est q̄ flos est p̄ i  
cipiū ex quo fruct⁹ egreditur. Sp̄i  
rituali r̄ q̄ suo modo dicis de arbo  
rib⁹ methaphisice notandum ē et  
sic i hoīb⁹. Nā i hominē seminari  
tur et plātantur bone ispirationes  
adeo cū icipimus bona cogitat⁹ vlt  
bona et sancta monita a p̄dicatore  
audire. *Florēt. n.* cū illa p̄ volunta  
tem et cōsensū icipim⁹ amare et de  
liberatiōe p̄plēdi et exercēdi p̄ op⁹  
Sed si debiles sunt isti p̄cept⁹ et nō  
sunt firmati i arbore p̄ p̄suetudinē  
facile possunt cadere leuis tēptatio  
illos pōt ledere. *Idē* dyabolus illo  
rū cognoscens infirmitatē multū;  
ifidiatur illis ne crescāt q̄ iam fir  
mos sic ledere nō posset. *Figura exo.*  
p̄rio. vidēs pharao populū i ysaēl  
p̄ficere timuit ne cresceret et ideo  
ordinauit paruos suffocari i ago  
Spūali p̄ pharaonē subaudi dya  
bolū qui p̄p̄t⁹ xp̄i conat⁹ detinere i  
peccatis. Cū enim aspicit virtutes  
crescere i nobis conatur extingue  
re p̄mos bonos p̄ceptus vt non  
crescāt p̄ opus et p̄suetudinē et hoc  
cupit facere i aquis deliciarū mun  
di in quibus sepiissime moriuntur  
et submerguntur p̄ima bēa cpa. *Idē*

e iij



## Dyabolus

est summa diligentia custodiendus ē  
ager aīe nostre ne hominū inimic⁹  
ledat animen nostre fructus ī primo  
floze quibus assidue īfidiatur. vnde  
petrus Rauēnas super Mat. Dya  
bolus īquit semper primordia bōa  
pulsat. captat rudimēta virtutū; si  
sancta sunt ortu festinat extiguere  
sciens qd ea subuertere fondius  
non posset. *Ps. 130.*

*E*  
Oluerūt tēplū sanctū; tuū  
p ps. Crudelis hostis deuicta  
z capta ciuitate ipsam de  
struit munitionib⁹ ne ampli⁹ apta  
sit eidem resistere z sic pstratā eā  
dimittit vt nō ad resistendū sed ad  
patiendū sit apta. fit ergo īmundior  
qz disruptis muris atrij bruta mu  
ralia totū deturpūt. Spiritualiter  
dyabolus ē tyrānus crudelissimus  
Nā ptra animā nostrā si pōt obti  
nere victoriā ad illā; īnirans oēs  
hūiles subripit z exterminat muros  
cordis z ante muralia z sensus z  
cogitatiōes diruit vt ibi brute ei⁹  
cogitatiōes morent. *Figura. 4. Re.*  
*22.* vbi legimus qd Nabuzardan  
p̄iceps exercitus Babilonis obtē  
ta yerusalē expoliāuit tēplū z illa  
que inde abstulit dicūt h̄ fuisse can  
delabzū lūmis altare aureū; men  
sas p̄ponis coronas facies tēpli  
vasa īcensī vasa aque sacrificij ve  
stes sacerdotales z postmōz oēm  
spurciā iduxit ī tēplū. Spūalr  
dyabol⁹ vicēs aīam nostrā ītrat tē  
plū cordis z mētis nostre. Et p̄io  
extinguit cādelabzū lumen. i. execat  
iudiciū rōnis, secūdo subripit al

tare aureū p qd caritas notat. ter  
tio mēsas panis p̄ponis evertit ac  
destruit p quas subaudi p̄dicatiōes  
vbi dei qd dicit panis spūalis aīe  
quarto coronā facit tēpli remouet  
qz delet de facie verēcūdiā; z ru  
boze peccādi vt aīa efficiatur qua  
si meretrix sine fronte. quinto de  
struit vasa incensī p que notantur  
orationes deuote. sexto vasa aque  
sacrificij qz peruertit cor z oculos  
ne ibi īueniri possit lachrymaz; cō  
tritio p quā fit deo acceptū sacrifi  
ciū nrm. vltio lacerāt vestes; sacer  
dotalē. s. īnocētie palū qd nobis  
xps acquisiuit z qd accepimus ī  
baptismo. his igitur expoliatis mī  
ser hō qui erat tēplū dei efficitur  
dyaboli p̄tribulū z receptaculū;  
getis babilonis. i. demonū īferna  
liū. vñ Aug. ī solli. Ipsi inquit ob  
seruauerūt me z despererūt me vt  
dētes sinate. diuiserūt sibi vestimē  
ta mea qb⁹ honoraueras me. fece  
rūt sibi pacē p me. sub pedib⁹ suis  
cōculauerūt me. fecibus peccato  
rūz polluerūt tēplū factū tuū. po  
suerūt me desolatū tota die mero  
re p̄fectū ibā post eos cec⁹ z nud⁹  
z illaqueat⁹ funibus peccatoz tra  
hebāt me post se ī circuitū d̄ vicio  
ī viciū de luto ī lutū z ibam absqz  
fortitudie ante faciē subsequētis.  
Seruus erā. seruitutē amabā. cec⁹  
erā. cecitatē amabā vt desiderabā  
vinc⁹ crā. vincula vero horreba;  
Amarū dulce. z dulce amarū; pu  
tabam. miser h̄ nō cognosceba qz  
sine te eram.



## Dyabolus

**h** 131 **Q**uod dñs oēs magnificos  
meos de medio mei. Tren.  
p. Tyrānis obtineris ciui-  
tate statim studet pdere nobiliores  
z potēiores z illos quos suspicat  
posse sibi ciuitatē rebellare. vulg.  
n. dimittit. s. occidit potētes. Spūa-  
liter dyabolus ē tyrānus crudelissi-  
mus iō capta aīa nostra statim virtu-  
tes potētes. s. acta penitētie pimit  
p que pcepit posse aīam captā amit-  
tere. Figura hiere. 22. vbi legim.  
q Nabuchodonosor postquā cepit  
hyerusalē z ipsam igne succendit  
ipse aprehendit sedechiā regem z  
aprehēdit oēs principes iuda z in-  
terfecit illos. postmodum alios re-  
gis ante oculos patris occidit quo  
facto erunt oculos regis z detulit  
eū cecū ī babilonē vbi posuit cum  
ī carcerē vsq; ad diē mortis sue.  
Spūaliter p Nabuchodonosor sub  
audi dyabolū. Iste igitur postq; pu-  
gna peccatorū vicit hyerusalē id est  
animā. Ipse occidit principes iuda  
iudas interpretatur p̄fessio p̄cipes  
n. p̄fessiois sunt tres. s. cōtritio cor-  
dis. manifestatio oris. z satisfactio  
operis. hos igitur p̄cipes ī capta  
z obellata aīa dyabolus. conatur  
occidere. qm̄ si illi viuerent cito ci-  
uitatē dyabolo rebellaret. occidit  
vlterius oēs filios regis qz omnes  
anime virtutes z virtuosa extigū-  
tur opera que facta fuerūt ī statu  
grē. Excecat Rex. s. rōnis lumen  
z sic miser peccator de rege factus  
fuit excecatus ducit ī babilonē. i. ī  
p̄fusione z ignominia z viculis pec-

catorū suoz ligatus velut fortissimis  
catenis pseuerat ī manu dyaboli  
vñ Aug. i. li. p̄fessio. Suspirabā igit  
ligatus nō aliō ferro s; mea ferrea  
volūtate. velle. n. meū tenebat ini-  
micus z d illo mihi catenā fecerat  
z p̄strixerat me. Ex volūtate facta  
ē libido z ex libidine facta ē p̄suetu-  
do z ex p̄suetudine facta ē necessitas  
Sola grā dei liberat hoīes. **S**

**h** 132 **O**lite tāger x̄pos meos. ps

**n** Tāta ē rabies z nocēdi au-  
ditas aliquoz aīaliū qz si  
posita rñderet volūtati nullū rema-  
neret aīal māsuetū. S; nā talia ani-  
malia fecit apta ad p̄teri z macta-  
ri qz nō nuntiant. ea virib; s; p̄stra-  
unt debilitate vt p; d scorpione qz l;  
plen; sit veneno mortifero nihilo-  
minus facile occidit p; hoc ē d qui  
busdā breuib; sp̄entib; quoz mor-  
sus simul cū morte ē. Spūaliter tā-  
ta ē auditas nocēdi demonū infer-  
naliū qz nisi maiestas diuine eos p-  
strasset z illis vires accepisset nocē-  
di vix vii; iust; remaneret ī mūdo  
S; cohibet eoz volūtas ne qd cu-  
piūt p̄pleāt. Aug. sup. ps. Dyabolus  
plerūq; vult nocere z nō pot qz po-  
testas sua sub potestate dei ē. Nā si  
posset tñ nocere dyabolus q̄tū vel-  
let alijs iustoz nō remāneret. **Figura**  
**Ben. 33.** Cū iacob rediret de me-  
sopotamia cū familia z armis mltis  
ptigit ip; h̄re obuā esau fratrem  
suū q ei multas indignabat pp bñdi-  
ctionē quā sibi subripat. v̄iebat er-  
go esau mltus iratus aduersus fratrem  
suū iacob cū exercitu magno. s; p

**65 33**



## Dyabolus

bibit? eadeo ne illi faceret qd ma-  
li. Spūalr iacob iter p̄rat supplāta-  
tor ⁊ denotat viz iustū q supplārat  
dyabolū p̄cipue qz illi subripunt bñ  
dictōes ⁊ p̄geniturā. Nā lz dyabolus  
creat? cēt p̄genit? respectu hoīs vt  
obtieret bñdictōes celestis heredi-  
tatis. tū qz inde p̄supbiā cecidit. ⁊  
hō p̄ humilitatē ascēdit p̄uat? ē illa  
gl̄ia ⁊ hō ditatus ē in ea. ex hoc. n.  
dyabolus mītra vallatus iudicia p̄gre-  
gato vicioꝝ exercitu vadit obuias  
iusto qm p̄ viā p̄ntis vite pegrinat  
ad p̄riam plenus v̄tutibus ⁊ bonis  
opibus vt ipm spoliēt ⁊ occidat s;  
phibet dñm subsidū ne nob pl?  
iferat qd id quod portare possum? i  
suis tēptatiōibus vt illud sit nob ad  
meritū vñ Aug. sup ps. Si tñ iqt  
admittit tēptare dyabolus qm tibi  
pdest vt exercearis p̄baris. n. vt  
qd nescibas ateipō iueniaris. h  
p. 133 Erastisti caput d̄ domo im  
p. p̄. ps. Lupiēs d̄ hostib? feli-  
citer triūphat p̄mū videt  
d̄ iterēptione capitis seu ducis. Nā  
eo mortuo totus exercit? euanesit.  
Spūaliter xps venit i hūc mūdū re-  
dēpturus hūmānū genus d̄ manu ho-  
stīū infernaliū ideo p̄io p̄siderauit  
interitū ducis eoz. i. p̄cipis tene-  
bray. i. dyaboli. Nā p̄strato illo oēs  
saluifacti sum? ⁊ d̄ manu inferni li-  
berati. Figura p̄m. Rē 17. vbi legi-  
mus Boliā spūiū obsēdisse hyrlm  
cū exercitu philistinoy. Ibat certa-  
tor ille oī die circueundo muros ci-  
uitatis exprobrās ⁊ ierepans suam  
fortitudinē eo q nō esset qcum illo

vellet descendere ad singulare cer-  
tamē. tandē Isay. qui in mōte habi-  
tabat p̄passus trib? filiis suis q ob-  
sessi erāt i hyrlm misit filiū suū  
pariulū obsēssos fratres visitare  
qui descēdens ciuitatē itrauit ⁊ re-  
fectis fratribus refectiōe quam de  
mōte portauerat vidit Boliā expro-  
brantē more solito ⁊ exprobrantem  
filios ysrael turbat? ait. Quis est  
ille incircūcisus qui audet maledi-  
cere populo dī. ⁊ si nō ē qui pugnet  
d̄ illū ibo ego ⁊ p̄tera cū. ⁊ increpa-  
bant cū fratres sui dī. Nouim? su-  
pbiā tuā ⁊ p̄sumptionē tuā.  
Declinauit paulisper ab eis iter ans  
p̄stina v̄ba que cū Rex ysrael au-  
dict vocato eo dixit ei. Nō potes  
pugnare cū illo cū puer sis. Qui ait  
Decidi leonē ⁊ vrsū cū; vellent  
oues p̄ris mei quas custodiebā ra-  
pere ⁊ voluit ipsum saul armare ar-  
mis suis qui ait non possum sic ince-  
dere. Et proiecit armis illis acce-  
pit. ⁊ lapides limpidissimos ⁊ e tor-  
rente ⁊ accedens ad p̄eliū vilipen-  
sus est a philisteos; accepto lapide  
⁊ voluens fundam percussit philis-  
teus; in fronte ⁊ prostratum in ter-  
ram decapitauit gladio suo cū nul-  
lum haberet gladiū ⁊ sic liberata  
est ciuitas obsēsa ⁊ exterminatus  
est philistinoy exercitus mortuo eo  
rum duce. Spūaliter per cūta-  
tem obsēssam subaudi naturam hu-  
manā quā dyabolus sola inuidia  
prostrauerat vnde Aug. in quodā  
tractatu hostis hūmāi generis dya-  
bolus caput scelerum princeps vi-

f. 17



## Dyabolus

diabolus suorum malorum cogitationum iu-  
 tor mortis. Intuitus est videre homi-  
 nes de terra pariter et ad ymaginem  
 dei creati. innocentia vestiti. tempe-  
 rantia compositum. caritate orna-  
 tum. se autem cum esset angelis omnibus  
 his priuatum statim uidere cepit  
 infaciabilis homicida et nos in omnes  
 partes histalibus et tantis bonis  
 spoliavit pariter et peremit. Sic il-  
 le paradisi apostata spurcus inmundus  
 humanam naturam obsessam iridebat  
 et exprobrabat querens quis ex ho-  
 minibus auderet descendere ad se libe-  
 randum de suis carceribus sciebat  
 enim nullam naturam cognitiōe priua-  
 tam se naturam humanam expoliante  
 gratie vestimento. Ex quo noscebat  
 homines se uiuere non posse quod qui  
 facit peccatum seruus est peccati. No-  
 uerat tamen deum potentissimum et de sue  
 voluntatis arbitrio hominis morbo  
 posse adhibere remedium. sed dicit ex-  
 pertus iusticie presciebat hoc non pos-  
 se fieri nisi adesset prius qui dānus  
 solueret fraudis facie. Igitur dyabo-  
 lus ex his promissis concludebat affir-  
 mans quod neque deus qui pati non po-  
 terat neque homo qui est impotens satis fa-  
 ceret sed incuruatus mente non aduer-  
 tebat quod ex homine qui pati potest et ex deo  
 qui est potens fieret unum. Ideo mira-  
 batur cum sacra scriptura illi de christo  
 promissio mirabatur quinimo sanctos  
 in lumbis plurimum deridebat et sic  
 superflua babilonis eductos iter  
 rogabat verba cantionum. ubi sunt  
 dii vestri quibus habetis fiducia. etc.  
 Sed Ilay. de more. id est pater de celo

sciens tres filios suos obsessos in-  
 sit filium suum. etc. Subaudi per. 3. filios  
 3. anime virtutes. scilicet memoria. intelligen-  
 tia. et voluntatem. In his. n. consistit  
 ymago trinitatis. venit. n. paruulus  
 dei filius qui seipsum exinanuit et  
 refecit pro fratribus suis. scilicet iudeos  
 refectione celestis doctrine. et cum  
 ipse se diceret expugnatorem huma-  
 ne glorie increpabant eum di. Iste  
 blasphematur et volebant eum lapidare.  
 Tandem affirmans deiecit leones  
 et versus de celis volentes rapere  
 oues patris sui. id est angelos paradisi et  
 miraculis confirmando se filium dei  
 esse voluerunt ipsi munire armis  
 regis quandoque voluerunt ipsi reges  
 facere et abscondit se. non possum igitur  
 cum talibus armis accedere ad bel-  
 lum. non est inquit regnum meum de huius mun-  
 do. Et colligit tunc quique lapides for-  
 tissimos. scilicet incarnationem. passionem.  
 resurrectionem. ascensionem et spiritus sancti  
 missionem. Et sic incedens mortalium si-  
 mul decepit hominem. Et secundo lapide  
 illum prostravit illum percutiens. Et crucem  
 quam ipse dyabolus iuda et iudeis me-  
 diantibus preparauit et interfecit. Et sic  
 laborata est humana natura et exterminata  
 est demonum exercitus prostrato ac de-  
 bellato ac decepto dyabolo per christum  
 quem dyabolus excecavit non deum sed pri-  
 uum hominem esse credebat. Iohannes secundo so-  
 cio ac perfido perditore illo assumpto de  
 scipulo se ad pugnam contra christum inges-  
 sit a quo digne expugnatus est. Vnde leo-  
 papa in quodam sermone describens dy-  
 boli cecitatem et eiusdem perditionis socie-  
 tatem ait. Nec ipse dyabolus itelle



## Dyabolus

xit qđ secūdo in xpm suū destrue  
ret pncipatū g antiq; fraudis iura  
nō pderet sise a dñi sanguine ptime  
ret. Sed malicia nocēdiauidus au  
dax dū in dñm irruit. ruit. dum ca  
pit capē est. z dū psequitur morta  
lem icidit i saluatorem. Inuenit sa  
ne cū illo molimine prudētis auda  
cie dignū cooperatōrē dignūq; cō  
fortē cui ipsius iudas maluit magi  
ster esse dyaboli. qđ xpi apl's. quē nō  
timore p̄turbatōis defuit s; pecūie  
cupiditate distraxit. B. leo. *fig. 13. c. 3*

**R**ectus ē inimic⁹. zc. Trē.  
**e** p. Tyrānus possidens inu  
ste aliquā ciuitate; semp ti  
met illā pdere. Jō cum aliqū fieri  
pcipit tractatū; a ciuib⁹ statim illos  
quos suspicatur sibi tollere ciuita  
tē exterminat z pdit. Spūalr dya  
bolus tyrānce possidet aīa; pecca  
toris qz nō est sua possessio. s; tēplū  
xpi. Jō quādo videt. sanctas īpira  
tiones z dei verbi p̄dicatōes libē  
ter i aīa statim exterminat pncipa  
les virtutes aīe quas suspicatur si  
bi posse aīa; subripere z dare xpo  
vnde memorādas huius vite vani  
tates. Intelligētīā remouet a super  
noy cōtēplatione z i ducit ad intue  
dū; mūdi supbiā. volūtate; hō ob  
amōrē dei z pximi phibet z ipsa;  
ad cōcupiscētīā cupiditatis accēdit  
z sic exterminat aīe viribus nō  
timet diuinas īpirationes sibi pos  
se subripere. *Fig. exo. 6. Lū moy*  
*ses p̄rio cepit inducere populum i*

exitū; egypti. pharao pplm p egy  
ptū dispersit ad colligēdū lutū; z  
paleas. Spūaliter p pharaonē no  
tatur dyabol⁹ vt sepe dictū est. p  
moysen subaudi p̄dicatōrem pplm  
xpianū i ducētē ad exitū; peccati  
dyabolus igit hac specie dispergit  
illū p memoriā vanoy p̄tēplatio  
nē pompaz z p amōrē diuitiarum  
z p huius mūdi tenebras. Breg. p.  
mora. Antiquis hostis ex p̄prio cer  
tamine dū se subcūbere cōsiderat  
ad alia tēptationū bella restaurat  
Intuet hūani generis vniūscui⁹  
q; mores cui victor sint propinqu  
z illa ponit ante faciē ad que facilius  
nouit inclinare mentem. *fig. 13. k*

**I**nsidiat vt rapiat. ps. In  
i ter oīa q a prudēte ducesūt  
attēdēda i bello sunt cauē  
desummope īsidie inimicoy qz tūc  
paucā gēs z iermus magnā z fortes  
gētē icautā; vinceret. Jō cōsueuit  
ordinari aliquis cauit⁹ q hēt per ex  
ploratores inimicoy vias īuestiga  
re. Spūalr nos sumus i p̄tinua pu  
gna p̄tra dyabolū z peccata z vbi  
nō valet nos apte supare īdē nobis  
īsidiat oculte vt draco. Jō semp d;  
eē i nobis lumen vbi dei a q discā  
mus z cognoscām⁹ īsidias z ocul  
tas ei⁹ tēptationes. *Figura. 4. R. 4. 4. 6*  
*6. rex syrie posuit īsidias iuxta tor*  
*rētē iordāis filiis ysrael. s; helise⁹*  
*p̄pha hec regi īdicās pplm libera*  
*uit. Spūalr syria iterōrat hūmēta*  
*quasi lubrica. rex igit syrie est dya*  
*bol⁹ q loca īhabitat hūmēta z tur*  
*pia ibi dē latēs ad decipulā fidelis;*



## Dyabolus

**Job. 40.** Sub umbra dormit in se-  
cretocalami locis humilibus. Iste  
igitur occulte filius israel. i. populus christi  
non potest insidias. Job. 14. abscondita est  
in terra. pedica eius et decipula eius su-  
per semitam. Expone per terram vitam acti-  
uam. per semitam; hoc contemplationis; circa  
quam dyabolus ardenter studia dece-  
ptionis ponit. Iob bene dicit quod iuxta  
torrentem iordanis rex syrie suas po-  
nit insidias. Iordanis. n. est fluvius ele-  
ctus ibidem steterunt pedes sacerdotum;  
quod vita contemplationis electorum vita est  
et pars perfectorum quod per ipsam transierunt  
apostoli et sancti. Illud vite dyabo-  
lus magis quam actus insidiatur. qui  
non potestatur habere comes nisi comes  
electos subripe Job. 40. Ecce ab-  
sorbebit fluvium et non numerabitur. habet  
n. fiduciam ut iordanis fluat in os eius.  
Debemus semper diuinum verbum liben-  
ter audire per quod dominus nobis denuda-  
bit insidias ut sciamus resistere. unde  
Aug. in solli. venit temptator tenebro-  
sus ut est et ut eum despiceret tu me com-  
fortasti. venit temptator fortis et ut  
me non viceret. Tu eum refrenasti et  
me roborasti. venit transfiguratus  
in angelum; lucis ut me deciperet et tu  
eum increpasti et ut ipsum agnosceres  
illuminaisti me. 79 136 L

Ade retro sathana mat. 4.

**u** Non possunt gentes diversorum  
more et contrariis diu simul  
habitare sine lite quod placet uni di-  
splicet alteri. Spiritualis fidelis anima et  
christi fucio dedicata et dyabolus mul-  
ti iter se sunt opposita et ipsorum actus  
multum distat ab invicem quod anima carita-

te diligit et dyabolus ea summe odit  
et sic est de omnibus opibus. Igitur nunc  
esset in pace anima cum dyabolo habitando  
dixit igitur quod celeriter deserere et se in qua-  
tuor potest ab eo elogare si vult pace ge-  
scere. Figu. Gen. 13. ubi legimus 65 13  
ascendite Abrahā de egypto ibat post  
illum et loth. Erat. n. abrahā dives au-  
ro et argento. loth vero bestiarum arme-  
tis. Igitur facta est magna pretio iter  
pastores abrahā et pastores loth quod  
videns abrahā dixit ipsi loth obsecro  
ne sit iurgium iter me et te ecce terra  
in prospectu tuo vade quo vis quoniam non  
possumus simul habitare. Si tu ibis ad  
dexteram ego ad sinistram pergamus. Si tu  
ad sinistram. et ego pergamus ad dexteram.  
Quod audiens loth prexit ad terram  
illo perimorum. s. sodomorum. Abrahā  
autem venit in chanaan. Spiritualis abrahā;  
cui facta sunt repromissio de christo si-  
gnificat fidelē qui coheres christi ordina-  
tus est. Igitur hunc fugiet de egypto pec-  
cati persequitur loth. i. dyabolus. habet  
abrahā aurum et argentum. quod iustus in anima  
spirituales habet virtutes. s. fidei spiritus et ca-  
ritate et habet corporales virtutes per ex-  
teriora misericordie opera. Dyabolus  
vero habet vitiorum desideriorum armamentum quod  
vult ipsum pascere in agro abrahā. quod  
pastores abrahā. i. conscientie clamores  
non possunt sustinere idcirco dicit iustus cum nigro  
suo christo ipsi dyabolo. vade retro sa-  
thana non possumus simul habitare. quoniam vo-  
lo benefacere tui vero mala suggeris. Si  
tu ibis ad dexteram. i. si tu me tempta-  
bis de mundi prosperitatibus. ego pergamus  
ad contemplandum sinistram gehēne inferni  
quod paratur serviētib⁹ tibi atque ob-  
temperantibus. Si autem tu ibis ad



## Dyabolus

sinistra. i. temptando me per aduer-  
sa vt fecisti beato Job cui Sinistra  
z aduersa plurima dedisti ego ad  
ptemplationē. Dextere celestis glo-  
rie p gratiam quam deus repromi-  
sit his qui persecutionē z penā su-  
stinent ob eius amorem in vita pre-  
senti hec audiens victus fugit z va-  
dit ad terrā peximorū. i. demonum  
nequicus amplius debellari iussus  
vel vincere ī illo peccato in quo de-  
bellatus est. vnde Orige. super Je-  
su naue. puto inquit q sci qqz repu-  
gnantes aduersus temptatores pec-  
catorū spiritus z vincentes eos at-  
que vniūquemq; eorum superantes  
imminuant exercitū demonū. z velut  
equos plurimos corū interimāt ver-  
bigratia vt his qui caste pudiceq;  
vivendo fornicationis spiritū supe-  
rant nō vltra phas sit illum spiritū  
qui ab illo scō victus est iterū aliū  
hominē impugnare. *Ag 137 M*

Uerte oculos meos ne vi-  
deant vanitatem. ps. Nota  
q equitantibus p viam ma-  
gnarum ruppium periculū magnū  
eminet si equus sit luscus oculo illo  
qui est versus altitudinem quia pu-  
tans ponere pedes infirmo inter dū  
potest ponere ī vacuo z se z milite  
precipitare. Non. n. tale periculum  
esset qui est versus terram planam  
quia cadens nō posset ledi multū.  
Spiritualiter nos sumus cuiusdam  
periculosi itineris viatores. s. vite  
presentis. z est maxima altitudo ex  
vna parte quia a celo vsq; ad in-  
fernum. ideo qui cadit casu illo nō

potest amplius subleuari. Job. Se-  
mitas per quas non ratiertar am-  
bulare ex alia parte potest homo ca-  
dere z surgere ideo necesse est ha-  
bere oculum apertum versus istaz  
altitudinem. sed nota q habemus  
duos oculos. s. dextrum z sinistrū  
sed oculū dextrum. s. mentis z cor-  
dis debemus semper habere ven-  
sus altitudinem celestem vt videa-  
mus ne pedes affectionum nostra-  
rum ponamus in deuio quia si de  
dicto celo descendamus ad infer-  
num nulla est amplius ibi redem-  
ptio. oculis vero sinister. s. corpo-  
ralis nobis datus est ad exercenda  
opera vite humane in quibus ope-  
ribus si aliquando cadimus per  
paupertatem per tribulationem nō  
periclitatur anima ideo solus est pe-  
riculum de oculo dextro ne ille ex-  
ceatur. Ideo dyabolus cognoscēs  
tantū periculū anime psistere ī oculo  
mentis cū studio illum oculū  
excecāre satagit ideo debemus sem-  
per cū ppheta clamare auerte oculos  
meos zc. Figura primi Re. xi. *p 77*  
vbilegimus q quidam prauus ty-  
rānus nomine. Naas infestabat ni-  
nium viros Zabes nec aliquo mo-  
do requiem seupacem sponddit il-  
lis nisi sub hoc pacto q erueret oculo  
dextrū omnium. Spiritualiter  
Naas iter ptaf coluber z bene deno-  
tat dyabolū. est. n. coluber serpens  
diuersorū colorū. s; quot h; colores  
tot h; venena. Sic dyabol⁹ ē plen⁹  
diuersarū temptationum quarum  
quolibet mortale continet virus.



## Diuitie

**E**rgo infestat viros Iabes Sub  
audi p Iabes qui interpretatur ca  
lor seu siccitas viros caritate ple  
nos q desiccati sunt ab humore car  
nalis concupiscentie. hos igitur dya  
bolus non cessat molestare vt eorum  
ciuitates. i. eorum animas subiciat. et h  
est q dñs in euangelio de ipso dya  
bolo dicit. Querit igit p loca in quo  
sa vbi requies sue mansionis sibi acq  
rat. Nutritur ergo erueret oculum cor  
dis et rōnis lumen extinguere quo  
facto anima ceca remanens non videt  
vbi ponat cordis affectum ideo concu  
piscens vana precipitatur ad illa nec  
inde surgere potest. Bre. xi. moralium  
pertractans illud Job. Depigi fedus  
cum oculis. preceps iquit anima dum ante  
non prouidet ne incaute videat quod  
concupiscat ceca postea incipit deside  
rare quod vidit sanctus vir vt co  
gitat desecasse desiderare potuisset  
fedus cum oculis suis pepigit ne prius  
incaute respiceret quod postmodum in  
uitus amaret. **¶** **¶** **¶**

**I**xit inimicus persequar et con  
prehendam. ps. 110. Bate  
non pugnat nec percutit mu  
rem captum iuxta se existentem ymo  
cum ipso ludit modicum tangens cum  
sed fugientem insequitur vulneras ipsum  
ungulis dentibusque. Spiritualiter  
dyabolus non affligit captum peccato  
rem quem iuxta se habet ungulis te  
ptationum suarum ludit. n. secus mo  
uens eum ad peccata vt indefolatus  
faciat sed volentem via penitentie  
fugere ad christum cum omni tempta  
tionum genere illum insequitur.

**I**deo Salomon. fili accedens ad ser  
uitutem dei prepara animam tuam ad  
temptationem. Figura Gen. 33. Dum  
Jacob esset apud Laban non est ab  
eo percussus licet multipliciter de  
lusus sed fugientem ab eo persequun  
tus est laban ipsum Jacob cum ser  
uis munitis et armatis vt vi deduc  
ceret expoliatum ad seruitutem eius  
s. laban deus tamen illum prohibu  
it. Spiritualiter per Laban qui mul  
tipliciter delusit Jacob subaudi  
dyabolus qui licet derideat pecca  
torem nihilominus non percutit ip  
sum in statu peccati sed fugientem  
per penitentiam ipsum persequitur  
toto posse Bre. 24. moralium ho  
stis noster quanto magis nos sibi re  
bellare conspiciat tanto amplius ex  
pugna contendit. eos. 11. expugnare  
negligit quos quieto iure se posside  
re sentit.

### Diuitie.

**P**eruerunt superficiem eius  
o spine. prouer. 24. Nota quod  
arbores domesticas malefructi  
ferant inter spinas. ratio est quia  
per magnitudinem siccitatis earum  
fugunt circumquaque humorem ter  
re. Iterum propter extensionem ra  
dicum earum reduunt terram ni  
mis conglutinatam vt cultuari con  
mode non possit nec partes terre  
possint bene adinuicem separari.  
Ideo arbores propter humoris ino  
piam beneficio culture priuate steri  
les ibi remanent et infecunde. Spi  
ritualiter secundum christi sententiam spine  
significat diuitias seculi huius iter



## Diuitie

Judi 9  
 quas viris p̄p̄iales ⁊ deo deuoti ne  
 riles remanēt ⁊ absq; bonorū op̄eꝝ  
 fructibus ⁊ rō est q̄ sicut spine vt  
 dictū est sugūt humore terre ⁊ ip̄a;  
 reddūt aridam ita diuitie exauriūt  
 amore cordis vt nihil possit amari  
 p̄ter illas a possidētibus eas ⁊ red  
 dunt cor lapideū ⁊ durū ad suscipiē  
 dum v̄bum dei ⁊ ad omne bonum  
 opus ⁊ sic qui inter illas cor suū p̄  
 affectū plātabit sterilis remanebit  
 ⁊ deo a sanctis viris sūt huiusmodi  
 spine penit? fugiēde. Figura Judi.  
 9. vbi q̄dā methaphora legit. s. q̄  
 ligna siluaz requisierūt in Regem  
 oliuam ficum ⁊ vitemq; voluerunt  
 sed huiusmodi regnū penitus reue  
 rūt. Dixit Oliua nolo deferere oleū  
 meū quo vtūtur de⁹ ⁊ hoīes. ficus  
 ait nolo deferere dulcedinē meā. vi  
 tis dixit et nolo deferere suauitatē  
 meā. i. vini mei qd̄ letificat deū ⁊  
 hoīes. Sp̄ialiter p̄ siluestria ligna  
 subaudi diuitias que p̄tinue alliciūt  
 viros p̄p̄iales vt relinquētes statū  
 salutis ip̄erent illis. sed animaduē  
 te q̄ fraudulentē dicunt impera  
 nobis q̄ homo nō est earū impator.  
 sed ip̄e ip̄erant potius homini ⁊ in  
 p̄ximā inducūt seruitutē. Raba  
 nus sup̄ Mat. Opes malignas sem  
 per bonis animis detestādas quid  
 illesū quid incōcussū; dimittis. Tu  
 genus humanū p̄fudisti. tu discipu  
 lū comittē xpi ab apostolatu p̄cipi  
 tasti tu milites custodientes sepul  
 chrū captiuasti nunquid nū bene  
 dictū est. Qd̄ pecunie obediūt oīa.  
 Imperatrix ē igitur pecunia homi

num nō hō pecunie. Debet igitur te  
 nuere. vir dei hanc seruitutē mole  
 stam ⁊ dicere ego sicut oliua fru  
 ctifera nō possū nec volo pinguedi  
 nem humilitatis mce relinquere qua  
 vngitur deus iratus ⁊ mitescit i il  
 la ⁊ efficit p̄ benignus. ⁊ homīes  
 humilitatis pinguedine vincti exal  
 tātur corā deo. Iterū d; dicere cū  
 ficus ego arbor bona dulces fruct⁹  
 caritatis producens quō inter dur  
 ciaz spinas pungētes per cupidita  
 tem ⁊ auariciā seruare possem hāc  
 meā dulcedinē. Nā radix est oīum  
 bonorū. Caritas. ⁊ radix oīum ma  
 lorū cupiditas. ⁊ ambe simul eē nō  
 possunt. Rūdeat cū vite. ecce anīa  
 mea sponsa xpi sicut vitis habūdās  
 i domo eius ⁊ p̄ considerationē vi  
 te future. Quomō carere posse; cō  
 tēplatione eterne gl̄ie que inebriat  
 p̄templantes ⁊ eos reddit insensibi  
 les vite presentis. sic igit illaz im  
 peritū contēnentes libere vacabi  
 mus desiderio eterne glorie cui om  
 nes mūdi tā diuitie q̄ delicie cōpa  
 rate pondus ⁊ pena sūt. vnde Ber.  
 in quadam epistola. Illud est verū  
 ⁊ solum gaudium qd̄ non de crea  
 tura sed de creatore percipitur ⁊  
 qd̄ cum possederis nemo tollet a  
 te. ⁊ cui comparata omnis aliunde  
 iocunditas. meroꝝ est. omnis suau  
 itas. dolor est. omne dulce amarum  
 est. omne decorum fedum est. omne  
 postremum quodcumq; aliud dele  
 ctare possit. molestum est.

B



## Diuitie

<sup>140</sup> **Eni i altitudine maris. ps.**

**V** Debens transire nauigio mare magnū duo v3 attendere  
**f.** q̄ secundū artem nauticā nauim gubernet acu z calamita quia aliter portū inuenire nesciret ad que tendit eo q̄ aliquādo diu statur in mari z terra nequaq̄ videf. Aliud est q̄ Nauis nō grauet nimio pondere. Semper. n. ē preponēda per sonarum salus diuitijs z mercibus. Spūaliter nos habemus transire mare magnū presentis vite nimis tēpestuosum vbi sunt fluctus eleuātes homines p̄ prospera vsq; ad celus z deprimētes per aduersa vsq; ad abyssū. Ideo h̄ duo sunt nobis necessaria. priō debemus cōdis nostri affectionem tangere peto. i. xpo p̄ nobis passo ac mortuo ac nostro remuneratore z ipse statim dirigit Nauis anie nostre versus celū vbi est portus pacis z quietis scđo non debet ania nostra onerari nimia est. n. anima nostra nimia onerata z submersionis periculo expōita cum per affectū nimis adheret diuitijs. Ideo preponēda est salus anie omni diuitiarū multitudini. cui igitur sentimus Nauim nostrā his interdum grauari debemus illas dispergendo dare pauperibus z Nauim nostrāz exonerare. **Figū.** **Jo** ne primo. vbi legimus q̄ inualefcētibz fluctibus erga. Nauim postq̄ omni arte nautica Naute vsi sunt prohibecerūt merces demū Jonam immiserunt in mari z facta est trā quillitas magna. Spūaliter per na

uim subaudi animam nostram que dum nimis oneratur diuitijs aleuāda est per elemosinarū largitione; z affectus cordis inde remouendus est z ponendus ad consideratione; amaritudinis passionis christi z statim erit nobis via presētis vite trāquila. Sed debemus iuocare nomē domini dī nostri sicut faciebāt nau te Jonam facere vt nos de illo taz metuēdo mari educens ostēdat portum vbi cum possimus videre. Unde augu. in li. solilo. vidēs se in b̄ furibūdo mari ac grauibz periculis pleno auxilium xpi pavidus inuocat dī. Infelices inq̄ nos miseri p̄ huius magni maris fluctus procelasq; voragines nauim trahentes z ignoramus an ad portū valeamus peruenire salutis. Infelices inq̄ quorū est vita in exilio via in periculo z finis in dubio. quia in futurū reseruantur incerta. Et subdit cām. O patria nostra secura a longe te videntur ab h̄ mari te salutamus ab hac valle te suspiramus z nitimur cū lachrymis si quomodo ad te pueniam. Et iterz subdit. O spes generis humani xpe deus d̄ deore fugiū nostrū z virtus cui⁹ lumē a longe inter caliginosas tenebras z nebulas ac maris pcelas quasi stella mittis radios oculos nostros irradiā vt dirigamur ad portū. gubernā nauī nostram tua dextera. Trabe nos ab illo pellago ad te solamē nostrū quem a longe quasi stelam matutinā vix lachrymātib⁹ oculis in litore celestis patrie nos



## Diuine

expectatētem videmus. 141 *h* *L*

On me demergat tēpestas  
 n aque. ps. Tempore maximi  
 estus d; homo cauere a ni  
 mio potu aque z p̄cipue cū magnū  
 habet sustinere laborē. Jō debētes  
 pugnare sibi cauēt ne nimū simul  
 bibant. tutius ē. n. modicū sepi<sup>9</sup> si  
 mul bibere q̄ nimū vna vice. Spi  
 ritualr. Cum calor affectus diuitia  
 ru; humanū cor vrget. qñ. s. nimū  
 p desiderū diuitias sitit. tunc si ni  
 mū bibit multū agrauat z semper  
 aniplius sitit qz qui biberit ex hac  
 aqua siciet iterū. Jo. 4. Jō griso.  
 super Mat. Apositio diuitia; ma  
 iorē accendit flammā z vchemētiōz  
 fit cupido. Extinguit. n. huiusmōi  
 icendum si hō diuitijs vtatur ad  
 necessitatē z nō ad sup̄fluitatē qz  
 natura modicis p̄tenta ē voluptas  
 dō inēsu; regit. Jgit cū sumus pu  
 gnatores nō grauiemur diuitiaru;  
 nimio ap̄titu qz sic n̄ possemus ob  
 tinere victoriā. Tolit. n. grauitas  
 facultatē pugnandi. Figura Judi.  
 7. Lū gedēon accederet ad p̄cluz.  
 pplm duxit ad aquā z p̄cepit oib<sup>9</sup>  
 vt biberēt quoz alig genib<sup>9</sup> flexis  
 icurabāt se vt biberēt mē<sup>9</sup> aquā  
 Alij at̄ accepta aqua māu bibebāt  
 ip̄az. z hi fuerūt tñ. ccc. Jgit ex p̄  
 cepto dñi gedēon diuisa ppli mul  
 titudinē icurauit; se tanq̄ gētem  
 ineptā ad plū assumpsit. ccc. illos  
 q manu labuerāt aquā. Sp̄ualr in  
 nulla re ē hōiū; certior p̄batio q̄  
 i diuitijs hui<sup>9</sup> mūdi z i illis optime  
 p̄t. cognosci q sunt boni xpi. nūi

stri. Jō qui i illis vtunt mēsurā z  
 mō tales sū ut apti vicere oē; dya  
 boli i sultū. Qui vō icuruiāt se z fle  
 ctūt gēna pecuniā adorātes vt deū  
 tales submergūtur cupiditate z nō  
 cūbunt i qualib; q̄uis minia tēpta  
 tiōe. Nā sicut q dei sunt. q dei sunt  
 faciūt ita q pecūie admittū obedit d  
 pecūia fecit deū. cui necesse ē vt in  
 oib; sit obediēs. Orge. sup li. Ju  
 di. ome. 2. vniūsq; igit qd p̄eteris  
 colit qd sup oīa imitat z diligit b  
 ei de<sup>9</sup> ē. si qd ē q i dilectiōis lance  
 p̄ponderata b tibi deus ē. *D*

*h* 142 *U*; iterierit nō sumet oīa.  
 c ps. Dicūt medici q hñs sto  
 machū frigidū mltū ap̄tit  
 z modicū digerit. Jō si iterdum ni  
 mis sumit illud cū āgustia euomit.  
 Sp̄ualr cor hñs affectū ad diuitias  
 frigidā hēt digestiua ad bñficiēdū  
 paupib; . Nā sicut cib<sup>9</sup> idigest<sup>9</sup> n̄  
 diffundit p mēbra sic cupidi pecūia  
 n̄ disp̄git p paup̄es q dicunt mē  
 bra xpi. Sz nec ē sibi p̄sunt. sicut  
 nec cib<sup>9</sup> i stomacho frigid<sup>9</sup> qz di  
 spōit ad ydropesī; . Sen. Auar<sup>9</sup> mul  
 ti ē bon<sup>9</sup> . sibi at̄ ē pessim<sup>9</sup> . Nō come  
 det ergo q āgregauit sibi qz morte  
 iruēde duorabūt aliēi laborē suū. *Don 14*  
 Fig. dan. 14. vbi legit q cū rex ba  
 bilōis feciss; appōicorā ydolo bala  
 al mltā z diuersa cibaria z aspor  
 tata z deuorata p ministros ydoli  
 z illoz familiā putabat rex ydolu;  
 cōdēdisse. Sz daniel cognoscēs regē  
 dceptū semiauit emeres i atrio ido  
 li. z mae facto vnaa cū rege vadēs  
 viderūt oīa p̄i appōita p̄supta z



## Diuitie

clamauit rex magnus de balaal q  
tanta comedit. S; daniel tenes re  
ge aut. aduerte rex cui vestigia h  
sunt. z ostendit sibi i paupero sup ei  
neres formas pedu viroz ac mulie  
ru ac puezor ac senu z cognouit rex  
sacerdotu salacia z iussit eos oes in  
terfici z ydolu balaal destruere. tra  
didit danieli. Spualr baal iterptat  
vetus z significat humanu corpus  
Job vetus e vita mea. Ille ergo mi  
ser ho pgregat mltia boa i anos plu  
rimos deuorada. S; fallit qz vt di  
ctu e irruere morte furibunda relin  
quet alienis suas diuitias vis apte  
cognosce qz d; aduerte sup cin  
res sup cineribus foueas z sepultu  
ras z psidera quoz vel quaz vesti  
gia ibi sunt z videb ymagines potetu  
diuitu z sapientu militu regu baro  
nu magnoz z puerorum queadmo  
du illic pgregata deuorauerit. Ita  
z tu diues diuorab q pgregasti i ma  
lu aie tue. Si ergo sic sup huiusmodi  
cineres aspereris trades ydolu. i.  
cop tuu pcedu z motificadu rois  
iudicio z vtre tuu no coles vt deu  
sup hos cineres qda phs speculaba  
tur vestigia ia dicta q voluit vide  
cuiusda ipatoris cadauer. d. Intui  
tus su cadauer cesaris ipatoris i se  
pulchro z vidi eu laudo colore or  
natu putredie circudatu. alieni eius  
diruptu. z huiusmodi cateruas p illu tra  
seuntiu discurrebat p illu ascendetes  
ad os. z duo famelici pascebant i so  
ueis oculoz crines si adhibebat ca  
piti. Dentes patebant labijs psuptis z  
releuatu erat naru fundametu z di

ni. Ubi e nuc cesar chorus puelaru  
magnitudo diuitiaz. mltitudo deli  
ciaz. caterua baronu. acies militu.  
Ubi sunt canes venates. eq veloces  
auces rapaces. thalami opictus. le  
ctus eburneus. aureatu atriu. vbi sunt  
mutatoia diuisa. varia cibaria. cant  
e lire. sonus orgai. odor aromaticus. re  
hebant hoies. timebat principes cole  
bat orbes. q iunt tata potetia z ta p  
clara magnificetia. Et rudit mihi.  
hec oia defecerunt mihi qn defecit  
i me sps meus z reliquerunt me miser  
captiuatu i h sepulcro circūuolutu  
putredie carnis mee. *193* E

Omne q sufficit fatuu e ma  
gnafacere pmissionem p uictu  
hntib facere iter breue z pci  
pue tedetib ad locu vbi oia repuit  
habunde. Spualr. Nos hem facere  
iter breuissimu. s. vite pntis q pau  
cis dieb finiendu e. Job. Breues di  
es hois sunt. No est ergo facienda ma  
gna pnsio neq; supflua acqstio rez  
tpaliu. z pcipue cu illa nob si ad p  
fectu s; ad detrimetu foret nisi ei il  
la reliquam p subtractioez voluta  
tis z affectus xpi glia si poterim ob  
tinere dno dicente. Nisi qs abrenucia  
uerit oib q possidet n pt me esse di  
scipul. Renuciem ergo diuitijs p  
affectu z firmiter cor z mte nra;  
i xpo. z sic pueniem ad pmissa glia  
figu. exo. 16. filij isrl erentes d egypto  
si recepunt mana p defctu ambu  
lates nisi qn fuit psupta farina qua  
secu portauerat d egypto psumpta  
ho venerunt. i helym trigesimo die  
z ibi fixerunt tabacula siue mansiones

g ij



## Diuitie

vt dicit magister. 2 ibi receperunt  
māna. Spūalr filij isrl' exeūtes de  
pcō 2 venētes ad xpm p viā hū  
vite deserti pegriari nō dnt d'fari  
na egypti. i. d'vicijs vite pntis ma  
gnā gerē voluntatē aut solitudinē  
eo quod brevis sit vt dictū ē. Unde  
Sen. i. li. d' moribus qd iquit absur  
dus vt dici solet q' q'minus refat  
vie coplus viatici q'rere 2 via defi  
ciēte viaticū augere. Nec dnt cura  
re fideles d' cōruptibili bā q' exspe  
ctāt i b'cui accipe eternā beatitudi  
nē. S; vāre dnt i helym q' itē p'ta  
tur deus me'. h' ē xps. In ipō igit' fi  
gamus māfiones n'ras. s. cordis 2  
mētis. 2 recipiem' māna dulcedis.  
celestis. 2 h' p'. 30. dies silecet tride  
nas q' relictis opibus mortuis 2 oc  
ciosis f'monibus 2 p'auis itēioni  
bus dispositi erimus ad supna q' nō  
secū patiūtur caduca 2 vana. Ber.  
i. ser. 77. p'occupatū q'ppe seculari  
b' desiderijs animū delectatio scā  
declinat nec nisi poterūt vana his  
eterna caducis spiritualia corpora  
libus sūma ymnis vt pariter sapias  
que sursum sunt 2 que sunt super  
terram. *fg 144*

¶ Unes peccatorz circūplexi  
sūt me. ps. Int' dū sit nodus  
a deo fortis quod poti' frā  
gunt fūnes quā solui possit nodus.  
Spūalr aliqñ adeo fortiter inodaf  
aia cū diuitijs tpalibus p affectū q'  
poti' aia ipsa frāgū a corpore p mor  
tē. 2 ab eodē sepār q' possit a diuitia  
rū affectiōibus solui 2 h' rō ē q' tri  
bus fūtib' homo ligat' ab eis. Nā

diuitie stringūt i aegrendo fūne au  
piditatis stringūt i retinēdo laqueo  
auaritie vrgēt i possidēdo affectiōis  
sapōe. Jō scriptū ē. Fūnicl's triplex  
difficile rūpit 2 sic hominē ligatū i  
solubil'r ducūt ad iteritū. *Fig. Ju.*  
6. Sāson seductus a valida ligat' ē  
a philisteis. 2 excecatus 2 pduct' i  
carcerē. Spūalr sāson q' seducit a  
valida denotat illū q' seducit a pe  
cūia. iacēs enī i gremio p affectū li  
gat' a demonib' 2 excecatus ducit  
i carcerē pci. i quo nūfabilū morit'  
sine remedio. pestifera ergo res est  
auaritia 2 cupiditas rez tpaliuz in  
hoīe q' quāto plus crescūt i hoīe tā  
to plus tenēt fortius. Sen. i quadā  
ep'l'a. Fortissima pestis ē cupiditas  
q' solet egeneos facere quos caput  
dū finē q'rendi nō iuenit. Nam alte  
ra cupiditas ex alterius fūne nascit'  
2 ideo fortior est qui cupiditatē vin  
cit. q' q' subicit hostē. *fg 145*

¶ Jent aqua cūfusus sum. ps.  
¶ Eritius dū sub petra ptegi  
tur. nās i se recolectis i tu  
to ē ab oī fera. Est enī exterius acu  
leis armatis. ita vt nec possit ledē  
s; intrās aquā dilatat se quē canes  
vidētes eū dilatatū capiunt qñq; p  
pedē qñq; p aurē aliqñ p gulā 2 sic  
captū occidūt. Spūalr q' diu iustus  
stat in sin' p'ideratiōe 2 recoligitur  
sub petra q' est xps protegit' a xpo  
armat' enī aculeis oratiōis 2 virtu  
tibus 2 nullū ferale peccatū pōt alā  
quomō ad illū appropiquare. Sed  
intrās aquā mōdialiū rez p affectū.  
dilatat' p desiderii ad illa. Jō statū



## Ecclesia

parati sunt infernales canes et unus  
accipit eum per aurem. scilicet. Verba ociosa au-  
diendo. Alius vero per manum pravam opera  
exercendo. Et sic homo miser reliquens  
Deum et carnalia opera exercens mori-  
tur et occiditur in labilibus mundi re-  
bus relicto loco in quo se tuebatur  
ab hostibus. *Figur.* gen. 7. Multipli-  
catis diluvii agens. extincta est omnis ca-  
ro que erat super terram. Spirituali homi-  
nes reliquentes Christum et ipsius doctri-  
nam multiplicatis agens divitiarum circa  
cor per affectum moriuntur in peccato et  
submerguntur in ipsis divitiis. Un-  
de Gregorius in moralibus. Carnales ho-  
mines dum rex habundantiam et divitia-  
rum affluentiam extoluntur. hora quam ne-  
sciunt. subito capiuntur. et dum pedes  
fixisse credunt repens motu ad yma-  
loci descendunt. *fig. 46 Ecclesia.*

Udi filia et vide et inclina au-  
rem tuam. et ob. po. et d. p. t. quod  
concupivit rex specie tuam. ps.  
Sicut ille beatus dominus qui habet uxorem  
benignam et mansuetam et bonam ita sp-  
iritus sanctus habet mulierem obstina-  
tam et nequam. Numquam enim habet bonam  
Unde melius est habitare inter serpen-  
tes quam cum muliere obstinata in malitia  
sua. Talis enim omni repudianda. et a  
consortio cuiuscumque valentis viri pe-  
nitentis excludenda. Spirituali synagoga  
Iudeorum spiritus fuit pestifera que super pro-  
prium virum alios induxit turpissimos  
amatores. scilicet. diversa ydola et diver-  
sa peccata post. que ibat dominus dei sui  
oblita psalmi. 57. Suscepisti adulterum  
humiliata es usque ad inferos in mul-  
titudine vie tue laborasti. Non vi-

xisti quiescam merita es et mei non  
es recordata. Ideo haec synagoga me-  
retrix tantum deo ingrata obstinata  
in sua cecitate merito a Christo rege ce-  
li repulsa et ecclesia humilis et obe-  
diens que auditu auris audit dominum  
coronata est in sponsam. *Figur.* he-  
ster prius ubi legimus quod rex assyrius  
inito puero maximo tertio anno re-  
gni sui patris principibus suis et popu-  
lo vocavit reginam vasti ut ostende-  
ret magnitudinem glorie sue qua illam  
decoraverat. vocavit eam per. 7. annu-  
chos ultima die puero quando fuit  
ylarior que venire contempsit. Iohannes  
habito ac deliberato consilio dedit  
sententiam ut vasti non esset amplius  
regina nec ulterius videret faciem  
regis. et sic factum est. Et introducta  
est hester que non erat de populo suo  
quam ipse summe adamavit et ipsa loco  
vasti regnavit. Spirituali Assuetus qui  
interpretatur beatitudo significat dominus  
deum nostrum Iesum Christum benedictum qui tanta po-  
pulis gentium quam principibus suis. scilicet.  
Iudeis venit tertio anno. scilicet. tempore grege fa-  
cere puero et pascha redemptionis hu-  
manae. Sed ultima die puero quam unum  
illud marcescunt sanguinis sui sic  
fuit pro omnium salute copiose diffusum  
quia ipse dominus ylarior et promptior  
ad indulgentiam effectus rogabat pa-  
trem indulgere peccatoribus cum per.  
7. sacramenta que de sui corporis la-  
tere exierunt. vocavit synagogam ut  
ostenderet gloriam illius id est pro-  
phetias et scripturas illius esse com-  
pletas et noluit venire curarentur  
omnia ad istud communim. Lapides

g iij



## Ecclesia

terra sol seplēbra velū tēpli omnia  
pfitētia z clamātia vere fili' dī est  
iste. Et igrata spōsa terga vertens  
dīperit illū. z iō lata ē snia sup ipaz  
z sup oēs filios ei' vt cecitate pculi  
n̄ pfiāt. ps. Obscurēt oculi corne  
videāt z dorsū eoz sp̄ iauria. Sed  
tūc muēta ē hester abiecta q̄ n̄ erat  
dī ppo suo. q̄ dū vocaret statim re  
lictis ppo z parētibz obeduit re  
gi z humiliter adhesit. hester q̄ in  
ter p̄tāf abscondita d̄notat xpī ecclīā  
q̄ de pulvere ignorātie ac gētil' cecita  
tis p doctrinā aploz educta statim  
reliquit ydolatriā z vite p̄ntis vanita  
te expoliata sequuta ē suū redēptorē  
z ipse illā sūme amauit z ornauit do  
nis z miracul' apendēs ad aures il  
lius p̄ciosissimas gēmas spei qbus  
secura ē thalamū supne p̄ieitroire  
sine oī deceptiōe vlt fraude. Un̄ ri  
cardus libro p̄ d̄ trinitate vtinā attē  
derēt Judei vtinā aduerterēt paga  
ni cū quāta p̄cie securitate p hac  
pte ad diuinū iudiciū poterimus ac  
cedere. Nōne cū oī p̄fidētia dō dicē  
possimus. dñe si error ē a te ipso d̄  
cepti sumus. Nā illa tātis signis z  
p̄digijs p̄firmata sūt z talib' que  
nō nisi p̄te fieri p̄nt z certe a sūme  
scītatis viris sūt nob tradita cū sū  
ma z autētica a testatiōe p̄bata z  
ideo cohopante z sermone p̄firmā  
te sequētibz signis. *Ag 147 B*

Reba scificationistue. ps.

a Prout p̄familias paratū  
h̄z panē z refectionē filioz  
z archa ne illos p̄mat esurire. v̄z  
ē quod duplex ē resectio. s. p dieb'

vsualib' z ferialib' z pro diebus  
festis. i qbus familia p̄suevit habē  
dātius z altius refici. Spūal' r xps  
est p̄familias oīum fidelū iō opti  
mam fecit illis p̄uisionem i archa  
ecclīe d̄ spiritali annona qz ibi pa  
ratū h̄z panē qui de celo descendit.  
Iterū sacrā scripturā que ē aīe scē  
cibus. Ite sacramētū penitētie q̄s  
deficiētes recōciliāt deo sed iste  
ē cibus ferialis z viatorū. sed cū p  
ueniemus ad festū eterne beatitudi  
nis ministrabim' nobis panis nobi  
lior q̄ nō credimus. z quod sola fi  
de sumim' videbim' facie ad faciē  
figu. In archa testamēti erat vir  
ga Aarō q̄ floruit. Spūal' in ecclīa  
est māna celestis panis. s. corporis  
xpī p̄tinetis omne suauitatē grē sūt  
ēt tabule noui z veteris testamenti  
vel legis sacre vñ in formamur z i  
struimur d̄ via que ducit ad celos.  
Tertio ē ibi p̄cie disciplina qua re  
floret aīa n̄ra z producit fruct' sapi  
dos i p̄spectu dī qbus meremur ha  
bundatiā indulgētie. s. cū pueneri  
mus ad festū fruemur habūdantiā  
qz quod hic seminam' recoligem'  
speciosius z dulcius. grego. In qua  
dā omel. scā ecclīa duas h̄z vitas  
vnā qua merces coligit aliā i qua  
de receptis m̄eribus gaudet atqz  
in vtraqz. vita sacrificiū offerat h̄  
vz sacrificiū cōpunctionis. illic sa  
crificiū laudis. *Ag 148 C*

Uinangāt mare i nautib'

q ps. Quādiu nauis agitur  
fluctibus naute non fruun  
tur luci dulcedine quā tanta



## Ecclesia

est intentio eorū ad artem nauticam  
pp̄ innumerabilia picula q̄ n̄ possūt  
irēdere ad aliud sed tracta nauē ad  
portū z vēditis mercib⁹ tūc p̄cipit  
lucri multitudo z quiete gaudēt sup  
his que sudore z labore acq̄sierūt.  
Spūalr q̄diu sum⁹ in p̄nti vita na  
uigamus ī ecclia militāte circa quā  
tot fuit tēptationis p̄cele q̄ satis ē  
posse ipas vitare. ita quod nō possu  
mus plene vacare p̄tēplationi cele  
stis lucri s; cū nauis h̄ portū intra  
bit cū plenitudine fidelū eterne bea  
titudinis. Tūc fruuntur fideles fru  
ctu quē p̄cipient p̄ labore quē passi  
fuerit. z cessabunt fluctus hui⁹ ad  
uerſitatis. Figū. gen. 8. Cessantib⁹  
aquis diluuij. archa quieuit ī mōte  
excellso ad quē etiā aque diluuij p̄i  
us archā eleuauerūt. Spūalr p̄ ar  
cham subaudi militātem eccliam  
quā aque multiplicis turbationis  
quāto amplius cōcūtiūt tāto ampli⁹  
infidei fortitudie firmiāt z p̄statio  
rem efficiūt. vñ ylarus. 7. de trini  
tate. hoc habet propriū ecclia qz  
dum p̄sequitur floret. dū cōp̄rimūt  
crescit. dū p̄temnitur p̄ficiat. dū le  
datur vincit. dū arguitur intelligit  
tūc stat cū supari videt. Igit̄ est sp̄  
in agone quousq; īpleat numerus  
electorū. Quo p̄pletoreq̄ſcet ī mō  
te dñi z loco scō eius. vñ Grego. in  
epistola ad iehanū. Archa inquit ce  
sante diluuiō ī mōte quieuit qz huius  
vite corruptiōe cesante cū malorū  
op̄erū fluct⁹ trāſierint ī celesti p̄ſia  
sancta ecclia velut ī excellso mōte  
requiescet.

D

*Fig. 149.* P̄s celi gloria stelaz ecclia  
Istici. 44. Notandū quod est  
quedam stella ī celo quā vo  
cāt polū. z est īmobilis. vñ go. n. dñ  
tramontana z circa illā sunt. 7. stel  
le circūeuntes sp̄illā nec vnq̄ cam  
deserūt z vocāt eas artur. vñ go. di  
cuntur curus. Spūalr ecclia nuli  
tās assimilāt stelle supradicte īmo  
bili p̄ firmitate; z cōstantiā fidei  
qz nulla p̄cussioe vnq̄ potuit remo  
ueri a xpo cui sic conūcta ē ymo  
quāto amplius p̄quassatur firmior  
efficit vñ grego. ī moralib⁹. Tūc  
scā ecclia valentius ī v̄tute efficit  
cū ardentius p̄ veritate fatigat. h; n.  
circase. 7. stellas. i. septem virtu  
tes. tres theologicas. z. 4. cardia  
les que ī voce p̄dicatorū circūfe  
runtur ī ecclia z nunq̄ ipsa; de  
serūt. Figū. apoc. 5. vbi beat⁹ Jo.  
ī medio septē candelabrorū aureorū  
similem filio hominis qui habet ī  
dextera sua. 7. stellas vidit. Spūalr  
per hunc filio hominis simile sub  
audi ecclia que similes mores spon  
si moribus habet. que z si stella nū  
cupetur z ipse sponsus etiā stella di  
citur eo teste. Apoc. Ego inquit ra  
dix z gen⁹ dauid stella lucida z ma  
tutina. Igitur habet ecclia. 7. stel  
las ī dextera sua quia habet. 7. p̄  
nomiātas v̄tutes quibus omne co  
natur nationē dirigere. Nam ī fi  
delibus nō credētibus lumen fidei  
caritatis z sp̄ci sancte trinitatis do  
ctrine prebet vt ipsos ad suū ī  
ducatur gremium. fidelibus vero qui  
sancte trinitatis articulo ī gre  
gūij



## Ecclesia

mio ecce regerunt quattuor cardi-  
 nalium virtutū largitur disciplinā  
 vt moribus decorentur humanis  
 et vt reddat oēs atq; faciat vnius  
 moris habitantes in domo. omnes  
 cōatur suo studio adiungere. Ideo  
 greg. in mora. super Job pertra-  
 ctans illud verbum. Qui facit ar-  
 cturum tē. ait est marturo quod  
 consideratiū possumus itueri. In  
 7. quidem stelis voluitur et modo  
 quidem tres ad summa eleuat atq;  
 ad imma quattuor iclinat. modo su-  
 perius. 4. erigit et 3. inferius pmit.  
 Sic sancta ecclesia modo in fide-  
 bus trinitatis noticiā. modo fide-  
 bus. 4. virtutes quasi rotatu predi-  
 cationis stat sui speciem quodam  
 modo mutat. *Ex 150*

Quis operiebatur fluctibus  
 in Mat. 8. Nō. q; sunt quat-  
 tuor principales venti in ma-  
 ri. s. oriens occidens. auster et aqui-  
 lo. quorū cōmōtione creatur mari-  
 tuna pestis. Nam mare nō fluctuat  
 nisi concussione ventorum. Spūali-  
 ter. Erga nauim ecclesie per huius  
 maris procelosi nauigantem. quat-  
 tuor nationes tempestatem non mo-  
 dicā caasarunt. Nam ab ipsis cūa-  
 bulis nō ei defuit psequitio. primo  
 vt ita dicā pcussa fuit a iudeorū co-  
 legio tāq; ab oriē tali plaga fluctuā-  
 te et furente sup dominū et creato-  
 rē suū. ps. Oēs fluctus tuos induxi  
 sti sup me. Scōdo a pplo gentiliū  
 quorū insipietia velut frigidi et sicci  
 a veri solis lumine et caritate distā-  
 tes fuderūt sanguinē sanctorū sicut

aquam. Tercio a secta hereticorū  
 qui australi fecunditate sacre scri-  
 pturę accipientes fructus suo pesti-  
 ferro flatu conuertebant in fluctus.  
 Quarto possumus dicere quod a  
 falsis xpianis quorū diuisio eccle-  
 sia multo tēpore non modicum cō-  
 turbauit. vel possumus dicere qd  
 illa quarta pcussio reseruatur fienda  
 tēpore antixpiā occidēte presentis  
 vite luce ex supradictis habet. *Si pām 7*  
 gura daniel. 7. vbi ipse daniel vidit  
 quattuor vētos pugnare in mari ma-  
 gno. et post eos vidit quattuor bestias  
 exētes de mari quarū prima erat  
 sicut leena habēs alas duas quib;  
 depositis in terrā cecidit et pedibus  
 ambulauit. Alia erat similis vrsō  
 et habebat tres ordines dētum et  
 comedebat carnes plurimas. Ter-  
 tia vōsimil' erat pardo et habebat  
 quattuor capita. Quarta vero no-  
 mine nō cognoscitur s; oibus diffi-  
 milis oīa cōmuniens. et habebat  
 dētes ferreos et qd dētib; nō cōmi-  
 nuerat pedibus cōculcabat. Spūa-  
 liter. he quattuor bestie ex quattuor  
 pcedētes ventis quattuor sunt pse-  
 quitiones supius nominate. nā p lee-  
 nā; duas alas habentem subaudi  
 synagogā decoratā lege et pphetia  
 quibus velut alis ad superiora vo-  
 lauit. S; cito illis depositis cecidit  
 in terrā et cōmixta ē iter gētes p ci-  
 piditatē et nequitia. et didicit opera  
 eorū p ydolatria; et malicia. h fecit  
 illud peccatū; et scel' nephādusimū  
 cōmisit furēs ptra saluatorē suū. cō-  
 tra quē facta ē sicut leo in silua et nō



## Ecclesia

solū i caput s; ē i mēbris peccant  
 Jō punita cōstrictiōe valida i se z  
 filios suos iuxta domini vaticiniū.  
 Scda hō bestia . fuit natio gētiliū  
 q triplici pēōz genere . s. pēpiscē  
 tia carnis. pēpiscētia oculōz z su  
 perbia vite. peccātes multa marti  
 ru; milia interfecerūt s; euāunt eo  
 rū rabies pūeta fidei lumine. Nam  
 multoz sanctorū; miraculis z pēdi  
 gijs vīsis deposita feritate hūeros  
 supposuit iugo xpī. Tertia verobe  
 stia pardo siml . fuit secta heretico  
 rū qui depicti z decorati diuersoz  
 colorz . s. errorū simplices decipie  
 bant. Et nō. q dicit bestia pēdicta;  
 habuisse quatuor capita qz hi here  
 tici vrsipeles colorabant hereses  
 suas doctria qnattuor euāgelioz .  
 S; hanc bestiam fugat sancti do  
 ctorea pfinibus ecclesie. Quarta  
 vero terribilish ē diuisio xpiano  
 rū que nullo nominat nomine. qz  
 nulla est causa cur talis feralis ini  
 quitas iter xpianos vigere dbeat  
 Et hē dicit sine nomine qz nomia  
 eoz q characterē huius bestie portāt  
 ifronte delecta sunt de li. vniētū  
 habet nāq; h bestia dētes ferreos  
 qbus multas carnes deuorat quia  
 xpianoz grex huius bestie subditus  
 dētib ferreis . i. ense z gladio seip  
 su; dilaniat. Job. Quā lacerō car  
 nes meas dētib meis. S; qd non  
 lacerat dētib pculcat pedib. qz q  
 da; qb nō ē licitū arma subripere  
 ptra pimos affectib; z volūate  
 ferūt z occidūt. Et sic phdolor flu  
 ctuāt corda prauoz xpianoz quasi

mare feruēs circa nauī petri vt ip  
 sa videat opiri fluctibus z pcelis  
 litis z discordie filioz p nō filioz s;  
 fuozū spurioz peximoz quos tota  
 trinitas sancta excludet ab heredi  
 tate filioz. vnde aug. de vbis dñi.  
 Qui i pace nō erit iuentus a patre  
 abdicabit a filio exheredabit a spi  
 ritu sancto alienus efficietur nec ad  
 hereditatē dñi poterit peruenire q  
 testamētū pacis noluerit observa  
 re. Possimus tñ p quartā bestia an  
 tixpm itelligere qui tēpore suo de  
 fidelibus ecclesie magnam faciet  
 stragē z nisi abremarētur dies ei  
 nō fieret salua oīs caro 34 151 §

Edes tua de i seculū. ps.  
 Regia sedes i qua solet se  
 dere rex respōsur populo  
 semp ē eminētior z ornatior alijs p  
 ut dōet regia maiestātē. Spūaliter  
 sedes eterni regis ē sancta ecclesia  
 Nā ad illa; populū cōuenit xpianū  
 p suis causis suo regi loquitur. Jō  
 h sedes fulget decēti decore vt ex  
 illa apareat regis magnificētia. 34 151 §  
 gu. 3. R. x. vbi legim qd salomon  
 fecit i domo libani tronū de ebore  
 grādez z vestiunt eū; auro purissi  
 mo. Et tronū hēbat . 6. grad' z su  
 mitas tronū rotūda erat. In parte  
 posteriori erāt duemian tenentes  
 hic atq; ide z duo leones stabant  
 iuxta manus. z . 12. leonculi stabāt  
 iuxta . 6. grad' z in illo trono sede  
 bat rex salomō z ad illū accedebāt  
 pīcipes ysrael ad loquēdum regi.  
 Spūalr p hūc tronū subat di eccle  
 sia; militātes que pro tātō dicitur d



## Ecclesia

choze ppter fidei puritatē. Et can-  
doze qui acquirit i fonte baptismi.  
Lāt. x. Quā pulchra es amica mea  
z macula nō est in te. Uclita ē au-  
ro purissimo. qz fulget luce carita-  
tis dei. f. z primi. habet. 6. gradus  
misericordie opera quibuselecti gra-  
diuntur ad requiē eterne beatitudi-  
nis. Et sunt illi. 12. leonculi. qz ar-  
ticulus fidei decorat z dotat. z p  
tanto dicuntur super gradus il-  
los stare quoniam que misericorditer  
faciunt fidei robore firmant. Sūt  
ibi due man⁹ regētes qz natura di-  
uina z natura humana i vno xpo  
existētib⁹ ecclesia sustentatur. Sūt  
ibi iuxta man⁹ duoleōes. f. antiquū  
z nouū testamētum quoz rugitiū sū-  
cta ecclesia ab infidelibus defen-  
ditur. Nā iudei latrantes ptra eccle-  
sia; pfunduntur a veteri testamen-  
to sic p; dyfaia clare z lucide euā-  
gelizante passionē. incarnationē. z  
mortem xpi. h illud p; de Jeremia  
z oibus alijs z de patriarcharum  
gestis que omnia ptingebant in fi-  
guris xpi. hereticos vero lacerat  
testamētum nouū vbi simplex puri-  
tas euangelij apertā declarat veri-  
tatē. S; erat similitas troni rotūda  
qz cui; peruenietur ad supne glorie  
dignitatē reperiet eterna perfectio  
oī exclusio defectu. Ad hanc igitur  
regiam sedē fideles ex ifidelib⁹ fa-  
cti veniunt causas suas. i. delicta  
z peccata domino pfitentes. z ab  
ipso plusq; sperent recipiunt i eadē  
vnde aug. de psecratione i quodā  
sermone eccle. Est inquit ecclesia

oīum credētium mater que natos  
ad morte; regnarat ad salutem p  
quā xps plus restituit i gratia q; pe-  
rierit i natura z ade trāsgressoris  
degenerē plem i adoptionē diuine  
pmitatis assūpsit z opadiso exhere-  
ditos celiredit coheredes.

*M. 152* Onium tuar; decet sanctitu-  
do. ps. tripliciter solet orna-  
ri palatium regis. p. de pul-  
chro introitu vbi pzo pueniūt gētes  
scdo de pulchro z decēti atrio vbi  
sistunt ad loquēdum. vltimo d'ane  
missino thalamo vbi ē quies regia  
z vbi iter dū secretā cū magnis fa-  
miliaribus hēt loquitionē z piliū.  
Spūaliter. Ecclesia ē domus opti-  
me ordinata qz ibi ē introitus lar⁹  
z magnus per copā indulgentie. vt  
oīum volentiū in terre multitudo  
ad xpm largā iueniat benedictioē;  
siue sint ifideles p baptismū intrā-  
tes siue sint fideles per lachrymas  
redeūtes. scdo habet atrium securū  
vbi pueniunt fideles ad loquendū  
xpo regi suo p deuotas orationes  
vt cū iusta petierint nequa; dubi-  
tent exaudiri. vltio ē ibi thalamus  
secretior. i. pteplationis actus in q  
etern⁹ rex cū pauciorib⁹ familiari-  
bus loquitur ubi sunt repositi thesauri re-  
gis meliores. *Fig. 3. R.* In introi-  
tu tēplē erat piscia vbi lauabat aīa  
lia sacrificij. itus veropu vēieba-  
tur ad altare incēsi. vltimo erat lo-  
cus q dicebatur sancta sanctor; ad  
quē tū sol⁹ sacerdos sūmus semel  
i anno accedebat. Spūalr. Subau-  
di p piscinā aquā baptismi. z aquā

34



## Ecclesia

lachrymarum namque una facit infidelibus  
 alia facit peccatoribus fidelibus. Nam  
 quod fecit aqua baptismi paulo. la-  
 chryme fecerunt petro. Nam ut aque  
 baptismi excluderent paulo persecutio-  
 nis notam. ita lachryme petri dilue-  
 runt in ipso negationis maculam. Un-  
 de leo papa in fine cene domini dicit lachry-  
 mis petri ait. Felices qui apostolo  
 le facte lachryme tue que ad diluendam  
 culpam negationis virtutem sacramenti  
 habuerunt baptismis. Secundo inuenitur  
 ibi altare ieiunium per quod subaudi popu-  
 lorum orationem que tanto acceptior est in  
 conspectu domini quanto a pluribus simul  
 congregatis in dei laude fuerit egres-  
 sa. unde Ambrosius. lib. de penitentia. mul-  
 ti minime dum congregantur unanimiter  
 sunt multi et multorum preces impossibile  
 est contempni. Ultimo inuenitur sancta  
 sanctorum per quam signatur supernorum contem-  
 platio. Sed non quod ad locum illum solus  
 sacerdos ingreditur quia ille qui exclu-  
 sis secularibus negociis deum querit  
 liberius ipsius inuenit. unde sciendum est  
 quod sacerdos dicit sacra danda. Sacra-  
 mentum. non in nobis quod deus sibi dandum  
 acceptat est cor nostrum. Sed quo ipse per  
 sapientem dicit. Fili perbe mihi cor tuum  
 Igitur cum libere cor nostrum dabitur  
 deo expeditur ab omni corporali affe-  
 ctione similes erimus sacerdoti ma-  
 gno qui turba relicta foris intra-  
 bat in sancta sanctorum. Aliter. non ipse  
 deus non nobiscum familiariter puer-  
 satur nec nobis ostenderet superne  
 maiestatis thesaurum nisi ireretur mon-  
 dialium abiceretur impedimentum. greg.  
 li. 5. mora. Adens nostra nullo modo

ad vim itine contemplationis rapi-  
 mus studiosi per prius a terrenorum deside-  
 riorum tumultu eripiamur. 153 h

Et possitis comprehendere. Non.

¶ Quod omne corpus est trine dimen-  
 sionis secundum suam quantitatem. habet  
 enim longitudinem. latitudinem et profundi-  
 tatem. h. videmus esse etiam in corporibus  
 naturalibus et in corporibus artificialibus.  
 Spiritualis ecclesia fidelium est quod  
 datur corpus cuius christus caput est. nos  
 que eius membra. h. 3. n. quidam longi-  
 tudinem. i. quedam seruanda in longitu-  
 dine vite presentis. habet et latitu-  
 dinem. i. latitudinem sui gremii ut fi-  
 liorum capax efficiat. habet et altitudinem  
 suam ad quam alii vel exine nequeant  
 peruenire. Figura. gen. 2. Archa 8  
 Noe in qua tempore diluuii humanum  
 genus fuit saluatum habuerit h. tria  
 quia longitudo eius fuit trecentorum  
 cubitorum altitudo triginta. latitudo  
 quinquaginta sed in summo consume-  
 bat in vino. Spiritualis ecclesia dei in qua per  
 baptismum saluandi saluantur. habet lon-  
 gitudinem trecentorum cubitorum. Nam per h.  
 3. centenaria debemus intelligere fide-  
 spem et caritatem. Nam h. tria in lon-  
 gitudinem vite presentis seruanda sunt  
 in summo vero vite future fiet consumma-  
 tio in vino tamen quia ibi sola remanebit  
 que permanet caritas. Altitudo vero est  
 triginta cubitorum per has. 3. decenas sub  
 audit trinitatis articulus qui tante  
 existit altitudinis ut nemo extra  
 neus a fide possit ad illam attingere  
 et consumat in vino per tanto quod licet  
 in deo sunt. 3. persone. vna tamen est essen-  
 tia seu substantia. latitudo vero eius. 30. e



## Ecclesia

iubilant; et denotet sancti spiritus  
 gremium p quā dilatātū est ecclie  
 gremiū i multitudine credētū. q̄ qui  
 dē grandata ē. 50. die a domine  
 resurrectionis. cuius figurā precessit  
 datio. s. legis post. 50. diē ab exitu  
 egypti. 70. quinquagesimus annus  
 iubilensis vocat i quo oīa liberta  
 ti redabant qz q ad gremiū ecclie  
 puenit p sacru baptismū tāta in  
 ipo diffundet grā qz d fuit i te oya  
 boli deuinet ad adoptionē filioz  
 dei. p; ergo qualr fabricata et for  
 mata sit ecclia. p salute oīz; fide  
 liū et q ex illa; repient ags dilunij  
 pibūt. Aug. 3 fide ad petrū. ecclia  
 ē qdā forma iusticie. i. onexis oīz;  
 i cōi orat in cōi opat sine ecclie ca  
 tolice societate nec baptism⁹ alicui  
 prodesse pōt. nec opa misericordie  
 nisi forte vt minus torqueat. 3  
 q 157 Uaz magna multitudo. d. t.  
 q d. q. ab. t. te dñe. ps. Nō pōt  
 sensus qsq; iudicat d aliēo  
 obiecto qn sepe decipiat et erret.  
 Nā si hō visu iudicat d sapor falsū  
 qz iterdū indicabit dulce amara et  
 ecōuerso. Similr nō pōt lingua lo  
 quēs describere visū ad plenū vt  
 auris capiat p auditū que sunt visu  
 cernenda ā ligua nō sufficit oīa de  
 scriber. Spūaliter Terzēa genera  
 tio et a spūalib⁹ aliēa nequaq; cape  
 pōt quāta sit supior dulcedo. Nā; q  
 d terra ē. d terra loquitur. Un gre.  
 i mora. Carnales hoīes p sentē vitā  
 diligūt qz quāta sit eternitatis glo  
 ria n attēdūt. vt dū phēnitatis eter  
 nitatē nō pōtiderāt cursu; stationes;

et remobiles firmū hitaculū arbi  
 ti ant. S; cū gustauit it dulcedinē  
 vbertatis xpi et q pmissa sunt dila  
 gētib⁹ deū viles cūit oīa que finis  
 angustat. hic igit reges terre audi  
 entes voces apostolor et sanctorū  
 narrare pmissa. eo qd super huma  
 nos sensus essent credere nō vale  
 bāt sed visis miraculis et gustatis  
 gratijs sanati ē palatu; et cucur  
 rūt admirati ad tā suauē; saporem  
 relinquētes oīa amara mūdi. et sic  
 aggregata ē ecclesia ex nationibus.  
 Figura. 3. R. x. Lū regina saba ve  
 nisset cū magna familia ad vidēdū  
 sapiētā salomonis quā sola fama  
 i terra sua audierat i tātā icidit ad  
 miratiōes vt fieret in extasi vidēs  
 videlicet ordinē seruētū et ciborū  
 ministror mēsarūq; eius. ideo ait.  
 Nō credebā narrātibus mihi hec  
 sed nunc vt video nō sunt mihi nar  
 rata medietas. Beati sūt serui. 28.  
 Et dedit multitudinē auri opus; et  
 aromata multa et rex regine inuen  
 sa dona largitus ē vt narrat mgs.  
 Spūalr regia saba ē ecclia. vnde  
 aug. i quodā ser. d psecratiōe eccle  
 sie. Ecclia iquit ē regina que venit  
 a partib⁹ ethiopie audire sapiētā  
 salomonis. Sed h non tñ ex vā re  
 gione. s; ex diuersis mundi ptilis  
 reges pūra puenit. Venit igit ad  
 redēptorē et eruditōrē suū vt stulti  
 tia erroris doctrinaz pceperet veri  
 tatis. h aug. hec igit regia. p audi  
 uit a pphetis et factis magis q xps  
 opatur⁹ venerat i mūdū circa gen⁹  
 hūanū. hoz nāq; doctrīa ibuta ve



## Elemosina

nit ad xpm gressib<sup>9</sup> fidei. z aplica  
ta yerusalē ad visionē regis pacifi  
ci loquta ē ei qd habebat i corde  
Sic illa vēit ad xp̄m; ad p̄cipiēdū sa  
cre scripture dogmata d̄ gestis ad  
uēt<sup>9</sup> z incarnationis z passionis xpi vñ  
aug. vbi supra. In figu. regie hui<sup>9</sup>  
vēit eccl̄ia ex gētib<sup>9</sup> z affinitib<sup>9</sup> ter  
re iponēs fines vicij<sup>9</sup> cupiditatib<sup>9</sup>  
q; terrenis audir̄ sapiā; salomōis  
i. pacifici dñi n̄r̄i yēsu xpi qui fecit  
vtraq; vñ solūēs inimicitias iter  
deū z hoies i carne sua. vēit audir̄  
z discere d̄ filij dei illuminatione z  
iudicio futuro d̄ aīe immortalitate z  
d̄ facte refrectiōis gl̄ia. h̄ aug. Et  
cū oīa illa p̄ sacrā scripturā didice  
rit a pphetis narrata a xpo p̄pleta  
p̄ ap̄los p̄dicata hīs vñ fidei adhe  
siōe adherēs ait. Nō credebā nar  
rātib<sup>9</sup> mihi h̄. s; vt viderē n̄r̄i au  
dierā respectu ei<sup>9</sup> q̄ ē. vñ aug. vbi  
supra. vidit igit eccl̄ia. sapiā; xpi z  
accepit doctrinā salutis īspexit spi  
ritualiu mirabilia bonor̄. Agnouit  
vñ; fabricatorē celi z terre z potē  
tissimū hūani generis p̄ditorē. Vi  
dit z donū quā edificauerat. i. in  
carnatiōe; hoīs assūpti vidit cibos  
eius. i. altaris sacramēta. vidit ora  
tionū supplicationūq; misteria z ob  
stupuit vbi vidit īestimabiles di  
uitias dñi sui dixitq; ad regē. ver<sup>9</sup>  
ē fmo quē audiu i terra mea. vicit  
māifesta q̄ cerno dulcedinis magni  
tudo cogitaciōis mce sēsū; supat. h̄  
aug. S; tūc regia h̄. i. eccl̄ia mune  
ra clemētie donauit xpo regi. i. vir  
tutū thesauros z aromata deuote

penitētie. vñ aug. vbi supra. Tūc  
illa exhibēs exēplū deo suo p̄ferens  
digna celo. z valitur a celis multi  
plicia mūera gēnas misericōdie. Ju  
sticie margaritas. diuersor̄ odora  
mēta meritor̄. i. aromata cōpūctio  
nis z suauē olētis balsamū castita  
tis. h̄ aug. S; a rege multa maiora  
recepit q; oīno icōprehēsibilia z in  
estimabilia. vñ idē Aug. vbi supra  
Re uera id q; p̄parat deus dilige  
tib<sup>9</sup> se fide nō comprehenditur spe  
nō attingetur caritate nō capit̄ de  
sideria z uota trāsgredit̄. acgrī p̄t  
estimārī nō p̄t. Elemosina. **A**  
**Fig. 155** Ecipe lras tuas. Jo. 7. mer  
a catores existētes i patria d̄  
qua null<sup>9</sup> audet extrahere  
pecuniā z iderecedere eos o; z ad  
ppria remeare p̄suerūt cōpone  
re cū mercatorib<sup>9</sup> illis qui socie  
te; habēt i patria ad quā isti tēdūt  
Dant igit pecuniā illis sub cirogra  
pho recepturi ipsq; i ciuitatē ipor̄.  
Et h̄ modo multū lucrant q; plus  
recipiūt q; tribuāt. Spūalr̄. Nos  
sum<sup>9</sup> i quadā patria i qua nō ē possi  
bile extrahere aur̄ vel argētū vel  
pecūia; aliquā. h̄ patria p̄ns vita ē.  
Nā i exitu ordiati sunt scrutatores  
q; neq; idē extrahi p̄mittit. Ver.  
i quodā ser. Mūd<sup>9</sup> iquit talē cōsti  
tuit ianitorē vt idē nihil asportari  
p̄mittat d̄ facultatib<sup>9</sup> mūdū. verū;  
tamē culpa z vicū meriti z vñus  
ip̄az īnifibile aīaz p̄sequit̄ nec valz  
h̄ portaz āgustia detieri. Igit̄ si vo  
lum<sup>9</sup> aur̄ z argētūz n̄m illesū; ita  
ctū z augmētatiū recipere i patria



## Elemosina

ad quā tēdū? .i. i futura vita. que  
ramus gētes quarū sit illa p̄ia cui;  
quibus mercedē dantes illis hic q̄  
hic extrahere nō possumus. hi mer  
catores sunt pauperes quorū est re  
gimū celoz. Illis debemus tēpora  
lia bōa tradere sub cirographo cuiā  
gelij recepturi i p̄ia illa multipli  
cata cētuplo. Fig. Tob. 6. Tobias  
cū esset diues prestauit gabello i ci  
uitate reges decē talenta sub ciro  
grapho. Factus aut pauper et cecū  
mis it tobias filiū suū cū cirographo  
ducatu angeli qui nō solum decem  
talenta recepit. s; et filia; raguelis  
cū hereditate eius i spōsa; obtinuit  
et reuersus patri vīsū; restituit et si  
mul cū cōfeliciter hītauit. Spūalr  
Tobias qui dat gabello .x. talenta  
sub cirographo ē diues qui habun  
danter elemosynas pauperi largit̄  
sub spe euāgelice p̄missionis. Tūc  
ille deuenit ad paupertatē et cecita  
tē cū morte p̄uentus expoliā; bo  
nis tēporalibus et p̄uiat̄ presentis  
vite luce. Igitur pergit Tobias iu  
nior cū cirographo quādo spūs re  
licto corpore eius spe retributionis  
ascēdit ad xpm angeli sancti guber  
natiōe. h nō solū recepit bona quā  
ta fecit vel tribuit. s; efficitur vite  
beates pōsus et x̄p̄i coheres i gloria  
denū ad corp⁹ p̄uiū redditur⁹ q̄  
illuminat̄ p̄ glorificatiōe; et simul  
i illa b̄ritudine feliciter hītabunt.  
Ecce q̄ bonū ē cū paupibus merca  
ri. vii aug. i quadā epi. Si vis esse  
mercator optim⁹ fenerator egregi⁹  
da qd nō potes retinē vt recipias

qd nō potes amittere. Da modici⁹  
vt recipias cētuplū. da t̄palē posses  
sionē vt recipias vel consequaris  
eternales; hereditates. *156 B*  
Suria et dedistis mihi mīa  
e ducare. Mat. 25. hō tēpo  
re sanus habēs paruulos et  
paup̄ existens plus gaudet accepta  
bucela panis q̄ si tēpore habūdā  
tie daret sibi equus. Spūalr dum  
sum⁹ i hac vita ē x̄ps pauper et esu  
riēs et habet multā secū esuriētē;  
familia; .s. multitudinē egenorū. p̄s  
Tibi derelict⁹ ē paup̄ orfano. 22.  
Igit̄ vadit p̄ corda fidelīū diuitum  
hostiari medicādo. apoc. 3. Ego sto  
ad hostiā; et pulso si q̄s mihi apue  
rit intrabo ad illū et cēabo cū illo et  
trāsies ministrabo. Et sibi dnegat  
corp̄alis seu carnal̄ affectio p̄uider̄  
d eo q̄ ip̄emet largit⁹ ē nob. Ideo  
adāuertēdū ē ne iuriam⁹ negādo  
sibi suā indignationē suā vt cū furo  
re bōis oib⁹ expoliatos nos tardat  
i eternalib⁹ pēnis. Fig. 1. R. 25. vbi  
legim⁹ qd cū dō cecit⁹ cēra saul et  
vag⁹ atq; pfug⁹ cū multis pueris  
hītarēt i nemor⁹ misit nūcios suos  
ad nabal cū peccora tōdebant vt si  
bi et pueris d̄ aliq̄li victu s̄bueniret  
Qui nabal vilipēsis atq; dicētis cū  
rubor pueris dō r̄ndit. ergo ego da  
bo cibaria q̄ p̄parauit laboratorib⁹  
meis. dō et pfugis q̄ cū eos ē absit.  
B audies abigail vxor ei⁹ timēs fu  
rore dō statim onerato asino pane  
alijq; refectionib⁹ occurrat dō iaz i  
via veniēti ad exterminādū nabal  
et oīa que illi⁹ erant. Placauit dō

*Thob. 6*

*157*



## Elemosina

illa et mutari. iram eius in amorem  
in tantum quod inde ad paucos dies de  
cedere viro suo Nabal assumpta est  
sponsam a deo. Spualiter per Nabal di  
uitie ingrati deosubaudi. per deum christus  
g deiecit et per fugus est a modo cum pu  
ris suis. i. pauperibus. Regit diuites  
ut modicum tribuat spem deesse illi mi  
ta redditur. Aug. d. h. bis dñi. Dicit  
tibi christus da mihi ex eo quod dedit tibi.  
De meo quero da et reddo. habuisti  
me largitorē fac me debitorē habe  
am te feneratorē. Temporalia mihi  
das et eterna tibi restituā. teipsum ti  
bi reddā. Sed vide quid respondeat carna  
lis homo et corporalis diuites cui de  
venter est cuius dominus aux est. Ergo  
ego dabo istis pultroribus quod micis  
filiis in tanto labore congregavi. Exci  
tat igitur christum ad iram ut iuste super vi  
dictam malefactoris intendat et sibi re  
bellē puniat tam in persona quam in rebus.  
Sed sollicita anima lumine rationis illu  
strata onerato corpore misericordie  
opibus deo obuiare non differt. i. christo  
di. dñe ne in furore tuo arguas me.  
Quo facto deposito corpore in morte  
efficiet christi sponsa. Ecce quod bonum per  
miū reddet misericordia. clamat de  
misericordia volo. qui quod vult de  
us deo denegat a deo quod deside  
rat. vult sibi negari petit deus miseri  
cordia non sibi sed tibi humanā miseri  
cordia petit ut largiat diuinā ac pri  
mā tibi misericordia assue per quam libe  
rari possis per atrocitatem misericordie  
certus est de vena sit securus de ab  
solutione et non dubitet de misericordia quia non so  
lum eam peruenit et misericordia reuocat.

Edde quod debes. Qui dominus in  
regione propria via securā te  
net. et potes aptos ad tran  
seundum flumina profunda struit debite  
porta transcurrentibus postulare pedagium  
et precipue si illa magnis sumptibus prepa  
rauit. Spualiter via peritis vite erat  
adeo periculosa an christi aduentum ut nul  
lus per illam posset transire illesus. ps.  
Quis est homo qui viuet non videbit  
mortem. aut quis eruet animam suam de manu  
infernorum. Sed veniens christus pontifex futurorum bo  
norum suis sumptibus et expensis. i. suis.  
effundens sanguinem notam et securam fe  
cit nobis viam vite. Ideo ipse ordina  
uit pedagium solum a transcurrentibus il  
la cuius collectores pauperes sunt. Si  
gura. 3. R. x. Salomon sub cuius re  
gno totus mundus erat in pace ex quo  
vocatur rex pacificus. Ipse ordi  
nauit gentes que coligerent a vectigali  
bus que tenebantur regi et recepta  
illa rependebat regi. Spualiter salomon  
rex pacificus fuit christus sub cuius re  
gno orta habundantia pacis inter  
nos et deum. Ipse igitur ut dictum  
est nobis fecit semitas securas du  
centes recto tramite ad celum. sed ordi  
nauit gentem suam. scilicet pauperes peritantes  
illi que a transcurrentibus diuitibus re  
cipiuntur. petrus rauenas. Quidquam  
pauper receperit mox reponit in the  
sauris celi. Manus pauperum est circum  
graphum christi quia quicquid pauper reci  
pit christus acceptat. Da ergo homo  
pauperi terram. et recipies celum.  
Da minimum. ut recipias regnum.  
Da nicam ut recipias totum. Da

347



## Elemosina

pauperi vt detur tibi quia quicqd  
pauperi dederis tu habebis ⁊ qđ  
pauperi nō dederis habebit alter.  
Requirigitur parū; pontis factor  
ille q nobis tantis sumptibus viā;  
preparauit ad vitā. Quis igitur suf-  
ficiens inuenitur ad retribuendū  
pro his que ipse retribuit nobis.  
Ideo si nos ⁊ nostra daremus illi  
nihil ē respectu eius quod debem⁹  
Unde Ber in li. de diligendo deo.  
Sit totū inquit me debeo pro eo qui  
me fecit quid adam pro me iam re-  
fecto. Nec enim taz facile reffectus  
sum q̄ factus. In p̄io opere mihi  
dedit me. in secūdo mihi dedit se ⁊  
vbi se mihi dedit me mihi reddidit  
datus ergo ⁊ redēptus me pro me  
debeo ⁊ bis debeo me. Sed qđ do-  
mino pro se dato retribuā. Nā ⁊ si  
me milies repēdere possem ⁊ quid  
sum ad deū meum. *Ex 158 D*

Inulacra gentiū argentū;  
⁊ aurum. ps. Nota qđ argē-  
tum ⁊ aurū ⁊ omne fulgidū  
metalum fedat erugo nisi sepe ma-  
nu ducat ⁊ tergatur. hoc p; in mo-  
neta abscondita quia tanta aliquā-  
dos superuenit rubigo q nec ymago  
nec littera legi pōt. Spūaliter. Au-  
rum argētū ⁊ moneta. hec omnia  
facta sunt ad humanū vsum nō vt  
abscondita reseruentur quia tunc  
darent eruginē ⁊ erugo eorum sur-  
geret in testimonium ipsorum p̄io  
possessorū in cōspectu dei. Ideo de-  
bent diuites superflua pauperibus  
elargiri sibi necessaria retinēdo. ⁊  
q p̄tra hunc versum caritatis fiet

de preda pauperū corrigere a dño.  
petr⁹ rauenas parū ē quo caro eget  
nostra ex igne q̄ sufficit vite. Aua-  
ritia causa ē quod homo multa re-  
cōdit nō sibi sed alijs ad suū plane  
presēte; vel futurū cruciatū. *Fig. Exo 32*  
Exo. 32. Magnates israel fecerunt  
vitulū conflatilem ex auro ⁊ argen-  
to a populo recolecto. quem adora-  
bant vt deū. Sed moy. descēdens  
de monte vitulū redactū in pulue-  
rem posuit in aquam quod dedit  
peccatoribus bibere i penitētia p  
peccato vituli. Spūalr magnates  
ysrael sunt diuites huius mūdi. qui  
paupes expoliando aliquādo eorū;  
bona rapiendo. Aliqñ elemosinas  
illius quibus debentur denegando  
p̄stant vitulum. i. corpus proprium  
auro ⁊ argento ⁊ vestibus p̄ciosis  
⁊ pascunt sup̄fluo ⁊ delicato cibo si-  
cut legitur in luc. de illo diuite epu-  
lone qui bisso ⁊ purpura vestiebat  
⁊ lazaru ad hostiū stantē paupere;  
⁊ plenū vulceribus negligebat. S;  
descendens xps vt i iudiciū impijs  
⁊ a misericordibus ipse redactum  
corpus in cinerē tradet vernibus  
deuorādū. Et elemosinā quā paup̄i  
crudeliter denegauit ppetuis gemi-  
tibus postulans nō accipiet spūs in-  
gebēna. Petr⁹ ra. Ip̄s inquit qui ē  
duebatur purpura ⁊ bisso q̄ est di-  
ues ab estu bisso nō defendit pur-  
pura nō restitit inferno deseruēt  
te illa ⁊ ipse nunc nudus estuas. su-  
das q aliquando insultabas estib⁹  
artificiosa nuditate vestit⁹ quod ē  
vt diues vbi sunt torētes torcula



## Elemosina

ruiz tuor vbi sunt horrea ad fame  
paupis nō minus cupiditatib⁹ q̄ co  
pijs dillatata. vbi sunt vina ad ino  
piā paupis. Ubi sunt fluxus lapsus.  
Ubi sunt flumina ministerior tuor.  
Ista oīa tibi perierūt nō crimini q̄  
sitis extremi digiti gutā q̄ si vnā so  
lā dedisses paup nō sitires. *h. 159 E*

Ongregate illi sanctos ei⁹.

*c* ps. Dicit Tullius in libro d  
senectute. Qui non laborat  
vt carus militibus sit amare mili  
tes nescit quando oportet humanū  
transeant duces in exercitu flumen  
aduersus hostes ē necesse quia par  
ticipatus cū domino labor cū psua  
detur militibus minor est. Spūalr  
Nos oportet semp esse dei vno pre  
lio in vita presenti que nobis ē mi  
litia assidua. Ideo debemus pducere  
stipendio gbus simus cari ⁊ ama  
biles vt necessitatis tēpore pgrega  
ti nos ⁊ inimicos nostros defendāt  
huius milites sūt paupes xpi quos  
si elemosinis pducimus ⁊ cū passio  
ne pticipemus de populor labore  
prebendo illis psolationē humanā  
accepto tēpore de manu dyaboli  
liberabūt nos. *Fig. gen. 23. cū. 5.*  
Reges cepissent loth. ⁊ familiam  
ei⁹ ⁊ spolia. Abraā pgregatis. ecc.  
Vernaculis quos nutrierat ab ifan  
tia persequutus ē. s. reges illos qui  
bus fugatis ⁊ pcussis redemit filiū  
fratris sui loth simul cū omnibus  
que illius erant. Spūalr. s. reges  
sunt. s. praua desideria que. s. sen  
sus corporis inficiunt adeo vt sepe  
captiui ducant spiritū vt tam ante

virtutes q̄ tot⁹ corporis honesta  
tem subzipt. sed tunc cū. ecc. ver  
naculis est subueniendum. per hos  
ecc. vernaculos subaudi pauperum  
gregem quibus. s. modis subueni  
tur. s. elymosinā substātie largiēdo  
cōsiliū dando ⁊ cordialiter cōpa  
tiendo. Ideo nemo excusabilis red  
ditur ad elymosinā. vnde aug. sup  
ps. c. 3. Situpotes dare elymosinā  
da. si nō potes afabile te fac. s. per  
psilium ⁊ cōpassionē. coronat deus  
intus bonitatem vbi nō inuenit fa  
cultatem. Nemo dicat non habeo.  
caritas non de saculo errogatur. h  
aug. Igitur si pauperes stipendio  
armamus timere non possumus vi  
cia contra nos insurgēda. Recupe  
ramus eorum precibus fratrem no  
strum. s. hominem exteriorem quē  
s. hostes sic rapiunt. protegemus  
hominem interiorem vt in cōspectu  
dei excusetur pauper; interuentu  
⁊ sic protegetur totus homo dum  
modo ab homine pauperes protegā  
tur. pe. ra. tractans illud ps. Bea  
tus qui itelligit super egenū ⁊ pau  
perem in quodam sermōe sic dicit.  
Qui se nouit per malā vitam ince  
dere seculi elymosine. semp se pdu  
cat auxilium. Ad presidium sibi pau  
perū turmas vocet i die mala. libe  
rator illi deus assistit. qui a malis  
pauperes liberauit. In angustijs d  
us illum clamantē exaudiet q̄ pau  
peres cū clamaret audiunt. Non vi  
debit dies malos qui dies fecit vi  
dere pauperes. videbis diē malum  
qui in diē iudicij sine pauperum vo

b



## Elemosina

entiōe fuerit sine causa accusat pec-  
cata que pauper excusat. Accusari  
nō potest quē facietas pauperis ex-  
cusauerit. h. pe. ra. *Fig. 1. 10.* §

Ubi habitare facit sterilem  
q i domo matrē filiorū letatē.

Nō est minus ex parte diui-  
ne potentie concedere plem sterili  
antique q̄ dare partū virgini. l. 3. ef-  
fectus prolis virginis sit nobilior  
z altior. Et h. pbat beatus aug. in  
soliloquijs asserens oīa que facit  
deus supra naturā esse eidem eque  
faciēda sicut oīa que sunt supra fa-  
cultatē humanā eque oībus esse im-  
possibilia. Un̄ dicit Omnipotens  
man⁹ tua semp vna z eadē creauit  
in celo angelos z i terra vermicu-  
los nō superior in illis nō inferior i  
istis. sicut enī nulla manus angelū  
ita nulla posset creare vermiculū  
sicut nulla celū sic nulla posset crea-  
re vnū arboris folium. sicut nulla  
corp⁹ sic nulla capillū albus facere  
posset aut nigrū. Sed oīpotēs ma-  
nus tua cui oīa pari mō sunt possibi-  
lia. Nec. n. ei possibilib⁹ ē creat⁹ ver-  
miculū q̄ angelū nec possibilib⁹ est  
ei extēdere foliū q̄ celū. S; omnia  
quecūq; voluit sicut voluit fecit i ce-  
lo z i t̄ra i mari z i abissis. h. aug.  
p; ergo q̄ sit supra naturā sterilez  
parere: z h. sola dei potētia fieri p̄t  
z nō naturali virtute. Spūālī pec-  
catrix aīa cōparatur sterili cui fecit  
dū se ipossibile ē producere salutis  
fructū quo possit obtinere celi here-  
ditatē. Nulla arte pōt fecundari hu-  
mana. Verūtānē pauperes illius

refecti elymosinis. illi ipetrabunt  
salutē. Nam semen elemosyne cito  
crescit z omni tēpore conualescit.  
Aug. ser. 25. d. verbis dñi. Scun-  
dus ē ager pauperū. cito reddit do-  
nantib⁹ fructū via celi ē per quā  
venit ad patrē. Incipe ergo eroga-  
re si nō vis errare. Figū. gen. vbi *6n*  
legim⁹ q̄ postq̄ pauit abraaz pere-  
grinos bucella panis statī facta ē  
illi pmissio filij nascituri ysaac. in  
cuius semine benedicēdus erat to-  
tus orbis. Et sic pcepit z pepit sar-  
ra vxor ei⁹ sterilis z antiqua. Spī-  
rituālī si pauperes peregrinantes z  
errātes p̄ mūdū istum reficiamus  
nostras elymosinas aīa nostra q̄  
cūq; peccatrix dimissa culpa nob̄  
a dño misericorditer cōcipiet a do-  
ctrina diuini vbi. z pariet fructum  
bonū gaudiū z risum cōsolationis  
p bonum opus quo fecundata obti-  
nebit hereditatē celi z merebit au-  
dire iter electos paternā xpī bene-  
dictionē dicētis i die iudiciij. Veni-  
te benedicti patris mei p̄cipite re-  
gnū. zc. Quia esuriui z dedistis  
mihi manducare. Et quod alie vir-  
tuosē artes facere nesciunt equali-  
ter agat feliciter elymosina. petr⁹  
ra. In regno celoz corā oībus an-  
gelis i cōuentu resurgētium. quod  
Abel passus sit quod seruauit mini-  
dūnoe. q̄ Abraam fidem suscepit  
quod moyses legem tulit. q̄ petrus  
super omnis ecclesie ascendit deu z  
tacebit. z clāmabis solum q̄ come-  
dit pauper.



## Fides

Fides *14. 61* A

Udicabit dñs populū suū.  
 ps. Semp iura dāpnant ma  
 gis proditorē ciuē; q̄ extra  
 neū; inimicū. ps. Si inimic⁹ meus  
 maledixisset mihi. zc. Spūalr xps  
 h; paucos ipugnatores terre. s. fi  
 dei catholice. z sūt ifideles. S; sūt  
 aliqui secreti proditores filij xpiani  
 qui aperte ptra ifideles loquētes  
 suis morib⁹ xpm ipugnāt. Greg. in  
 quodā ser. multi iudeoz duriciam  
 detestant qd ad fidez xpi nequaq̄  
 cōuersi sunt visis xpi miraculis z  
 pdigijs s; quales illi sunt ad fidez  
 tales isti sunt ad cōuersionē. Tales  
 enim cū ipsis xp̄; dulcē capiunt in  
 altari z ipsi; tradūt cū iuda genti  
 bus crucifigēdū. hi preceteris ho  
 mib⁹ sūt graui⁹ puniēdi. ps. vēiet  
 mors sup illos z d. i. i. ser. n. Figu.  
 leuit. vbi legim⁹ quēdā ysraeliticū  
 ex patre z ex matre vero egyptiuz  
 blasphemasse nom̄ domini. Et tūc iu  
 dices ysrael. habito p̄silio dñi illū  
 extra castra eductum lapidari iuse  
 rūt. Spūaliter. Ille qui ē ysraelita  
 ex matre significat xpianū ex fide  
 sed patrē habet egyptiū qz peccato  
 efficitur filius dyaboli. Uos iquit  
 domin⁹ phariseis ex patre dyabo  
 lo estis. z nihilominus erat de po  
 pulo dei ex lege. Ideo fuerunt gra  
 uissime puniti qz repentinus inte  
 ritus descēdit sup eos. Idcirco gra  
 uiter p̄terantur peccatores fideles  
 qui cū ciues xpi sint ex fide. Unde  
 tamen ipsum vita z moribus expu  
 gnare nō desunt. Ideo super eze

chiel. Qui inquit dubiū q̄ inter. s.  
 peccatores gentilē hereticum z ec  
 clesiasticū multo maioribus penis  
 dign⁹ sit. qui maioris fuerit digni  
 tatis. *14. 62* B

Ocet manus meas ad plū.

ps. homo iconfuctus z in  
 expertus i artibus bellicis  
 vt plurimū i pugna subcūbit. imo  
 sepe audiēs hostiū clamores timo  
 re p̄terit. Igit⁹ exigitur vsus si  
 probus d; esse miles. vnde vgo. d  
 remilitari. li. i. cap. 2. Sciētia inge  
 rei bellice dimicando nutrit auda  
 ciam. Nemo. n. facere metuit q̄ se  
 bene didicisse cōfidit. Spūaliter vi  
 ta nostra vt sepe dictū ē. est quedā  
 militia. Ideo i arte spiritualis pu  
 gne nos oportet asiduum in armis  
 spiritualib⁹ exercitiū gerere. hec  
 arma sunt articuli fidei catholice  
 quib⁹ debemus interius bene nu  
 tiri per veram adhesionē; z non  
 per inuestigationem. Et harna p  
 ducēda sunt in bello per opera ca  
 ritatis quibus d; affectus. z tunc  
 homo totus ē armatus contra ru  
 gientem leonem. Figura Jeremi. *14. 63*  
 vbi legimus q̄ cū filij ysrael re  
 hedificarēt yerusalem. tenebāt gla  
 diuz vna manu z alia operabant.  
 Spiritualiter volētes recōstruere  
 animā nostram vt videat eternam  
 pacem in celo. quā; dyabolus nul  
 tis viciorum exercitiis destruet  
 emoluit. Debem⁹ tenere gladiuz  
 fidei captiuantes propriū intelle  
 ctum in obsequiū christi. Aliam  
 vero p̄stare operibus caritatis.

b ij



## Fides

Alias arma fidei essent ociosa et sine exercitio. et sic essemus inepti ad pugnam et nesciremus nos defendere a dyabolo. Ambrosio. super beati immaculati. Cito inquit fides exercitata languescit et crebris ociosa temptat in modis remissam calidus insidiatur et rumpit. Alue tum vero bello virum eterna fructu instruit et gloriosa prouenit palma victorie. pax ergo fidei corruptele misericordia est. *hy 163*

*cxo*  
Otas mihi fecisti vias vite  
ps. Satis peregrinus facit  
qui eis vias sue peregrina  
tionis ostendit et docet. Sed beni  
gnus agit illis qui cum his tribuit  
sue peregrinationis expensas. Spi  
ritualiter. Nos sumus omnes pere  
grini. Omnes enim pergitur re  
cto itinere de natiuitate ad mortem  
per iter vite presentis periculosus  
et ignotus. Vbi nullus proprium  
terminum nouit. Sed xps benedi  
ctus nobis parauit viam salutis per  
baptismum in fide. et nobis necessa  
rias prebuit expensas per caritatem  
et spem. his enim omnibus relicto  
peccati deuio peruenitur ad peniten  
tiam. *Fig. cxo.* cum dñs voluit edu  
cere filios israel de egypto. primo  
aperuit illis mare rubrum; postmo  
dum eos eduxit per desertum pre  
bens illis ignem per noctem et nubem  
per diem. Spūaliter autem dñs voluit  
nos educere de scrinitate dyaboli  
cui eramus obligati per peccatum  
parentum. Ipse primo mare rubrum  
in passione aperuit quia effundens

aquam et sanguinem sanctificauit ba  
ptismum. Nam illud per catholicam  
fidem a dyaboli tyrānide libera  
mur et iteramus iter promissionis eter  
ne. Sed quia sola fides non sufficit. nisi  
illi spes et caritas committentur. pre  
buit nobis caritatem per ignem et spem  
per eius sacram doctrinam. et sic his  
omnibus possumus ad patriam securi ac  
cedere. Unde leo papa in quodam ser  
mone. Fides fortitudo est caritatis  
et tunc verum nomen est ac verus est  
fructus ambarum. cum insolubilis ma  
net vtriusque nexus. ubi enim non su  
mul fuerint. sibi inuicem desinit  
quia inuicem sibi iuuamen et lumen  
sunt. donec desiderium crudelitatis  
impleat remuneratio visionis que  
nunc speratur cum mutabiliter videat  
tur et ametur. quia nunc et sine fine  
non diligitur non separatur et sine dis  
lectione non credit. h. leo papa. Sed  
nota lector quod ignis qui eis luce  
bat in nocte. caritatem denotat per quam  
aduersa vite presentis toleramus  
Nubes vero quam illos protegebat ab  
estu. denotat veram supernorum spem que  
temperat affectionem in prosperis. *D*

*hy 169* Stendite mihi numisma ce  
sus. Mat. 22. Rex in regno  
suo monetam fabricat. sine  
qua non licet alicui emere in regno  
suo. Et ibi sculpta est facies regis et  
nomen eius scriptum. Spūaliter eter  
nus rex. scilicet deus filius in regno eccle  
sie ordinauit monetam suam; sine qua  
nihil venditur pertinens ad regnum  
suum. scilicet ecclesie. et hoc est fides catholica  
quam coniunct faciem. id est noticiam et nomen



## Fides

*Leui*  
 fpi. Jo carēs hac moneta nequaquam  
 poterit iuenire indulgentiā seu grām  
 quantumq; oīa virtutū; genera  
 videat habere. Sign. leuit. vbi f;  
 orige. legitur q; dū offerebat aries  
 pro peccato nō fiebat propiciatio.  
 nisi empt<sup>9</sup> fuisset siclo sancto. Spi  
 ritualr. Per siclū sanctū; notat si  
 des catholica p arietem sacrificij  
 subaudi cor contritū; z humiliatū  
 lachrymis z penitētia z corp<sup>9</sup> mor  
 tificatum p ieiunia z labores. Igit<sup>r</sup>  
 nisi illud sacrificiū vera fide fiat  
 nihil v; nihil est. nihil pdest. qui  
 priuatus ē fide nihil habet. Sen.  
 Qui fidē pdit nihil habet amplius  
 quod pdat. Ubi hō remanet fidei  
 fundamētum i corde. quasi thesau  
 ro optio. oīa v; homo pro sui salu  
 te necessaria iuenire. vnde aug. de  
 vbiis domini. Nulle inquit maiores  
 diuitie. nullius thesauri. null<sup>9</sup> ho  
 noris huius mundi maior ē substā  
 tia q; fides catholica. que peccato  
 res hoīes saluat. cecos illuminat. i  
 firmos curat. *hy 165* E

*r* Eddite illū dño suo. Tob.  
 Tum magna istantia z soli  
 tudinis psuevit rex magn<sup>9</sup>  
 rē pditā querere. quā multū hēbat  
 carā. Illā enī voce pēnis in gbus  
 cūq; scit modis iuenire studet pro  
 mittit redēti bonū pmiū z retinen  
 ti turris supplicij. Spūalr pnceps  
 regū terre i vīta pēnti nihil habet  
 carius aīa hūana. Nā illa; sibi de  
 spōsauit i fide. In illa ē ipressa tri  
 nitatis ymago. Igit<sup>r</sup> multum mole  
 ste portat pditionem eius. Ideo p

phetarū z euangelistarū vōce illā q  
 rit educere de peccati erore ad sa  
 lute; promittēs bona eterna redu  
 cēt ipsa; ad fidei pfortiū dani. 12.  
 Qui ad iusticiā erudunt plurimos  
 fulgebūt sicut stelle i ppetuas eter  
 nitates. Minat negligētib<sup>9</sup> ipsam  
 futuris penā. Eze. 2. Sanguinē ei<sup>9</sup>  
 de manibus tuis requirā. Sign. le  
 ui. vbi pceptū fuerat populo. qd  
 si quis iueniret pditionē. i. rem pdi  
 tam. illa; redderet postq; i notescer  
 rat cuius ēēt aliter pro rapia repu  
 tare; illi qui iuenisset illā. Spūalr  
 perditio illa est aīa de xpī gremio  
 p peccatū. Excludit. n. ab omni sā  
 ctoz pfortio. sed qz dñs ille nō vult  
 mortē peccatoris; vt magis puer  
 tatur z viuat. qrit recuperare suam  
 pditionē. Jo quilibet qui eā iuenit  
 tenetur eā dño reddere z ad ipsū;  
 reducere monitiōe supna z pcpue  
 sciēs illa; p xpī fidē z xpī sanguinē  
 redēptam. Inotescit. n. nobis h p  
 ditio cui<sup>9</sup> sit. regularit<sup>r</sup> p qz i ipa vi  
 get ymagotrininitatis. Jo q; cūq; in  
 fidelis cognoscim<sup>9</sup> nō solū; p trini  
 tatis ymaginē. sed qz catholicā hēt  
 fidē pmissis. n. moribus mediātibus  
 de gremio xpī cecidit. Jo ipsa; soli  
 citi<sup>9</sup> xpo reddet obem<sup>9</sup> sciētes sibi  
 cariorē. Debemus. n. maiorē exer  
 cere curā vsus domesticos fidei q;  
 exneos. Igit<sup>r</sup> reddere debem<sup>9</sup> hāc  
 rē pditā. ne de negligētia dur<sup>9</sup> pu  
 niamur tacētes pditionē pmiū cū  
 videm<sup>9</sup>. Ori. sup leui. ome. 3. Sciē  
 dū igt q si aliq; ea q videt i deli  
 cto proximi sui. illi nō indicat scōm  
 h iij

*credo 2*



## Sides

regulā euangelij data; vel in testi  
moniū vocatus ea que recta sunt  
nō dixerit peccatū qđ cōmisit ille  
ipse suscipiet et pena cōmissi reuol  
uetur ad ipsum. *Ag. 166* §

Unum depositum custodi.

**b** Grādis est hominis fraus  
recipere depositū amici cū  
iuratione et attestatiōe fidelitatis  
et clam illum fraudare. duplici. n.  
penalitate proditor ē puniēd⁹. Spi  
ritualiter. Nos recepim⁹ a deo opti  
mū depositū. s. trinitatis ymaginē  
quā pseruādaz itactā et illesā; pmiss  
im⁹ et iurauim⁹ i baptismo. Jō si  
fraudam⁹ ipsā; grauitur puniēmur  
a rege q ipsā; nobis tradidit con  
seruādaz. s. a xpo qui ipā; a nobis  
exiget i iudicio vt illā ei reddam⁹.  
*Signu. leuit. vbi pceptū ē. Aīa que*  
*metietur super deposito pximi sui*  
*i. credito aut cōmodo reddet il*  
*lud et quinquies insup. Et nō. quod*  
*sic reddere erat duplicatū redder*  
*depositū; et vnū vltra. Spūaliter.*  
Nos accepimus a dño vt dictum ē  
preciosū depositū pseruādum sine  
fraude vsq; ad mortē. et illi itegru  
assignādū; i nouissimo die. s. trini  
tatis ymaginē. et h promissimus in  
baptismo. S; videāt q hāc ymagi  
nē mutauerūt i ymagies et formas  
quadripedū et serpētū. Nā auarī et  
cupidi ymaginē sibi lupi fecerunt.  
Luxuriosi ymaginem porci. inuidi  
ymaginē aspidis. iracundi ymaginē  
vrsi. supbi ymaginē leonis. veniet  
igit iudex q̄rere suū depositū quod  
fide sincera seruare promissimus.

videbit brutoz et ferarū ymagies  
et dicet. Lunus ē h ymago. Lunus ē  
h aīa. hic signa nostra nō videm⁹  
qz ad ymaginē nostrā fecim⁹ eā et  
respondebūt diuersa scelera. h est  
ymago Cesaris idest dyaboli. Ibe  
erit cesar. i. dyabolus expectās qz  
suū ē. et certe deus nequaq; negli  
get. imo dicet. Reddite q̄ sunt cesa  
ris cesari. et q̄ sunt dei deo. Et red  
det illis quitam plus. i. duplicatū;  
et vnū plus. qz peccatori q̄tū se glo  
rificauit i culpa. tñ debetur sibi  
tormentū et luctus. s; vnū plus ha  
bebit qđ horribilius et deterius ē  
s. i tormentis nequaq; sine carebit.  
Mat. Ligatis manib⁹ et pe. prohi  
cite eis i te. ex. ibiterit fletus et strī  
dor dentiū. et alibi. donec reddat  
vniuersū debitū. Sed cū nequaq;  
possit reddere debitū quia nō erit  
possibile mereri nunq; sine i tormē  
tis carebit. Greg. 6. mora. horren  
do modo fit mors miseris sine mor  
te. finis sine fine. defectus sine de  
fectu. qz mors semper vniū et def  
ectus deficere nescit. *Ag. 167* §

Ubes lucida obumbrant  
eos. Nō ē possibile recto as  
pectu respicere rotā; solis  
hūanū visū. Tū pp excelsus visi  
bile. tū ē pp ifirmitate; potentie.  
Jō itineratibus bene cōtingit cū so  
lē hāt i faciē vt aliq nubes apeat  
iter solē et faciē qz tūc conferuāt et  
pseruāt visus a nimia disgregatio  
ne et nihilomin⁹ optie vī ex solē cla  
ritate via q d; teneri. Spūalr tāta  
est diuine essentie claritas, et tanta

*Luni*



## Bueli & gebelini

est in se cognitionis iposita qd si velemus aspicere in nras vires cognoscitur ipsam diuinā essentia statim fieret cecus. Sed volens deus temperare hanc visionē adhibuit optimū remediū. scilicet fidē qd nō sit lucida & clara pro statu vie nobis sufficit ad cognitionem & noticiam dei qd necesse est ad salutem. Nam per illam deus nos docet viam eterne vite.

**Figura.** Exo. vbi legimus qd igressus moy. tabernaculū descendebat columna nubis & deus loquebatur moy si facie ad faciem. Spirituali ter tabernaculum subaudi ecclesiā xpī. per moy. qui interpretatur assūptus de aquis. subaudi fidelem & limpidibus nudi aquis. h. est vanitatis intransitum gremium ecclesie catholice vel assumptum de aquis baptizati ad pfortium fidelium cui apparet xps dei filius in columna nubis. i. in stabilitate fidei. & ei p sacram scripturam loquitur facie ad faciem docens viam peruenienti ad eterne beatitudinis patriam.

Idcirco ipse dñs moy si promiserat dicēs veniet ad te i caligine nubis quia xps ad nos dum viatores sumus venit in fide catholica. que l3 enigmata sit nihilominus oia nobis salutifera de xpo altius & excellentius manifestat qd vires humani intellectus possent ex seipsis capere.

Unde maximus in quodam sermone. Magnus inquit profectus est fidei cū tantum de deo pōt concipere quātum sermo non pōt explicare.

Bueli & gebelini.

A

**Fig. 168** Enimia viparū qd vos do

g cebit fugere a diuina ira. De

vipa fertur talis ppietas qd in cōceptu suggit maris sanguinem femella. & ex illo sanguine cōcipit duos pulos. mas iō moritur. Clementes ergo puli ad debitū nascendi terminum corrodunt & lacerant viscera matris & nascuntur p latera ei. Ideo vipera a viperiēdo dicitur quia mortiferam vim i partu patitur a propriis filiis. Spūaliter subaudi p hos serpentes xpm & ecclesiam nec tibi lector incongruum videatur si xps & ecclesia secundum quādam merophoram dicuntur serpentes. Nā etiā xpm ille serpens eneus figurabat quē moyses suspēdit i ligno p sanitate populi. l3. n. serps aliquid habeat qd dyabolū significat habere tñ pōt aliquid qd denotat xps. Sic ē leo de xpo dñi & de dyabolo dicamus ergo qd serps ille mas xps denotat & femella ecclesiā. Igitur qñ ecclesia scā concepit suos pulos. i. xpianū pplm xpi sanguine illos cōcepit. Ideo dicit qd fideles renati sunt d sanguine xpi. Mortuus est xps in huius pceptu. & mater ecclesia infusione xpi sanguinis nos concepit. Sed cū creuerunt hi alteri magna qritate in duas ptes diuisi sunt virgulis & dentibus latera nris laniāt vt ipa sepe videat emittere vlulat mortiferos ex dolore. **Fig. gen. 25.** Qd cū Rebeca concepisset de viro suo Isaac qd sensit geminos i vtero filios collidentes inuicem. Et cognoscens diuisionem & rixam

h iiii



## Guelfi et gebelini

futura inter ipsos ait. Cur necesse  
fuit ut eos conciperet; si hoc futurum  
erat. Spiritualem per rebecam subau-  
di ecclesiam. de Isaac. i. de christo vero  
gaudio sanctorum precepit populum christi-  
anum in duas partes diuisum et pre-  
cipue licet. Collidunt. n. in utero ma-  
tris cum inuicem rixantur et quot mor-  
tes et vulnera sentit in filios. tot ob-  
dilectionis vinculum patitur in visceri-  
bus. Ex quo ipsa colligatur et con-  
pellitur coram domino clamare voce ge-  
nitricis ululatu in rama filios suos occi-  
sos. non solum corporaliter. sed spiritua-  
liter non valens consolari quia non est qui  
remedium adhibeat. Recte ergo potest  
domino dicere. Cur domine necesse fuit  
hos concipere. si hoc futurum erat quod utili-  
tas fuit istis in sanguine tuo effusione  
ne si descendunt in corruptionem pecca-  
ti et nequitię. Igitur tales sunt liti-  
giosi christiani quos supbia dyaboli  
ad bella incitat iniusta. quoniam licet bella  
suscipiantur pro pace licite obtinen-  
da non tamen sine dei magna offensa su-  
scipiunt ad gentes pacis deditas pro  
turbandas put tyrannum bellare sata-  
gunt. vñ aug. contra faustum. Nocendi  
cupiditas. viliscedi crudelitas. impli-  
catus et implicabilis animus feritas  
debellandi. libido danandi et si quod  
sunt similia. he sunt qui in bellis iure  
copulantur. *Ag. 69*

B

Alia iniquitatis bellantia in  
vultu consilium non venata aia  
mea. gen. 44. Dicit vegetus  
de militari. Cum quicquid consilium tuum  
cognoueris aduersariis proditum di-  
spositionem mutare te conuenit. he pro

tanto dicit quia potest homo nimium  
ledi. et que putauerat pro se bona  
fore opposita sibi mutantur. Spiritu-  
tualiter. Cum fideles inuicem rixan-  
tur non latet dyabolus. quia ipse est  
auctor discordie et litis. Igitur ipse  
sugerit nobis consilium. Super his  
mutare debemus propositum alio-  
quin decipiemur ab eo. Nam ipse  
mali consilij seminator utrumque colli-  
get siue utramque partem. studet ad  
prelium incitare et ad litem. prepo-  
nit cuiuslibet sigillatim honorem vi-  
ctorie. utilitatem spolie. dominij fa-  
cultatem. vincendi facilitatem. et  
sic conatur precipitare utramque.  
hoc igitur consilio adherentes a  
dominio consilio penitus excludun-  
tur. Figura. 3. Reg. 1. vlt. Reges ysa-  
rah et iuda consilio prophetarum quos  
deceperat spiritus mendax ascende-  
runt in prelium contra Ramoth.  
galaath et confusi sunt ab eo. Spi-  
ritualiter Galaath interpretatur  
possessio aquarum et denotat mun-  
di huius domina circa que tirami  
non multo labore insudant. sed la-  
buntur velut aque fluctu. Rex vero  
iuda et ysarah. Gebelini et guelfi qui  
decepti a falsis prophetis. scilicet a suis ap-  
petitibus dominandi et cupiditatibus  
regni mundi in quibus ut plurimum dy-  
abolus ipse qui suadet meretur. ascen-  
dunt ad ista obtinenda. sed dum  
vicere subcumbunt et confunduntur  
gregem in mora. Potentes huius mundi  
dum de potestate gloria extoluntur hora  
qua nesciunt subitorem capiuntur et dum  
pedes fixisse credunt. casu lubrico



## Gloria vana

ad yma laet descendunt. ¶ 170

Bi dolores vt par turientis  
ps. Mulier pregnans gra  
uiter percussa parit abortiuu.

¶ So summa cu diligetia quilibet sibi  
cauere d; a lesione iferenda eidem.  
Spualiter ecclia e mulier grauida  
pcepit eni a xpi doctrina vnu soli  
dissimu z sanctissimu pceptu. s. ca  
ritatis vt. s. diligam? iucem. sicut  
ipse dilexit nos. vñ ipse ait. In hoc  
cognoscent hoies qd mei eritis di  
scipuli. sed concussa z conculcata lite  
z rixa xpianor? prauor?. no pot con  
ceptu parere. no pot pace mundo p  
bere. s; cogitur abortire. io adeo  
grauiter puniunt merito fame co  
bustioe nuditate captiuitate z occi  
sione. Figur. leuit. vbi pceptum fuit  
qd si duo viri adinuice rixantes p  
cuteret mulierē pregnatē ita vt pa  
reret abortiuu; vellesum. Daret  
manus p manu. dētes; p dēte. pedē  
p pede. ad volūtātē viri mulieris.  
Spualr. hi duo viri rixa sua per  
cutiētes mulierē grauidā sunt duo  
populi i duas partes. diuisi turba  
tes i tantū ecclesiā. vt cōceptū pa  
cis z vnitatis q; a xpo accepit opor  
teat fieri abortiuu z imēbre. Et di  
co ptāto imēbre qz collegiū xpia  
norū q; ecclia xpo pepit tūc ē imē  
bre qñ aliqua ei? pars ē decisa a so  
cietate fraterna z a caritate toti?  
Sic igit iste fet? ē imēbris qz non  
h; suor? mēbroz? debitū plemētū.  
Debet igit ad volūtātē viri. s. sum  
mi pōtificis enēdare q; egerant so  
luta relinquēdo z bonus actibus re

nouari. Sed vere difficile ē nimis  
greg. lib. is. moraliz; fem; de ter  
ra tolūt cū fortis ppugnator ecclie  
a terra quam prius tenuit sepe rat.

Gloria vana. 171 A

It tibi piliarius. vnus de  
mule. Videm? q; ordinatis  
acieb? bellicis prudēs dux  
iter dū pugnatores ex latere mittit  
cōtra inimicor? acies quas si perpē  
deret z pūderet aduersari? caue  
ret tales ifidias z essent oēs illi in  
periculo captiouis. So nullū in bel  
lo cōsilū melius q; q; oia secreta z  
oculta sunt hostiq; fiunt. Spualr.  
Nos sumus i pugna cōtinua cōtra  
dyabolū. Ipse cōgregat ptra nos  
exercitus vicioz. nos vero contra  
ipsuz; pgregamus bona opa nostra.  
Si igit ipsa viderit oia capiet per  
iactantiā z vanā gloriā. Et nō soluz;  
ipsa opa s; et captiuabit cor nrm.  
Figur. 4. R. vbi legim? qd infirma  
batur rex sedechias z qd rex bero  
dath babilonis cognoscens nūsit  
ad euz; nūcios quib? rex sedechias  
oia que habebat ostēdit. z statū rex  
babilonis pgregato exercitu venit  
z asportauit cūcta q; erāt sedechie  
i babilōe z filiū ei? captiuū duxit.  
Spualiter sedechias itēpretat iu  
stus dei z denotat fidelē plenū opī  
bus iusticie. Rex pro tāto dicitur  
qz h; regere z defendere gētē suā  
i. aīe z corporis familiā. Igit egro  
tat ille qñ molestā laudum apeti  
tib? q; dyabolus cognoscēs statim  
mittit nūcios suos. s. adulatores z  
i faciē laudatores. gbus nūsis rex



## Gloria vana

ostēdit p̄ iactantiā cūcta bona que  
fecerat. Quo facto dyabolus pre  
sto est cū exercitu superbie z ianis  
glorie z percussa ciuitate regia. i. aīa  
oīa bona que facta fuerāt rapit z  
cor ipsum vinculo peccati ligatum  
z captiuū ducit. Crisosto. sup. Jo.  
qui oīum pecuniarū p̄temptū habue  
rūt. z nulli ymaginatiōi totius mū  
di se īmiserūt. hi multotiens capti  
a vanagloria oīa perdidērūt. occul  
tanda ergo sunt opa nostra ne dya  
bolus ea cognoscat. si illa volum⁹  
reseruari. *172* B

Longani fugiens z mansi  
e i solitudine. ps. Cognoscēs  
se i terra hostiū cupientū  
se p̄dere q̄cumq; ibi fruatur bonis  
plus d̄ respicere piculum q̄ bona  
illa. Nihil. n. posset habere boni  
q̄d nō esset dimittēdū pro euitando  
mortis piculo. Sp̄ialiter Nos su  
mus i terra plena inimicis querē  
tibus deuorare aīas nostras. z cū  
nō possunt apertotello nos ferire  
peccati occulto inanis glorie iaculo  
nos studēt occidere. Nil tunc meli⁹  
q̄ fugerememoriā virtutū quas se  
cimus. Exēplū. n. habemus d̄ pa  
uone qui dū gloriatus est i pulchri  
tudine penarū suarū declinat ad cō  
templādaz pedū suorū turpitudine;  
z tūc letitie voce deposita dat pro  
cātū gemitū. Lūgitur glorianur  
sue i virtutib⁹ naturalib⁹ corporis  
vt pulcritudie. fortitudine. zc. sue  
i bonis fortune. vt diuitijs delicijs  
zc. sue i opibus iusticie. que nō ex  
nobis. sed deo donante egimus

si volum⁹ si capi z nō occidi a dya  
bolo p̄ vanagloriam. fugiamus ad  
p̄tēplandū mortē z finem nostrū.  
Et tunc liberi erimus. Figu. i. *172*  
21. vbi legimus q̄d dauid post cedē  
glorie z exterminū q̄d d̄ philisteis  
fecerat multas passus persecutio  
nes a saul p̄ inuidiā fugit ad achis  
regem geth. ad quē saul misit. vt  
dicit magister. q̄d illi redderet ser  
uum suū fugitiuū. Igitur presenta  
to d̄ regi achis a familia regis.  
saul suadebat regi dicēs. Ignoras  
q̄d h̄ sit fortissimus dauid qui tanta  
fecit pro ysrael. contra philisteos.  
Ad h. n. venit huc vt regnū tuū  
iudat z similia vba dicebat seruū  
eius regi de dauid. timens igitur  
dauid ne rex preciperet eū capi z  
occidi. simulauit dementiā q̄d rex  
auertens fecit eū eici a se z vili  
pedit eū. Et tunc dauid fugiens ad  
desertū fugit vel latuit i spelunca  
odollaz. Et venerūt ad eū oēs qui  
erāt i angustia d̄ generatione sua.  
Sp̄ialiter dauid īterpretat man⁹  
fortis. z vultus desiderabilis. Et  
benefignificat virū iustum; quis ex  
fortitudinis p̄stantia placito vultu  
deose reddit amabilem. Igit post  
cedē philistinorū. i. post victoriam  
peccatorū z vicioz fugaz hunc per  
sequitur saul. i. dyabol⁹ ex inuidia  
descendit dauid i geth. q̄n iustus d̄  
scendit ad mūdāna. Et nō. q̄ recte  
dicitur descendere. Nā si ascēderet  
in piculo nō icideret. s; descendens  
in multa piculosa incurrit. acciden  
tia. Incidit. n. ille q̄ descēdebat d̄



## Gloria vana

yerusalem. i. yericō in crudeles la-  
 trones. Igitur p̄tatis mūdo nō est  
 in tuto. qz Saul. i. dyabolus mūdu  
 regit vt serui sui fugitiuū capiat.  
 z aptū illū sibi reddat qz mundus  
 facere studet. vñ z familia ei⁹ h fa-  
 cere suadet. Familia hui⁹ sūt vani  
 laudatores comedantes hoīū; vtu-  
 tes i facie opantis. qnisi in se illam  
 iuenerit i sapientiā q̄ est sapia apud  
 deū. s. verā humilitatē capis z occi-  
 dis s; cū se de humiliauerit a mūdo  
 delectus statim liber euadet. fugiēdū  
 ē igit in desertū locū. i. extra mūdu  
 p nouissimoz memoriā z oculte mo-  
 randū in spelūcha odoala. s. in mor-  
 tis p̄sideratōe. Interpretat. n. odoala  
 cognitio generatiōis. nā natura ip̄a  
 noticiā nobis tribuit cui⁹ generatio  
 nis sim⁹. Iō bene subdit. qz vene-  
 runt ibi ad dō oēs de genere suo q  
 erāt in angustia qz si stabim⁹ i mor-  
 tis cōsideratione statim venient nob  
 ad memoriā oēs angustie humane  
 nature. Unī inocenti⁹ de vilitate cō-  
 dictōis humane. Cōsidera homo q  
 es qz mortē idubitatē expectas  
 que si distulerit miseram senectū-  
 tem incurres. que dum aderit statim  
 cor affligitur. spiritus languet. feter  
 anelitus. crines esfluunt. nares def-  
 fluūt. caligant oculi. vacillant arti-  
 culi. aures surdescunt. dentes mar-  
 cescunt. Tremunt tactus. deperit ac-  
 tus. facies nigrat. statura curuatur  
 Et sic miser z querulus z alterius  
 mundi causas opem morte; fugiē-  
 do exoptas.

L

173. Uomodo ceciderunt fortes  
 q in bello. 2. R. i. Varius est  
 euentus belli videntur sepe  
 milite probissimū qui arte bellica z  
 arte sua z probitate multos fortes  
 prostrauerit viriliter vulnerari z  
 mori ictu casual' sagitte. Iō summe  
 necessaria ē i bello cautella. Spūa-  
 liter vt sepe dictū est. nos sumus i  
 pugna p̄tinua i qua videm⁹ quosdā  
 armis penitētie z abstinentie supare  
 vicia z peccata. S; habita victoria  
 h modo gl̄iantes sub victoria pro-  
 sternuntur z subcūbunt. Figū. Ma-  
 chab. 6. vbi legimus qz antiochus  
 p̄ iudam machabeū veniens ad pu-  
 gnā mltos duxit elephantes. Inter  
 quos vnus p̄cipue maior oīb⁹ erat  
 in quo ip̄e antiochus sedebat. Igitur  
 eleazar cupiens sibi nomē grāde ca-  
 ptare bonis z strenuis armis muni-  
 tus agressus est elephantē illū ma-  
 gnum quē strenue percutiens occidit.  
 Sed incaute iuxta illum remanens  
 sub cadente elephante mortuus ē.  
 Spūal'r per antiochū subaudi dya-  
 bolum qui multa peccata secum ad  
 bellum p̄ fideles aduē s; inter alia  
 vnus ē maximum super qd sedet. z  
 h ē supbia q̄ pprie dicit sedes dya-  
 boli z recte assimiliatur elephanti  
 pp inflexibilitatē vtriusqz. Per elea-  
 zar bonis armis munitus subaudi  
 fidelē bōis armatū vtrūqz corpora-  
 libus z spūalibus his dyabolū vī-  
 cit s; q̄rēs de victoria laudē morit⁹ z  
 ipse. vgo. d̄ factō victo. i lib. d̄ clau-  
 stro aie. Dū. n. vestis aspitatē liben-  
 ter patimur. tum tenues amamus

24 mb. 6.



## Gloria vana

panes tñ vilibus vtuntur cibus dñ  
labore squalosacal; manus z cutis  
frigore riget z sole vigescit. Tunc  
eleazarus vocatur z hñt arma q  
bus occidit elephās. Sz cū de istis  
fauorē qñmus elephās cadēs elea  
zar premit. Misabiliter ergo agit  
secū miser homo q tāto sudore obti  
net victoriā subcūbit appetitu iactā  
tie. grego. Sub hoste quē prostrauit  
mouetur. qui de virtutibus gloria  
tur.

Tñ 174

**D** Salam tibi in cithara scñs  
**p** ysrael. ps. Sciēs hominē ī  
furore nō debet corā illo si  
gna leticie ostendere quia irideri  
se arbitrans puerit suū furore ī  
illū. Cum p bona opa peccatū vin  
cinus dyabolus nimio furore re  
pletur qui subcūbit. Ideo sumope  
re cauendum est ne coram ipso p ia  
ctantiam glie leticia; pretendamus  
quia tanq; derisus a nobis omnem  
suam rabiē exercet ī nos. Figu. i.  
R. 18. postq; dō pēssit philisteos.  
psalebat in cithara corā Saul quē  
spūs malus īuasit. z tunc eo psalē  
te puentus Saul inuidia voluit ip;  
lancea quā versus eū vibrauit per  
fodere. Sed dō paulisp; declinauit  
z casso vulnere lancea pforauit pa  
rictez. Spūalr Saul significat dya  
boli qui vocat sactū viz post cedē  
vicioz z delictoz vt p iactantiam  
psalat. vt v; narzādo inaniter bōa  
que egit dyabol; vane glorie iaculo  
eum pfodiat sed si xpi miles pēpi  
ens declinet ictum p humilitatē. z  
tunc casso vulnere liber erit. Sum

mū ergo refugiu hui; lancee est hu  
militas. Unde Ber. ī quadā cpla.  
Cū ex alijs quibuscūq; bonis virū  
magis suaz capere soleat incremē  
tum supbia sola humilitas oīum p  
pugnaculum tutrixq; virtutū eius  
restitit malitie z obnat presumptio  
ni.

Tñ 175

**E** Ripuit me de aquis mñtis  
**e** ps. Quāq; hō nauim tran  
siturus mare vel grande  
flumē ascendat nisi nauis sit bene  
bitumata ipse nō est ī tuto nec ēt  
merces ipsius. Nam rinus nauis  
apertis tanta posset aqua nauim  
intrare q; ī nauis suffocaretur sicut  
ī mari. Spūalr Trāsitur hoc ma  
re tempestuosum necesse ē intentio  
nis nre nauim a deo claudere vt  
vnda inanis glorie non subintret.  
Alioquin eque bene submergere ē  
ania ac si apto scelere raperetur.  
Ut igitur cor nostrū rabies dyabo  
li apertas z patētes fugiat sed etiā  
eius insidias possit eundere cor no  
strū z ipsa bona opa sancta oculte  
mus intentione vt merces salua ad  
portū quē petimus accedamus. Exo 2  
Figu. Exo. 2. vbi legimus q; cū ex  
pcepto pharaonis omnes parauili  
submergerētur ī flumē contigit  
ebream puerū parere pulchrū z ele  
gantē z misera filio vteri sui ipm  
tribus mēsis ocultaunt. Et cū vl  
terius illū; nō posset occultare habi  
tafiscella bene bitumata puer ibi  
deni posuit. z sic illā posuit ī flumē  
sequita est soror paruli vadens per  
litus vidēs filia regis que ad aquā



## Gloria vana

Descenderat fascellam fecit illas ad  
se adduci et cum parvuli pulchritu-  
dinem aspexisset iussit eum nutrirī.  
Sed cū lac egyptiorū nō sūgeret so-  
ror parvulus sit regine vt tradere-  
tur mulieri ebreæ. Et vocata matre  
propria ait regina. Nutri mihi hūc  
puerū et tibi dabo mercedē tuam.  
q̃ et ita factum est. Et h̃ fuit moy.  
qui iubente domio populū ysracel  
eduxit d̃ egypto. Spūaliter Ex pre-  
cepto dyaboli omnes fruct⁹ nostri.  
si posset. extinguerentur postquā na-  
ti sunt in vobis inanis gl̃ie vnda.  
Vnde quos nō later in nobis iubet ī  
h̃ flumē submergi. Igitur cū videt  
mulier ebreæ. i. anima sancta se pe-  
perisse puerū elegantē. i. purum at-  
q; bonum opus et gratiosū deo de-  
bet tribus mēsis occultare. s. per  
memoriam mortis per memoriam  
gehēne et per memoriā eterne glo-  
rie. his tribus mēsis occultabit  
bonum opus nostrū ab egyptijs. i.  
a pravis hui⁹ mundi laudibus. Cū  
vero puer creverit sicut p̃seueran-  
tia et soliditate bōe actōis auctū sue-  
rit ip̃m bonum opus. Jam abscondi  
nō poterit ciuitas supra mōtē posita  
S; tūc bitumē sancte intentionis  
bitumetur mēs navis n̄re ne possit  
transire vsq; ad intrinsecā p̃placen-  
tiam inane laudis. quia tūc submer-  
getur navis et onus. Bene igitur  
clausa n̄ra intētio in sup̃noz bonoz  
spe ponatur ī flumē p̃ntis vite et se-  
quantur soror sua. i. bona voluntas.  
vt quod non possumus amplius gē-  
tibus abscondere saltem voluntas

occultandi non deficiat si possemus  
Igit. h̃ faciendo anīa p̃sto est filia  
regis. i. diuina sapiētia que cordis  
abscondita ituctur videns et p̃side-  
rans operis paruitatē elegantīā et  
pulchritudinē. et q̃ lac egyptiorū. i.  
laudis adulatorūz non sūgere vult  
tradit ip̃z anīe nut̃ riendū cū repro-  
missione eterne mercedis. Et h̃ est  
moy. qui animā educit de tenebris  
peccatorū. hoc igitur modo diuina  
maiestas fructū n̄re bone opatiōis  
a nobis fieri petit. vnde pe. ra. in  
sermone illo cū ieiunatis zē. per tra-  
ctans illud Mat. Attendite ne iusti-  
ciam vestram faciatis coram homi-  
nibus. vult iquit preceptor celestis  
iactantiam tolerare. aufer re pompaz  
nauitatem demere. inanē gloriā  
submouere. Sic iusticiā vult celera-  
re. Iusticia per se sibi habundat ad  
gloriā. que spectaculum populū  
vulgi laudes fauores hominū inui-  
di gloriā non requirit a deo genita  
celus spectat ī oculis agit d̃inis sup̃-  
nis ṽtutibus mixta sp̃ a deo solo vt  
glorificetur expectat. *ps 176* &

Anitātē meditat⁹ ē ī cubilo  
v suo. ps. Ferē de serenella  
q̃ fac sui cantus dulcedine  
nautas obdormire et dormiētes de  
navi educēs trahit ad litus et illos  
occidit h̃ p̃nte fabulose l̃ methafī-  
fice dictū nihilomin⁹ silitudo q̃dā  
mō vā ē. Adit. n. q̃ caute nautē cū  
illā audiūt aures sibi obturāt ne ei⁹  
cātū audiāt. Spūalr̃ oēs sum⁹ nau-  
te p̃ hui⁹ oceāi piculosas gradiētes  
p̃celas. Igit cū aliq; bōas merces



## Gloria vana

Mat. 14

portamus presto est vana gloria a dyabolo missa vsuo cantu in nobis inducat mortis soporē. Ad q̄ si attendamus ⁊ oculos auresq; n̄ras nō remouemus mercedē eternā quā ex n̄ris opibus diuina largiēde grā portabamus penit' amputabit ⁊ sic mortis eterne cruciatib' deputabimur. Figura Mat. 14. Puella cantauit forte. ⁊ saltauit in oculis regis ⁊ placuit regi ⁊ a matre sua impetrauit ⁊ obtinuit caput. Jo. 1. disco. Et licet rex quodāmodo tristis ex h' fuerit nihilominus noluit ei negare propter iusurandū. Spūal' puella cantans ⁊ saltans ē vana laus i fa cie opantiū bona quā ellat' audiēs statim mortali captus sopore ymo sapore inanis gl'ie delusus p̄mittit ⁊ spōdet p̄sensum ⁊ statim cap' Jo. tribuit quā eternā remunerationē que est caput oīs gratie p̄dinus ⁊ licet doleat miser de perditione tā ti muneris tanta est laudis proprie delectatio quod nequaquā vult ab incepto desistere. Nam licet velimus vitam eternam nō perdere p̄ humani fauoris acquisitionē. nihilominus quando laudes offerūtur difficile possunt excludi. Aug. in quadam epistola. Nemo inquit huius hostis. s. inanis gl'ie vires sentit nisi qui bellū indixerit. quia ⁊ si cui q̄ est facile laude carere tūm dene gatur difficile tamē est ea nō delectari cū offeretur. *Hy 127* B

Insidiatur in via quasi latro puer. 23. Non est tutum morari in patria plena latroni

bus nisi se p̄tinuata vigilia quis custodiat. Nam latrones latent in die quādo possent cognosci. nocturno vero tēpore q̄i homines dormiunt ip̄i querunt quō possunt furari ⁊ sic inueniētes homines iprouisos ⁊ incautos ad custodiam magis ledūt. Jō bene saluator ait. luc. 24. Quoniam si sciret p̄familias. qua hora fur veniret vigilaret vtiq; ⁊ non sineret perfodi domū suam. Spūaliter. Nos sumus in patria plena latronibus. s. varijs peccatis furantibus bona opera nostra. Ideo vigilandum est summa cū cautela sup custodiam nostrarū virtutum ne appetitus humane laudis subripiat. ⁊ q̄ foris est itus a mercede vacuetur. Dormiente enī patrefamil'. inimicus homo infecit segetes in agro suo. Sic dormiente recte rationis iudicio intradūt appetitus laudum rectā intentionem a corde remouentes. ⁊ sic remāebit anima deserta. *Fig. 234* secūdi R. 4. Dormiente nutrice intrauerunt latrūculi domū inuento sine ipsa Isoseth abstulerunt caput eius. Spūaliter latrūculi sūt appetitum inanis gl'ie qui vt dicitur dicuntur multum subtiles insidiantur latenter ingrediuntur obseruant tempus ad furandum aptū ⁊ velut latrones non domum pauperis. sed diuitis accedere student. quia inanis gloria semper sanctos molestat viros ideo vigilandum ē. gre. 6. moralū. Cum bene inquit viuimus timendum est ne mens de singularitate eleuetur. Igitur



## Gloria vana

si ratio nra que ē cordis nostri ⁊ to-  
tius anīe dūctrix ⁊ nutritrix dormitat  
tēpore quo huiusmodi latrones ad  
domū accedunt . intrantes decapi-  
tant Jfbofeth . interpretat . n . Jfbo-  
feth vir p̄fusionis . Cōfunditur enī  
vir iustus qm̄ amputatur ab eo ca-  
pit rōnis in operibus suis in quib⁹  
passus est multos labores vt acqui-  
reret illa . remanet igitur dom⁹ ei⁹  
i . anima p̄fusa ⁊ celesti hereditate  
nudata p̄ latrōculos huiusmodi . gre-  
go . p̄ . moralī . Sepe bono opī dū-  
laus humana obuiat mētē opantis  
inquinat . ⁊ quāuis quesita non fue-  
rit oblata tamē delectat . Et subdit  
quasi latrunculus est appetitus lau-  
dis humane que recto itinere gra-  
dientibus ex latere iungitur vt ex  
ocultis educto gladio vita gradien-  
tium trucidetur . *Fig . 178* h

**V**olucres celi comederūt il-  
lud . Mat . Tanta est iterdū  
oportunitas quarūdam auiū  
quod vsq; ad manū veniūt ad tolē-  
dam escam sicut videmus de cor-  
uo ⁊ miluo . Nam dum mulercule  
lauant viscera p̄cudum iuxta flu-  
men vix posita in vase p̄nt illa sua-  
re ab infestatione miluoz nisi bene  
illa cohoperant . Cum . n . volucres il-  
la nō videant nō descendūt . Spūa-  
liter . Appetitus inanis gl̄ie ⁊ vane  
laudis sunt volucres volātes hinc  
inde . ⁊ quidquid boni opis patens  
⁊ manifestum reperiūt . deuorant ⁊  
asportāt . ⁊ sic miser homo suis me-  
ritis demudatus inferni incendio de-  
putabitur . *Fig . gen . 40 . vbi legi-*

mus qd magister pistorum pharao  
nus vidit somnium qd . s . portaret in  
capite tria canistria farine in vno  
quorum erant omnes cibi qui sunt  
arte pistoria ⁊ volucres descende-  
bant ⁊ comedebant . Narrato autē  
somnia Joseph interpretatus est . s .  
quod post tertium diem suspenda-  
retur in patibulo ⁊ volucres come-  
derunt carnem suam qd sic consequi-  
tus est . Spiritualiter per magistrū  
pistorum subaudi penitentem qui  
tria opera penitētie portat . s . contri-  
ctionem confessionem ⁊ satisfactio-  
nem . Et recte in canistro portat  
omnia ciborum genera vt sunt ieiū-  
nia oratiōes ⁊ elemosine . Sed dicis  
qd hanc canistria portabat in capite . me-  
lius foret qd portasset in manu . Vi-  
disset . n . aues agredientes ⁊ abegis-  
set illas . Portare . n . in capite can-  
istria exposita volucris celi est  
portare bona opera in conspectu  
hominū que manu debēt tantum  
portari solida operatione cohopera-  
ta a mundi pompa sed quia in aper-  
to facta sunt ⁊ mundo patentia de-  
scendunt humane laudes . ⁊ quid  
quid erat asportant . Sed consuma-  
tis tribus diebus patibulo suspen-  
ditur . p̄ tres dies subaudi vite pre-  
sentis tempus . p̄ia dies natiuitatis  
ē . scōa status medi⁹ . tertia est dies  
mortis . post illos dies tradit infer-  
nali incēdio expoliatus omni celesti  
mercede quā miser pro humano fa-  
uore vendidit . pc . ra . i . sermo . p̄ qua-  
dragesime . Iustitia que se humanis  
oculis locat diuini p̄ris non expe-



## Gloria vana

etat mercedē. Voluit videri. Et vi-  
sa est voluit hominibus placere. et  
placuit h; mercedē q; voluit. pmiū  
q; noluit nō habebit. *Fig. 171*

*ii* Qn extinguas lucernam in  
ysrael. 2. R. 21. Notandum  
q; aliter portatur lumē quā  
do ventus flat et aliter tpe quietis.  
Nam tempore p̄motionis aeris ex  
vento lucerna et lumē cohoperitur  
quia tunc extinguitur si patens vē-  
to exponeretur. Cum vero trāquili-  
tas est portare tute sine operimēto  
Spūaliter bona opa nostra iustitie  
sunt lumen ante nostre quod ab ex-  
tinctione solcite seruare debemus.  
Ideo cū percipimus flare ventum  
nos inanis gl̄ie. et appetitū laudis  
studeamus cohoperire lumē nostrū  
prout saluator docet ne faciamus  
opa nostra coram hominibus. i. cū  
intentiō laudari ab hominibus. vt  
videant bona opa nostra et glori-  
cent patrem nostrū qui in celis est.  
Igitur lumen iusticie nostre viget sp̄  
per humilitatē et verā intentionē et  
rectam. Nam sicut lumē nutritur  
oleo. ita et bona opa nostra seruan-  
tur humilitate. *Fig. Exo. 27. vbi*  
*preceptū fuit filiis ysrael. q; sp̄ i ta-*  
*bernaculo lucerna p̄seueraret accē-*  
*sa quā sacerdos seu ministri nutriti*  
*debeant oleo. Spūalr vt dictum*  
*est lucerna accensa est conscientia*  
*plena bonis opibus. que optime ab*  
*extinctione seruabit. si oleo humili-*  
*tatis nutriatur. Nā sicut planta vi-*  
*uit humido. sic nre virtutes nutritū*  
*ur et seruatur humilitate. gre. 27.*

moralitū. Quia origo virtutū humi-  
litas est. illa i nobis virtus veraci-  
ter pululat. que in radice ppria. i. i  
humilitate pdurat aqua nimirū si  
absiditur arefcit quia viuificantē  
humorē se pdidit. Unde dñs i euā-  
gelio fatuas virgines qbus oleum  
defecit a spōsi nuptijs exclusas ostē-  
dit Mat. 25. qd idē grego. exponit  
di. quia hāz. s. virginum. quedā dū  
virginitatis sue gl̄iam expectant in  
vasis suis oleum habere noluerūt.

*non fig. 201: - Fig. 180. fig. 201k*  
Ues multiplicatae sunt sup  
a terzagen. p̄. Volens semen  
suū seruare ne ab auibus co-  
medatur q̄d iū nō est radicatū. et  
aves inde expelere. Aliter posset tē-  
pore mesismodicū recolligere. ta-  
ta posset ad agrum accedere aui-  
multitudo. Spūalr semen in agro  
ē sanctum propositū in corde quod  
nō est bene radicatū quousq; non  
sit opere et p̄suetudine atq; recta i-  
tentione solidatū. Igitur insidian-  
tur illi volucres. i. appetitus inanis  
gl̄ie nisi studeamus illos abicere  
ab agro aie nostre. deuorabūt. qe  
quid boni deo offerre pcipimus p̄  
retributione eterne glorie. *Figura. Gn 25*  
gen. 25. vbi legimus quod Abrahā  
obtulit sacrificiū dño hoc mō quia  
arietem capram vacceam diuisit in  
duas partes siue per mediū. sed tur-  
turem et colubam nō diuisit. Igitur  
positis carnibus animalū sup alta-  
ri volucres infestabant vt comede-  
rent illas. s; Abrahā abigebat eas  
vsq; ad vesperam. Et tūc descēdēs



## Gloria vana

Fig. 201

Ignis d' celo psumpsit huiusmodi sa-  
crificium. Et tunc dictum est abrahe  
quod in semine eius benediceretur  
omnes gentes. Spūaliter. Abraham  
qui interpretatur pater multarum  
gentium. denotat virū dei qui mul-  
tas bonas virtutes quas facit nutri-  
ri satagit in bona pſeuerantia. Sa-  
cit. n. deo sacrificiū triplici diuſio-  
ne. quia memoriā intelligentiā vo-  
luntatē diuidit per medium. partes  
s. tribuens vite actiue. et aliam par-  
tem vite cōtemplatiue. Turturē  
vero et columbā; gemētes subaudi  
oculos cordis et corporis et non di-  
uidit partim mundo et partim deo  
dans s; omnes suas acomodat deo  
lachrymas pro eterne vite exilio et  
pro gehēne incendij periculo igitur  
sic studet seruare sacrificiū qd deo  
obtulit. s; aues. i. humane laudes a  
regione inferni volantes nituntur  
tolere et asportare bona que sic ani-  
ma preparauit. Ideo debent abigi  
procul a corde perseuerando vsq;  
ad vesperam finis nostre vite ali-  
nihil esset qd facimus. vnde grego.  
li. i. mora. In casum bonum agitur  
si ante vite terminū deseratur. qz  
frustra velociter currit qui prius qm  
ad metas peruenierit deficit. Ne-  
niet igitur in fine ad nos amor di-  
uinus confirmato agone nostro et  
nos coronabit corona victorie quā  
deus ipse bene certantibus promi-  
sit. Apoc. Esto fidelis vsq; ad mor-  
tem et dabo tibi coronam vite.

2

On furtū facies. Exo. 20.  
n. Ad magnum se exponit pe-  
riculū; fur satagens rem ca-  
ram et acceptā; regi et qd sibi reser-  
uauit soli furari. Quātam. n. pestes  
incurret qui regis coronā furari co-  
naretur si de hoc iueneret pūctus.  
Spūaliter. Rex eternus qdam sibi  
rem preciosā tantū reseruauit. s.  
laudem et gloriā. Omnia alia par-  
ticipauit nobis. vt misericordiam  
caritatem pietatem gratiam sapien-  
tiam scientiam prudentiam et cete-  
ra bonorum genera tantū sibi glo-  
riā reseruata. vnde ysay. 22. Glo-  
riā meā alteri non dabo. Et ne  
possent homines super h ignorātia  
excusari si voce preconiis angelica  
videlicet et humana hoc proclama-  
ri fecit. luce. 2. clamauerunt angeli  
Gloria in excelsis deo. Et paulus  
Apostolus. i. ad thymo. i. Regi secu-  
lorum immortalī et inuisibili soli deo  
honor et gloria in secula seculorum  
amen. Igitur magnum est periculū  
vele furari eterno regi hanc coro-  
nam quam ipse solus debet porta-  
re. Incidet. n. talis fur in penam et  
in laqueum non parū. Figura Jo-  
sue. 7. vbi preceptum est qd nemo a  
ciuitate Jericho subriperet. s; au-  
rum poneretur i erariū domini. s;  
nachor ductus cupiditate furatus ē  
de thesauro qui ponendus erat in  
erarium domini. Et reposuit in ta-  
bernaculo suo. Et sorte deprehēsus  
proiectus ē in valem profundā et  
lapidatus est a pplo et omnia sua igne  
consumpta sunt. et vocatus est ille

Josue 7



## Gratia

locus val. Nachor vsq; i hodiernū  
diē. Spūal'r per hūc furē subaudi  
elatum z ambiciosum q quod ē dei  
vsurpare p'sumpsit. s. gl'iam z lau  
dem quas sub anathemate debuit  
reddere deo. hic igit' sorte mortis  
deprehēsus phicitur i valē abissi. z  
excludit' extra castru; filiozū y'srael  
i. extra p'sortiu angelozū z sancto  
rum z omnia bona sua dissipātū z  
vastātū vt nihil p'sint ei amplius  
ad salutē. Lohopif lapidib'. i. duris  
tornētis z fit acius ire z furoris  
sup illū z vocat' val' illa ad quā mit  
titur gehēna inferni vel infernalis  
valis vsq; in sempiternum. Cauē  
dum est ergo a tali furto ne cū p'io  
suere dyabolo cruciemur potius  
reddamus deo cuius sunt gloriā z  
honorē. Un' Aug. in solilegis. Qui  
laudari vult de tuo vno z nō que  
rit gl'iam tuā in illo. s; suā. h fur est  
z latro z dyabolo filis q gl'ia; tuā  
furari voluit. Dñe formator meus  
ex utero matris mee non me sinas  
cadere in illam exprobrationem vt  
exhiberet nubi furari noluisse glo  
riam tuam. Tibi laus z gloria tibi  
gratiaz actio. Cuius ē omne bonū;  
nobis confusio. Faciei z miseria  
quozū est omne malum nisi tu dñe  
volueris misereri. h Aug. Ergo dō  
suū quod est redamus ne dyabolo  
adherētes dicat nobis. videbas fu  
rē, z curtebas cū eo. *Grā A*  
*Ux in tenebris lucet. Jo. i.*  
*I* Aliquādo repiūtū alique  
adeo p'funde valles quod  
ad illas solis radijs non potest atin

gere. Et ideo beneficio solis p'ua  
te aut totaliter steriles sunt aut ea  
rum fructus sunt insipidi z nullius  
valoris. Spūaliter dum aīa nostra  
per peccatū ruit ad tenebras p'ua  
tur solis radijs. s. gratiaz xpi. Id  
circo tamdiu stat sterilis z sine ope  
meritorio q'diu xps lucē quā pdidit  
illi non reddit. Et si facit fructum  
aliquē vtputa elemosinā v' ieiuniū  
seu aliud de genere bonozū illud ē  
totaliter insipidum z inutile ad sa  
lutē. Sap. 4. Fructus eius inutiles  
z ad nihilū apti. Sed si lux illa vā  
que illuminat oēm hominē venien  
tem in hunc mūdum terzā aspiciat  
oculosue gratie statim sublata steri  
litate producet fructuū habundantiā  
s. meritor'. Figu. gen. p vbi dicitur *Grā p*  
quod terzā erat inanis z vacua. Et  
tenebre erāt super faciē abissi. Et di  
xit deus. fiat lux. z facta est lux. z  
statim sequitur quod dñs precepit  
z terzā germinet herbari virentes  
z ligna pomifera secūdm genus  
suū. Spūal'r per terzā subaudi  
humanam animā. quēsi priuata est  
gratia inanis z vacua reperit. Nā  
tunc tenebre. i. culpa se sup faciem  
cordis quod propter inscrutabilita  
tē dicitur abissus. Sed precepit dñs  
lucem fieri quando radij diuine gra  
tie sibi inspirantur z ei indicant vi  
am salutis. psalmus. dominus da  
bit benignitate; z terzā nostra da  
bit fructum suū. Aug. in solilo.  
Erat inquit nubes magna z tene  
brosa ante oculos vanitatis mee.  
ita vt non possem videre solem us



## Gratia

scire et lumen veritatis. Involue  
bar in tenebris. filius tenebrarum te  
nebras amabat et lumen non cogno  
scebat. cecus erat et cecitatem amabat.  
Quis inde me eduxit. quis accepit  
manum meam. ut inde educeret me.  
Quis illuminator meus. Quem non  
quererebat fuit et ipse me quesivit. non  
vocabat et ipse vocavit me. Quis est  
ille. Tu domine deus miserator et mi  
sericors pater misericordiarum et deus  
totius consolationis. *fig. 203 B*

*Editabor ut columba. ps.*  
**m** Lupiens columbas nutrire  
et puloseus habere in domo  
propria preparat sibi domicilium et  
escam. Alias. n. columba non veni  
ret nec pulificaret ibi. Spiritualiter.  
In columbe specie spiritus sanctus  
missus est. Igitur per columbam spiri  
tus sancti gratia in nobis missa divi  
nitur intelligitur. quam si optamus in nobis  
quiescere et fructus eius recipere.  
opus est ut preparemus illi domi  
cilium in anima nostra. ut possit in corde  
nostro nidum suum quiete ponere ut et  
escam orationis et devotionis inve  
niat quibus vescatur. alioquin vero  
nobiscum non habitaret. *fig. gen. 8.*  
Columba missa a noe de archa cum  
non inveniret ubi quiesceret pes eius  
reversa est in archa. Spiritualiter noe  
qui interpretatur requies christus signi  
ficat qui requies est omnium redeptor  
et pater. Ipse igitur gratiam suam emit  
tit nobis de archa sue misericordie. ut  
in nobis quiescat si nos sine aquis  
diluvii inveniat quod si lubrica est  
anima nostra peccatis non remanebit

nobiscum. Ergo dispense animam tuam  
et prepara cor tuum et gratiam recipiet.  
*Aug.* Non est inquit domine abbreviata  
manus tua ut saluare nequeat nec  
gravata auris tua ut non audiat. sed  
semper te exhibes presente semper te  
paratum offers. Si me paratus inve  
neris quocumque loco tuumque deseris  
me nisi prius ego deseram te. Sed scio  
quod peccata mea diviserunt iter te et  
me. inter tenebras et lucem. inter yma  
ginem mortis et vitam. iter yma  
ginem veritatis et vanitatis. *fig. 204 C*

*Bresse sunt aque largissi*  
**e** me. *Numeri. 20.* Piscenunt  
quod de mari intrant dulcem  
aquam nisi prius percipiant aque dul  
cedinem. Quia gustata statim amari  
tudine maris relicta intrant dulces  
aquas et ibi morantur. Spiritualiter pec  
cator dicitur habitare in mari. propter in  
quietudinis amaritudinem proprie con  
scientie. *ysay. 47.* Cor impij quasi  
mare fervens. Nunquam. n. ex hoc ma  
ri peccator surgere valet postquam  
ibisemel submersus est. nisi divina  
gratia ipsum violenter adduxerit.  
*Isidorus de summo bono.* postquam in  
quit peccato obligavimus nos in opibus  
dyaboli iam nostra virtute sur  
gere non valemus. sed sicut navis  
fracto gubernaculo illuc ducitur  
ubi venti tempestas eam devolverit  
sic homo divine gratie auxilio perditus  
non quod vult agit. sed quod dyabolus  
persuadet. et nisi valida manus christi ip  
sum inde extraxerit usque ad mortem  
in peccatorum suorum sordibus et vi  
culis permanebit. christus qui non



## Gratia

ezech 47

Vult mortem peccatorum non delectat  
in perditione viventium. presto est in  
fundere huius gratie dulcedinem. ut  
peccatorem extrahat a peccatorum  
suis. profundo si recta facie ver  
sus ipsum clamat. *Figur.* Ezechiel. 47.  
Vbi propheta spiritu prophetico vidit  
Et ecce aque egrediebantur sub  
tus lumen domus ad orientem et descen  
debant in latus dextrum templi si  
ue domus faciem habens ad orientem  
tent. Spiritualiter Christus oriens est.  
Vnde cantat ecclesia. O inquit splen  
dor lucis. etc. Templum vero est cor  
nostrum. Si ergo facies versus Christus  
per cordis affectum ponamus cum  
propheta clamantes. Saluum me  
fac domine. quoniam intrauerunt  
aque usque ad animam meam. Ipse emit  
tet manum suam de alto et liberabit  
nos de huiusmodi profundis et amaritu  
dine tempestatis sentiemus per lu  
men. n. domus nostre. i. meditatio  
nem et considerationem cordis dul  
cedinem gratie subintrare ad dexte  
ram. i. ad spirituales partem non  
autem ad sinistram corporalem. Nam  
gratia Christi semper dulcificat animam  
pellens peccatorum amaritudinem  
Jeremie. Ecce in pace amaritudo  
mea amarissima quia statim intra  
te divina gratia donum anime no  
stre subito mutatur homo de mise  
ro infelicem quia omnia bona no  
bis simul cum gratia Christi aduenerunt  
Unde aug. sup. Jo. Te ipsum inquit  
qui in Christo es regeneratus. scilicet per gra  
tiam interroga. Dum alienus a vi  
ta peregrinus a miseria a salutis

via mortuus intrinsecus exulta  
bas subito initiatus Christi legibus et  
salutaribus mysteriis inuatus. In  
corpore ecclesie non vincendo sed  
recedendo te transulisti. et de filio  
perditionis adoptiuo dei filius fie  
ri et occultata felicitate meruisti in  
mensura visibili. permanens maior  
factus ex te ipso sine quantitatibus aug  
mento in exteriori nihil aditum est.  
Et totum interiori est mutatum. ac si  
homo Christi filius factus est. et Christus in  
mente hominis est formatus. *Jo. 1. 14.*

Um lucem habetis credite

in lucem ut filii lucis sitis.

Jo. 22. Non. quod existens in te  
nebris ignorat que circa se sunt. po  
test esse iuxta serpentes et in rebus  
fedis nec illa videbit. sed luce adue  
niente visis periculis in quibus pri  
us inuolutus erat magis pauet quam  
prius. Spiritualiter. Existens in te  
nebris peccati non percipit peccati  
aculeos nec peccati fetores. Exem  
plum habemus de simia dormien  
te iuxta stipitem que stipitis pondus  
non sentit donec elongatur a stipi  
te quo ligata est quia ipsum trahit.  
Non igitur percipit peccator quan  
ta sit peccati miseria nisi ipse diu  
na illuminatus gratia elongatur a  
peccato. Considerat quibus erat in  
uolutus miserijs. et tunc gloriatur  
velut captus a carcere liberatus qui  
prius velut mortuus in peccati for  
dibus dormiebat. *Figura act. 12.* *act. 12.*  
Vbi legitur quod petrus iacebat in car  
cere herodis victus catenis dua  
bus. Et transacto paschate debe



## Gratiarum actio

bat tradi populo occidendus. sed angelus domini accedens lumen prebens carceri locum carceris illuminavit. et petrum extra carcerem eductus dimisit in uico qui ait. Nunc scio vere quod misit dominus angelum suum. et liberauit me de manu herodis et de omni expectatione plebis iudeorum. Spiritualiter petrus in carcere herodis denotat hominem in carcere dyaboli vinctus est duabus cathenis. quia nunc vellet malum culpe fugere nec potest bonum aliquod operari. Expectatur transitus pasce. i. consummatio presentis vite ut tradatur demoni populo morte puniendus eterna. Sed de omnibus his peccator nihil considerat peccata caligine occupatus. sed adueniente diuine gratie luce illustrante intellectum et accedente affectum deponit cathenas et eductus extra portam ferream in qua vinctus detinebatur ingreditur viam rectam. Et considerata miseria et calamitate stupenda bene cum diuino lumine ereptus dicit. Nunc scio vere quod eram in tristitia. et diuina gratia inde me liberauit. heu mihi qualis stabam. Aug. in solilo. Conuersus inquit et vidi tenebras meas in quibus fueram. et abyssum tenebrosam in qua iacueram. et dixi. vhe vhe tenebris meis in quibus iacui. vhe vhe civitati illi in qua verum lumen celi viderem non poteram. vhe vhe preterite ignorantie in qua non cognoscebam te domine.

## Gratiarum actio A

fn 206

Edde quod debes Mat.  
r 18. Vulgo dicitur. Qui reddidit debitum facit capitale.

Ratio est quia creditor cognoscens debitorem circa solutionem sollicitum promptior efficitur ad suam mercedem iterum largiendum. unde Latio. lib. x. Spem de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. Spiritualiter omnes sumus debitores christi. et tantum illi debemus quod quicquid sumus vel habemus vel possumus non potest sufficere ad satisfaciendum. unde Latio. cme. 70. si inquit excellens hominum meritum. si nature iura conseruans si legum iussis obtemperans fidem impleat. iusticiam teneat. virtutes exerceat. dānet vicia. peccata repellat. Exemplum semetipsum in tantibus prebeat. nihil est respectu eius quod debet. h. Latio. Sed quia ipse saluator liberalis est creditor et nouit signum nostrum et paupertatem meritorum nostrorum. quia etiam bonorum nostrorum non eget pro se sed pro nobis tantum. Ideo ipse proest est supplicanti nedum in parte dimittere sed etiam totum debitum indulgere et proprio redonare. Signum. Gn 42

i 11



## Gratiarum actio

cerat ibi reponi. Spūaliter per Jo  
seph qui interpretatur augmentum  
subaudi xpm qui semper plus q̄ sp̄s  
deat elargitur. Unde Ambro. sup  
luc. vberior est ingratia q̄ pre  
catio. semp. n. dominus plus tribuit  
q̄ rogatur. Per filios Jacob sbau  
di subplantatores vicioꝝ p̄ penitē  
tiā qui post hanc pugna laetati per  
gunt ad xpm pro refectōis idulgē  
tia. qui nō solum idulget sed eis et  
cōfert habūdāter gratiā. nā qui do  
mino precū frumenti. i. gratiarū  
actionem et laudē portat beneficio  
ram. ipse dominus creditor libera  
lis et curialis totū facit super nos  
redundare debitores. Bene ergo  
dicitur q̄ redentes dñō gloriā et  
honorem pro suis beneficijs excita  
mus ipsū; ad meliora donādū; eo  
q̄ dñs i oībus bonis nostris non  
indiget nisi pro nostra vtilitate. vñ  
glo. li. primi. sentētiā. di. priā. Il  
le inquit quo nobis vtitur deus. nō  
ad eius. sed ad nostra; vtilitatē est  
et ad eius tñ bonitatē q̄ bonorū;  
nostrorū nō indiget. **79 207 B**

**R**inuncias oīs laboris eorū.  
**p** ps. Tenens agrū alicuius do  
mini feudū semp domino  
illi respondere d; de nascētibus in  
agro p̄micijs. Spūaliter nos te  
nemus animā nostrā in feudū a do  
gen. 2. Inspiravit deus homini ani  
mā videntem. et vltra hanc posses  
sionem anime etiam ab ipso recepi  
mus semina verbi et doctrinā eius  
Que si in agro anime seminata ri  
gentur et culturentur operibus bo

nis. nascentur virtutū fructus pre  
ciosi et cari valde quibus obtinebi  
tur eterna gloria. Ideo dñs vult  
dominus habere partem. i. gratia  
rum actionem. Et notandum quod  
i fructibus bonarum actionū; que  
donante domino nascuntur in ani  
ma. s. bona cōsiderāda occurrunt  
s. abolitio peccati. quietudo cōsciētie  
adeptio gratie. acquisitio glorie et  
actio gratiarum. de oībus his vlti  
mosolo cōtentatur. **Figū. gen. 43. 93**  
Tempore famis Joseph possessio  
nes omniū; regi egypti obligauit  
puidēdo oībus de cibo ne pericli  
tarentur verūtamē possessiones  
predictas relinquebat in feudū b̄  
pacto vt accepto semine redere  
nt ei. quitam partē seminū nascentū.  
Spūaliter tēpore quo i egypto pec  
cati parētū omnes fame p̄clitabā  
tur. veniēs Joseph. i. xps cū pane  
angelorū refecit nos et nobis tradi  
dit semē euangelij purissimum q̄  
centuplum fructum producit si bo  
na sit terra nostra. Igitur emit et  
redemit animā nostrā de mor  
tis egestate redēs illam nobis vt  
quantam partem. i. gratiarū; actio  
nem q̄ vt dictum est superi⁹ nobis  
tñ recipiat. quod non d; esse mole  
stū; nobis hanc portionē dare qui  
nobis tanta donauit. vnde Ber. in  
ser. 22. Quātitate fecit deus ex his  
que pro te facta sunt homo agno  
sce vt appareat tibi bēgnitas ei⁹.  
Quāto. n. minorem se fecit i humi  
litate. tāto maiores se exhibuit in  
bonitate. Et quanto pro me vilior.



## Bula

tanto mihi carior. Aduerte homo quia lumen es nō sis supbus. ⁊ quia deo punctus es. non sis ingratus

L. f. 208

Uin sordibus est sordescat  
q adhuc Apoc. 22. ps. Post  
quam sedatū est vestimētū.  
nōua supueniēs sordes nō precipit  
que tamē in candido vestimēto sta  
tim apparet. h. idē videmus d. a. tri  
mūdo in quo vix pōt festuca cadere  
quin ppendatur. s. cū est in mūdum  
grāde lutum non precipitur. Spūali  
ter hō deditus crapule semp ē sor  
didus ideo cum sordior efficitur ca  
dens in lutum libidinis nō p. recipit  
vadit enī de sorde in sordem velut  
sus quousq; descēdat ad stabulum  
sordidoꝝ demonū. Figu. Mat. 8. le  
gimus quod quidam habēs legione  
spūm imundozum habitabat in se  
pulchris. inde vō virtute dñi expul  
si spūs illi imundi ingressi sunt gre  
gem porcoꝝ demū precipio iuerūt  
in mare. Spūaliter subaudi p spūs  
illos imundos qui vnū hominē te  
nebant i sepulchris gule ⁊ crapule  
vicia que viuētē hominē quasi  
mortuū in sepulchris pducūt. sp. est in  
fetore sp. putrescit ⁊ sedat. ducunt  
n. h. vicia de sepulchro ad porcos.  
q. gulofostrahūt ad libidieꝝ. q. pp  
detestabile inuēditā mētis ⁊ corpo  
ris quā iduē porcine fedite. ppatur  
s. inde descēdunt p. pio i infernū in  
stabulo ignorātie cū demōibꝝ depu  
tādi qbꝝ se p inuēditā copularūt  
patet ergo quāta mala iducit mala  
ebrietas. Ambro. ili. de penitētia.

Ebriosus cū absorbet vinū absor  
betur a vino abhoiatur adeo. despi  
cit ab angelꝝ deridet ab hoībus de  
stituit virtutibꝝ pfundit a demoni  
bus pculcat ab oībus. pfudit natu  
rā amittit grām pdit gliaꝝ. incurrit  
dānationē eternā. Bula. A

f. 209 On timuerūt neq; intellere  
n runt i tenebris ambulauit  
rē. ps. Nullū maioris piculū  
in arduis q. suū non videre casum  
q. qui nō cognoscit nō cauet. Inter  
dū enī bos pducitur ad macellū sal  
tat hinc inde ⁊ ignorat quod pgit  
ad gladiū. Spūalr nulla maior cecē  
tas ebrietate. pe. ra. in quodā fmo.  
Ubi regnat ebrietas rō exulat itel  
lectus obtūdit. pscilia deniant. Ju  
dicia sbuertūt. Et sic mīsi brutis  
similes dū gule ebrietate fruūt. r.  
neq; uerentur homines neq; dñā  
formidāt vindictā. Ideo illi subito  
feriētur. Figu. Judi. 6. vbi legimꝝ  
quod philistei fecerūt piummā ma  
gnū ⁊ obtulerunt holocaustū deo  
suo dagon ⁊ duꝝ essent nimia ebie  
tate sopiti. fecerunt aduci Sansonē  
quem excecauerunt putantes ipsū  
vires pristinas amisisse. qui post  
multas illusiones acceptas ductu  
pueri sui venit iuxta palatium vbi  
celebrabantur cōiuiua ⁊ amplexa  
tus duas columnas quibus susten  
tabatur cōiuij palacium illas pfre  
git. ⁊ cadente palatio extincti sunt  
omnes. Spūaliter philistei qui iter  
pretatur ruina significāt gulofos ⁊  
crapule deditos qbꝝ p. prius ē ruere  
ad luxuriam. Ideo illud dñi p ysaya  
i iij

Judi 6



## Humana conditio

ruina hī manu tua ē. Tunc isti offe-  
rūt holocausta dagon deo suo. cū ī  
atrijs crapule et ebrietatis supflua  
celebrāt cōuiuia. Nā dagon īterpre-  
tat piscis inutilis. et bene denotat  
miserū et inutile ventrē qui dicit  
eorū deus. Quāte. n. utilitatis deus  
iste ē. et que presida hōī videlicet p̄  
ber nouerat ille qui dicit. Si secū  
dū carnē vixeritis moriemini. Sed  
aducitur. Sanson cecus inter illos  
ad illudēdum ei. Sanson hō īterp̄  
tatur fortitudo. dei et denotat diui-  
nam suāz. quā huiusmodi philistei  
putant cecā. ps. Dixerunt non vide-  
bit dominus. neq; intelliget deus ia-  
cob. Et h solis lumē scrutat vsq;  
ad ītrīseca cordis. Et ab ipsius for-  
titudine defecerūt gigantes. i. de-  
mones dū essent angeli. deiecit. n.  
eos. dū eleuarent. expulsi sunt nec  
potuerūt stare. Igitur putātes deri-  
dere diuinā sentētiāz. deridētur  
derisores. ducitur ergo Sanson  
a puero qz ducitur fortis sentētia  
super gulosos a pura et recta dei iu-  
sticia et cōteritis duabz columpnis  
ruit edificiū et percussis simul ania  
et corpore cadit totus homo. et qui  
ītra palaciū vescebantur moriunt  
qz oīa culpāda delectamēta subito  
extinguntur et miser ī inferno cū  
epulone diuite sepelitur. tā pro cō-  
sumptis inutiliter bonis que erant  
largiēda pauperibz. quā pro sui vē-  
tris abusu eternalr cruciādus. vbi  
diuitias quas deuorauit euomet. et  
d vētre eius extrahet eas deus cū  
sūma amaritudine. Pe. ra. in fīnē

lazari. Tu iquit diues fulgens tūc  
puta nūc tegere fumo. p coccino ve-  
stire flāmis. pro molibus discubi-  
tis sustinere dura tormēta. p latis  
ferculis. epulare penis. copias uno  
pia cōpensā. ebrietates siti digere  
re p odoribus aspergere fetore vt  
cui abstiterūt voluptatū obsequia  
assistant nunc miseria penarum.

humana cōditio *h. 2. 12*

Jes mei sicut vmbra decli-

d nauerūt. ps. Nō. qd vmbra  
apparet nob magna et pua

scdm accessū et recessū solis a no-  
bis. Lū. n. sol ē super nos ī mēri-  
die vmbra corporis nostri breuis  
est. Lū hō sol elōgatur a nobis ad  
uesperāscēte vmbra nostra lōga  
sed de q̄titate eius experietiam ac-  
cipimus quādo nos extendimus et  
colocamus ī terris. Spūaliter. vi-  
ta nra corporalis cōparat vmbre  
rōne velocitatis. Job. 12. Lōterif  
et fugit velut vmbra. Igitur p re-  
cessū vere cognitionis luminis no-  
bis nostra vita corporalis. longa ē  
et breuis. Nam ratiōe vigēte super  
nos arbitramur vitam nra; fuga-  
cē et breuē esse. Un Job. dies mei  
velocius trāsierūt q̄ a texēte tella  
succidit s; longe extrahentes a ra-  
tionis sole dies suos īmutabiles pu-  
tant. ps. Nō moueboz ī eternum.  
Sed vt liceat aliquātulū ppositū  
exire notādus quod consuevit fieri  
q̄stio d diebus et tēporibz hominū  
vtrū possint augeri vel minui. Nā  
p vtraq; parte scriptura loquitur.  
Quod enim sunt firmi et īcōmuta-



## Humana conditio

biles dicit. Job .14. Numerus enim  
suus eius apud te est. constituiti termini  
nos eius. qui preteriri non poterunt.  
Ecce tra. i. ps. Minorasti dies tempo-  
ris eius. profudisti eus. confusione. et  
iterum ipsi non dimidiabunt dies suos.  
Respondet dicendum quod dies et tempora  
hominum possunt dupliciter considera-  
ri uno modo prout sibi ipsi homo dies  
ordinat et constituit. qui carēs recte  
rationis lumine. non credit eternum  
deficere. putat. n. pactum pepigisse  
cum morte. Sed tales dies non dimi-  
diantur. quia antequam perficiantur. im-  
promise deficiunt. Et sic miser confu-  
sione perfunditur. ps. Antequam ordiner  
succidit me. Alij vero dies sunt  
quos deus preordinauit homini quo-  
rum numerus est apud deum ita prefixus  
quod nullatenus possit augeri vel minu-  
i. ps. Menses posuisti dies meos.  
Et de huiusmodi diebus loquitur.  
Job. Nec obest quod Ezechie regi  
aditi fuerunt. is. ann. 4. R. quia ut di-  
cit greg. primo peccata sua fecerant  
eum morte dignum. Ut dixit sibi p-  
pheta morieris. i. dignus es morte.  
Sed deus preiudicat peccata sua lachry-  
mis detegenda propter quod dignus vita re-  
mansit. Ita nec auctum est nec di-  
minutum de tempore quo illi domi-  
nus vixit preiudicat. Redentes  
ergo ad propositum dicamus quod  
est de quantitate vmbre recte et pro-  
prie experitur. scilicet de breuitate et fu-  
gacitate humane vite. quando nos co-  
locamur per mortem in sepulcrum vel fo-  
ueam. Tunc enim apparet quod erat vmbra  
vite nostre in qua tantum confideba-

mus et quam celerius euadimur. *Figur. Jone.*  
Jone. dum Jonas quiesceret sub vmbra  
edere in meridie et calore vren-  
te et summe in vmbre temperie delecta-  
retur. subito vermine medullas hede-  
re ledende. mox edera siccata est et  
aruit. et vmbra illius in nihilum reda-  
cta est. Et turbatus est Jonas valde  
quia magno labore atque sudore ad il-  
lam peruenerat. Spualiter. Non. per  
vmbra vitam presentem habet ut di-  
ctum est. In ipsa. n. insipientes mul-  
tum confidunt et ipsam pre omnibus dili-  
gant atque omni labore seruiunt. Non. n.  
aliquando cogitant super autumnum  
mortis quando depositis folijs vita  
lis ipsius vmbra huius fugabitur. Sed  
dum est meridies iuuentutis nunquam  
considerant posse aduesperare per se-  
nectutem ymo quod deterius est hora  
vespertina et maturia videtur quia  
dum grauiatur senio et ad mortem fe-  
stinum properant. semper que vite pre-  
sentis sunt pertractant. Ideo accedente  
vermine mortalis langoris subi-  
to ad medullam tanto amplius tri-  
stiores pereunt. quanto improuisus  
moriuntur. unde greg. moralis per-  
tractans illud Job. dies mei velo-  
ciores. etc. sic ait. Itaque carnales  
homines vltor ad iudicium pertrahit  
et tamen ipsa ordinatione solliciti. re-  
bus transitorijs occupati. nil aliud  
cogitant. nisi qualiter in mundo ad-  
huc viuunt. Relinquenda omnia quasi pos-  
sidentia disponunt quia spes viuendi  
non frangitur etiam cum vita termi-  
natur. Itaque ad iudicium trahuntur  
per sententiam et tamen adhuc



## Humana conditio

habere direbus inheret perurā. du-  
ra. z. n. mēte abesse more lōge cre-  
ditur ēt cōfētū. Sicq; anima car-  
ne soluitur. vt erga presentia imo-  
derato amore serctūes cū ad eter-  
nū supplicū ducitur hō ipfuz quo-  
q; nesciat quo ducit. z. deserere q̄  
amare cū termino noluit repēte si-  
ne termino inueniat quod nunq; p̄-  
uidit. *Hy 29<sup>m</sup>* **B**

**D**uc de carcere aīam meā.  
**e** ps. Nō potest diu extra car-  
cerē morari qui cōtrahit de-  
bita vltra ppriā facultatē. Sūt. n.  
nōnulli nesciētes moderamen i ex-  
pendere. sed pdige dum habent p̄-  
biciunt. z. cū nō habent. vnde red-  
dāt creditoribus carceri mācipian-  
tur. Et circa h̄ multū nocet habere  
familiā inordinatā. z. ad expenden-  
dū pronā. Spūaliter. In vita pre-  
senti cōtrahimus multa debita pec-  
cando. per que creditor noster sta-  
tim nos vinctos ducit ad carcerē.  
nisi per penitētiā psoluam<sup>9</sup>. Mat.  
ponite illū i carcere. zē. habemus  
enī familiā nimis prodigā. s. sensi-  
tiuos appetitus qui vltra modū de-  
bita desiderant delicata quibus p̄-  
peccatis aīa captiuitur. Ad Ro. 2.  
Videō aliā legē i membris meis re-  
pugnantē legi mentis mee z. capti-  
uantē me i lege peccati. Et nō. q̄  
si debitor exsoluat debitū credito-  
ri. liberat<sup>r</sup> a carcere scdm oē legē  
S; nō sic hec h; i spiritali dōbito.  
Nam dum dyabolus retinet i pec-  
to captiuum nīla peccatore potest  
recipere propter quod possit a dya-

boloplacari. Unde greg. in omet.  
Inuictus ē seruire dyabolo qui nul-  
lo placatur obsequio. *Fig. exo. 5. 9<sup>o</sup> 5*  
pharao retinebat populū ysacl ca-  
ptiuū i egypto multo tēpore laborā-  
tem in paleis z. luto. nec propter h̄  
ipsum dimittere voluit ex egypto  
quousq; p moy. inde eductus est i  
manu forti. Spūalr dyabolus vt  
dictū est peccatores qui sibi pecca-  
to mediāte obligati sūt tūnet suos  
z. quāquā laborent multa aliqua  
bona opando. tñ modicum ē qd fa-  
ciunt qz i luto z. paleis. i. i bonis tē-  
poralibus premiant<sup>r</sup> ex tali labore  
nec possunt vnq; egyptuz exire pec-  
cati quousq; xps educat eos ide in  
māu val da sue misericōdie p mediū  
vadas maris rubri. i. i virtute sue  
sacratissime passionis. Unde quan-  
tū ex seipso ē peccator tali debito  
est impotēs ad soluedū. ps. Mutua  
bitur peccator z nō soluet. xps. n.  
ē qui liberat. Unde aug. i solilo.  
gratia inquit z misericordia dei p̄-  
uenit me. reduxit errantes. docuit  
ignorantem. corripuit peccantem.  
cōsolatus est afflictū. redemit capti-  
uum. confortauit desperantem. su-  
scipit reuertentem. crexit cadentē  
tenuit in instantem. *Hy 29<sup>m</sup> C*

**R**auerunt in solitudine  
**e** viam ciuitatis. non inueni-  
rūt habitaculi. ps. Nō. qd  
in omni via sunt duo termini. s. a  
quo z. ad quē. Igitur errantes pro-  
pe terminum a quo facile possunt  
ad rectam viam redire quia multū  
non se elōgant a via. sed prosequi



## Humana conditio

tes errorē inceptū; diu vsq; prope  
terminum ad quē difficile possunt  
rectam inuenire viam quia modi-  
cus error in principio est maximus  
in fine. Ideo per gentes viam ma-  
gnam sepe debent cōsiderare vtrū  
sint in deuo an in via. Spūaliter  
via vniuerse carnis est inter duos  
terminos p̄stituta. quorū primus est  
natiuitas. secundus ē mors. Et hanc  
viam necesse est omnes venientes  
pagere. Igitur errātes ppe termi-  
num a quo et cito errorem suum cor-  
rigentes. cito redeūt ad viam quia  
peccātes in adolescentia vel pue-  
ritia leui correctiōe possunt ad viā  
rectam redire. Sunt. n. pueri sicut  
cera. Sed si errorem suū pertrahūt  
vsq; prope terminū ad quē. s. vsq;  
ad senectutē difficile possunt vnq;  
viam rectam inuenire quotendunt  
Figū. in Exodo per totū. filij ysrael  
exeuntes egyptum et tendentes ad  
terā p̄missionis non seruauerunt  
rectitudinem semite iusticie nisi vs-  
q; ad. 25. diem et postmodū quasi  
vsq; ad. 40. annum vt plurimum  
exacerbauerunt deū et prouocau-  
erunt eū; ad iracundiā propter quid  
nescierunt inuenire viam rectam  
nec potuerunt intrare terā p̄missi-  
onis qui egyptum exierunt tribus  
exceptis. Spūaliter p filios ysrael  
de egypto eductos per mare rubrū  
in nube et igne subaudi populum  
xp̄ianum eductum de tenebris per  
virtutē passionis christi fide et  
caritate. Igitur errantes multipli-  
citer in deserto vite presentis que

media est inter celum et infernum  
errorem suum non corrigentes sed  
semper vltius procedentes in tan-  
tum denum se inueniunt senectute  
quod nullatenus adueniente morte  
possunt p̄r semitam recte penitētie  
ad viam redire et pereūt. vnde Au-  
gustinus i quodam libello. hac ani-  
ma aduersione percutitur peccator  
vt qui sciens nō facit nec curat sci-  
re quod rectum est. et qui bene no-  
luit cū potuit. dimittat posse dum  
velit. Ecce patet quod multi sunt  
vocati pauci vero electi. Igitur  
operandū est debito tempore quan-  
do opera nostra deo placere noscū-  
tur. Unde ygo de claustro anime  
libro p̄io. In illa inquit etate quā  
do florescunt crines caro nitescit  
eburnea oculorum gēmis facie ro-  
sea decoratur valitudo corporis vi-  
res subministrat. Iuuenilis etas  
longioris vite spatium reponit  
quando viget ratio viget et corpo-  
ris sensus visus est acutior. Audi-  
tus promptior. incessus rectior. vul-  
tus iocundior. Qui in hac etate se  
domant. et xp̄o se sociant. premium  
ideo expectant. *h. 213*

*D*  
Ic cōparabitur viro consi-  
deranti vultum natiuitatis  
sue i speculo. Iaco. p̄io No-  
ta quod est duplex speculum. s. cur-  
uum et rectum speculum namq; cur-  
uum faciem toruam atq; reuerfā  
ostendit. Nam facit aparere mentē  
nisi rursū et dexteram nisi sinistrā  
sicut se speculanti in argēteo coelea-  
ri apparet. Speculum vero rectū.



## Humilitas

reddat ymaginē respicientis ut est. Spūaliter est duplex p̄sideratio sui primo quando homo se p̄siderat et videt sanum iuuenem yla rem diuitem alacere ut totum floridum. et talis consideratio speculo curuo comparatur. quia facit apparere instabile firmum corruptibile perpetuum caducum fortem sinistram dextram. et q̄ infirmū est sup̄remū apparere vel videre facit. In hoc se aspicientes dilectores vite presentis statim obliuiscuntur quales sint et cuius conditionis. et ideo tanto fortius conquassant cadentes quanto ip̄roiusus et repentinus est eorum casus. Gen. Fortuna vitrea est et sepe fragitur dum plus spondet. Et ps. vidi impium super exaltatum etc. Alterum vero speculum verum et rectū prebens ymaginem qualem debet. et quod in nullo mentit ē sepulchrum vel fouea. Nam si vis te intueri in illo speculo statim videbis ymaginem tuam intus. et qualis et quante pulchritudinis sis sine vlla diminutione cognosces. Ibi uideberis deus eburneos crines aureos et oculos nigros et qualiter tui corporis forma in pulchra constitit armonia. Non ignorabis te ipsum te in hoc speculo speculari et tibi ipsi displicens deo studebis placere. Figu. Exo. 38. In ingressu tabernaculi erat labium encum de speculis ut ingredientibus possent se intueri. et videre. Spūaliter in ingressu ecclesie est cimiteriū omnes absorbēs ubi sunt sepulchra in quibus nos debe-

mus speculari ante ingressum ecclesie ut de nobis nictipis noticiā habeamus. Et sic cū humiliati erimus et corde p̄riti nō despiciet nos deus in n̄ris petitionibus. Neminē enim hoc speculum decipit. Demonstrat enim aperte qualis sit unus cuiusq̄ p̄dictio et q̄ diuitum et pauperum nobilium et rusticorum et eadē ibi dēre peritur ymago. Legitur de diogenep̄ilosopho ducere ossa mortuorum per quoddam sepulchrū. qui alexandro interrogati quid ageret respondit. Uolebam inquit discernere ossa pauperum et diuitum. s; nullam interea inuenio differētiā quia mors oēs adequauit. Si uigil stabis in hac p̄sideratione nō peccabis in eternū. Ber. i quodā sermo. Miser homo quia omni hora te nō disponis cogita te mortuū qui scis te necessitate moriturū. Distingue qualiter oculi vident in capite. vne rūpentur in corpore. et cor scindetur dolore.

humilitas. *Fig. 214* A

*N* si conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnū celorum.

Mat. 8. Nō habens trāsire p̄ portā arctā et bassā; nisi inclatus se breuiorem hostio p̄buerit trāsire nō poterit quin ymo si trāsire erectus ē p̄tabit leso capite retro cadet. Spūaliter via que ducit ad penitentiā et hostiū quo celus intratur est magne arduitatis in tantū q̄ deus p̄pat ip̄sum foraminis acus. Unde p̄ illō trāsire nequaquam valet elatus que; dominus in euangelio per camelū



## Humilitas

insinuat. nisi ergo elatione deposita efficiamur parvuli sicut ille qui auctor nostre salutis est. s. xps non poterimus hostium ingredi. sed retro nos phiciet nostras superbia. Aug. super Jo. Excelsa est patria. humil est via. Fig. gen. 28. dixit Ioseph fratribus suis anteq cognosceret ab ipsis. Nisi aduxeritis vobiscum fratrem vestrum minimu non videbitis facie meam. Frater vero ille minimus vocabat Benjamin quo aducto ad Ioseph per fratres suos iuitavit eos Ioseph omnes et Benjamin portionem duplicem donavit. Spialiter p Ioseph subaudi deus patrem qui filium suu statuit p nos humiliatum in medio nostri. Et h p Benjamin qui interpretatur filius dextere notat. h ergo per humilitatem factus e obediens vsq ad mortem propter q deus exaltauit illuz et dedit illi duplicem portionem. s. distributione gratie in presenti et glie in futuro. Igitur nisi istum fratrem parvulum ducamus nobiscum. s. sequendo vestigia eius no videbim faciem dei quia iniustu est vt putredo et vermis non humiliet vbi rex angeloru dignoscatur humiliatus. Ideo ipse ait. Discite a me quia mitis sum et humilis corde ac si aperte dicat q humilitas sit via. et hostiu intrandi celum. vnde Augu. in epistola ad dioscorum. Non inquit alia tibi ad capefcendam et obtinendam veritatis viam m. mias q que munita est ab illo qui gressus nostros tanq deus videt infirmitate.

Ea autem pria est humilitas. scda humilitas. tertia humilitas et quoties me iterrogares b dices.

Fig. 23 Urge amica mea et veni.

Item. Quilibet homo q vult mulier per matrimoniu copulari qrit poti vxore pformie morib ppijs q extranea ymo quaq diuersoz morz vir conat suis morib vxore pformare. b idē videmus d artib quod de morib dictu est. Libetius eni artifex sibi vxore assumit pprie artis q exnea ymo accepta conat docere vxore artem sua. Spialr xps e oium artifex oiu; habens sciām et oia pspiciens sapiētia. S; vna artē inter oēs hab; in qua vult sponsam propria sibi esse pformem. hec e humilitas. Na p artem sapiētie celū et terrā creauit. Et mltā magnalia fecit. Sed per humilitatem venit factus conformis miserie nostre vt nos p eandem artem cōformes faceret glorie sue. vñ ipse ait. Discite a me qz mitis sum et humilis corde. Sup qbus vbis Aug. de vbis dñi in li. Discite inquit dñs a me nō mundū fabricare nō pcta visibilia creare nō i ipso modo miracula facere et mortuos suscitare. s; quoniā mitis sum et humilis corde. Fig. gen. 24. Puer habzac ducebat Rebecā vxore filij sui Isaac et pergentibus ipsis iuxta territoriu ipsius habzac ysaac filius eius pedibus ambulabat per agrum. Quem cum cognouisset rebecca descendit de camelo et reuelata facie perrexit ad ipsum. Tunc



## Humilitas

ysaac videns eam i oculis suis. pul-  
eram amavit ipsam multum et intro-  
duxit in domum suam. Puer habzue  
ē. Evangelium dei. ppter purā ve-  
ritatē in ipso pntam. hic enī ducit  
rebecam ad ysaac. quādo euangeli-  
ca verba dicit aīam ad xpm. Nam  
ysaac rursus interpretatur. Et xps i-  
sus dī angeloz et hominū. Rebeca  
vero que interpretatur que multum  
accepit bene aīa denotat que sup  
omnes creaturas itiores altiore  
accepit rationis prerogatiuā. hec  
videlicet ysaac pedibus suis ambu-  
lantem p agrum cū aīa cogitat xps  
humiliatū et forma mortali indutū  
gradientem p hunc mūdū i quo qd  
et fouea vulpes et volucres celi ni-  
dos et ipse nō habuit vbi inclinet ca-  
put suū. hoc igitur p̄siderans descē-  
dit de camelo pprie voluntatis et  
pedibus humilitatis graditur vsus  
xpm. quam xps cognoscens. sibi p  
humilitatē cōformē diligit eam ma-  
xime. et introducit in domū sue gra-  
tie et postmodū ad thalamū sue glie  
Igitur qui sic cupit xpo copulari de  
posita elatione imitetur eius humi-  
liratē. Unde Aug. in quodā sermo.  
Si xps pro te de celesti sede descen-  
dit. tu pp ipm fuge terrena. appete  
celestia. Si dulcis ē mūdus. dulci-  
or est xps. si auarus ē mūdus omnia  
pro te sustinuit xps. Ambula ergo  
securus quia post pugnā datur vi-  
ctoria. Et post mortē vita et gloria  
sempiterna. *Fig 216*

On accipies filiū meo vxorē  
n de filiab<sup>9</sup> gentiū. s; ibis ad

cognitionē meam gen. 24. Antig-  
tus fuit consuetudo vt quilibet acci-  
peret de cognatione sua vxorē. qui  
forte attendebant ad tenēdam do-  
tūz pecuniam in sua cognatione  
vel forte vt inter conugales esset  
maioris amoris causa consanguini-  
tas et affinitas. Spūaliter xps ordi-  
nem hunc seruare voluit inter se et  
humanas aīas quas sibi in spōsas  
assumit. Non enī vult vxorē stirpis  
alienae sed pprie. Stirps enī aliena  
ab eo multum extranea est supbia.  
hec ē dyabolica cognatio. Job. xi.  
ip̄e regnat sup omnes filios supbie.  
et loquitur de dyabelo. Cū tali nāq;  
cognitione deus parentellā nō con-  
traxit s; deleuit ipsam de celo. ps.  
Deiecisti eos dū eleuaretur. Stirps  
aut propria xpi et cognatio quā sibi  
ipse copulare cupit est humilium  
et mansuetorū generatio. ysa. 66.  
super quem regesect spiritus meus  
nisi sup humilem et quietum et tre-  
mentē verba mea. Que verba per-  
tractans orige. ait. Si humilis non  
fueris et quietus non potest habi-  
tare in te gratia sancti spiritus. et  
si non tremore susceperis verba  
diuina. supbam namq; et cōtamina-  
tam animā; refugit spiritus sanctus  
Figū. leuit. 21. vbi p̄ceptum fuit  
ne sūmus sacerdos in vxorē accipe-  
ret viduam seu abiectam aut me-  
rettricem sed virginem de genere  
suo tantū. Spūaliter per sacerdotē  
magnum subaudi xpm. ps. Tu es sa-  
cerdos in eternū. Genus eius sunt  
humiles vt dictum est. hos enī ex



## Humilitas

altat vt dictū est z illis cōfert gra-  
tia. hic enim abiectam meretricē  
atq; viduā nō assumit. qz superbā  
adeo abiectā z omni viduatā vīte  
vtiq; despicit ysay. 57. In sublime  
posuisti cubile tuum. pepigisti fed<sup>9</sup>  
cū eis. z humiliata es vsq; ad infe-  
ros. hec vba xps aīe superbe ipro-  
perat. Lubile namq; suūz ponit aīa  
in sublime quādo cor suū erigit ad  
superbiā. pepigit ex hoc fedus cum  
demonibus qui p superbiam sibi si-  
miles copulant peccatores. sed hu-  
miliabitur vsq; ad infernū qz quo-  
rum culpa similis ē talis pena esse  
debet. vnde sicut vnus ex prauis  
angelis de ordine principatus de  
celo cecidit. Sic z sup<sup>9</sup> homo ca-  
det cū illo. ps. vos aut sicut vnus  
de principibus cadetis z loquitur  
de superbis. Igitur si nolimus ca-  
dere cū demonibus sequamur xpi  
humilitatem z cū xpo exaltemur ī  
celo. vnde Criso. ī suo polerito li.  
4. Quisquis quietē proprie celsitu-  
dinis amat humilitatis culmen ī  
moribus diligētissime teneat. Nāz  
q ab humilitatis opibus recedit a  
dignitatis fastigio tumoris ponde-  
re cadit. *74 217.* D

Statera iusta z equa leuit.  
9. Videmus quod ī statera  
qto vni ex icisorijs versus  
terrā deprimit tāto amplius alterū  
ī altū subleuat. z hoc facit secūduz  
pōdera maiora z minora ī apposi-  
tis. Idcirco vocatur pōderūz iusti-  
cia qz de his distincte habet iudica-  
re. Nā quedā iudicarent grauiā le-

uia z e conuerso si aliter vellemus  
q statera d pōderibus iudicare.  
Spūaliter qto homo videt ī terra  
depressior. tanto versus celū ī con-  
spectu dei z sanctorū exaltatur z e  
cōuerso. vnde greg. 8. moralium.  
Quisq; nūc nō se sponte humiliat  
nequāq; hunc sequens gloria exal-  
tabit. vnde ē quod aliquando si au-  
datur statera. qz ex vna parte poni-  
tur oculte aliquid sub vno icisorio  
rum z facit videri maioris ponde-  
ris esse qd ē minoris. Sic. n. faciūt  
ypocrite ficta; humilitatē z sancti-  
tatē. ostendentes. puer. xi. Statera  
dolosa abhominatio ē apud deum.  
Sed hi tales occultari nō possunt  
disticte enim cognoscuntur per sta-  
teram iustissime dei iusticie. Figu-  
apoc. 6. dicit Jo. qd cum apertum  
fisset sigillum vidit equū nigrū  
z q sedebat super eū. habebat sta-  
teram ī manu z clamaabat vnus z  
oleum ne leseris. Spūaliter prīmū  
sigillū est cor humanum. secundū  
est angelorū mēs. s; tertiu ē noticia  
dei. Per equū nigrū ergo sbaudi ī  
perscrutabilē abyssū diuini iudiciij  
qui sedet super illū ē diuina sapien-  
tia ferēs staterā equitatis z iusticie  
qbus vnicuiq; reddit qd suū ē. Si  
bi z hūiles suo cognoscenē ponde-  
re ysay. 40. Liberabit in pondere  
mōtes z coles ī statera. Jo xps. ca-  
pilli igit capitis vestri numerati sūt  
oēs nec vn<sup>9</sup> ex his pibit qn pōderet  
ī statera. Et sbaudi per capillos  
humana opera etiam minutissima.  
vinū igit z oleū ne leseris. i. nō te



## Incarnatio

offendas humiles et mansuetum cum  
non sis. quia velut lefort et vastor fru-  
ctum virtutum christi. gravior punieris  
Nam miser hic ut videatur humi-  
lis se affligit per fictam et infructuo-  
sam penitentiam. Et in futuro nequa  
quam fugiet iram dei. unde Bernardus. in quo-  
dam sermone talibus loquens ait. In-  
ueniebat vobis via tolerabilior ad  
infernum sed necesse erat ut ad illam  
descenderetis viam. scilicet quam multi ince-  
dunt latam et spatiosam que ducit ad  
mortem. ut saltem de gaudionem de-  
luctu ad luctum transiretis. Et sub-  
dit. ve semel et ve iterum pauperibus  
superbis portatibus crucis christi. et non se-  
quetibus christi quia ipsi duplici con-  
tritione preterentur. scilicet quando hi per ter-  
rena se affligunt. Et quando per secreta su-  
perbia ad supplicia pertrahuntur. **E**  
**fig. 18.** Ecce hostium aptum. Non. quod  
in atrio magni principis non  
possunt indifferenter volentes  
intrare. verumtamen portantibus raubam  
ac vestem familie principis non claudi-  
tur quia tales reputantur de domo.  
Spirituali. In atrium eterni principis  
non possunt committere intrare omnes  
quia excluduntur inde peccatores et  
precipue superbi. psalmus. Non habitabit in  
medio domus mee qui facit superbiam  
sed humilibus nunquam claudet ho-  
stium. quia tales portant raubam christi  
qui exinanivit semetipsum formam  
serui accipiens. Figura. Apocalypsis. Dixit  
angelus domini posui hostium coram  
te apertum quod nemo claudere potest.  
eo quod modicam habeas virtutem.  
Spirituali hostium illud est eterne vi-

te ingressus. modica virtus est. humilli-  
tas que modicum facit videri seruus  
dei in presentis vita. Sed eo hunc egre-  
diente hostium celi patebit sibi nec  
a quoque impediri poterit. unde Bernardus. in  
quodam Epistola. Ecce inquit in te fun-  
damentum humilitatis et puenies ad  
fastigium caritatis. vis cape celsitudi-  
nem dei cape humilitatem christi.

Incarnatio. **fig. 19.** A

Um icaluerit sol. erit nobis

salus. i. **fig. xi.** Non. quod phi

vocaerunt solem omnium rex

patrem propter vniuersalem influen-  
tiam quam habet ad generabilia. vide-  
mus enim quod solis presentia est cau-  
sa fecunditatis terre e converso absen-  
tia eius terra sterile reddit. Spiritua-  
liter. filius dei ars et sapientia presentis  
per magnam influentiam quam ad huma-  
num genus habet dicitur pater omnium  
quia et ab ipso rem accepimus et ab  
eodem nutrimur. Sicut enim eius pre-  
sentia per gratiam omnes facit bene ope-  
rari et proficere ita eius absentia  
in his quibus exigitur de meritis et  
peccatis. nos facit in bonis actibus  
deficere. unde terra siue litus non  
germinabat quicquam sed mox facta  
luce produxit herbam virentem. etiam  
in egritudinibus humanis. hoc vide-  
mus. quod sole in aurore nascente  
aleuantur egroti qui noctis tempo-  
re grauioribus fuerunt. Sic spiritali-  
ter ante lucis eterne aduentum terra  
humani generis nihil meritorij po-  
tuit germinare. Et ipse miser homo  
totus iacebat egrotus. Sed sole or-  
to ex aurore. id est christo nato de virgine



## Incarnatio

12  
 38  
 32  
 sanatus est ois langor. et curata est  
 ois sterilitas. Fig. ysa. 38. et 4. R.  
 2. ubi legimus quod dux Ezechias  
 egrotaret et mors sibi p ysa. nuncia  
 ta esset dño iubete puerit. se ad pa  
 rietē et fleuit. et post multas lachry  
 mas reuersus ē ysa. ad ipm et ait.  
 Audiat de lachrymas tuas. et ec  
 ce nō morieris. i cuius signū sol re  
 diit p. xi. gradus versus oriētem.  
 In .x. dñō gradu stetit deinde re  
 uersus est ad locū suū. et sanatus ē  
 Rex. Spūalr. Ezechias iterptatur  
 auxiliū dñi. et bene denotat genū hu  
 manū quod dñi se nō pōt. et nō valz au  
 xilio dñi destitutū. Quicquid enim  
 hz auxilio dei hz. Egrotabat enim  
 lāgore mortifero sup lectū doloris  
 eius lauās ipm lachrymis p noctes  
 nec inde surgere poterat. qz dictū  
 erat sibi a dño. morieris tu et nō vi  
 ues nec medicus apparebat sanās  
 Treu. plorans plorauit in nocte et  
 lachryme eius i maxillis eius. Nō ē  
 qui soletur cam ex oibus caris ei?  
 Loquitur ibi de natura humana pro  
 tpe lapsō quo iacebat in tenebris. d  
 solata s; vt dicit aug. venit magnū  
 medicus ad magnū q iacebat egro  
 tum. Redit ergo sol. i. dei fili? vsq;  
 ad .x. gradum. Notādū ad euiden  
 tiam dicēdō q in domo Ezechie  
 regis erat orologium achabō super  
 q iam sol ascēderat p. 13. gradus.  
 Signū ergo q datū fuit p ezechie  
 salutē fuit quod sol veniret vsq; ad  
 decimū gradum. Sic omnes crea  
 ture que verbo dñi firmate sūt. 13.  
 distinguuntur gradibus. Sūt. n. an

geloz. 9. ordines. x. gradus est hu  
 mana natura. xi. sunt animalia bru  
 ta. idest irrationalia tam bestie ter  
 re q; aues. 12. sunt plante que vege  
 tatiua anima viuūt. 13. sunt omnia  
 nulla vita viuētia vt sunt elemēta  
 et alia. Igitur postq; dei filius. dei  
 sapientia ars et lux diuina omnia p  
 fecerat et erāt valde bona repit de  
 cīmū gradū. i. humanā naturā pec  
 cato lapsam et egrotantem langore  
 mortifero. Cui signū dedit p ysa. yā  
 solem iusticie de virgine nasciturū  
 Ecce inquit virgo concipiet et c. Cū  
 passus igitur creator sue creature d  
 scendit sol non p suos radios tantū  
 quia nō misit creatā lucem. s. ange  
 los. sed psonalr descendens venit  
 querere q perierat. et sanare quod  
 egrotauerat ad mortē seipsum pre  
 bens pro medicina languētī. vnde  
 Ansel. in suis meditationibus. Luz  
 inquit esses filius dei. deus verus.  
 deo patri et spiritui sancto ceteri nō  
 et substantialis lucē habitās inac  
 cessibilem portansq; omnia verbo  
 veritatis tue non despexisti in hoc  
 nostre mortalitatis erga studio alti  
 tudinē tuā inclinare vt nostram gu  
 stares et absorberes miserā nosq;  
 reparares ad gloriā pax fuit cari  
 tati tue ad consumandū opus nostre  
 salutis. cherubim aut seraphim aut  
 vnum ex angelis destinare. Ipse  
 enī ad nos venire dignatus es. per  
 mandatum patris nō locum mutan  
 do sed presentia tuā nobis per car  
 nem exhibendo. Descendisti a rega  
 li solio glorie tue in humilem. et ab

k



## Incarnatio

pecta in oculis tuis puellā voto vir-  
ginalis cōtinētie sigillatā in cuius  
sacro utero sola virtus spiritus san-  
cti inenarrabilis p̄cipi te fecit ⁊ na-  
sci i vera natura humanitatis. ita  
venerat maiestatem diuinitatis i te  
nec integritatē v̄ginitatis i m̄re vio-  
laret. natiuitatis occasio. B

fig. 20 Arrius natus ē nobis. Et  
p filius dat' ē nobis. ysa. 9.

Nā ⁊ proprietās paruuli est  
quedam simplicitas ⁊ innocentia.  
Nescit ledere. nescit offendere. Nā  
percutus atq; verberatus curret  
ad te si ariseris sibi. aut ponū vel  
florē ostēderis. Ille nescit cōpū;  
nescit astutiā. Sepe. n. p pmo dat  
aurēū anulū ⁊ p vilibus magna.  
Spūaliter x̄ps cum his proprietati-  
bus venit i hunc mūdū. Nā; ve-  
lut puer nescit v̄dictam nescit odi-  
re. Et si aliquādo fuerit lesus. flore  
contritionis placatur ⁊ pro modi-  
ca penitētia tribuet thesaurū ce-  
li. Totus ē humilis. totus ē m̄sue-  
tus. vt ipsū ducas quo vis vt ex  
eo facias q̄libet. Ad h. n. a patre  
missus est. quasi pater noster. vt sū-  
ma indulgentia nos pducāt ad glo-  
riā. Et sibi nos faciat coheredes.  
Fig. gen. 37. vbi legitur Joseph  
a patre suo Jacob missum ad fr̄es  
suos reficere pascentes peccora i  
sichem. vbi inuenit eū; vir errantē  
⁊ duxit eū i dotā h̄m. Spūaliter io-  
seph qui a patre plus amabat cete-  
ris eo q̄ in senectute ipsū genu-  
erat ⁊ cui pater polimittā fecerat tu-  
nica; q̄ rachael mater eius fuerat

denotat x̄pm dei filiū. qui plus ce-  
teris dei optimis filiis a deo patre  
diligitur. Sumus. n. nos ⁊ angeli  
dei filij adoptione sed ipse dei fili-  
natura ⁊ ipsū pater genuit i eter-  
nitate qz neq; p̄r' neq; posterius  
mittitur. n. a patre visitare filios  
suos qui pascebant oues i sichem  
idutus tunica polimitta vel talari  
qz descendit de filiis de celo pro-  
grediens ex utero virginis carne  
integra ⁊ ab oī labe aliena quam  
beata virgo sola spūsancti virtu-  
te obūbrata cōcepit ⁊ peperit visi-  
tare peccatores qui de mensa para-  
disi fuerant eieci. ⁊ facti erant pa-  
stores brutorū venit igit in sichem  
zimo. qui interpretat defectio. qz  
defectus oīū bonorū passus est ni-  
mīa paup̄tate p̄uētus. Anselmus  
i li. de meditationibus. O amanda  
⁊ admiranda dignatio deus i men-  
se glorie vermis cōtemptibilis fie-  
ri nō desperisti. parū tibi visum ē  
patrē nobis te esse ēt frater noster  
esse dignatus es. Et tu dñe vnuer-  
sorū qui nullā habes indigētiā in-  
ter ipsa natiuitatis initia nō erubui-  
sti abiectissime paup̄tatis gustare  
icōmoda. Tibi. n. cū nascareris nō  
erat locus i diuersorio. neq; cuna-  
bula que teneritudinē tuā; excipe-  
rent habuisti. sed i vili p̄sepio sor-  
dentis stabuli tu qui terzā; palmo  
concludis inuolutus p̄aniculis re-  
clunatus es. ⁊ hoc ipsū a brutis  
animalibus mater tua mutuo acce-  
pit. h. Anselm'. Sed cū esset x̄ps  
i hac sichem valle deformosa va-



## Incarnatio

gus et profugus pp heredis rabiez  
a viro quodā ductus ē in dothai.  
qz xps peruenit ad prefixum a pte  
terminū sibi sui tēporis ductus est  
a virtute caritatis ad angustia pas  
sionis et crucis. Nā dothaim inter  
pretatur angustia. Ibi. n. pp nimia  
eius caritate aīam suam dilectam  
dedit pro oībus i redēptionis pre  
ciū ergo benignitas huius fratris  
nostri qui vt nos reficeret gratijs  
tanta p nobis passus est. Augu. in  
solilo. Ecce dñe dilexisti me plus  
qz te qz mori voluisti pp me. et; ca  
ro pccatore demisti me. de supplicio  
vocasti me. nomine tuo signasti me  
sanguine tuo vt memoriale tuū sem  
per esset apud me. et nunqz recede  
res a corde qui propter me noluisti  
recedere a cruce. Sed nō. qz sicut  
homo in pueritia est nutus et man  
suetus vir furibundus et durus est et  
ad vindictā pronus. Sic igitur pu  
ta o peccator esse i xpo. Nam sicut  
in presenti vita cito recedat of  
fensus sic in futuro i placabilis ap  
parebit. Peractiet. n. hostes ppi  
os i sanabili plaga ad cuius reme  
diū penitētia frustra fiet. vñ greg.  
lib. 9. mora. Quisquis ad tolerāda  
infernū mala descēderit nequaquā  
ulterius ad luce; redibit qz nequa  
quā; misericordia pccantis liberat  
quos semel in locis penalibus Ju  
sticia iudicantis dānat. *fg 221*

Dolens tibi dico surge  
a Luc. 7. Nullus vnqz rept  
est medic⁹ q egrū statū sune

edualescentie iterato sanauerit nū  
si xps vel sancti aliqui vñ tute dei  
Jo apparet q miraculose fecerunt  
et si pta natiū ā. Sic igitur iste sum  
mus medicus sanant gen⁹ hūanū  
medic⁹. i. pphetarū et pōn iarcha  
rum ciuūqz subsidio desuturus et  
nō re prostratum. Sign. 4. R. 4. *474*  
Mulier summitis de viro suo cō  
cepit et peperit precib⁹ Elisey orō  
facto tēporis aliquo intervallo bre  
ui egrotauit puer et mortuus ē. Et  
mater vadens ad heliscam pssu  
labat lachrymis filiū vitam. Qui  
misit gregi famulū suū cum proprio  
bachulo tangere puerū sed nō est  
rursus itatus denum pscuātē in  
lachrymis matre venit heliscus et  
intrauit i domum vidue et incubuit  
super puerū et calefacta ē caro pue  
ri et reuixit. Et sic sanum reddidit  
matri sue. Spūaliter heliscus iter  
pretatur aduocat⁹ et bene vncat  
xpm. Aug. i solilo. Dñe p filiū tuū  
dilectum i quo tibi bene cōplacuit  
cōsubstantialē; vt coeternū tibi  
xpm vncū dñi nostrū yēsum  
habem⁹ aduocatū apud patrē in sa  
lute et p̄solatione nostra. Igitur cō  
cepit mulier p̄cib⁹ helisei quādo  
cōditum ē gen⁹ hūanū vñ tute sa  
pientie dei qz filius dñi dei p̄ris  
sapientia et aīa diuina oīa p ip̄s fa  
cta sunt. Jo. p. Sed cito puer mori  
tur qz cito gen⁹ hūanū p̄ditum cor  
ruit i culpe mortē dyabolica frau  
de deceptū nec s̄buenit ut medic⁹  
remedia qz nec iust⁹ noe nec fide  
habraā. nec scūs ysanc nec simplex

k ij



## Incarnatio

Jacob potuerūt ad vitā pdesse mulier plorant. s. hūana natura Tre. i. Multi genuit' mei et cor meū me res. mittit igit' heliseus famulū suū cū baculo dāns sibi doctrinā suā. quādo deus misit moysen cū virga dās sibi monita legis. Sed nec histactus p. ier surgit. Clamat mater lachrymis. veni ad liberandū; nos dñe deus virtutū. ostēde faciē tuā et salui erim. is. S; intrauit heliseus in domū vidue. qz xps descens assumpsit carnē humanā incubuit sup puerū tangens mēbra pueri mēbris pprijs qz quod per membra ppria dimiserat homo singulis suis mēbris pfoluit deus. Ansel. in meditationib'. Ego gule parui. u. inedia afficeris. me ad illicita rapuit pcupiscētia arboris. te pfecta caritas ducit ad crucē. Tu laboras patibulo. ego fruor delicijs. tu lania ris clavis. ego ponū dulcedie. Tu felix gustas amaritudinem. mibi ridens pgaudet eua tibi plorās ppatitur maria. Ecce o rex gl'ie ecce mea tpi etas et tua claret pietas.

D. *fg 22*

Egre pfectus ē mat. 21.

**p** Solēt mercatores libenter merces suas ferre gētib' illis egētib' ut carius illas vendāt. Nā famelici et esuriētes darēt oīa p. ciosa pro cibo. vñ casiodorus li. 3. epharū. Suo arbitrio p. cium poscit q' victualia pōt ferre ieiunis. Spūaliter sciēs dei filius mundū esurire grā et misericordia ppassione puent' has merces secū ferens descēdit i

mūdum. S; cū non inueniret emptores sufficiēter pōtēte precū exsoluere eo quod omnes originalis culpa expoliauerat gratijs cepit merces suas oībus pdonare. oēs reficere si ne p. cio. ysa. Omnes sitiētes venite ad aquas. et q' nō habetis argentū. venite et emite vobis absq; villa cōmutatiōe vinū; et lac. sed mitra res sic liber et curialis q' malū ē; recepit. *Lu 15* Figu. luc. 15. vbi legimus q' filius adolescentis accepta portione a patre pfectus est in regionē longinquā. vbi cū peccatoribus et meretricibus bonis suis psumptis egestate afflictus est. et vini cuius regionis illius adherens traditus est porcorum custode et cupiebat saturari de siliquis quas porci comedebant et nemo illi dabat. Cōsumptisq; igit' sic oībus denū dixit. Quanti mercenarij in domo patris mei habundant panib'. ego at hic fame pereovā. igit' ad. p. m. 22. S; anteq' spūaliter expōatur obsecro te lector. ut nō p. turberis p. cia facie iuuenis. h' expōitū de xpo. An enim quā; iudicēs iustitia. Iterū aduerte lector nō esse incōueniens parabolam xpi de ipso xpo exponi. quia sicut est propheta de futuro sic potest esse d' p. terito ut patet in apoc. in multis locis. Et sic patet figuratum. figura p. cedere. Spūaliter p istum adolescentem dei filius intelligit'. Nam secundū ethymologiam dicitur ab a q' est sine et dolo quia sine dolo. Et hec proprietates xpi secundū naturā p. cpetri. scōs peccatū nō se



## Incarnatio

est nec inuentus est dolus in ore ei⁹  
 Sciens igitur naturā humanam la-  
 psam ⁊ per psequens omni celesti  
 gratia destituta ⁊ fame bonorū sup  
 celestium afflictā. pgregata celesti  
 substantia. s. misericordia. pietate. cle-  
 mētia ⁊ ceteris diuinis gratijs que  
 nascēdo a pfe accepit descendit. Et  
 nō. portione suā; cē a patris portio-  
 ne tam in substantia q̄ i donis peni-  
 tus esse indistinctā. Supposita enī;  
 diuina distincto sunt cū suis. notio-  
 bus. alia vero penit⁹ sunt eadē. ve-  
 nit igit pecunia. i. celesti gratia ⁊ p-  
 fectus est in regionem longinquā;  
 quia nulla maior distantia celi a ter-  
 ra. dei ad hoīes. iusti ad peccatores  
 eterni ad mortales. Sed hac nostra  
 regione omnes inuenit paupes. oēs  
 egentes. oēs sine meritis. sine iusti-  
 cia sine opibus bonis. non erat qui  
 posset emere merces diuinas. oēs  
 declinauerant simul. inutiles facti  
 erant. peccatū omnes spoliauerat.  
 Sed p aspiciens liberalis donator  
 noluit inde recedere. noluit cū suis  
 mercibus redire cōplacuit sibi in  
 humana natura. ⁊ ait. hec est reges  
 mea in seculum seculi. hic habitabo  
 quonā elegi eam. hanc benignita-  
 tem miratur Aug. stupore magno  
 di. i. solilo. Lux antiquissima que lu-  
 cebas ante omnem creaturā cui na-  
 da ⁊ apta sunt omnia antequā fiant  
 Lux que odio habes oēm maculam  
 cum sis mūda ⁊ immaculata dixisti  
 Et delicię mee esse cū filiis hominū  
 Que pūtio lucis ad tenebras. Nō  
 ne homo putredo. ⁊ filius hominis

vernus. Nonne vniuersa vanitas  
 omnis homo viuens. Ubi sunt cū;  
 homīe delicias tue. Vbi preparasti  
 dignam sanctuariū maiestati tue  
 Ad quod introiens habcas deli-  
 cias delectationis tue. In homine  
 autē vbi templum tam mundum vt  
 te suscipiat. de massa enim corru-  
 pta ⁊ imunda venientes maculam  
 immundicie nostre quam celare ti-  
 bi non possumus qui nosti omnia  
 forte portamus. h. aug. videns igitur  
 iste mercator non inuenire  
 mercium suarū emptorem suffi-  
 cientem cepit eas largiri ⁊ cenare  
 consumere ac distribuere meretra-  
 cibus peccatoribus latronibus ⁊  
 publicanis sine vlllo precio. O iere-  
 dibilis ⁊ inenarrabilis prodigali-  
 tas. Ecce quibus elargitus est.  
 Magdalene lachrymanti deprecā-  
 se lapidande. paulo persequenti. pe-  
 tro neganti zacheo credenti. In  
 theloneo sedenti. latroni de cruce  
 clamanti. Et quis est. cui negauerit  
 suam misericordiam. Quis exclu-  
 sus est ab ipsius pietate. Certe om-  
 nibus omnia quasi prodigus largi-  
 endo consumpsit. Non tamen ex  
 parte sua cū sine mensura accepit  
 spiritum septiformem. Sed reci-  
 pientium ⁊ volentium quibus nun-  
 quam negauit. sed sequitur quia  
 facta ē fanes in regione illa ⁊ cep-  
 egere. Ille enī qui oīs omnibus sic  
 habūdāter donauit nullū inuenit.  
 esuriens. qui sibi donaret. quis mi-  
 sertus est. pene ipsius. quis est lar-  
 gitus sibi pietatem ⁊ cōpassionem



## Incarnatio

pro tot receptis donis. Dicebat. n. hic est peccator et vorator vini. et publicanorum amicus et adhaesit uni populo. s. Jerichocanus erant multi porci. ibi. n. erant pontifices et pharisei luto voluptatum occupati. qui filii quis tamen utebantur. i. corticibus leguminum secundum quosdam per quas sibi di cortice sacre scripture. i. sensum litterale et nihilominus cupiebat filii quis saturari quia cupiebat ut saltem sensum littere non peruerteret. unde dicebat Ioh. Nonne scriptum est in lege vestra. Ego dixi dii estis. etc. Et nemo illi dabat. Sed consumptis omnibus pro quibus a patre missus fuerat ait. Tempus est ut vadam ad eum qui misit me. Quot igitur mercenarii etc. Non. quia angelorum pro mercede beata deo seruiunt et visio illa diuina panis est angelorum vadam inquit ad patrem meum etc. Non. quia per illud quod sequitur peccatum in celum. etc. neque ad diuinitatem neque ad humanitatem posse referri christi. Sed quia christus factus est apud deum ad iocandum hominibus per hominem loquitur patri ac si dicat pater homo quem adopta ueras in filium. Et fratrem feceras angelorum peccauit in celum et coram te. Et quoniam est ex se. non est dignus filius tuus. Sed ecce pater mihi peccatum eius sufficienter extinxit et pro eo in precium proprium sanguinem dedi non autem vitulorum vel yreorum. Fac ergo sibi sic mercenariis tuis. i. angelicis spiritibus. Sic igitur lector expone. peccatum in etc. Sequitur. Cum adhuc longe esset vidit eum pater illius et misericor diam motus. etc. vidit. n. celestis

pater oculo sue predestinationis huiusmodi; genus quoniam longe distabat adhuc a salute. Sed cum per verbum incarnatum iam illud videret redemptum et in caritate per cuncta sibi approximatum aperuit viscera sue misericordie super ipsum et ait ad seruos suos. Lito per ferte stolam primam ymo certe meliorem. Nam prima erat inoetia. secunda gratia. unde Aug. in quodam sermone. consecrationis. Ecce christus inquit plus restituit in gratia quam perierit in natura quia ad transgressionis degenerem plenam adoptionem diuine puritatis assumpsit et de paradiso exhereditatos celi reddidit coheredes. Sequitur. Et adducite vitulum saginatum. i. verum sacre scripture sensum; lumine spiritus sancti fidelibus datum. hoc est enim; sagina qua fidelis populus ne scitur in mensa fidei. Id ergo quod sequitur. s. quia filius meus prius mortuus erat. Et reuiuixit per deum christum non immerito exponitur qui a iudeis occisus tertia die resurrexit a mortuis. Nam secundum opinionem phariseorum perierat ecce inuentus est viuus a Maria magdalena et ab apostolis cum quibus postea visus est multipliciter conuersari ut plane patet in euangelio. Quod vero sequitur de alterius fratris indignatione expone pro admiratione. ut intelligas per fratrem illum angelorum collegium quod videns hominem tam sublimiter honorari admiratus dicat domino id quod in psalmo. Domine deus noster quia admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. Quid est



## Incarnatio

homo tñc q sic memor sis ei? . Ec  
ce prio quia paulenun? minuiti cū  
ab Angelis. z postq p peccatū cecci  
dit assumptum z redēptum cōstitui  
sicum sup opa manū tuarū . Et su  
per nos. qm̄ nunquā mandatu pre  
terimus z tñ nunquā angelum assū  
psisti. Ad quē pater fili tu mecū sem  
per es z omnia mea tuasunt . Et sp  
videbis faciem meā. frater tuus. s.  
humanū genus perierat z repertū  
est reparati sunt celestes ciues z s  
cor celi reformatus est. vobis autē  
nō congruebat me. tella cū nulla  
vobis adesset ifirmitas . Et factus  
est in pace vultus eius. z ex angelis  
z hominibus factus est vnus grex  
z vnu ouille vni z trino pastori su  
biectū qui ouibus suis talē prepara  
uit pascuā q̄ nec oculis vidit nec  
auris audiuit z in cor hominis non  
ascendit. patet igi magnanimitas  
istius prodigi fratris adoloscētis q  
tam bona z cara egētibus donauit  
ita enormia z ardua recipiēs. vnde  
aug. in sermo. de pascua . veniens  
inquit xps de alia regione atende  
quid i tua mortis regione inuenit  
certe nō quod hic habundauit mā  
ducauit tecum q in celario erat sed  
ipse te ad magnam mensam inuiat  
angelorum vbi panis est ipse. h Au  
gustinus. *Fig. 223* E

Ontes amari dulcorati sūt  
f Judi. s. Dicitur quod bonū  
vas pferiat bonum vinum  
ymo ēt vino bonū tribuit saporem.  
verum ē q ad h q vas sit bonum  
ponitur ibi aliqd aromaticū. z tunc

vas ad se trahens saporē semp reti  
nēs ipm̄. z vino tribuit . Spūaliter  
Ante aduentum xpi nullū erat vas  
retinēs liquores gratie qz oīa ei at  
corrupta. z feda fetore originalis i  
mūdicie. ps. Factus sum tanquam  
vas pditum. Jō humana natura sic  
corrupta dulcorē gratie nō valens  
retinere pseuerabat gemens . Sed  
tunc xps a pfe missus est velut opti  
mum vas odoramētis. plenū. eccle.  
44. Vas admirabile op? excelsi. in  
ipso igitur vase posita ē aqua nre  
amaritudinis vel poti? ipsam vas  
positum est in aquis nostre penali  
tatis z omnis nra amaritudo ver  
sa est in dulcorem. Figura. 4. R. 2. *472*  
vbi legimus q dixerunt gētes yeri  
co ad beliscum . Ecce terra optima  
est sed aque amare sunt . Et tunc  
beliscus habito vase nouo z posito  
in eo vase sale accessit ad aquas  
amaras z deponens vas istud in  
aquam ait . Ecce sanau vobis ho  
die aquas z non erit amplius mors  
neqz sterilitas. z sic factum est. Spi  
ritualiter yerico qui interpretatur  
luna vitam presentem denotat que  
velut luna multis subiacet mutatio  
nibus. hec . n. ante aduentum chri  
sti tanta premebatur amaritudine  
propter originale peccatum quod  
sterilitatis plaga z mortis spiritua  
lis a culpa pmebat neqz . n. nequā  
opari poterāt p q possent euadere  
tartareas potestates. Igit claman  
tes ad dominū pro huius amaritu  
dinis dulcoratione venit verus ely  
seus. i. xps z accepto vase virginco  
k iij



## Infernus

ex terra. sola sancti spiritus opatio  
ne positus; est in illō sal eius divini  
tatis. Et sic vas istud positum ē in  
ter amaritudines et penalitates hu  
manas p passionē et mortem eius.  
et sanatesunt aque et non ē sterili  
tas. Si quis velit bene opari nec  
mors est amplius imo tanta est dul  
cedinis magnitudo volentibus be  
ne facere pparata qd non est p ho  
minē discernerebat. vñ Ber. i qua  
dam epi. Nemo hominū inquit no  
uit nec noscere potest ad plenū qd  
boni ad gratiā. quid cōgruētie ad  
sapiētiam. quid decoris ad gloriā;  
quid comodi ad salutē penes seip;  
cōtineat huius venerandi misterij  
s. humane redēptionis altitudo in  
structabilis. Infernus. A

*fg 229* Marus; p dulcissimo. Lob.

a 6. Secūdu; medicos reple  
tio magis contigit ex dolci  
bus q̄ ex alijs cibis eo q̄ stoma  
chus nimis delectatur in illis. Itē  
amaritudo que dulcibus cōtraria  
tur h; repletionē curare. Nam tā  
tū; stomachus amaritudinē abhor  
ret. q̄ quicquid illa tangit stoma  
chus reicit. Spūaliter cor humanū  
multū in dulcedine delectabiliū si  
bi cōplacet. Ideo sepe his in tāti  
repletur. q̄ mentis bonorum spūa  
lūm opilantur. Et totus homo di  
sponitur ad ydropisim superbie.  
Sūma autem medicina tunc ē vt  
amaritudinē inferni per considera  
tionē sumamus. et tunc quicqd sup  
flui cor receperat repellat. Figura  
Lob. 6. vbi legimus quod cum to

bias puer intrasset flumen tygris  
vt se lauaret piscis imensus inuasit  
eum. et dū nimium tinnisset et cla  
masset angelus ipsū; cōfortauit. d.  
Trabe ipsum ad te et exentra ipm  
et tole fel ipsius et iecur eius et re  
pone illa habēt. n. fugare demonē  
et illuminare oculos. quod et fecit  
et sic factū ē. p effectum qz et fuga  
uit demonē et lumen patri restituit  
vt ibidem pz. Spūaliter. Tobias q  
iterpretatur bonitas domi signi  
ficat xpi fidelē qui angelo domini  
sociatus patris exequitur mādātū.  
Intrat igitur i flumine tygris qd  
iterpretatur velocitas. quia aliqñ  
cor suūm ponit i cōsideratione et af  
fectione fugacis vite presentis. Ex  
qua statiz piscis. i. peccatus; exiens  
ipm inuasit ad interficiendum p vo  
luntatis cōsensum. Et tūc sūmum  
ē remediū arripere amaritudinem  
inferni et iecori. s. delectationi pec  
cati cōparere et videre et mensura  
re quātū ē quod i peccato delectat  
et quid et quā restat i futuro seculo  
pro peccati delectatione portandū.  
Et sic videbitur plane esse modicū  
quod delectat et eternū qd cruciat  
Et tunc q̄ in dulcedine damna  
liter suadebat purgabit timore tal'  
amaritudinis. vñ Aug. i quodam  
sermone. In p̄senti qdem vita de  
lectationes tēporales dulces sunt  
et tribulatiōes amare. sed quis nō  
bibat tribulatiōis poculū metuens  
ignē ifernalē aut delectationes se  
culi non cōtempnat. habet enī; il  
luminare mentis oculos. s. intelle

*Job. 6.*



## Infernus

etum et affectum quos seculi huius caligo excecatur. Expellit et dyabolū eo quod pperetur ad remediū penitentiae. hoc aduertens ppheta Jeremia. d. In dimidio dier meorum vadam ad portas iseri. s. per considerationē quesui residuū dierum meorum. In his de commissis penitentiam agā. Et in eodez corripies me et viuificabis me. ecce in pace amaritudo mea amarissima. **B**

**fig 225** Estes in oī loco iuxta regionem. gen. 19. homo cuius morans in consiliis inimicorum suorum nō est in tuto de vita et pēcipue cum non possit resistere. Aliquādo enim in manu inimicorum suorum vel hostium cadēs peribit. Jō d; cōcitus inde confugere et se in locutioni saluare. Spūaliter. vite presentis affectio ē terra inimicorum ibi tres insidiantes inimicos habemus. s. mūdū. carnem. et dyabolū. Ber. i. medi. Mūdus adulatur. caro delectatur. dyabolus insidiatur. aīa excecatur. Et totus homo turbatur. Nos vero debiles sumus ne scientes resistere. vñ Ber. ser. 3. Triplex inquit ē miseria humano generis diligēter aduertim. Nam faciles sumus ad seducēdum et debiles ad opandū et fragiles ad resistendū. Si discernere volumus inter bonū et malū decipimur. Si tēptamus facere bonū deficimus. si cōnamur resistere malo reicimur et supnamur. h. Br. Ergo non est standū in hac regione. sed fugiendū ē ad locū tutiorē. Figura. Mat. 2.

Joseph sciens herodē laborare. ut xp̄s puerū interficeret monitū angelī accepit puerū et matrem eius mariā et fugit in egyptū et erat ibi vsq; ad obitū herodis. Postmodū ad terrā reuocatus ysrael mortuis. s. querētibus animāz pueri. Spūalr subaudi p Joseph virū iustum. Nā viro iusto d; esse xp̄m puerū cū diligentia in sui memoria gubernare ne a dyabolo pēo mediante pda. Ideo herodes interpretatur gloriās in pellibus p quem dyabolus notat qui oēs capit gloriā et malū pelles subripere hominū. i. aīam. Limer go sentim? hunc herodē ex ardesce re ptra puerū nostrū. i. cōtra prauitātē nostrā et gloriā quā ex xp̄o in aīa nostra nutritio. pēpimus nos habere statz accepta maria matre pueri et puerū descēdere in egyptū. Quod sic expone qz p considerem? puerfactū pro nobis. Deinde passū et mortuū. Deinde accipiamus. maria matre. s. amaritudinē doloris de peccato. Et cū h descendamus ad meditando eternā gehēnaz. Et qualr in extremi iudicii examine reprobor collegiū reprobet a xp̄o. et tradetur dyabolo. hec sunt nouissima ques cogitabis fugabis herodem et reuocaberis ad terram ysrael. i. ad vidēdū dominum in patriā. Ber. i. quodam ser. In oībus operibus tuis memorare nouissima horrozē iudicis tremendi valde discerne ardētis gehēne metū ab oculis cordis tui elongari nullatenus patiaris. Logita peregrinationis



## Iudiciū vltimū

tue miseriā. Recogita annos tuos  
cū amaritudine anime tue. Et cogi  
ta vite hūane pericula. Cogita fra  
gilitatē propriā. Et in huius cogita  
tione si perseveraueris dico tibi pa  
rum senties quicquid foris videt  
cē molestu. Iudiciū vltimū. A

*Hy 226* Deo et vos estote parati.

*i* Mat. 24. Existens i carcere  
et diraservitute oppressus cū  
captivis suis fugientibus nō debet  
dormire ne in mētusa principe seu  
tyrannopēnā fugientū patiatur.  
Spūaliter quisq; vestru; ē i carce  
re dū in via presenti corporali cor  
pore circūdatur. Et rō ē qz qui nō  
pōt agere q̄sibi p̄pitiū est captivus  
ē merito censendus nostrum. n. p̄  
pitiū ē intelligere. s; B exercece nō  
possumus in hac carne manentes.  
Unde frustramur proprio appeti  
tu qui est circa cognitionem dei.  
Ergo sumus captivi. dum igitur vi  
demus omnes fugere. et quod ab B  
mondo oportet recedere. nō debe  
mus pigricijs nostris dormitarē ne  
nos in recessu infernalis tyrānis ra  
piat ipeditos et nos pcutiat i sanabi  
li plaga atq; et nos vinculis et com  
pedibus grauioribus. Figura exo.  
19. Dixit moyses ad populū. Estote  
parati in diem tertiū. Et in die ter  
tia ceperunt audire tonitrua et mi  
chae fulgura et nubes densissima  
operire mōtē. clāgorq; buine ve  
hementius pstrepebat et timuit po  
pulus qui erat i castris. Spūaliter  
dicet res nob ordiatisunt. s. i tro  
tus status et exitus. vel natiuitas

vita et mors. Sic igit nos ordiare  
debem; ut i die mortis sim; para  
ti qm̄ illa die transacta veniet dñs  
ut iudex qui prius venerat ut pius  
pater. Audientur tonitrua acusatō  
num et videbunt; fulgurantia pec  
cata et clāgetur tuba qua oēs pau  
ebunt et dirā irā dei super peccato  
ribus ex ardētem timebunt electi  
qui i castris predestinatiōis existūt  
vnde igitur qd tunc rei agere pote  
runt qui reperi fuerūt extra castra.  
Et qui ex pte dyaboli permanebūt  
Ergo sumus i die mortis pparati  
ne a dyabolo capiamur. qz si i ho  
ra mortis capti fuerimus i pecca  
to i die iudicii relinquemur. Ideo  
ipse in die mortis tā sollicitē homi  
nem molestare satagit et decipere  
greg. li. 6. mora. Antiq; hostis ad  
rapiendas peccator; aīas i die mor  
tis crudelitatis effrenatur vidēda  
ut quos viuentes blādijs decipit  
moriētes citius capiat. *Hy 227* B

U potēs es. et quis resistet  
tibi ex tūc irā tua. s. Nul  
la videtur vidicta sufficere  
rustico seruo illata q̄ p̄cipis et dñi  
sui offensas obstinatiōe agrauat.  
Nemo. n. illi misereri d; Spūalr  
Numis ipie agit p̄tra seip; peccator  
ledens dum p̄cipis maiestatem  
et negligēs se per penitētiā recon  
ciliari cū ipso. Digne igit talis eter  
no supplicio ē tradēd;. Si. n. pecca  
tor velet penitere. et dñs repudiā  
ret penitētiā eius q̄libet illi cōpati  
mereret. S; cū ipse dñs ad idulgē  
tiā peccatores iuitare nō cesset. qz

*Exo 19*



## Iudiciū vltimum

pōt excusari. Derelinquat impius  
viā suā. et vir iniquis cogitationes  
suas sed si volūt p̄cipē videre pla-  
cabilē ip̄m videbūt fur ore repletū.  
Vnde gre. sup. p̄. Mat. 24. i mibi  
bus celi. sic ait. In maiestate visuri  
sunt quē i humilitate videre nolue-  
runt. vt tāto districti virtutē eius  
sentiat quāto ceruicē cordis ad pe-  
nitentiā nō inclināt. veniet igit cū  
potestate et maiestate iudicaturus  
qui mittis et humilis venerat pecca-  
toribus indulgere peccata. Figura  
apoc. 20. vbi beatus Jo. talē visio-  
nē fertur vidisse. Ecce ingit vidi tro-  
num magnū et candidū et sedentem  
sup eum a cuius p̄spectu fugit celū  
et terra. Et ante supradicta verba  
modicum ca. 12. Dicit nomē deseri-  
bens illius et vestimentū eius di. q̄  
erat vestitus veste aspsa sanguine  
et vocabat nomē eius. verbū dei et  
exercitus qui sunt i celis sequeban-  
tur eum i vestibus albis vestiti bis  
sinū album mūdum et de ore ipsius  
p̄cedit gladi⁹ acutus ex vtraq; par-  
te vt in eo p̄cutiat gētes. Spūalr p̄-  
troni candidū subaudi carnem xpi  
purissimā virgineo candore fulgen-  
tem a diuino verbo assumptā voca-  
tur itaq; uomen eius verbū dei. q̄  
hoc est verbum quod caro factum  
est et habitauit in nobis. Idcirco in-  
dex venturus est. Jo. 20. Dedit ei  
iudiciū facere quia fili⁹ hominis  
est. Erat vestitus veste aspersa san-  
guine quia carnem propriā clauis et  
lanceis p̄foratā et suo cruore rube-  
factam in prima die ostēdet vt pro

terum iudei inque trāsfixerunt vide-  
ant. et falsi xpiani cognoscāt quē ex  
puris culpis neglexerunt. sic igitur  
dñs passionē suam illis impropabit  
p̄s. Ego sine causa iustificau cor  
meū. Et laui inter innocentes man⁹  
meas. et fui flagellatus tota die et ca-  
ro mea immaculata. Sequitur. a cuius  
cōspectu fugit celū et terra q̄ eius  
aspectū nemo ferre poterit. Nā et iu-  
sti etiā pauebūt in die furoris eius  
gre. Quid faciet virgula deserti.  
vbi p̄cutitur cedrus paradisi i ui-  
stus vix saluabitur inuisus. vbi ap-  
parebit. Ex ore ei⁹ gladius ex vtra-  
que parte acut⁹. p̄ quē subaudi du-  
plicē maledictionē peccatoribus al-  
latā. s. sepationē a xpo. et inferni in-  
clusionē. Et nō. q̄ non erit amor ge-  
hēne pena q̄ vt a xpo sepef anima  
vnde Triso. sup Mat. ome. 23. lo-  
quēs d̄ ipsius gladij vtraq; p̄cussio  
ne dicit. Intolerabilis res ē gehē-  
na quis nesciat quod supplicium est  
horribile tñ simile ducturus. quis  
ponat gehēnas nil ē tale. quale est  
ab illius gloria et benore repellī et  
exosum esse xpo. et ab illo audire nō  
nouī vos. Sequitur. Et exercitus q̄  
sunt in celis sequebātur eum quia  
angeli et sancti dei xpm sequuntur i  
duti veste gloriofa et luce. Apoc. 7.  
beatus Jo. vidit post dñm turbam  
magnā quā dinumerare nemo pote-  
rat. ex oib⁹ gentib⁹ et tribubus. et  
populis et linguis stantē ante tronū  
qui amicti erant stolis albis. Jo  
Aniel. in suis meditationib⁹ loquēs  
tam de angelis sanctis q̄ de omni



## Iudicium vltimum

faciet beatorum. Sicut. O dei sapiē  
tia bene adornasti eos i opus sacri  
nisterij tui. hi sunt viua sidera su  
perioris celi. lilia interioris paradi  
si. rose plantate sup aquas siloe. cō  
fluant cū silentio z tūm i radicibus  
adherēt immobiliter. *fg 228* L

Ora operarios. z redde il  
lis mercedem suā. Mat. 2.

Prudens dispēsator aū diē  
rōnis sue dē pspicere int libzū suū  
z sepe cōputz reddere z videre si  
bene introitib' exitus cōrādēt ne  
subito ad redēdam rationēz voca  
tus priuatus tēpore satisfactionis  
nequeat plenarie respōdere. Nos  
simus dei dispēsatores. Ad cor. 2.  
Sic nos estimet homo vt dei mini  
stros z dispensatores ministerioz  
eius. Debemus igitur aū tēpus ra  
tionis nostrē libzū aspiciere cōscien  
tie nostrē z si plus ē ibi de peccati  
culpa q̄ de penitentie satisfactione  
debemus nobis prouidere. vñ pos  
simus vocati a dño satisfacere quo  
nam ab eterno iudice subito requi  
remur. Et hora quānos nescimus  
vocabit. Nouissimus enīz dies ille  
magis z amarus z incertus est  
quando tonabit istud tonitruum  
terribiles super omnes operadores  
terre. z dispēsatores diuini thesau  
ri excludens omne expectationis  
tempus z nullus poterit se abscon  
dere. Nam sicut solet iudex tuba  
preconis congregare gentes. Iu  
dicaturus reum vel latronem sic  
faciet chrystus veniens iudicatu  
rus mundū. Figura Apoc. 4. vbi

beatus Jo. vidit angelum tenentē  
pedem vnum i mari z alterum sup  
terram iurantem per videntem in  
secula seculorum quod amplius nō  
esset tempus. sed ad voces septime  
tube psumarentur omnia z infra  
ca. 2. Illud Jo. subdit. Et mare in  
quit. dedit mortuos suos z mors  
z infernus dederūt mortuos suos  
qui in eis erant. Spiritualis expo  
sitiō plana est. Nam in tonante do  
mīno per angelicā tubam. vocem  
illam terribilem. Surgite mortui  
venite ad iudiciū excluso dilatiōis  
tempore congregabuntur omnes  
qui mortui sunt in proprijs corpo  
ribus resurgendo. vnde Criso. sup  
p̄la ad cor. 15. vere vox magna tu  
beterabilis cui oīa obediunt ele  
menta que petrus scindit inferos  
aperit portas. hercas. frāgit vinci  
la mortuozū dirrumpit. Et de pro  
fundo abyssi animas liberatas cor  
porib' suis reddit. hec autem ci  
tius consumabuntur in corpore q̄  
sagitta transeat in aera dicēte apo  
stolo. In monēto z i ictu oculi. D

*fg 229* Estimonia tūa credibilia  
facta sunt nimis. ps. Gluto  
bene facta sua faceret si co  
medens z bibens in taberna taber  
narius nō notaret quid comedit z  
bibit. Sed vlgō dicitur vinū cogi  
tat gluto. z aliud tabernarius. Co  
gitat. n. gluto bene comedere. z me  
lus bibere. Sed nō cogitat. vnde  
soluat. putat. n. tabernariū seducē  
Ille vero oīa i ligno signat quod ē  
in duas partes diuisum quāz vnā



## Iudiciū vltimum

partem apud se retinet tabernari.  
 Altera vero gl'io. & in vtraq; ta-  
 liatur & signatur vno ictu. Spūali-  
 ter bene cōtinget peccatorib; abu-  
 tentibus delicijs & diuitijs huius  
 seculi. Si deus faciē suā auerte-  
 ret & nō exigeret ab eis rationem  
 & non signaret peccata eorū discen-  
 tienda i die ratiōis. Sed vere vni  
 cogitat peccator. & aliud diuina  
 iusticia. Cōsiderat peccator tñ gau-  
 dere cum mundo. dicens vt in. ps.  
 Non videbit dñs neq; inteliget  
 deus Jacob. sed ipse decipitur. qz  
 omnia aperta & nuda sunt oculis  
 tuis. ps. Imperfectum meum vide-  
 runt oculi tui. &c. Figura apoc. 2.  
 vbi Jo. vidit. Et ecce aperti sunt li-  
 bri. & iudicati ē de omnibus secun-  
 dum ea que scripta erant in libris  
 Spūaliter subaudi per hos libros  
 tam peccatorum proprias conscien-  
 tias q̄ multas alias creaturas pec-  
 cata in futuro iudicio iudicantes &  
 peccatores accusantes ac etiam cō-  
 uincētes quorum testimonio non  
 erit possibile contrare. vñ Criso.  
 sup Mat. Accusat peccatorem pro-  
 pria cōscientia quā poluit creator  
 que; offendit culpa quā cōmisit dya-  
 bolus cui seruiunt scriptura quam  
 transgressus est creatura qua abu-  
 sus est. tempus quo expectatus ē.  
 Tot igitur testibus quomodo vale-  
 bit quis resistere. quod si ad excu-  
 sandam excusationem in peccatis  
 laboreat cum vultet illum dominus  
 d. Nonne h̄ condita sunt apud me  
 & signata in t. m. tunc obnutescet

peccator. ps. muta. f. l. do. E  
hy 230 Robicite eum in tenebras  
 p̄ exteriores. Mat. 28. Solet  
 iudex postq; cōductus est re-  
 de maleficio vel de alio cōmissio cri-  
 mine quo merito modo debeat fer-  
 re sup illū corporalem sūā; qua la-  
 tera parat' est minister mortis reū  
 ponere sup curam vel bestia. impo-  
 nēsq; super ipsum signa criminis  
 sui ad eius cōfusiōē vt patet d̄ his  
 qui cōdunt falsa instrumēta aut fa-  
 bricant falsam monetā qz fixa illa  
 portant super vestimēta vt omnes  
 possint quid cōmiserunt intueri &  
 tali modo ducturi ad patibulum.  
 Spūaliter. Iste modus seruabitur  
 i extremi iudicii magno die. Et h̄.  
 oīa beatus Jo. figuraliter vidit.  
 Nam cōducto peccatore sufficiēter  
 p̄ testes legitimos vt ex superio-  
 bus p̄. dñs proferet vltimā sūā;  
 d. Discedite a me nū. i. ignem. e. q.  
 p. ē dy. & an. eius. Anāduerte le-  
 ctor q̄ non dicit qui paratus est vo-  
 bis s; dyabolo. S; cum tñ dicit be-  
 nedictis. p̄cipite regnū; quod para-  
 tum est vobis qz certe deus mortē  
 nō fecit. S; peccator miser sequēs  
 dyabolū. Ad illū accessit. Iustus  
 vō p̄ suā grām regnū dedit. h̄ p̄ tā-  
 to dictū sit. vt noscam' deū. nemi-  
 nē cā; eē dānatonius. m̄l'is tñ eē cā;  
 saluus. s. oib; saluandis. data igit  
 sūā tā seua. p̄sto erit minister mor-  
 tis ad suscipiēdum reū. hunc minu-  
 strum vidit beatus Jo. in figura  
 Apoc. 6. Ecce inquit equus pali-  
 dus. Et qui sedebat super illum



## Iudiciū vltimum

nomē illi mors et infernus sequeba-  
tur eum. Spūalr subaudi per hūc  
militem dyabelum pgregantē exer-  
citū suū. et emnes velut aues fa-  
melicas ad cadauera. Apoc. 19. Oēs  
aues saturate sunt d carnibus eorū  
deinde ponitur sup bestiam ad ei-  
pūfionem cū pdictionibus supradi-  
ctis. Signu. Ap. c. 17. vbi legitur qd  
angelus dixit brō Jo. veni et ostēdā  
tibi dānationē meretricis magne  
et vidit inqt Jo. mulierem sedentē  
sup bestia habentē capita. 7. et cor-  
nua. x. et mulier erat vestita auro et  
pcciosis lapidibus et margaritis rē.  
habēs poculū aureū i manu sua ple-  
num abominatione. Et i fronte ei-  
nomē scriptū Babilon magna ma-  
ter abominationum terre. Spūalr  
subaudi p bestiam sic monstruosa;  
designare culpā que monstruosa ē.  
et aliena ab omni spē boni. p. 7. ca-  
pita nō. 7. capitalia vicia que pmissa  
sunt in culpa. h. n. sunt mala que  
portabunt secum rei in signaculis  
punitiois eorū. p mulierem vero se-  
dentem sup bestia; pcciosis indutā  
vestibus subaudi partem illam hu-  
mane nature dānnate et suis exigē-  
tibus de meritis demonibus socia-  
te quā deus ornauerat vtiutibus p-  
ciosis. s. vt memoria volūtate itelli-  
gētia. visu auditu rē. et ingrata cor-  
sua impleant fetore et magis suis ne-  
quissima opatione et volūtatem suā  
dānnā obfinatione cōtēnens  
penitentia; agere de peccatis quod  
sup omnia fetidum ē atq; fedum i  
ppectu dei. Ideo huius fetorē ad

suā pūfionē se et in eternū porta-  
bit cū aculeo penitētie sue fructu.  
vnde Aug. d fide ad pe. In futuro  
Et si erit similitudo penitētie nulla  
erit tū correctio volūtatis a qd in  
culpabit ingratia sua vt nullatenus  
possit tūligi aut desiderari iusticia  
p. x. cōmū q i bestia ē audisti. No-  
ta penas quas eadē culpata natura  
passa ē i gehēna quos beat gre.  
exponēs illo Mat. 8. phicite eū i t.  
e. enumerat. In iferno erit frigū  
terribil. fetor iporabil. tenebre pal-  
pabiles. flagella cedētia. horreda  
visio demonū. cōfusio pccōr. despa-  
tio oīū; bonorū. Erit mors sine mor-  
te defect sine defectu q mors ip-  
cipit tibi. Et defect nescit deficere  
Si ergo bñ pputasti sūt. x. pputatis  
tū vltimis p vno qz hoc ē vna snia  
q ē in penis sine carere. Sic mulier  
hec dānatorū caterua simit cū muni-  
stro mortis ducet i abyssum dāna-  
tiōis eterne. Apoc. 20. Infernus et  
mors missi sūt i stagnum ignis. Et  
hec ē mors dupla. subaudi p infer-  
nū et mortē demones et hoies ipios  
ibi enī simit corā pccipe suo dyabo-  
lo pfoluent de malis opib qd pas-  
suri sūt gre. in mora. Tūc edax fla-  
ma pburet quos nūc delectatio car-  
nal poluit. Tūc infinitū patēs bara-  
trū inferni deuorat quos iā vis ella-  
tōis exaltat atq; qd nō l; ex vitio  
volūtate b calidi pūasoris expleue-  
rūt. tūc cū duce suo reprobi ad tor-  
mēta pueniūt. h gre. Et sic p; qualr  
meretrix missa a uersa a suo creatōe  
eterna gehēna pūsa manebit.



## Iusticia

**Fig. 231** Iusticia. **A**

Irga tua z bacul<sup>9</sup> tu<sup>9</sup> ipsa  
 me p<sup>9</sup>solata sūt. ps. 118. hñs  
 equū vmbrosus; nō ē i tuto  
 z pōresi ptingat hostes iuenire. Nā  
 cupiens cū ad vnā ptē ducere fugit  
 ad aliā. Et vsus inimicos. Si vide  
 rit lignū arbitratur illud serpētē.  
 si videt aceruū lapidū putat eē leo  
 nem. Sūmū igitur remediū est sup  
 latera eius. sp virgā tenere erectā  
 z reat<sup>r</sup> eū pcutere vt plus timeat  
 virgā q̄ fātasinata illa. Spūaliter  
 hoies hui<sup>9</sup> mūdīsūt. pñi ad oē pec  
 catū z pignū ad bonū exercēdū. Si  
 vidēt lignū crucis quod debēt imi  
 tari z iuxta illō trāsire arbitratur  
 leonē iō fugiūt ad oppositū ad pcā  
 z miserā aiā; ducūt ad p̄cipitiū iō  
 sūma cū diligētia d; p̄latus vel iu  
 dex virgā iusticie punitiōis sup de  
 linquentium latera paratam hñc z  
 vbi videt culpā p̄mitti nō d; pigere  
 punitiōis remediū si vult subditos  
 triūphare de vicijs Sesi. de clemē  
 tia in corripiendo inqt h tria lex se  
 quita ē que glibet rectus p̄iceps se  
 qui d; vt aut eū quē potuit emēdet  
 aut pena ci<sup>9</sup> cetero meliores efficiat  
 aut vt sublati malis securiores ce  
 teri viuāt. Figū. Exo. 17. vbi legi  
 mus q̄ cū amalech agressus cēt si  
 lios ysrael. moy. ascēdit i montem  
 tenēs manu virgā quā cū elciatā te  
 neret ppl's vñcebat ysrael z supa  
 bat amalech. Cū vero virgā depo  
 neret supabat ppl's z amalech vin  
 cebat qz tñ manus moy si graues  
 erāt nec poterat illas erectas sp te

neresustētabat p̄ Aarō z vr. Spūa  
 liter p amalech q̄ interpretatur gens  
 bruta. subaudi vicia z pcā perque  
 hoies poti<sup>9</sup> brutales nūcupat q̄ hu  
 mani. Nā cū homo supbit ppat leo  
 ni cū inudet serpenti cū irascitur  
 cani zc. Igit<sup>r</sup> Amalech inuadit ppl's;  
 ysrl. qñ pcā diuersa inuadit ppl'm  
 xpi i castris. i. in ciuitatib<sup>9</sup> vel reli  
 gionib<sup>9</sup> vlt<sup>r</sup> qbuscūq; alijs collegijs  
 vbi fuerit ciuiū veritas aut regu  
 laris obseruātia. hec gens bruta z  
 lubrica suo morbo cōtagioso pluri  
 mos pdidit nisi sibi obuiet iusticie  
 disciplina vnde Lashodor<sup>9</sup> sup ps.  
 28. Inigtas q̄p̄mōtalū more pu  
 tredinis sine fine vagaret si cā me  
 dicinalis iercpatio minime feriret.  
 d; igit<sup>r</sup> moy. i. iudex vlt<sup>r</sup> p̄lat<sup>9</sup> i mōtē  
 iudicial<sup>r</sup> punitiōis ascēdere virgā;  
 correctionis eleuatam tenens z cū  
 culpa exigit delinquentibus nō dor  
 miat iusticie disciplina. Sic enī; fu  
 gabit populū amalech. i. mores pe  
 cudum z brutales. S; nō. q̄ debet  
 esse moy. ille q̄ tenet virgā. i. assūm  
 ptus de aquis qz iudex vel p̄lat<sup>9</sup>  
 debet moribus corruptis z prauib<sup>9</sup>  
 esse penitus remotus. Nā si i pecca  
 tis existeret peccata nullatenus ab  
 horreret. Comedens enim alean alte  
 rius comedētis illa fetorē non sen  
 tit. Sic qui in vicio adhuc iacet vi  
 cium alterius iudicare non audet.  
 Ber. li. 2. de cōsideratione. Audi  
 inquit canticum meum vñicum sed  
 salutare. mōstruosa res est grad<sup>9</sup> sū  
 m<sup>9</sup> z cinis infim<sup>9</sup>. Res p̄ria z ligua  
 yma. ligua māgniloqua. z manus



## Iusticia

occiosa sermo mltus et fructus nullus  
 vultus grauis et actus levis capus canum  
 et cor vanum. facies nigrosa et lingua  
 mugosa vicens auctoritas. et mutas  
 stabilitas. h. Ber. vii est q. l. iudex  
 seu rector bonus sit et a peccatorum bru  
 talitate remotus graues nihil omnes ma  
 nus eius videtur delinquentibus. pauci  
 enim sunt quibus dulcis manus punien  
 tis appareat. omnes enim iusticiam diligunt  
 Sed pauci sunt qui subire velint iu  
 sticie disciplinam grego. i. mo. ubi est  
 iste sapiens de quo dictum est. Corripe  
 sapientem et amabit te. Quis enim fa  
 cile inuenitur. qui velit reprehendi  
 Ideo nisi manus sustinetur correcto  
 ris non potest plene piper iusticia exer  
 ceri. duo. n. sunt qui debent susten  
 tare manus plati in utroque collegio.  
 Nam manus potestatis secularis de  
 bent pretere nobiles et populares  
 manus vero plati in religione prote  
 gere debent magistri et bachalarij  
 quod si fiat leuiter fugat a malech  
 et superatur vicia et peccata. Si au  
 tem e converso diabolus vincit omnes.  
 Ideo animaduertat sustinentes reos  
 et illos in suis erroribus defenden  
 tes. quoniam hic infamiam et in futuro in  
 curret gehenam. Unde leo papa et  
 ponitur in decretis di. 86. Facietis  
 preculdubio culpam habet qui quod  
 potest corrigere negligit emendare  
 et negligere cum possit perturbare per  
 uersos nil est aliud quam fouere. Nec  
 caret scrupulo societatis occulte qui  
 manifestos facinorosi desinit obuiare  
 et per gradus innocentie est odisse ne  
 phanda et latet pandit delinquenti

bus aditum qui iungit cum prauitate  
 pensum et nil prodest alicui non pu  
 niri proprio qui puniendus est de  
 alieno peccato. *fy 232* B

Oli esse sicut leo in domo  
 tua. Ecclesiastici. 4. Leo enim  
 dicitur esse fortissimus inter  
 omnia animalia et a nullius paucet ictur  
 su verumtamen seueritate eius inter  
 dum temperamenta parcat prostratis.  
 Spiritualiter licet rectoris feritate uti  
 oporteat illa tamen est pro loco et te  
 pore temperanda. Nam feror et vicia  
 et dulcis erga personas ut adimpleat  
 illud augu. dictum in regula. scilicet corri  
 ge cum dilectione hominum et odio vi  
 tiorum. unde Sen. in li. de moribus.  
 Nemo inquit prudens punit quia pec  
 catum puniunt. sed ne peccet. Res  
 n. optima est nosce sceleratos extirpare  
 sed scelera. Ideo debet quilibet rector  
 seu am tenere iusticiam et fragilita  
 ti operari subditorum. *fy 232* Judici. ubi  
 legimus quod sanson mel inuenit in  
 ore leonis quo austo et comesto per  
 cussit philisteos. Spiritualiter sanson  
 tunc inuenit in ore leonis mel quando  
 subditus inuenit in ore plati penam  
 correctionis deposita feritate. Ideo  
 delinques si dulcedie se precipit ad  
 moneri unde puniri se nouerat non  
 merito debere confortatus superioris  
 dulcedine agredis vicia et peccata  
 et tanto fortius ea superat quanto sibi vi  
 det liberius agere pro illa ex pro  
 pria voluntate nulla pena cogente  
 unde grego. in pastoralica. 38. Non  
 nunquam qui inter flagellorum duriciem  
 remanet incorrecti dulcis sunt admo



nitio[n]e mulcendi. Nā plerofq; cruciata nō corrigunt ab iniquis actibus leuina blādmēta p[er]pescūt z quos portio curare nō valuit ad salutē; prius inā tepēs aqua reuocauit.

**Fig. 233** Nōmni ore quasi mel dulcorabit. Eccle. 49. Nō. q[ui] i omni medicinali positio[n]e vt plurimū ponitur mel. Nam multo licet herbe seu radices v[er]o; sanādi habeant tanta est eorū amaritudo aliquando quod non posset ip[s]as eger accipere nisi dulcoratas mellis p[er]mixtio[n]e. Spūaliter omnis correctio fraternalis licet de se bona sit ad sanandū aīam peccatoris nihil omniū nō potest bene recipi z substineri ab egroto. i. a fragili peccatore nisi misericordie dulcedine tēperetur p[er]s. Misericordiā z iudiciū cantabo tibi domine. Debet igitur prudēs prelatus condescendere ad subditos clemētē z seueritatē dulcedine dū expedit tēperare. Figū. i.

**Fig. 14** R. 14. vbi legim[us] quod ionatas ob eita victoria contra philisteos inuenit mel z sumitatem virge quāz manu tenebat intuxit in illud. Spūaliter Ionatas interpretat[ur] columba z denotat rectorē qui debet esse erga subditor[um] suorū custodiam studiosē sollicitus z pro ip[s]orū salute dominū interpellare p[er]tinuē. ysa. 33. Clamabo z meditabor vt columba. Igitur iste deb[et] sumitatem virge s. correptionis. z iusticie sublimitatē mele misericordie lūire. Tūc enī fiet medicina salutis si ex misericordia z iusticia vna resulet portio. vñ

gre. in moralibus miscendi est inest seueritas z lenitas faciēdo quedā ex vtraq; tēperamentū vt nō multa asperitate soluantur. hoc nūm[us] illa tabernaculi archa in qua cū tabulis siml virga z māna ei at significabat q[ui] cū sacre scripture scia i boni rectoris sit pectore sit etiā virga correctio[n]is sit māna dulcedinis.

**3ra. Fig. 234** A

E naribus ei[us] p[re]cedit fum[us]

**D** ole succense. Job. 40. Olla feruens ad ignē habet hāc proprietatem quia si intra illam ni si vnū sabū eēt istō p[er]ducet ad os Itē ad os ole inueniūt omnes fcees in illa retentas q[ui] dum nō feruebat quiescebāt ei z tū interdu; feruet quod cū fetidis siml emittit pinguedinē. Spūaliter p[er] ollā igne succensā subaudi p[er]sonā ira p[er]ueniētiā; si q[ui]q[ue] malis sit vt infamie proximi totū ore p[er]fert q[ui]cunq; minimū illi d[icit] z oēs feces. s. blasphemie vel iniurię que tpe quietis latebāt in corde nō solū ore s; mēbris oībus ira t[ra]ns pandit grego. li. 6. mora. Ite inquit sue stī mul cor accēsum palpitat. corp[us] tremit. lingua se ipedit. facies ignescit exasperatur oculi. z nequaquā recognoscentur noti. ore quidē clamorē format. s; itus quid loquat[ur] ignorat In q[ui] itaq; iste ab areptis differt q[ui] actio[n]is sue p[er]sci[us] nō ē. h. gre. Sicut ergo olla q[ui] ad ignē pinguis cū fecibus emittit sic iracundus siml cū veris flā p[er]nit. Figū. Je. i. vbi dictū fere. i. fuit ip[s]i p[ro]phete. Quid tu vides Je. Et ipe ollam succensā ego video a



facie aquilonis. Et in eodē ite; iter  
rogata quid tu vides. Et ille vīrga;  
vigilantem ego video. Et dominus  
ad illū bñ vidisti. Spūalr subaudi  
p ollam igne accensā hōiem occupa  
tum q verū non valet discernere ca  
rens lūte veritatis. ps. supcecidit  
ignis et non viderunt soleni. et cato  
ira ipedit animū ne possit cernere  
vex. facie itaq; versus aquilonē et  
est ex parte dyaboli q est rex aglo  
nis. danielis. Est enī dyabolus. sp  
ira plenus. et oīo iplacabil. Sed vi  
de qua sup illum diuina snia semp  
vigilat parata pfringere peccatozē  
nisi deposita ira penitus nāsfuescat  
ps. Nisi cōuerſi fueritis gladium su  
um vibrabit. *ps 235* B

Ex grādo spiritus procelaz  
pars calicis eoz. ps. Estiuo  
tempore grandines frequen  
tius aggregantur q̄ iernali. Rō est  
quia p calorem fit attractio vaporū  
a terra sursum vsq; ad quādā aeris  
altitudinē ad quā solis verberatio  
nō attingit et ibi vapores illi nuntia i  
gelati frigiditate grauiorē fiunt et  
ipetuose descendētes virētia ledunt  
in campis. et quāto propinquior lo  
cus ē vñ cadunt. tāto effecti graui  
res graui⁹ ledunt. Cū enī de altio  
ri loco descendunt dūuiores fiūt  
et p psequēs leniores et min⁹ leden  
tes. Spūalr p grandinē ira huma  
na notat pp similitudinē vtrōbiq;  
reptam. Agrauiatur enī ira quādo  
vapores. i. verba cōtumeliosa p ca  
lorem supbie. auribus pcipiuntur et  
est elatiōis seu supbie vt dixim⁹ il

la ad cōsiderādū ellatā suspēdit mē  
tē. deueniūt enī vsq; ad regionē il  
lā frigidā i aīa ad quā nullaten⁹ ar  
dor caritatis attingit. Ibi enī coagu  
lant ex frigiditate mētis et iduranē  
atq; agrauiatur et unde ipetuose de  
scendentes p blasphemias et infama  
tiōes secretorū reuelatiōes crudelita  
tes imanes et diras lesiōes vastant  
oīa virentia. i. oēs virtutes oīa pa  
cis federa et ffuz vnitates. Et nō. qz  
quāto breui⁹ est intervalū iter pce  
ptū et dictū tāto ampli⁹ ledūt qz im  
petuosius feriūt. Si. n. irat⁹ aīus ad  
tēs irā suā restrigeret et nō statim  
illā emitteret dūuioz fieret et  
parua aut nullā lesiōē inferret. Et  
nō. quod ad litterā post notā sepi⁹  
cadūt qñ. s. mero et cibo vēter am  
pli⁹ estuat. qz tūc homo leniter i fu  
rore ascendit. S; notādū quod in re  
giōe temperata raro descendūt grā  
dines. sic aīa pacifica raro mouet  
ad irā. Figu. Exo. 9. vbi legimus  
quod i egypto cecidit grādo maior  
quā vsq; ad tēs illō visa fuiss; et oc  
cidit aīalia egypti. et q̄gd i cāpis spi  
cantū inuenit tñ i terra geseu i q̄ bita  
bāt filij ysr̄l nihil malefec. Spūalr  
p grādinē vt dictū ē notat irā. p egi  
ptū mentes tenebrosas et caligine  
plenas. subaudi q̄ ex eaz supbia fa  
ciles sūt ad irā nullā sustinēt repre  
hensionē nullā iercpationē s; agra  
uantes fīna delicta trabem faciūt  
ō festuca. et ipotu sue ire extingunt  
nedū pximi bōa s; ppria si qua fe  
cerāt. vñ gre. i. pastoralis dū p̄rba  
tiōi suae misericordia iussūt. Et si qua



## Inuidia

a se tranquillata fuerat bene gesta con-  
fundit. Et ipso ipso ipso destruit  
quod forsan diu labore pundo destru-  
erunt. Per terram vero gessim qui iter  
pretat libanus; sacrificiorum subaudi  
vultu humilitatis et patientie quam here-  
ditant filii christi. Mat. Beati pacifici  
quoniam filii dei vocabuntur. In hos non  
ira habet locum; distincti. n. sunt a filiis  
dyaboli quos furor ire vastat. greg.  
p. mora. In his mens iusta ab iniusta  
discernit quod omnipotens dei laudem  
iter aduersa proficit quod non cum rebus  
frangitur quod non cum casu exte-  
ris glorie cadit. *h. 236*

**L**ee ventus turbis venit  
ab aquilone. Ezech. p. Vi-  
demus. n. quod edificium altum  
fundamentum habet debile adueni-  
entibus ventis validis non subsistit.  
Quanto est altius leuatum tanto fortior  
est ruina. Idcirco primum quod curandum est in  
edificio est stabilitas fundamenti quod  
non solum est periculum de domus ruina.  
Sed et de habitantibus iterum. Spiritus  
litter edificium alicuius spirituale erigitur  
super celum cum cumulantur in ipsa virtutes  
et merita deo grata quod quidem si de-  
beat subsistere fundamentum primum est  
fundamentum humilitatis et patientie  
ne per impetum ire velut a valido vento  
percussus funditus eruat. Signum iob.  
p. ubi legitur quod in domo primoge-  
niti eius vescebantur et bibebant vi-  
num. et filii et filie ipsius Job. et re-  
pente irruit ventus vehemens a regio-  
ne deserti et concussit. 4. angelos do-  
mus que corruens opprimit liberos  
suos et mortui sunt. Spiritually. Per

hanc domum subaudi animam huma-  
nam christi sanguine redemptam. Susten-  
tatur. 4. columnis. i. 4. cardinali-  
bus seu moralibus virtutibus. In-  
terpretatur. 7. misericordie operibus  
et tribus partibus penitentie sed quod in  
terdum patientie fundamentum non est  
fundamentum firmiter irruende a re-  
gione inferni vento impetuosius ire cadit  
4. anguli peccati virtutes. et omnia bo-  
na priora pariter extinguntur. greg.  
li. 6. mora. per iram iusticia derelinquitur  
quod dum perturbata mens iudicium  
sine ratione exasperat enim quod furor  
suggerit. Rectum putat. Per iram gratia  
iure socialis amittitur quod qui se ex  
humana ratione non temperat necesse  
est. ut bestialiter viuat. per iram man-  
suetudo amittitur. per iram concordia  
rumpitur. per iram lux veritatis amit-  
titur quod cum menti iracundia confusio  
nis tenebras incutit. hic de radios  
sue cognitionis abscondit. h. greg.  
Et sic per quanta mala irruunt per  
iram in animam. sine patientia. *h. 237*

### Inuidia.

**A**rsus esuriens princeps ip-  
sus. ps. 28. 110. versus ca-  
dens de arbore quas ut ca-  
peret poma. ascenderat iratus em-  
nes quos poterat ramos arboris sata-  
git virgulis. et dentibus laniare.  
Spiritually per versus subaudi inuidum  
qui videns seruos dei exercere opera  
sapida. odorifera bone fame nutrit  
illa extinguere et vilipendere. Sed cum  
non poterat saltem satagit laudes com-  
dationesque illorum suis detractio-  
num moribus laniare. Signum a 20



## Inuidia

Fig. Dan. 7

niel. 7. vbi legitur quod iter bestias que de mari eribāt vna erat vrsio similis et hēbat tres ordies dentur; et lacerabat multas carnes. Spūa iter p hāc bestiam notatur inuidia que iter peccata pīcipalia egrediēda ab amaritudine dyaboli dicitur eē sin peccatū precessit supbia dyaboli vroz ex qua statim orta est inuidia. Aug. de verbo dñi. Inuidia est filia supbie s; ista mater nescit sine filiis eē vbi fuerit pīnue parit suffoca matrē et nō erit filia. hab; h bestia. 3. ordies dentum qui triplex gen<sup>9</sup> hominū nititur lacerare Aug. in quodā sermōe. inuidia inqt est odiū aliene felicitatis respectu i ferioz ne sibi equēet respectu supiorū qz eis nō equatur respectu pariorū qz sibi equatur. Unde cham in iudit abel pīperitati Rachel lye fecōditati dō felicitati p inuidiā pcuratus est. lapsus mōdi et mors christi.

B. Fig. 238

Omnia aut illius mordebūt vt colub pō. 33. Colub. dict<sup>9</sup> est a colorū varietate. ē n. serpens venenosus valde et quot h; colores tot h; inde dolores. Est n. mordax multū. latet. n. sepib<sup>9</sup> iux viā insidiās viatorib<sup>9</sup>. Spūalr subaudi p hunc serpentē inuidiosū; hominē. qui tot in seipso patitur dolores interius. quo proximoz pīp felicitates extēius vnde prosp. li. 2. de vicijs et virtutibus. Tātos inqt h; penetortores quāto eius cui iudit audit laudatores. Mordet enī; coluber omnes quos pōt sic inuid<sup>9</sup>

morsibus detractionū suarū bonos lacerat viros quos valet. Sed tanta est rabies inuidie eius vt sepe super seipm redundet. Jero. ad qdā dñam detestando inuidoz caliditate loquitur. d. O inuidia pīmū mordax tui. O sathane caliditas semp sancta psequens. Iste igitur serpens psequitur viatores quia peregrinātibz versus celum sua detractiōe mordaci inuidus pbet ipedimentū Fig. Gen. 49. vbi legimus qz cū; <sup>Gen 49</sup> Jacob filiis suis futura pcederet aut ipi. dam. fiat dami sicut coluber in via cerasces in semitis mordens virgulā equi vt cadat equ<sup>9</sup> et assessor eius ad terrā. Spūaliter tribū dam nos non legimus habuisse terras inter filios ysrael. per qz bene possumus notare iuidū qui iter sanctos dei locū non obtinebit. vnde cū beatus Jo. signatas tribus nominaret apoc. tribz; dam nullatenus nominauit. Mordet igit h colub s. inuidus vt cerasces q est serpens minutissimus latens in arena vel puluere viatoribus vite pīsentis virgulas. s. opationes quibus gradiuntur ad celū vt retro cadat tam corpus qz spiritus. venenū ergo pessimum habet inuidia pe. ra. i sermo. filij prodigi. Inuidia inquit malum vetustū; pīa labes antiquū virus seculoz venenū hec ipm angelum eiecit de celo. hec de paradiso hominē pīncipē nostre generationis exclusit habiāre progeniem ppter sanctitatis et auctoris sui cedem ad mortem saluatoris armauit inuidia



## Inuidia

Interstius bestis. non corpus quant  
non elidet septa mēbrorum. Sed in  
ipam cordis creptat arcem et ante  
quam viscera sentiāt ipsam dñam  
corporis animam predo capit. et adu  
ctam inclusit. Sed nō. quod dū ce  
rastes sic latens insidiatur equi vi  
gule interdum caleat et pprimatur  
equi pede. Sic inuidus sanctos vi  
ros nequens ledere sua torquetur  
angustia. vnde Sen. i epla. Nūquā  
inclus torquetur impios q̄ virtuti  
et glorie seruendo. *hō 239 L*

Rdebit vsq; ad inferni no  
uissima. ps. nō. q̄ illō quod  
alia d; ignire pri<sup>9</sup> debet esse  
ignitū in seipso. nō. etia; quod quā  
to magis materia durior est tanto  
amplius ignita ignem conseruat. si  
cut patet in ferro quod postquā in  
censum est diuti<sup>9</sup> igne; conseruat  
quam lignum. Spūalr ignis iudic  
prius suum succendit possessores; di  
uina iusticia suadente. vnde vgo de  
san. victore. Inuidia inquit nil est  
iustus que protinus suum actorem  
cruciat. et quāto cor vel mens iudi  
p obstinationē durior est. tanto diu  
tius ignis hui<sup>9</sup> conseruatur in illa.  
Ideo dyabol<sup>9</sup> in duritia totaliter  
obstinat<sup>9</sup> eterne inuidie ignem iugi  
ter secū portabit pp quod auctor cē  
setur inuidie. vnde Aug. in li. dō do  
ctrina xpiana. Inuidia vicū dya  
bolicum ē quo solus dyabolus re<sup>9</sup>  
est. nō. n. dicitur dyabolo vt dā  
netur. Adulterum pmissi. fur tum  
fecisti. villam alienam rapuisti. sed  
homīus scitātī inuidisti. Iste igit

dyabolus sic ignit<sup>9</sup> et succensus in  
uidia cenatur ardere et succedere  
hominū nouissima. nō. quod illud  
nomē nouissima senat vltima. Nam  
bona in nobis tres ordies seu con  
ditiones habent. s. principū me  
dium et finē. principū habent in  
bonis cogitationibus. Et tunc inci  
piunt florere. medium vero est vo  
luntatis p̄sensus et tunc incipiunt  
crescere. finis aut corū suū nouissi  
mum est operū p̄sumatio quia hec  
est oīū vltimū et est perfecti<sup>9</sup>. Tor  
quetur igitur dyabolus igne inui  
die in floribus bonariū cogitatio  
num sed isti flores leuiter dicuntur  
leui temptationis vento quia teneli  
et infirmi adhuc sunt. torquetur  
autem grauius cū videt in viro dei  
flores cogitationis bene suū mari et  
germinare per consensum sed du  
rissime laniatur cū fructus p̄spicit  
ad maturitatem debite operatiōis  
venisse. Iō omnes vires suas atq;  
conatus ad illa nouissima externi  
nanda inducit. Figu. apoc. 8. vbi  
beatus Iō. vidit stellam de celo ca  
dentem tanq; faculam ardentem et  
nomen stelle absintū et cecidit sup  
tertiā partem fluminum et tertia p̄s  
aque facta est absintū et multi ho  
mines mortui sunt. Spūaliter per  
hanc stellam de celo cadentem sub  
audi inuidiam dyaboli que non va  
luit p̄tra deū q̄ quem p̄io exi sit  
s; p̄didit vires succensa sue neq̄tie  
igne et p̄prio furore. hec stella suc  
censa de celo cadens irruit sup ter  
tiā partem fluminum quia sup oīa



## Ypocrita

hominū nouissima .i. opa bona que facta sunt. vt absintum. Nō. quod inuidia est sup omne absintū amarissima quia dulcia z sapida opa in amaritudine pmutat. Nā obediētia primor parētū que factoris palato erat dulcis z suauis in tātum fecit puobediētiā amarā quod poti⁹ ipse dei fili⁹ voluit mori q̄ talem amaritudinē sustinere. Item nō. q̄ omnia nouissima. i. bona opa chri stianor amaricat cū lingua inuidi lucidis fidelū opibus suis moribus detrabit. Et q̄ sequitur. Et mortui sunt multi homines. Ergo expone quod nō solum inuidia occidit inu dum sed etiam auditores z aures li benter prebentes detractorib⁹ proximorum vnde Ber. in libro. de cō sideratiōe. detractor inquit. Et libē ter auditor vterq; dyabolū portat in lingua ille. iste i aurib⁹. Igitur qui nō vult amaritudie inuidie venena ri paul fugiat detractiōis vires. Nā dum detractor te viderit nō li benter audire non facile pōt detra here. patet igitur qualiter inuidia ignis est nouissima nostra. i. bona opa ardēs atq; cōsumens z reducēs bona omnia hominū. in fauillam.

Ypocrita *ff 240 A*

U nō accipit crucē suā z  
q sequitur nemo non potest zē.  
Marci. x. vltgo dicit quod  
asinus portat bladum z nihil come  
dit ex illo videm⁹ z pueros portan  
tes magnos z grossos pisces ad do  
mos nobiliū z accepto bollo panis  
deponunt piscem z redeunt nec d

pisce gequā comedunt. Spūalr ypo  
cite sepe ferunt crucis pondera p  
icunia vigilas exterminationes fa  
ciei z alia penitētie opa ficta tamen  
inutilia z inuolunt⁹ merita crucis  
non percipiunt nec participant s; so  
lo bolo laudis humane contenti cru  
cis merita pdunt. grego. 8. moralū  
Quid in cunctis opibus suis ypocri  
ta aspectat nisi reuerentiā honoris  
z gloriā laudis humane. a meliorib⁹  
bus metui. sanctus ab omnibus vo  
cari. Ecce quomō adulterat liquor  
balsami. Figu. Mat. 27. Simon ci  
reneus angariat⁹ a militibus pilatī  
z phariseor familia portauit crucē  
xpī precio sed non est crucifixus in  
ea. Spūaliter per symonē qui inter  
pretatur obediētia subaudi ypocri  
tam qui a demonibus delusus illis  
obediens efficitur vnde illi hominū  
laborem suadent penitētie inutilez  
per deformitatem iactantie z ypo  
crisis ad illudendū ei. vñ Aug. de  
pñcti vicior dicunt demōes ypo  
cite. Age bonū q̄ vales. oside cū  
ctis bonū qd agis vt bonus a cctis  
dicaris vt scis z venerabil⁹ p̄dice  
ris ab oib⁹ vt dei elect⁹ voceris vt  
nemo te p̄tēat vt nemo te d̄spiciat  
s; vniuersi debitū tibi honorē p̄sol  
uant. Sic igit ypocrita a demoni  
b⁹ angariat⁹. Cruce accepta praua  
itētiōe pōdera crucis portat s; nō se  
quitur crucifixum. Ille humilis z pa  
tiēs. Et iste ipatiens z supbus. Ille  
pro suis p̄secutoribus orant. Ille  
p̄tra plane loquētes irascitur p̄n⁹  
z sollicitus ad vndictā. Ideo tales



## A Apocrita

non merentur crucis premium licet  
sustineant crucis simulacrum. vii. Jo.  
in quodam tractatu. p. facile ingit est  
hunc vestem promptam salutare submissis  
manibus deosculari platis inclinato  
capite et deiectis oculis humilitate  
et mansuetudine policeri lenta voce  
sermone infringere crebrius suspi  
rare et ad omne verbum se miserum et  
peccatorem clamare et si leui sermone  
offensus est continuo attollere supercilia  
leuare cervicem et obicatum illi oris so  
num insano repetere clamore mutare  
Aliam iesus docuit humilitatem qui  
cum malediceret non maledicebat. cum  
pateret non punitabatur. Auferan  
tur signa verborum essent simu  
lati gestus virum humilem patientie  
probant inuicem. h. Jo. Quia igitur apo  
critea opera crucis non bona sed praua  
ut visum est ueritatem pagit ideo cru  
cifixi premia non attingit. unde gre. 8.  
moralium. Simon crucem portans ne  
quiquam in cruce morietur quia omnis apo  
critea corpore quidem per abstinentiam  
afficit. sed tamen per amorem glorie mundo  
vixit.

*h. 241* B  
Uelint lana et linum puer.  
q. 31. No. q. de linum p. se et de  
lana p. se sunt boni et utiles  
pani. Sed de utroque similis fit panis  
sophisticus. ratio est quia textura illa  
tenuis est deformis. Non enim simul  
ueniunt quia unum est mole reliquum  
corrodet et lacerat. Specialiter. Nota  
vacans diuinis corde pariter et ope  
re est optimus homo etiam vacans  
corporalibus rebus viuensque pro  
prio sudore beatus est et bene sibi erit

nisi legi dei in aliquo dedicat. sed apo  
critea abscondens prauitatem inten  
tionis. Sub opibus pijs pessimus est.  
Sen. malus tunc est pessimus cum  
simulat esse bonus. Figi. deuter. 22.  
ubi preceptum fuit sacerdotem  
nullatenus vestimento uti lino et  
lana contexto. Specialiter sacerdos  
quolibet fidelem tenet. Simus  
n. genus sacerdotum lana et lino ve  
stimentum contextum portant qui  
prauitatem operum nituntur gesti  
bus cooperire humilibus vel qui  
propria opera nituntur simulatio  
ne colorare et esse essentialiter esse  
mondam et per sophisticos gestus  
habere et apparere diuini contra  
quos beatus greg. exponens illud  
Ecclesia. 2. ut peccatori terram in  
grediendi vias vijs sic dicit.  
Duabus quippe vijs peccator ter  
ram ingreditur quando et dei est.  
quod opere exhibet et mundi quod  
per cogitationem querit hec igitur  
et si excludenda sint amentibus om  
nium fidelium vel sublimius tamen  
debent excludi ab animo predica  
torum diuini verbi ne ipsi verbis  
dei humiliter loquentes ore bonum  
exterius praua intentione corripi  
pant greg. 8. moralium figuram  
supradictam exponens ait. Non in  
dues vestem lana et lino contextam  
per lanam simplicitas per linum  
subtilitas designatur. Et namque ve  
stis que ex lana et lino pretegitur linum  
interius celat lanamque exterius de  
monstrat. vestem ergo ex lana lino  
que contextam videtur qui in actione

l. iij



## Ypocrita

et loquutione qua vtitur intus subti-  
litate malitie operit et simplicita-  
tem foris inocetie ostendit. L

hg 72 Ercuciet te deus paries de  
p albate. actu. 23. Nō bene po-  
test iudicari d qua materia

domus sit edificata foris dealba-  
ta cemento. Nā interdū erit iteri<sup>9</sup>  
de luto. et cedetur foris de politis  
lapidibus qz cemento vel calce po-  
test latere vtrunqz. Sed si qz mu-  
rum modicū martelo fodiat statim  
de qua materia domus sit plenarie  
experietur. Spūaliter. Non potest  
homo plene cognosci p dealbatio-  
nem exteriorū operū qualis intrin-  
secus p intētionem consistat qz se-  
pe ypocrita p exteriora opa artifi-  
cialiter ouez simplicitē ostēdit et i-  
tus erit lūpus rapax. vnde greg. i  
moralibus hanc artem describens  
ait. ypocrisis ē virtutum simulatio  
ne clausum viciū abscondere et ar-  
te paliare. Non igitur pōt intelligi  
qualis iterius lateat qz homo solū  
videt que foris sunt. deus autē solus  
intuetur cor. S; si martello alicui<sup>9</sup>  
cōtumelie feriatur quauis plane.  
statim apparebit quod intrinsecus  
latebat. Figura Ezech. 8. vbi dñs  
dixit ipsi prophete fili hominis fo-  
de parietē. Et subditur. Et cū fodis-  
sem parietē aperuit hostiū vniū.  
Et dixit ad me ingredere et vide  
abominatiōes pessimas. Et igres-  
sus vidi. Et ecce oīs similitudo re-  
ptiliū et animalū abhominatio. et  
vniuersa ydola ysaēl ōpieta erāt  
in pariete in circuitu per totum et

70. viri domus ysaēl. Spūaliter  
p parietē occultantē que sunt intra  
domū; denotat ypocrita abscondēs  
prauā intētionem i corde. perfodi-  
tur hō paries. cū ypocrita exponit  
alicuius cōtumelie siue iniurie aut  
increpationis examini. statim. n. api-  
tur hostium nequitie et malignitas  
que latebat i corde. statim ore pan-  
ditur per irā et ipacientiam et etiā  
videbuntur occulta patefieri. vide-  
batur nāqz similitudo reptiliū atqz  
serpētū p quā subaudi superbia; et  
indiam. videbatur brutorū animalū  
abhominatio p qz subaudi luxuria;  
et crapulam. videbantur vniuersa  
ydola ysaēl. p que subaudi cupi-  
ditatem et auaritiā que sunt ydolo-  
rum seruitus. Sed iter ista aparēt  
70. viri ex ysaēl. qz. x. pcepta et. 7.  
misericordie opa solū ibi depicta  
sunt p quādā similitudinē et ypocri-  
sum sed vere nō persistunt. Et sic  
p; qualiter ypocrisis abscondebat  
multa mala que aduersitatis pro-  
batio manifestat. pe. ra. ypocrisis  
est subtile malum secretum virus  
latens venenū; virtutū tinea. ypo-  
crisis secunda simulat prospera salutē  
curiosa mētatur et crudeli arte vir-  
tutē truncat unctione virtutū icui-  
nium perimit icuinio orōnem orō-  
ne euacuat. misericordiā miseria  
ne prosternit ypocrisis cognita fe-  
bri frigido poculo propinat ardorē  
qz corporibus est ydropicibus h ē  
ypocrisis animabus. Nam ydropi-  
cus bibendo sitit. ypocrisis vero  
dñata est siti. h. pe. ra. D

Ezech 8



## Lachryma

48 2 73

**O** Ferte illi incensum dignus  
in odorē suauitatis. Eccle.  
Nō. q̄ est quedā species pi-  
cis p̄ oīa vicendo similis. nec pōt  
bene cognosci vnus a reliquo. Jō  
nisi sint prudētes mercatores sepe  
decipiuntur. Sed experimētum ca-  
pitur. Et firma notitia quādo ponū-  
tur super ignē. Nā si super ignē po-  
nuntur vnū redolet et aliud fetet.  
Spūaliter. iter ypocritā et sanctū;  
virū nulla apparet differentia i ge-  
stibus exterioribus. ymo frequen-  
ter acta spūalia deuotiora ostē-  
dit q̄ rectus et simplex arte ypocri-  
sis decora a. S; vnū a reliquo  
tunc discernitur cū ambo examini  
ignis tribulationis exponuntur qz  
tūc simplicitas viri dei per patiētiā  
odorē suauitatis emittit et ypocri-  
sis viri duplicis fetore; ire tribuit  
ac furoris. Tale igitur incensū; nō  
ēdeo acceptū i ministerio eius. Si  
gura leuit. 22. vbi legimus q̄ pre-  
ceptū fuit filiis ysrael quod nō fie-  
ret adoratio nisi de incenso electo  
et probato et illud tale poneretur in  
turibulo. Spūaliter p̄ incensum ele-  
ctū subaudi virum rectū et simpli-  
cē. qui igne aduersitatis examinat⁹  
amplius semper redolet i diuino con-  
spectu. eo q̄ totam suam itentionē  
finalē i deo suo ponit. Ideo velut  
incensum aromaticum amplius sem-  
per p̄ficit in examine greg. 16. mo-  
ra. Sanctorum inquit mentes ex  
trinitatis premia postulantes. Vi-  
res ex aduersitatibus sumunt. q̄  
crescente pugna gloriofami sibi nō

ambiguunt manere victoriaz. Ele-  
ctorum desideria dum preueniuntur  
aduersitate proficiunt sicut ignis  
dum flatur premititur vt crescat.  
et vbi quasi extingui cernitur. inde  
roboratur *fig. 273* lachryma. A

Auit corpus suū et vixit. se

**I**ud. 14. Vani homines  
et carnales vidētes nullie

res abiectas et sordidis vestitas nō  
cōsurgunt i illas cōcupiscentijs s;  
cū vident illas vinctas et ornatas.  
Spūaliter dū; hūana aīa coherper-  
ta est peccatorū sordibus et viciorū  
nō multum tēptatur a dyabolo et  
mundo rō est qz temptationū mala-  
rū auctor nō curat tēptare quos se  
nouerit recto iure possidere. Sed  
dū videt animā ornata virtutibus  
et meritis cōburitur concupiscētie  
ardore et i ducēs mundū ad subfi-  
dum sue prauitatis omni studio il-  
lud ad sue volūtatis cōsensum idu-  
cere conatur. Figura Danielis. i3. Dan 13  
vbi legit q̄ susana ingressa pome-  
riū viri sui lota vinctaqz oleo i tñ  
est a duobus senibus et iudicibus  
molestata vt suam mortis subiret  
si daniel ipsa; ppheticos spiritu il-  
lustratus nō liberasset. et tñ nil mo-  
lestie cōtulerant duo senes susane  
i domo ferialiter moranti. Spūali-  
susana interpretatur gaudiū gra-  
tie. et denotat animā xpī gratia. eo  
ad vitā et per penitentiā deo cōiū-  
ctas. de hac ē magnū gaudiū corā  
deo et angelis eius. hec igitur erat  
pomeriū viri sui. quādo erat vi-  
ridariū sacre scripture toto cordis



## Lachryma

effectu ac solitudine intellectus. Ibi. n. habundat aque viue fontes i. deuotionis lachryme quibus lauitur anima. Ibi. n. est copia mirati olei copunctionis cordis quo caput eius. i. xps erga illa dulciter mansue fecit. his igitur tota anima decora fit et pulchra et auctor omnis malicie iectur inuidia. Imitatur oī studio mundo secū illā assumpto iducere precipitio ad peccatum inuidus. Nāq; suggerit suas exerceri delicias delectationibus per frui pponit pntis vite dulcorē. S; dyabolus suggerit duntaxatē tēporis longioris vite posse fieri penitentiā tēpore senectutis. Et sic suis diris cruciatibus velut lapidibus animam obruere festinat. S; lachrymis ipetrat subsidū daniel per quē subaudi. timorē penā gehēne pmissam peccatoribus declarātem et oīa que peccatores recepturi sunt de peccato lucide iudicantē et sic cognoscuntur testes mēdaces et anima a peccati. iteritu liberatur et inuidata lachrymis xpo suo sponso reddit scolumnis et iocunda. Ideo Criso. sup Mat. Nemo igit ad deū aliquādo flēs accessit. qui nō qd postulauit accepit. Nullus ab eo volēter beneficia optauit. qui nō ipetrauerit. Ipse. n. cōsolat flentes curat penitētes informat. *hy 245* B

Numa mea sicut terra sine aqua tibi. ps. 130. q; ex defectu aque sterilis ē terra a fructibus. producit spinas tñ que nō egēt hūido. Et si interdum fructuosas pducit arbores efficiunt

siluestres et fructus earū utiles sunt agrestes et sine dulcedine. Spūalr anima nostra sine aqua lachrymarū fructuosa res est. punctiones peccatorū et malay cogitationū germinat et producit. Ille sunt que copiose in anima lachrymarū aqua priuata nascuntur. Et si fructus iterdū bone cogitationis producat nō perueniūt ad debite maturationis effectus qz ad premiū patrie eterne nō attingunt sed ad mendicitatē retributionis terrene. *171* Figu. i. 32. i. vbi legimus qd elchana habebat duas vxores quarū altera sterilis erat. s. anima. Altera vero fecunda. s. fenēna. Fenēna vero sacrificij adueniente dedit elchana vxori sue et filiis suis et filiabus portionē optimā. Anne vō tristis vnā partem dedit debilem quod anima vidēs accessit ad tēplū vbi inimū lachrymata ē. et ibi narrās cā; sui doloris sacerdoti hely. a sacerdote accepit sobolis promissionem que postmodū cōcepit d viro suo et peperit samuelē prophetam dñi. vnde ipsa gaudēs fecit canticū istud. Exultant cor meū in dño. 22. Spūaliter pelchā qui interpretatur possessio dñi denotat xps in quo cōsistit possessio beatitudinis nostre. Nā i ipso est hūanitas et diuinitas quas totus homo i pñia possidebit h; igit duplicē vxorē. qz anima; iustā que fecundata est et anima; peccatoris sterilē. Ambas. n. i baptismo dñi sauit. Ambas. n. creandō sua ymagine decorauit. Sed vna earū est fecundata. hec ē anima iusta q pducit cō



## Lachryma

tūue merita deo grata. optimā ip̄a  
a deo pre oib⁹ accepit portionē qz  
eterne beatitudinis p̄ma z nubilomū  
nus recipit in p̄fici diuinā gratiam.  
Sterili vō .i. peccatrici z ipeniten  
ti anie lachrymis cōtrictionis carē  
ti tristis. hoc est iratus dat misiam  
portionē qz bona tēporalia tūi . vi  
de anima que interpretatur yma quasi  
delecta . s; interdū hec ad seipam  
rediēs z p̄siderans misie sue statū  
merore cordis intrinsecus sauciata  
lachrymas multas corā sacerdote  
seu p̄fessore effundit z narrato an  
gustie casu . i. culpa meret̄ p̄cipere z  
parere samuelē prophetā dñi . Sa  
muel . ii. interpretat̄ exaudito gratie  
dñi qz aia ob sterilitatis caliginem  
p̄r obnubilata post lachrymarū ef  
fusionē lucida fit z fecūda. vii. Tri  
stosom⁹ sup mat . Sicut post vehe  
mētes ymbres mūdus aer z purus  
efficit̄ . ita etiā post lachrymarū plu  
uias serenitas mentis sequitur atqz  
tranquilas. *hy 246* **L**

Quia salutaris potauit illuz;  
**a** Eccle. is . Periculosa res ē  
itineratib⁹ vias in aquosas  
peragere. Nam itineris labore mē  
bris interioribus calefactis . Si bo  
mopriuef potus beneficio est i peri  
culo nō paruo. vnde cū talem quis  
patit̄ esuriem i v̄eto fonte ad illum  
magna alacritate deliat z refocila  
tus totus itcedit ylaris vias suas .  
Spūalr oēs sumus viatores tendē  
tes ad terminū vite nr̄e . s. ad mortē  
p̄ quā ad vitā feliciorē speram⁹ pue  
nire. S; i hac vite via pp estum ui

gis tēptationis dyaboli succēdūt  
mēbra interiora anime p̄ p̄sensum.  
Et nisi b incendium . vnda lachry  
marū extinguat . languet ania que  
refociliata dulcedie lachrymarum  
ylariter pgit p viam timoris dei .  
quosqz puenit ad regnū cōsolatiōis  
eterne que diligentibus promissa ē.  
Figur. exo. is. z vlti. vbi legim⁹ qz *exo 16*  
sicientē pplm ysracel Moy . p̄cussa  
petra oreb potauit aqua latissima z  
postmodū debellato amalech puenit  
ad mōtem synay vbi deo facie ad  
faciē loquutus ē. Spūaliter . p moy .  
q interpretatur assumptus d̄ aquis  
subaudi fidelem xp̄i q ex aquis ba  
ptismi adeo assumitur in filiūz ado  
ptionis. Tendit igit̄ iste cū pplō aie  
sue ad terrā promissionis . s. ad eter  
nā gl̄iam nobis promissam z a xp̄o  
acquisitam . Et subaudi p hunc po  
pulū memoriā . intellectum z volū  
tatem. Veniūt igitur in oreb. que in  
terpretatur sicutas quia trāscuntes  
vitam presentē necesse est interdū  
calidi hostis temptationibus estua  
ri. Tūc igitur virga petra pcutit̄ .  
z fluūt aque qbus ppl's huiusmōi cō  
fortat⁹ est. z strenue supat amalech  
i. dyabolum z ylaris atqz gaudēs  
puenit ad montē synay qui interpre  
tatur celsitudo p quē bene sublimi  
tas celestis glorie denotat vbi de⁹  
loquitur anime lachrymātī benigne  
z se illi prebet i premium z sic p;  
quanta sit lachrymarū potētia. vii  
Ber. i quodā ser. O hūilis lachry  
ma tua est virtus. tua est potentia  
tua est potestas. tuū ē regnum. An



**Luxuria**

*luxuria. fig. 247 A*  
*Ume arma tua pharetram*  
*z arcum z egredere foras*  
*gen. 37. In bello modo tali*  
*sagitarij z archarij debēt a distan*  
*tibus plari. Nā si ad pugnā d̄ pro*  
*pinq̄uo accesserūt ars sagitaria il*  
*lis modicū prodesset. Nam anteq̄*  
*traherēt balistā vel archū ab hosti*  
*bus occiderentur. Sed dū sic a di*  
*stantibus pugnat magnā partēz vi*  
*ctorie conferunt exercitui nec pos*  
*sūt ledi facilliter ab equitibus quia*  
*dū sic distant ab equitibus anteq̄*  
*propinq̄uet multas emittunt cōtra*  
*eos sagitas quibus grauit̄ vulne*  
*rantur. Sp̄ialiter. Nos sumus se*  
*pe ī mortali pugna p̄tra vicia car*  
*nis. Nā ip̄a ad eternā gehēnā quos*  
*possunt sup̄are inducunt. Et q̄ ter*  
*ribilius est. q̄z sola non veniūt sed*  
*multiplici comitata valatu fideles*  
*xpi iuadūt. Un̄ Jo. sup̄ Cant. luxu*  
*rie curzus quadriga voluit vicioz*  
*ēgluine. s. ventris libidine coytus*  
*molit̄ vestīū ocijz sopozisq̄z reso*  
*lutioē trahitur equis duobus pro*  
*sp̄itate vite z rex habūdantia z hi*  
*presidēt dñi ignauie torpor z ifida*  
*securitas. Jḡit̄ hostis hic tam stre*  
*nū? superari nequit nisi duabz? sa*

Арос в



## Luxuria

lasciuat i plumis. i. estat i paleis n<sup>l</sup>  
li. vñq; prestat requiē. Si p orōnē  
z abstinentiā fuerit fugata z omni  
occasiōe subtracta. *ps 248 B*

Omni iplēta ē fumo ysay.

**D** 6. Nō. q; fumus ē signum  
ignis. Idcirco vidētes fu  
mū a distātibus pfluērit ad ignē  
festinat. Spūaliter cū ignis carna  
lis cōcupiscētie ē i aīa sumi caligo  
exuberat p oēs sensus corporis vt  
cōstāt fieri. p caminū oculi nam  
q; ipudici sūt aures pne ad audiē  
dum vana. lingua vñ ad loquēdū le  
uia. manus ad operādū praua. Et  
sic oīa corporis mēbra. caligie cecī  
tatis repleta ignē libidinis accen  
suz i aīa fore demōstrant. Ad illa  
nāq; signa demones solliciti curāt  
ad aīa; qñ plane cognoscūt illā fa  
ciliter posse obtinere. Figu. vbi le  
gim<sup>9</sup> qd hostes filioz beniamin de  
derūt signū ifidiatoribus. Gabaon  
q; qñ viderēt fumū scurēt ciuitates;  
captā q; sic factū ē. Supposito .n.  
igne fumus icēpit aparere z ifidia  
tores itrātes interfecerunt filios be  
niamin. Spūaliter gabaon interpre  
tatur val<sup>9</sup> mēsticie z recte denotat  
aīam carnis sue cōcupiscētie puen  
tā. vñ z recte dī val<sup>9</sup> mēsticie quia  
luxuria omne tristitiā secum ducit  
cōtristās aīa; pariter z corp<sup>9</sup> simi<sup>9</sup>  
vñ Inno. de vilitate p ditiōis hūa  
ne. O extrema libidinis turpitudō  
q nō solū mētē effeminat. s; corp<sup>9</sup>  
emercuat nō solū maculat aīa; sed  
corp<sup>9</sup> vñ psonā fedat. Omne pecca  
ū qd fecerit hō extra suū corp<sup>9</sup> est

q aut fornicat i suū corp<sup>9</sup> peccat.  
hāc igit ciuitatē optime cognoscūt  
demonēs capiēdā ad signū sumi. i.  
vanitates ab exteriorib<sup>9</sup> sensit us  
emisse. Cognoscūt. n. illā itrāsecus  
succēsa; igne carnalis cōcupiscen  
tie z cateruatim accedētes ad illa;  
occidūt oēs filios beniamin qui in  
terpretat<sup>9</sup> fili<sup>9</sup> dextere qz oīa opa  
meritoria gb<sup>9</sup> homo ponēdus erat  
cū cuius xpī ad dexterā extermin  
nāt z occidūt z aīam ipsā diuersis  
repletā vicijs possidēt captiua. Jo.  
i quadā epi. O ignis ifernalis luxu  
ria. Cuius materia gula. cuius flam  
ma superbia. cui<sup>9</sup> sūt ille praua elo  
quia. cui<sup>9</sup> sum<sup>9</sup> ifamia. cuius cinis  
iopia. cuius finis gehēna. *ps 248*

**S** Upercecidit ignis z non vi  
derūt solē. ps. Nō. q; hora  
meridiana stātesole i calo  
re suo super nos non fuit corrusca  
tiōes atq; vaporatiōes i aere. sed  
sole ad occasum accedente. Et rō  
qz in meridie dum calor est exten  
sior vapores illi inbibunt calore;  
z calefacti desiccantur. z efficiun  
tur leues z incipiunt ascendere.  
Et anteq; sint ad locū illum frigi  
dissimum aeris ad quem solis re  
uerberatiō nō attingit aporpiquat  
vespertina hora. Et sol tendit ad  
occasū. Spūaliter. Quādo sol  
recte cognitiōis est super nos. ignis  
concupiscētie nō potest corruscare  
in nostra mētē. sed sole recte rōnis  
accedente ad occasū vapores car  
nalem appetitum deueniunt. Et  
ascendunt vsq; ad cōsensum volū



## Luxuria

tatis qui est locus summe remotus ab amore dei. et seruiore caritatis et ad quem non attingit lumen sacre scripture. Et tunc vapores illi succensi igne libidinis descendunt ad opera et tota anima infamie caligine denigratur. **Fig. is.** ubi legitur quod cum occubuit Ierusalem facta est tenebrosa caligo et apparuit clibanus fumans et lampas ignis transiens inter divisiones cadauerum. Spiritually. Fit caligo mentis et obscuritas anima deficiente rationis iudicio et apparet quasi clibanus fumans quia ignis libidinis qui latet in corde per sensum impudentiam maiestatis. Et bene subdit quod apparuit lampas ardens transiens per cadauera quia delectatio et gratia quam miser peccator ex sua libidine capit fugax est et brevis et festino ictu pertransiens. Et nihilominus statim; viz malignitatis relinquit in anima ut nullus bonum valeat operari. sed semper de malo in peius gradus descendit ad ignem iteritus et tristitie. **Ubi greg.** in mora. Ex quo luxuria semel mentes occupauerit aliam viam cum bona desideria cogitare permittit. Sunt enim viscosa desideria quia ex suggestionem omnis cogitatio. Ex cogitatione affectio. Ex affectio delectatio. Ex delectatione consensus. Ex consensu operatio. Ex operatione consuetudo. Ex consuetudine dissipatio. Ex dissipatio ne peccati defessio. Ex defessione gloria. Ex gloriatione damnatio. **D**  
**Fig. 250** Ripe me de luto ut non infingar. **ps.** Quamquam cadens in aquam profundam subiciatur

festine mortis periculus; nihilominus cadens in lutum profundum mortem terribiliorem expectat et precipue si lutum sedum est atque putridum. Nam quod diu vixit in illo ducit vitam cum morte. Spiritually. Cadens in profunditatem culpe libidinis. per opus spiritualiter suffocatur. **ps.** Veni in altitudinem maris et tempestas submersit me. Sed ille qui cadit in lutum considerationis et meditationis tantum per cordis consensum; opus exerceri corporaliter non possit sepultum est tantum cor in stercore voluptatis. in quo quanto amplius se voluit tanto amplius fedatur transiens gradatim ad desperationis locum. **ps.** Infixus sum in limo profundi et non est substantia et spes exiundi. Ad hunc ergo lutum demones deducunt peccatores secretos quos in fine tunicis peruentos non possunt in aquis apte operationis submergere. Tales sunt gestantes super se habitum christi quorum opera in conspectu gentium apparent sancta et nihilominus usque ad guttur per consensum voluptatis. In stercore submersi sunt quia turpis est atque abominabilis est in ipsis quam in secularibus et apertis peccatoribus in quibus aperta sunt opera prava. **Figura. Jeremi.** **Jer. 38**  
**38.** ubi legimus quod filii prophete fimbis fecerunt poni Jeremiam prophetam in lacum ubi non erat aqua sed lutum. Et erat ibi propheta usque ad guttur quod erat ei ut dicit magister amarus milies morte. Spiritually per Jeremiam



## Maria virgo

pphetā dñi subaudi virū de mūdo  
a dño reuocātū. p. falsos pphetas.  
subaudi corpora les appetitus. falsa  
z pessima suggerentes qui miserū  
homine deponunt viculis seu funi  
bus voluptatis z p̄sensu ad cōpla  
centiā huius turpitudinis z efficiūt  
subditū seruū libidinis. q. d. esse  
viro dei amari? oī morte. vii aug.  
li. i. de lib. arbi. ca. x. Nō ista iquit  
pena parua estimāda est. quod ei li  
bido dñatur expoliataq; virtutis  
opulētia p diuersa inopem atq; in  
digētem trahit. Nunc falsa pro ve  
ris approbantē nunc iproabantē q  
antea pbaussēt z nūlonmū? i aīa  
falsa retinētes; nūc desperāte de to  
ta iūctiōe virtutis z stulticie tene  
bris penit? iherentem. nūc conātē  
i luce itelligendi rursusq; fatigatio  
ne decidētē cū regnū illud tyrāni  
ce seruauit z varijs p̄trarijs q tēpe  
statibus totū herens aīum vitāq;  
p. rturber. hūc timore. hūc deside  
rio. hūc anxietate inde inani falsa  
q; leticia. hūc cruciatu rei amissē q  
diligebatur ide ardore adipiscen  
te q aduersus pōt dissipare luxuria  
iāare supbia torquere inuidia. De  
sidia sepelire paruitaria concitare  
affictare subiectio z quecumq; alia  
innumerabilia regnū illius libidinis  
frequentanter exercet. *Hy 25*

Maria virgo

As admirabile opus excel  
si. Ecclē. 43. Nō. q. ille arti  
fex dicitur eē solēnis qui nō  
solū nouū sit fabricari vas. sed q  
sit fractū seu destructū i meli? re

parare. Na; subtilitas artis p opa  
subtiliora cognoscitur. difficult? est  
eniz vas fractum meli? reficere q  
nouū fabricari. Spūalr. De? ē opti  
m? artifex. Na ipsum vniuersū se  
cit ex nihilo. Uelut op? bonū. gen.  
p. vidit deus cuncta q fecerat. z  
erant valde bona z vas destructū  
i. hūanū gen? reparauit i meli? .  
S; nō. q. p̄mū hūanū generis vas  
fuit p̄ditio primorū parētū. Nam in  
ipsis deus reposituerat ymaginē z  
similitudinē suā. s; mulier misera  
vas suū incaute cōseruās illud cō  
fregit z sic mutauerūt gloriā i simi  
litudinē vituli comedentis fenum.  
Igit? p̄paratiōe huius vasis plo  
rauit hūanū gen? . s. milia annorū  
z vltra. ps. Factus suz tanq; vas  
p̄ditū qm̄ audui vitupationē; mul  
torū tādē spūs sanct? sugessit z do  
cuit hūc artificem sapie. oīū. n. est  
artifex oēm habēs virtutez oīa p  
spiciens. Ad ipsū; igit? clamauerūt  
sancti humili voce petētes repa  
ratiōē huius vasis. Job. quis pōt fa  
cere mūdū de inūdo cōceptū semi  
ne. Nōne tu qui solus es. Et tunc  
oīū; artifex dei fili? descēdēs vas  
illō multo p̄ciosi? repant i v̄gine  
gloriosa q; pri? eēt. Fig. Jere. 8. *Jer 8*  
vbi legim? dñz dixisse Jeremie. de  
scēde i domū figuli z descēdit quē  
facere vidit quoddā vas luteū. sed  
vas illō totū p̄tritū ē. deinde terra  
ex eadem massa assumpta fecit vas  
optimū quēadmodū p̄e voluit quo  
facto dñs dedit Jeremie insignis;  
q; eque repararet vas. i. populum



## Maria virgo

destructum ut figul<sup>9</sup> vas illud. Spūa  
liter subaudi p primū vas primam  
mulierē quā ict<sup>9</sup> diabolice tēptatio  
nis a deo pstruit q nō remansit in  
ea nec in suis posteris tantū integri  
tatis vbi posset reponi sutilla diu  
ne gratie nec valuit repari vas il  
lud p purū hominē. sed p artificem  
illum p quē vas illud fuerat fabri  
catū. Unde sup illo. Eccle. 7. Vide  
opus dei. Quis enī pōt aptare illū  
q tōlserit tē. dicit qdā iudeus noīe  
Rabī. Azarias q fuit valde autenti  
cus ap̄ eos. In hora iquit qua crea  
uit de<sup>9</sup> primū adā tulit eū; z duxit  
atq; reduxit p omnes arbores para  
disi z dixit ei vide opa mea q pul  
chra z laudabilia sūt. Et quicquid  
creaui ppter te creaui. pbe mentes;  
tuā vt non corūpas aut diminuas  
seculū meum. Si. n. destruxeris nō  
erit post te qui repet. Et non solum  
tibi z posteris tuis sed ēt ipsi iusto  
eris relinquens mortem. h oīa pru  
dens doctor. Ex quibus verbis cla  
re p; qualr fractio generis huma  
ni reparari nō potuit p purū homi  
nem quia omnes declinauerūt siml<sup>r</sup>  
Et non erat faciēs illud bonū vsq;  
ad xpm qui solus fuit iustus. Venit  
ergo h magister repans vas virgi  
neū. i. beatissimā mariā quā fecit ex  
eodē luto. s; sanctificauit eam. z fe  
cit quēdamodū voluit. Nam adeo  
repleuit ipam sanctitatis gratia vt  
tam ab originali q ab omni actuali  
peccato. deinceps esset mūda. vnde  
ipsa in ps. In voluntate tua prestui  
sti decorum eo virtutē. In signo igi

tur istius vasis repati designauit  
qualr reparet yerlm. qz per ipsas  
gloriosam virginē liquorē balsami  
celestis. s. filium dei in sacro vtero  
recipiens nobis postmodū dedit ad  
oīm reparationē vt felicius esset  
q p ipsam lucrati sumus. q illud q  
peuā pdideramus. vñ Crisosto. sup  
illud. missus est. Aue inquit gratia  
plena. Ultra iam dyabolus aduer  
sum te nō valet vbi enim prius vul  
nerauit bellator ibi primū medicus  
antidatū posuit. p mulierē decurrit  
falacia. p mulierē emanauit medi  
cina. Nō verearis culpata pdenma  
tionē. Dicis enim illius quod tana  
uit efficiēs gratiā. In vtero mater  
no profundasti mortem. Aue ania  
tum templum dei celū ter z eq;  
librum. *78 212* B

Vasi aurora p̄surgens can.

q 6. Naturalr expiūtur egritu  
dines humanas aleviari z  
feras bestias ad latibula sua fuge  
re z homines audatiores fieri i au  
roza q tēpore noctis esset. Spūalr  
totam tēpus precedens aduentum  
beate virginis fuit nox z obscuri  
tas i qua egrotabat humanū gen<sup>9</sup>  
infernales fere. i. demones ardenti  
us dominabātur z homines timidi  
erant in p̄spectu dei z angelorum  
ppter primorū parentū maculā. S;  
hac benedicta radiante aurora. cu  
rata ē egritudo humana fugit dya  
bolus a p̄spectu nro. Ideo ipam au  
roza arbitratur vmbra mortis.  
Et nos facti sumus audaces z secu  
ri apparere corā domino z grām



postulare. Figura gen. 32. Cum iacob tota nocte luctaretur cum domini no apparente auroa dixit dominus vel angelus cum qui luctabatur dimitte me auroa est. qui dixit. non dimitte me nisi prius benedixeris mihi. Et benedixit cum in eodem loco et. Non vocaberis amplius iacob sed ysaac erit nomen tuum. Spiritualliter laborans homo in lucta cum domino per totum tempus culpe non potuit ipsum videre nec inclinare ad misericordiam sed adueniente hac auroa sancta ait dominus dimitte me. Ecce auroa lucet. Ecce virgo mater misericordie auctrix ad illam recurrere amodo ab illa postula quicquid vis. Amodo nequaquam vocaberis iacob. i. luctator quia non te amplius propter primam culpam puniam non tibi molestiam inferam sed nomen tuum erit ysaac. quia videbis de filium incarnatum. et quem prius ultor et dux timebas cognosces amicum piissimum redemptorem. Igitur haec auroa beatissima invocanda est in subsidium. cum oportet. Ver. in quodam sermone. Si crinibus turbaris si oscie feditate perfusus. si baratro dispatiois absorptus Maria cogita. magnam invoca. Non recedat a corde. non transeat ab ore. Nam ipsa cogitans non erras. Ipsa rogans non desperas. ipsam sequens non deuias. Ipsa tenente non corruis. Ipsa protegente non metuis. Ipsa ducent non fatigaris. Ipsa propitia puenis et sic in temetipso experiri poteris quod merito dictum sit virginis nomen Maria.

Antefixa autem tabernaculo sui altissimus. ps. Preciosus reliquijs pficiat fieri tabernaculum aureum vel argenteum cum ornatum preparatum. Nam preciosus locus. debetur precioso loco. Improprie. Nulla reliqua preciosior nullum tam preciosum locale unquam mundus habere potuit quale fuit filius dei. Idcirco decuit illum habere tabernaculum preciosum. ubi repeteret. Nam ipse fuit speciosus forma per filijs hominum. Iohannes spiritus sanctus a deo scificavit beatam virginem ut fieret in delicijs speciosa inter filias ysaac. et inter omnes creaturas. Si ergo exo. 25. ubi precepit dominus moysi. et. facies mihi sanctuarium et ibi videbor a vobis portatum. est igitur aurum et argentum. et lapides preciosi et ligna ipsa tribulata et multiplex preciosa materia aducta est. et iuncti sunt fabri et operatores lignorum et lapidum. Facto igitur opere. posita est ibi archa domini in qua erant lapidee tabule mandatorum. Manna et virga erant ibi duo cherubini sese respicientes. preterea in exteriori loco positum erat candelabrum aureum respiciens ad aquilonem et ibi erat mensa propitiis panum. et erat ibi altare holocaustorum ubi. scilicet. mactabatur bestie offerende in holocaustum domino et istud tabernaculum vocatum est scificatio. Spiritualliter per hunc tabernaculum sanctificatum notatur virgo maria que super omnes sanctos sanctior est. Nam in eius sanctificatione remota est omnis macula et minimum peccati ut esset sanctos angelos secundum anselmum super et per puritatem portatum est



## Maria virgo

aurū z argentū zc. qz celestis sibi  
missa est grē plenitudo vt ipa deco  
rare ligus ip. irribilib. .s. pfecta  
caritate humilitate sobrietate pru  
dētia sapientia z ceteris virtutib.  
habūdāter. In iētus est vnus op  
tinus faber .s. spūsanctus qui ipa;  
adeo subtiliter ornauit p artē suam  
vt fieret mater z virgo. Reposita  
est ibi archa thesauri dūm qz ipse  
dei filiū vterū virginis descēdēs  
factus ē homo. Ibi fuit potestas di  
uinitatis. Ecce virga. Ibi fuit ania  
xpī in qua de' scripsit amplissima;  
sapientia. Ecce tabule. Et caro in  
qua apparuit dulcedo beniuolētie.  
Ecce māna. Erant in tabernaculo  
duo cherubim sese respicientes qui  
sunt duo testamenta mutuo verita  
tem de ipsa nūciātia vt p; de luca  
z ysay. Est ibi altare vbi mactātur  
bestie ad ymolandū quia ipa virgo  
virginū ē. exemplariū ad quod si  
quis attēdat plane reperiet quili  
ter acta brutalia z bestialia. .s. pec  
cata debeāt occidi z occisa facere  
cū lachrymis p cor pstrictum z hu  
miliatū sacrificium deo acceptum.  
Nam in h altari inueniet maleū hu  
militatis ad cōterend. in leonē sup  
bie aculeū caritatis ad feriendū  
serpentē inuidie. Stūmū paupertatis  
ad peccandū luxum auaritie ia  
culum virginitatis ad feriendū por  
cum inuidie z sic de alijs. Nā om  
nia arma parata iuuenies ad omnia  
peccata fuganda. Est ibi mensa pa  
nū quia in ipsa est olum tam pecca  
torum quā iustoz refectio. Ibi est

candelabū respiciens ad aquilonē  
exterius. Nō. per aquilonē infernū.  
Ic. i. ab aquilone pādetur omne ma  
lum. Inde. n. pūrgens tenebrarū;  
pīceps īfidiatur fidelibus z pīce  
pue hora mortis. Sed in isto sacro  
altari est candelabrum p aquilonē  
exterius quia est in ea adiutorū z  
subsidiū p dyabolum in exitu vite  
pītis. Sic igitur fuit ornatus virgi  
neū tabnaculū. vñ ipa. Ecce. 24.  
In me omnis gratia vite z virtu  
tis zc. Ex isto enī tabernaculo de  
a fidelibus videtur quia ipa nobis  
dei filiū dedit placatum z nobis so  
ciatus. Et sic patet. qualiter debuit  
ordinari tabernaculū pīciosū ad  
reponēdū eternū regem venien  
tem cū hoībus ad puer sandū. Un  
de leo papa ī sermo. natiuitatis vir  
ginis. Oportebat quippe prius hedi  
ficari domū in quam descendens  
celestis rex hēret diuie grē hospitū  
illā in sapia hēdificauit sibi domū.  
Excidit colūnas. 7. Septē nāq; vir  
ginat h dom' susulta colūnis extitit  
qz venerabil' nīf dñi. 7. spūsancti  
donis dotata fuit. qz utiq; sapia q  
attingit a fine vsq; ad finē fortiter z  
disponit oīa suauiter talem constru  
xit que digna fieret illum suscipere  
z de intemerate carnis sue visceri  
bus procreare. Necesse igitur erat  
prius erigi thalamū qui venientē  
ad sancte eccl'ie nuptias susciperet  
sponsū. h. leo papa. *ps 254 D*  
Iberasti me dñe fm multi  
tudine mīficōdie tue. ecce.  
is. Signū magne libertatis



## Maria virgo

32  
 E t nobilitatis ciuitatibus tributis  
 soluentibus si illa ex singulari priui  
 legio nō soluat. Spūalr oīs creatu  
 ra pure humana fuit peccato subie  
 cta t per pñs dyabolo tributaria  
 excepta beatissima virgine que ex  
 priuilegio sumi regis fuit ante scifi  
 cata q̄ nata. t sic fuit repleta gra  
 tia. Ita q̄ alicuiuscūq; peccati tri  
 buto extitit penit' aliena. Figu. gē.  
 32. vbi legimus quod arripit illi  
 magne egestatis tota t̄ra egypti fu  
 it tributaria pharaōi excepta terza  
 sacerdotali que liba erat ex regis  
 priuilegio. Spūaliter tpe quo fuit i  
 mūdo tanta egestas gratie omnis  
 humana creatura tributaria fuit  
 peccato excepta matre sacerdot. s  
 magni fm ordinē melchisadech. q̄  
 ex diuio priuilegio liba fuit. Nā de  
 dira fuit ite tot' humane nature  
 loquitur Je. is. renis di. Quomōsedet  
 sola ciuitas plena pplo facta ē quasi  
 vidua domina gentiū princeps pro  
 uinciariū facta ē sub tributo. vocat  
 n. humanā naturā dñam aliāz crea  
 turaz inferiorz qz sic ab initio a suo  
 factore odita fuit. Sed d librate hu  
 ius sanctissime terre. s. virginis glo  
 riose loq̄ ppheta in ps. describēs  
 eā sub noīe ciuitatis d. Gloriosa di  
 eta sūt d te ciuitas dī. hec igit fuit  
 terza sacerdotalis d qua summus sa  
 cerdos natus ē qui pro nobis fact'  
 est sacrificiū deo acceptū t hostia  
 imolandi. vñ leopapa i fmōe nati  
 uitatis h̄gūis sic dicit. Obsecro di  
 lectissimi frēs me hanc nre salutis  
 historiā diligēter intēdcre corde vi

giletis oculis nō dormiāt. Cū i huma  
 no genere homo iueniri nō posset si  
 ne sordib' creator oīz de bñissima  
 h̄gine carnē sumēs sine pcō nat' est  
 t puer latus ē in mūdo. Ecce sacer  
 dos scūs. nulla i se habēs pcā t id  
 circo dign' t potēs fuit vt sacrifi  
 um offerēs aliēa mūdaret pcā. Qd  
 ergo i reb' humanis inuēire nō pote  
 rat pcū nre redēptōis redēptor nre  
 semetipm obulit hostiā in odorem  
 suauitatis. Sic ipse scūs ē sacerdos  
 t sacrificiū t redēptor t premiū. h  
 leo. Bñ igit docuit terrā illā secun  
 dā q̄ talē pduxit fructū libez fieri  
 ab oī tributo pci qz sic factū ē grā  
 dispēsanter. Un Aug. d nā t grā ait  
 Excepta h̄gine btā de qua pp beno  
 rē dñi nullā penit' h̄re volo q̄nēz  
 qz scim' qz ei plus colatū fuit grē  
 ad vincendū ex oī pte peccatū qz cō  
 cipere ac parere eū quē pstat nullū  
 habuisse peccatū. hac ergo virgine  
 excepta si oēs sanctos t scās cū hic  
 viuerēt interrogare possem' hac cō  
 gregare. vtrū eēnt sine pcō. qd fuit  
 se responsū putamus nisi qz ait.  
 Jo. Si dixerim' qz peccatū nō ha  
 bemus ipsi nos seducim' t veritas  
 i nobis non est. Fo 255 E

Uce splēdida fulgebis. tob.  
 13. Nō quod fenestra vitrea  
 talis ē nature quod p ipam  
 intrat lux s; nō plus vel aqua. Et  
 ratio ē quia vitrum est corp' dya  
 phanum qz aptum ē ad lucem reci  
 piendā t est cū h̄ magne soliditatis  
 t ideo impenetrabile. Spūaliter  
 beata virgo Maria fuit fenestra lu  
 mi



## Maria virgo

cifera. i. lucēferens generis saluan  
 dorū z taz corp<sup>9</sup> eius q̄ spūs a deo  
 fuerūt solidati diuina gratia quod l;  
 p ipam lumē eterni solis nobis illu  
 xerit tñ neq; p ipam guta peccati  
 neq; macula culpe vnq; descēdere  
 valuit. *Figū. gen. vbi legim<sup>9</sup> quod*  
*in archa Noe p quā salus mūdo re*  
*manſit erat fenestra vitrea p quā*  
*lux intrabat i archa z intrātibus z*  
*tñ aqua diluuij p fenestrā illā intra*  
*re non valuit nec penetrare. Spūa*  
*liter p archam nō. beatā virginem*  
*in qua noe. s. vera requies. s. dei fi*  
*lius regeuit. Qui creauit me requie*  
*uit i tabernaculo meo. Aures nāq;*  
*eius a deo erant dyaphane vti p ip*  
*ſas intraret diuina lux angelo nūn*  
*ciante z hāc lucem oēs saluandi p*  
*cipiant. Eccle. 24. Ego feci inquit i*  
*celis vt oziret lumē indeficiēs s; cū*  
*h̄ tante fuit soliditatis vt nec aque*  
*alicui<sup>9</sup> peccati p ipam vel ad ipam*  
*posſent accedere. volētes igitur ad*  
*eternā puenire p̄ſiam hanc lucē to*  
*ta adheſione aſpiciant vt pueniant*  
*vñ Ambro. ſup luc. Sit igit nobis*  
*tanq; ymago deſcripta virginitatis*  
*vita marie in qua velut in ſpeculo*  
*reſulget ſpūs caſtitatis z forma vir*  
*tutis. hīc ſumatis exēpla viuēdi z*  
*tanquā i exemplari magiſteria pro*  
*bitatis q̄ quid corrigere qd fugere*  
*qd tenere debeat ſi oſidūt.* *ſg. 256 f*

Recepi mulier i vt pascat te  
 p 3. R. 7. Multū honoris con  
 fert viro ſuo vxor circa mi  
 niſterium ſolicita ptingit enī inter  
 dum ad domū patrū familias acce

dere peregrinos improuiſe quibus  
 cōmode miniſtrare non poſſet niſi  
 vxor ſolicitudie mediate miniſtra  
 ret. Nā quedam ſunt que interdum  
 habēt i promptu quod volūt vt ſta  
 tum oīa videātur preparāſſe. Spūa  
 liter pater familias deus volens p  
 uidere peregrinis. s. hominibus q  
 nūmo labore laſſati querebāt refe  
 ctionē voluit beatam virginē ſpon  
 ſam ſuā eſſe. cui<sup>9</sup> ſolicitudine ecclē  
 filiis venientibus ad p̄mū diuinū  
 habundanter p̄videretur. ps. vxor  
 tua ſicut vitis habundans in circui  
 tu menſe tue zē. *Figū. gen. 18. vbi* *ſg. 18*  
*legimus qd cū tres viri veniſſent ad*  
*tabernaculum habrae ipſe vocauit*  
*vxorē ſuā dicēs. Accelera tria ſata*  
*ſimile z fac inde pulmentū qd fecit*  
*z viros illos reſecit z tres viri illi*  
*angeli erant ſed in ſpecie viri erāt*  
*viſi. Spūaliter p tres viros illos*  
*ſubaudi. tres anime rationalis vi*  
*res quibus humana natura ange*  
*lis z deo aſſimilaf. s. memoriā in*  
*telligentiā z voluntatē. vel p*  
*tres viros illos ſo triplex hominū*  
*genus ſeu tps. s. qui fuerūt in lege*  
*nature. qd fuerunt in lege moſayca*  
*z qui fuerunt in lege gratie. Nam i*  
*ſ triplici ſtatu fuerunt homines pe*  
*regriui z apparuerūt tabernaculo*  
*habrae. s. militātis ecclē licet aliq*  
*ſpiritualiter z pſonaliter. z aliqui*  
*fidei oſiderio. habraā vero pater*  
*magne familie dñs deus noſter eſt*  
*videlicet volens oībus providere*  
*de vno pane. s. de incarnato verbo*  
*dedit z idē fidei filiis in quo reſecti*



## Maria virgo

fuit antiqui et quo reficiuntur noui  
fuit unde leo papa in quodam sermone  
Ubi inquit incarnatio habuit faciem  
da quod facta et sacramentum salu-  
tis humane in nulla usque antiquitate  
cessauit. que predicauerunt apostoli  
huc annunciauunt prophete nec se-  
ro est adimpletum quod semper est credi-  
tum. nec minus adepti sunt qui in il-  
lum crediderunt promissum quam qui  
susceperunt donatum habet leo. Utigitur  
habet panis pro humano genere refici-  
dos sic fieret vocauit habebat sarza-  
r. beataque uirginem in cuius seculo utero  
ex tribus satis simile factus est pa-  
nis iste. Ber. li. i. de consideratione.  
Mulier inquit euangelica que mi-  
scuit tria sata farine fuit beata vir-  
go que in incarnatione fermento fi-  
dei sue permiscuit tria sata. i. nouum  
antiquum et eternum. scilicet animam de nouo  
creatam. Corpus de natura adam. et  
eternum de unione diuinitatis.

**S. 257**

**R**atio super gratiam mulier  
scilicet et pudorata. Eccle. 26.  
Nunc potest furor uirum ci-  
us mansuescere quam pro mulierem si  
ibi placitam. Exemplum nam. Liriferos  
fertur animal terribile ferens in fronte  
te cornu a cuius ictu nemo valet pro-  
tegi. Sed exposita coram illo puella  
virgine deponit feritatem et cadens  
coram illa obdormit in gremio eius  
Spiritaliter furor domine iusticie pro genus  
humanum terribiliter urgebat in tantum quod  
ictu illius omnes usque ad inferos transiit.  
Sed virgo humilis et mansueta inuenta est  
placata in conspectu eius. cuius amor est

raptus deposita omni feritate descendit  
in uterum eius et factus est nobis beni-  
gnus pater. Figura. hester. 2. ubi  
legimus quod asuerus dederat super  
ysrl capitale sententiam et sub pena  
mortis mandauerat nemo ad illum ne-  
cedere nisi vocatum sed tunc suasa hester  
puella decora nimis a Mardocheo  
primo suo assumpsit duabus puellis ad suum  
obsequium secum quas una sub brachijs  
sustentabat ingressa est ad regem. Que  
cum vidisset regis magnificentiam stu-  
pore ac pauore repleta cecidit in bra-  
chijs puelle predicte. Sed cum rex ei ad-  
mirabile inspicere pulchritudinem de-  
scendens de solio suo uirga quam manu  
tenebat deposuit insignum clementie  
et manibus proprijs subleuauit hester et  
portauit ipsam et ad ipsius postulatio-  
nem accessit ad domum illius et populum il-  
lius ad mortem condemnatum liberauit  
et occidit inimicum suum. Naama  
qui populum suum procurauerat mo-  
ri. Spiritualem per Asuerum qui interpretatur  
beatitudo. subaudi deum cuius cogni-  
tio est animarum felicitas hic erat  
iratus humano generi propter se-  
ditionem quam dyabolus illi con-  
sentienti impresserat et statutum erat  
omnem hominem mori. ps. Quis  
est homo qui uiuet et non videbit  
mortem aut quis eruet animam su-  
am de manu inferi. non poterat  
quis pro gratia impetranda ad ip-  
sum accedere quamuis sanctus. Je.  
Tu autem noli orare pro populo  
isto quia non exaudiam te. Sed  
inuenta est hester que interpretatur

in iij



## Maria virgo

abscondita p quā subaudi beatissi  
mam mariā que abscondita erat mū  
do. Sed multū cognita deo. vñ ysa .  
vbi textus nñ hz. Ecce vgo pcipiet  
filiū habrayca veritas hz. Ecce al  
ma cōcipiet filiū z nō. quod alma  
idē est quod virgo abscondita. hec  
igif pñsa a Mardocheo ppinquo  
suo. i. ab angelo gabriele cui virgi  
nitas candida dicitur cē propinqua  
intravit ad regē eidem loquturā p  
humani generis salute. Cum igif mi  
sterium incarnationis audiret z se  
tū magnificari cognosceret obstu  
puit z turbata ē turbatione admira  
tionis z cecidit i brachijs vñ puel  
le nñ. p duas nominatas superius  
puellas virtutē humilitatis z virtu  
tem castitatis. vtrāq; istaq; fuit i sin  
gulari vgnis obsequio. Cecidit vir  
go beata i brachijs qñ vox illa co  
lūbina suauissime intonat. d. Ecce  
ancilla dñi fiat mihi secundum ver  
bum tuū. Ad hanc igitur vocē into  
nuit de celo dñs z altissimus dedit  
vocē suā. z ait. Vulnerasti cor meū  
sponsa soror mea. vulnerasti cor  
meū in vno oculor tuor quia certe  
beata virgo l placuerit virginita  
te multū nihilominus magis fuit ac  
cepta ex eius humilitate. Descendit  
igitur rex excelsus deposita oī feri  
tate i virginitatis vterū z ex illa fa  
ctus homo liberauit populū suū p  
cutiens dyabolū qui procurauit p  
ditionē humani generis p lignū z  
ipse p lignum victus z pñtus est.  
Et nō. quod in textu sequitur. s.  
quod rex Asucrus omnes possessio

nes que fuerūt Naamā donauit he  
ster z populo suo quia ipse dei fili  
postq; percussit dyabolū eterne bea  
titudinis palatia beate virginis dedit  
z populo credentiū. Ecce quātam  
grē plenitudinē pcurauit nobis vir  
ginalis humilitas maxime quia quē  
celi z terra capere nō poterant suo  
cōtinuit vtero. vnde Aug. sup his  
nimio stupore narratus eā alogt. dr.  
Dic mihi iā; quē o sci sanctor nñ  
quō florē nūci cādoris z libū pualē  
um sine succo humane ppaginis z  
sine ymbre carnalis seminis i sinu  
ecclie germiaſti. Dic qñ mihi vñ  
ca nñ qbus manibus vel quo diuī  
nitatis articulo i vtero tuo fornat  
est filius. Cur? deus solus ē pñ. Dic  
obsecro te p illum quite talē fecit  
vt ipse fieret in te. Quid boni gusti  
q; premiū obtulisti p quas potesta  
tes ambisti quos patronos adhibui  
sti q suffragia pmissisti quo sensu vt  
qua cogitatioē ad b vt acciperes p  
uenisti vt virtus z sapientia patris  
que attingit a fine vsq; ad finē for  
titer z disponit omnia suauiter to  
tis vbiq; manens z sine vlla sin  
mutabilitate i vterū tuū veniēs ita  
castus castellum tuū ventris incole  
ret z ingrediens nō lederet z exiēs  
incolumē custodiret. Dic ergo mihi  
quomodo ad hoc peruenisti. Et illa  
queris a me qd obtuleri mueris vt  
mici nñ efficiē creatoris. Oblatio  
mea ē vgnitatis pmissio. oblatio mea  
ē hūilitas mea. Et ideo magnificat  
a ia mea dñm zē. Et sequitur quia  
resperxit nō auro eleuatam tunicam



## Maria virgo

meam nō pomposo cultu radiatis  
auri ornamentū ceruicis nice aut  
preciosorū lapidum margaritarū de  
pendentiū asperxit in auribus meis  
Sed respexit humilitatem ancille  
sue. venit enī ad humilē mansuetū  
requiescēs sup maternū spiritū hu  
milē z mansuetū. h Aug. *h 2 58 b*

Ecce nubes lucida obūbrauit  
eos Mat. 27. Naturali nu  
bes non ē lucida ppter spi  
ritudinē. vnde videmus quod ipsa  
nobis lucē sicut radios solis z lumē  
stelarum tollit. Ideo si nubes luci  
da est. hec ē supra naturā eius sicut  
apparet de nube in trāsfiguratiōe  
que fuit multū lucida vltra naturā  
nubis. Spūalr. Nulla creatura hu  
mana q̄ est de sui natura potuit ēē  
lucida z sancta ppter culpam tene  
brarum z cōdensationem peccati.  
Et cū b̄ta maria ī mūdo mūda z  
lucida appuit q̄ consuetudinē huma  
nā qz ī ipsa rex eterni trāsfigura  
tus ē z de furibūdo iudice mutat⁹  
ē ī p̄issimū patrē. Ergo nota p lu  
cida; nubem beatā virginē pp tria  
ī nube lucida repta. Nam nubes  
h; secūdere eo q̄ inducit beneficiū  
pluue sup terrā. habet estum tem  
perare quia se interponit inter nos  
z solem. z h; illuminare quia vt di  
ctum fuit supnāl r lucida ē. sic b̄ta  
maria h tria plenissime habuit. Nā  
p̄ fuit fecūditissima qz habundantiā  
pluue gratiarū fecit ī mūdo descē  
dere. ps. Descēdit sicut pluuia ī ve  
lus. z tempat nobis estū diuine in  
ficiē cū peccamus quia se interpo

nit iter nos z deū p cura delictorū  
nr̄or. Casiodorus ī quodā libello.  
Tu ingt afflictiū medica singul⁹ q̄  
tuo nō egeat munere cū cibus pec  
care cōe. h; ī sua luce ducere. aut  
reuocare errātes ad terminū. Ber.  
2. fmo. virgo regia ipsa via p quā  
saluator venit pcedēs d̄ ipsi vtero  
tāquā sp̄s d̄ thalamo suo. z sedit  
p te accessum habemus ad filiū. O  
b̄dicta unūtrix gr̄e. genitrix vite  
salutis nr̄e. Figu. exo. 14. vbi nubes  
ignea dicebat filios ysr̄ael p deser  
tū versus terrā p̄missiōis que ip̄os  
p̄tegebat ē ab estibus solis pduxit  
ad petrā oreb vbi scitientib⁹ deta  
est aqua latissima. Spūalr p hāc nu  
bem subaudi virginē gl̄iosā; vt di  
ctū ē que illa supius. tria dicta nob̄  
habūdāter p̄bet vt oīs natio b̄nifi  
cio eius gaudeat. Ber. fmo. 2. Ad  
beatā virginē sicut ad remediū. sic  
ad archanū dei. sicut ad rex cām.  
sicut ad negotiū seculorū respiciūt  
q̄ ī celo sunt. Et qm purgatorio ha  
bitant. Et q̄ p̄cesserūt. z nos qui  
p̄ntes sum⁹ z q̄ sequūtur z nati na  
torū. Et q̄ nascētur ab ill. Illi q̄ sūt  
ī celo vt restaurētur z q̄ ī purgato  
rio vt eripiant. q̄ p̄cesserūt vt pphe  
te fideles īueniātur. Et q̄ sequūtur vt  
glorificentur. *h 2 59*

E dimittes legem matris  
nue puer. Nulla res ē adeo  
difficilis quā nō tempet nr̄  
n̄ amor. Exēplū habem⁹ ī natura.  
Ballina enī cū sit aīal infirmū z de  
bile pro liberatione pulorū agredit⁹  
fortiorē se. vt canē zc. Et pro edu

iii



## Maria virgo

atione pulorū suoz multa solitu-  
dine laborat. h̄ pro tāto dictum sit  
ad ostendēdu z matrē omni feruen-  
ti affectu filios diligere. Spūaliter  
peccator ē in presenti vita omni cō-  
seilio destitutus pp peccatū nisi con-  
seilio virginis matris marie q̄ sui  
gulari p̄rogatiua d̄r aduocata pec-  
catorū. Et mater .h̄. n. oī solitudie  
se iterponit pro filiis suis cōtra for-  
tiores se nō dico p̄tra .s. p̄tradicen-  
dos; dico qd cū peccator ex culpa  
meretur mortē ipsa totis viribus  
uadit xpm dēibus z suffragijs z p  
peccatore itercedit q̄ istius matris  
cōseilio acquiescat. de odio so redit  
eaz z gratū. *Figū. gen. 17. vbi le-*  
*gimus qd cū rebecca mater iacob*  
*cupiēs ipsū; Jacob benedictionem*  
*p̄iogeniti obtinere vocauit illum*  
*ad se dicēs. Audi cōsiliū meū; fili*  
*mi. vade z porta mihi duos edos*  
*z coquaz illos. put scio patrē tuū;*  
*libenter vesci z dabis illi comede*  
*re vt benedicat tibi anteq̄ moriā*  
*Et respōdit Jacob. Quis sum lenis*  
*z frater meus p̄iogenitus cuius ē*  
*benedictio est pillosus timeo ne pu*  
*tans me illum a me velle illudere*  
*loco benedictionis maledictionem*  
*recipiaz. Ad quem illa. Super me*  
*sit illa maledictio fili mi. Obediunt*  
*ergo Jacob. z illa edi pelle iposita*  
*colo z manibus Jacob misit illum*  
*cpulis paratis ad patrē qui ipm*  
*p̄iogenitum esse putās eo quod ve*  
*stibus p̄iogeniti tegebatur be*  
*nedit illi benedictiōe p̄iogeniti.*  
*Et cōstituit eū dñm domus sue ve*

ritamē cū Jacob loq̄ret ait Isaac  
p̄r ei. vox quidē vox iacob ē. s; ma-  
n̄ sunt esau. Spūaliter. Rebecca  
i tēpore que multū accepit. z bñ  
denotat beatā virginē mariā q̄ ce-  
teris creaturis sup̄habundauit in  
gratijs. puer. Multe filie cōgrega-  
uerūt diuitias; tu supergressa es  
vniuersas. Per Isaac patrē. Ja-  
cob qui interpretat̄ risus subaudi  
xpm qui ē distributor z dispēsator  
atq; dominator. p̄iogeniture cele-  
stis z sup̄ne hereditatis. Sed nō.  
qd h̄ hereditas debet iustis z san-  
ctis. ps. Inuocēs manibus z man-  
do corde qui nō accepit i vanū ma-  
nū suā; nec iurauit i dolo primo  
suo. hic accipiet benedictionē a do-  
mino. Talē ergo facit dñs p̄iogeni-  
ture heredem. ps. Ego p̄iogeni-  
tū ponā illum zc. Per Jacob lenē;  
sine pillis subaudi h̄ peccatorē me-  
ritis z virtutibus spoliātū. Igit̄ h̄  
pijsima mater cupiēs peccatorē p̄  
ua p̄iā ducere ad grāz ad celestē  
obtinēdā; hereditatē eum ad se vo-  
cat. d. Audi cōsiliū meū fili mi. ps.  
Venite z audite me. timorē dñi do-  
cebo vos. porta inquit mihi duos  
edos. s. cōtritiōē z confessionē z ca-  
ritatis mee igne decoquā sapidoq;  
nō lacte xpi appetitu satisfaciā. Il-  
los patrī tuo dabis vt tibi indulge-  
at anteq̄ moriāris. S; r̄ndit pecca-  
tor. vide qz lenis sū; sine meritis si-  
ne virtutib; sine satisfactiōe nil bo-  
ni feci cognosce me nō esse p̄ioge-  
nitū; i. iustū. sed peccatorē z ipiū;  
s; p̄fortat ip̄; misericordie mater. Et



## Maria virgo

hic peccator virginis p̄sidio confor-  
tatus corde cōstrict⁹ p̄git ad confes-  
sionē. ⁊ tangit cū xp̄s manu cōfes-  
sionē. ⁊ odo rat vestium p̄iogeni-  
ti suauitatē. s. cor cōstrictū ⁊ hūilia-  
tū. Et dicit. Vox gde; vox iacob ē  
ne si dicat. vox peccatorū tuorū qui e-  
clamat p̄tra te. est vox iudicandi ⁊  
cōdenmādi. s; man⁹. i. affectiōes  
plenitudinis tue te p̄iogenitū; effe-  
cerūt. ⁊ nō recognoscit ip̄m esse ia-  
cob. qz i quacūq; peccator hora  
peccata sua gemit pater iste pecca-  
torū illorū nō recordat amplī⁹ ⁊ bñ  
dicit illi i p̄senti grā tribuit. ⁊  
gloriā i futuro. Ergo optimus cōsi-  
liū ē talis matris quesitio nōit pec-  
catores ad xp̄i misericordiā p̄uoca-  
re. Ber. i quodā ser. Si iquit ad dī  
maiestatē nō audes accedere non li-  
queas sicut cera a facie ignis.  
Vade ad matrē misericordie. ⁊ ostē-  
de sibi tua v̄lnera ⁊ ipsa p̄ te ostē-  
det pectus ⁊ vbera filio ⁊ filius  
ostēdet patri lat⁹ ⁊ v̄lnera. Pater  
nō negabit filio postulanti. Filius  
nō negabit matri i terpellāti. mater  
non negabit peccatori ploranti. h  
Ber. *74 260* k

⁊ gito suo scribebat i terra  
Jo. 3. Ad actū scribēdi re-  
quirunt h. p̄scriptor instru-  
mētū quo scribit. tinctura ⁊ mate-  
ria i qua scribat. Et tunc pōt fieri  
scriptio ⁊ illā exponere legēdā his  
qui legere nōuerūt. Spūalr hēc cō-  
tinuāt i liberatione illi⁹ deprehēse  
⁊ i liberatione nature hūane i p̄cō

lapse qz fuit ibi digit⁹ dei. s. spūsa-  
ctus. fuit ibi tictura. i. sāguinis xp̄i  
fuit ibi materia i qua scriberet tā-  
q; i lib. i. beata virgo maria. Nam  
ipsa fuit i qua p̄i⁹ p̄phete depixe-  
rūt passionē xp̄i. Et postmodū tem-  
poris p̄cessu sāguis xp̄i fuit aspsa  
⁊ deirco ip̄a obtinuit. ⁊. spūsancti  
dona vt glibet ēt possit legere quā-  
tā fuerit passus passionē. Et q; ma-  
gnā nobis iulerit misericordie lar-  
gitatē. Figu. leuit. 4. vbi legim⁹ qz  
moy. septies aspsit altare propi-  
ciatorij qd erat in tabernaculo sāgu-  
ne vituli digito suo. vt p̄ b̄ acceden-  
tes ad tabernaculū remissionē pec-  
catorū iuxurēt. ⁊ de⁹ p̄piciaret ill⁹.  
Spūalr p̄ b̄ altare ad qd sūm⁹ sa-  
cerdos sol⁹ accedebat s̄baudi bea-  
tā virginē ad quā sūmus sacerdos  
noster. s. dei fili⁹ sol⁹ descendit vt  
ibi cōficeret hostiā quā p̄ nobis im-  
molaret. Aspsit septies sāguis oc-  
cisi vituli qz septies p̄cūsa ē gladio  
passiōis redēptorū sūri ⁊ filij ip̄i⁹.  
p̄ a simeone qñ audiuit. Et tuā ip̄i⁹  
aia; p̄trāsibit gladi⁹. scōdo qñ audi-  
uit ip̄; tota nocte flagelari i domo  
cayp̄he. tertio qñ ip̄; vidit castiga-  
ri i p̄torio pilati. quarto qñ audiuit  
ip̄; ad crucē p̄dēnari. quinto qñ vidit  
illi crucē ip̄oni sup̄ hūerū. sexto  
qñ vidit ip̄sum in crucē poni. ⁊ ma-  
nus ⁊ pedes ip̄ius p̄figi ⁊ caput ei⁹  
corona spinea coronari ⁊ etiā acce-  
to felle mistopotari. vltimo quādo  
vidit latus apiri. Ista oīa p̄cūserūt  
cor virginis ex quo patiebāt cor vir-  
ginis vt caro xp̄i. vnde. Jero. i qdā

Leni 4



## Maria virgo

ser. Quot i quāt leſiones in corpore  
xpi tot vlnera i corde nris. Quot  
ſpuepōgētes. quot clau pforantes  
quot ictus carne; rūpentes. tot ſa  
gitteꝝ oculos intrātes ⁊ tot cor ⁊  
aiam marie virginis vulnerantes  
vt ipſa dicat nō peccaui ⁊ i amari  
tudinibꝝ morat oculꝝ meus. Ergo  
beata virgo altare ē i cuius corde  
occiſus vitulus ſacrificij ⁊ ſangui  
ne illꝝ aia eius ſepties ē aſperſa.  
Iō ipſa facta ē liber federis i qua  
ſcripſit ſpūſanctꝝ. ⁊. dona ſpūalia  
pꝛe oībus habūdātius vt cupiētes  
deu; repropiciari ſibi accedant ad  
ipſa; ⁊ iueniēt magne miſericordie  
copiā. Ber. i ſer. Quis miſericor  
die tue o benedicta lōgitudinem la  
titudinē profunditatē atq; ſublimi  
tatē queat inueſtigare. Nā lōgitud  
eius vſq; ad nouiſimū diē inuocan  
tibus eā ſubuenit vniuerſis. latitu  
do eiꝝ replet orbē terrarū. ſublimi  
tas eius ſupꝛe ciuitatis iuenit re  
ſtaurationē. Et pꝛfundū eius miſeri  
cordie ſedētibꝝ i tenebris ⁊ vmbꝛa  
mortis redēptiōe; obtinuit. h. ber.

*L. ſy 261*

Boſum lux mundi. Jo. 8.

**e** Lēpore caliginis nequit in  
ueniri ō ſacili res que ceci  
dit iter ſordes niſi apꝛehenſo lumi  
ne pꝛquirat locꝝ ille i quē digno ſci  
tur cecidiſſe. Spūalꝝ hūana natu  
ra pꝛcepta pꝛmoꝝ parētū cuſtodia;  
cecidit iter ſordes peccati ⁊ culpe  
ſine oīꝝ releuatiōis ſpe qꝫ ē de ſe. ps  
Infixꝝ ſu; i limo pꝛfundi ⁊ nō ē ſub  
ſtātia. Sed veniēs virgo beata ac

cēſo lumine diuino ſcrutata hāc re;  
pꝛditā ⁊ iuentā poſuit i loco debito  
qꝫ ipſa; copulaunt ordinibꝝ angelo  
rū. ſig. luce. 15. vbi dñs i parabola  
lis loquēs dixit dragmā vnā pꝛditā  
ſuiſſe ex. x. Et mulier accēſa lucer  
na reuoluit totā domū ⁊ iuētā; cū  
alijs. 9. poſuit vocās pꝛucinos di  
cens cōgratulamini mihi. ⁊c. Spi  
ritualꝝ. x. dragme ſunt dece; crea  
turaz genera rōnalium. ſ. 9. ange  
loꝝ ordines. ⁊. x. eſt natura hūana.  
Ex oībus. n. illis celi pulchritudo  
cōſiſtit. Nā denarius numerꝝ ē cō  
plectiſſimꝝ. S; qꝫ ex culpa pꝛmoꝝ  
parētū; vt dictū ē. hūana natura  
que. x. dragma dicitꝝ. cecidit ō ma  
nu inoꝛētie ⁊ imerſa; in ſordibus  
nō erat qui i de poſſet ea; eripere.  
Et hec totū vniuerſū; erat turbatū  
Sed tūc ſubuentrix illa mulier ſan  
cta ⁊ pudica ipleuit lucernā. i. men  
tē ſuā oleo humilitatis i quā mox lu  
men diuine maiestatis deſcēdit. Et  
hec mulier totā reuoluit domū; qꝫ  
ipſa; naturā; quodā mō mutauit to  
ta; vt ipſa fieret mater virginita  
tis. pudicitia nō amitteret. Exiit igit  
tur hanc dragmā de ſordibꝝ ⁊ ea;  
cōiunxit. 9. angeloz ordinibꝝ. quo  
facto vocat oēs aīas ſaluādoꝝ. d.  
venite ad me oēs qui cōcupiſcitis  
me delicijs meis adimplemini. P;  
igitur qꝫ ſublimiter. Et ſupꝛa nām  
beatiffima virgo maria circa natu  
re hūane ſalutē opata ē. vnde Jo.  
i ſer. aſſumptiōis eiꝝ. Qui natura  
ingit nō habuit vſus nesciunt. Igno  
rauit rō mens non caput humana.

*Luc 15*



## Maria virgo

pauet celus; stupet terra creatura  
celestis mirat. hoc totū p gabrielē  
marie diuinitus nunciat et p xpm  
impletur. *fig 262*

Um lucē habetis credite i  
o lucē. Jo. 12. Finito cōpleto  
rio i ecclesia extinguunt oīa  
luminaria crecepta lāpadē que sem  
per stat coram altari maiori que p  
tāto ibidē ardere pmttitur qz cor  
pus domini semper manet ibi. Et  
cū ctiam sacrista aut alius noctis  
tēpore aliquo supueniēte casu indi  
get lumine pgit ad lampadē illam  
lumine alibi nō luento qz illa semp  
ardet. Spūaliter tēpore quo myste  
riū dominice passionis cōsumabatur  
oēs fidei lumen quodāmodo fuit ex  
tinctum qm omnes eo relicto fugie  
rūt. Sed vna lāpastm accensa re  
māsit. s. beata virgo maria in qua  
semp fidei lumē luxit cū h ardens  
i ipsa vere caritatis ignis et h ste  
tit iuxta altare. i. iuxta crucē in qua  
pendebat corp⁹ xpi. Jo. 19. Stabat  
iuxta crucē yesu mater ei⁹. In cui⁹  
signū tribus noctibus maioris bed  
domode et tenebre sunt omnia lu  
minaria extinguunt vno excepto q  
latet sub altari. Nam fugienti  
bus discipulis virgo maria sub  
cruce remansit mente et corde cū  
filio crucifixa s; corpore iuxta cru  
cē semina iaccret. Nō defecit ne  
qz deficit aliquādo lumē illius qm  
oēs put tēpore noctis. i. cū nebula  
temptationis vrget et caligo culpe  
grauat lucē eius gratie iueniūt pa  
ratā. puer. 31. Nō extinguetur lucer

na illi⁹ i nocte. *Fig. exo. 27. vbi le*  
gim⁹ qd i tēplo lucerna semp arde  
bat et nunq; d; extingui. Spūaliter  
beata virgo hec lucerna ē q nō ex  
tinguit s; cōseruat lumine diuine  
grē p bendo oib⁹ viatorib⁹ vñ va  
leant viā salutis videre nec ē tam  
cec⁹ cū lumē illud rectitudinē vie  
nō ostēdat. ps. In lumē tuo vide  
bim⁹ lumē. Jo Ber. i quodā ser. il  
le sol⁹ O virgo beata tuas laudes  
sileat qui tefidei iuocatā senserit  
vniq; i suis necessitatib⁹ defuisse et  
qd nū ū si aduocata adest. que ē  
nō vocata presto ē. *fig 263*

Ita mater vnicū diligit fi  
liū. sic te diligebā filiū. et

*R. 1.* Lātis ē amor matris  
erga filiū q; nunq; faciat fere ocu  
li visione. et dū filius abest a mīre  
de illo semp sollicita cogitat vt vix  
possit anim⁹ ab huiusmōi cogitatio  
ne gescer. Spūalr iter oēs matres  
que vniq; ppiū; filiū dilexerunt.  
virgo beata plus dilexit xpm. Lūz  
qz solus sibi erat fili⁹. tū etiā quia  
sciebat illū esse deū; et hūam gene  
ris redēptorē. Lū ē qz ipsa fuit ple  
na pfectissima caritate. Lūcluditur  
igitur ex pdictis beatā virginē xpz  
dilexisse plus omni matre. Jo cum  
ipsetēpore sine passionis ab ea sepa  
ratus ē multos passa ē dolores nī  
tosq; emisit gemit⁹ et multas effu  
dit lachrymas atq; his occupatā  
grandi affectu expectauit resurre  
ctionis diē in quo qdē die viso fi  
lio a mortuis resurgēte vt pie ere  
dēdū est summiū recepit gaudiū. *Fig*



## Maria virgo

*Tob. x.*

*Tub. x.*

gura Tob. x. vbi legimus q̄ misso  
tobia puero a p̄re cū cyrographo i  
rages ciuitatē medoz p̄recuperan  
dis. x. talētis argēteis angelosocia  
to qui patri spopōdit illū reducere  
tēpore determinato atq; a p̄re p̄resi  
xo mater ei⁹ lachrymabat iterum  
irremediabili p̄cussa dolore z dice  
bat. vt qd te nullius p̄regrinari  
baculū senectutis nostre . p̄gebat  
enī oī die ad loca. vñ filiū sperabat  
aduētū seu reditū. Et vna diez sic  
faciēte aspexit z vidit familiā z di  
uitias illū p̄cedētes. Et sic post la  
chrymas multosq; plorat⁹ conse  
quita ē grādez letitiā ita vt maior  
esset gaudium q̄ prius erat dolor.  
Sp̄iāl̄r. Per tobiā filiū tobie sbau  
di xp̄i filiū dei. z filiū virginis be  
nedicte. Igit̄ iste dei fili⁹ missus ē  
a p̄re accepto cyrographo nostre  
mortalitatis z soluto debito nostre  
mortalitatis. Descēdit ad iferos. z  
ide. x. talēta. i. hūanū genus q̄ ad  
saluādos educens redijt. Et nō. q̄  
denari⁹ numer⁹ notat hūanū gen⁹  
cū ordinib⁹ angeloz copulādūz vt  
supius dictū fuit. Item p̄ tobiā z  
angelū simul sociatos p̄grue potes  
itelligere hūanitatē xp̄i verbo asso  
ciatā i vno supposito. Descēdet er  
go dei fili⁹ seu xp̄i i rages ciuitatē  
p̄ solutōe debiti hūane nature cor  
rupte q̄n ipse p̄ lignū p̄soluit z in li  
gno nostrū exterminauit peccatūz  
quo dyabol⁹ sub cyrographo snie  
diuine oēs v̄ictos tenebat vicit ex  
pugnatorē i ligno q̄ miserū homi  
nē i ligno expugnauerat z qui expu

gnatū detinebat captiū. vñ Ber.  
i suis meditaciōibus desperare vti  
q; potuissē p̄ nimia peccata mea  
nisi qz verbū tuū dñe. verbū caro  
factū ē z habitauit i nobis. Ille. n.  
factus ē obediēs vsq; ad mortem.  
mortē at crucis. tulit cyrographū  
n̄rōz peccatorz z illud affigēs cru  
ci peccatū crucifixit z mortē. Igit̄  
cū ista xp̄s p̄tractaret post mortem  
virgo maria multis p̄fusa lachry  
mis multis que occupata gemitib⁹  
numerabat dies rōnis ipsi⁹ z ibat  
festinanter ad loca frequēter illa  
visitās vñ filiū sperabat aduētūz qz  
sacrā scripturā meditabat assidue  
q̄ de xp̄i resurrexiōe sp̄ritu p̄feti  
co loquebat. Et cū iā ad terminūz  
resurrexiōis p̄fixū z determinatū  
esset puenta deuoti⁹ atq; frequen  
ti⁹ lachrymabat i seipsa dicens.  
Quis iudicabit mihi quē diligēt aīa  
mea vbi cubat z vbi gescit. queso  
nūciate illi quomā dolore lāguco.  
Qd te nullū p̄grinari solaciū  
aīe mee. Reuertere dulcis mi. dul  
cescat amaritudo doloris mei a do  
mino. Excit gladi⁹ q̄ pertransiuit  
aīam matris tue. Redde mihi leti  
ciā presentie tue. ostēde mihi faciē  
tuā. sonet vox tua i aurib⁹ meis.  
O spes mea z vita mea videā te z  
suffic mihi. Cū itra se vgo btissima  
p̄tractaret. Ecce angeloz mltitudo  
ecce xp̄i familia ipsuz p̄cedēs q̄ i au  
re virginis talē salutationē p̄misse  
Regia celiletare alleluia. qz quem  
meruisti xp̄s portare alleluia. resur  
rexit sicut dixit alleluia. h̄ igit̄ aīi.



## Maria virgo

ab angelis cōdita credis. Quod at  
ulterius aditū ē. s. ora p nobis rē.  
factū ē ab ecclesia. Igitur leuans  
oculos et aspiciens virgo vidit xpm  
vngentū suū venientē inter aues  
celi qui sequentes salutationē ei cō  
tulit. di. et sunt verba anselmi. O i  
gt vginū virgo singularis. rosa ce  
lice amenitatis. plucidū sidus inter  
primeas lucernas diuinū luminis  
susceptū vas ī tuo iesu p oib⁹ gau  
de gaudio magno. qz quē dēū et ho  
minē pepisti et ppijs vberib⁹ enu  
tristi. vidisti ī cruce pēdentē. vide  
bis ī celo regnatē. videbis oēm  
altitudinē celestīū terrestīū et infer  
noꝝ inclinatā eius maiestati. Et vi  
debis oē robur inimicōꝝ aterritus.  
post hec aut verba tā melisima. bea  
ta virgo humili voce et solita ait.  
Benedictus qui venit ī nomīe dñi  
Et cadēs ī faciē suā adorant illum  
di. Et nūc dñs suscipe preces ancil  
le tue. et psta. vsqz quis ad me quā  
uis peccator accesserit corde cōtri  
cto tuā indulgētiā petiturus illaz  
habūdāter ipetrasse se noscat et  
calidi hostis insidias ī huius vite  
exitu securus ptranscat. Et ait ad  
ipsam dñs. O itemerata et ineter  
nus benedicta quāta ē tua caritas  
quāta ē tua benignitas. Tu gloria  
yerusalē ī leticia ysrael. Tu hono  
rificētia populi dei. Esto mater mi  
sericordie et peccatoꝝ aduocata vt  
oēs gaudeāt ad te. cōsolentur p te.  
Et sic beata vgo ex tūc facta ē ad  
uocata nra. Jo Ber. ī ser. maria oī  
bus oīa facta ē Caritati debitrice  
fecit se misericordie suū agunt vt

ō plēitudie eius accipiāt vniuersi  
Lapsum redēptionē. eger curatio  
nē. tristis cōsolationē. peccatoꝝ ve  
niā. iustus grāz. angeli leticiā. fili⁹  
dei carnis hūane substātiā. deniqz  
tota trinitas gloriā. vt nō sit qui se  
abscondat a caritate eius. h. Ber.  
Subaudi prudēs lector me nō asse  
rere seu assertiue pmissa ī figura p  
cedēti dicere ē tñ qdā plectra adap  
tatio q si p dīcāda sit legētiū discre  
tionem relinquo. puto tñ pie credēdū  
esse dñm matrē ppiā que tāta pas  
sa est p xpi passiōe penā ī sin resur  
rectiōe vt ceteros honorasse. O

h. 26. Leuauerūt archā ī sblime.

e gen. 7. Prudens mercator

omnes suas merces cogno  
scēs pēciosas tractat pri⁹ d loco cō  
gruēti. Spūali. Lognoiscens deifi  
li⁹ mīrez mariā vginē gloriōsā eius  
eē iter oēs creaturas speciosas pri⁹  
voluit illi locū pparare speciosum  
et amēnū ī q ipa sublimaret et post  
modū cū celesti collegio descēdere  
ad ipa; sumēdā. Sig. vbi legimus  
dō regē tabernaculū fecisse iuxta  
domū suā p reponēda archa fede  
ris descēdit ī pecū electis suis ysrēl  
et tulerūt archā d domo ammadab  
q erat ī gabaā et posuerūt eā super  
plaustrū nouū. quā cū oza tetigissz  
pauis⁹ ē a dño. dñm portauerūt ar  
chā ī locū suū dō pcedēte cū citara  
cū cātorib⁹ electis ex ysrēl. Spi. sū  
audi p archā federis beatam virgī  
nem que tali federe ordinata est.  
vt videlicz repleta sit gratia et glo  
ria a deo Et nos per ipsam gratia  
repleamur. Istud est igit fedus vt

27. 6.



## Maria virgo

ppnes saluatore cōceperit. Et p ip  
 su; nobis ppiciationē procurant.  
 vnde aug. i quodā ser. vt. n. ad te  
 gratia plena loquar ex gratia te o  
 bes. O pijsima peccatorib⁹ gratio  
 sa cui nimirū peccatorū restauratio  
 tate sublimitatis existit cā. Mira  
 loquar. O dñā s; si sic ē multū; au  
 deo. multū gaudeo. Nos. n. tibi te  
 q; nobis necessitudo mira cōfede  
 rat. s. vt p nobis habeas eē q es  
 nos. n. p te id qd sum⁹. Si. n. nulla  
 nra pcessisset trāsgressio nō foret se  
 quita nra redēptio. z si necessariū n  
 fuisset nos redimi. necessariū; non  
 erat te parere redēptorē; p dō er  
 go subaudi xpm q tabernaculū. i.  
 locū sublimē in celis beate virgini  
 sup angelos iuxta celsitudinem sue  
 maiestatis parauit. veniēs igit in  
 die assūptionis cū electis suis ysra  
 el. i. cū ordinib⁹ sanctorū angelorū.  
 Et recepit beatā archam de domo  
 ammadab giterptat ppls. Babaa  
 vero iterptat valis qz eduxit eā  
 d populo mōtaliū. E o hac lachry  
 marū vale sed in plaustro posito  
 ei⁹ sacrosancto corpore pensus est  
 oza. i. iudex q illud tāgere atempta  
 uit pcedebat aut dō cū cantorib⁹  
 i. cū angelis sequētib⁹ apostolis.  
 Et nō q pplaustri nouū i q sint ar  
 cha posita. corp⁹ virginis gloriose  
 resuscitatū z glorificatū intelligitur  
 cui reddita ē aia vt tota i sublimi  
 gloria collocaret sicut pie credit su  
 per choros angelorū ad celestia re  
 gna vnde nobis grāstribuit habū  
 danti⁹. vñ aug. iser. supradicto.

Ad hāc vsq; gloriā tu gloriofa pro  
 uocata es vt supno regi hereas su  
 peri⁹ i supnis q i angelicā trāsies  
 dignitate; vsq; ad supni regis es  
 sublimata cōsensu; Ubi. n. posuit  
 idē fili⁹ tu⁹ rex qd ex te sumpsit ibi  
 posuit z te reginā de qua sumpsit  
 nec. n. sanctū ē alibi te eē q vbi ē il  
 lud q a te gēitū ē. hīc nos pre here  
 ditari⁹ misericordiā nusi. i. grati gra  
 tia; veniā peccatores. sublimia ifi  
 mi. celestiaterezeni. deū hoies. mor  
 tales vitā z priā; pegrinū. p

h. 265 Escēdit ros pariter z man  
 na. Nume. xi. Tēpore vñ  
 qñ philomēna cātāt ros tē  
 icipit descēdere z cāpi germinare  
 qz ymber habijt z recessit. Spūa  
 liter mūd⁹ diu fuerat pūatus grā  
 dei. roze pp hyemis prioz parēū  
 peccata agri. p phibiti sicut celi ne  
 darēt roze. s; cātante celesti philo  
 mena. s. gabriele archāgelo illud  
 dulce cātici i aures virginis. Ave  
 grā plena. zc. Descēdit ros d celo  
 s. dei fili⁹ i vterz virginalē z cū co  
 dulcedo bñdictiōis z grē z cessauit  
 gelu amaritudinis z doloris. Fig. Jud. 6  
 Judi. 6. vbi legim⁹ dñm dedisse si  
 gnū gedeon vt liberarēt filij ysael  
 d mātū madiā p hūc modū. s. q ipe  
 gedeon velū i area poneret. Et ibi  
 rostriū descēderet nulla pre terze  
 roze pfusa q sic postmodū factū ē.  
 Et sic pūso madiā genit ysrl mul  
 torpe. Spūalr istd fuit signū qd ge  
 n⁹ hūanū petebat a dō. ps. Fac mie  
 cū signū i bonū ddit dñs signū d ro  
 re celi qd dscēderet i vginē gloriofā



## Maria virgo

ysa. 78. Propterea dabit vobis dominus signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium. etc. Quod signum; recognoscens dauid ait. descendet sicut ros in velum. Nam ipsa virgo beata fuit velum quo celestis agnus coopatus est. Ipsa igitur sola fuit in qua ros descendit quia quae celi et terra capere non poterat suo gremio protulit. Ber. i. ser. O veter capax celi diffusior teris latior elementis quillu potius re valuit qui tribus digitis molenter re appetit. Nam in hoc benedicto signo percussus est mada huius dyabolus liberati sunt filii israel. i. fideles et longa. i. eterna reges danda est illis in gloria cum angelis dei. Ber. i. ser. Exhauit te beata dicit omnes generationes quia oibus generationibus vitam et gloriam inuenisti. In te. n. angeli letitiam. iusti gratiam peccatores veniam inueniunt in eternum. Merito ergo in te respiciunt oculi creature totius et in te et de te et propter te benigna manus omnipotentis quicquid creauit et recreauit. *ps. 266*

Condes eos in abscondito a facie tue. ps. 139. paucos vi des pulos suos non assumilia ri. numquam eos odit. Et nisi non eos absconderet. occideret eos statim. sed facie illa ducit eos clam in abscondito. Et occulte nutrit eos quousque creuerit plume eorum et patrum assumiliaf quos tunc pater inueniens videt libenter. Spualiter. Aspicies diuina iusticia peccatores dissimiles christo odit eos quare eos perdere. sed peccatorum misericordia et eorum aduocata. s. ergo benedicta eos

sub alis misericordie sue protegit et abscondit quousque reuocet eos a peccatis facietque similes christo patri suo in virtutibus et bonis operibus. *Fig. 3. 18. 29.* *3 18 29* Vbi legimus quod ionatas et achimaas fugientes a facie Absalon qui querebat eos occidere. mulier quidam illorum misericordia eos abscondit in puteo expandens velum super eos putei ubi latuerunt quousque fuit Absalon abierunt. et sic per mulierem illam liberati sunt a morte. Spiritualliter. Ionatas interpretatur columba et denotat animam humanam quam per cado rem ymaginis dei christus vocat colubam. Cant. 2. Veni columba mea. etc. Achimaas interpretatur mediator fratris et denotat humanum corpus quod multo tiens spiritui meritis. per mediacem filium hominum in statueris. Non. quia per filios hominum potest humana corpora notari quia homo dicitur ab humo quod est terra. per hos ergo duos notat animam et corpus quos culpa reddet domino odiosos. Iam statim iuxta vindictam dominus illos persequetur ad damnationem. Sed mater benigna illos protegens abscondit in suis sacratissimis precibus et meritis ne peris ira eos feriat et paulatim eos de vicis ad virtutes deducit quousque ad perfectum bonorum operum perueniant. Et tunc eos alacriter persequetur patri. Ecce quia pia et benigna misericordia est ista. Iam ad gratiarum actiones et beneficium omniosum indigimus quia si tamen nobis sed totum mundo inuenit misericordiam. Aug. o beata ergo maria quae tibi valeat digne in ra gratiarum et laudum precum impendere quae in glori tuo merito mundo succurristi perditio quas tibi laudes fragilitas humani generis persoluet que solo tuo



Feb 267

水

C

In p<sup>re</sup>sentib<sup>us</sup> v<sup>er</sup>o

၆၈၈

268

Ronus eius sicut dies celi

1

3 2 x



## Misericordia

15  
 Virginem gloriosam de eboze per  
 candidam virginitatem deauratā  
 per pfectissimā caritatē. 6. gradus i  
 feriores illa sunt. 6. scōrum genera  
 sup quos sublimata sedet. scilicet angeli  
 prophete et patriarche apostoli mar  
 tyres et pfectores et vrgines sumitas  
 huius troni pro tanto dicūt rotunda  
 Quia rotunditas i figura pfectionē  
 denotat eo quod sit capaxior oibus  
 figuris. Nam sublimitas genitricis  
 xpi oibus dicūt eē latior et pfectior.  
 Nam est ipsa cum cherubin sapiētissi  
 ma cū seraphin ardētissima etc. qz  
 quēcūq; pfectio i oibus repitur sū  
 ctis gl'ie et sanctitatis procūldubio  
 puto repiri in sancti scōrū nre que  
 exaltata est sup choros angelorū ad  
 celestia regna. unde paulus dyaco  
 nus i fmdē bte virginitis. Nec iquit  
 mirū admirabilis virgo pctorū celsi  
 tudinē trāscēdat mortaliū. Cū i hac  
 parte ēt excellat beatorū meritū an  
 gelorū. Due manū tenēt ipam. scilicet due  
 nature xpi. scilicet humanitas et diuinitas  
 duo leones iux ipam qz ad custodiā  
 extrahētes et ab heresibz custodien  
 tes sūt duo testā sicut pz d ysa. et lu  
 ca. 12. leōculi sūt. 12. articuli fidei q  
 hūit sp et tenuit. In hoc trono sedēs  
 verus salomon rex pacificus pbet  
 se populo fidelīū benignū atq; ele  
 mentē et oibz psto ē. ad hūc tronū  
 accedētibz imēsa dona largiri vn  
 de. Anselm⁹ i suis meditatioibz bte  
 virgini. d hoc bñficio pstito generi  
 humāo grāz actiōes referens ait.  
 Tu dñā porta vite Janua salutis.  
 aditus recuperatiōis aula vniuersal

pietatis. cā general' recōciliatiōis  
 vas et templū vite et salutis vniuer  
 sorū. Tu ostēdisti mūdo dñm et teuz  
 suū quē prius nesciebat visibil' exi  
 buisti mūdo creatore suū quē prius  
 nō videbat. Tu genuisti mūdo re  
 stauratiōē qua pditus indigebat.  
 Tu pepisti mūdo recōciliatore quē  
 reus nō hēbat p fecūditatem tuam  
 peccator mūdos ē iustificatus exul  
 educt⁹. Celū. sydera. terra flumina.  
 dies nox et quēcūq; potestati huma  
 ne vlt' vtilitati sūt obnoxia. Et amul  
 sum decus sese gratulatur dñā per  
 te quodā mō resuscitata et noua qua  
 dam ineffabili grā totata. h. ansel.

Misericordia. *hy 269 A*

f  
 filij alicui mētiti sunt mihi  
 ps. Videmus quod interdū  
 subponūtur galie cū anate  
 que fouēs pulcos inde natos ppricos  
 putās magna gubernat sollicitudinē.  
 sed inuenta aqua pulli anate pro  
 pria natura inclinati relinquunt gal  
 linam et intrant aquā. Gallina vō  
 p litus v adens eos cupit reuocare  
 ab aquis. vociferatur post eos. sed  
 sequi illam renūnt eo quod magis  
 diligunt aquam. Spūaliter decus fo  
 uet oēs sua grata habūdantiā. non  
 cognoscūtur peccatores futuri quo  
 vsq; pueniant ad discretiōis tēpus  
 Sed tunc apparet qui sunt filij dei  
 et filij mūdi quia qui de mūdo sunt  
 inuentis aquis fluxibilibus terrena  
 rum delectatiōnū relinquunt deum  
 et se immergunt in illis. Et nibilo  
 minus xps de litore sacre scripture  
 iuitur de huiusmōi aquis educere



## Misericordia

ne ibi submergatur p mittens eis  
estimabilia bona. Sed potius vana  
diligentes q̄ certa z secura xpi.  
ei uocationes negligunt. vnde ipse  
Mat. 23. illis loquitur. di. quoties  
volui te pgregare sicut galia pgre  
gat pulos suos sub alis. z noluiti.  
Demū vidēs de'cos nō velle reddi  
re eos p mittit i ppijs peccatis ite  
rim iuxta q̄ in ps. scriptū est. No  
lunt bndictionē z elōgabūt ab eo zc.  
Num<sup>2</sup> 13. Signi. Numeri. 13. Ubi legim<sup>9</sup> quod  
cū exploratōes missi a moyse ad ter  
rā pmissionis reddissent inde z fru  
ct<sup>9</sup> secum tulissent egregios z ppl'o  
oñdissent vt animati affectiōe regio  
nis illius ascēderent ad obtinenda;  
terzā p dixerunt ēt eis fecunditate;  
terre z p̄ie pulchritudinē noluerūt  
nihilominus sequi moysem volētē  
īpos ad terrā illā de mādato dñi in  
troducere. s; plorabāt cepe z alea q̄  
dimiserāt in egypto z voluerunt  
moysem lapidare ex quo deus reli  
quit eos in deserto z mortui sunt z  
ex oībus exiitibus egyptum non  
intrauerūt terrā pmissionis nisi  
trestm. Sp̄ialiter cupiens nos ve  
rus moy. s. xps. qui i aquis delecta  
tionis vite p̄itis mansionē h̄re no  
luit ex hui<sup>9</sup> delectatiōibus educere  
ne submergantar in illis nob p̄bet  
fructus eterne retributiōis p̄replan  
dos. vt ad p̄iam illā mēte z corpo  
re proficiscamur. Lamāt enī conti  
nue exploratores qui terrā illam lu  
strauerunt in aures nostras descri  
bentes fructus illos vt ē paul<sup>9</sup> z ce  
teri ap̄i. pphete z doctores q̄ dulce

dinē illius glorie oñdunt. Sed quo  
runda appetitus p̄cōrum ar dentius  
inheret fetidis aleis z cepe egypti  
i. ar dentius desiderāt inuolui volu  
ptatibus tenebrar<sup>9</sup> carnis z mundi  
q̄ aliquē sustinere laborē z seg xpi  
vestigia p penitēne viā. Ideo a xpi  
misericordia derelicti p̄cūt in vijs  
suis prauis z duris obstinationib<sup>9</sup>  
p̄nihilō habētes terrā desiderabi  
lem. vñ gre. i. ome. Sūt lumbi ve  
stri p̄cuncti zc. sic dicit altissimus  
ē patiens z redditor qz peccata ho  
minū z patitur z reddit. Nā quos  
diu vt p̄uertantur tolerat non p̄uer  
sos durius damnat. *h̄p 270 B*

Opulus incedebat p viam  
p olue. 2. R. 18. Inter alias  
arbores terre olua dicitur  
esse fecundior. Semp enim retinet vi  
rore z semp in ipsa quasi flores aut  
fructus inuoluntur. Et nō. q̄ licet  
fructus olue sit gustu amarus tam  
reductus ad oleum est utilis z su  
uis. Conditur ex eo cib<sup>9</sup>. caput vn  
gitur. z nutritur lumē. Sp̄ialr per  
oliam subaudi diuinā misericordiā  
p quam celus repletū est saluandis  
quia non ex opibus n̄ris iustificati  
sumus; p suam misericordiam sal  
uos nos fecit. vñ ipsa misericordia  
d se dicit i ps. Ego inqt sicut olua  
fructifera i domo dñi. Null<sup>9</sup> vnq̄  
hominū celus intrasset nisi misicor  
dia ipm illuc introduxisset. vñ sic ol  
ua penn z estui suū p̄bet virore sic  
diuina misericordia peccatoribus z  
iustis suū p̄bet vir ore. ps. hoīes z  
iūmēta saluabis deus quēadmodū



nō min⁹ filiis suis dicit misericordiā  
volo ⁊ nō sacrificiū qm null⁹ arte  
illa priuatus ē si oīm artū scia po  
leat nequaquā ī p̄spectu dei idone⁹  
reperitur. Unde leo papa ī fmōe apa  
ritiōis misericordie igr̄ ē tāta est vt  
sine illa ceteri si sunt p̄desse nō pos  
sunt. Quāuis enī q̄s fidelis sit ⁊ cau  
tus ⁊ sobrius sit ⁊ alijs maiorib⁹ or  
natus v̄tutibus si misericors tñ nō  
est misericordiam nō meretur.

Mors *hy 271 A*

Isit lapidē angulare; Job  
m 38. Nō. quod lapis fm̄ nois  
ethymologia; dī ledens pe  
deni. Nā itineratibus iterdū occur  
runt lapides in via ⁊ pede leso ipsi  
retrosum cadūt. Spūalī p̄ lapides;  
sic ī prouiso ambulātes ledentē sub  
audi mortē humanā que gradientiū  
gressu tāto fortius p̄strat ac percutit  
quāto incautiores ac securiores se  
reperit. Est. n. admodū lapidis angu  
laris qui qualitercūq; caderit rect⁹  
remanet p̄p̄ suā equalitatē qz mors  
sup̄ oēs equaliter cadēs etiā omnes  
adequat potētias diuitias magnitu  
dinē ⁊ delicias vero ictu dirūpēs  
nec est qui possit suo ipetui resistere  
Figū. daniel. 2. vbi vidit Nabuc.  
statuā cui⁹ caput erat aureum. bra  
chia ⁊ pectus argentea. corpus seu  
veter herē. crura vero ferrea. pe  
des tñ habebat de luto. Sequitur  
Excisus est lapis de mōte siue ma  
nibus ⁊ p̄cussa in pedibus statuā cō  
mutata est ⁊ redacta in fauillam.  
Spūaliter p̄ hāc grandē statuā sub  
audi diuitē ⁊ magnatē mūdi huius

cuius caput aureum per nobilitatē  
sanguinis. pectus ⁊ brachia argen  
tea per pecunie quantitatē in cui⁹  
acquisitionem diues corde manib⁹  
⁊ brachijs operatur. corpus ⁊ ven  
ter ercus per quem famiam subau  
di. Est enī; es sonorosus; per crurā  
ferrea nota fortitudinē ⁊ potētia.  
Sed pes luteus seu terrens deno  
tat mortalitatem. Exciditur lapis dī  
mōte diuine iustitie. s. humana mors  
q̄ manus domini fabricata non est  
quia deus mortem non fecit nec de  
lectatur in perditione viuētium.  
sed miseri parentes nostri ad illam  
viribus accesserunt. hic igitur la  
pis pedem statue percutiens reddit  
improvisē omnia in fauillam. nec ē  
qui valeat suo furori resistere. quia  
adeo est eius impetus incertus ⁊ ī  
mō ⁊ in loco ⁊ in tempore q̄ huma  
na prudētia illi sufficit mūnime pro  
uidere. Unde Aug. ca. 3. soliloqorū  
Illa īquit oportuna mors nūle mo  
dis quottidie hoīes rapit. hūc nāq;  
febril⁹ illū op̄imit doloribus. hūc  
consumit fames illū sitis extinguit.  
hūc mors suffocat aquis ⁊ illū perī  
nit flāmus. hūc iterimit laqueo illū  
dentibus bestiarū. hūc trucidat fer  
ro. illū venēo corrūpit. Et sic mors  
tot modis humanā vitā miserā mī  
nere compellit. Et nunc super hec  
oīa magna ē miseria quia cū nihil  
sit morte certus. nihil tamē īcerti⁹  
hora mortis. *hy 272 B*

Ecce sibi cornu ferrea. 3.

f 32. 22. Nō. quod natura p  
uidet bestijs p̄ ipsarū d̄fētiōe

n ij



De armis. Et qz sūt qdam carentia.  
dētib<sup>9</sup> sufficiētib<sup>9</sup> ad mordēdū pū  
det sibi d<sup>9</sup> cornib<sup>9</sup> ad feriēdū z si  
gnanter dedit duo cornua bestie vt  
possit vndiqz ferire. Spūalr Mors  
dī cōnuta bestia duob<sup>9</sup> armata acu  
tissimis cornib<sup>9</sup> vt feriat ad dexte  
rā z ad sinistram. s. vt iuvenes z se  
nes diuites z paupes suis ictib<sup>9</sup> pte  
rat. Fig. dan. 8. vbi pdict<sup>9</sup> dan. i. s.  
visione dū eēt i susy. an portā plau  
dis vidit arietē habentē excelsa cor  
nua z vnū altero excelsi<sup>9</sup> z vetila  
bat cornua p<sup>9</sup> oriētē p<sup>9</sup> occidētē p<sup>9</sup> ag  
lonē p<sup>9</sup> meridiē z oēs bestie nō pote  
rāt ei resistē. Spūalr p hāc bestia  
notat mors vt dictū est. duo enī hz  
cōnua vt si qs vnū horū subter fugit  
reliquū nō euadat. pcutit i oriētē. s.  
i etate puerili. z pcutit i australi qz  
i iuuentute hūida z calida. Et pcutit  
ad aglonē frigidū z sicū qz in sene  
ctute. Et pcutit i occidētē qz aliqz  
vsqz ad decrepitā expectat etatē. z  
illos ferit tāto molestus qto ples il  
lam pcedat gēitus z dolores inspe  
rate salutis. vnde Sen. epla. 10.  
Alia inqt genera mortis spci iuxta  
sunt. desunt morib<sup>9</sup> incēdiū extingui  
tur mare quos hauerat eadē hora  
inforbet picat incolumes gladium  
miles ab ipa pituri ceruice reuocat  
nihil at hz quod speret quē decrepi  
tas dicit ad mortē. Sed ne mortis  
aculeo tūri<sup>9</sup> psteratur deest. pui  
dere remediū dicit<sup>9</sup> doctor. vñ i li.  
De naturalib<sup>9</sup> qōnibus. Effice tibi  
inqt mortē familiarē cogitatiōe vt  
si ita fors tulerit possis illi etiam

obulam exire. *hy 273* **E**  
Luc man<sup>9</sup> tua deduxet me  
z tenebit me dextera tua  
ps. Si interdū latrones z  
malefici scirēt se trāsformare in pa  
tria vbi furtū fecerunt sepe furcas  
vitarēt. Sed nos videm<sup>9</sup> quod pru  
dens z cautus iudex illos ibi capie  
vbi securiores se putabāt. Spūalr  
si peccatōes vite pntis postq<sup>9</sup> p<sup>9</sup> deū  
sui peccauerūt scirēt se transforma  
re z trāsferre de peccato p peniten  
tiā ad grām etern<sup>9</sup> iudex nō cogno  
sceret illos z cinderēt ifernale pa  
tibulū. Sed qz pficiunt in iuuentute  
z sanitate corporea manus iudi  
cis p suam militē. s. p mortē capie  
illos quando securiores putabant  
persistere. Figura. dan. 5. vbi legi *dan 5*  
mus quod dū Baldasar rex babi  
lonis fecisset grande conuiuium op  
tumatibus suis z vasis templi abu  
teretur in portu concubinarum sua  
rum in eadem hora apparuit ma  
nus scribentis i pariete. h tria ver  
ba. māe thechel phares. que vidēs  
rex perteritus fecit conuocari ma  
gos caldeos multa eis verbis pro  
mittens si sensum scripture expone  
rent. Sed nescierunt. Deniqz daniel  
itroductus sic scripturas exposuit.  
Mane hoc est. Numeratum est re  
gni tui o rex. i. numerus dierū  
regni tui ppletus ē. Thechel. hoc ē  
dicere. Apensus es i statera z iunē  
tus es nū<sup>9</sup> habēs. phares. i. diuisū  
ē regnū tuum z datum est medis z  
psis. Et h pleta sunt nocte sequēti  
vt dicit magister in historia. Spūa



## Misericordia

no 274

**M**ultiplicasti misericordiā tuā. Et  
 l; misericordia exigit in peccatore  
 amaritudinem penitentie. nihilomi-  
 nus hec amaritudo vertitur i dul-  
 core. qz ex ipsa cōditur oīs virtus.  
 Nisi .n. misericordia dñi acceptaret  
 opa nostra z suo sapore seu pingue-  
 dine grata deo redderet quicquid  
 facere possem⁹ esset insipidū. vngi-  
 tur ex ea caput nostrū. i. xps vt mi-  
 tescat vt cū iratus fuerit misericor-  
 die recorder. lumen ē intellectus no-  
 stri nutrit z accēdit affectū. Jō mi-  
 sericordia dñi nobis via est ad glo-  
 riā. Fig. 3. R. 6. Salomō fecit por-  
 tas tēpli. de lignis oliuarū. vbi ipse  
 deus accipiebat holocausta acce-  
 pta z dicebatur dom⁹ dei. Spūalr  
 xps ordiunt itroytū celi de lignis  
 oliuarū. i. de opib⁹ misericordie vt  
 nulli claudi debeat. s; oēs possint i-  
 gredi tam peccatores quā iusti. Nā  
 p ipsas portas ingressi sunt peccato-  
 res. latrones. meretrices. z publi-  
 cani z quot quot vnā viam salutis  
 ingressi sunt. p viā misericordie igres-  
 si sunt. Ber. sup can. pp mansuetu-  
 dinē quē te predicatur. dñe yesu  
 bone currimus post te audientes qz  
 nō spernas pauperē. peccatorē nō  
 abhorrens. nō horruisti cōfitentē  
 latronē. nō lachrymātem peccatri-  
 cē. non cananeam supplicantē. non  
 deprehensam in adulterio. non se-  
 dentem in tholoneo. non deprecā-  
 tem publicanum. non negantes di-  
 scipulū. non persecutorem discipu-  
 pulorū. nō ipsos crucifixoress tuos  
 In odorem ergo vnguentorū tuorū  
 currim⁹.

**I**stisaturitate i aias eoz.  
 m ps. Secundum sapiētis sen-  
 tētiā. prudēs homo v; esse  
 memor egestatis habūdantie tēpo-  
 re vt ita v; sibi prouideat dñs pēt  
 vt dū tēp⁹ fertilitatis trāsierit cū  
 nō premat penuria. Ideirco mittit  
 nos ad fornicā que estiuo tempore  
 sibi prouidet p yemali. Spūaliter  
 dū sumus i vita pēnti habūdantiā  
 misericordie diuine largitare. Sed  
 illo tēpore cōsumato for⁹ misericor-  
 die excluditur z nō inueniet nisi iu-  
 sticia. ps. In die mandauit dñs mi-  
 sericordiā suā i nocte cāticū ei⁹  
 f. Surgite mortui vēite ad iudiciū  
 Jō debemus nobis dū dies est pro-  
 uidere. Figu. gen. 4i. vbi legimus  
 pharaone; somnium vidisse q. 7.  
 vace pinguisime precedebant z te-  
 nissime sequebantur illas. quod q  
 dē somnus ioseph exponēs dixit. 7.  
 annos priores tāte essent habūdā-  
 tie qd nō possent homines frumen-  
 ta z alia nascētia i terra recōdere  
 z q i. 7. alijs sequētibus talis esset  
 egestas q neq; metti neq; arari  
 posset terra neq; daret fructū ali-  
 quē. Spūalr. p. 7. precedētes ānos  
 fertiles subaudi tēpus vite presen-  
 tis qd voluit nūero septenario i q  
 b⁹ adeo de⁹ impleuit terrā sola mise-  
 ricordia vt nullatenus possit ei⁹ co-  
 pia exauriri. ps. Misericordia dñi ple-  
 na ē terra. S; peracto vite pntis  
 tpe tāta ē futura egestas vt neq; p-  
 cio neq; dono poterit misericordia  
 repiri. Jō dispēsator bon⁹ dñs ye-  
 sus xps voluit pcedere misericordiā  
 iudiciū vt pri⁹ nob exhiberet medici-

n ij



## Misericordia

Na salutis q̄ infer penā p peccatis  
 Jo q̄ misericordie habūdātia nō se  
 fulcierit i vita p̄nti. i egestate futura  
 pibit. vñ Aug. sup Jo. Null⁹ igt no  
 bis f̄ fidē quā tenem⁹ z anūciām⁹ d̄  
 iudice x p̄o scrupul⁹ dubitaciōis re  
 maneat i corde. vñt xps p̄ saluare  
 postea iudicat eos iudicādo i penā  
 q̄ saluari voluerūt eos pducēdo ad  
 vitā q̄ salutē nō respuerūt p̄ia igit  
 disp̄satio dñi n̄i i x̄u xpi medicinal⁹  
 ē nō iudicial⁹. Nā si p̄io veniss⁹ iudi  
 catur⁹ neminē iueniss⁹ cui p̄mia ui  
 sticie redderet. Quia ergo vidit oēs  
 peccatores z neminē esse imūnē a  
 morte p̄ci p̄i erat misericōdia p̄rogā  
 da z postea exercēdū iudiciū. **D**  
 hy 275 Misericordia i b̄ndictiōibus d̄  
 q̄ b̄ndictiōibus z metet. 2. ad  
 cō. 9. Nō. q̄ f̄ diuersas ēre  
 dispositiōes prudēs agricola diuersa  
 semīa nutrit. vñ videm⁹ q̄ alia ē  
 trā frum̄ti alia leguminū zc. Sp̄ia  
 liter trā n̄ra. s. vita p̄is n̄l tū ē apta  
 z fertil⁹ ad pducēdū optimū fructū  
 si ibidē scīabim⁹ opa misericōdie. nā  
 ex eo qd̄ misericōdis hic elargiū tpe  
 eterne messis recipiēs cētuplū. Fi.  
 gē. 4. i. vbi phao anūdīt i somnio. 7.  
 spicas plēas pululātes i c̄lmo vno.  
 Spi. p. 7. spicas staudi misericōdie  
 opa q̄ p̄ pietudo appebat i culmīe  
 latissime mēsure p̄ie luc. 6. Mēsu  
 rā bonā z pfertā z cogitatā dabūt  
 i m̄ibus v̄ris. pe. ra. sup Mat. In  
 regno igt celi corā oib⁹ anglis i cō  
 uētū resurgētū qd̄ abel passus sit.  
 qd̄ mūdū euāuerit Noe. qd̄ habraā  
 fidē h̄uit. qd̄ moy. legē tulerit deus  
 tacet z clamat solū qd̄ paup̄ cōdit

di. esuriūt z dedisti mihi manduca  
 re situi zc. **hy 276** E

Misericordia edificabit in ce  
 m̄ lis ps. Volens erigere ma  
 gnū edificū alicubi q̄rit bo  
 nos artifices. Nā si boni erūt artifi  
 ces bonū erit hedificū vt p̄ locum  
 a cā argui solz. Sp̄ialr deus cupit  
 plere hedificū in celis magnū z  
 bonū. Ideo q̄rit artifices illi⁹ artis  
 q̄ magis ad pficiendū illō p̄gruant.  
 Inter al̄s. 11. artes misericōdia ē cō  
 gruetiō z qm̄ p̄ artē illā celeste hedi  
 ficiū lōge pl⁹ p̄ualuit. Nam ars illa  
 illud fractū ac diruptū repauit. Jo  
 q̄rit artifices arte misericōdie p̄itos  
 p̄ quos possit ip̄e dñs icepta pficere  
 Figu. 2. R. 5. vbi legim⁹ quod Irā **275**  
 rex thiri misit artifices ad dō quī  
 sciebāt opari ligna cedrīa z illa q̄  
 regrebātur ad pulchritudinē hedi  
 cij vt fieret dom⁹ i ciuitate dauid.  
 Sp̄ialr irā interpretat suscitās testm̄  
 p̄destinatiōis quod in mēte diuina  
 fuit ab eterno ordiatū: p̄. 11. ip̄; exe  
 cutorē hui⁹ testi p̄stituit vt fideliter  
 illud exēq̄retur. ps. Testm̄ meū; si  
 dele illi. Iste igit executor vt perficiat  
 opus celeste z testamentū eter  
 nū adimpleatur scēdū p̄is mādā  
 tū q̄rit p̄tinue artifices misericōdie  
 z illos mittit ad patrē. Estote igt  
 misericordes sicut p̄r vester celestis  
 misericors ē. Et alibi. B̄ri misicor  
 des qm̄ ipsi misericōdiā p̄sequētur.  
 Et quod xps facit vt prudēs p̄r pro  
 prios filios vitari cupiēs qz docet  
 eos artē lucratiozē. h̄ ē misericōdia  
 qua hō licet celū. Jo cū xps sit oī  
 um artifex oīum habens scientiam



## Mors

iter Baldasar interpretatur venit  
 turbatio et designat peccatorem ingra-  
 tum et diu per ipsius expectatum co-  
 uersione non transuersum. Idcirco  
 diuina peccati irritata siue excitata  
 sententia mittit super caput eius turba-  
 tionem. Abutitur enim vasis templi  
 quia memoria voluntatem et intel-  
 ligentiam prebet carnalibus volupta-  
 tibus et terrenis delectationibus  
 occupandas quibus celestia dona ob-  
 buerant preneplari. Sed cum se putat  
 securus atque felici refidere fructu  
 iuuentute circumdatus deliciis et vi-  
 tibus diuitijs et sanitate coadiutus  
 subito mors repentina irruens sala-  
 cem spem atque fugacem quam nuper in pre-  
 dictis posuerat dirupit et perit. Et  
 tunc Baldasar id est peccator hac tur-  
 batione puentus improvisa. Iubet  
 caldeos magos id est medicos introdu-  
 ci ut salua eorum mercede adhibe-  
 ant remedium per mortem. Quod incipientes  
 promissio putat enim ruine meatum  
 manu prohibere cui contradicere ne-  
 queunt montes et coles mundi. Sed  
 nihil prodest medicorum subuentio.  
 Non est enim ars neque scientia con-  
 tra dominum. Introducatur daniel  
 id est diuina sententia et irrevocabi-  
 lis diffinitio. Dicit enim numeratus  
 est regnum tuum quia propletus ter-  
 minus vite tue quo expectatus ab-  
 usus es in omni prauitate ingrati-  
 tudinis. Unde appensus es in state-  
 ra examinis et inuictus es minus ha-  
 bens quia ymaginem tui creatoris  
 non curasti seruare intactam. Tale  
 ta tibi promissa id est memoria intellige

tia et voluntate dissipasti sine lucro  
 spirituali et sciebas tamen tuum ex  
 his talentis expectare a te spiritua-  
 le usuram. Et ideo habet sententia a domino  
 tuo lata ut diuidatur regnum tuum et  
 una pars detur medijs et alia partibus. hec  
 sic expone quod regnum hominis est ipse homo  
 ex duabus partibus scilicet regionibus. scilicet ex  
 spirituali et corporali id est ex anima et corpore  
 hec est ergo sententia lata manu domini ut re-  
 gnum illud sit diuisum et quod una pars detur  
 vniuersis corporodedita scilicet corpore anima tradatur  
 demonibus igne perpetuo crucianda infer-  
 nali. Et tunc mors potentissima hanc  
 sententiam prelo est executioni mandare. per  
 igitur dictum insipientia et spes vana cum vi-  
 deat alios penitus defficare et ipsi non  
 pensant qualiter agant caute ac si fedius  
 pepigissent cum morte. Vnde grece in mo-  
 tractas illud Job. Numerus animum ier-  
 re sic ait. Cum respicit ipse quod temporaliter flo-  
 ret. Et pensare negligit quod in iteritum  
 ducit. in vitam carnis fiducia penit  
 eam diu promittere existimat quam ad tempus  
 tenet. Solidatur in elatide animis que  
 subreptit quod nunquam considerat quod sit ier-  
 ra eius felicitas nunquam pensat. Nam si in  
 certitudine vite penitus aspiceret in-  
 certa per certis nunquam teneret. D  
 h 277 Itte falces quia mature sunt  
 in menses. Jobel. 3. 110. quod pru-  
 dens agricola agrum proprium  
 ociosum existere non permittit dum tempus  
 adest germen. Quia. n. inde eleuatur  
 frumentum interdum seminat ra-  
 pas vel aliud quid sentit tempore il-  
 lo nasci aptinet. ideo sollicitus est cum ma-  
 turus sit menses illas mittere. Spiritualem  
 agricola penitus vite teste domino deus est. g

n iij



l; nostrū ē fruga q̄ i hoc agro fru  
ctificare d; videm⁹ qđ semina in  
agro p̄mittūt vřq; ad tēpus mes  
sum. z tūc falce metunt nec vltra  
permittunt i agro ēt si q̄ sunt acer  
be z imature simul cū maturis me  
tuntur. Sic loquēdo ad p̄positum.  
Deus i hac vita nobis merēdi tem  
pus concedit vt ad maturā messe;  
deuēientes reponamur i horrea do  
mini. i. i eterna vita z n̄ tardamur  
cū paleis ad cōburzēdū qz nisi tem  
pore debito pducamus fruges de  
bitas nō permittet nos ampli⁹ diu  
na iusticia i hoc agro p̄sistere s; fal  
ce mortis nos de cāpo vite p̄sentis  
delebit sue dulces produxerimus  
fruct⁹ sue acerbos. Fig. apoc. 18.  
vbi beat⁹ Jo. vidit eundā angelo p̄  
cipi vt meteret qz mature erāt me  
ses. venit iquit hora vt metat. Et  
misit falcē suā; in terrā z mesuit  
terrā. Et i eodē capi. i. immediate seq̄  
Et alijs exiit q̄ habebat falcē acu  
tam z angel⁹ qui habebat potesta  
tē sup ignē dixit illi q̄ habebat fal  
cē. Mitte inquit falcē acutā z vīde  
mā botos vine quos fecit z qđ  
vindemiauit misit i lacū ire dei.  
Sp̄ialr subaudi p̄ falcem hūana;  
mortē. rō ē. qz quāquam sp̄ice du;  
sunt in agro vna altera maior atq;  
longior sit. tñ versu radice p̄ fal  
cis decisione; omnes inueniuntur  
equales. sic facit humana mors.  
Nam l; in agro humane vite vnus  
sit altior z excelēti⁹ altero nobili  
tate. z diuitiā; magnitudie. tñ mor  
te illos metēte z i manipulos redu

cēte. si quis aspiciat oēs equales  
iueniet. Exemplū habem⁹ i dyoge  
ne pho qui nullā differētiā iter ossa  
ignobiliū z nobiliū potuit iuenire.  
Subaudi igit p̄ primā falcē meten  
tem messe; mortē iustoz q̄ de cam  
po p̄sentis vite z aduersitatis vi  
tribus multarū afflictionū probat  
arentes deuenerūt ad perfectā ma  
turitātē z metuntur ne ampli⁹ grā  
dines z tempestates eos cōterāt z  
ne cadat sup illos vllus estus. Et ē  
illoz mors p̄ciōsa i cōspectu dñi. p̄  
aliū vero angelū falcē acutā tenen  
tem cui angelus potestātē habens  
sup ignē; dicit vt vindemaret bo  
tos. zc. Subaudi mortē damnato  
rum. q̄ qua i ps. Mors peccatorum  
pessima. Dyabol⁹ ē qui potestatem  
eterni ignis seu supplicij dñi p̄mit  
tente iubet eos vīdemiari z eleua  
ri de vinea p̄sentis vite qñ v; cō  
pleta ē eoz nialitia. qñ debito expe  
ctati tēpore vt vnas dulciū opera  
tionū pducerēt. Dederūt labruscas  
uniquitatis z malicie pseuerantes  
sine penitētia i oī malo. Decisi enī  
de vita p̄nti acutissima morte co  
qđ i substantia sola haberēt requiez  
nihil de suis nouissimis cogitantes  
prohiciunt i lacū inferni vbi calca  
buntur z premiētur opa eorum. Et  
quanta; sumpserunt in suis prauis  
operationibus delectationē tanta  
dabuntur illis tormenta z luctus.  
Et quanto se eleuauerūt cōtra deū  
in superbia z abusione tātus i tor  
mentis deiciuntur i confusione. qz  
terre eoz vinea ab eis eleuabitur



## Mors

ut iam meritorum fructus amplius perducere nequeat et dabit agricolis alijs. s. demonijs q̄ fructu diuine iusticie reddent put exigit diuina altitudo. vii Aug. p̄. cōfess. Illa ingrat est pena peccati iustissima ut amittat unusquisq; illud qd bene vti noluit cū sine vlla possit difficultate si vellet. et quisq; recte nō facit amittat scire quod rectum ē. Et q̄ rectū facerē cū possit negligit amittat posse dū velit. *29 278 E*

¶ Ite exit fulgur in oriente  
¶ Mat. 24. nō. qd eadem cā tonitruū et fulguris et quasi eadē res ē. sed percipitur duobus sensibus. s. auditu et visu. vii. n. prius fulgur q̄ audiat tonitruum. s; tñ siml sunt qz hec prioritas ex parte sensus est. Citius. n. spēs visibilis multiplicat q̄ audibilis. Quia ad sensus p̄. Si quis percipiat ictu magno aliqd a distantibus prius videt percussione ictus et postmodū audit tonitruū. Ita ē enim de tonitruo et fulgure. Sed iterdū ē sonus et ictus siml. Et tūc valde periculosa res est. qz ē signū qd sit ppe nos. Spiritūaliter. Scriptura sancta vocat mortē fulgur. rō ē. qz cursus fulguris est ab oriente in occidentem et cursus mortis ē a natiuitate ut ad finē. nō. ergo qz mors ista est illud cū morte. illa quā sacra scriptura clamat cū dicit statutum est oib; hoibus semel mori. Sed qz videmus cōtinuē fulgur hunc et illū percutere. Sed nō audimus vocē dicentē. Morieris tu et nō viues. Nullo

modo credim; nos esse morituros. Exemplum. Ille. n. qui est in nauicula velociter transiente cū alteri nauicula transiente obuiat apparet qd illa transcat et qd sua imobilis perseueret cū tamē vtraq; pariter vadat. Sic igitur homines in carne scd; carnē viuētes vident cōtinuē vite presentis fluxum erga oēs et tñ se putāt esse imortales. S; nō. qd periculosa res est qñ simul videtur et auditur. nō. n. potest percaueri. Sic periculosa res est qñ peccator dum nā scripturā nō audit in vita. s; expectat experiri et audire qñ mors percusserit eū repentina. Tūc. n. p̄ cauere nō poterit. Sen. i. epi. L. Te demēte et oblitū fragilitatis tue. si tunc times mortē cū tonat dico. Si gura exo. 9. vbi legim; qd p totā terrā; egypti facta sunt tonitrua et fulgura igne admista simul cum gradine et mortua sunt iumentā que extra domos iumentā sunt. Spiritūaliter. Per egyptū; qui interpretat tenebra subaudi cecā vitā; peccatorum oculos habētū et nō vidētū. Si unt eis subito et iprouiso fulgura et tonitrua quādo cū mortali infirmitate arripit eos timor gehēne s; qz extra domos penitentie repiuntur vagātes per agros vanitatis vite pñtis putrescētes ut iumentā in stercore carnis descēdens super eos repēne mortis tēpestas subito extinguntur et a demonib; eis infidētib; rapiuntur in hora mortis. Greg. li. 6. mora. Antiquus hostis ad rapiēdas peccatorū; aīas tēpore mortis

*Figura exo. 9.*



crudelitatis effrenatur violentia  
 et quos viuētes blāditijs decipit. se  
 mens moriēdo rapit. audire ergo  
 debemus tonitruū sacre scripture  
 di. vbi te iudicabo. Ibi te iudicabo.  
 Iō docet nos sapiēs cōsiderare no  
 iustitia nra vt nō peccem⁹. s; sem  
 per sum⁹ parati. vñ greg. 12. mora.  
 Qui cōsiderat qualr erit i morte  
 semp pauidus erit i opatione et in  
 oculis suis quasi nō viuit. vnde ve  
 raciter i oculis sui conditoris viuit  
 nihil quod trāscat appetit. cūctis vi  
 te presentis desiderijs ptradicit et  
 pene mortuū cōsiderat qui morituz  
 se minime ignorat. per cuncta enim  
 vite est imitatio quā dum iusti so  
 licite pagunt. culparum laqueos  
 euadunt. *779 279*

*S* Congregat⁹ est oīs populus  
 ante portā aquarū. Neemie.  
 8. Nulla ē via a deo longa  
 dūmodo sit finita que p itinerandi  
 assiduitatē aliquā nō consumetur et  
 ad terminū veniatur. Spūaliter p  
 sens vita ē quedā via iter duos in  
 clusa et terminata i mōs. s. iter na  
 tiuitatē et mortē. Igit viatores om  
 nes sum⁹. Ergo oportet nos vni  
 re ad finem et ad portā. i. ad mortē  
 que dī esse finis vite p̄sentis et mi  
 tiū sequētis. Verū ē q̄ porta aliquā  
 do ē ardua et etiā pp p̄sūā oportet  
 intrātes esse expeditos et agiles ne  
 pōdere alicui⁹ p̄uēti ipediti i porta  
 dīficerēt et ab itroytus forēt exclusi.  
 Spūalr op; fideles cupiētes vitā;  
 futurā p portā mortis gratis intrare  
 sic i p̄nti se pparare et i die trāsitus

depositis peccatis nō cogāt a dyn  
 bolo q̄ parat⁹ ē tunc mactare et cō  
 primere peccatores quos pōderib⁹  
 peccatoz occupatos cōpict. vñ iob  
 20. si ēt filij ei⁹ a salute pterentē  
 i porta. *Fig. Jere. 17. vbi dñs legi*  
*tur dixisse. Custodite aīas v̄ras et*  
*nolite portare pōdera i die sabbati*  
*nec iſeratis i portas yerusalē. Et*  
*post modicū sedit. Nō iſeratis one*  
*ra p portas ciuitatis hui⁹ i die sab*  
*bati. Ingrediet⁹ p ea p̄cipes regni*  
*sedētes sup solū dō viri juda et ha*  
*bitatores yerusalē; et habitabūt ci*  
*uitas hec i sēpitemū. Spūalr p*  
*diē sabbati q̄ dī reges et q̄ est dies*  
*vtim⁹ ebdomade subaudi diē vlti*  
*mū hoīs. s. diē mortis i quo nō lice*  
*bit plenū pōderib⁹ hominē iuenire*  
*male. n. tūc p̄nt pōdera depōi. ma*  
*le p̄t hō tūc cōfiteri et aīas suam a*  
*peccato alcinare. Iō docet xps. ro*  
*gate ne fiat fuga v̄ra yeme vñ sab*  
*bato. Oportet nos intrare portā ar*  
*dua. s. hūanā mortē q̄ tātē ē ardua*  
*tatis qd nisi pri⁹ deposita sint pec*  
*catoz onera nō valet q̄s p portā il*  
*lā libere intrare ad p̄nā; Sen. dī na*  
*turalibus qōnibus. Si volum⁹ eē*  
*felices si nec deoz nec hominū nec*  
*rex timore dīlari despiciamus for*  
*tunā supuacua pmittētē. si volum⁹*  
*trāgle degere dī ipsis dijs cōtrouer*  
*siā agere aīa i expedito habēda ē*  
*h Sen. Segf. In Jeremia igrediet⁹*  
*tur p eā reges. et. qz qui bene rere*  
*rūt vitā suā; et benefecerūt p̄ci*  
*pari vicijs et p dīfessioz pōdera pec*  
*cati deponere intrātes p hāc portā*

*Jer 17*



## Mundus

igne cupiditatis sed nō ibi deus. qz  
infacibili corde cū hoc nō edebam  
vt in ps. videbis vltio dulcilogij  
sibillū sancte scripture z ibi dñs  
loquetur salutaria monita. Sic er  
go aperte intuebitur que sunt fugiē  
da z que sunt sequēda. nec pñt mū  
di trāsitoria oculos mētis disgrega  
re. Sed videbit z aspiciet aperte  
que p obtinēda gloria debeāt adi  
pisci. vñ Jero. ad cipria. Memēto  
mortis tue z non peccabis. Qui se  
cōtinue cogitabit moriturū cōtem  
net pñtia z ad futura festinabit.

Mundus *hy 20 A*

Ec mutatio dextere excelsi  
h ps. Nō. q qñ aliqua opo  
to nō se metuo respiciunt  
qđ est ad dexterā vñ ē ad sinistrā  
alterius. Spūaliter deus z mund⁹  
sunt quodāmodo opposita. Jō qđ est  
vni gratia alteri ē odiosū. Et qđ vni  
placet alteri displicet. vñ domin⁹  
Mat. 12. nō potestis deo seruire z  
mamone. Igit filij mōdi z dilecto  
reseius ponunt ad mūdi dexteraz  
p cōsolationes eius p delectatiōes  
presentes. filij hō xpi. s. paupes z  
humiles ad sinistrā p afflictionem  
z penalitatem. Sed fiet in vita se  
quenti dextere excelsi mutatio. Si  
gura gen. 48. vbi legimus qđ posi  
tis duob⁹ filijs Joseph corā ysracel  
vt eis benediceret z staret mana  
ses ad dexterā qz maior. Effraym  
tanqz minor ad sinistrā. ysracel can  
elatis manibus posuit dexterā sup  
aput effraym. s. minoris sinistrā  
cero super caput manases. s. maio

ris. Et clamāte Joseph nō cōuenit  
pater quia hic est primogenitus. s.  
manases respondit ysracel. minor  
maior erit. Spūaliter mūdus vt ei  
ctuz est ponit maiores ad dexteraz  
paupes vero z humiles ad sin  
istrā. Sed non ita erit i futura vita  
quando. s. deus dextere sue veniet  
cōferre iustis. Tūc. n. eleuabit pau  
peres z electos de sinistra penali  
tatis z locabit eos ad dexterā con  
solationis z ibi magni fient. Quan  
do vero peccatores cōsumata feli  
citate vite presentis deiciuntur ad  
sinistrā tribulationis z vbe. vnde  
recte dicitur quod sinistrāz posuit  
super manasem quia posuit fuerat  
ad dexterā. Manases interpretat  
obliuio z bene dehotat peccatores  
z diuites mūdi hui⁹ qui dei obliui  
scunt i vita presenti. s. ipsi illorum  
met obliuiscuntur i morte. z et de  
illoz obliuiscet. aug. i quoda; ser.  
hac aiaduersione peccatū  
tor vt moriens obliuiscat sui qui  
quādiu vixit est oblitus dei. Effra  
ym interpretat cresces p que; deno  
tantur paupes paruuli z abiecti in  
vita pñti. Sed tunc crescent z ap  
parebunt gloriosi. Ideo apocalip.  
Lum beatus Jōhā. aspiceret quos  
dam hornatos stola candida z in  
terrogaret qui essent hij. Respon  
sum audiuit hi sunt qui venerunt  
ex magna tribulatione. zc. De  
mundi diuitibus z potentibus  
erit oppositum quia h recipiunt  
bona z postmodum in supplicijs  
gemināt. Unde Johan. in quadam



## Mundus

epistola difficile ymo impossibile ē  
ut pñibus z futuris quis fruatur  
bonis ut d̄ delicijs ad delicias trā  
seat. Et in hoc seculo primus sit ut  
in terra z in celo appareat glorio  
sus.

74 281

Utabis eos z mutabuntur  
m ps. Nō. quod quadruplex ē  
mutatiōis spēs. s. ad sbā ad  
qualitatē ad quantitātē. z ad vbi.  
Ad substantiā dicitur generatio z  
corruptio. Ad qualitātē dicitur alte  
ratio ad q̄titatē augmentū. ad vbi  
dicitur sursum z deorsum antrosū  
z retrosum dextrosū z sinistrosū.  
Spūalr has mutationes con  
tinue mundus iste facit. Nā prima  
mutatio est ad substantiā. quia de  
natiuitate ad mortē que d̄ genera  
tio z corruptio. s. nasci z mori. Job  
hō natus d̄ muliere zc. scda est alte  
ratio qz alterat homo mille modis  
Ber. i meditatiōib⁹ in hac vale la  
chrymaz ē vita laboriosa vita cor  
ruptibilis vita amaritudine plena  
hāc humores tūmūdāt dolōes exter  
minant ardōres exsicāt aera morbi  
dant efce inssāt ieiuniū macerat io  
ei soluit tristitie p̄simūt. Solicitu  
do cohartat securitas hebetat. Se  
nectus incuruat infirmitas frangit  
meror deprimit. h̄ Ber. Alia ē mu  
tatio ad q̄titatē. Et h̄ respicit diu  
tias mundiā augumētantur z dimi  
nuuntur sepe fm̄ dñiū z reuolutio  
nes fortune. vñ quidā p̄s. si bene  
ingr volumus dicere veritatē nō p  
pria s; nutrita vocare possumus q̄  
habemus qz cū omnes i rota. fortu

ne volubit nullitem⁹ sepe d̄ diuissis  
i paupertatē mergimur iprouisc. 4. ē  
ad vbi mutatio sursum z deorsū  
zc. h̄ mutatio sp̄spicit dñia z potesta  
tes. Nā videmus qz q̄ primatū tene  
bāt i mūdo subito demūtur ad mi  
seriā z qz in dextera florebat p̄ potē  
tiā cadūt p̄ tristitiā ad sinistrā z tā  
to forti⁹ cōquassant q̄to locus cor  
erat eminētior. Crisostomus sup. 2.  
ca. Mat. sp̄ enī grādis p̄tās maiori  
timori subiecta ē. sicut enī ramū ar  
bori i excelso positū ēt si lenis aura  
flauerit inuoluet. sic z sublies i culmi  
ne dignitatū exites leui nūcij fama  
pturbat humiles sicut in p̄uale ple  
rūqz in trāquilatē p̄sistunt. his er  
go mutationibus pulsatur miser hō  
in hoc mundo. qui pp̄ has penitus  
fugiendus ēt. Figu. gen. 31. Lū Ja 31  
cob seruisset labā p̄ rachel. 7. an  
nis accepit lyā. videns igit quā plu  
res deceptiōes in ipso dixit ei muta  
sti mihi mercedē meā. x. vicibus z  
tolens quod suū erat. Jacob postq̄  
multotpe morat⁹ ē z p̄ mltas d̄ce  
ptiōes receptas reuersus ē ad terrā  
natiuitatis sue. Spūalr p̄ labā q̄ de  
albatio interpretat subaudi mūdū q̄  
sp̄ extriscē⁹ prosa p̄bet z inr̄ ama  
rior ē se. mutat igit nobis merce  
dē. x. vicibus z cū credim⁹ rachel  
accipe q̄ pulchra z delectabil⁹ ē dat  
nobis liā que d̄ laboriosa. Reuer  
tendū ē ad terrā natiuitatis n̄re. s. ad  
eternā vitā pp̄ quā rēatissim⁹ i xp̄o  
vbi p̄fectā requiē iueniem⁹ que ēt  
supat oē bonū terrenū. vñ Aug. in  
li. d̄ nūib⁹. eccle. Lāta ē p̄lchritudo



Mortis que cōis oib<sup>9</sup> est habitabūt  
ciuitatē illā. s. eterne pacis visionē  
et erit eorū habitatio gloriosa. Se  
cure igitur ibūt q̄ expeditos se i il  
lo trāsitu eribebūt. nō poterūt eos  
presura demonū impedire. ps. Nō ti  
mebis cū loqueri inimicis suis i por  
ta imo nō pauebūt a morte eo qd̄  
fugiētes vitā mortālē. vitā igrediā  
tur eternā. vñ Cassio. sup bti imma  
culati. Quis iquit mortē tēporale;  
metuat cui vita eterna p̄mittitur.  
Quis labores timeat et se i ppetua  
rege nonerit colocādū. *hy 282 B*

**E** Brauerūt i solitudine vias;  
ciuitatis nō inuenerunt. ps.

Nō. via dī valde piculosa  
i qua iter dū passus aliq̄s iueit i so  
litudine ignotus et deu<sup>9</sup>. Aliqñ. n.  
illuc viator accedens a via recta  
deuiat nec ampli<sup>9</sup> sit redimere et in  
teri; potest a latronib<sup>9</sup> vel a feris  
iter fici seu capi. Jō d; homo i tali  
trāsitu societatis se cōiungere et nu  
lo modo eā deferere. Spūalr via  
vite p̄ntis ē dubia qz si i quodā pas  
su. s. mortis hora p̄ditur nunquā p̄t  
ampli<sup>9</sup> recta via inueniri. Job. 16.  
Semitas p̄ quas n̄ reuertar amibu  
lo debem<sup>9</sup> igit sequi ductorē et viā  
bene sciētem. s. xp̄s Mat. Magi  
scim<sup>9</sup> qz verax es et viā dei i veri  
tate doces. Alioquin a via rectitu  
dinis deuīates capiemur a latrone  
illo crudelissimo calcaneo nostro i  
fidiante. i. sinu nostre et trademur  
feris ifernalib<sup>9</sup> eterna cōfusione  
p̄strandū. Sīg. nūcri. 14. filij yrl<sup>9</sup>  
i deserto notētes it̄ eytūterre pro

missōis seg moy. perterūt p diuer  
sa supplicia. Sic spūalr. nolentes  
xp̄s sequi viā p̄ntē pueniunt ad pas  
su; ignoti mortis horrede p solitu  
dinē pergētes vbi neminem cogno  
scēt plenā latronibus et feris pessi  
mis. vñ Ber. i lib. medi. O inquit  
aia mea q̄s erit ille pauor cū dimis  
sis oib<sup>9</sup> quorū tibi p̄ntia ē tā ocūda  
sola igredieris et ignotā tibi penit<sup>9</sup>  
regionē vbi occurfanda cateruati  
teteruma mōstra videbis. Quis ti  
bi i die tāte necessitatis succurrēt.  
Quis tuebitur arugiētibus p̄para  
tis ad escā. Quis cōsolabit. Quis  
te deducet. Et subdit. Elige ergo  
tibi illū amicu tuū p oib<sup>9</sup> amicis  
tuis qui cū oia subtrahita tibi fue  
rit sol<sup>9</sup> tibi fidem seruabit i die se  
pulture tue. Cū oēs amici tui rece  
dēt a te. ille te nō dereliquet; tue  
bitur a rugiētib<sup>9</sup> p̄paratis ad escā  
Et cōducet te p ignotā atq; pducet  
ad plateā supne syon et ibi te colo  
cabit cū angelis ante faciē maiesta  
tis dñe. *hy 283 b*

Abitabit i spelūca. Judic.

**b** 3. Nō. qz itinerās p nūcstē  
pore claro cū sol sup illas  
luet cū puenit ad domū vel hospi  
tiū nihil videt. Rō est qz albedo il  
la excelsa tantā disgregationē fac  
it oculis et fantasia tāte claritatis  
relinquit qd̄ nihil aliud p̄t videre  
imo qui domū vel spelūcā itrat ob  
scurā semp claritatē illā ante ocu  
los videtur habere. et nihil videt.  
Ergo itras hospitūctia; piculosa  
res est. tunc intrare passum perien



losum. Nullū ergo est remediū ni  
 si qđ per magnā horā ibi morēf.  
 quousq; claritatis fantasma eua  
 nescat. Spūaliter per nives prospe  
 ritates vite pſentis intelligunt. rō  
 est qz dum nives sunt congelate.  
 sunt albiſſime ⁊ lucide ⁊ flāte hau  
 ſtro reſoluunt ⁊ efficiunt turpes.  
 Sic pſpera mūdi dū adherent ho  
 mini clara vidētur ⁊ lucida. ſ; for  
 tuna flante p rote ſue volubilitatē  
 cōuertuntur in genitum ⁊ lutum.  
 Igitur itinerantes diu per ipſas. i.  
 ponentes cor ⁊ affectū i ipſis adeo  
 excecant quod quando debēt itra  
 re hoſpiciū future vite per mor  
 tem nihil vident. neſciunt quo va  
 dāt. Relinquent enī fantasma adeo  
 ipreſſū menti quod etiam per mor  
 tem quaſi deleriri non poteſt. Neque  
 unt proſpicere caſum mortis. non  
 poſſunt aſpicere pericula iſernalia  
 non valent intueri timorē; iudicis  
 nihil breuiter cogitare poſſunt niſi  
 mortalis vite felicitatem quācūq;  
 pedes quaſi in fouāteneant ⁊ ani  
 mam in gehennam. Unde Greg. i  
 mora. ſuper illud Job. dies mei ve  
 locius tranſierunt q̄ a) terente  
 tella ſucciditur. Itaq; homines car  
 nales vltor ad iudiciū pertrahit ⁊  
 tñ ipſa ordinatione ſolliciti rebus  
 trāſitorijs occupati. nil aliud cogi  
 tant niſi i hoc mundo qualiter ad  
 huc viuant. Relinquēda oīa quaſi  
 poſſidēda diſponūt qz ſpes viuendi  
 non frangitur etiam cum vita ter  
 minatur. Jamq; ad iudiciū tra  
 huntur per ſnā; ⁊ tamē habēdis

rebus adherēt per curā. dura ⁊ n.  
 mēte ad eſſe moris nō credit etia cō  
 terminat ⁊ ſentitur. Non poteſt igitur  
 hō morte pſentis ſibi de ſa  
 lute pſuidere pp huiusmodi vane  
 ac ſatāſtice lucis occupatiōez. reme  
 diū ergo neceſſariū ē ad hō diuinū;  
 ſpeculare hoſpiciū. i. mortem p ſpe  
 lunā vlt foneā. Inde. n. cognoscēt  
 quid valet mūdi pōpa. mūdi gloria  
 qđ diuicie quid delicie. Et ſic hec  
 oīa reſpūēs cognoscet dñm deum  
 ſuū. ſi. 3. R. 20. helias ſtetit i ho 3 R. 20  
 ſtio ſpelunce obſeruās ⁊ ſpeculās  
 Et pſio trāſiunt vētus validus con  
 terēs petras ⁊ nō ibi dominus. ſe  
 cūdo tranſiunt cōmotio terre. ſed  
 nō i ea dñs. tertio trāſiunt ignis. ſ;  
 nō eſt i eo dñs. quarto tranſiunt ſy  
 bilis aure tenuis ⁊ cū eo dñs. Et  
 vidit helias dñ; ⁊ locuti ſunt ſibi  
 mutuo deus ⁊ helias. Spūalr per  
 pphetā iſtū qui dñr vidēs notatur  
 puid? xpianus qſe mortem cogno  
 ſcēs ſemp mortē ſpeculat. qz enī;  
 t min? mortis icert? ē. idcirco ſeſic  
 diſponit ad illā vt ſi omni die ſit il  
 le termin? . Jō ſic diſpoſitū moris  
 nō cōturbat. vñ. Sen. Epi. 12. Ne  
 mo ſit nīm quē ppe vſet termin?  
 Sicitaq; formen? aīuz tamq; ad  
 extrema vētū ſit. veniētē nemo pla  
 ris mortē ſuſcipit niſi qui ſe ad illā  
 cōpoſuerit diu ſpeculās. Igit i mor  
 te videbis vētū ſupbie cōterētē;  
 hedificia ⁊ percutiētē oīa. ſ; trāſiet  
 quaſi ſauilla qz ibi nō ē deus. vide  
 bis terremotū ire. ſ; non ē ibi de  
 nō. n. irāſcitur p ſingulos. videbis



## Mundus

nificite tanta ē iocūditas lucis eter-  
ne h̄ ē incōnumerabil' beatitudinis et sa-  
piētie ut ē si nō liceret i ea āplius  
manere nisi vni' diei hora pp hāc  
hui' seculi innumerabiles āni vite  
plēi dūcijs et pfluētia bonorū tpalū  
recte meritoq; cōtēnerent. L

p 284 Ria sunt mihi difficilia pro-  
uer. Si strenu' hō cāpum  
certaminis intrās pugnatu-  
rus cōtra p̄prios hostes semotos  
atq; sepeatos iuenire et ita q̄ poss;  
cōtra illos successue pugnare. for-  
te illos facilius superaret. S; cū  
simul ipsos iuenit cōiunctos durus  
est vincere qz dum percutit vnum  
alij p̄nter; ex latere repercutere et  
grauis vulnerare. Spūalr. Si fi-  
delis xp̄i intrās spūale certamen ha-  
beret tāti preliari cū mūdo tūc  
cognita arte pugne illi' cauēret  
sibi abiectib' suis et cauēdo illū su-  
peraret faciliter. s; mūdos nunqā  
ē solus preliās sed ducit i cū; car-  
nē et dyabolū et h̄ tres simul et se-  
mel cōtra spūitū pugnāt. hos. n.  
describit salomō puer. d. tres in-  
quit spēs odiuit aīa mea. paupere;  
supbū. diuītē mendacē. et senē fatu-  
ū; et isensatū. post dyabol' ē qui ē  
oībus gratijs priuat' et oīb' crea-  
turis paupior. S; eius supbia sem-  
per crescit qz cū semp sit sic deie-  
ct' et misē i elatiōe sūmū; gradus  
tenet. Apoc. Tu dicis qz diues su;  
ego et null' egēs. et nescis qz paup-  
es et nud' et cec'. Scōs Mūdos eē  
dī qz diuitias hoīes cōtinet. s; oī  
mēdatio plen' ē et p̄tra seruos suos

fraudulēter icedit. Et graues letus  
recipiūt ab eo q̄secū nūscētur. vñ  
Cassio. Epi. 6. Braue nimis est ut  
fructu laboris sui fraude' idustrio-  
s' et cū d; p sedulitate pferri p̄mū  
dispēdū patiatur et malorū oīū; p-  
batur extremū et ide quis cogat d-  
trimēta suscipe. vñ credebat auxi-  
lia puenire. h. n. homo a mūdo cō-  
tinue patit. Terti' hō inimicus est  
corpus humanū qd antiquius ē spi-  
ritu. S; omnimoda implet īspiciētia  
hic. n. hostis tāto forti' ferit spūitū  
quanto dignoscit familiarior inimi-  
cus. Jō sūme cauēri d; vnde Am-  
brosi' de offi. Incassū; cōtra exte-  
riores inimicos in cāpo bellū gerī-  
tur si iter ipsa vrbis menia hostis  
īfidiās habeat. Igit' tres hī p̄dicti  
hostes bellū p̄tra spūitū gerūt p̄-  
mū et interdum illū p̄strant ut oēs  
perdat vires. Fig. Job. p. vbi le-  
git q' caldei fecerūt tres turmas et  
iūserūt camellos Job tulerūtq;  
illos et pueros illos custodiētes gla-  
dio percusserūt. Spūalr caldei q' iter  
pretant captiuātes significāt mūdū  
carnē et dyabolū q' frequēter capti-  
uāt spūitū i lege peccati. asportāt  
camellos. i. opera meritoria et occi-  
dūt pueros. i. puritatē affectiōis q'  
prius erat ut redderet spūitū p̄m-  
ptū ad bonū op'. igitur cognoscēs  
se tales hostes habet. nō d; solus  
campum intrare sed dei debet p̄-  
sidium inuocare. Et tunc eius so-  
cietate protectus ab incursibus om-  
nium hostium erit securus. os. Do-  
minus mecum et ego despiciam

Job. p.



## Mundus

inimicos meos. *pg 285*

**D** filij tui sicut nouelle oliuarum  
**f** ps. Interdum sunt vni<sup>9</sup> pa-  
 tris plures filij quorū aliqui  
 de legitimo thoro nati. Alij vero  
 sunt naturales. omnes tamē pascit  
 et gubernat et in victu ac vestitu il-  
 lis prouidet. sed in hereditatem pa-  
 riter non equantur. Dat enī pater  
 aliquam partimacula; naturalibus  
 filiis sed legitime natis totam con-  
 fert hereditatem. Volunt enī; iura  
 q<sup>d</sup> sic fiat eo quod dubitatur de na-  
 titate eorū. s. naturalium an sint vere  
 filij putatiui patris. Nōne frauden-  
 tur filij legitimi p<sup>ri</sup>ma hereditate  
 et deuoluatur ad extraneos sic lex or-  
 dinauit. Spūaliter. Celestis p<sup>er</sup>. s.  
 xps multos habet filios quia tā in-  
 stos quam peccatores regenerauit  
 in sanguine suo sed inter ipsos qui-  
 dam declinantes a lege mandatorū  
 eius fiūt spurij et p<sup>er</sup>diunt gratiam di-  
 uinam. adherent solūterre que nō  
 est vxor xpi. Isti igitur sunt filij mū-  
 di sed nō xpi. Istis non est promissa  
 paterna hereditas sed hic aliquam  
 portionē temporaliū bonis acci-  
 piunt. De talibus filiis ille diues fu-  
 it qui quotidie epulabatur splendi-  
 de. Ideo dictum fuit ei cū peteret  
 aque guttam. Recepisti bona in vita  
 tua quia portionē eius in terra rece-  
 perat. Sed pauperes et abiecti qui  
 bus mundus h<sup>ic</sup> negat omnia hī ve-  
 lut filij veri paternalem hereditatē  
 expectant non hic sed i beata vita.  
 ps. portio mea dñe sit in terra uiuē-  
 tium. *Figū. gen. 25. habraam dedit*

*Gen 25*

munera filiis scabinarū sed ysaac  
 filio vxoris se legitimo dedit here-  
 ditatem. Spūalr habraa pater mul-  
 tarū gentiū xp<sup>i</sup>; significat oīū; p<sup>re</sup>; et  
 vt dictum est. filij vero concubina-  
 rum sunt filij vite p<sup>ri</sup>stis et diuitiarū  
 mundi cum quibus ipse xps nullū;  
 p<sup>er</sup>traxit matrimoniū. Non sunt igit<sup>r</sup>  
 hī legitimi xpi filij sed solus ysaac  
 qui interpretatur gaudium; seu risus  
 p<sup>er</sup> quē notat genus spūaliū; pau-  
 perum quibus iure hereditario de-  
 betur regnū celorū vt habet Mat.  
 8. quia ipsi sunt leticia et exultatio  
 p<sup>ri</sup>stis qui ait. vos estis gaudium me-  
 um. vnde Beda sup illud Jacobi.  
 Omne gaudiū cristianitatis etc. Sic  
 ait. Ne indignemini inquit si mali i  
 hoc mundo floreat et vos patimini  
 quia nō est xpianer eligionis in mū-  
 do exaltari; deprimi. Mali nihil  
 habent in celo. vos nihil i mundo.  
 Illius boni ad qd tenditis quicqd  
 in via p<sup>er</sup>igerit gaudere debetis.

*E pg 286*

**U**gite de medio babilonis  
**f** Je. 51. Propter duo p<sup>er</sup>sueue-  
 runt homines loca relique-  
 re. s. si tibi nimū affliguntur et si d<sup>i</sup>  
 loco ad quē ire desiderant multa fe-  
 licia sperant. Spūaliter hec duo d<sup>i</sup>  
 bent nos excitare ad fugā; vite p<sup>re</sup>-  
 sentis. quia et hic premimur varijs  
 et multistrubulationibus et in vita  
 futura multis speramus p<sup>er</sup>sideratio-  
 nib<sup>9</sup> p<sup>er</sup>frui. gre. in quadā omel. ma-  
 la que nos h<sup>ic</sup> premunt ad deum ire  
 p<sup>er</sup>pellūt. *Figū. Exo. 12. vbi legitimus*  
 q<sup>d</sup> filij isrl duabus ex cāis festiabāt

*Exo 12*



exire egyptum. Nam ipsi egyptij cō  
pellebant eos exire diris afflictioni  
bus et ipsimet anelabant ad terrā p  
missionis lac et mel manantē. Spūa  
liter ppehant nos exire egyptū vi  
te presentis habitatores. i. tribula  
tiones afflictiones infirmitates do  
lores et infirmitas vbe que prinue nos i  
festant et deū ipa mors que neminē  
in egypto vite presentis diu morari  
pmitit vt testificatur qui nos prece  
serunt. vnde prosper. in suis senten  
tijs. Respice inquit teipsum qz mor  
tabis. Conspice eos qui cū similibus  
fluxerit splendoribz. vbi sūt quas am  
biebant ciuitū potestates. vbi insu  
perabiles oratores. vbi qui pueniē  
tius festa disponebant. vbi equorū  
splendidi nutritores. vbi exercitū  
duces. vbi satrape et tyranni. Non  
ne oīa puluis et fauilla. Nōne i pau  
cis vrbibus eoz vite memoria ē. Re  
spice sepulchra et vide quis seruus  
quis dñs. quis diues quis paup. di  
scerne si potes vinctum a rege. for  
tem a debili. pulchrū a deformi. ne  
mor itaqz datore esto ne extolaris  
aliquando. memor autem eris si te  
ipsum respereris. Nos igitur exem  
plum sumētes a nobis ipsis egyptū  
fugiamus nō expectantes vt sic co  
gamur exire et quo vadamus nesci  
re. predecessores repulit sic et nos cō  
pellet exire. Nō faciam? vt aliqui  
serier pplo ysrē q pot? stare i egy  
pto apetebāt et cepe et alea comede  
re. qz i terra pmissionis lacte et mel  
le habūdā. Nos vō tales nequaqz

simus; queramus terrā nobis pro  
missam vbi habūdabim? oībus bo  
nis. Ver. i quodā smse. pudi viri  
festinemus ad locū tutiorē ad agrū  
vberiorē ad pastū suauiorē vt habi  
temus sine mctu habūdemus sine d  
fectu et sine fastidio epulemur. *h*  
*h* 287 Triliter agite et pfortes cor  
v vestruz. ps. Periculosa res  
ē valde exercitum seu acie  
ducere ad capiendā terrā vel ciuita  
tē et i acie timidos seu pauidos hñe  
Nāz qñ sunt i arctiori necessitate re  
liquit socios et fugiūt. et sic reliqui  
remanentes subcūbant sociorū au  
xilio destituti. Spūalr xps nō ducit  
ad capiendā vitā eternā quā nos oī  
expugnare cōtra vitia demonū qui  
inde expulsi fuerūt. Oportet igitur  
nos cū armis penitētie illā obtinere  
sed vō magnū ē periculū de qbusdā  
q incipiūt sequi xps et cū sunt in ma  
iori necessitate aliquibus mūdi dele  
ctationibus iuentis volunt xpm re  
linquere et mūdo potius adherere.  
tales. n. volentiū benefacere inten  
tionem enervāt. *Figū. vbi legimus* *Num 32*  
qz cū moy. populū educeret ad ter  
ram pmissionis. et puenisset ad ter  
rā Balaad filij gad uerunt ad ipm  
moysen. di. Si iuenimus grām in  
oculis tuis da nobis hāc terrā i pos  
sessionē. habem? enī aīalia et pecora  
multa et terra h bōa h; pascua. Tu  
vō duc frēs meos ad terrā quā da  
turus es eis et nos dimitte hic. Tur  
batus vō moy. dixit. Quare vltis  
frāger vires fratrū vestroz ne va  
dāt ad terrā quā dñs eis pmissit nū  
o



## Mundus

qd fecerunt ita p̄res v̄ri. Spūali  
filij gad denotāt mundi dilectores  
terrā z terrena diligētes z dī serui  
tū respuētes. Nā gad interpretatur  
abiciēs futurē. habēt. n. mltā bru  
ta z bestialia d̄sideria q̄ i agrop̄nie  
z vie dei pascere nō p̄nt. pueniunt  
enī ad terrā galaad q̄ interpretat pos  
sessio aque z recte denotat hui⁹ mū  
di p̄sp̄itates z ratio est qz oīs aqua  
dū mare intrat amittit oēm dulcedi  
nē z efficit amarissima. Sic p̄ntis  
vite p̄sp̄itas que oīz virtutū exter  
minatrix ē dulcedinē q̄dā p̄ p̄tinet  
s; cōsumato cursu sup̄ absentiū ama  
rescit. vñ Crisostomus p̄ li. curialiū  
nug. z vestigiū phorū; sic ait No  
uerba virtutū p̄sp̄itas. Beatulis  
suis applaudit vt noceat z infelici  
successu sic i via fortunosos obseq̄  
vt i fine p̄niciē opctur cū viuis suis  
ab initio p̄p̄nās dulcia z cū i ebrie  
tati fiunt letale virus misceat. Et si  
qd deterio⁹ ē quo spe; suā clarescat  
amplius eos stupētib; oculis de  
pressiorē infundit caliginē. h. Criso.  
Est ergo mūdus iste cū suis p̄sp̄ita  
tibus q̄dā labilis aque possessio cito  
trāsiciens i suā dulcedinē i sūnam  
d̄res amaritudinē s; mibi filij gad  
f. mūdi huius amatores bruta ac be  
stialia d̄sideria secū portātes por  
tionē pp̄riā tñ i eadē possessiōe obti  
nēt d̄siderāt vt ibi voluptates bru  
tales quas dixim⁹ valeāt exercere  
seruitutē dī abiciūt nihil curātes d̄  
pp̄missione celesti. S; r̄ndet moy. i.  
x̄ps quare frāgitis fratrū vestroz  
vires ac si dicat. Quō creditis gau

dere cū mūdo trāsitorio z i futuro  
obtinere gl̄iaz. Nō sic fecerūt p̄res  
v̄ri. s. Apli. martyres z ceteri scī q  
nuditate paup̄tate z diris p̄uenti tri  
bulationib⁹ acquierūt celū. Et tñ  
poterāt si volebāt possessionē mūdi  
z eiusdē delectationē dulcius possi  
dere gre. i. quadā ome. Ecce i q̄t mū  
dus q̄ diligēt fugit. Scī v̄o ad quoz  
turbā p̄sistimus florentē mūdū men  
tis despectu calcauerūt. Erat vita  
lōga. Salus p̄mua opulētia i reb⁹  
secūditas i pp̄pagine. trāglitas i diu  
turna pace z tñ cū in scīpo floretet  
iam i eoz cordib⁹ mūdus aruerat.  
Ecce iam mūdus i scīpo aruit z ad  
huc in n̄ris cordibus floret. vbiq;  
mors. vbiq; luctus vbiq; desolatio  
vndiq; p̄cutimur. vndiq; amaritu  
dine replemur. z tñ ceca mēte eius  
amaritudines amam⁹. fugiētē sequi  
mur. labēti liberemur. z qz labentē  
tenere nō possum⁹ cū ipso labimur.  
h. gre. d̄siderem⁹ ergo fr̄es qz illie  
nos moy. i. x̄ps conat⁹ d̄ hui⁹ mūdi  
molestia ad celestē yrlm ducere q  
pp̄ h noluit d̄ celo descēdēs oīa mū  
di molestia sustinere z nulla dulcia  
sentire. sequamur ergo z nos vesti  
gia pedū eius vt liberi ab his penis  
securi pueniam⁹ ad celū. Aug. i quo  
dā tractatu. Si x̄ps d̄ celesti sede  
p̄ te descēdit. tu pp̄ ipm fuge terre  
na. Si dulcis ē mūd⁹. dulciore x̄ps  
s; dicis x̄ps ē enī de⁹ z homo. Ego  
aut fragilis homo z ideo mibi mū  
dus amarus ē. r̄ndit Aug. trāsierūt  
iuuenes. trāsierūt senes. trāsierunt  
pueri z puellē z viā quā ignorabas



## Mundus

tibi certā fecerūt ⁊ facile tibi esse  
ostenderūt ⁊ ad h̄ tibi via amara ē.  
Ambula ergo secur⁹ qz post pugna  
segitur palma victorie ⁊ corona. ⁊  
post mortē vita ⁊ gl̄ia semperiterna.  
hec Aug. *7<sup>us</sup> 288*

**C**onfusum est gaudiū a filiis  
hominū. Joelis p̄. Magna  
quippe ē illoꝝ pfusio qui ice  
pta sumptibus ⁊ labore magnis pfic  
ere nequeūt. Remanēt. n. quodam  
modo delusi atq; pfusi i pfpectu oī  
um q viderāt eos. Ideo valde inf  
piēter se gerunt q altiora se q̄runt.  
Spūalr hac pfusioe sepe homines  
hūi mūdi decipulis pfūdūt. agredi  
untur enī in vitā p̄cū quedā ardua  
⁊ sup mūdi facultates cupientes de  
lapide sanguinē elucere p̄naturā cū  
nemo det quod non h̄z. hoc enī tem  
ptāt q in hoc mūdo putant requies; i  
uenire quam mūdus nullatenus pri  
net. Laborant enim die noctuq; in  
mari ⁊ interea. in fame ⁊ siti frigo  
re ⁊ calore ⁊ innumeris piculis erga  
congregationē mūdi alium rez. Et  
ptexuerunt velut aranea tellā v̄t  
ip̄rouisus vno ictu dirūpit q̄quid  
fuerat multo labore ptextum. quo  
nam cū putat homo in suis diu cō  
gregatis diuitijs gaudere mentien  
te sibi fortuna subito his priuatur  
aut ifirmitate cruciatur aut festina  
morte p̄uētus totaliter exterminia  
tur. vnde Ino. de vilitate p̄dictiois  
humane. Sp̄ ingt hūmāe leticie tri  
sticia repentina succedit ⁊ quod ici  
pit a gaudio desinit i merore. mūda  
na ḡppe felicitas, multis ē amaritu

dum⁹ respsa. Nouit ille q dixit. Ri  
sus dolori misceet ⁊ extrema gaudiij  
luctus occupat. *Fig. gen. xi. vbi le* *6<sup>us</sup> 21*  
gim⁹ q post obitū noe venerūt ho  
mies vt hedificaret turris q atinge  
ret vsq; ad celū cupiētes p illā mū  
dū supare s; lingua q pri⁹ vna erat  
p̄uersa ē. ⁊ i multa diuisa dogmata  
nō valuerūt turrim pficere. Nā cū  
artifex lignū petebat alius dabat la  
pidē. Et ex hoc loc⁹ iste vocat⁹ ē ba  
bel. i. pfusio. Spūalr Noe ḡterpre  
tat reges denotat dīnā ḡraz. Ip̄sa  
enī ē q regēmētī hūmāe sue p̄cie  
prestat hac igit ḡra i hoīb⁹ mortua  
statū puenit ad hedificationis studiū  
vt erigat turris supbie p multipli  
cationē diuitiaz pp quas gl̄ia puta  
tur ⁊ reges. O si possē igt homo cu  
mularet in thesauro vt sup excelere;  
diuitijs p̄uicinos tūc esset gl̄iosus  
tūc gauderē. tūc subicerent alij ⁊ es  
set p̄tis honoratior. Et sic miser su  
pra vires humanas ambiens labo  
rās expectat cumulare ⁊ applicare  
florenos florenis vt pficiat quod in  
scipiēter p̄sumit. s; vide qz pfundū  
tur ligue ⁊ vna sua cogitatio diuidi  
tur i p̄tratria. vnde cū aliqñ q̄rat di  
uitias sibi. fortuna paup̄tātē p̄bet.  
Luz v̄o postulat sanitatē. humores  
lāgozē sibi grauissimū subministrāt  
Lū optat vitā diuturnā mōs subita  
illū morsu deuorat repentino. Ecce  
igit lingua artificū quot modis di  
uiditur. vnde Aug. in li. p̄fes. O igt  
amatores mundi cui⁹ rei gratia mi  
litatis. Maior ne esse poterit spe s  
v̄a i mūdo q̄ vt aīci mūdi scitis.

o ij



## Oratio

Ille quid nisi fragile plenū piculis  
 ⁊ p quot picula puenit ad maius pe-  
 riculū percant hec oīa dimittam?  
 hec vana pferamus nos ad solā in-  
 sitionē eoz que finē nō habent vita  
 hec ē mors incerta subito obrepit  
 ⁊ post hec negligē suplicia luenda.

Oratio. *h. 219* **A**

**R**eparationē cordis eoz au-  
 diuit auris tua. ps. Nota q  
 citharista pparat citharā su-  
 am ⁊ moderat eā pri<sup>9</sup> q citharizet  
 corā magno dño ⁊ tūc itrat ad pul-  
 sandū. Turpē enī melodiā ⁊ disor-  
 mē faceret nisi pri<sup>9</sup> moderata esset.  
 Spūalr volēs pulsare aī dñi; p ora-  
 tionē pri<sup>9</sup> d; cor suū moderare ⁊ di-  
 sponere ad gerē trāglutatis ⁊ pacis  
 facere q intētio itriseca bñ core  
 spōdent vbi exteriorib<sup>9</sup> i oratione  
 platis. Sic. n. cor ornatū vtute ca-  
 ritatis. ⁊ patiētie psalēs corā dño ci-  
 to exaudif. Figu. 3. R. 6. Salomon  
 pri<sup>9</sup> disposuit tēplū ⁊ pparauit illū  
 ceteris ornamētis. Et postmodū ipz  
 ad orādū obtinuit a dño suas peti-  
 tiōes. Spūalr Salōn itēptat paci-  
 ficans mētē ⁊ denotat fidelē cupien-  
 tē p deuotā orationē a deo obtinere  
 grā; quā pri<sup>9</sup> necesse ē p hīe. s. sa-  
 tisfactionē primoz sp spare vt si q  
 aduersus eū h; aliqd d; pacificare  
 merorē illius petēdo indulgentiam  
 vel si meror vel dolor i ipso ē q re-  
 cepit iniuriā d; talem erorē indut-  
 gēdo pacificare ⁊ delere de pprio  
 corde vt alteri debitū dimittendo  
 suoz debitorū indulgentiā inueniat.  
 sic igitur debet cor nīm pparari si

volum<sup>9</sup> exaudiri. Ecclē. 8. ante ora-  
 tionē ppara aīam tuā ⁊ noli eē ho-  
 mo quasi qtemptat. Temptant enī  
 deū qui sine dispositiōe cordis per  
 orationē pulsāt deū. Lōge plus va-  
 let cordis deuotio q oratio ⁊ oris  
 locutio. vñ ysidorus d sūmo bono  
 Quid predest strepitus labioz vbi  
 cor mutū ē. Sicut enim vox sine mo-  
 dulatione est quasi vox porcorū. sic  
 oratio sine deuotiōe est quasi mugi-  
 tus bouū. Oratio cordis ē nō labio-  
 rū. nepe enī depcantis cor aspiciat.  
 Melius ē cū silētio orare cōde sine  
 sono vocis q solis vbi sine utuitur  
 mentis. h. ysidorus. *h. 290* **B**

Acrificiū deo est solēne. .1.

**R.** 20. In domo magni pri-  
 cipis dformie eēt rem mon-  
 struosam videre. ⁊ est rō qz affectio  
 humana dī eē circa delectamēta ⁊  
 delectabilē nō est nisi indebite pro-  
 portionatis rebus. Jō cū offert aīal  
 diminutū vel insolita deformitate  
 ppositū abhorretur a vidētibz ⁊  
 vocat mōstrū ⁊ tāto horribilius in-  
 nobili domo appet qto oīa ibi dñt  
 iueniri dcora. Spūalr. Orātes deū  
 sine deuotiōe deo exhibēt mōstra d  
 forma qz de rōne nature aīalis ē  
 hīe vnū caput ⁊ pedes fm debitā  
 eius spēs sic d rōne orōnis ē cū ver-  
 bis cordis deuotionē hīe. Si enim  
 vba dirigūtur ad deū ⁊ cor ⁊ affe-  
 ctio figantur ad terrena. nōne mon-  
 struosa ē tal' oīo. Jō in figura pce-  
 ptū fuit i leuitico offerri dño agnū  
 aniculū sine macula hoc ē sine di-  
 minutōe mēbroz. Spūa. p agnū sa-



## Oratio

erificij sue imolatiōis notat sacrifici  
cui orōnis. vbi regit agn<sup>o</sup> cādid<sup>o</sup>  
z sui macula mōd<sup>o</sup> pei. vñ seq<sup>r</sup> qd  
debebat eē anicul<sup>o</sup> qz renouat<sup>o</sup> spū  
z mēte atq; quodānō renat<sup>o</sup> p aquā  
lachrymarum. Itē sine dūminutōe  
mēbroz qz cū orām<sup>o</sup> deū hō d; vñ  
ri i cōde qz pfer<sup>r</sup> i ore. alr eēt mon  
struosa nra orō. Et qd ē pācipale  
ipſi. s. cor trūcarem<sup>o</sup> ab ea. Nā p  
sap. xps ait. prebe mihi fili cor tuū.  
Et si orō nra debeat deo placere z  
vt acceptū sacrificiū ipſam recipere  
petamus quod iustū z debitū ē. z si  
sec<sup>o</sup> peteremus tal<sup>o</sup> orō potius no  
bis ipetraret tormētū. Crisostom<sup>o</sup>  
sup mat. Colon<sup>o</sup> ugt dei pſiliū dya  
boli nō regit. Colon<sup>o</sup> at dyaboli z  
si pſiliū dei regit nō iuenit. vñ fur  
orat vt pſperet i furto. z fornicā  
tor sibi crucis signū facit vt nō cō  
prehendat. S; tāto citius capit qz  
nescit diuina iusticia patrociniū pre  
stare criminibus.

L ho 291

**I**n meditatiōe mea exarde  
scet ignis. ps. Non redolēt  
aromata nisi igne succēsa  
vt p; d<sup>o</sup> icēso. Nā integri repositū  
nullū dat odorē. sup ignem vō posi  
tū fumus eius ascēdens dat odorē  
suū z domus illo replet. Spūalr  
Oratio cōparat<sup>o</sup> aromaticis rebz  
rō est qz sicut corpora humana aro  
maticis rebz pſeruāt<sup>o</sup> a cor  
ruptiōe. sic aīa sanctis orōnibus d  
dita reseruatur a peccato. Nā quē  
admodū aromatico odore fugāt<sup>o</sup>  
vermes sic deuota oratiōe dyaboli

ce suggestiōes pellunt. vnde Iſido.  
de summo bono. hoc ē inquit reme  
diū cuius qui viciōrum temptamē  
tis estuat vt quotiens quolibet mo  
do tangitur totiēs orationē fundat  
quia frequens oratio impugnatō  
nem viciōrum extinguit. verum est  
quod vt oratio nostra odorē suauē  
reddat requirit<sup>o</sup> ignis caritatis  
Figura numeri. 16. vbi preceptum  
fuerat tolerare turbulam z austo  
igne de altari nutti incensum de  
sup. Spūalr per turbulam notat<sup>o</sup>  
cor humanum. Ignis autem qui ac  
cipitur de altari est caritas que de  
bet recipi per imitationem de cru  
ce xpi ibi namq; ignis delectatio  
nis accensus fuit qui nunquam ex  
tingui potuit. Si ergo volumus no  
stram orationem odorem aromati  
cum effundere z velut incensum  
dignum in conspectu dei dirigī  
accenso igne de altare huius i cor  
de nostro dominū adoremus. Tūbi  
lantes xpo saluari nostro. Et tunc  
odor eius fugabit vermes inferna  
les sanabit animam a culpe corru  
ptella faciet nos deo z angelis fa  
miliares amicos. Aug. in sermōe  
xl. Oratio est anime sancte presidū  
angelo bono solatiū. dyabolo sup  
pliciū. deo gratum obsequiū. z per  
fecte religionis tota laus pāncta  
secula spes certa sanitas vt corru  
pta. h Aug. verumtū. quāmplures  
ignem sanctum istum extingui per  
mittunt a pluuia deliciarū mundi  
z corporalium delectationum. Et  
tunc nullus odor ex illorū orōnib<sup>o</sup>

o iij



## Oratio

exauritur. Idcirco nulla talium peti-  
tio exauditur ymotato longiores a  
diuina gra sunt quanto se a medita-  
tione pfecte xpi caritatis et dulcedi-  
nis p bono concubili elogarunt. Un-  
orige. sup. 2. leui. Infelix igitur anima cu-  
ius fidei ignis extinguitur et refrige-  
scit caritatis calor ad quam cum uenerit  
celestis pontifex quies ab ea ignitos  
et ardentes carbones super quos incen-  
sus offerat pferi ueniet in ea frigidus  
cineres et aridas fauillas. et subdit.  
tales sunt homines qui subtrahunt se et  
longe faciunt a verbo dei. *hy 292 D*

Ladi<sup>9</sup> me<sup>9</sup> duorabit carnes  
g ps. Multum prodest bene scire  
gladium ducere debentibus pre-  
liari. Nam in tali actu est obliuio superat  
fortiore. obliuio. n. pliator industrijs  
tempus et locum qui possit et debeat como-  
dius gladio percutere inimicum sine pro-  
pria lesione. Spual<sup>r</sup> Gladius est di-  
uina oratio quia sicut gladii nuditate  
ostensa timet hostes sic oratione coram  
deo fusa percutitur demones. unde  
Aug. Oratio est anime sancte presidium  
dyabolo supplicium ut dictum est in pre-  
cedenti sermone. prodest enim multum  
si homo bene sciat oratione uti et ob-  
tineat tempus et locum obseruare. Tunc  
enim superabit fortiores et coronam obti-  
nebit victoriae. Figur. Iudic. 3. ubi  
legimus quod cum Eglon rex moab mul-  
tum filios israel affligeret exigens ab  
eis tributa grana surrexit aioth qui  
utebatur in prelio sinistra prodestra  
et fecit sibi secam. id est gladium accipi-  
tem quem ponens sibi ad dexteram  
partem subter saxum ingressum est ad

regem. Et dum esset solus cum solo per-  
cussit illum et occidit et postmodum du-  
cens filios israel super moabitas inter-  
fecit ex eis tria milia viros et alios  
percutit in fugam. Spual<sup>r</sup> Eglon in-  
terpretatur rotatus et proprie deno-  
tat corpus humanum quod. 4. humoribus  
rotatur et ducitur versus mortem.  
Et sciendum quod duo velocissimi  
equi id est ineter currantes trahunt cur-  
rum istum. scilicet dies et nox. Ideo quod est  
in tempore antiqua et moritur. Igitur cum  
Iste eglon. id est corpus humanum pote-  
statem accipit super filios israel. id est super  
virtutes anime exigit ab eis tributa  
durissima et etiam mortifera quia  
illa introducit ad tributum peccati  
cuius stipendium est mors. videri  
potest. Anima que peccauerit ip-  
sa morietur. huic. n. moabite prestant  
obsequium quia demones humano  
fauent corpori et per suas prauas su-  
gestionibus exhibent presidium ut for-  
tius militet. protra spiritum exhibens super  
flans delectationes quas spiritus  
nequaquam debet decedere. scilicet aioth et c.  
Aioth interpretatur laus et denotat hominem  
interiore et spiritum qui nouit deum lauda-  
re tam in prosperis quam in aduersis. et  
beatus est qui uti sinistra prodestra. hic igitur  
facit sibi gladium utrobique inci-  
dentem quando orat pro amicis et in-  
imicis. hic intrat solus cum solo quando sine  
tumultu et extra turbas gentium  
orationem suam fundit. Certat. n.  
contra dyabolum seu contra hostem  
suum. scilicet corpus terrenum. nec potest tunc  
ipsum ledere cum sic certat occulte  
eo quod non querit mundi fauorem



## Oratio

et humanas laudes. Nemo igitur tunc potest inimico suo prestare presidium cum sic pugnat. Acuit igitur gladium suum ad petram. scilicet orationem dirigens ad Christum de quo dicitur petra autem erat Christus. occidit corpus et prostrat vires eius. Et tunc moriuntur tria milia moabitum quia tria illa mala mundum replentia perimit. scilicet concupiscentia carnis concupiscentia oculorum et superbia vite. quorum quodlibet mille modis novit spiritum infestare. Et sic obtinetur victoria orationis subsidio. *Ps. de su. bo. hoc est remedium eius quod septem viciis vincit ut quod tiens quolibet modo tangitur toties oratione fundat quod frequens oratio ipsam quationem viciis extinguit.* *Ps. 113. E*

*Scendit pandens iter. michi.*

**a** 2. Nemo potest ultra facultatem sibi naturaliter prestitam agere nisi instrumento debito sibi conditus. Nam cum homo gravis sit nequaquam posset ascendere nisi mediis tibus scilicet licet bene descenderet si ne adminiculo quia omne grave tendit ad centrum. Spiritus super facultatem nostram est celum ascendere propter gravitatem naturam concupiscentie que nos trahit semper ad inferna. Ad illa enim faciliter inclinamur sine aliquo adminiculo. proinde enim sumus ad peccatum. Ideo psalmista. Sicut onus grave gravate sunt super me. Necessarium est ergo si volumus celum ascendere nos habere debitum instrumentum quo elevemur nos super nos. Et per quod ascendamus velut per scalam. huiusmodi instrumentum si

ue scala est vera oratio. ratio est quod sicut per scalam domum ascendimus intrantes et descendimus exiunt. Sic per veram orationem deo innotescunt nostre necessarie petitiones et inde descendit ad nos divine consolationes. *Fig. gen. 28. Jacob vidit scalam de terra attingentem ad celum et dominum in summitate scale ut narrat magister dicentem ad Jacob. Ego ero custos tuus in itinere et dabo tibi terram hanc. Itaque vidit angelos ascendere et descendere. Dicit Joseph quod vidit figuram hostias humanas. Surgens iacob sudavit oleum super lapidem dei. deus erat ibi et ego nesciebam. Est enim hic domus dei et porta celi. Spiritus per scalam hanc subaudi orationem que si devota et debita est et bonis operibus coniuncta statim per eam angeli dei ascendentes exhibent deo nostras petitiones nobis eius gratiam reportantes. *Thob. 12. dixit Raphael angelus ad thobiam. bona est oratio cum ieiunio. Cum inquit orabas et derelinquebas prandium et abscondebas mortuos per diem et nocte sepeliebas ego obtuli orationem tuam domino. Et sequitur. Et misit me dominus ut curarem te. Sed nota quod petitiones nostre debent esse honeste et humane. Non enim honesta esset petitio ut tu petas quod ipse alteri negas nec esset congruum ab eo quem tu odis postulare servitium. Ideo duo debet observare principaliter ille qui orationem quam deo dirigit cupit exaudiri. scilicet quod deo adhaereat et in se deli**

o iiii



## Passio xpi

quentibus corde puro offensioes  
dimittas. alias nra oratio frustra  
fieret. vnde Irido. d. su. bono. duo  
bus modis oratio impeditur ne impe  
trare quisq; valeat postulata b est  
si aut hic mala committit aut si deli  
quenti sibi debitum non remittit. ia  
cob igitur q interpretatur luctator  
qui fugiebat a facie furoris Esau  
primogeniti denotat xpi fidelē qui  
fugit a facie dyaboli prius creati  
ne ab eo peccati gladio feriat pro  
tegatur igitur oratione quā deo de  
uote fundit qz dñs statim ei spopōdit  
custodiā p vitā presentē. Ego iquit  
dñs custos ero tui in hoc itinere z  
b precipue vt ē dictū si honesta pe  
tat. Et que nostre humanitatis subsi  
dium pstant nō ad tēporalia obtinē  
da sed ad celestia possidēda. vnde  
prosper i suis sentētijs. Fideliter i  
quit supplicās deo p necessitatib⁹  
vite hui⁹ aliquando misericorditer  
nō exaudit. Quid n. infirmo sit vti  
le magis nouit medic⁹ q̄ egrotus.  
Sectur. Surgēs Jacob fudit oleū  
super lapidē qz vera oratio nō con  
sistit i locutionibus tm. s; i lachry  
mis deuotis a corde ex peccatorū;  
amaritudie pcedentibus. greg. 33.  
moza. veraciter orare ē amarus i  
cōpūctione gemit⁹ z nō cōposita v  
baresonare. Passio xpi. A  
Ur⁹ ysa. 2. Magnū ē refrige  
riū magna q; securitas ho  
minē viatorē iux torrētes z fluitos  
currū iuenire vel ppe se habere.  
Nam de tali passū excunt boues z

equi quē homo pedes nō posset exi  
re. Et si exiret aliquādo maleficeret  
Nō. n. laborat homo incurru z tm  
semper graditur. Potest ēt pausā  
protegatur a superiori pluuia z mul  
tas curus itinerantib⁹ prestat cō  
moditates. Spūaliter p currū qui  
trahitur. 4. rotis. Subaudi crucez  
z passionē xpi quā traxerūt. 4. per  
fectissime virtutes. Nā due prime  
rote trahentes xp̄z ad crucē fuerūt  
caritas z obediētia. de p̄ia ad ga  
lat. 4. Apostol⁹. pp. numā caritatez  
qua dilexit nos deus misit filium  
suū. zc. De scda. Idem ad phil. 2.  
xps fact⁹ est obediēs vsq; ad mor  
te. zc. scde due rote trahentes z se  
quentes fuerūt patientia z humili  
tas. de p̄ia. ysa. 33. Quasi agnus  
corā tendente obmutescit z nō ape  
riet os suū. d. scda ipse dicit. Mat.  
xi. mittisum z hūilis corde. Igit  
nos qui sumus viatores qbus ob  
uiāt frequēter piculosa tēptationū  
flumina quos sepe lubrica ac pestife  
ra pluuia atq; grādo malaz cogita  
tionū inuadit. stare debemus iuxta  
currū z cū sentimus temptationū  
insultum currū hunc ascendamus.  
Figura. 3. R. 18. vbi legim⁹ q̄ he  
lyas iussit acab iungere currū egs  
vt sup illū veniret i Jezabel ne oc  
cuparetur a pluuia eo quod celos  
vidit cōtenebratos q̄ erat signum  
future pluuie. Spūaliter. Contene  
brantur celi. i. aīe vires quādo va  
porētur pū cogitationum de cor  
de ascendunt z resoluntur inter  
dum in pestem validam cōsensu



## Passio xpi

et operis suadete dyabolo. Igitur  
ne huius pluuia nos occupet currū  
iugam. Equi. n. amor et timor sūt.  
Ascēdamus igitur iubente xpo cur  
rū. s. tolentes crucē. sequamur ipm  
quousq; sumus i. Jezebel qui flux  
sanguinis interpretatur. Nō deficiā  
mus cōtemplari eius passionem a  
picipio vsq; ad mortē et effusione  
totius sanguinis eius. Et tunc sal  
uabimur. tāta enī est protectio hu  
ius sanguinis quod nemo ledi pōt  
ab eodē protectus. Idcirco ad ipā;  
omnes refugiū habēt qui saluabū  
tur. vnde leo papa i. ser. ieiunij. 7.  
mensis effusio pro iniustis iusti san  
guinis tā potens fuit ad premiū tā  
diues ad precium vt si vniuersitas  
captiuorū i. redēptorē suū crederet  
nullus tirānica vincula retinerent.

B. h. 2. 95

Idi dñm facie ad faciem et  
v. salua facta ē anima mea.  
gen. 32. Secūdū recōpēsati  
uā iusticiā ille qui videt picipem i  
prelio et nō terga vertit sed sequit  
ipm d; obtēta victoria multū exal  
tari. vnde aug. i. ser. Dignū et con  
gruū ē fratres carissimi. 22. Qui i  
quit sunt socij cōtumelie dicūt par  
ticipes eē glorie. Spūaliter. xps fi  
lius dei intrauit campum pro nobis  
certaminis salutis nre. Isa. Ego  
inquit propugnator sum ad saluan  
dū. debemus igitur aspicere ipsū;  
Et non terga vertere si volumus  
vt sua premia nobis largiatur. Si  
gura. 4. R. 2. Lū; helyas deberet  
assumi de mundo dixit helyseo. pe

te a me quod vis anteq; tolerare a te.  
Et petiuit helyseus di. fiat spiritus  
tuus duplex in me. Qui respondit  
Rem difficilē postulasti. Sed si me  
poteris videre quādo ascēdā fiet  
tibi. Et tūc apparuit currus igne  
Et ascēdit currū helyas. quē vidēs  
helyseus clamabat dicēs. pater mi  
pater mi. Currus ysrael et auriga  
eius. Et sic q; postulauit obtinuit.  
Spūaliter p helyā; qui interpretat  
deus meus significatur xps qui no  
ster ē spirituali copula icarnatiōis  
p helyseū; subaudi vnumquēq; si  
delē discipulū xpi. et disciplinā ei  
doctrinē querētem. Dicit igit xps  
vnicuiq; fidelīū. postula a me et da  
bo tibi. Aperi os tuū et ego implebo  
illud anteq; tolerare a te. subaudi xpia  
ne quod cōsumaro vite presentis tē  
pore xps tolletur a te q; ad effectū  
donorū et nisi ipetraueris i hac vi  
ta clausa; i alia reperiēs bullā gra  
tiā. Petere ergo debemus dupli  
cem spiritum eius. i. duplex donū;  
h est gratiā i presenti et gloriā i fu  
turo sed dicet tibi Rem difficilē po  
stulasti. quoniam impossibile et su  
pra vires nostras facit tamen ex  
parte donantis. Sed dicit si me po  
tes videre i currū igneo. i. si me po  
tes videre i cruce si videas quē p  
te passus sum pp ignē caritatis i li  
gnoscu currū crucis obtinebis qd  
petis dūmodo q; passus suz i corpo  
re intuearis mēte. Contemplantur  
ergo misericordie et caritatis ignē;  
accenso in corde nostro leue erit et  
btinere q; petitur. Lasciōdo. Ma



## Passio xpi

gister inquit misericordia dei. vt dominus mundi acciperet forma; seru. panis exuriret. Fons viuus sitiret. lux obscuraretur. virtus infirmaretur. vita moreretur. Redemptor venderetur vt homo viuificaretur. vbi ergo princeps tanta afflictione plangebit. quis illo flente non fleret. quis eo dolente non doleret vel generet. quando pro gēmato dyademate rex crucem gestabit in capite.

*Fig. 296*

Aratus sum et non sum tuus  
p. batius vt custodiā mādata tua. ps. Quicūq; homo rē difficile et arduā aliquādo agredia-  
tur tamen si cōfortatur a suo superiore si armatur pietate inferiorū; oblitus periculis viriliter se igerit videm<sup>9</sup> exēplū i animalib<sup>9</sup>. Canis excitatus a domino suo fortiorē se inuadit. Salina ē pro pullis suis cū oībus pugnat. Spiritualiter licet passio xpi fuerit horribilis ad cogitādum ne dum ad sustinendum in-  
stigatus tamē a patre quo minor ē secundū humanitatem de qua sermo est. Et cōpaciens pullis. i. filiis suis captiuis viriliter agressus est eam. Fig. Exo. vbi dominus volēs educere populu; suū de manu pharaonis vocauit moyses; et dixit ei. Quid ē quod habes in manu tua. Qui respondit virgam. Et dñs ad illū. probice illā; in terram. qui fecit. et versa est virga in colubrem; et timens moy. voluit fugere. Sed ex citate ac cōfortante et precipiente domino ipsam recepit et in illa

percussit egyptum et pharaonem. Spiritualiter. Per moy. qui solus fuit assumptus ex aquis in quibus hebreorum pueri submergebantur notatur xps qui solus except<sup>9</sup> fuit ab vinda peccati p naturā; sed virgo p gratiam sub qua tam magni quā parui periclitabantur. volens igitur deus pater populu; suū humanū de manu pharaōis. i. dyaboli et de tenebroso egypto if. rui eripere vocauit ipsū; dicens. Quid est quod habes p manib<sup>9</sup>. Quid descendisti agere in mundo. Et respondit xps virga ē. ac si dicat. Crucis suppliciu; ē quod nūc cogito. Et pater ad illū probice virgā corā oculis. i. cōsidera que te pati oportet. Et versa est virga in colubrem qui serpens est varioꝝ colorū ac diuersoꝝ qz dū xps oraret in orto et meditaretur supra salutē nostrā. ostensa sunt sibi tormētōꝝ diuersa genera que in cruce pati debebat et tunc timens fugere satagebat quando ait pater omnia posibilia sunt tibi. Transceat a me calix iste. etc. Et factus ē in angonia vt sudor eius essent gutte sanguinis. Sed tūc a domino cōfortatus et suoꝝ captiuoꝝ pietate deductus ait. Nō sicut ego volo. i. nō vt carnis infirmitas petat. s; promptitudo spiritus desiderat. pater fiat voluntas tua. Et tūc virga crucis aprehensa percussit infernum et dyabolum multipliciter vulnerauit. captiuos suos. et carcere liberauit. et sine confusione sui sic de hostibus suis feliciter trūm



## Passio xpi

phavit. vii. Casio. sup illo ps. Obu-  
brasti super caput meū i die belli  
In die inquit crucifixionis sue sic  
obumbratus atq; defensus ē xps  
vt nec anim⁹ eius pfusione aliqua  
patere nec caro ipsius corruptio-  
nis iniuriā sustineret vnde bene  
diffinita ē passio domini dies belli  
quādo. s. dyabolo victo ifernorū;  
claustra dirupta sunt ⁊ captui li-  
berati sunt.

D. h. 297

Uare ergo rubus est vesti-  
mentum tuum. ysa. Uiden-  
tes rempenitus isolitā eue-  
nire causā penitus nescientes in  
magnā incidunt admirationem  
nec quietas humane mentis acies  
donec perueni fuerit ad cognitio-  
nem causę. Idcirco aspicientes phi-  
losophi solis eclipsis admirati sunt  
valde sed post admirationē; philo-  
sophantes viderūt q; causa huius  
eclipsis fuerat iterpositio lune in-  
ter terrā ⁊ solē. Spūaliter. Nulla  
res tam isoluta ⁊ tā stupenda i mū-  
do vnq; fuit q; q; dei fili⁹ i mundo  
visus esset cū hoībus cōuersari in  
terza capi pati ⁊ morte turpissima  
condemnari. Idcirco pphete i spū  
sancto prophetantes admirati sunt  
iterrogātes ⁊ scrutātes causā. Re-  
perierunt q; erat iterpositio lune.  
i. assumptio carnis humane in qua  
voluit salutē nostrā opari. hec. n.  
eclipsabat diuinitatis radios. i.  
potētē maiestātē ne ab hoīb⁹ vide-  
ret. p̄bebat tñ mortalitātē ⁊ infir-  
mitātē exteri⁹. Isay. p̄. Dē caput

languidū ⁊ omne cor merēs a plan-  
ta pedis vsq; ad uerticē non ē i eo  
sanitas. Sed q; talibus armis de-  
cebat cū muniri vt cōterer et caput  
draconis ⁊ caudā. i. vt peccatū ori-  
ginale deleret ⁊ ptra actualia fide-  
libus vires prestaret. Jō iterroga-  
tus respondet. Ego inquit q; loquor  
iusticiā ⁊ propugnator su⁹ ad saluā-  
dū. Addēs etiā vltērius. Ego torcu-  
lar calcan sol⁹ ⁊ ex oībus nō fuit  
vir mecum. vestimēta mea iquina-  
ui. s. sanguinem meo. Fig. gen. vbi le-  
gim⁹ quod vedito Joseph a fratri-  
bus suis acceperūt tunicā ipsius ⁊  
laceratā gladijs ⁊ iuolutā i sangui-  
ne ediderūt vni psonę que obtulit  
eā patri ⁊ eidē illā ostēdens pater  
ait. Fera pessima deuorauit filium  
meū; Joseph. Spūaliter vendito  
xpo a discipulo ⁊ ēpto ab egyptijs  
B est a iudeis tenebrosā tunicā ei⁹  
s. carnē eius ⁊ laceratū clauis ⁊ lā-  
cea postquā i cruore proprio intin-  
xerūt depositā vltimo de cruce de-  
derunt eā i manib⁹ beate virginis  
que versuseclū clamās dicebat.  
O excelsē ysacl. O celestis taud  
O pater misericordie ⁊ clemētie vi-  
de ⁊ obserua si hec ē tunica filij tui  
an nō. Vide si hec ē tunica quā Ra-  
chel fecerat filio suo Joseph. vide  
sūme deus si caro xpi ē quam ego  
obūbrante spūitu sancto nūciantē  
gabriele archāgelo concepi. velue-  
bat intra se hanc tunicā virgo ma-  
ria a capite vsq; ad pedem. vide  
bat caput spinosum. os seclē politū  
oculos luoribus plenos. manus ac



## Passio xpi

pedes perforatos latus apertū. totum corpus cruciatū. et cum lachrymis verbera gemitibus plena dirigebat in xpm. d. Quare fili mi sic rubrum ē vestimentū tuum. Uxor igit illius sonabat in rama plorans filiū suū. sepe repentes pristinam iter rogatione; an esset illa tunica filij sui Joseph. Et respondit pater fera pessima. i. inuidia duorauit filiū meū. Sapi. 2. dixerunt impij apud semetipsos non recte iudicantes. Venite circūueniamus virum iustū etc. Et in fine causam predictam. s. inuidiam. di. Et errauerūt qz excecavit eos malicia eoz. Et subaudi p maliciā inuidiā iudeoz. inuidia ferior omni fera. leo fortissimus prostratis indulget et tu redēptorē tuū pongis contra immaculatum agnū qui os suū non aperuit et tu tuū os aperuisti. Et carnē eius dentib⁹ lacerasti ferreis ligasti qui victos tuos soluit vulnerasti qui oīz sanat vulnera potasti fele aque viue fontem crucifixisti qui oīum cruciat⁹ curant. Occidisti illū qui ē omniūz vniuersū vita qm̄ quis audiuit. vñd Ansel. in meditationibus. Quid fecisti dulcissime puer vt sic iudicare ris. Quid cōsulisti amantissime iuuenis vt adeo male tractareris. Quod scelustui; que noxa tua. q̄ causa mortis tue. que occasio tue damnationis. O admirabilis censure cōdicio. O ineffabilis misterij depositio peccat iniquus et punitur iustus. delinquit reus vapulat innocens. offendit impius damnatur

pius. Qui meret⁹ malus. patitur bonus. qz perpetrat seruus. exsoluit dominus. quod cōmittit homo sustinet deus. *Jo. 2. 98* E

Nus militum lancea latus eius aperuit. Jo. 20. Quādo ducitur reus ad patibulum quē multi sequūt. psumata vita illius et habita debita expertentia et de morte omnes qui astabāt recedunt. Spiritualiter xps mundus purus et immaculatus agnus innocens in cuius ore non est dolus inuentus ductus fuit ad crucem et deputatus cū impijs. Jo cōsumato ipsius passionis misterio et experti iudei qd vere mortu⁹ esset reliquerunt eum in cruce pendentem post horam nonam et vsq; ad vespas stabāt sic pendens. Nam faciati iudei qui mortē ei⁹ sciebant. eo mortuo recesserunt et omnes eum dereliquerunt et discipuli abierunt. Figura. R. 13. q. vbi legimus qd rex ysrael. vadens ad preliū contra syros mutauit. habitū. s. regalē ornatū et ascendit currum suū et percussus sagitta iter stomachū et pulmonem mortuus est vespere et syri omnes reuersi sunt. Ordinauerunt enim syri hostes eius vt solus ysrael regem interficerent quo facto terminatum est preliū et saluati sunt omnes rege tñ mortuo. Spiritualiter. xps dei filius dicit⁹ rex ysrael qui interpretatur vidēs deū Ipse. n. semper videt diuinitatem qz semper sibi presens est cū et ipse sit de⁹. Igit debēs capū nrē salu



## Passio xpi

tis intrare pugnatur<sup>9</sup> p nobis ocul  
 tas maiestatem regalem exinaniuit se  
 metipsum formam serui accipiens et  
 ascendens curzum. s. lignum crucis  
 post multa tormeta percussus est lan  
 cea et hora vespertina p edebat in  
 cruce mortuus. Et vt dictum est sa  
 tiata iudeorum rabie qui tantum xpi  
 mortem siciebant terminatum e pre  
 lium qd erat inter nos. et angelos.  
 Et omnes reuersi sunt i domu sua  
 Et factus est in pace locus eorum  
 et habitatio eorum i syon. i. i vita bea  
 ta. Et ex istis duobus generibus oim;  
 factus est vnus grex. vni et trino pa  
 troi subiectus q talia eis pascua pre  
 parauit q nec oculi vidit. nec i cor  
 hois ascendit. Et sic rex noster opa  
 tus e nob pacem morti sua. vñ Cri  
 so. i ser. cene dñi. Occisus ppositus  
 xpi cur occisus sit videamus vt ce  
 lestia pacificet. vt terrena reconci  
 liet vniuersa vt amicum te constituat  
 angelorum et habeti oim; potestatem  
 aiaz sua p te dñs dedit. **¶ 21**

Abit ipum p sepultura. **20**  
 D ge nequior e malicia sb ali  
 quo genere virtutu paliata.  
 q si munda et apta foret. vñ augu. su  
 per. ps. Simulata egas no e egas  
 sz duplex iniquitas. pharisei namq; co  
 gitates malicia et neqcia qua i nece  
 xpi exercebat sub spe pietatis iue  
 runt ad pilatum dicetes et petetes ob  
 pascuatis deuotione vni victu. s.  
 Barabam seductore latrone et homi  
 cidam. et sub isto palio danauerunt iu  
 stum. s. xpi. Duo ergo mala fecit po  
 pulus iste. s. reu dimittendo. et iustum

occidendo. ysay. 5. Vt q iustificatis  
 ipum et iusticia iusti auferatis ab eo.  
 Figu. leuit. vbi legitur q in die p  
 propiciationis offerebantur duo aialia  
 s. duo hirci. quorum vnus mactabatur  
 et offerebatur dño vt fieret propicia  
 tio pro peccatis. alius vero dimitte  
 batur libere et hic secum portabat  
 oia peccata populi. Spualiter per  
 hec duo aialia oblata i sacrificio  
 propiciationis subaudi hos duos  
 vinctos. s. xpm dei filium sanctum et  
 iustum. barabam latronem seducto  
 rem et homicidam. ymolatus igitur  
 xps e pp que facta e reconciliatio  
 oim; peccatorum et barabas dimissus  
 et liberatus est qui est testis pcrfi  
 die iudeorum. Ansel. in suis medi  
 tationibus et dirigit verba xpo.  
 vultum tuum inquit honorabilem  
 i quem desiderant angeli prospice  
 re qui omnes celos adimplet. leti  
 tia quem deprecantur omnes diui  
 tes plebis. politis labijs suis spu  
 tis inquinauerunt sacrilegijs ma  
 nibus occiderunt. velo opuerunt  
 in derisionem et te dominum vni  
 uerse creature tamq; seruum cotem  
 ptibilem colafizauerunt. Ad hec  
 autem animam tuam incircumciso  
 deglucendum tradiderunt. vni  
 ctum quidem ante faciem pillari  
 presidis perduxerunt. postulantes  
 te supplicia crucis inferimus  
 qui peccatum non noueras. et  
 virum homicidam donari sibi  
 agno lupum auro lutum prepo  
 nentes. O indignum et infelix co  
 silium et quidem non ignorabat im



## Passio xpi

plus ille p iudiciā b i te fieri. b tñ n  
abstinuit temerarias ad te manus  
mittere s; r el cuit aīaz tuā sine cā  
amaritudine. *fy 300* **B**

Ad lauare septies i tordāe.  
**V** 4. R. 4. Solēt iuitati ad ma  
gna festa facies lauare suas  
ne imundi aparcant iter mundos.  
Spūalr dñs noster nos iuitauit ad  
festa maxima. s. ad gaudia paradisi  
vbi nullus sordid⁹ itrat. s; omnes  
sunt mūdi z immaculati. Apoc. data  
ē singulis stola cādida. Sed ne p  
imuditiā repelamur dedit nobis  
istofancto tēpore aquā purgatiū;  
cū sacratissimo sue passiōis sangui  
ne ex quo ab omni malicia peccati  
l; turpissima possumus mundari.  
Figū. leuit. 14. vbi legim⁹ qd i pu  
rificatione leprosoꝝ talis ritus ser  
uabat. portabatur .n. duo paseres  
vni quoz vnus iterficiebatur sup  
aquā viua i vase terreo positam z  
fiebat aspersoriū de ligno cedrino  
z ysopo. Et ibi ligabatur solo ver  
miculo. i. cocineo paser vni⁹ ad mo  
dū aspersorij z aspergebat septies  
leprosus. postmodū paser vnius di  
mittebatur abire. Spūalr. Lepro  
sus erat genus humanū pp peccatū  
primoz parētū qz lepra sordes ē in  
sanabilis z peccatū illud q̄ ex par  
te hominis erat icurabilis. p duos  
aut pasceres aductos ad purgatio  
nē lepre sebaudi diuinā z humanā  
naturam. factum est aspersorium  
de ligno cedrino quia in cruce xpi  
positum fuit lignum cedri. Occisus  
est enim vnus paser qz humana na

tura xpi cū sanguine aqua baptis  
matis efficacīā mundandi accepit.  
Alius paser. s. diuitas filo carita  
tis humanitati cōiuncta est. s; liber  
habijt eo q diuinitas immortalis exi  
stat. Septies aspergitur imundus  
qz. 7. sacramēta de vase terreo. s.  
corpore xpi fluxerūt cū sanguine z  
aqua sūm p q̄ oīs aīa vere cre  
dens z iuste operāsmūdat. accipia  
m⁹ ergo illd aspersoriū z septies nos  
aspergamus. s. discurrendo. p. 7.  
peccata mortalia. s; vide quod sit  
aqua viua solus sanguis non lauat  
sine aqua viua nec aqua viua sine  
sanguine. Aqua viua dicit que ma  
nat de visceribus terre p quas de  
uotas subaudi lachrymas q̄ d coz  
de cōtricto z verificato exeunt flue  
tes per oculoz riuos. si sic per as  
persoriū crucis ex sanguine xpi as  
pergas tuam memoriā z si ple  
nissis sordibus z si nullū decorez  
virtutū habcas in te tantū peccato  
rū lachrymis assumptis passionis  
dñi memoria te mūdabis. Ber. sup  
can. ser. 22. Passio tua dñe yhesu  
xpe ē viatū remediū singulaꝝ refu  
guū deficiēte sapiētia iusticia ē t nō  
sufficiēte subcūbentib⁹ meritis illa  
suscipit. Jō cū defecerit virt⁹ mea  
non cōturbaror neq; diffidā. Scio  
qd faciā. calicē salutaris accipia z  
nomē dñi inuocabo. *fy ccc*

Rbor bona fructus bonos  
a facit. Mat. 7. Preter secun  
ditatem z similitatem fru  
ctuz etiā arbor ipsa mltas prestat  
humano vsui comoditates. Nā vis



## Passio xpi

tores arboze frondosa inuenta nō  
 solum fructibus eius reficiuntur s;  
 etiā proteguntur ab estibus simili  
 ter et a pluuia et ascēdēs iter dū; si  
 cut illi necesse est tueretur a feris.  
 Spūalr crux xpi arbor bona fuit  
 magna lata et frondosa et fructus  
 facietatis et suauitatis tribuens et  
 fideles omnes protegit a demoni  
 bus et ab oībus peccatorum et vi  
 ciorū i cursibus. Fig. dāne. 4. vbi  
 narratur visio quedā sub tali for  
 ma. Ecce arbor i medio terre cui  
 proceritas attingēs ad celū et aspe  
 ctus eius vsq; ad terminos terre et  
 esca vniuersorū i ea subter eam ha  
 bitabant animalia i ramis eius vo  
 lures celi cōuersabantur. Spūalr  
 Per hāc arborē subaudi crucē xpi  
 ps. Erit tanq; lignum quod planta  
 tum est. secus de aqua. In medio  
 terre. q. ad līfam sic fuit. fertur. n.  
 quod i caluarie mōte vbi crux xpi  
 fuit posita sol recto tramite ac dir  
 recte aspiciat quodā tēpore quod ē  
 argumentum medie regionis. ps  
 Deus noster ante secula operatus  
 ē. s. in medioterre. Cuius proceri  
 tas attingēs ad celū qz nulla ē alia  
 via ad celū de terra ducēs nisi cru  
 cem xpi accipere ipso teste qui ait.  
 Si quis vult post me venire tolāt  
 crucē suam et sequat me. Aspectus  
 ei' vsq; ad terminos terre. qz oēs  
 inuitat. oēs vocat. neminē despiciit  
 ps. Extēdit palmites suos vsq; ad  
 m. et vsq; fl. ppa. ei'. Esca vniuer  
 sorū i ea qz paruis et magnis. iscipiē  
 tib' et pfectis. iustis et iniustis. ipse

subuenit oīb' volētibus fruct' sa  
 lutiferos arbor illa. Ambz. sup lu.  
 xps oībus oīa factus ē. paup paup  
 bus. diues diuitibus. fens fentib'  
 ficiēs ficiētibus. pfluus habūdā  
 tibus. In carcere cū captiuis. cum  
 maria flet. Cū apostolis epulatur  
 cum samaritana sitit. In deserto  
 esurit vt cibus pumi hominis quē  
 preuaricatōe gustauerat ieiunio do  
 mini solueret. Sub ea habitabant  
 animalia p que notantur homines  
 vite actiue. qui sub arboris huius  
 vmbra per fidē quiescunt et tēpore  
 tēptationis est' et qnq; feras infer  
 ni appropinquare picipiūt. Arboze;  
 hāc p cōtēplationē et meditationē;  
 ascēdūt. et ibi tute gescunt. Ber. in  
 suis me. Copiosa igt redēptio data  
 ē nobis i vulnerib' redēptoris nrī.  
 Magna multitudo dulcedinis grē  
 plētudo et pfectio vtrutū. Cū me pul  
 sat turpis cogitatio. recurro ad vul  
 nera xpi et fugat a me. Cū me pūit  
 caro mea. ex recordatiōe. vulnerū  
 dñi mei resurgo. Cū dyabolus pa  
 rat mihi insidias. fugio ad vulnera  
 dñi mei. et recedit a me. In oībus  
 necessitatib' meis. non iueni tā effi  
 cax remediūq; vulnera xpi. Seqē  
 In ramis ei' volures celi pueri fa  
 bant. p volures celi iudificātes i  
 ramis sbaudi viros pfectos q l; eoz  
 pōalr sunt i mūdo nihilomin' cōdia  
 hē mūd' ill' crucifix' ē. et ipi mūdo  
 hī debēt nidū suū i plagis xpi tota  
 liter pōere quē uidei crucifixi erūt et  
 i hoc fugiēt oēm ruīnā et oī celesti  
 gratia perfruētur. Unde Bernar



## Passio xpi

in meditationibus. Ecce inquit dñe  
cū de tui memoria mēs mea suspi  
rat ⁊ tuam ineffabilē meditabitur  
pietate ipsa carnis sarcina min⁹ gra  
uat cogitationū tumultus cesat pon  
dus mortalitatis ⁊ miserie more so  
lito non oblectat. Silent pcta tran  
quilla sunt oīa cor ardet anim⁹ gau  
det memoria viget intellectus licet  
⁊ totus spūs desiderio visionis tue  
accensus inuisibili⁹ rapiatur amo  
re.

*hy 302*      **h**

Ecce agnus dei ecce qui tol  
**e** lit peccata mūdi. Jo. 2. Di  
cit phs quod sensus debēs  
sentire aliud sensibile dñesse ab illo  
penitus denudatus. Pupilla. n. pro  
tāto dicitur abs color. i. sine colore  
vt de coloribus possit iudicare. ali  
ter. n. colores non peiperet qz color  
existēs i pupilla impediret visione;  
exterioris colōis. verbi grā. Si qs  
iuxta oculum vitrū coloratū ponat  
⁊ simul p illū alia visibilia intueat  
oīa sibi apparebūt illius coloris cu  
ius est vitrū. Et quod dictum est d  
oculo ita ⁊ d ceteris sensib⁹. Spūa  
liter. Nō erat possibile aliquā crea  
turā purā pficere salutē humane  
nature. Et ipam liberare a peccato  
eo quod nulla replebatur omnino  
absq; peccato. i. vt eius puritas ⁊  
bonitas sufficeret ad tolendū culpā  
⁊ ad infundēdū gratiā. nec erat ad  
hoc sufficiens angelus quia vt hñ  
Jo. Angeli nō sunt mūdi in conspe  
ctu ei⁹ neq; homo poterat inueniri  
mundus. Nemo mūdi a sordibus  
neq; infans cuius vita est vni⁹ diei

sup terram. Si ergo nulla creatura  
sufficiebat eo quod nihil est in con  
spectu eius mūdum requirebat er  
go non tm creatura sed ⁊ ipse crea  
tor qui omnino est sine colore. i. sine  
omni reatu. Oportuit ergo ipm quā  
dam nouā creaturā facere. s. aiām  
xpi ⁊ ipam induere carne a pecca  
to aliena quod fieri nō poterat nisi  
de virginitate pcepta p opus iācti  
spiritus. ⁊ sic assumeret hāc naturā  
deus vt esset penitus sine macula ⁊  
vt maculas pagonis humane pos  
set mundare. Ideo verbū dei caro  
factum est. q dicitur agnus imacu  
latus quē cū beat⁹ Jo. aspiceret spi  
ritus sancto plenus cognouit ⁊ ipm  
digito ostendit. di. Ecce agnus dei  
⁊c. hoc etiā; alius euangelista Jo.  
in figura vidit apoc. 5. vbi ipse ait.  
vidi inquit i dextera sedentis libz  
signatus signaculis. 7. ⁊ nō inuenie  
batur in celo neq; in terra neq; sub  
ter terrā qui dignus esset aperire li  
brum ⁊ soluere eius signacula. 7.  
Et dñs ex hoc ipse Jo. amare flet  
ostensus est ei agnus occisus ⁊ di  
ctum est ei vt nō fletet quia dign⁹ ē  
agnus qui occisus est aperire libz  
⁊ soluere. 7. signacula. Spūaliter p  
libz clausum ⁊ signatum subaudi  
diuinā grā; quā fortit⁹ ⁊ nos clausē  
rant. 7. capitalia vicia que pmi nri  
parētes dyabolo suadente cōmisse  
runt nec reperiebat in celo. s. ange  
lus ad hoc sufficiens. neq; inter viue  
tes homines erat alius valens nos  
liberare nec iter sanctos in limbo  
detentos quisq; tam iustus erat ad



# Passio xpi

17  
Hoc potens ut nos eriperet sed ostē  
sus sibi agnus sine macula qui suffi  
ciens fuit tolerare mundi peccata. vñ  
de audiuit idē Jo. in eodem libro  
atq; vidit 7 quattuor seniores ha  
bentes singuli singulas citharas 7  
cantabant canticum novum coram  
deo 7 agno. vi. dignus es domine  
aperire librum 7 solvere. 7. signa  
cula eius quoniam occisus es 7 rede  
misti nos in sanguine tuo 7c. Spūa  
liter p. 4. seniores intelliguntur. 12.  
apli. 7. 12. prophete q omnes cytha  
ras scripturarū suarū idem canticū  
cantant. Nā que prophete venturū  
apostolipredicauerūt venisse. vñ de  
leo papa i quodā sermo. Sacramē  
tum inq salutis humane nulla vn  
quam antiquitate cessauit qz quē p̄di  
cauerūt apli hunc annūciauerunt  
p̄phete. Agnus ergo iste sine macu  
la oves suas redemit nō auro neq;  
argēto seu aliquo alio corruptibili  
s; suum sanguinē imaculatū pro no  
bis dedit in precii 7 occidens lupū  
fecit nos deo nostro regnū. Unde  
Aug. sup Jo. ome. 7. p̄tractās illud  
Ecce agnus 7c. vñq; singulr agn?  
dei sine macula. sol<sup>9</sup> sine p̄cō. ergo  
singl<sup>r</sup> hic est agnus dei. qz singl<sup>r</sup>  
hui<sup>9</sup> agni sanguine solo. homines re  
dimi potuerūt. Venit agnus. qualis  
agnus. quē lupi timēt q leones; occi  
sus occidit. Sanguine agni victus  
est leo. Ecce spectaculū xpianorum  
magnum est. spectare p totum orbē  
terrarū sanguine agni victi leonem  
educta de dentibus leonum mēbra  
xpi aduincta corpori xpi.

18 303

3  
Or sicut dies illuminabitur  
ps. Nihil posset ptingere de  
teri<sup>9</sup> viatorib<sup>9</sup> i prelio q̄ an  
te p̄plemētū 7 p̄sumatā victoriā fie  
ret nox qz tunc glibet efficit timid<sup>9</sup>  
Tūc enī deficiētes p̄nt fuger 7 ab  
scondi 7 p̄cutere hostes ex latere 7  
nō videri. Nā victi sunt salu 7 vi  
ctores nihil lucrātur. Spūalr xps  
dei filius ē dies. cuius rō eē p̄t qz  
dum sol est sup terram dies est. ita  
dū xps est nobiscum p gratiā dies  
lucis est. Ideo ipse ait. Ambulate  
dū dies ē. E alibi. Nōne. 12. sūt ho  
re diei. 7 itelligit ibidē per diē xps  
vñ Ber. in meditatōib<sup>9</sup>. Tu es dñe  
lucis dies 7 sol claritatis eterne  
magnus sine quātitate bonus sine  
qualitate. Ideo nil nobis deterius  
potuisset ptingere tpe quo victoria  
fiebat cōtra demones q̄ quod xps  
in prelio nre salutis timuisset. p no  
bis mori vel quod descēdisset d cru  
ce quia tūc hostes nri. s. demones  
eualissent manu<sup>9</sup> ei<sup>9</sup>. Captiui nostri  
qui erāt i limbo nō fuissent liberati  
7 ipsi demones aduersarij nostri  
fuissent nos aggressi. Ideo ip̄e suadē  
tibus iudeis noluit de cruce descen  
dere ne salus nostra impediretur.  
Figū. Josue vbi legim<sup>9</sup> quod supra  
nature cursu; sol sup gabaon stetit  
quousq; Josue victoriā obtinuit 7  
amorreos 7 captis regib<sup>9</sup> amorreorū  
7 calcatis colib<sup>9</sup> regum a filiis  
ysrl. nō recessit sol nec dici<sup>9</sup> fuisse  
diē ita magnū ante nec postea fuisse  
a deo quod filij ysrl sp̄ diē illā ha  
p



## Passio xpi

buerunt celebrem ob memoriam facte victoriae. Spūaliter Sabaon interpretatur valis mesticie per quā subaudi naturā humanā genitibus multis valatam ante veri solis illuminationem; obfensa erat p pñcipēs amor eorū. i. demonū. Nam amor rei populi amari. et sic omnis amaritudo inuenitur in eis. per Josue vero qui interpretatur saluator subaudi misericordiam xpi. Non enim nos saluauit iusticia nō sapientia nō potentia sed sola misericordia. Nā et misericordia vsus est cū nos fecit et misericordia cū captiuos nos redemit. vnde Lashodor<sup>9</sup> sup illud ps. Misericors et miserator dñs. misericors ē inquit dñs pcreat quia nullius beneficijs prouocatur vt prestat. Misericors est cum recadētes sua pietate reconstruit. Tēpore igitur nostre reparationis quādo nos sua misericordia liberauit de manibus amor eorū stetit sol. i. lux vera que mundū illuminat indeficiēs supra cursū nature. Cum enim naturaliter quilibet mortem fugiat in quā pōt. ipse tamē xps non dubitauit mori pro nobis nec voluit dē cruce descendere suadentibus iudeis q̄ quasi impius factus est. vt nos faceret pios. Non deficit ergo stare et illuminare tenebras mentis nostre quas contraxerant p culpam pñmi nostri parē es donec soluto precio et deletō peccato deficerent demones ita vt fideles eius calcēt super colla eorū quorū prius captiui erant. Sol igitur stetit in habitaculo suo. i.

xps i cruce quousq; facta ē victoria nostrorū hostium. ps. Non puerantur donec deficiāt. hāc igitur diē de benius mēte et corde solēniter celebrare. quia hec ē dies quā fecit dñs et. gr̄as. f. agētes dño qui tāta pro nobis sustinuit firmiter stans. vnde Aug. i solilo. Dñe dilexisti me plus quā te q̄ mori voluisti pp me tanto precio reduxisti me de exilio redemisti me de seruitio retraxisti me dē supplicio vocasti me nomine tuo signasti me sanguine tuo vt memoria le tuū semp cēt apud me et nunq̄ recederet a corde qui pp me noluit recedere a cruce. *74 304* *R*

Unc hamiliat et hunc exaltat. ps. Nota q̄ vna et eadez potio seu medicina ē aliquādo vni egrotō salus et alteri mors et hoc contingit ex diuersitate egrotantū et diuersos morbos patiētū potio nāq; calida erit cura morbi frigidi et calido erit interitus quia augebit calores et inualecente morbo natura deficiet et subsequē mors Spūalr. Passio xpi fuit medicina optima ad sanandū languorē peccati diu sci pñia pacis nr̄e sup eū et luore ei<sup>9</sup> sanati sum<sup>9</sup>; regrebat dispositio recipiēte. Nā aliquibus bñ dispositis fuit optia. aliquibus nō pfuit pp infectā et dēprauatā volūtātē. vñ cū xps in ligno crucis penderet in medio duorū latronū vt adimpleret q̄ scriptū est de ipso. Et cū impijs deputatus est. vñ illoz ad salutē suā medicinā xpi recepit eo q̄ pñctio et pietas cor eius disposuerāt. vñ merui



## Passio xpi

Vocē benedictionis audire. Alter hō  
quē nimīū vrgebat impietas et iniqui-  
tas medicinā hanc recipere nequit  
ad sanitatē. Ideo perijt in peccatis  
suis. Figur. gen. . vbi legimus quod  
cū Ioseph. innocens posuisset in  
carcerē duos captiuos ibi inuenit  
quorū visionibus et sonnijs auditis  
vni annūciavit supliciiū seu patibulū  
Alteri vero quod regio aspectui re-  
stitueretur cū gratia. qd sic factū ē.  
Spūalr Ioseph innocens posuit in  
carcerem xpi denotat sanctū et in  
cuius ore dolus non est inuentus  
affixū cruci atq; latere pforatum  
ps. Posuerunt in pedibus pedes  
eius. ferū pertransijt animā eius.  
Duo igitur vincti quos ioseph secū  
in carcere reperit. duos significant  
reos cū dño crucifixos. Aliter tñ et  
aliter dispositos. Nā vnus itētiōne  
cordis nequā narrauit dñm suū;  
insultum cameliē infernū verbis  
et condēnatus relictus ē eterno cru-  
ciandus supplicio. Alter vero dñs;  
deum suū confitens et humiliter ve-  
niam petens ingressum meruit pa-  
radisi. Et sic idem dñs vni salutem  
tribuit. Alteri vero mortem. causa  
vite et salutis saluator fuit sed non  
dannato interitus; ipse dñatio-  
nis sue extitit causa vnde leo papa  
in sermōe resurrectionis dñi. vnus  
ingit erat latro mēte et corpore pri-  
mus alteri. alteri vicinus s; multū  
corde diuisus pendebat xps i medio  
et tanq; rex fulgebat. Confitebatur  
vnus et honorificabat alter scedu-  
lus blasphemabat. iudex mor dictat

vnū sententiā. alteri vero porrigit  
indulgentiā. hec leo. Sed qz xps ho-  
mo nō dixisse legitur maledicēti ho-  
die eris in inferno. sicut benedicenti  
dixit hodie eris mecum in paradiso.  
Nam maior fuit iniquitas maledi-  
centis q; bonitas benedicentis. Re-  
spondeo quia xps non vult morte;  
peccatoris sed semp ipsum vt puer-  
tatur expectat. penitētū vero nequa  
quā sit indulgentiā differre. Ideo  
licet modicum laborauerit dicēdo  
s. memento mei domine dum vene-  
ris in regnum tuum quia tñ vidit  
hec verba ex corde pstricto profer-  
ri dilatauit multitudinē dulcedinis  
sue xps sup eum nobis reliquens  
exemplum penitendi. vnde leo pa-  
pa sermōe supradicto. O myra re-  
rum conuersio. latro credit latro d  
cruce impetū fecit et intrauit para-  
disum trophea framea circūdat? O  
violēt? latro. O artificiosus effra-  
ctor ipm cubiculariū tenuit et p ipm  
ad paradisi iteriora puenit **Hy 305 L**

Confusio pñs est d filio indi-  
c sciplinato. Eccle. 22. Inter  
alia que de? magis abhoīat  
est iniuria filiorū in parētes. Idcir-  
co antiquitus lex pcepit dentem  
p dente pedē pro pede. et animā p  
aīa. parentū iniuria grau? punieba-  
tur quia non solum pede vl manu  
puniendus erat q sic lesisset patrem  
s; qui maledixerit inquit patri vel  
matri morte moriatur. vnde vale-  
rius libro primo. Iustissime quidē  
pari vindicta parentū ac deorū vio-  
lacione expianda est. Spūalr inter  
p ij



## Passio xpi

oia nefandissima et abominabilia  
peccata que a mundi principio usque  
nunc commissa fuerunt. super omnia ne  
fandum fuit scelus quod iudeus popu  
lus in morte patris et redemptoris sui  
domini nostri iesu christi. Licet enim po  
pulus iste magna et horribilia pec  
cata commiserit prius nullum tamen  
fuit flagitium istum simile quod apud te  
apparet in dura correctione punitio  
neque populo illi propter hoc scelus  
illatum. Ideo lector animaduerte scri  
ptum anios. 2. Verba multumque euentia  
contra ipsos. ubi sic dicitur. Super  
tribus sceleribus israel et super. 4. non  
pueritiam pro eo quod vendiderunt  
argento iustum et pauperem pro cal  
ceamentis. id est. precio calceamentorum  
Notandum ergo quod tria scelera iu  
deorum precesserunt scelus mortis christi  
primum quod dure puniti fuerunt. semper  
tamen deus peccat illis. Nam primum  
scelus ab eis commissum fuit. venditio  
Innocentis triginta argenteis quos re  
duxit dominus tempore Josue et moysi de egi  
pto. Secundum scelus fuit quod promissione; fa  
ctam patribus de messia sub hoc no  
mine deo despererunt. dicitur. Non est nobis  
pro in deo nec in semine eius et fecerunt  
vitulos aureos quos adorauerunt.  
dicitur. Isti sunt dii tui israel etc. et propter illud  
scelus captiui sunt a rege assyriorum  
multo tempore. Inde tamen liberati sunt. Ter  
tium scelus fuit quia diuersa colentes  
ydola ymolabant eis non solum pecu  
des sed et proprios infantes. Ezechiel. 23. fi  
lios quoque suos quos genuerunt mi  
hi assauerunt sibi. Item Ieremias. 7. hedi  
ficauerunt aras tophet que sunt in va

le filii hominum ad oburendum vel  
assanados filios suos et filias in igne  
quod non precepi nec ascendit super cor  
meum. Et in psalmis dicitur. et ymolau  
erunt filios suos et filias suas demo  
nijs. Igitur propter hoc scelus tertium ca  
pta est ciuitas eorum iherusalem a rege ba  
bilonis et occisi sunt filii sedechie re  
gis in oculis patris. Et omnes principes  
iuda interfecti sunt et multi gladio  
interempti sunt et reliqui in babilo  
ne ducti sunt sub durissima seruitu  
te captiui. Et rex eorum excecatus est in  
eorum captiuitate stetitque vincit usque  
ad diem mortis sue reliquendus populus  
70. annis moratus est captiuus sed  
inde educti sunt tempore esdre ut pa  
tet in eodem libro capitulo. 8. et 2. Quartum  
vero scelus fuit quod iusti christi patre  
ipsorum argento mercati sunt et pro in  
uidia morti. postea tradiderunt. sed  
ex istis scelere non puerit dominus  
eos amplius. Nam iam per annos ad  
ccccxlviii. vel circa fuit durissime  
captiui ne dum in una regione. sed  
ubique terrarum profugi et miseri exi  
stentes nullum habentes in mundo re  
fugium preter stragem de his facta;  
per titum et vespasianum. unde irueo  
cabilis sententia cecidit super cerui  
ces eorum ut quando iudei extiterunt.  
nunquam indulgentiam valeant inueni  
re. Et attende lector quia maior pe  
nis illis est. quia induratus est ipsi  
ciens cor eorum. et obscurati sunt oeu  
li eorum ne videant ideo plaga crudeli  
et insanabili percussit. ysa. Erit no  
bis iniquitas sicut in corruptio ca  
dens et requisita in monte vel in muro



## Passio xpi

excelsio qm subito dñi nō sperat ve  
 nire cōtrictio ei⁹ ⁊ pminuet sicut cō  
 minuitur lagena figuli p̄tritione p̄  
 ualida ⁊ non iuenietur d̄ fragmētis  
 eius testa in qua portet ignicul⁹ aut  
 portetur par aque de fouea. hoc to  
 tū adimplerū ē d̄ populo iudayco tpe  
 supradictorū impatorū Thiti. s. ⁊ ve  
 spasian. Qui subito circūdantes ci  
 uitatē ipsam obtinuerūt finaliter ⁊  
 mortua infinita mltitudine fame ⁊  
 ferro exterminata est eorū natio. Et  
 tantum agrauatū ē peccatū ipsozū.  
 vt non inueniatur iter ipsos quisq;  
 tante pudēcie qui in corde suo tātū  
 de igniculo luminis veritatis p̄tine  
 at vt possit haurire modicū aque re  
 ctitudinis intellectus sacre scriptu  
 re. Et vt cognoscas lector hui⁹ po  
 puli magnitudinem culpe ex pecca  
 to p̄misso in propriū creatorem ⁊  
 patrē. Atende ⁊ p̄sidera q̄ crude  
 liter hanc culpam ⁊ culpe flagella  
 in posteros suos induxerunt. qm̄ fu  
 rientes dicebant. Sanguis eius su  
 p̄ nos ⁊ sup̄ filios nostros. Sup̄ qui  
 bus d̄bis aug. in sermo. resurrectio  
 nis dñi sic ait. Crudelis sub tali sen  
 tētia p̄p̄tas iudeorū q̄ facinore suo  
 nō solū presentes liberos dānat. s;  
 etiam nō natos occidit. Quātos. n.  
 hanc vocē ad p̄scientiam facinoris  
 vocant quos sn̄ia criminis nō tene  
 bat. Crudelis inquit impietas que  
 posteros añ ī reatū vocat. quā pdu  
 cat ī lucē vt prius futuris p̄tigeret  
 peccare q̄ vīuere. Truēti plane  
 genitores q̄ añ facti sūt paricide q̄  
 parētes. Pōt ergo d̄ plano ex supio

rib⁹ pcludi q̄ scēt⁹ quartū grauitas  
 fuit p̄cedētib⁹ oib⁹. vt indicat gra  
 uis atq; dira sn̄ia lata sup̄ ppl̄m iu  
 deorū presentē. s. ⁊ futurū p̄p̄illa q̄ in  
 p̄ez dñi p̄miserūt. Fig. gen. x. vbi  
 legim⁹ qd̄ post diluuiū Noe plātauit  
 vineā q̄ magna illi⁹ cultus sollicitu  
 dine crescēs vinū produxit quo qdē  
 inebriatus Noe iacebat ī terra quē  
 chnā fili⁹ eius aspiciēs vocatis duo  
 bus fratrib⁹ suis sem. i. ⁊ Japhet  
 ostēdit illi p̄ris verēda atq; illū de  
 ridebat coram illis. vi. Ecce p̄r n̄  
 ebrius ē ⁊ similia. S; horrētes fra  
 tres duosupradicti ignominia aspi  
 cere expoliatis pallijs p̄p̄ijs coho  
 peruerūt ipsū dormientē. digesto  
 igit vīno post dormitionē surrexit  
 Noe q̄ nō latuit id quod ei itulerat  
 filius eius cham. Idcirco maledixit  
 ei ⁊ fecit cum seruū fratrū suorum  
 vsq; in sempiternum. Sp̄ialr per  
 Noe qui interpretatur requies sub  
 audi xpm̄ in quo est omnis requies  
 obliuiscens laboris. hic ergo postq̄  
 p̄ peccati diluuiū eiecta est humana  
 natura de paradiso ipse venit vt  
 pius ⁊ bonus agricola hanc vineā  
 de nemore inferni eripere ⁊ ī terra  
 salutis plantare. ps. Vineāz d̄ egypto  
 transtulisti zē. Creuit h̄ vinea  
 beneficio culture quia miraculis ⁊  
 prodigijs ⁊ mira doctrina ipsam  
 cultuauit. demum exprimens ex ip  
 sa vīnum in torculari crucis nīmū  
 gustans ac bibens vīnum caritatis  
 ⁊ amoris nudatus pedibus ī cruce  
 ebrius ⁊ abiectus ⁊ ab hominibus  
 derelict⁹. quē filius cham. s. popul⁹

p iij



## Passio xpi

iudeorū aspiciens ostendebat nuditatem eius. alijs duob⁹ fratrib⁹ .s. latinis ⁊ grecis dicēs. Ecce rex iudeorū ⁊ multas illi pferens irrisiones. sed hoc nō ferentes depositis palijs vetustatis ⁊ pfidie induerūt sibi fidem ⁊ cohoperuerūt ignominiam patris di. Vere filius dierat iste. Post resurrectionē; igitur exurgens dñstantq̃ potans crapulans a vino ⁊ maledixit hunc populo ⁊ fecit ipm seruū fratrū suorū in se ⁊ in posteros natos vt supius est exprefsum qz misit romanos qui eos durissime punierunt. vnde glosa sup illud Eccle. 3. honora p̃rem tuam vt superueniat tibi benedictio. sic ait. helisei caluiciū pueri iraserunt ⁊ duo vrsi de saltu ex eis. 42. laniauerunt quia stulticia iudeorū in caluarie locum xpm irasit. sed. 42. anno post ascensionem eius duo vrsi .s. vespasianus ⁊ titus de saltu gentium egressi illiūiores seussime laniauerunt. *fy 306* M

Nfer digitum tuū; huc Jo.

i Nota qz homo p̃suevit libenter illud opus facere in quo est labor modicus ⁊ lucrū magnus. Naturaliter enim hoc homines appetunt. Ideo conantur proprios filios talem artem docere. Sp̃ualr. Anteq̃ xps opus nostrę salutis operaretur. totum humanū genus ponens humeros suos sub onere afflictionis ⁊ penens poterat quicquam lucrī ad celestem ptinens beatitudinem. omnes enī; deficiebant sub onere. sed veniens xps qui omniū;

onus portauit facile adeo opus nr̃; fecit quod non oportet nisi quod digito tāgam⁹. Et fit ⁊ p h̃ lucramur celeste regnū. Ipse enim manibus suis opatus ē fortia. Sed qz ipse fragiles nos esse cognoscit. vult quod soluto tāgam⁹ digito vbi ipse ambas manus apposuit. S; nō. quod dyabol⁹ mūd⁹ ⁊ caro opposita sp̃ faciūt. Nā ipi iponūt hoib⁹ onera grauiā. ⁊ iportabilia q̃ digito tangere nolūt. Imponūt enī humeris peccatorū ac seruorū suorū iferni supplicia que sunt intolerabilia humanis viribus ⁊ minimum digitum nequeūt extendere pro hominū refrigerio in tormentis. Plorabat enī dñes ille mundi filius guttam aque extremi digiti dum esset in gehēna ⁊ obtinere nequit ⁊ tamē tantū fimerat mundo ventri ⁊ dyabolo. xps igitur i opere appositionē tui digiti q̃rit. vult tamen vt manum tuā; ponas in latus suū vt cognoscas q̃ dilexit te. quod faciens beatus eris in celo. Figura leuit. vbi dicitur quod qui tangebāt carnes sacrificij vtputa agni vel vituli occisi sanctificabatur. Super quo dicit orig. qz non poterat hoc ad litteram intelligi vt quis fieret sanctus tactu carnis animalis occisi sed hoc oportet alegorice de xpo occiso ⁊ p nobis oblato itelligi. vt si quis carnē eius occisam ⁊ oblatam in altari crucis corde ⁊ mente perfecte mūdabitur ⁊ sanctificabitur. portare ergo obem⁹ stigmata ei⁹ i corde qd dulce ē ⁊ leue que p nobis ipse pos



## Passio xpi

trahit i corpore qd amarissimū z gra  
ue ē z sic scificati lucrabimur regnū  
vtficāt xpiani vocamur ita z ipm  
seqmur vt ab eo scificemur hiero.  
ad paulā. xps scificatio est sine qua  
nemo videbit faciē dei. xps redem  
ptio z pēu. xps oīa est vt qpp xpz  
oīa dimiserit vnū iueniat p oībus  
z possit libere clamare. pars mea  
dñs dicit aīa mea. *hg 307* 11

Araſti i dulcedie tua paupi  
p de<sup>o</sup>. ps. Quantū sit bonū z  
qd valeat ppositū cognosci  
tur opositoprecedēte. nō enīz cogno  
scitur dulcedomī i amaritudine. nec  
amaritudo nisi i dulcedine. z ita co  
gnoscei bonū meli<sup>o</sup> post malū. z sic  
in hoc veritatē hz. quod phs ait. s.  
oposita iux se posita clari<sup>o</sup> elucescūt  
Spūalr. xps dulcedo benignitas z  
clemētia optime cognoscei a nobis  
si precedentē amaritudinē ptemple  
mur. Tanta enī erat ante xpi aduē  
tum z ante eius passiōē amaritudi  
nis plenitudo circa gen<sup>o</sup> humanūz  
ppter primorū parentū peccatum.  
quod nemo poterat eā gustare sine  
mōte. Jō plorabat humana natura  
Tren. 3. inebriauit me absintio. sed  
venēs xps portare uīāz amaritudi  
nē a deo auxit vt oīa dulcia remāe  
rēt. Et si qs tēptauerit mō gustare  
ppare pntēz dulcedinē noluerit pre  
cedēti amaritudini dicet. Ecce i pa  
ce amaritudomea amarissima. Si.  
Exo. 15. vbi legimur quod receden  
tes filii ysr<sup>l</sup> dēgypto z ambulātes  
per desertum trib<sup>o</sup> diebus steterūt  
sine aqua z erant gementes preni

mia ariditate. Venerunt igitur ad  
quendam locum qui vocatur ma  
rath z inuentis aquis amarissimis  
de quibus bibere non poterant do  
lor in ipsis renouatus est. Et dicit  
magister hystoriarum quod dolor  
aque amare inuente superabat pri  
mum dolorem. Sed ostendit domi  
nus Moysi lignum quod vt dicit  
idē magister erat mire amaritudi  
nis. Et poni fecit illud i aquis z in  
dulcedinē verse sunt. Precepit insu  
per moysi. aliquibus de fortiorib<sup>o</sup>  
ysrael. vt dicit magister quod sup  
ficiem aque haustam prohiberent.  
Et postmodum circūducent aquā  
illam remanentez vt dulcorē me  
lius retinerēt. Spūaliter per filios  
ysrael subaudi humanūz genus qd  
de egypto deus aduxerat z de nī  
chilo creauerat. Sed deo inobediē  
tes effecti venerunt in marath. qz  
translati dō gloria z honore quibus  
erant coronati. ad amaritudinis pe  
nam atqz doloris reducti sunt vbi  
ariditate gratie presidij deficiētes  
plorantes z vlulantes clamabant.  
s; tertia die ostēdit dñs lignū moy  
si. quia precedentibus duob<sup>o</sup> diebus  
nature z legis i tertia die. s. in tēpo  
re gratie de<sup>o</sup> pater ostendit lignum  
crucis filio suo. qd fuit lignū sūme  
amaritudinis quo posito i aqua nre  
penalutatis z doloris puerſa ē i me  
lissimā dulcedine. ps. Conuertisti  
placitum meum in gaudium mihi  
zc. Et iussit moysi per fortes ysrael  
hanc aquam circūduci sed probi  
cere superficiem quia xps per scōs

p iij



## Mansio xpi

apostolos et predicatorum precepit ut  
circuli mundi fidei passiois sue  
in aqua baptismi sacramenta predica-  
rent. ps. In omni terra exiit sonus  
eorum. et. Sed; ubi phici superficiesque  
literalis expositio non est dulcis. Il-  
la enim exclusa patebit dulcedo ma-  
gna et ois quam hic patimur amari-  
tudo. hac gustata dulcedine dulco-  
rabimur. Unde aug. in solilo. Omnia  
mihi peto ut amarescant ut tu so-  
lus dulcis appareas anime mee qui  
es dulcedo inestimabilis per que-  
oia amara dulcoras. Tua. n. dulce  
do graticula laurentio dulce fecit.  
Tua dulcedo stephano lapides. tor-  
rentis dulcoravit. Tua dulcedine  
ibant apostoli gaudentes a. co. co.  
q. di. habiti. et. Ibat andreas secu-  
rus et gaudens. quoniam ad tuam dulce-  
dinem properabat. hec utique dulce-  
do ipsos apostolorum princeps sic re-  
plevit ut pro ipsa crucis patibulum  
vni eligeret. Alter vero caput  
ferientis ferro supponere non time-  
ret. Per hanc. n. Bertolameus pel-  
lem dedit. pro hac gustanda vene-  
ni poculum. Io. intrepidus potavit.  
hanc gustavit petrus. et inferiorum;  
oblitis clamant et quasi ebrius di-  
xit. Domine bonum est nos hic esse  
faciamus tria tabernacula. et. hic  
morimur et te contemplantur sufficit  
tantam dulcedinem contemplari. vnam  
stillam dulcedinis iste potavit. et om-  
nes aliam dulcedinem fastidivit. Quid  
putas fuisse si magnam illam dulce-  
dinis tue divinitatis multitudinem  
gustasset quam abscondisti tamen

tibus te. *hy 308* **O**  
Umetibi librum grande ysa.  
8. Antequam liber sit plene co-  
pletus. et per ordinem requiritur.  
per namque scribitur. 2. scriptus  
manifestatur. 3. corrigitur. 4. liga-  
tur. 5. punctatur. 6. nuclatur. vltio  
super pulpitu extensus legendus  
tibi exponitur. Spualiter xpus dei  
filius est liber et prescientia patris con-  
tinens oes predestinatos apoc. Et alius  
apertus est quia. et. et i. ps. Et in libro  
tuo oes scribentur. s. saluandi. Quos  
vero scriptura huius libri non habet;  
a regno dei penitus excluduntur.  
Apoc. Qui non sunt inuenti scripti  
in libro vite. missi sunt in stagnum  
ignis. priusquam igitur iste liber pos-  
set legi supradicta omnia in hoc li-  
bro sunt facta. Non. n. poterat scri-  
ptura huius libri executioni mandari  
nec poterant in eo scripti beatifica-  
ri nisi prius in hoc libro fieret supra-  
dicta. Primum igitur iste liber fuit scri-  
ptus in mente patris. s. predestinatus ab  
eterno saluator et redemptor noster  
ut pronobis pateret et solueret pie-  
cium nostre redemptionis. Mat. 14. et  
Luc. 22. Filius quidem hominis vadit  
sicut scriptum est de eo. secundo fuit  
manifestatus. s. per discipulum prodito-  
rem. Mat. Quemcumque osculatus  
fuerit ipse est tenete cum. et manife-  
stavit se ipsum. di. Si me queritis  
ego sum; postmodum liber iste corre-  
ctus fuit. a pillato. Nam post flagella-  
recepta in domo cayphe nocte casti-  
gatus fuit a pillato in pretorio eius  
ps. Ego fui flagellatus tota die et



## Passio xpi

caro mea in ma. 4. fuit ligatus qñ  
 f. pedibus et manibus cruci fuit af  
 fixus. s. fuit punctat⁹ quādo. f. vn⁹  
 miles lancea latus eius aperuit. 6.  
 fuit manatus qñ. f. corp⁹ eius cruo  
 re proprio pfusum vndiq; tinctum  
 erat ysa. A plāta pedis vsq; ad ō  
 ticē capitis nō ē in eo sanitas. vltio  
 liber iste sic script⁹ ligatus puncta  
 tus. 2c. expositus ē sic i pulpito cru  
 cis extensus vt quilibet ibi i eo pos  
 sit legere. Et nō. q. triplex lectio  
 ibi lecta fuit qz ibi legit mater do  
 lores atq; angustias iestimabiles.  
 tren. O vos omnes qui transitis p  
 viā attendite et videte si est dolor si  
 cut dolor meus. Aliā lectionē can  
 tabāt sancti in lymbo. apoc. viginti  
 quattuor seniores habētes singuli  
 citharas et cantabāt cāticū nouum  
 dicētes. Dignus es dñe. 2c. et i. ps.  
 Cantate dño cāticū nouū qz mira  
 bilia fecit dñs. tertiā lectionē can  
 tabāt seu legebant demones affli  
 ctionis et luct⁹. qz expoliabantur et  
 exterminabantur. vñ Breg. Nazā  
 zeus i quodā ser. resurrectionis  
 dñi. Dicebant ide demōes. O crux  
 illa salens gaudia nostra et partu  
 riens dāna nostra. Per lignū dita  
 ti sumus. p lignū ecce subuertimur  
 prout potestas illa cūctis semp po  
 pulis formidāda nullusq; sub cede  
 nostra palpat. Sed qd est gemen  
 dum magis insultat. Nunc antiqui  
 fletus fluxere. nunc nullus resonat  
 vlular⁹. h. idē. Fig. Eze. p. vbi legi  
 mus manū pphete missam in qua  
 erat inuolutus liber qui erat scrip⁹

intus et foris. et scripte erant i eo la  
 mētationes carne; et vbe. Spūali  
 ter liber iste xps erat vt dictū est.  
 sed i eo quod dicif manus pphete  
 missa librū cōtinēs. d; intelligi qd  
 ppheta et noticia diuin⁹ i spirata  
 ē pphete cuius intellectus contine  
 bat xpm passurū et monturū pro no  
 bis. triplex aut librū scriptura. ter  
 tia supradicta a diuersis ibidem le  
 ctis significat. Nā scripte erāt in eo  
 lamētationes virginis quas i eodē  
 libro. Simeon antiquit⁹ legerat at  
 qz virgini pdixerat. luc. Et tuā ipsi  
 us animā ptransibit gladius. scda  
 scriptura dicif carnē qz dicif cāti  
 cum leticie et illud fecerūt sancti i  
 die illa. ps. hec ē dies quā fecit do  
 min⁹. 2c. tertia vero scriptura fuit  
 vbe quod dicif vell sonat extinctio  
 gaudij qd recte de ifernalibus por  
 tis itelligi d; vt expositū fuit supra  
 posset et de iudeoz pfidia non ime  
 rito exponi cuius leticia totaliter  
 fuit extincta vt satis i superioribus  
 pz. Igitur si nos vel vt boni scola  
 res legem⁹ i hoc libro scripturas  
 eius memorie cōmendantes pcepie  
 mus ibi nre salutis normā. Ber. in  
 ser. Atende me pendēte i cruce. ca  
 put inclinātū ad te saluādū. os clau  
 sū ad te osculādū. brachia extēsa  
 ad te amplexādū. manus pforatas  
 ad tibi largiēdū. pedes affixos ad  
 te expectandū. *ps 301* p

Ic est filius meus dilectus  
 i h i quo mihi bene complacui.  
 Jo. Qñ pax componit iter  
 duas partes quarū vna reliqua est



## Passio xpi

Stilior puenit pōtētiōr a potē  
tione securitate aut obside; postula  
re. vt si cōtingeret eos pgentes po  
tentioris partis quicq; molestie pa  
ti haberent sup obside; regressus.  
Spūaliter. Inter diuinā et huma  
nā naturā a guerra et discordia gran  
dis fuit atq; mortalis. Sed natura  
diuinā erat icōparabilr potentior  
natura humana qz diuinā erat eter  
na immortalis supma et oipotēs. hūa  
na vō corruptibilr mortalis misera  
et deiecta. Jō mole sibi de hac par  
te intrabāt tot dire mortis subde  
bant sūis. ps. Quis ē homo q vi  
uit et nō videbit mortē. et. S; ad  
ueniente tēporis plenitudine quan  
do tractabatur pax inter vtrāq;  
partē. ne natura hūana posset d di  
uina discedere nec timere nūc de?  
dilectū filiū suū obsidē. et quasi i pi  
gnus dedit eū generi hūano vt si  
quid molestie fieret hoibus patere  
tur eius filius. venit ergo compo  
sitōr pacis vtriusq; partis mediator  
vnicuiq; tribuēs sūm generis sui di  
gnitatē. vnde cū exigeret diuinā iu  
sticia ab hūana fragilitate emēdaz  
primox parētis de peccato sacrifi  
ciū et oblationē efficiētē. mox sup  
hūc mediatorē habit⁹ ē regressus  
et obtulit eū vtrāq; pars. Et factū  
ē ex ipso sacrificiū placatiōis. Fig.  
gen. 22. vbi legim⁹ qd cū i semine  
abrae deberēt oēs gentes bndici  
picipiēte dñotulit abraā vni geni  
tū filiū suū quē diligebat Isaac. et  
ipositus sup eū lignis holocausti du  
xit ad quēdā montem et cū ligasset

ipsum et vellet vibrare gladiū in  
ipsum vt eū sacrificaret dño osten  
sus est ei aries quē occidit et ymo  
lauit dño et reputatū ē ei b ad iusti  
ciā et facta ē i senitēci⁹ benedictio.  
Spūaliter exigente diuinā iusticia  
vt dictū ē vindictā de peccato vt p  
illo fieret deo holocaustū acceptus.  
Impositū est lignū crucis sup xpm  
et ductus est i monte caluarie. vbi  
aries. i. caro eius oblata ē. natura  
diuinā nequaquā morietē et b repu  
tatū est ad iusticiā qz itēgre satisfā  
ctum ē diuine iusticie et hūano ge  
neri redita ē eterne benedictionis  
hereditas et a deo ipsum et in ipo  
mediatore nostro firmata est pax  
et ille qui pxi⁹ nos tā crudeliter im  
pugnabat factus ē defensor et p  
noster benignus. Aug. i solilo. Dñe  
p filium tuū dilectū i quo tibi bene  
cōplacuit. cū substantialē tibi et co  
eternū xpm yesum vnicū dñi; et re  
dēptorem nostrū habem⁹ ad ioca  
tū apud te qui ē lumen oculor⁹ no  
stroz vita et salus et vnica spes no  
stra. qui dilexit nos magis q se. p  
quem habem⁹ fiduciam repositam  
et firmam spem apud te. et accessus  
veniendi ad te qm ipse dedit pote  
statē filios dei fieri his q credunt i  
nomine eius. hec Aug. 310 Q

Fluerunt fluctus eius. psal  
114. mo. Inter oia presentis vi  
te formidanda nil terribi  
lius humano sensui maris tēresta  
te qm illa neq; vi. neq; ingenio sa  
pientis placatur. vñ si tunc tēporis  
homines i ligno debili iueniant se



## Passio xpi

modicū videtur distare a mortuis. Idcirco videmus quod nil est eis merces i mari prohibere vt saluētur. Spūaliter. Ante xpi aduentum tanta in hoc mari magno et spacio so tēpestas fuit vt oēs ibi trāseūtes vnda sceleris absorberet. ps. veni i altitudinē maris. et tempestas de mersit me. Nā nauis nostra iuetera ta peccato adeo fracta erat. quod nullo modo valebat subsistere nec valuit ei qd merces cerimonialiū antiquarū daret p ipsius aleuatio ne. qm nō poterat tali aleuatione attingere ad portū. Sed detēta in pella go passa ē naufragiū quousq; xps veniēs se cōtra hanc tempesta tē opposuit et ipsa; sedare sua mor te dignatus ē. Figu. Jone. s. vbi le gitur qd cū nauis periclitaret phie ctis p mercib; i mare nō quieuit tē pestas. Tūc sorte missus ē Jonas in mare et quiescēte peste nauis p uenit ad portū. Spūaliter p pestē; maritimā subaudi peccatū supbie ratio ē qd tumor maris quāto alti; nauem eleuat. tāto ampli; illā ver sus fundū eicit. sic supbia. Quanto enī ampli; pūmos hoies versus ce lū ambitioē substulit. tāto ampli; vsq; ad ifernū deiecit. ps. Ascen dūt vsq; ad celū et descēdūt vsq; ad abyssū. Per Jonā hō xpm sub audi p triplicē Jone interpretationē interpretamur. n. colūba donat; et dolēs. p oēs enim has interpretatio nes notatur xps. Nā ipse fuit pur; et sine peccato. Cāt. Amic; me; fuit cādū; et rubicūd;. Ipse fuit nobis

donatus i precij; nostre redēptio nis. ysa. parul; cū natus ē nobis. Et fili; datus est nobis. Fuit etiā; dolēs. ysa. desiderauimus virū do loz. et hic igit; sorte missus ē i ma re vt sedaret tēpestas. vñ sicut Jo nas se obtulit prohibēdū i mare p salute maris. Ita xps se obtulit p liberatione hūane nature. Et nō. qd cōgrue sois cecidit super eū qd ipse est ars. et sapientia patris. Nā p eandem artem vas nouū cōstrui tur. et reparat; fractū. Si ergo om nia p ipsū facta sunt. Et sine ipso factū ē nihil. oīa destructa p ipsū erāt merito reparāda. Jō cū diuina sapiētia sorte quereretur ysa. Quem mittā et quis ibit. Ipse filius respō dit. Ecce ergo mitte me. Que vba secūdum Ber. multi dicunt sic. vt filius pī hūano compaciens gene ri dimitte. Ecce pater p me creasti omnia. Angelos i celo fecisti vniū; preceteris rutilantem. Cedri non fuerūt altiores illo i paradiso dei. Ille nāq; debilis cū suis adheren tib; pñat irremediabili cecitate p cussus. Saluari. n. et redim nō de bēt. qd cor supbia crescit. Fecisti pater finit; et hoīem quī i delicia rū paradiso colocasti. s; ecce serpe te suus deligit et babilonū; peni tēs pseruat i carcere. Quis apli; pī d natiōib; implebit ruinas et loca paradisi vacua. Nūqd tibi cur erit d bob; aut d pecudib; et iumentis. Si. n. tenebrarū princeps et filij diffi dētie irrecupabiles s. hōtū restau rari pōt qm hūiliatus ē nimis. An



geli. n. altitudinis inceptierunt equa  
ri p supbia. hō vero sapiētiā meam  
i debite affectant. vt ergo sciāt gē  
tes qz diligopatrē z vt p me reci  
pias qd p me lapsū vider. si hec tē  
pestas p me orta ē tolle z phice me  
i mare. hec Ber. i ser. de aduētū.  
Igit sorte phict? ē Jonas i mare  
qz xps secūdu dei predēstinationē  
descēdit i hūc mūdum. quo sedo  
uit tēpestatē pene nostre portās z  
sustinēs que ob culpā portare dbe  
banus. Job. Circūdedi mari ter  
mīnos posui vectes z hostia z dixi  
huc vsqz venies z nō pcedes an  
plus. Si hic cōfringes tumentes  
fluctus tuos xps. n. terminū nostre  
penalutatis posuit. qm crucis z cla  
uoy z lancee supplicū i suo pertu  
lit corpore. In quo confracte sunt  
oēs maris vnde. vt hoies amplius  
nec submergerentur. sed silerēt a  
moto fluctu eius. z nos deo patri  
recōciliās ad eterne beatitudinis p  
duceret portum. vnde Ansel. i me  
ditatione hūanitatē xpi. hic est in  
quit dominus noster iesus xps z  
saluator vniuentis dei filius ve  
rus deus. verus hō. qz solus sub so  
le inuentus est. Iste formosus i sto  
la sua quam deformis pte filijs ho  
minum factus est. Si quidem vul  
neratus est propter iniquitates no  
stras z attritus propter scelera no  
stra. factus holocaustus; suauissimi  
odoris in conspectu tuo pater eter  
ne glorie. vt auerteret indignatiōez  
tuā a nobis z cōsedere nos sibi fa  
ceret i celestibz. hec ansel.

Itē nā mea. zc. ps. Na  
turaltier hoies morti apro  
pinquātes cōsueuerūt sitire.  
Et rō potest esse. qz sanguis effu  
sio reddit corp? siccū z mortis ter  
ror arefacit cor. Idcirco hoies cō  
sueuerūt i tali puncto potum posui  
lare iter alia que xps tempore sue  
passiōis sinituit. fuit sal? generis hu  
mani; vt verus hō ppter sangui  
nis effusionē corporālī sitiret. S;  
negata ē guta aque illi quifecit fon  
tes aquay z qui de petra ppter po  
pulū sicientēeducta aqua potauit.  
Fig. 4. R. Prout recitat magister  
istoriaz. vbi dicit qd Manases qui  
regnauit i yerusalē fecit malū i cō  
spectu dei. Nā ydola que dissipauē  
rat pater eius erexit z multa alia  
peccata fecit de quibz cum ipse p  
pheta reprehēderet ipsū. fecit il  
lum eici extra ciuitatē yerusalē; z  
ibi lignea serra secari. Et dū sic se  
catur z esset i angustia sitis peti  
uit aquā z negauerūt ei illā. Et tūc  
dn̄s de sublimi misit aquā i os ei?  
z expirauit. Nec adhuc carnifices  
desisterūt a seccatione. Spūalr. p  
ysa. qui iterpretatur salus dn̄i. nō.  
xps; qui venit missus a patre vt om  
nes saluos faceret. Igitur cū vide  
ret populū iudaycū seu phariseorū  
colegiū cupiditati z auaritiē dedi  
tū que sunt ydolorū seruitus que pa  
ter eoy s. de? p moy. phibuerat  
arguebat ipsū; dicēs. progenies vi  
peray. zc. Iō ipsū; captū atqz liga  
tū duxerūt extra yerusalē z lignea  
cruce trucidarūt. Et cū bibere pe



## Passio xpi

teret negauerūt creatori qd nō nega-  
bāt malefactorib⁹. vñ aduerte le-  
ctor ad id qd sequitur. legi. n. i quo  
dā hebreorū volumine nomie zandri  
q cū dānatus iudicio ingreſſurus  
ad mortē potabat optimo vino ⁊  
sypho cū puluere icēſi. vt iebnat⁹  
⁊ alienatus ſenſib⁹ minus ſentiret  
mortē. ⁊ hoc accipiebant iudei de  
libro puerbiorū ſalomonis. 31. vbi  
ſcriptū eſt. date iebnatū p dīto ⁊  
vinū ei qui amaro ē aīo. Mulieres  
vero honeſte erāt i yeruſalē que ex  
caritate ſponte mittebant vinū ⁊  
p dēminat⁹ ⁊ q mori debebāt. Cum  
igī huiusmodi mulieres tempore  
mortis xpi paraſſent. tam p xpo q  
pro latronibus vinū bonū. iudei il-  
lud biberūt. ⁊ loco illius propinaue-  
rūt xpo vinū corruptū. ſ. acetū cū  
puluere mirre que eſt ſumme ama-  
ritudinis. Jō vocat⁹ ē potuſ iſte ac-  
cetū felle mixtū vt exprimereſ ei⁹  
amaritudo. Et hoc ē qd populo in  
dayco iproperaſ amos 6o vbi ſcri-  
ptū erat. vinū dānatoꝝ bibit yſrl⁹  
⁊ dei eoꝝ. Quod teſtiꝝ iudei mali-  
cioſe ⁊ calide mutauerūt remouen-  
tes inde. Et dei eoꝝ. ⁊ loco ei⁹ adē-  
tes i domo dñi dei eoꝝ. Et ſimile  
fecerūt i multis alijs ſcripturę par-  
tib⁹ vel locis i qb⁹ viderūt d xpo  
expreſſioreſ fieri mētiōē. Sic igitur  
dño dederūt iudei vt dictū ē acce-  
tū cū felle mixtū vt iplerēt illud  
pphete dictū. dederūt i eſcaꝝ meā  
fel ⁊ i ſiti mea potauerūt me aceto.  
Anſel. i meditatione hūanitat⁹ xpi  
Sed crucis honore doꝝ ſum incur

uare iubemur ⁊ ſuā ipſius portare  
xpi miſeriā. ad locū deductus ſup  
plicij mirra potat⁹ ⁊ felle ⁊ cruce  
ſubleuat⁹. Et dicit pater mi dimit-  
te illis qz neſciūt quid faciant. Sꝫ  
pater de celo illū potant fonte ad  
quē ſiciebat vt. ſ. perficeret hūana  
ſalus. Jdeico ait. Coſumatus eſt.  
Et patri tradidit ſpiritū. Augu. in  
ſer. 23. ſup Jō. vidit ergo qz coſu-  
mata ſūt oīa que oportebat vt fie-  
rent ⁊ coſumarent⁹ que ſcriptura  
predixerat. Et i ſiti mea potauerūt  
me aceto. Sitio iquit tanqſi dice-  
ret. h minus feciſtis quod daturū  
eſtis. Cum accepſſet acetū yeſus  
dixit. Coſumatus eſt. Quid per hoc  
niſi quod pphetia pdixerat tanto  
ante. deinde qz nil remāſerat quod  
anteqz morerēſ. fieri adhuc oportē-  
ret. Tanqſi ille qui poteſtatē habet  
ponēdi animā ſuā ⁊ ſumendi eam i  
eternū. Peractis oīb⁹ que vt pera-  
geretur expectabat iclinato capite  
tradidit ſpiritū. h aug. Sed atē de  
lector q dictū eſt de carniſicibus  
prophetā ſecutibus qz nequaquā  
deſiſterūt tormēta inferre propter  
qd ſigna delerūt q de meſſia vide-  
rūt. Sic yſareliticus ppl⁹ nō recel-  
ſit a perfidia ob tanta oſtenſa pro-  
digia ⁊ in vita ⁊ in morte xpi. In  
vita namq; ſigna ⁊ prodigia demō-  
ſtrant que nullus poſſet facere ni-  
ſi deus. vnde Anſel. i meditationi  
b⁹ humanitat⁹ xpi. veniſti ad nos  
inquit diuini ſibi lampas extollens  
ad illuminationem orbis terrarū  
⁊ regnū dei annūciās pctis obtrepā



## Passio xpi

tribus verbo. sermonē sequētib⁹ si  
gnis pfirmasti. virtutē diuinitatis  
ostēdisti cūctis male habētib⁹ oīa  
oībus gratis exhibēs q̄saluti ipsoꝝ  
congruerent vbi oēs lucrifaceres  
In oīb⁹ his nō ē auersus furor ei⁹  
s; obscuratū cor īspiciēs eoꝝ ⁊ phie  
cerūt sermones tuos retrorsū. nec  
atēderūt ad oīa mirabilia tua. h̄ an  
sel. Ad signa vero que in morte do  
mini sunt ostēsa minime attēderūt  
q; obscurati erāt oculi eoꝝ ne vide  
rent. ps. Signa nra nō vidim⁹. Et  
tū hec signa cognouerūt elementa  
mūta ⁊ fuerūt ī his stupore repleta  
vñ leo papa in ser. resurrectionis  
dñi. Ruit igit subito nox media die  
⁊ mortē dñi oīs creatura ne vide  
ret effugit. Texit faciē suā īgubie  
oē celū ⁊ tot⁹ orbis tenebris obuo  
lut⁹ occultauit vultū suū ne vide  
ret ī cruce dñm suū. Elementa ipsa  
turbātū ⁊ rugiūt saxa rumpuntur  
sepulchra patefciūt. mortui reuiu  
scūt. Factū ē ī terra chaos. Timet  
oīs natura piculū ⁊ īudeq; perficit  
patricidiū. hec leo papa. *hy 32*

Um exaltat⁹ fuero a terra  
c oīa trahā ad meipsum. Jo.  
12. Nō. qđ attractio fit a tri  
b⁹. s. a calido vt p; de vaporib⁹ a  
calore solis. Fit a vacuo vt p; de  
locatis ⁊ locis. fit a simili vt p; de  
morsu scōpionū ⁊ serpētū. Spūali  
⁊ istis trib⁹ modis xps bñdict⁹ tra  
xit nos ad se ⁊ sanauit a peccato.  
Nā p nos traxit p calozē sue carita  
tis. Sicientes enī calozē sue dile  
ctiōis depositis mūdi atq; carnis

pōderibus leues efficiimur ⁊ ascen  
dim⁹ vt vapores solis radijs exsi  
cati vsq; ad sperā amoris illi⁹. vbi  
succēdimur ⁊ ignimur ⁊ īseparabī  
liter eidē pūngimur. vnde apls.  
Quis nos seperabit a caritate xpi  
ho atraxit nos a vacuo. Dicūt phi  
q; celū potius descēderet q; qđ nā  
vacuū pateretur quicquā esse ī ter  
ra vel alibi. Et deus hāc cōditionē  
voluit seruare q; ne esset ī celo da  
re vacuū voluit vt terra. i. hūana  
natura superī ascēderet ad suplē  
dū angeloz ruinas. ps. Iudicabit  
ī nationibus implebit ruinas. Attra  
xit nos a simili. q; venit ī similitu  
dinē carnis peccati. nullū tamē ha  
bēs peccatū s; iduit nram mortali  
tatē vt sue diuinitatis nos faceret  
esse participes. Ergo videntes no  
bis similem factū saluatozē nostrū  
q; nobis prius in tñ erat dissimilis  
vt nos vndiq; ob culpā nre turpi  
dinis psequeret. Sequamur eū ⁊ ī  
tueamur tanquam signū nostre sa  
lutis. ⁊ medicinā animaz ⁊ saluabi  
mur. Figu. Nume. 21. de serpente  
ereo quem moy. suspendit ī ligno  
Cum enim illū filij ysrael intuebā  
tur saluabantur a morsibus serpē  
tam maior. similitudine; habebat  
venenosi serpentis. venenosus autē  
non erat. Spiritualiter xps mūd⁹  
⁊ purus ab omni peccato factus ta  
men mortalis ⁊ nobis peccatorib⁹  
quodāmodo similis suspensus est  
ī ligno vt ipsum aspiciens oculis  
caritatis ⁊ fidei ab omnibus pecca  
toꝝ morsibus liberemur. Sic gen⁹



## Passio xpi

humanus de morsu dire mortis in  
sua passione et morte penitus libe-  
rant. vñ Aug. sup Jo. omne morde-  
bantur homines intuebantur sal-  
uabantur. Quid sunt serpentes mor-  
dentes nisi peccata de mortalitate  
carnis. Quid est serpens exaltatus  
nisi mors dñi i cruce qz ē a spēte  
mōs. a spēte figurata ē mōs. morte  
xpi. mors mortua ē qz vita mortua  
occidit mortē pulchritudo vite de-  
glutit mortē. Itē modo fratres  
vt a peccato sanemur xpm crucifi-  
xū intueamur quomodo qui intuebā-  
tur illū serpentem morsibus nō peri-  
bāt serpentium sic qui intuentur fide  
mortē xpi. sanant morsibus pecca-  
torū. Sed illi sanabātur a morte ad  
vitā tēporalem. h autē vt habeant  
vitā eternā. h. n. interest iter figu-  
ratā ymaginē. et rem ipsā. figura  
prestabat vitā tēporalem. res ipsa  
cuius figura erat prestat vitā eter-  
nā. h. Aug. *fig 313* **L**

**a** Peruit latus eius. Jo. 19.  
Fugientes mortales inimi-  
cos i quādoq; veniēt ad  
domū vel castrū i quos pararet p-  
sidiū et hostium prospicerent con-  
tra se clausum per qd illis esset in-  
trandū nihil eis profuisset corū  
fuga. Cum verō p illis aditus sal-  
ui fuit. Spirituāliter añ xpi adue-  
tum clausa erat paradisi ianua iō  
q; cumq; patriarche et pphete et an-  
tiqui patres fugerent vicia et pecca-  
ta et per sancta opa festinarent ad  
celum quia tamen hostium clausus  
erat extra relinquētes captiua

bantur ab hostibus et ad carceres  
dicebantur inferni. Sed tempore  
passionis xpi aperto duro lāce acui-  
leo latere eius. apertū ē celi hostiū  
et factus patens aditus vt illuc ac-  
cedentes presidium inueniāt salutare  
vnde ipse ait ego sum hostium. et c.  
Fig. gen. 8. Lū parata esset archa  
iussit dñs hostiū fieri ex latere vt p  
illud igrederētur oēs qui ex aquis  
diluvij saluandi erant. Spūaliter  
hostiū factū i archa ē hostiū factū  
i xpi latere in sua passione p quod  
necesse est omnes credentes intra-  
re qui in archa ecclēie sunt saluan-  
di et a peccatorū diluvio liberandi.  
Itaq; apto hoc hostio sanguinis exi-  
uit i precū et aqua i lauariū vt loti  
et liberati a peccato mundi intrare  
mus p mūdū hostiū ad collegiū iu-  
storū. Aug. sup Jo. vigilati iquit  
verbo euangelista vsus ē. vt nō di-  
ceret latus eius percussit aut vulne-  
rauit aut quidam aliud. sed aperuit  
vt illic quodāmodo hostiū pādere-  
tur vite. vñ sacramēta ecclēie ma-  
narent sine quib; ad vitā que vera  
vita est non intratur. Ille sanguis  
effusus ē in remissionē peccatorū.  
aqua illa salutaris tēperat poculū  
h et lauariū pstat et potū ppterca  
p mulier facta ē d latere dormien-  
tis viri. et appellata ē mater virorū.  
magñū qppe significant bonū aut  
magñū pvaricationis malū. h scōs  
adā ieliato capite obdormiuit i cru-  
ce. vt i deo formaret ei pūnx q d la-  
tere dormiētis effluxit. O mors igt  
vñ mōtui reuiviscit. qd illo sāguie



## Pacientia

mādius. Quid illo vñere salubri?

Aug. *h. 314* U

Fuit agnus corā tondente  
se obmutescet. ysa. 53. Qñ  
gētes habēt pagere ardua

z laboriosa z precipue cū illis emi  
net inimicorū piculum duo cōsueve  
runt facere. s. sumere aliquid ad cō  
fortandū z roborandū vires z si  
bupsis dare signa vt cognoscant se

mutuo z ab hostibus tueantur se.  
Spūalr volēs xps educere genus  
humanū de manu dyaboli. ipse se d  
dit in cibū z precepit bsp fieri in  
memoriā sue passionis vt fieret no  
bis insignū securitatis cōtra inimi

cos. Figu. Exo. de agno pascalico  
mesto cū lactucis agrestibus de cu  
ius sanguine factū est signū crucis  
in vtroq; poste domus filiorū ysr̄l.

cui⁹ os pfractum nō fuit. Spūalr  
agnus iste xpm significat crucifixū  
in exitu inferni cui⁹ sanguine prote  
gimur a peccante angelo. i. dyabo  
lo si corde z corpore nos munimus

illo portātes crucē eius corde z cor  
pore z memores sumus ac restis an  
gustie quā ptulit p nobis os nō fuit  
pminutum ex eo. qz vt dicit Aug.

sup Jo. ad hoc ptinet testimonium  
os nō cōminuetis ex eo qz cū ad se  
sum venissent. nō fregerunt crura.

Igit̄ iste agnus. s. xps nos vere de  
egypto inferni percussio dyabolo edu  
xit. atq; pduxit ad eterne glorie p  
missione; p mortē ipsius. Un̄ Aug.  
in quodā sermōe resurrexeris dñi.

Ipe enī adiudicatus vt agnus z oc  
cūsus veluti ovis ab egypto nos re

demit z saluauit nos de manu dya  
boli quasi de manu pharaonis z cū  
signauit aīas nostras pprio spiritu  
z membra cordis nostri suo precio  
so sanguine. hic ē qui p̄fusione mor  
tem induit z dyabolū in planctum  
pstituit. hic est qui iniquitatē per  
cussit z iniusticiā sicut. moy. egiptū  
sterilitatem dānauit. hic est q nos  
de seruitute eripuit ad libertatem  
de tenebris. ad lucē de morte ad vi  
tam a tirāide ī regnū sempiternū.

Pacientia. *h. 315* A

Edificauit domū de lapidi

b bus politis. hēdre. Cū debz

aliquod p̄strui hēdificiū p̄io

p̄fuerunt lapides cultro poliri z  
polliti z bene aptati poni in hēdifi  
ciū z quāto pulchriores sunt tanto  
in eminentiori loco fabrice coaptan  
tur lapides qui frāgūtur cultro vel

martello probiciūtur in fundamētū  
vel in parietes includūtur. Spūalr  
deus intendit fabricari palaciū in  
celis pulcherzīmū. s. celeste regnū.

Ideo in hac vīa quāplures voluit  
e se martelos percucientes lapides  
istos. hi sunt p̄secutores z molesta  
tores fidelīū sub quib⁹ lapides isti

tanto pulchriores sunt in cōspectu  
dñi fabri quāto illi fortius p ve  
rampaciētiā integri p̄seuerāt. Za  
lis lapis ille fuit quē reprobauerūt

pharisei z p̄cipes sacerdotū. qui  
factus ē ī caput angulī. Qui igitur  
pacientiā xpi sequūtur p̄seuerantes  
ponētur postmodū in honorabili ce  
lestis hēdificij loco vbi quiescet oīs  
tribulatio atq; penalitas. Figura



## Patientia

18  
**3. R.** Ubi legimus q̄ cum salomon  
 edificaret templum dño de lapidi-  
 bus quadratis et politis nō est audi-  
 tus maleorū sonitus in tēplo eo q̄  
 extra tēplum lapides sunt politi.  
 Spūalr p̄ naturale edificatū tēpli  
 subaudi celeste edificium dei ubi  
 null⁹ sonus aduersitatis et afflictio-  
 nis auditur. Ber. i meditationib⁹  
 suis. In regione inquit tua amaritu-  
 do locū non habet. Non ē aduersa  
 rius ipugnans nulla rixa nullū im-  
 pedimentū nullus timor. nulla inge-  
 tudo nulla pena nulla impietas nulla  
 molestia. nulla discordia. s; pax sū-  
 ma et laus dei. eterna securā sine fi-  
 ne requies et gaudiū semp cū sancto  
 spiritu. h̄ Ber. poluntur ergo lapi-  
 des qui debent poni in tanto hedifi-  
 cio q̄ sancti viri quos dei providē-  
 tia elegit ad pficiendum celeste re-  
 gnū pri⁹ h̄ examinātur tribulationi-  
 bus et penis et cū iracūdi et ipacien-  
 tes ac etiam deficientes sub diuino  
 examine probiciātur in gehēnā pul-  
 chri et politi i loco illo celestis hedi-  
 ficii honorabiliter reponētur. unde  
 pe. ra. in quodā fmoē. Jō forsitā te-  
 punit tēporaliter vt ab eterne mor-  
 tis ardore et pena teredimat tempo-  
 ralis. In hedificatiōe. n. templi pri-  
 us lapides tondēbātur ne in illorū  
 impositiōe sonus malei audiretur.  
 Nūc in horreo dñi granū ponitur.  
 donec flagellis aut trituriātiū pedi-  
 bus sit escussum. Sic viui lapides q̄  
 ponendi sunt in illa celesti yrē que  
 hedificatur vt ciuitas varijs infor-  
 tuniorū cōcussionibus polluitur an-

teq̄ in hedificio celestis habitaculi  
 collocentur. **fig 316** B

Aput eius aurum optimū  
 c Lan. 5. Optimū aurū proba-  
 tur pignem. Quādiū. n. ē ibi  
 rubigo vel niistura extranea semp  
 fumigat quādo vero nō amplius fu-  
 migat signū est pfecti aurū i potest  
 enim tunc fieri omne opus de ipso  
 Spūalr patientia hominis igne tri-  
 bulationū probatur. Exposit⁹ enim  
 homo aduersitatis exanimi si per  
 murmuratiōes vt blasfemias fumi-  
 gat. signū est quod ibi nō erat aurū  
 pfecte paciētie sed erat color sophi-  
 sticus arte ypocrisis fabucatus. S;  
 cū eque aduersa vt p̄spera toleran-  
 tur signū est optime paciētie. Jō  
 ex tali auro celus adornatur. Mat.  
 5. Beatipacifici quoniam filij dei vo-  
 cabuntur. Et alibi ait dñs. In paciē-  
 tia vestra possidebitis animas v̄ras.  
 Figu. Exo. 25. vbi legim⁹ dñm pre-  
 cepisse fieri in tabernaculo cande-  
 labrum ex auro purissimo ductile i  
 summo habebat. 7. capita equalia su-  
 per que ponebantur lucerne. 7. au-  
 ree. et erant ibi. 7. infusoria aurea  
 quibus oleum lucernis infundeba-  
 tur. Spūalr per hoc candelabrum  
 ductile aureum notatur vir patiens  
 et deo obediens qui sp̄ vera ducit  
 patientia et semper inclinans se ad  
 onus sibi impositum et supponit hu-  
 meros ad omnia tolerandum. Acci-  
 tur enim. sed non frangitur quia i  
 aduersis et in prosperis laudat deū  
 cuius oppositū fac ypocrita q̄ nihil  
 vult tolerare. sed minime p̄timelic

q



## Pacientia

verbo statim frangit. et aquasat. Et sicut ignis probat aurum. ita aduersitas probat virum iustum. greg. p. mora. In hoc inquit mens iusta discernitur quod dei laudem inter aduersa patitur quod non cum rebus frangit quod non cum casu glorie exterioris cadit septem vero capita super candelabrum in quibus erant lucerne. et sunt virtutes. scilicet. theologice. et quatuor cardinales. Et super his. et iusticie opera inter tenebras patientia quia inter superbos lucet humilitas. Inter inuidiosos lucet caritas. Inter auaros lucet liberalitas. Inter iracundos lucet patientia. Inter occisos sollicitudo sancta. Inter luxuriosos lucet castitas. et inter gulosos sobrietas. Sunt etiam ibi. et infusoria per que infunditur oleum quo nutritur lucerne quia septem sunt spiritus sancti dona quibus infunditur christi gratia per quam nutriuntur in nobis virtutes unde greg. super Eze. Sunt inquit multi qui iam per septem gradus. id est per septem spiritus sancti dona septiformem gratiam aditum vite celestis inueniunt vel meruerunt per timorem dei fieri humiles per pietatis studium fieri misericordes per scientiam discernere per meritum fortitudinis liberi per consilium securi. per intellectum prouidi per sapientiam maturi. Sic igitur per hec septem infusoria gratiarum nutrit lumen in candelabro. id est in viro dei ne extinguatur inter mundi huius aduersa sed tanquam exemplaris lumen patientie luceat omnibus qui in domino militantis ecclesie deo militare.

disponit quia in ipsa semper est contra hostes triumphus. Cassiodorus super psalmum. Patientia inquit est que omnia vincit aduersa non coluctando sed sufferendo nec murmurando sed gratias agendo. Ipsa est que fecit totius voluptatis abstergeri. Ipsa est que limpidos animas deo reddit. **70 317**

Dor suauitatis est in conspectu eius. Ecclesiastes 3. Res aromaticae non redolent nisi conterite. Ratio est quia cum sunt dure materie odor non potest euaporare qui clauditur infra illas. Et licet exterius redoleat cito odor ille euanesceat cum conteruntur partes ab invicem adherent. Et sic in trasecus odor euaporatur. Spiritualem virtus et patientia viri sancti non sentitur in quiete et pace. Solummodo latet in eorum conscientia interius pura et sancta. Si vero conteritur et examinatur tribulationibus et contumeliis statim virtus que intus latebat patet quia quanto vir dei se plus pro christo pati considerat tanto amplius sperare presumit. ideo per veram patientiam redoletur virtuti greg. x. li. mo. Tanto spes in deo solidior surgit. quanto pro illo quisque durior patitur quia nequaquam retributionis gaudium de eternitate colligitur. quod non hic pia tribulatio ne seminatur. Exuberat ergo odor sanctorum in tribulatione sicut aromata in contritione. Figur. Exo. ubi preceptum fuit accipi quatuor species aromaticas. scilicet. Stacte Onicha Balamum boni odoris et thus lucidissimum ita ut equalis ponderis



## Patientia

essent oia et debet h. cōtrādi i tenuis  
simū puluerē. his igitur quattuor  
quomodo dictū ē fiebat puluis thi  
miamatis sancti ad vsum et cultum  
di. Si qd hūc puluerē vsus fuisset  
i ppiū odore; perisset de popu  
lo suo. Spūalr. Ex quattuor patien  
tie virtutibus fit thumiamatis san  
cti odoramentū xpo q ipse libenter  
odorat. priā patientie virtus ē i pro  
batione seu examine quonos deus  
suis flagellis pbat. Alia vō est qua  
nos dyabolus tēptat. Alia ē cui; a  
proximis nostris vexamur. hi tres  
s. deus et proximus diuersimode nos  
exercēt i quorū exercitijs si fortes  
sumus odorē suauissimū deo dam⁹  
vñ greg. omē. 6. sup eze. Trib⁹ mo  
dis virtus patientie exerceri solet.  
Alia nāq; sunt que adeo. Alia que  
ab antiquo aduersario. Alia que a  
proximo sustinem⁹. Aproximo nā  
q; psequitōes dāna cōtumelias su  
stinemus. Ab aduersario tēptamē  
ta. A deo autē flagella toleramus.  
Sed in his oībus modis vigilantī  
oculo semetipsam d; mēs circūspi  
cere. ne male cōtra proxim⁹ ptra  
hā ad retributionē mali. ne cōtra  
tēptamēta aduersarij seducat⁹ ad  
delectationē seu ad cōsensu; pecca  
ti ne contra flagella opificis primi  
pat ad excessum murmuratiōis. hō  
igitur hec tria obseruans iam h;  
hec tria genera aromatiū preciosa  
Sed requirit. Quartū ē. n. qd quo  
dā tēptationis gen⁹ grauisimū qd  
nūc a deo ē. nūc a dyabolo. et nunc  
ab hoīe. Est tñ oībus piculosius. et

h ē vitā sine tēptatione dicere. vñ  
gregorius i quadā oīe. Nulla igit  
maior tēptatio quā nulla tēptatiōe  
pulsari. Inde puenit i circūspectio  
sui. Incōpassiō tēptati ptemptus p  
xim⁹. Inobediētie lapsus psumptio  
nis. Interit⁹ h. greg. his igit quat  
tuor si quis fortis existat acceptum  
deo offert sacrificiū odore; suauit  
tatis. Sed nō. qd nō erat licitū nu  
sturā huiusmodi aromatiū ad hūanū  
trahere vsum sub pena mortis qz  
qui supradicta facit p humano fa  
uore obtinēdo nō picipat ppter  
deu; vt ypocrite ipsi pibunt de po  
pulo dei. Job. Spes ypocrite pibit  
nō. n. placebit verēcūdia ei⁹. s; sic  
tella araneaz fiducia ei⁹. *Amid*

Scendūt vsq; ad celū et de  
a scendūt vsq; ad abyssus. ps.

Ut dicit phs. Nullū violen  
tū ē ppetuū. videmus. n. violenter  
grauē detineri supius et leue iferi⁹  
Nā si grauē secundū naturā suā; li  
bere posset descēdere nequaquam  
qesceret quousq; deuenisset ad cen  
trū terre q ē locus grauiū. Similr  
si leue libere poss; ascēdere nequa  
quā ē donec deuenisset ad ignē qui  
ē locus leuiū cessaret ascēdere. S;  
vtrūq; s. grauē et leue violēter vt  
dictū ē tenentur. Spūalr. peccato  
res et ingrati hoīes quorū scelera si  
cut onus grauē grauita sunt super  
eos ex quibus merētur gehēnā qua  
dā violētia i mundo quiescunt. Nā  
de sui natura tendunt ad inferos.  
Vnde sicut grauē si terra aperiret  
non cessaret ruere circa centrum

q ii



## Pacientia

sic cum terra aperietur idest quan-  
 do fient ouee vel sepulchra i mor-  
 te peccatoris non quiescet anima il-  
 lius donec veniat i infernum. In  
 sti vero quorum est celum etia; hic  
 quadā violentia detinentur vt ma-  
 gis increantur et ipsorum premiuz  
 augeatur. Sed cū dissoluētur a cor-  
 porib' vñculis non requiescēt aīe  
 illorum donec peruenierint ad re-  
 gna celestia. Tunc faciabitur appe-  
 titus et desiderium quos solui cupiūt  
 et esse cū xpo. vñde xps suos leues  
 et expeditos a peccatis qui h' pñū  
 tur violentia tyrannoz et potentuz  
 hortatur a paciētiā. di. Mundus  
 autem gaudebit. vos aut cōtristabi-  
 mini. Sed tristitia vestra vertetur  
 i gaudiū. et gaudiū mūdi vertetur  
 i tristitiā. Figu. Exo. In exitu ysr'l  
 de egypto tam populus ysr'el. q̃  
 pharao cū egyptijs mare rubrum i  
 trauerūt. Sed egyptijs descēdenti-  
 bus in profundum quas i lapis filij  
 ysr'el trāsierunt p sicum per me-  
 dum eius. Spūaliter. Egyptij affli-  
 gentes filios ysr'el. sunt magna-  
 tes et mundi diuites i tenebris pec-  
 catorū ambulantes. qui pauperes  
 et humiles vexare satagunt. Sed  
 oportet i huius mūdi exitu in quo  
 nullam habemus manentem ciuit-  
 tatē vtrūq; populū p abyssum mor-  
 tis trāsire qz vn' est exitus homi-  
 num. i. iustoz et maloz. sed vbi pec-  
 catores descēdunt ad infernū. In-  
 sti et sancti gradientur i celū. vbi  
 psecutores pauperum genuit i tor-  
 mentis. pacientes et mites in bea-

titudine eterna deo fruunt. vñ pe.  
 i ser. illo mēdici lazari et epulonis  
 diuitis sic ait. Nemo inquit putet  
 qz diues iste p bonis recepit bona  
 qñ hic magis reus ē qd cū a deo p  
 malis receperit bona. bona pro bo-  
 nis reddere cōtempnit. Nam de di-  
 uicijs tantis nec victū dedit nec sa-  
 crificiū deo. nimia oblatione depē-  
 dit. ac pauper diues vulnere cēsus  
 nullus. exutus corpore vestitus pe-  
 nis aīa; quā solā nō tenebāt vulne-  
 ra. deo i hostiam iugiter offerebat  
 hic ē qz recepit pro dolore requiez  
 p penis immortalitē. p obprobrio  
 gloriā. p cōtūmēlijs honorē. p de-  
 fectu gratiā. p vulneribus premia  
 pro siti fontē refrigerij. p fame ce-  
 lestis mēse delicias. Quē diuitis sa-  
 culus nō recepit sinus diuine psola-  
 tiōis includit. Tu diues fulgens pur-  
 pura qdā nūc tegere fame. pro coc-  
 cio. vestire flāmis. pro molibus di-  
 scubitis. sustine dura. p latis fercu-  
 lis. epulare penus. copias iopia cō-  
 pēsa. ebrietates siti diger. e pro odo-  
 ribus aspgere fetore. vt cui assite-  
 rūt voluptatis obsequia assistant.  
 ministeria nūc penaz. qz pauperes  
 despiciendo ista tibi taliter tu mu-  
 tast. h' pe. Ra. **h' 319** E

Agitte tue acute. ps. Mer-  
 chatores latronib' obuiā-  
 tes i nemorib' nulla pñt ar-  
 ma meliora hñc arcu et sagittis. pos-  
 sunt. n. pñdones pcutere a distātib'  
 et nihilomin' eos fugere. Sūt qdā;  
 adeo i arte sagittaria piti. qd dum  
 sunt i equo et fugiūt et iaciūt sagis.



## ¶ Parentes

tas qđ ē tuta resiter latrones. nō  
enī dñt cū illis mercatores cōtēde  
re manuali bello qz nil boni cū ta  
lib<sup>9</sup> pñt lucrari. cū ipi diuites sūt  
illi aut nil hñt. Spūal<sup>r</sup> xpi fideles  
sūt magni mercatores. merces .n.  
p̄ciosas portāt. s. merita z v̄tutes  
qb<sup>9</sup> diuina mediante gr̄a mercantē  
celū. Sed oportet oēs p̄nem<sup>9</sup> p̄sen  
tis vite trāsire vbi sepe p̄doni ob  
uiant ifernali. Ille aut cū acie sua  
rū tēptationū conat nos expoliare  
z priuare virtutū thesauro. S; cū  
nos inuadit seu pcutit mūdi aduersi  
tatib<sup>9</sup> aut carnis infestationib<sup>9</sup> nō  
ē certādū seu resistēdū; p̄ iram vel  
blanfemias. qz nil ide lucratur.  
Qui nos affigūt pauperes sūt z mi  
seri. Sed decertādū ē lōge stantes  
ab ira z odio z arcu paciētie phice  
re sagittas laudis dei. quib<sup>9</sup> hoste  
maligno p̄tricto vt victores obti  
nebim<sup>9</sup> coronā. Si. paral. x. vbi le  
gim<sup>9</sup>. qđ cum saul obuiasset viris  
sagittarijs generis vulnerib<sup>9</sup> ab eis  
dē p̄cussus ēi tñ q̄ ex dolore i pro  
priū gladiū p̄uēs miserabilr mor  
tu<sup>9</sup> ē. Spūal<sup>r</sup> saul iter p̄tat abutēs  
seu abusus. z recte dyabolū deno  
tat qđ p̄ gr̄a diuina abusus ē. Iste p̄  
sequit<sup>9</sup> ē v̄ez regē dō. ex mera inui  
dia. z dyabolus surrexit p̄ v̄ez celi  
regē ex inuidiosa malicia. hic ergo  
obuiatur is sagittarijs. a qbus per  
cutit qñ niti tēptare p̄ mūdi aduer  
sa viros paciētia munitos q̄ p̄ rece  
ptis iniurijs i dilaudē p̄ paciētiā ci  
to primpūt. Qđ nequies dyabol<sup>9</sup>  
sustinere p̄prio tēptatiōis gladiose

iterunt. Sagitte ergo paciētis acti  
tiores sūt i cor dēmois z graui<sup>9</sup> il  
lū vulnerāt. qđ fidelis paciētia ar  
mat<sup>9</sup> vulneret aduersis. vñ greg.  
i mora. p̄ li. iducēs i exēplū paciē  
tiā. Job. sic ait. beat<sup>9</sup> Job quot vo  
ces paciētie i laudē dī ptulit. qđ i tot  
i aduersarij peccata iacula itorsit z  
acriora valde quā sustinuit i fluxit.

¶ Parentes. *h. 320 A*

Uare fremuerūt gentes z

q ppli meditati sūt iania. ps.

Quedā. n. sūt vni rei ad de  
corē. q̄ alteri sūt ad dedec<sup>9</sup>. furor z  
fremit<sup>9</sup> sūt i cane act<sup>9</sup> laudabiles.  
S; sūt i hoīe multū vitupabiles. af  
fumi hō tē p̄prietatē leōis vt apu  
canib<sup>9</sup> istigati. Spūal<sup>r</sup>. hoīes tēū  
nō timētes vel amātes i nullo futu  
ra cogitātes brutis silcs. q̄ glia; si  
bi adeo p̄paratā negligētes. cū mu  
tāt i silitudine vituli cōcedētis feni  
vt aper seu catula fremūt. cui libe  
ros p̄spiciūt adherē dō z velle re  
ligiōez intrare latrāt z furūt atq;  
fremūt sup̄ religiosos ees ad b̄ bo  
nū iducē satāgenes. malēt. n. filios  
suos iñt mūdi caligiez iuolui p̄ vsu  
ras rapias z alia opa mala. quanti  
cos videt paciēf dō z saluti aīe de  
dicari. Si. Exo. postq̄ moy. z aarō  
inceperūt ex dei mādato populū in  
duccē ab egressu egypti z ad igres  
sim terre p̄missionis pharao z sui  
cepunt fremere z furire p̄ moy. z  
aarō dicētes. Quāf vos sollicitatis  
pplz exire egyptū. Et dñr<sup>9</sup> pplz af  
fluxit opib<sup>9</sup> disp̄gēdo ipm ad paleas  
coligēdas z iposuit superstitēs qui  
q iij



## Parentes

eos cogit et tatum de opere facere  
 non receptis paleis. quantum faciebant  
 cillus ministrabant palee. Spiritus  
 liter. Filij ysaac qui dicuntur dominum  
 videntes sunt puri apti et ydonei ad  
 videndum deum et cognoscendum per  
 sacre scripture studium. hos. n. reli-  
 giosi cognoscetes satagunt de egypto.  
 i. de mundi tenebris educere  
 et per viam religionis ad terram celestis  
 promissionis dirigere. sed sentientes  
 hoc pharaon et egyptij. i. parentes et  
 propinqui murmurant clamant fremunt  
 in moy. et Aaron sed et religiosi qui  
 puros ad religionem educunt dei. Qua-  
 re seducitis filios nostros et orba-  
 tis nos heredibus. Non. n. attendunt  
 quod puri fugiunt presentis vite infinitos  
 interitus. Sed ut bruta omnia postposita  
 prudentia latrat. solum aspicientes  
 carnem et sanguinem. Malent. n. filios  
 suos dyabolo seruire quam deo. Id  
 circo dispugnant per mundum ad acquir-  
 endam pecuniam multis peccatorum la-  
 queis involuendos. Et ne desistant ab  
 opere imponent superstitibus sollicitantes quod  
 ne eorum filij a secularibus cessent ne  
 gotijs. illos ligant vxoribus. he. n. su-  
 perstitibus sunt viris suis. Instigant. n.  
 die noctuque punctionibus duris pe-  
 tetes et ab eisdem exigentes vestes or-  
 namenta et cultus non parua. sed maiora  
 more solito. quam. s. dabant palee. i.  
 quam pace mundus fruebatur et quibus fa-  
 cilliter lucrabatur. Tatum ergo voluit  
 et plus quam necesse viros suos in u-  
 meris seponere piculis. quam tpe quod  
 ut dictum est facile lucrabantur. Ecce  
 pessima sollicitudo. Sed debent puri

et filij ysaac in isto crucis signo  
 in utroque posse. scilicet mente et corde sequi  
 moy. scilicet christum et potius deo quam parenti-  
 bus obedire. unde Jo. super Mat. Si  
 necessitas inquit venerit ut amor pa-  
 trum amoris dei comparet et non pos-  
 sit utrumque seruari odium in suos. pie-  
 tas in deum seruanda est. **¶ 321 B**  
 Ut ut palma florebit pla-  
 tatus in domo domini. ps. Pri-  
 mus agricola videns novam  
 plantam aptam ad fructificandum non  
 ipazicidet quamcumque necessitas ad  
 omnia opera facienda habeat. vtilis. n. est  
 de arbore semper suo tempore continua-  
 tos fructus colligere quam de incisa  
 arbore aliqua mechanica facere et  
 perpetuo fructibus eius prouari. Spiritus  
 liter. Agricola habens arborum frui-  
 ctiferam in ortu suo. est homo habens filium  
 aptum ad religionem ad dei seruitium.  
 Non igitur pater subtrahere ipsum  
 de agro dominico ubi primum per pre-  
 dicationem potest multas saluare animas  
 et si ipse videat posse poni in opibus  
 mundi ad lucra et terrena bona con-  
 greganda in quibus sepe anima precipitatur.  
 Sig. deut. ubi legimus preceptum fuisse  
 se filiis ysaac quod arbores fructuo-  
 sas nullatenus euelerent ut de eis fie-  
 rent machine. Spiritualiter. Arbor fru-  
 ctuosa ut dictum est religiosus et ratio est  
 quod bonus fructus dei qui tam intus quam  
 ex bono est ut fides. habitus. n. fides et alij  
 similes fructus quod possunt seruari. quod  
 non habet fructus habentes armillam et per  
 de periculis et alijs que integra non possunt  
 seruari. Sic religiosi qui de religio-  
 ni sunt. et sunt itus boni per tetunia et ab



## Parentes

stantia et alias virtutes et sunt boni  
in exterioribus per predicationem et bonam  
doctrinam. Non ergo debent christiani fi-  
lios suos quos aptos vident ad ta-  
les producendos fructus a religionis  
agro et gremio remouere. et de ipsis  
machinas modernas construere qui-  
bus anima misera debet machinare  
vicia ipsa a viciis machinatur. Et  
subaudi per machinas omnes carna-  
les et mundiales sollicitudines in quibus  
velut machinatus lapis homines  
ad alta mundi prospera elati. sepe sub-  
bito danabiliter consumuntur quia for-  
tuna vitrea est et sepe frangitur ut plu-  
rimo spondet ut dicit. Sene. Melius est  
igitur ut in religione quis proficiat  
quam in hoc mundo deficiat. Ideo boni  
filij quamquam parentes diligere teneantur.  
eisque in licitis obedire sed si vide-  
tes impedimentum preparare non debent  
illis acquiescere sed debent eos in  
hoc odio habere. vii. Criso. super  
Mat. x. Qui amat patrem aut matrem  
plusquam me non est me dignus. sic ait.  
Non inquit iubet simpliciter odio pa-  
rentes habere. sed si voluerint deo  
plurimum diligere in odio habeant.

Molauerunt filios suos de  
monijs. ps. Inter vite presen-  
tis crudelitates crudelitas  
crudelior est. proprijs filiis malefa-  
cere a proposito. Ratio est quia parentes  
omnes vniuersaliter diligunt et verum  
habet in brutis que videmus per filio-  
rum liberatione mortis periculis se ex-  
ponere. Specialiter. Super omne malum  
penus proprios filios a dei serui-  
cio subtrahere et dyabolo ac dy-

abolicis opibus applicare. Per proprios fa-  
ciunt homines cupiditati et auaricie ser-  
uitutes quod per has artes filios suos  
dyabolo satagunt immolare. Tales  
igitur a regno dei merito debent ex-  
cludi et in inferno includi. Fig. leuit.  
20. vbi precepit dominus filiis israel. Non  
mandatum. Quicumque dederit semen  
suum ydolo moloth ille morte mo-  
rietur. populus lapidabit eum et ego  
ponam faciem meam contra illum. succidam  
que illum in medio populi mei. Speciali-  
ter. Moloth qui licet pretatur prin-  
ceps est venientis dyaboli qui princi-  
pat peccatoribus et mundis filiis qui prin-  
ceps mundorum nuncupatur et in deo non  
habet gratiam de semine ergo proprio moloth  
ydolo ministrat quod liberos suos cu-  
piditati et auaricie que sunt ydolorum  
seruitus satagunt immolare. hostales  
populus terre lapidabit quia pecunie  
seruus erit multis consummationibus  
deprimetur et infinitis cruciatibus cru-  
ciabitur. De hoc contra illos faciem suam  
ponit. ut exclusi ab angelorum et san-  
ctorum consortio. infernali tradantur in  
cedio perpetuo cruciandi. vbi his duo-  
bus lapidibus obuietur. vii. vgo. li. p.  
de anima. Quis putas tunc memor erit  
quod tristitia quam seperabunt a consortio  
iustorum a visione dei et traditi in po-  
testate demonum ibunt cum ipsis in ignem  
eternum ibique semper erunt in luctu et  
gemitu ibi dolor intollerabilis.  
Ergo si patres crudeles sunt er-  
ga semen suum et sic secum velint  
proprijs filios immolare fugiendum  
est ab eis ut euadant filij tot et  
talibus tormentis. licet enim teneat

q. iiii



## Paupertas

mur parentibus subuenire. si egēt  
dū sumus ī mūdo. nō tñ tenemur p  
eis finire dyabolo z displicere dō  
qñ nos capiunt mundi laqueare ne  
gocis. vñ Ber. sup can. ser. 28. p  
tranctās illud fili vñ nō habent.  
Quid mihi z tibi mulier. Sic ait.  
vt quid fr̄ sic respōdit xps vtiq;  
ppter nos vt cōuersos ad dñm iā  
non sollicitet carnaliū cura parentū  
z necessitudines ille nō īpediāt exer  
citiū spirituale. Quādiu. n. de mun  
dosum debitoros nos constat es  
se parētum. At postq; reliquimus  
nos metipsos mltō magis ab eoz.  
solicitudine liberisumus.

Paupertas. *h. 323 A*

**P**erit in capite eius coro  
nā. ps. Scdm̄ imperiales re  
ges romanorū prout maior  
erat victoria p̄ciosior īponebatur  
victorib⁹ corona. Ex hoc. n. duces  
aiabantur z milites ad certandum  
fideliter. quādo cōtēplabantur vi  
ctorie p̄m̄ium z honores. Sp̄ialr.  
Inter oīa p̄ntis vite certamina du  
rissime feriūt iacula paupertatis. vñ  
Inno. d. vili. cō. hūa. O inquit mi  
serabilis p̄ditio mēdicantis. z si pe  
tit pudore p̄fundit z si nō petit ege  
state p̄sumit. z vt mendicet neces  
sitate p̄pellit. Qz ergo sic dure pau  
ptatis stimul⁹ nouit xpi milites im  
pugnare. xps rex pauperū voluit  
triūphātes coronare regni celestis  
corōa. Mat. 4. Vti paupes spū qñ  
ipsoz ē regni celoz. Fig. apoc. 12.  
vbi sic dī signū igt magnū apuit ī  
celo. Mulier amicta sole z luna s̄

pedib⁹ ei⁹ z hēbat coronā. 12. stela  
rū ī capite. Sp̄ialr. Mulier hec ē  
aīa paupis qñ fuit ī terra deiect⁹  
nūc at sic triūphat ī celis. vñ aug.  
de v̄bis apostolis. 28. paupes cō  
fortās ait. Nō tibi iquit displiceat  
paupertas tua visciere q; valet celū  
emūt. Igit̄ hec mulier amicta ē so  
le qz aīa sancta p̄fundit iterius vt  
capere possit lux ēternē glorie. ps.  
In lumine tuo videbim⁹ lumē. Et  
bñ dicit̄ iduta sole qz ipsa sequuta ē  
ei⁹ vestigia q; ī sole posuit taberna  
culū suū z tāquā sp̄sūs d̄ thalamo  
suo. pcedēs nasci voluit ī stabulo  
z declinari ī p̄sepio cū tñ esset lux  
vera que illuminat oēm hominem  
veniētes ī hunc mundū. vñ Ansel.  
ī medi. humanitatis xpi. Tu domie  
vniuersoz qui nullā habes īdigen  
tiā iter ipsa natiuitatis initia n̄ hor  
ruisti abiectissime paupertatis gusta  
re cōda. vt. n. dicit scriptura. Tibi  
cū nasceris nō erat loc⁹ ī diuerso  
rioneq; cunabula que teneritatez  
tuā exciperet habuisti. sed ī vili p̄se  
pio sordētis stabuli. tu qui terram  
palmo p̄cludis īuolut⁹ paniculis re  
clinat⁹ es. z b̄ ip̄s a brutis aīalibus  
mater tua mutuo accepit hec ansel.  
Igit̄ qui spū paupes sunt abiciētes  
cordialiter caduca mūdi. xpi cōsor  
tes sunt ī certamine eius dē partici  
pes fient ī gloria. Jō idē Ansel. ibi  
dez. Cōsolamini igt cōsolamini gū  
sordib⁹ paupertatis. enutrimini qz vo  
biscū de⁹ ī paupertate. h; b̄ mulier  
lunā s̄ pedib⁹ ei⁹. luna nāq; p̄p̄ fre  
quētes murbitates suas. vana z p



spera mundi denotat. lucet. n. luna  
noctis tēpore. et hec caduca lucent  
i hoc pñtis vite caligine. Cum ergo  
xpi fidelis diuino pñentis amore a  
suo desiderio remouet pñtis vite  
pspera lunā s; pedibus suis calcas  
iuxta pphetici dictū. diuitie si af  
fluāt nolite cor apponere. Idcirco  
segt. Et i capite eius corona. 12. ste  
lar. Corona ista ē pñmiz. 12. aploz  
xpi i vera paupertate sequētū. quo  
quidem permio veri pauperes pre  
miabuntur. Nam omnia mundi fe  
lucia relinquentes. mundi dominū  
segti sunt crucifixum. Idcirco  
dictum est eis. vos estis qui reliqui  
stis omnia et segti estis me. Et  
nobis postmodū dixit. Qui relique  
rit domū vel agrū. et c. Cēuplū ac  
cipiet et vitā eternā possidebit. aug.  
de vñs dñi. quib; iquit thesauri  
offerri. possit qd paupertati videa  
m; idultū. vt ad regnū celoz veni  
ret diues possessione sua obtinere  
nō potuit nunc aut continet vt con  
tēptu pueniat. Sed bene nō. qualr  
diuitie pñende sunt. Non. n. suffi  
cit ad verā paupertatē diuitias nō ha  
bere vt qui s paup cēseat. s; requi  
ritur vt nullatenus appetantur vt  
gs pauper spiritu quē xps nominat  
predicetur. Augu. in quodam ser  
mone habeat homo multas pecūia  
rum facultates si in eis non extoll  
tur pauper est. nō habeat aliud vt  
cupiat inter diuites reprobos eos  
reputat dominus quia diuites et  
pauperes in corde interrogat et nō  
in archa. B

Blivisi dat sum. ps. Ma  
o gnū ē periculū dilligi a mu  
liere extranea. qz ligatus et  
iuoluit; artib; illius detinetur cap  
tiur et pdit iter dñi parētes et patriā  
Sumū tunc est remediū taliter euz  
ipsa se gerere vt extingatur amor.  
Ipsa tūc aspiciēs se contēni obliui  
scetur illius. et sic poterit liberari.  
Spūaliter. Aliena mulier ē cupidi  
tas ab oī milite xpi. ps. Infaciabi  
li corde. cū s nō edebam. hec. n. ē  
isania pessima velut artificiosa me  
retrix sensum et cor hominis a deo  
imitat et eius fantasīā iuoluit q; ni  
hil aliud potest amare. nihil aliud  
valet cogitare q; cupiditatis ample  
xus. vñ Ambro. sup illo. Jo. Attu  
lit ager cuiusdem diuitis. Sicut hi  
qui p isaniā mētis trāslati sunt. Nō  
iā res ipas s; passiois sue fantasias  
vidēt. Ita et mēs auari semel vin  
culis cupiditatis astricta. semp au  
rū semp argētū credit videre. sem  
per reditus cōputat auz gratius q;  
solē intuetur. Ipsa. n. supplicatio  
et oratio ad dñz auz querit. h Am  
bro. Nō enī ē ad remediū quam se  
talem exhibere p diuitiarū cupidita  
tem. vt cupiditas nostra obliuifca  
tur. Nemo. n. cōtemptorē suū dilli  
git sed spernit. Figu. Exo. recitat  
idē magister quod cum moyses de  
tineret a filia regis ethyopie quā;  
i vxore; desponsauerat nec ab ea  
posset recedere vt rediret ad popu  
lū suū astronomica artefecit duas  
ymagines quoz vna vocata ē obli  
uio q; dedit vxori. Alia vero voca



## Paupertas

ta est memoria quā pro se retinuit.  
Vxor igitur accepta obliuiois yma-  
gine statim oblita prioris amoris ē  
z moy. libere ad filios ysaac. re-  
gressus ē. Spūaliter moy. erat fili-  
putatus thalamus filie regis pha-  
raonis egypti recipiens ipsū ex flu-  
mine. sed erat vere fili-<sup>us</sup> hebre. p.  
ipsum igitur moy. subaudi hominem  
quēlibet diuitē z potentē. putatur  
enim fili-<sup>us</sup> terrene felicitatis. s; tñ i  
veritate nō ē sic. sed ē filius calami-  
tatis z miserie. Job. homo natus  
de muliere bicorni vīdēs tēpore. zē.  
huic ergo rex ethyopum tradidit  
filiā cupiditatē. Ethyopia enī iter  
pretatur caligo. Rex ergo Ethyo-  
pie princeps ē tenebrarū. s. dyabol-  
q conatur cupiditatē filiā eius tra-  
dere xpiano i matrimoniū indisolu-  
bile. z p hāc miser homo relinquit  
patrē z matrē z populū suū z p-  
ria; Nā xpianus p-<sup>er</sup>dit xpm z sanctorū cō-  
fortiū z regnū celi. h ē igitur vxor  
pestifera que sic ligat mentē z suis  
captiuat laqueis. vñ leo i ser. cene-  
dñi i ducēs iudā proditores; sup his  
sic ait i exēplū. Concta inquit nra  
la cupiditas procurauit. hac affe-  
etanda. Magistrū tradidit iudas.  
Nā cupiditas huiusmodi hāc sorti-  
ta ē naturā captas aīas detinet z i  
oībus modis alligatas astringet re-  
rum obliuionē iponit z alienatiōes  
ostēdit. z unde iudas cupiditatis in-  
sana capt-<sup>us</sup> quāta bñficia respuit.  
Cōuersationē p-<sup>er</sup>suetudinis cōmuni-  
cationis iūne disciplinatus admi-  
rationis suasionis obli-<sup>us</sup> est frems

cupiditatis impeditus. i5 paulus cu-  
piditatem radicē oīum malorū no-  
minat. hec leo. Facere ergo neces-  
se ē duas ymagines quarū vna sit  
obliuio z hanc porrigere cupidita-  
ti. s; h p nullā potest fieri fabricam  
nisi per artem paupertatis. si pau-  
per tatem dilexeris statim mundi  
cupiditas tui oblita te liberum abi-  
re permittet. Et ista imago. s. me-  
moriam paupertatis saluatoris tui te  
cōcūm perducet ad celū; cum ve-  
ris filiis ysaac qui verā sectantes  
paupertatem spūituale obtinent re-  
gnū celi. vnde Aug. i solilo. hāc  
secū ferens ymaginē fiducialiter si-  
bi petit celum aperiri a xpo dī. Ec-  
ce inquit. dñe pauperes filij tui su-  
mus z pusillus grex tuus aperi no-  
bis ianuās z edēt pauperes z satu-  
rabuntur z laudabūt te qui requi-  
runt te. Scio dñe z per me fateor  
te docente quoniam soli illi qui co-  
gnoscūt se pauperes dirabuntur a  
te.

h9 325 C  
Uis ascendet in montē dñi  
q ps. Prudens alicuius regio  
his princeps quā multi mer-  
catores frequentant ita ordinat ter-  
ras ciuitates. Et castra sua vt via-  
toribus hospitia non deficiant. Si  
enim distantia est longa de loco ad  
locum z in medio nullum esset re-  
ceptaculum. multi perirent in via.  
Nā viatores omnes non sunt eque  
veloces. Aliqui enim sunt debiles  
z infirmi qui nullo modo possent  
ad extremum peruenire terminum  
Ideo necesse est habeant inuenire



## Paupertas

hospitium in medio. Spiritus eternus princeps magis prudentia ordinavit itinera que ducunt ad celum. Est enim spacium determinate vite. scilicet omnia relinquere et cruce accepta sequi christum. Sed non omnes homines sunt ita fortes et agiles ut hi possint exercere. nullis videretur hi sermo durus abirent retro tristes et perirent. Non possent enim de extremo diuitiarum usque ad extremum paupertatis attingere. Ideo ipse christus libere precessit hominibus diuitias possidere ad licitum usum tantum. non enim in illis est damnatio sed in abusu ipsarum. Vnde super illos psalmus. diuitie si affluant. non cor apostoli. dicit glossa. Augustinus. Non dicit nolite habere sed nolite cor apponere. non enim datur diuitias. Unde mereamur celum. sed cor appositum. quod scilicet non expedit sed recondit. Figura. Exo. ubi legimus dictum fuisse lothi ut egrederetur de illis duabus ciuitatibus pessimis. scilicet Sodoma et Gomorra et non staret in omni loco circa regionem illam sed in monte saluaret se et familiam suam. Qui respondit se propter debilitatem montem non posse ascendere eo quod erat antiquus et debilis ut dicit magister hystorie. Sed inquit. est ciuitas hi iuxta ad quam possunt fugere parua et saluabor in ea. Et dominus ad eum. Ecce etiam in hoc suscipiam preces tuas. Et saluatus est loth. et vocata est Segor. Spiritus per has duas pessimas regiones subaudi has duas insanias nefandissimas. scilicet cupiditatem et auariciam. Ex his dominus

loth. scilicet fidelem christianum cum tota sua familia. scilicet memoria intelligentia et voluntate iubet fugere. et non morari circa regiones verbo cogitatione et opere. Sed sicut montem ascendere per contemptum diuitiarum qui mons dicitur tam deo dilectus in quo beneplacitum est. ei habitare. Sed loth. id est christianus infirmus et debilis non potest per viam summe paupertatis ascendere nec valet sic incedere. sed est Segor hi ciuitas iuxta. id est magis conformis humane fragilitati. scilicet actiua vita vita marthe operari proprio sudore quo viuas. et in hoc etiam salus est psalmus. Labores manuum tuarum etc. Et nota quod segor interpretatur parua vel minor quia multum distat ciuitas hi a premio prime vite quia sicut se habet meritum ad meritum ita premium tenendum se habet ad premium. qui parce seminat. parce et metet. nihilominus quia non equaliter valeamus omnes volunt christus inter medium extremum segor esse. id est licitum diuitiarum usum in quibus potest homo sibi hospitium per elemosinarum largitiones procurare in celo. Nec est ibi offensio si homo pro se et suis sibi que sunt necessaria provideat vnde Augustinus in quadam epistola. Sufficientia inquit vite non indecenter vult quisque eas vult. et non amplius que quidem non appetitur propter seipsam sed propter salutem corporis et congruentem habitum persone ut non sit inconueniens eis quibus viuendum



## Paupertas

est. Ista ergo cū habentur vt teneantur et cū nō habentur vt inueniatur. orandum est. *Hy 326* D

Mice nō facio tibi iniuriā  
a tole quod tuum est et vade  
Mat. 20. Non est decens  
repetere quod homo sponte vendidit. Res enim vendita translata est in possessionem emptoris. Ideo iniustum esset rem venditam vele habere et p̄cium. Ex his. n. quod plus placuerit potest homo eligere. Sed postq̄ se sic ad vnum determinauerit nō poterit aliud repetere. fieret enim emptori iniuria. Spiritualiter Non est decens hominē in vita presenti delicijs diuitijs et voluptatib⁹ suis velle frui regno dei postposito et in alia vita xpi regnum repetere. Iniuria. n. fieret pauperib⁹ spiritu qui vt regnum istud emerent dederunt non solum mundi diuitias et facultates sed etiam se ipsos dederūt in precium. Ideo iustus iudex contraria petentibus respondebat. Recepistis bona in vita vestra. pauperes vero mala. sufficiat vobis portio quā elegistis. vocastis bona v̄ra inter res. Bonus ergo illis contemnit. Figu. gen. 26. Cum esau primogeniturā vēdidisset iacob fratri suo. Et pater eorū iacob benedixisset in roze celi et fecisset dominū hereditatis venit ad patrem et ait pater mi da mihi benedictionem. Respondit Isaac pater eius. Fratrem tuum dominū tuum fecit. quid tibi possum facere. Verum tamē in pinguedine terre erit tua benedi-

ctio. Sp̄ialiter Esau et Jacob filij ysaac denotāt diuitem et pauperem qui simul exeunt negociari in vitā presentem. Isaac. n. qui risus interpretatur xps est qui est gaudijs angelorum et hominum et qui amboz factor et creator dicitur. Unde diuites et pauperes obuauerunt sibi in via vtriusq̄ autē creator ē et dominus. Sed vide quod esau primo geniturā vendidit cibo vili. Esau interpretatur van⁹. Quis vanior q̄ insipientior eo qui pro tam vilibus preciosa amittit. hos tales Je. plorat in terrenis. di. Dederunt inquit preciosa pro cibo ad refocilandas animas inquit non autē ad faciendas. Quicquid potest homo in vita presenti diuitiarum obtinere nequaquam minimā partem appetitus anime valet faciare. Et nihilominus vanis iste vana talia potius elegit q̄ celestia in quibus est plena satisfactio. Ideo semper est in angustia. Unde ysidorus in solilo. Quāuis quisq̄ i seculi gl̄ia fulgeat. quāuis purpura et auro quis resplendeat. quāuis cultu precioso redimutus emineat. semper tamen in pena est. semper in angustia. semper i mero re. semper in discrimine quāuis in sericis stratis cubet. sed turbidus i pluuia iacet sed palidus. In lectis aurcis sed turbatus. Breuis est huius mundi felicitas. In his ergo vanus homo portionem suam petit s; Jacob. i. pauper portionem suam sibi dari petit in terra viuentiū. vbi rubigo non maculat nec tinea cor



**Penitentia**

Rodit hic nil h3. Ideosibi recipit  
 benedictiones de roze celi quia ter  
 rham gloriā nō querunt. diuiti ve  
 ro dicitur. In pinguedine terre. i. in  
 terrena substantia tua benedictio sit  
 non aliud petas. habes quod volui  
 sti. Tolle quod tuū est ⁊ vade. Erue  
 baris diuitijs. pauper vero collecta  
 batur cū paupertate. Non decet re  
 petere quod semel venditum est.  
 Nō potes hēre mūdū ⁊ celū o diues  
 quia non potes hic deo seruire ⁊  
 mūdo. Unde idē ysidor⁹ li. pāllega  
 to. valde rāz est vt q diuitias possi  
 dent ad requiētēdant. Qui reb⁹ ter  
 renis se implicat a dī amore se sepat.  
 Qui i rex tpaliū amore defigitur  
 in deo nullatenus delectatur. Ne  
 mo potest amplecti dei gloriā ⁊  
 seculi simul. futura merces nō hic  
 pmittitur iustis sed in celo non in  
 terza merces promittitur sanctis  
 hec ysidorus. *hy 327*

Penitentia.

五

Quisi sunt ab ira vultus ei?

ps. Prudens dux exercitus

dum transducit milites per  
 terram inimicorum diuidit exerci-  
 tum suum p aciesne simul toti exer-  
 citui possit ruina contingere si casu  
 frangat acies ⁊ precedunt semper  
 aliqui fortiores vt melius possint su-  
 stinere pondus ferientium ⁊ hostiū  
 penetrare cuneis. facile enī ē victo-  
 riam prosequi iam inceptā. Spūalr  
 Nos oportet trāsire de pñti vita ad  
 futuram. Inter quas frequenter  
 hostes nostri .s. demones nos sata-  
 gunt impugnare. Nos vero gexer

citum nostrum ducimus nobiscum  
 debemus vt prudentes duces illū  
 diuidere ab inuicem ⁊ corporalia a  
 spiritualib⁹ segregare ne totus hō  
 simul subcūbat. d⁹ fortior exercit⁹  
 precedere quia que sunt anime dñt  
 preire tanq̃ fortiora. que vero sunt  
 corporis debēt seg tanq̃ debilioza  
 Mat. Spiritus quidē promptus est  
 caro aut infirma. Nam si spiritus  
 precedens ē hostiles insult⁹ ⁊ dixē  
 rit dyabolo ⁊ exercitui suo sp̃ erit  
 victus. Si autē precedat corp⁹ ⁊ sen  
 sus corporales q̃ sūt habiles ad ca  
 dendū nulla fieret dyabolo resistē  
 tia s; lapsi ⁊ capti frequentē ducerēt  
 spiritum ad ruinam. Cum ergo gra  
 dimur via penitētie versus celum  
 diuidamus nostrum exercitum. ⁊  
 precedente rationis vexillo sequat̃  
 illud corp⁹ ⁊ corporales sensus. Si.  
 gen. Cum Jacob fugeret a laban  
 qui tot vicibus eum decceperat.  
 veniens ad terram natuitatis sue  
 audiuit quod Esau frater eius ve  
 niebat obuius sibi. Oderat enī  
 eū; Esau eo q̃ sibi subriperat bene  
 dictionē. diuisit Jacob familiā suā  
 in duas turmas dī. Si percuiserit  
 esau vnam turmā. saluabit reliqua  
 Nam Rachel posuit eū familiā illī⁹  
 ab vna pte. lyam atē sūsus ab alia.  
 Spūal'r Jacob q̃ iter p̃tat sup̃plāta  
 tor seu luctator ē fidel' q̃ p̃nc lucta  
 sup̃plātat vicia ⁊ peccata. hunc. n.  
 odit dyabolus qui per Esau notat̃  
 Esau. n. primogenitus fuit ysaac.  
 ⁊ dyabolus fuit primogenit⁹ dī re  
 spectu hominis quia prior creatus

gunt impugnare: Nos vero gexer ipectu hominis qui pios creatis  
In sacra 38 ubi dicitur pccata contra hominatus et sibi mortem posuit. Hinc ipse exortat: cuius Lacrima  
pccatoris: ppter sui mortem et addidit sibi mortem ad uitam: et amos: qui eruit eum dicitur: et hinc fuit iugum  
boni et mali vray. Et item Linus p gradus q descendit: ubi dicitur q pccator qm offensa et colligitur qd pccator  
q qm pccat dicitur offensa hinc aut p pccata dicitur copinatur mortem qm p predicator versat: fuit p scriptura sacra  
omniat q sibi dicitur pena qd multas pccatoris et tunc hinc magis q pccator missio q quicqis pnt q non vult  
mortem pccatoris s3 magis q a n dicit sibi pccat penitite: qd s3 pccator in fine pccat s3 pccat pccat mortem  
et dicit pena eterna. in si vult pccat dicit dicit pccat qd s3 pccat in fine pccat s3 pccat pccat mortem  
p gradus: transgressio e i pccat q transgressio e pccat qd s3 pccat in fine pccat s3 pccat pccat mortem  
p transgressione pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat pccat mortem  
pccat in fine pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat pccat mortem  
pccat in fine pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat in fine pccat s3 pccat pccat mortem



## Penitentia

bonitatis. Sed p tanto odit iustū qz  
bndictionē primogeniture celestis  
quā ex supbia z obstinatiōe sua per  
didit. Iust<sup>us</sup> ex penitētia recepit. Igi  
tur iustus fugit a labam deceptore.  
qñ fugit a mudano amore vbi mlti  
plex ē deceptio. Tēdit. n. piter peni  
tētie ad terrā natiuitatis sue. s. sup  
ne ciuitatis. S; timēs dyaboli insi  
dias diuidit vires aīe a corporalib<sup>us</sup>  
sensib<sup>us</sup> Rachel vō. i. ratio cū ipsius  
familiā pcedit. Familia nāq; ratio  
nis est. Prudentia. Fortitudo. Iusti  
tia. z tēperātia. Aduersus istas nō  
pōt dyabolus. Sensus vō corpora  
les retrosequētes z obtēperātes ra  
tioni veniūt tanq; sub protectiōe ip  
sius. hoc vidēs Esau nō audet idest  
dyabolus penitēti nocere. qz psto ē  
dñs se iuuātes iuuare z p certami  
nis labore pmiū regni donare vñ  
Ambro. i. quadā Epistola. De<sup>us</sup> inq;  
ipse oīum rector ac dñs cū oī mili  
tia angeloz certamini tuū spectat  
tibi q; dyabolū dimicandi eterni  
tatis coronam pat. *hy 328* B

Omne putei latitudogen. 26.

U. Ut dicit Aug. Ois puteus  
ē fons z nō ecōuerso. Fons  
n. z pute<sup>us</sup> cōueniūt i emanatōe aque  
vīue; differt qz puteus ē profund<sup>us</sup>  
nō aut fons. Spūaliter xps pōt dici  
puteus z fons pp emanatiōē icessa  
bilis lucis. sed dicitur spūaliter  
latitudo pp misericordie difusiōē  
Mat. 2. Misericordia ei<sup>us</sup> a progenie  
i progenies. Et hactiā cū latitudine  
pfunditatē qz misericordia dñi ple  
na ē terra. dicitur etiā. Iudicia dei

abyssus mltā. hauris ergo debem<sup>us</sup>  
ab isto puteo aque viue misericordiā  
p viā penitētie ne incidam<sup>us</sup> i pfun  
dū sue iusticie qz d plenitudie eius  
cēs pnt accipe. Figu. gen. vbi legi  
m<sup>us</sup> quod ysaac venit ad puteū iura  
mētī z bedificaunt ibi altare z fixit  
ibi tabernaculū suū z venerunt ad  
eū tres viri dicētes. videntes vidi  
mus quod deus i te est. fiat cōiura  
tio inter nos z cōstituiamus tecū pa  
ctum z nō facias nobis mala. Et se  
cit illis ysaac magnum cōuiuium.  
Spūal<sup>iter</sup> p ysaac vt sepe dictum est  
notatur xps. venit enī ad puteum  
iuramētī qz iurant deminus z non  
penitebit eum dare vnicuiq; secun  
dum opera sua. Distributor est enī;  
misericordie z venie largitor p pe  
nitentiā volentibus illam sed illaz  
respūitibus isert iudiciū. ps. Misē  
cordiam z iudiciū cantabo tibi dñe  
Et hic est puteus z profundus vt di  
ctum ē. Ibi enī xps fixit tabernacu  
lum z altare. i. pstruxit ecclesiam z  
ordinauit cōfessionē vt pateat omni  
bus aque viue grā. veniūt tres viri  
i ptes penitētie. 3. s. pstrictio. pfectio  
z satisfactio pfitē se vidisse p effe  
ctū deitātē in xpo z xpm esse deū.  
z hoc ē. quod cē debet primū in oī  
xpiana actiōe. s. pfectio fidei. deinde  
pactū pponi inter xpm z peccatōrē  
Et sit iuratio iter vtraq; qz iurat  
dñs nō facere malū; peccatōri gen.  
p mētiētiū iurauit vt vltra nō adi  
ciā mittere diluuiū zē. Et hō pmit  
tit obedire. ps. Memoz ero mīada  
toz tuoz ad faciēdū ea. z hic ē ergo



## Penitentia

puteus et fons super quem sedet Christus factus  
ligatus expectans penitentem animam  
ut illi tribuat gratis aque viue gra-  
tiam que super omnem dulcor est. Ver. in  
canticis Veni dulcedo exultat in  
pectore domini Christi Iesu longanimitas  
inexpectando et facilitas in donando.  
Nomen Iesu quod est et quod vile sed salu-  
bre. si vile non esset non mihi effun-  
deretur. Si salubre non esset me non  
lucraretur. *h. 329*

Uter cum parit tristitia; h  
m Jo. Notandum quod maior  
virtus in partu quam in conceptu  
requiritur. Multe enim concipientes non  
valentes perire pre virtutis inopia se-  
tu perdidit et frequenter ex hoc punit  
abortiuum. Spiritus Sanctus anima concipit a spi-  
ritu sancto bona inspiratione sed fre-  
quenter accidit anime abortio ex deu-  
tionis defectu ut propositum quod ipsa  
gratia diuina conciperat aspirante  
non valeat per opus bonum parere et pre-  
cipue quia difficilius exerceat in opere  
quam concipiatur in corde quia aduersarius  
noster dyabolus ut serpens calidus  
insidiat calcaneo nostro plus operi quam  
cogitationi. Jo. ysa. filii venerunt usque  
ad partum et non fuit virtus pariendo.  
Signu. apoc. 12. Ubi legitur quod mu-  
lier quedam clamabat perurians et ec-  
ce draco magnus habens capita. 7.  
et cornua. x. stetit contra mulierem ut  
deuoraret filium qui raptus est ad de-  
um. Et mulieri date sunt die alle-  
bus volavit ad desertum locum ubi ali-  
ter. Spiritus Sanctus per hanc mulierem graui-  
dam subaudi animam penitentem. Rō  
est quia tunc cognoscit se mulier gra-

uidam esse ut plurimum quando sibi anima  
ra videtur que prius indicabat dul-  
cia et amena et conuerso. Sic in pro-  
posito cum anima inspirata diuinitus ex pa-  
tietia vera iudicare incipit mundi  
lectationem amarā. et mala que prius  
dulcia iudicabat signum est quod san-  
ctum concipit propositum. Unde Am-  
brosius in quodam sermone. Quando in-  
quit sic penitēs es ut ubi amara sa-  
piat in anima quod dulcescit in vita. Et  
te prius oblectabat in corde ipsum  
te cruciat in corde iam tunc bene ige-  
niscis ad deum. Mulier ergo hanc fa-  
cile concipit bonum propositum. Sed ut  
dictum est. opus bonum difficile pa-  
rit. Adest enim draco. id est dyabolus  
proferens. 7. capita. id est septem capita-  
lia vicia et x. tortuosa cornua. id est de-  
cem mandatorum inobedientia et sua  
delectationem peccati et ostendit  
difficultatem penitentie ut ferat anime perda-  
tur. Et ipsa remaneat sterilis in peccato.  
Unde gre. in quadam oratione. Cum in-  
quit miser homo in graue peccatum  
labit fundet ei dyabolus ne peniteat  
ne confiteatur peccatum leue et modicum  
in corde affirmat. Misericordiam  
predicat longinquum spacium vite pro-  
mittit permanere in peccato suggerit  
ut sic in contemptum dei et sui di-  
spirationem inducat. Sed si mu-  
lier clamat ad deum viriliter cordis  
contritione oris confessione et recta  
satisfactionis intentione. rapitur filius  
eius ad deum quem patitur in intro draconem  
ut dicat cum ysa. A facie tua concipi-  
mus et parturimus spiritum salutis.  
Et ut a dyabolo protegatur. dant



## Penitentia

nie die asbe amor dei. s. et timor q  
bus alta ptemplationis celestis me  
ditas et gehenam inferni piderans  
pascitur diuina gratia in statu peni  
tentie vere. *hy 330* D

Acrifcate sacrificiū iusticie  
et sperate i dño ps. Vera iu  
sticia exigit vt qñtū hō a suo  
creditor exigit. tātū reddat. habet  
enī tam creditor q̄ reditor librum  
suū vbi cōter p̄tinetur quantū iste  
d̄ recipere. et quantū ille d̄ dare.  
Ideo bonus reditor cū ad solutionē  
venitur d̄ precipue videre debiti  
quantitatē. et tñ soluere q̄ debet.  
Alioquin posset p̄tingere qd̄ p mo  
dico rectō totū debitū satisfaceret  
Creditor enī nō frāget cyrographū  
nisi pri⁹ recipiat totū debitū. Sp̄a  
liter cum peccamus magnū p̄trahi  
mus debitū. Est enī hoc debitū  
supra vires nostras. et adeo obliga  
mur vt quicquid sum⁹ aut possum⁹  
totū perdūmus vnde Beda in quo  
dam sermōe. Cū mortaliter peccas  
oīa bona que fecisti in os dyaboli  
iactas eius seru⁹ efficeris. et ad pe  
nas te obligas sempiternas. verum  
tamen si tu quod accepisti reddes  
delebit cyrographū quia si pecca  
ta que dyabolo instigante p̄misisti  
p̄tearis remittet tibi culpa. Sed  
sūme cauendū est vt nil retineas ex  
illis. scripsit enī diuina iusticia quo  
modo quādo et qualiter p̄misisti. Itē  
hoc totū oportet te reddere. Alio  
quin retento modico totū a te exige  
tur debitū vt igitur totū fideliter  
deleatur denuda cor tuū sacerdoti

et p̄ singula peccata discurrens oīa  
diligenter p̄fitere. et sic deo sacrifi  
cabis sacrificiū iusticie. Figu. leui.  
vbi legimus quod cū fiebat sacrifi  
ciū ex vitulo. vitulus decorabatur  
et lotus aqua diuidebat membratiz  
et sic diuisus ponebat sup altare et  
sacerdos tenebat manus sup caput  
vituli. et accenso igne sancto succen  
debatur. et fiebat deo sic sacrificiū  
acceptū. Sp̄ualr h̄ seruanda sunt i  
actu penitētie cū volumus deo pla  
citu; sacrificiū offerre. debet. n. cor  
nostrū decorari. i. denudari ab oī  
coboptura. et omne excusationē ex  
cludere et lotū cor aqua lachrymarū  
d̄ membratim diuidi. s. vt distincte  
narretur condictiones et corde intē  
tiones. et delectationes habite i pec  
catis. et hoc est sacrificiū vitulum  
mēbratiz diuidere. Tūc vero sacer  
dos manū tenens sup caput pecca  
toris illū absoluit a prioris debiti  
obligatione et cyrographum cassat  
culpa; accenditur ignis sanctus. s.  
caritatis p̄ quē carus et acceptus vi  
debitur q̄ fuerat pri⁹ odiosus. Agē  
da est ergo penitētia vt tā; magna  
obtimeamus bona. Unde ciprianus  
in tractatu de agenda penitētia.  
Solut enim criminū; nexus. Secū  
da confessio peccatorū. vide quid a  
te exigit deus vides quod pollicita  
tione remissionis te prouocat ad cō  
fitendū. Bonū ergo dñm habemus  
Ego inquit sum qui de leo iniquita  
testinus et memor nō ero propter  
gratias tu vero memor esto pp cor  
rectionem hec ciprianus.



## Penitentia

18331 E

**Q**uoniam parvuli diligitis infantiam. prout. pio. no. prudentes et nobiles optime considerant ne filii eorum nimio tempore manas sugant et nutriantur lacte. Nam si ultra tempus debitum illud sumerent fierent molis proplexionis et debilis. nec valerent adulti opera virilia exercere. Ideo tempore debito ablati sunt etiam inuiti. Et proficiunt sibi nutritrix vngere manas absintio quod puer gustas lac abhominatur propter anexam amaritudinem et non petit ulterius lac sed transfert se ad cibum. Verum est quod cibus iste debet congruere etati pueri. debet enim mollis esse in principio. et sic de die in diem per assuetudinem accedere ad duriores. Spiritus autem per puerum lac suam gentem subaudi christianum deliciis mundi deditum quia sicut lac nimio tempore acceptum reddit hominem debilem et molem ad viralia opera ita mundi delinere reddunt hominem pigrum ad divina servitia et opera penitentie. et quod peius est acciunt et roborant tam carnem quam animam ut illam ad precipitium mox inducant. unde origenes super leuiticum. omelia 8. Nescitis inquit si corpus vel animam nutriatis solum insolescet necessario adversus spiritum et fortius illo efficitur quod si fiat sine dubio in dictione sua redactum spiritum cogit suis legibus et vicibus obedire debet igitur nutritrix. id est ratio misericordem inferni amaritudinem diuiciarum delectat. Et sic videbitis quod delectat

esse momentaneum et quod cruciat eternum. Anselmus. hac amaritudinem et hoc absintium seculi dulcedini miscens dicebat in meditatione operis et timore inferni. cogitet ergo. et recogitet cor meum quod fecit. et quid meruit descendat inquam descendat ad terram tenebrorum et operam mortis caligine mens mea. et considerent que ibi expectant sceleratam animam meam. intendat et contempletur videat et percipiat quid est deus. quid est quod anima de utero interra miserie et tenebrarum. Quid est quod intueor nisi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. ve. ve. quot ve. bene profusio vultuum. tumultus dentium. mordacitas multitudo gemituum. ignis sulfureus flamma tartarea. caliginosa volumina que terrifico rugitu video vos rotari vermes in igne viuentes. que mira auditas rodendi. sic vos ascendit quos iste ignis ignium non incendit. et mones coardetes fremetes ardore frendentes furore cur sic crudeles estis his qui voluctatur inter vos. O inaudita tormenta iusticia moderata ad sustinendum immoderata successione nullus modus nullum remedium temperabit nos beccine sunt magna deus que preparata sunt peccatoribus et contemptoribus tuis. anima mea de caritate mea. Mens mea defice. cor meum scindere. hec anselmus. Si ergo cor nostrum hec tam amara gustet absintia nequa quam illi dulcia sapient mundi caduca. Sed transfert se ad cibum fortiozem penitentie in qua deum sibi propicium inueniet qui deum nimium ducit in celum

r



## Penitentia

cū angelis gaudiū eū peccator reli-  
ctis mundi ⁊ carnis voluptatibus  
agreditur salutifera penitētie opa .  
Figura gen. vbi legitur quod cum  
ablactaretur filius abrahe Isaac . ip-  
se habzaam magnū fecit conu-  
uiū ⁊ magnam ostendit leticiam  
amicis suis . Spiritualiter per ha-  
bzaam multarū gentiū patrem no-  
tatur xps qui est omnium genitor  
sanguine suo . Isaac ablactatus est  
fidel' puerus a peccatis qui pri' fu-  
sus ē gaudium summū vt ipse de pe-  
nitentibus dicit . vos inquit estis  
gaudium meū ⁊ corona gaudij . vii  
de grego . super euāgelia ome . 34 .  
pertrans illud gaudium est angelis  
dei ⁊c . sic aut . Magis inquit de pec-  
catore conuerso quam de iusto stan-  
te gaudium sit in celo quia ⁊ dux i  
prelio plus eum militem diligit qui  
post fugam reuersus fortiter hostē  
premit q̄ illū qui nunquam ter-  
ga vertit . Et nunquā fortiter aliud  
fecit . Sic agricola plus illam terzā  
amat que post spinas vberes fru-  
ctus profert q̄ eam que nunquam  
spinās habuit . ⁊ nūquam fertilem  
frugē produxit . *h. 332*

Res sunt dies post quos re-  
stituet te in gradum pristī-  
ni . gen . 40 . Inter alia que  
sunt attendenda in electiōe alicuius  
rei siue bone siue male debz homo  
atēdere terminū ⁊ longanimitatez  
seu breuitatē rei eligibil' . Nā si bōa  
ē res q̄ eligi d̄z meli' est si diuti' ha-  
beat ⁊ possideat q̄ si momentanea  
existat . si vō d̄ mal' rebus oporteat

eligi nun' mala eligēda ē . illa q̄ fe-  
stinatius deficit ⁊ q̄ diuti' pmanet  
dimittēda ē . Oportet pccōres vnum  
eligere ex his vl' agere i vita pñāz  
q̄ breui i hac vita claudis interual-  
lo vl' incidere i gehēnā iserni que p-  
manet in eternū . Ergo sapiens ele-  
ctor d̄z h' poti' velle pati modicū  
q̄ perpetua velle subire tormenta .  
Figura . 2 . R . vbi legit qd̄ posita ele-  
ctiōe in manu d̄s poti' elegit vele-  
pati trib' dieb' pestilētiā q̄ . 7 . ānis  
faniis ⁊ inimicōz psequitiōē . Spūa-  
liter d̄s i hoc loco significat pccōrē  
numerauerat . n . pplm ob quādā  
pompā pp q̄ d̄s indignat' erat p̄  
illū . Igit' pccōr pp multitudinē ⁊ cū-  
mulationē pccōrum offendit deū ⁊ i-  
citāt diuinā iusticiā p̄ se s; datur ei  
electio vt aut sustineat in pñti vita  
dies . 3 . penales . s . contritiōē . con-  
fessionē . ⁊ satisfactionē . aut expectet  
portare . 7 . ānos ⁊c . p quos subaudi  
tps eternū quia septenario totū  
voluitur tēpus . ⁊ cū hoc etiā demo-  
nū persecutiones ⁊ tormēta subire  
ergo incōparabil' meli' ē . h . 3 . dies  
penitentie eligere . Aug . in li . de . x .  
cordis . Melius ē . inqt modica ama-  
ritudo i faucibus q̄ eternū tormētū  
in visceribus . *h. 333*

Bitis viā trium dierū per  
desertū . Exo . 5 . Notandū  
quod i omni terminata viā  
ē triplex progressus p̄io namq; est  
egressus a termino a quo . sc̄o ē pro-  
cessus ad mediū vel p mediū . tertio  
ē accessus ad finem ad quē . Spūa-  
liter tal' ē i pñia pccōssus . p . n . dūna



## Penitentia

mediante gra ho egredit a peo. scdo  
 accedit p mediu pnie iter d vute in  
 virtute. tertio psumato tpe z agone  
 puenit ad eterne btitudis premiu.  
 Figu. i totoli. cro. vbi legim q fi  
 lij ysr ducati moysi ducti sunt de  
 egypto p maris rubri via. scdo du  
 cti sunt d loco ad locu p desertum  
 ignis z nubis ptectoe. tertio igressi  
 sunt terrā pmissiois ducete eos Jo  
 sue. Spualr filij ysr exeutes d egy  
 pto sut fideles exeutes d peo. Nam  
 egypt' interpretat tenebra. peores at  
 iuolunt sut i tenebris; diuina luce il  
 luminati cognoscunt piculu. gre. i mo  
 ralib. du nos diuina gra illuminat  
 eta nre metis abscondita manifestat.  
 vñ bndict. quod pductu moysi ide  
 educti sut. Na moy. famul' dñi edo  
 ctus a dño retulit madata pplo di  
 sic pdicator diuini vbi retulit pecca  
 torib' mōita diuina qb' plagatis di  
 luculo z pcis egressis fit de culpa  
 egressio z infusioe gre pgredit post  
 modu ppl's fidelium d virtute i virtu  
 te i nube z igne. f. i fide z caritate  
 gradit ad alta virtutu cacina. ad q  
 postq puenit ductu Josue. i. yesu  
 xpi introibit terrā pmissiois eterne  
 ergo p hos tres dies gradiatur via  
 penitentie. p fugientes pci tenebras  
 scdo exercetes virtutes vt obtine  
 mus gram. denū pseuerantes vt p  
 ueniamus ad gloriā. vñ Ber. i quo  
 dā sermoe excitās nos ad huiusmōi  
 pegrinationē ait. Fugite de medio  
 babilōis z saluate aīas vras couo  
 late ad vrbes refugij vt positis de  
 pcis agere pñiam z in pñenti obtine

re gratiam z futuram gloriā; fina  
 liter prestolari. *h. 33. 94* h  
 Neuitate scificata similr  
 regni. 6. eccle. 24. In ciui  
 tate pacifica vbi ē iusticie  
 habūdātia nūq; porte clauduntur  
 villo tpe pñt cñi hoīes hora qua ve  
 niūt siue bōe psone vt mercatores  
 z alij pegrini intrare. latrones vō z  
 malefici ibi nō pñt diu morari pp  
 iusticie exercitiū. Captiūt cñi a cu  
 stodiis z capti pūmuntur. Spualr  
 stat' pñie ē ciuitas pacis z iusticie  
 rō ē qz ex pñia iustificat hō z pcis  
 d pñia fugatis trāgle aīa regescit  
 eo quod nō audēt apzopiquare nec  
 accedere fraudes noxie pp iugē cu  
 stodiā z puigilē atq; sollicitā irasci  
 bilē que statū illas manifestat. Est ēr  
 ibi pcpiscibil' amicas z bonas ispi  
 ratios introducēs. Et sic i regiōe  
 ista sūma ges hētur. hecigit ciuitas  
 nulli claudīt. null' ab ipsius phibe  
 tur pgressu nulli ianua ciuitatis hu  
 ius. f. pñie denegatur ymo ad eius  
 vbertatē oēs vocātur. vēite ad me  
 inqt de' oēs q pcpiscitis me z deli  
 cijs meis adimplerini. Fig. apo. 22.  
 vbi legif d quadā ciuitate q versu  
 oēm plagā. 3. hēbat portas. f. 3. ad  
 oriē. 3. ad occidētē. 3. ad aglonē. 3. ad  
 meridiē. Spualr p hāc ciuitatē sub  
 audi vt dictū est statū pñie. 3. vero  
 porte ab oī plaga posite tria sunt  
 pñie opa. f. cordis cōtractio oris cō  
 fessio operis satisfactio. Sūt cñi be  
 porte ad orientālē plagā vt p illas  
 intrent adolecentes z nup adulti  
 sunt ad haustralē plagā calidam z  
 r ij



## Penitentia

humidā vt intrent iuuenes strenui  
et fortes. Sunt ad plagam aquilona  
rem frigidā et siccā vt intrare pos  
sint senes et antiqui deficientes iāq;  
ab humana fortitudine. Et sunt ad  
plagā occidentalem. vbi iam clari  
tas diuina deficit vt terzā intrent  
decrepiti i quibus iam occidit vite  
presens facultas et sic patet salu  
tis aditus oībus generibus homi  
num ne quisquā eiciatur a dei mise  
ricordia. Unde d tribus plagis an  
dictis dñs ad ciuitatem penitētie re  
uocat dī. Et si i pñā vigilia venerit  
et sup gbus vbi sgre. dñs pñā ingt  
vigilia ē pueritia. scda adolescentia  
i tua iunēt. Qui ergo i pñā vigilia  
vigilare noluit scda custodiat vt q  
pueritia puritatib⁹ suis i pueritia ne  
glexit ad vias vite saltē tpe iunētū  
tis cingilet. Et q ad viā vite i iunē  
tutis tpe nō cingilat saltē i senectu  
te resipiscat. hec gre. d quarto aut  
hostio p quod itroducitur decrepiti  
in gbus. vt iam dictū est occidit hu  
mane vite vigor et quasi nihil aliud  
sunt q labor et dolor. hēs in pabo  
la d vinea Mat. 20. vbi pñā famulaf  
hora nona iuenit quosdā stātes to  
ta die ociosos quos nemo pduxerat  
qz defecerāt pducētes vires et opa  
tūe vtutes et nihilomin⁹ ad illos di  
xit. Ite et vos i vineā meā.

*hg 335* Ecce vxor tua sicut vitis ha  
c bñdans. ps. Necessē ē ante  
pūgij formationē hominem  
pñderare quanta habet sustinere  
et pati tam promittit iōne vxoris q  
pro filioꝝ educatione. Et multa cōsi

deranda sunt ac diuersa circa Ma  
trimoniū occurētia. Nam post factū  
si penitere velit ridiculū ē et penā  
incurset legis et ppetuam pñsio  
nem. pñdēda ergo sunt omnia ne  
post factū peniteat inutilr. Spūalr  
hō volens pñiam sibi copulare vxō  
rē prius d; cogitat qualiter illā va  
leat bōis et pñuatis opib⁹ enutrire  
pñuerādo et merita ex illa nascētia  
nutriēdo vel custodiēdo. Alioquin i  
traret legis dī indignationē. q ait.  
Nō q incepit sed q pñuerauerit sal  
uus erit. Sūt tñ alig ad pauca respi  
cientes qui audacter agrediūtur pe  
nitentiā s; gustata aliquā amaritu  
dine nō attendētes pñia voluit di  
uortiu facere. quod ridiculū ē et de  
risio diuini mādati. debēt ergo aten  
dere quod nos oportet p tribulatio  
nes mltas intrare i regnū dei. Idcir  
coli amara ē pñia hāc amaritudine  
dulcedo pñij pñenset. Signu. Mat.  
vbi legimus quod dñs Ioseph. ma  
riā virginem desponsasset et illam  
gravidam inuenisset ignorans diu  
num sacramentum voluit clam ip  
sam dimittere s; angelica admoni  
tiōe puen us nō dimisit illā. Quod  
n. in ea natum ē de spīritu sancto ē  
ait angel⁹. Spūalr Maria interpre  
tatur mare maris et maris stela. he  
due pñditiones pñgnant penitentie  
est. n. pñia cordi amara s; ē lumen  
et splendor aīe. et p hū⁹ magni ma  
ris discrimina velut stella maris  
portum eterne quietis inuenire do  
cet. Ioseph at interpretat augmētū  
et significat fidelē qui cupit merita



## Penitentia

augere p copulā penitētie. s; penitē  
tie amaritudie gustata retrahit nō  
p̄siderans finem solum cogitat ma  
riā grauidam qz solum grauedine;  
penitētie cogitat ignorans mirabile  
huius sacramēti p̄miū procurat di  
uortū pcurrat mariā reliquere ne  
quaq; amplius vltēam. O infortu  
nata vxor raro nubit z tñ qñ nu  
ptui tradit vix pōt inuenire q nō re  
pellat ip̄am. z tñ quod ē in ea natū  
d̄ spiritus scō est qz ois penitētie gra  
uedo ois difficultas laboris grām  
obtinēt sancti spiritus. Tu ergo si  
vis eē Josph. i. si vis augmētari  
honore z gratia coram deo z scis  
angelis p̄ficere noli timere accipe  
re penitentiā cōiugem tuam qz z si  
grauis tibi ap̄eant ois grauedo z  
amaritudo ei⁹ tibi dulcis videbit̄  
fructu p̄miorz gustato. vñ Jo. sup il  
lo v̄bo Mat. Penitemini zc. sic ait  
amaritudinē radici⁹ d̄cedo ponni  
p̄p̄et picula maris. spes lucri dele  
ctat dolorē medicie spes salutis mi  
tigat. Qui desiderat nucleū frāgat  
nucē. p̄nāz agat q vlt eterno adbe  
rere bono. p̄conia xpi narrare p̄nt q  
ad palmam indulgentie meruerunt  
peruenire. *h̄g 336*

Undat⁹ ē a lepra .4. R. 5.

**m** Inter oia q magis cruciat  
leprosos ē. qz ois san⁹ illos  
nimis abhorret. Jo v̄lgo dici p̄sue  
uit quod leprosus oēs hoies vellet  
eē leprosus vt null⁹ sibi leprā ip̄o  
peraret. Sp̄ualr. lepra assimilatur  
pcō. Rō ē qz lepra cognoscit̄ p̄ insu  
sionē sup cutim. h; enī caro leprosi

quādā corruptā pinguedinē iter car  
nē z pinguedinē qua sup̄ficies cutis  
reddit̄ tota vinctuosa ita q aqua su  
p cuti ifusa statī ide labit̄ z cuti ne  
quaq; adheret. Sic i p̄posito p̄tigit  
aīe pcō subdite. Lū. n. sup illā ifun  
dit scē predicationis aqua tota inde  
labitur nil remanet ibi qz corrupta  
affectio a deo ip̄az aīam occupat vt  
nullā inueniat ibi locū s̄mo dei. Jo  
Qui ex deo ē v̄ba dei audit. Jo nō  
auditis qz ex dō nō estis. Igit̄ pcōz  
leproso simil̄ inter alia q patit̄ ipse  
multū affligit̄ z videt scēs z iustos  
vellet. n. malos eē ne q̄ possit vicio  
rū eius turpitudinē abhorere v̄z  
tñ z si nō eēt q abhoreret leprosi;  
nihilominus sibi ipsi magna abho  
minatio ē cū se sic p̄siderat putredi  
ne plenū. Sic pcōz z si a nemine ar  
guat̄ nihilominus sue culpe fetorē  
sentiēs multū affligit̄ qz sic de⁹ iu  
ste ordinauit vt oē cor prauum sub i  
ipsi sit pena. S; differētia ē quedā;  
iter lepram z lepram. sic differētia  
est inter peccatum z peccatum. No  
tandum ergo q sunt quattuor spe  
cies lepre. quarum prima prouenit  
ex corruptione sanguinis. z dicitur  
Elephantina ab elephante illo ani  
mali magno qd̄ crura habet inflexi  
bilia. secunda prouenit ex corruptio  
ne scumatis z vocatur Turina a  
tiro serpente venenoso valde noīa  
ta q̄ calidus z malus est valde. Et  
nō. quod laborāshac lepra carnes  
maculatas h; sicut serpens iste. z  
ratio est quia quedam virtus que  
dicitur assimilatur z segit̄ r tige

r iij



## Penitentia

stuiam i corpore debilis est. nec p̄t  
nutrimentū assimilare nutrito pp  
cuius impotētā. Idcirco caro lepro  
si sic remanet diuersis colorib⁹ ma  
culata pp nutrimentū et nutriendi di  
uersitatē et dissimilitudinem. tertia  
spēs prouenit ex corruptiōe melan  
conie et d̄r vulpina ab aīali illo ma  
licioso et astutissimo dicta. quarta  
species dicitur prouenire ex corru  
ptione colere. et dicitur leonina a  
leone ferocissimo denominata. Ista  
vero vltima postquā corpus occu  
pauit vix vnq̄ sanat. Spūalr p̄ p̄i  
mā leprā que d̄r elephātiā subaudi  
supbiā que puenit ex sanguine cor  
rupto. qñ. s. q̄s gloriā i sanguinis  
sua nobilitate inaniter supbiens cū  
oēs vermes et putredo sumus. orig.  
ome. p̄iā sup ege. Quid supbis pu  
tredo et cinis vt hō arrogātia suble  
uetur oblitus qd erit et quā fragili  
vasculo ptinet et qbus stercoreibus  
imersus sit et qualia sp̄ purgamenta  
d̄ sua carne phiciat. comparat ele  
phanti crura habēti inflexibilia qui  
recte denotat dyabolū d̄ celo p̄ sup  
biā exclusum inflexili p̄seuerans ob  
stinatiōe. vnde vgo li. p̄io de anīa  
Supbia inquit in celo nata est sed  
velut īmemor p̄ quā vīam unde ceci  
dit illuc postea redire non potuit. se  
cūda spēs que d̄r Tritūa ex corru  
ptiōe p̄uicmens fleumatis denotat i  
uidiam. hec lepra corrodere incipit  
mēbra interiora ad exteriora proce  
dens qz inuidia primo cruciat d̄m  
suum corde et mēte quia hanc puni  
tionem iustus deus iuste intulit in

uidio vt prim⁹ cruciatus i ip̄o p̄ma  
neat. vnde sen. i li. de morib⁹ vtrū  
inuidi oculos haberent i vniuersis  
ciuitatibus vt de omnibus faculta  
tibus torquerētur. Nam quāta feli  
ciz sunt gaudia tantū sunt gemit⁹  
iuidorū. Et hec ē similitudo tyri et  
inuidi. Nam vt dicitur serpens iste  
maculatus est et quot habet macu  
las exterius tot habet dolores inte  
rius. quia inuidus quot videt bona  
exteriora tot interioris h̄z tormenta.  
Idcirco dicebatur caro leprosi ē  
maculata propter debilitatem assi  
milatis virtutis p̄ quam notatur ca  
ritas. Inuidus enī penitus caret di  
lectionis seruire. Ideo bona. bonis  
proprijs assimilare non potest. Ille  
enim qui caritatez habet proximoz  
bona sua reputat et in illis nutritur  
quasi ex proprijs. pote quando hec  
assimiliatū virt⁹. s. caritas uiget  
feruētē i anīa. tertia lepre spēs assi  
milat auaritie q̄ ex melaconico cāf  
humore i quo humore terra p̄cte  
ris d̄natur elemētis. Silt et cor qua  
ri terrenā possidet substantia. D̄r le  
pra hec vlpina pp vlpis mltiplices  
dolositates. Naz et auarus astutis  
et dolositatez plenus ē. Nō. quod  
caro vulpis a canibus nō potest ca  
pi. tanta est enim eius sagacitas vt  
cū capta videatur et canibus p̄uen  
ta. reuoluit se per arbusa et diru  
pta canes decipiens multis modis  
sed capitur fouea oculata. Sedunt  
n. venatores et cohoperiunt foueaz  
ita vt videatur plana via. Et tunc  
dum vulpis putat securus icedere



## Penitentia

subito inuenta fouca cadit et capi f. Epistolae canes in sacra scriptura aliquando predicatorum denotant. rō est quia lingua canis medicinalis ē et latrat⁹ eius fures repellit. sic predicator peccatorum linguendo vulnera per misericordie xpī predicationē sanat illa. et fugat fures et latrones quia minando gehēne penas peccatoribus ipse repellit demones et eorum tentationes ab aīa. Igitur istū sequitur vulpem. s. cupidū et auarū ut reducant ad penitentiā s; capere nō valent quia cū aliqui vident penitere et aīa aliqua corporali infirmitate statim de faucibus eorum fugit sanitate recuperata. Sed venatōes. s. demones obseruat ut subito cadat in foucā vel sepulcrum cū credet securior eē. et sic capitur et occidit nec pōt ab hoc casu vlla astutia liberari nec profuerit illi diuitie quicūq; vñ glo. sup illo luc. Mortu⁹ ē diues et sepultus ē in inferno sic dicit. Quid p̄fuit huic pecunie mltitudo si caro vermine scaturit et aīa in gehēna data ē collega demōib⁹. quarta et vltia spēs lepre assimilatur ire per imperiū aīalis ferro cūsimi. s. leonis a quo denominatur. prouenit. n. ex corruptione colere. colera. n. sinō excedit nō obest quia scriptum ē in ps. Trascimini et nolite peccare. S; tunc humor ille corruptū pitur qui relicta correctione fraterna nō ad viciōs s; ad corruptionē p̄sonarū anhelat. Nō ē tūc correctio cū dilectio hominū et odio viciōs ut Aug. monet s; pot⁹ eōuerso gre. 26. mora. S; his q corrigere nitit

odio super op̄imit ante q corrigat. Nā dū pl⁹ q; d; accendere sub iuste vltiōis obtento ad ymāitatis crudelitatem effrenat. hec igit lepra si in principio curetur facili repellit quia si iratum peniteat et promptus sit ab his quos lesit veniā postulare curatur lepra eius. si vō hec infirmitas in corde conseruetur. Ira trāsit in odiū quia ē summū malorū nec hic pōt curari nec in vita futura quia in spiritu sanctū peccatū hoc cōmittitur. Iō curanda est ira antecordis occupatione alioquin cor et aīam mox corrumpit. Aug. in quadā epistola. Sicut accetum corrumpit vas si dū ibi permanserit sic ira corrumpit cor si in aliū diem durauerit. p̄igitur quod peccata lepre assimilantur s; hec oīa curantur p̄ia et purgantur. Sig. leui. 14. vbi leproso sanato radebatur capili et supercilia et barba. deinde lotis vestib⁹ eius introducebat in castra ut offerret sacrificiū. Spirituali ter peccator debet deponere per confessionem opera mortua que per pillos notatur. Et h; tribus gradib⁹ corde ore et opere p̄scientiam suam debet lachrymis lauare. vltimo d; offerre satisfactionis sacrificiū introductus in castra et sanctorum p̄fortium. Nam si hoc modo p̄iam agat peccator salutem integram p̄sequetur etiam ex omni langore si foret mortalis. vnde Aug. in libro de penitentia. Penitentia inquit langores sanat. leprosos curat. mortuos suscitāt. salutem augeat. gratiam conseruat. claudis gressum.

r iij



## Penitentia

surd' auditu. cecis restituit visu.   
 vicia fugat. virtutes exornat. men-   
 te muniat et roborat. h. Aug.   
*fig 337* Reus fortium superat' est et   
 a infirmi accinti sunt robore   
 primi. R. 2. Nō d; statim reddere   
 se captiuū prob' miles p'io ictu ac-   
 cepto. s; potius d; viriliter dimica-   
 re videns sibi spes aliquā ex certa   
 mune bonā vniri potius suis debet   
 q; presidio si strenue agat. poterit   
 adhuc victor existere. qd nequaquā   
 posset si redderet se captiuū. Spūa-   
 liter quādo peccata inuadunt virū   
 iustus adeo ipetuose et fortiter. qd   
 vulnerat' p' cōsensu cadit ad exe-   
 cutionē opis mali. vulnerant' cor-   
 poris sensus et subcūbunt et quasi   
 oēs virtutes lacerāt. nil remanet ī   
 colume. S; propter hoc nō d; fide-   
 lis velle captiuari cū dyabolo et su-   
 ne ligari multiplicare culpe. s; d;   
 se vniri amicis. s. Cōtrictioni. Con-   
 fessionī. et Satisfactioni. et dimican-   
 do viriliter superare inimicos. et   
 amicos. s. virtutes a se recuperare.   
 Sign. gen. i4. vbi legimus q. s. re-   
 ges cōgregati inuaserūt Loth nepo-   
 tē Abrahā et ceperūt ipsū tolentes   
 spolia ipsius. et captiuū ducebant.   
 cū tota familia eius. Abraham ho-   
 p'gregatis. ccc. vernaculis qui secū   
 fuerant ab infātia nutriti p'sequutus   
 ē. s. reges percutiēs ipsos et gentes   
 suas. et liberauit loth. fratrē. fami-   
 liā et spolia eius. Spūaliter. s. re-   
 ges. s. sunt appetitus iordinati sen-   
 sibiles et prauī qui interdū corpus   
 inuadentes humanū ipm et oēs cor-

poris sensus captiuant expoliantes   
 ab oibus puritatem et honestatem.   
 Abrahā verospiritus denotat.   
 hic nō debet fratris sui pditionem   
 sustinere. Modiciū. n. valet spiritus   
 si corporales sensus dyabolus pos-   
 sideret. d; ergo assumere. ccc. ver-   
 naculos. i. tres penitētie gradus su-   
 perius nominatos. s. Cōtritionem.   
 Confessionē et Satisfactionē. hi. n.   
 si nutrantur assidue apud nossem   
 per prestosunt unare hominē p'tra   
 vicia. spiritū roborando. corpus li-   
 berando. vicia superādo. Ergo nū-   
 q; debet homo desistere a certamī-   
 ne quātūcūq; aliquādo cadat vt in;   
 dictum est. qz verapenitentia etiā   
 post lapsū obtinebit victoriā. vñ   
 hiero. ad eliodorū monaciū. Non ē   
 perniciosum ī p'elio vulnerari. sed   
 post vuln' acceptū desperatiōe cu-   
 randi medellam vlceri denegare.   
 Sepe. n. videm' athelctas post fre-   
 quentes lapsus et deiectiones plu-   
 rimas coronatos. Millitem quoq;   
 scimus p' fugas multas virū fortē   
 fuisse. et diēisse victores. *M*

*h 338* *c* Ogitaui vias meas et cōuer-   
 ti pedes meos ī testimonia   
 tua. ps. Expulsus de terra   
 ppria. p'tinue cogitat p' quas vias   
 redire possit īterpellās amicos et il-   
 los qui p'nt illi ad B vt possit reuer-   
 ti p'desse. Spūaliter. peccator ē ex-   
 pulsus de terra ppria. s. de confor-   
 tio angelor' et sanctor'. Jō summa   
 cū diligentia debet obseruare assi-   
 due vias per quas possit redire ad   
 statum diuine gratie vt iter serues



## Penitentia

Def connumeretur. Via. n. que facit  
exire de peccato et ad sanctorum so-  
cietatem redire. e. via penitentie que e.  
tripartita. P<sup>ri</sup>a e. consideratio mor-  
tis et inferni. et ex hoc peruenit ad  
gradum secundum. s. ad p<sup>er</sup>itionem co-  
fessionis satisfactionem. De h<sup>o</sup> gra-  
du secundo puenitur ad tertium siue vl-  
timum. s. ad diuinam misericordiam que  
nos ad ciuitatem totaliter introducit.  
Fig. Exdre. 2. capitu. secundo. vbi le-  
gimus quod cum vellet Neemias repa-  
rare yerusalem destructam venit no-  
cte ad portam valis et ad fontem dra-  
conis. Deinde venit ad portas ster-  
coris. et ibi considerauit murum ciuita-  
tis dissipatum et portas eius combu-  
stas igni. Deinde transiit ad portas  
pontis et ad aque ductum regis. Spi-  
ritualiter. Per yerusalem que interpretatur  
visio non. statum gratie in quo homo di-  
gnus est securus gessit. Sed ut dictum  
fuit homo deiecit a peccatis. Igitur  
cum vult ad illam redire. primo querenda  
e. porta valis per quam subaudi mortis  
memoria. Nam mors quedam porta est  
per quam vel ascenditur ad celum vel de-  
scendit ad infernum. h. quod ad tempus de-  
scendat homo ad pugnatorium deinde inde  
venire ad fontem draconis quod deinde consi-  
derare tormeta gehene in quibus dra-  
co iste et serpens natat antiquus qui sub-  
mersus e. in illo tam horribili et obscu-  
ro lacu. Et deinde venit ad portam ster-  
coris per quam notatur oris confessio. Nam  
hec e. recta porta per quam purgatur anima  
per uiam contritionis quod fedam et inmundam  
extra mittimus cum nostra confitemur pec-  
cata. Si in hac porta exeuntes ne-

cesse e. considerare murum destructum.  
Notandum quod murus anime e. duplex. s.  
exterior et interior. Ido dicitur murus et  
ante murale. Exterior murus est sen-  
sualitas. Interior vero est ipsa ratio.  
Porte ante murale sunt ipsi sensus  
sed porte anime sunt eius virtutes. s.  
memoria. intelligentia. et voluntas.  
Igitur homo in actu confessionis existens  
debet considerare qualiter destructus est  
murus exterior. Ut oculi per impudiciam  
lingua per maliciam aures audiendo ma-  
la et sic de singulis. Item qualiter  
interior murus sit destructus conside-  
randum e. i. que commissas sunt per me-  
moriam intelligentiam et voluntatem. et  
hec omnia confitendo reparare postmo-  
dum vero eundem e. ad fontem. Sa-  
tisfaciendo pro peccatis commissis.  
Nō. quod in ponte puenit a transeunti-  
bus colligipedagium. percipit enim per po-  
tis transitum magnam vitatur pi-  
culum. Spiritualiter. Satisfaciendo  
per penitentiam de peccatis. vitam  
futuram penam que e. iestunabilis la-  
boris. Ergo debemus h. modicum quod  
soluere ut securi transeamus. Unde  
sequitur quod puenit ad aque ductum  
regis. quod per actus gradibus peniten-  
tie. super dictis puenitur ad diuinam  
misericordiam que de regis christi cle-  
mentia emanat in tanta habundante  
largitate. Unde Aug. in quodam ser-  
mone. ymolationis agni paschalis. Nunc  
ergo inquit dominus. Venite vniuersae  
familie hominum qui estis commissi de-  
lictis et remissionem accipite pec-  
catorum. Ego enim sum verarum remis-  
sio. Ego pascha salutis. Ego agnus



## Perseuerantia

qui pro vobis sum iugulatus. Ego vestra redemptio. Ego vita. Ego vestra salus. Ego vestra resurrectio. Ego vester sum rex. Ego resuscitabo per dexteram meam. **339** **N**

Ibit et inebriatus est. gen.

**B** Solent diuersa vina simul mixta bibentes sepe inebriare ampliusque vnum tantum. Spiritualem penitentiam componitur multiplici mixtura. Nam ibi est vinum potens. scilicet lachrymarum. Ibi est vinum rubeum. scilicet rubor confessionis. et ibi est vinum dulce. scilicet opera misericordiarum. die pactum satisfactionis. hanc vero mixturam Christus adeo bibit libenter ut ipse pro amantis amore inebriaretur et omnium offensionum iniurie oblitus nil aliud nisi indulgentie et venie recordetur. **Fig. gen.** ubi legimus puerum in pharaonis domo vidisse somnium. scilicet quod in vite vinee crescebant per pagines paulatim. et producebant gemas post flores deinde mature scentes producebant vinas quas se premere putabat in calicem regis et dare illi bibere. Quod quidem somnium exponens etiam dixit puer rex ministerium sui et restitueret eum in gradum pristinum. Spiritualem per tres propagines crescentes in vite subaudi iam dictas tres partes penitentiae crescentes in anima. Primo germinat per bonum conceptum. secundo florent per bonum pensum. tertio ex his vinum ducit per bonum opus. hanc gustans rex inebriatur. amore et iniurie serui sui oblitus fuit

tribus diebus restituit ipsum in pristino gradu. **N**o. prima die esse ingressum huius vite. secundam statum sed tertia diem mortis. Consumato hoc triduo Christus penitentem eterne beatitudini propter quam prius creatus et redemptus sanguine suo fuerat. per ergo utilitas penitentiae. **Iti.** li. tertio. de summo bono. penitentia est summi medicamenti vltimis. Spes salutis per quam peccatores saluantur per quam deus ad misericordiam provocat que non tempore peratur. sed profunditate lachrymarum et luctus.

Perseuerantia. **339** **A**

Ria sunt que bene ingrediuntur et quartum quod feliciter incedit. puer. Quia quia in via prosperare itinerantibus contingat quo ad omnia que sunt viatoribus necessaria. ubi tamen terminus obtinere totum esset perditus labor vite. Illud. n. est principale intentum ab itinerantibus ut per vias deueniant ad patrias. Spiritualem penitentiam dicitur esse quam peruenitur ad celum. **Jo.** Agite penitentiam appropinquabit enim regnum celorum. penitentia autem tripartita est. quia contritio. confessio. et satisfactio. et hanc bene gradum. et quantum per illa gradum homo si tamen non aderetur quartum. scilicet perseuerantia. labor penitentiae esse frustra et ad terminum peruenire non posset. quia non qui inceperit sed qui perseuerauerit usque in finem saluus erit. **Fig. leuit. 22.** ubi legimus quod fructus sanctificabatur. qui nascebantur quarto anno. Spirituali fructus sunt nostra opera ex



## Perseuerantia

bus cognoscimur. nos vero sumus arbores illa pducetes virtute diuini radij. Igitur fructus primi anni est cordis contritio. sunt. n. primum et purissimum fructus eius. et. quia reuera multum in conspectu dei sunt sapide laetamine penitentium. fructus anni secundum est oris confessio. quoniam arbor firmatur et vires manifestat per suam fecunditatem. ps. Confessionem et decorem induisti. Fructus. 3. anni est satisfactio. per quam opera ipsa crescunt et dulcescunt in conspectu dei. Fructus vero quarti est perseuerantia quoniam omnis fructus penitentiae dulcedinem recipit secundum quia omnia sunt insipida omnia sunt frustra et sine fructu. greg. Primum mora. In casibus bonum agitur si ante vite terminum deserat. quoniam frustra velociter currit qui priusquam ad metas venerit deficiat.

*ps 341* B  
Frandat tibi vestimentum tuum et sequere me. Act.

Non. quod quando duo socii veniuntur eodem patino. non solum que sunt similitudinem in colore. sed etiam in habitu et forma vestium quia seruant longitudinem. latitudinem. et. que forma decorat. Spiritualiter. christus venit assumere formam nostram et factus est socius noster per omnia nobis similis secundum carnem. sed non in culpa. Ergo si volumus illi assimilari aspicimus habitum vestimenti eius. quoniam non solum dilatatus fuit. per multa bona opera. sed et in his constanter perseveravit in longitudine vite. Signum. Apoc. p. ubi Jo. vidit in medio. 7. candelabrorum aureorum similem

filio hominis vestitus; podere. Spiritualiter. Filius hominis ex testimonio sacre scripture christus est. qui singulariter ex his debet ab omni homine quoniam quilibet homo christo dumtaxat excepto est filius hominum. 7. v. candelabra aurea sunt. 7. misericordie opera que sunt lumina anime. Igitur qui in medio operum victorum quiescit precluctis caritate similem se ianexibet filio virginis qui precluctens se venit non ministrari sed ministrare et animam suam dare pro multis. verumtamen si singularis societas cum illo queratur necesse est vestiri podere quod est vestimentum usque ad talos pertingens quoniam opus est. ut in medio virtutum usque ad finem perseveremus. Apoc. Esto fidelis usque ad mortem. et dabo tibi coronam vite. Ipse autem induens formam servi factus est obediens usque ad mortem. mortem autem crucis. Propter quod et deus exaltavit illum. Ergo si vis certaminis tui habere stipendium. stude consummare cursum tuum per ipsam perseverantiam quam christus persequi voluit. Alioquin christus societate carebis in patria. unde de Ber. in quadam Epistola. Perseuerantia inquit est unica filia summus regis finis virtutum carumque consummatio sine qua nemo videbit deum.

*ps 342* L  
Fabit homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vesperum. ps. Existens in prelio nisi fortiter usque ad terminationem prelii dimicet non dicitur fortis. Na



## Perseuerantia

si homo impetiose percutit hostes se melius vel ter. et in fine terga vertens fugiat nihil fecit. fortius melius non intrasse bellum. Specialiter. Intra campum penitentiae ad certandum pro christo non debet fugere vertens terga de campo quousque sit terminata victoria que sit cum campum relinquitur. scilicet per mortem. Tunc enim. potest unusquisque spolia recolligere. Et cum triumpho ad propria remeare. Nisi ergo perseueret usque ad mortem. non accipiet coronam vite. Facta enim victoria datur corona victoribus. Figura. i. 82. Jonatas contra filisteos certauit usque ad vesperam in tanto labore et sudore quod quasi defecerat oculi eius sed inuento et gustato mele visum recepit. Specialiter. Per Jonatam qui interpretatur columba pulchra sicut di penitentem penitentia candidum. dimicat ergo fortiter superando exercitum philistinorum. id est demones vincendo et corumptationes sustinendo ictus multos laborando in siti et fame in vigiliis et alijs multis calamitatibus usque ad vesperam. id est usque ad mortem sed post mortem peruenit ad eternam vitam. ubi gustata diuina dulcedo. Illuminantur oculi eius mentis siue anime ad videndum sicut est perseuerantia ergo que hominem coronat et a virtutes conseruat. quibus christi miles palmam acquirat victoriae. Ber. Epi. 19. Absque perseuerantia in pugna nec victoriam. nec palmam victor comestur. Nutrix est ad meritum. media trix ad premium. soror patientie. comstantie filia. amica pacis. amicitia;

modus. vnanimitatis vinculum. sanctitatis propugnaculum. Tolle perseuerantiam. nec mercedem habet obsequium. nec beneficium gratiam. Nec laudem fortitudo. Sola est cui eternitas redditur vel potius aeternitati hominem reddit dicente domino. Qui perseuerauerit usque in finem hic saluus erit. *ho 343* D

Impetum inimicorum ne timueritis. machab. Quidam adeo sunt inexperti et inconfucti bello quod si audiant vociferantes inimicos et super se impetiose venientes videant et de seipsis videant aliquos vulnerari statim fugam arripiunt. Quod si audacter remanerent et in acie certarent. hostes triumphaliter superarent. Nam ex industria aliqui etiam debiliores ita artificiose sciunt aggredi inimicos ut plus eis profint clamores quam arma. sed si reperiunt viriliter resistentes. statim deficiunt. Specialiter. Aliqui sunt adeo formido. et timidi tunc sunt in campo penitentiae et vident se aliquid perdidisse in prelio. quod statim terga vertunt et nesciunt amplius reasumptis viribus contra dyabolum dimicare. Non enim aduertunt quod humanum est peccare. et quod non est homo qui non peccet et quod septies in die cadit iustus. sed sic vident dyabolum super se irruisse et aliquas virtutes super se penitentiae vulnerasse adeo miseri sunt ut ad arma confessionis nesciunt habere recursum et in bello perseuerare. Nam si aliquando percutiat nos



## Predicatio

dyabolus peccati impetu vt in nobis feriat caritatem aut castitatem vel humilitatem non debemus terga vertentes desperare. Nam sepe homo postquam peccauit & penitens de peccato perfectius fugat dyabolum q̄ ante peccatus. Signu. 2. R. Ubi legimus q̄ cum Moab obsedisset filios amon in rabath ipsi filij amon impetum fecerunt super exercitum Joab & occiderunt vtrā & multos alios. Sed misit dauid ad Joab. Non inquit deficias q̄ varius est euentus bellis fortiter dimicare. ipse vero perseverans finaliter obtinuit. & deuastauit ciuitates hostium. & destruxit ydola. Spirituualiter. Per Joab qui dux exercitus domini erat subaudi penitentē qui dux est virtutum & bonarum operationum. hunc igitur inuadentes amonite percutiunt vtrā qui interpretatur lumen meum per qd̄ audi caritatē que multis lucratur in cōspectu dei & secum percutiuntur ceterae virtutes nulla remanet sana caritate percussa. Sed confortatus a dauid. i. a sancto eloquio q̄ docet manus nostras ad prelium & digitos nostros ad bellum armis penitētie assumptis superat dyabolum & peccata & ydola simul cū ciuitate destruantur q̄ deuicto dyabolo omnis eius munus & praua suggestio euanescit. Ideo non debemus deficere si aliquando cadim⁹ sed potius dimicantes perseuerare vt vincamus. Nam q̄cumq; dyabol⁹ sup nos irruat varijs & multis mo-

dis si spem nostram imitamus in deum & perseueramus dimicantes p̄ xpo ipso iuuante victores efficiemur vñ Aug. i li. 5. s. hereses circa p̄cipiū loquēdo exēplariter & nos ad hoc plūm cōfortando sic ait. donabit iquit certanti victoriā qui certādi dedit audaciā. Non ergo nos hostiū turba. non belantiū forma. nō quasi fulgens vitrea terrea armatura. Soliam magnam & robustū armis terribilem ingēti turba minutū dauid solus parū atq; iermis vno lapidis ictu prostrauit. totaq; philisteorū castra turbauit atq; fugauit.

Predicatio. 403. 404.

Ap̄tibus & iscipientib⁹ debitor su⁹. Nō. q̄ nō dat idē abus hoībus & umentis q̄ non sunt eiusdē nature & cōplexionis. Cū enī oīa recipiantur secūdu modum rei recipientis oīa debent dari secūdu qd̄ recipiens natum est recipere. Spūaliter. predicator ē distributor verbi diuini. s. sacre scripture. vñ cū deus multitudinē illaz vellet reficere dixit ap̄lis date vos illis manducare. Nā verbi dei p̄dicatoribus p̄cepit deus vt cibū sacre scripture spūaliter exponentes & velut panem frangentes apponant dei populo indigenti & exurienti. Aliter enim eis impropere raretur. q̄ per Jeremiam in terris dicitur paruulū petierunt panē & non erat qui frangeret eis. Sed debet vnusquisq; attendere cuius cōditionis audientes existat & secundum facultatem audientū;



## ¶ Predicatio

ministrare cibū vt ita reficiantur  
sapientes subtilibus verbis q̄ sim-  
plices non fame pereant. nō poten-  
tes iconformē sumere cibum vnde  
greg. 17. mora. Non inquit d̄; predi-  
cator ministrare ifirmis cunctaq;  
sentit nec d̄; insinuare rudib⁹ que  
cunq; cognoscit. Fig. gen. 24. vbi  
legimus q̄ labani appositū iunmē-  
tis ⁊ camelis paleas ⁊ fenuz. homi-  
nib⁹ vero panē. Spūaliter per la-  
bā fratrē rebeche subaudi predica-  
torē. interpretatur. n. candidatio. Lā-  
didus. n. debet esse predicator tam  
p̄ splendorē scientiē q̄ per lucē bo-  
ne vite. greg. 28. lex ipsis predica-  
toribus. posita ē vt ipsi viuēdo illu-  
minēt quos verbo loquendo sua-  
dere festinant. Est etiā labani fra-  
ter rebeche qui interpretatur paciē-  
tia que dicit esse p̄dicantis p̄dictio  
ps̄. Bene paciētes erūt vt anūciēt.  
hic ergo predicator d̄; appōere iu-  
mentis. i. rudib⁹ fenuz ⁊ paleas. i.  
expositiones eorū capacitatibus cō-  
gruas grossas. ⁊ ipsis cōformes vt  
capere possint ⁊ illis refecti subsi-  
stere. ac p̄ficere. hoībus vō dare  
debet panē qui cib⁹ ē subtilior quia  
proiectis ⁊ acute itelligētibus d̄;  
sub talia p̄dicare ⁊ sic soluet debi-  
tum q̄ sapientibus ⁊ simplicibus  
dare tenet. Si vō idistincte hūc sub-  
tilē cibū oīb⁹ vniiformiter appone-  
ret ⁊ nō oēs sunt eiusdē facultatis  
quosdā cōfunderet potiusq; īstrue-  
ret. Vñ greg. 30. mora. ⁊ i pastora-  
li sic ait. vt lōge iquit ante nos re-  
uerēde memorie. greg. nazāzenus

edocuit nō vna ⁊ eadē exortatio oī-  
bus congruit. qz nec cūctos pecca-  
torū qualitas astrigit. Sepe namq;  
alios offendunt q̄ alijs p̄sunt quia  
plurimq; que b̄ animalia nutriunt  
alia occidūt. ⁊ laus sibi ill⁹ equos  
mitigat qui catulos īstigmat. ⁊ medi-  
camētum qd̄ hūc morbus sanat. al-  
teri virus iūgit. Et panis qui vitā  
fortum roborat paruulorū vitā ne-  
cat. p̄ qualitate igit̄ audietū forma-  
ri d̄; sermo doctorū vt ars sua con-  
gruat singulis ⁊ tñ a cōis hedifica-  
tiōis arte nunq; discedat. b. greg.

B 14 3 45

Vmutui ⁊ sili. ps̄. Satui se  
o exibet q̄ vult loq̄ qd̄ nescit  
Mell⁹ foret tacere. qz non  
capere i verbo idisciplinato. Id  
circo docet illū sapiens. Anteq; lo-  
quaris intellige. Spūalr. Oīs hō  
q̄cunq; eloquēs sit cū d̄; loqui ver-  
ba sacre scripture itus dicit. nisi  
grā sancti spūs prius illustret. vñ  
greg. i. mora. In vanū ingit laborat  
lingua p̄dicatoris exteri⁹. nisi adsit  
iteri⁹ gratia saluatoris. Implozan-  
da ē igit̄ diuina grā priusq; p̄dica-  
tio fiat. Fig. luc. p̄. Dixit angel⁹ za-  
charie. Eris tacēs donec puer na-  
t⁹ sit. Puer q̄ nasciturus erat. erat  
Johānes. Spūaliter zacharias  
interpretatur memorans deum ⁊  
bene denotat verbi dei predica-  
torem qui oblitus mondialium re-  
rum solus dei. ⁊ que eius sunt  
memor esse debet. hic ergo do-  
cet̄ tacere vsq; ad ortum Jo-  
hannis qui interpretatur gratia



## Predicatio

qz predicator penitus silere debet  
quousq; oratione preuia i ipso san  
cti spūs gratia descēdat. vñ Orig.  
ome. 8. sup leuit. Ad exponendū in  
quit sacrā scripturā; nō ē humani  
generis verbis inuendū. sed preci  
bus z orationibus ad deū fuisse re  
currēdū vt pater verbi nobis det  
verbū i aperitūse oris vt possum⁹  
considerare mirabilia d̄ lege sua.

*1346*  
Antate tuba i syō. Nō. qd  
c tuba vna sola n̄ ē sufficiēs  
ad clāgoris actū qz nō pōt  
vñs tubator sol⁹ cōtinuare sonū;  
qz nō pōt statū sine iternissione su  
scipere. oportet. n. ipsū; respirare z  
tunc a tubatione cessare. Duo vero  
bene sonū; continuant. qz quando  
vñ⁹ respirat. alter sufflat z sonat.  
Spūaliter. Per tubā subaudi p̄di  
catorē. vñ dñs p̄ Isay. Illi dicit.  
Isaye clama necesses quasi tuba  
exalta vocē tuā. zc. Sed notādū  
qz hec tuba sola modicū prodest qz  
sola vox predicātis statū; iterdiciē  
nisi sonus bone vite cōtinuetur illi  
greg. omel. x. sup Ezechi. Sermo  
dulcedinē nō hab; quē līgua repro  
ba ifra cōsciētā remordet. Jō ne  
cesse ē. vt q verba dei loquit prius  
studeat qualiter viuāt vt postea ex  
vita colligat q̄ z qualiter sit dictu  
rus. Fig. Nūme. x. vbi legim⁹ p̄ce  
pisse dñ; moy. vt faceret fieri duas  
tubas argēteas ductiles. Et dicit  
magister ibide; qd filij ysrael vte  
bantur his ad quat tuor. s. aduocan  
dū multitudinē. ad mouenda ca

stra. ad bella. z ad festa. Spūaliter  
Per has duas tubas argēteas sub  
audi. verbi dei p̄dicatores qui de  
bēt fulgere scientia z vita bona.  
Debēt esse ductiles p̄ mansuetudi  
nem etiam z caritatem vt flectan  
tur z cōformentur oīum indulgentie  
cōpaciētes omnium infirmitatibus.  
Jō paul⁹ apostol⁹ tuba p̄fecta fuit  
qui flectebatur p̄ cōpassionem cari  
tatis ad oēs. z dicebat. Quis infir  
matur z ego nō infirmor. Quis scā  
delizatur z ego nō vrecz. Idcirco  
oīa oībus factus erat vt oēs lucrī  
faceret. Debent ergo he tube ad  
quattuor deferuire. qz vox p̄dicā  
tū; d; vocare multitudinē de pecca  
tis ad penitentiā. z dicere derelin  
quat impius viam suā z vir uniq⁹  
cogitationes suas z tueratur ad  
dñ; zc. Secūdo dñt tubis clāgē ad  
mouenda castra. i. de mundi cadu  
cis z illa ponere per affectū i celis  
Apoc. Fugite popule meus de me  
dio babilōis ne participes sitis. zc.  
Tertio debēt he tube excitare fide  
les ad bellum contra dyabolū di  
centes. Estote fortes in bello. zc.  
Ultio debēt pulsari ad festa. s. sab  
batorū. i. ad requiē celestis glorie.  
ps. hec ē requies mea hic habita  
bo quoniā elegi eam. hec oīa igit  
docēdo exteri⁹ p̄ vba iterius p̄ pu  
ram z rectā itentionem vt audien  
tes illuminent z animent ad virtu  
tes. greg. omel. 3. sup Ezechi. Vita  
inquit predicantium sonat z ardet.  
ardet desiderio. sonat verbo. es  
ergo cadens est predicatio accensa.



## Predicatio

sed de candēti cre sunt ille pdeunt  
quia de eorum exortationibus vba  
flamātia ad aures audientur proce  
dūt. Recte ergo verba predicator  
sunt ille appellata sūt qz eos quos in  
corde tetigerit accēdūt. *Hy 347 D*

*L*antauerat enim dominus  
**p** paradysum gen. 2. Prudens  
agricola plantat in suo viri  
dario diuersas arbores vt p diuer  
sitate z qualitate temporū z psonarū  
diuersas fructus recipiat. Spūalr  
deus intellectū pdicātis edocet per  
sacram scripturā vt secūduz varie  
tate personarū z temporū ipse predi  
cator possit audientibz verba vtilia  
z cōformia predicare. Quidā enim  
aliquādo monēdi sunt blandicijs.  
Quidā vero mīnis. Alioquin non  
emendātur. Ergo aliquādo blanda  
aliquādo aspera debet predicator  
secundū varietatē gentium pdicare  
*Figū. gen. 26.* vbi legimus quod in  
paradiso erat lignum sciētie boni  
z mali. Spūalr subaudi p paradi  
sum verbi dei predicatorē; per que;  
nobis eterne vite verba mittuntur  
Lant. Emissiones tue paradysus.  
Tunc enim paradysus producit li  
gnū sciētie boni z mali quando pre  
dicator regnū dei proponit bonis z  
quando malis supplicij inferni ex  
ponitur. hī ergo sunt fructus pplo  
dei vtilēs qui de paradiso xpi. i. ex  
ore pdicatoris carpi dnt quia tunc  
cōtemnimus terrena quando ad no  
strā memoriā produciuntur supna. z  
tunc abhorremus peccata cū nobis  
reducuntur ad memoriā supplicia.

Unde Ber. in quadā Ep̄la. vtnaz  
inquit sapes z intelligeres ac no  
uissima prouideres. Sapes que sūt  
dei. intelligeres que mundi sunt. p  
uideres que inferni sunt. profecto  
inferna abhorres superna appe  
teres. que vana sunt similiter contē  
neres. *Hy 348*

**R**uctum afferatis z fructū  
**f** vester maneat. Nō. vt terza  
fructus iugiter produceret  
natura puidet q in seipsis plante  
semina retinerēt. quia alique plāte  
sunt que simul cū fructu colliguntur  
sicut frumentum z alia blada. nisi  
enim in ipsis semē remaneret non  
nasceretur amplius. Spūalr p bu  
tusmodi fructus subaudi doctrina;  
predicatorū. per semen eorū vita. Si  
cut. ii. diu nō permanet fructus nisi  
seruetur semen quod postea semine  
tur sic non permanet in audientibz  
predicationis deuotio z vtilitas ni  
si semen vite lucide in predicatorē  
precedat. *Figū. gen. i.* dixit domin⁹  
producat terra ligna pomifera z fa  
cientia fructum cuius semen in se  
metipsis permaneat. Spūalr per li  
gna pomifera subaudi predatores  
qui humorē de agro sancte scriptu  
re sugentes poma odorifera per bo  
ne vite famā z sapidā per veritatis  
declarationē produciunt. preponūt  
bone vite semina que i fructibz re  
maneant vt fruct⁹ bonos semp cō  
tinuando faciant gre. li. 6. mora. 31  
le inquit vberes fructus predicationis  
colligit qui semina bone opatio  
nis premititnā loquēdi auctoritas



## Predicatio

perditur quādo vox opere nō adu-  
natur. *Hy 349*

**A**udate enī in psalterio ⁊ ci-  
thara. ps. Sol; melāconicis  
multū prodesse sonus cytha-  
rustar. Nā eo ipso q̄ dulce audiunt  
melodiā pfortatur. B̄ etiā multum  
prodest q̄busdā infirmitatibus non  
p̄mutentib; hoīes quiescere qz citha-  
re sonus somnū aliquādo inducit ⁊  
tū quādoq; excitat ⁊ vigilat dormiē-  
tes. Spūalr p cithareudū subandi  
predicatorē. rō est quia tangens cy-  
tharā inter dū dulce inter dū acutū;  
sonum facit ⁊ cōcordat voces vtrū-  
q; in aspūm. sic predicator aliquādo  
dulcia loquitur narrādo xpi miseri-  
cordiā ⁊ regni celestis gaudiā. Ali-  
quādo acutū facit quādo. s. eterna  
supplicia reducit ad memoriā. cōcor-  
dat. n. prophetarū voces apostolorū  
vocib; quorū dulcis melodie armo-  
nia predicatorēs reuocat a somnio  
mortis ⁊ inducūt ad eterne vite ge-  
tem. *Figū. i. Bz.* vbi legimus quod  
saul a spiritu maligno veratus au-  
diens dō cytharizantē adinabatur  
⁊ quiescebat. Spūalr dō h; dupli-  
cē interpretationē qz manus fortis  
⁊ vultu desiderabilis. Jō bene per  
dō notatur verbi dei p̄dicator. qui  
vt dictum ē peccatores placido vul-  
tu vocat ad penitentiā xpi misericor-  
diam exponendo. Aliquando redu-  
cit illos in manu forti eterna suppli-  
cia memorādo. per Saul qui. inter-  
pretatur abutēs notatur peccator  
qui abutitur gratia sibi data. Cum  
igitur peccator cytharam predica-

toris audit sibi nunciantem ⁊ blan-  
dientem timens fugit peccatum ⁊  
confidens xpo coniungitur. ⁊ sic dō  
manibus dyaboli liberatur. Son⁹  
huius cythare. s. scripture sancte si  
bene a predicante tangitur. nihil  
tam fructuose corde audientium p-  
cipitur. vnde vgo de sancto victo-  
re libro primo de anima. Nihil in  
hac vita dulcius sentitur. nihil aui-  
dius sumitur. nihil ita mentem ab  
amore mundi separat. nihil sic ani-  
mum contra temptationes roborat  
nihil ita hominem excitat ad omne  
bonū. ⁊ ad oēm laborē vtsacre scri-  
pture stadium. *Hy 74 350 B*

**O**s estis salterre. Mat. Sen-  
v sibiliter videmus quod cib⁹  
aptus saliri si omnino sale  
careat nil valet. Job. Quoniam odo-  
rest quis comedere quod non ē sale  
cōditum. Si vero nūmū salis in ci-  
bo ponatur etiam amarescit. Spūa-  
liter predicatorēs diuini verbi sal-  
terre dicuntur vnde Augu. i. ome.  
sal inquit apli dicūtur qui p ipsos  
vniuersum hominū cōditur ge-  
nus. Successores vero aplorū predi-  
catores diuini verbi dicūtur q̄ sua  
doctrina mentes secularium adducūt  
Cum igit oīa debeant moderate ⁊  
secūdum debitam mēsurā fieri ipsi  
debēt diligenter attendere vt fimo-  
nes suos quib; debent corda audiē-  
tium cōdiri ⁊ deo sapida fieri i mē-  
sura debita temperent. *Figū. in le-  
uitico.* vbi legimus q̄ in omni sacri-  
ficio ponebatur sal ⁊ hoc erat pro  
culdubio in debita proportionē.



## ¶ Prelatio

Spiritualiter Cor humanum dicitur  
esse vitul' v' animal sacrificij deo  
offerendi. Sacerdos vero offerens  
est predicator diuini verbi qui cor  
mactans peccatis virtutibus illud  
vniūficat vt ipsum sapidum deo red  
dat verbis sacre scripture illis qua  
si ex sale condit sed vt dictū est de  
bet seruari debita proportio. Nam  
scdm carnis sacrificij quantitatem  
apponebatur plus vel min' de sale.  
Sic secundū capacitatē audientius  
debz dari sermo predicantiū z quo  
ad qz z quo ad quale ne prolixitate  
firmoris vel forte nimia subtilita  
te vel aggrauetur sapor vel dulce  
do causet fastidiū z amaritudinē.  
Unde pe. ra. i sermōe illo. homo q  
dam erat diues sic ait. Oium quidē  
ciboz sal ē salubre pdimētū si nō d  
sit mēsurā alicui si sine modo ē z ip  
sum perijt z quod salierit perdidit.  
Amarat. n. numeras quod cōdīret  
mēsurā sic qī nob ē sensus. si teneat  
modū dat saporem. intellectū parit  
prudēdiā generat. cor dīllatat. auget  
ingeniū. maturat dicenda. audiēda  
pōnit. fitq; sibi dulcis. fitq; degu  
stātibus suauissim' z plane erit me  
lius sensus quod profert nil amarū  
ore. s. prouissimū vt sit nobis in  
euangelicis sensibus nostri sensus  
pstrūgenda mēsurā quatenus vi  
talē cibū diuinū pastū celestē sapore  
nō molē. s. cautissima nob sobrieta  
te custodiat. *¶ Prelatio. 351*

¶ Enimū aspidū; sub labijs  
eorū; ps. Fertur quod ser  
pens iste aspis. s. tēpore coy

tus copulatur murene que ē piscis  
quidaz. sed quia aspis serpens est ve  
nenosus valde. murena illi non co  
pularetur nisi venenum deponeret  
prius. quod z facit. sed post copulaz  
resumit venenum deterius more  
solito. Spūal'r per aspidem que fer  
tur surda ad vocem incantantium  
clericus elatus ad prelacionē anhe  
lans denotat q surdū se pber ad vo  
cē xpi. di. Discite a me qz mittis suz  
z humil' corde. hic etiā dum cupit  
prelacioni cōiungi p simulata; equi  
tatem videtur venenū deponere p  
mittens z pretendens sactitatem z  
iusticiam si producat ad cathe  
dram. Sed adeptus quod fraudulē  
ter cupiebat resumpta priori nequi  
tia deterior est qz prius. z tunc ap  
paret in effectibus quod eius equi  
tas simulata non erat equitas sed  
duplex iniquitas. *Fig. 2. R.* vbi  
legimus quod postq; absalon fratrē  
propriū interfecerat z fuerat a pa  
tre restitutus in gratia sedebat i vi  
cis z plateis per quas ad regē ve  
niebant habentes causas z clamās  
dicebat. O quis me regē constituet  
vt faciam iudiciū z iusticiam his  
qui non inueniunt quicis iusticiam  
faciat vel respondeat. Operiebat  
n. verbis simulatis malitiam cor  
dialem. Obtento vero regno per  
sequutus est patrem z nequanda cō  
misiit. Spūaliter Absalon itēpre  
tatur amaricatio z bene denotat  
clericum toto affectu ad prelatio  
nem suspirantem qui semper est in  
mētis amaritudine quousq; valeat



## ¶ Prelatio

quod prave cupit obtinere. Fratri-  
cida pro tanto dicitur quia suo malo  
exemplo primos et fratres occidit  
hic ergo per artem ypocrisis cona-  
tur informare electores ac promo-  
tores verbis virtuosis sub dolo p-  
mittens magna et mirabilia que ne-  
quaquam exercere intendit. et sic p-  
fas et nephas precibus et precio quoli-  
bet modo conatur adipisci regimen  
Sed adeptus deterior efficitur quam  
prius. Expellit. n. patrem eius. s. xpm  
et doctrinam eius de finibus regni  
sui. Bonos deprimit. malos promo-  
uet. pecuniam elicit. Sacra vendit  
et omnia mala facit. Ecce igitur quaz  
cito vertitur ficta sanctitas in ne-  
phandam maliciam quia quod latebat  
in infimis indicatur positum in su-  
blimi. pe. raue. in quodam sermone  
Quidam ante dignitatis adeptionem  
satis commendabiles extiterunt. Sed  
super candelabrum ecclesie positu-  
ti lucem in tenebras et famam in in-  
famiam pervertunt. Melius plerique  
adhuc latere sub medio quam cum in  
fama candelabrum ascendisse. Ad  
hunc. n. turpitudine eorum sub pauper-  
tatis obscuro lateret nisi eam digni-  
tas diuulgasset. *hg 352* B

Ediator dei et hominis. Mediu-  
m esse dicitur quod sapit naturam  
extremorum. ubi gratia me-  
dium inter album et nigrum dicitur esse  
palidum. Medium inter calidum et frigi-  
dum est tepidum et cetera. Sapit igitur medius  
natura reitremorum quia quasi ex  
utroque precipitat et opponit ex ambo-  
bus. et cum patet vni extremorum et locum

quodammodo alteri extremi. Spualiter  
prelatus dicitur esse medius siue me-  
diator inter eum et subditos ut sit  
transitus ad deum ab ipsis subditis  
mediate plato per vitam et doctrinam ip-  
sius plati. debet etiam sapere naturam ex-  
tremorum quia et deus mitis esse cum populo  
et rigidus cum deo. et quando deus exi-  
get vindictam de subditis debet sub-  
ditorum causam sapere et pro ipsis dominum  
deprecare interpellans humiliter  
pro illorum indulgentia. Cum autem popu-  
lum subditorum peccare videt exigit  
vindictam de iniuria deo illata per  
peccatum non parcendo impijs. Fig-  
ur. In Exo. et leui. ubi legitur quod  
moyses. per quem de egypto populus  
eductus est fuit pro populo interce-  
dendo mitissimus sed delinquentes  
puniendo seuerus. et seipsum pro po-  
pulo exhibebat mori paratum cum dice-  
bat. Aut parce populo huic aut de-  
le me de libro vite. In quem scripsi-  
sti. ideo inducens gregem. platos ad  
mediandum pro populo apud deum  
exemplo moyses. li. 8. moza. sic ait moyses  
si sic amavit eos quibus prefuit ut per  
eis nec sibi parceret et tamen delinquentes  
sic persequutus est quos amavit ut eos  
etiam domino peccante prosterneret. utro-  
biusque legatur fortis. utrobique media-  
tor amabilis etiam populi apud deum per  
huius causam dei apud populum gla-  
dij allegavit. *hg 353* C

Uxit te dominus oleo leticie. ps.  
v. Membra vincta oleo mitescunt  
Nam membrorum indignatio mo-  
lescit et membra efficiuntur ductilia.  
Spualiter plati sunt membra principalia  
f ij



## ¶ Relatio

in toto eccle. corpore. Jō vngi dñt  
oleo misericordie vt sup sbditos mā  
suescāt p ppassionē. Si. 3. R. 2. vbi  
legit q salomō vinct⁹ fuit igyon p  
sadoch sacerdotē z natan ppheta;  
z positus sup mulā dō p̄is sui. Spi  
ritualr p salomonē sbaudi eligendū  
platu rō ē q salomō interpretatur pa  
cificans mētes z retribuēs iniquis  
hec sunt due p̄dictiōes que i prela  
to penitus regūtur. s. vt afflictos  
psolari conet flendo cū flentib⁹ ifir  
mus cū infirmantibus z cōpatiēis  
ppacientib⁹. Leo papa i quodā ser  
mone z ponit in decretis. 26. di. li  
bat dño p̄spera qui ab afflictis pel  
lit aduersa. Debet etiā retribuere  
iniquis debitam correctionē ne iniq  
tas ipior gregē bonorū incorrecta i  
ficiat Casiodor⁹ sup ps. Iniquitas  
q̄ppe mortaliū more putredinis sine  
fine vagaret nisi eam medicinalis  
correctio minime ressecaret vngi  
igyon qui interpretatur lucta quia  
prelatus velut bonus atleta vngi  
vt luctet ⁊ vicia z peccata nec in  
mēte sua viuere vicia sinat q̄ debet  
aliorū culpas detergere. vnde gre.  
24. mora. Qui adhuc impugnatiūz  
crimina vicioz p̄sensum delecta  
tionis tolerant aliorū recipe curant  
non presumāt. Lūz vero temptatio  
nū bella subegerunt z apud se de in  
tima securitate securi sunt custodia  
fortiātur aniarū. S; vngitur Salo  
mon ab his duob⁹. s. a sadoch qui i  
terpretatur iustus z a nathan qui  
interpretatur donās quia prelatus  
debet in se iusticie austeritate vti z

subditis sepe veniam donare. Un  
de Crisostom⁹ sup illō Mat. 23. ali  
gant onera grauiā z ipotabilia. sic  
dicit de p̄latis. Circa vitā tuā esto  
austerus circa vitā aliorū benign⁹.  
Audiant te homines parua mandā  
tem z grauiā facientes; sed ponitur  
super mulā; regis que nulla nasci  
tur ex equo z asino quia debet sede  
re sup discretionē que cōponitur ex  
correctione z venia. z ex sede illa  
Rñdere iudiciū. Nam illa sedes est  
dō p̄is eius xpi cui dicit misericor  
diā z iudiciū cātabo tibi. vnde gre.  
in moralib⁹ tractādo istoriā de ar  
cha testamēti dicit. Miscēda est se  
ueritas lenitati faciēdo quodam ex  
vtraq; temperamentū vt in nimia  
asperitate nō desperent subditi ne  
q; in nimia lenitate soluiantur. hec ni  
mirū illa tabernaculi archa h; in  
qua simul cū tabulis virga z manna  
erat quia cū sacre scripture scia in  
boni rectoris sit pectore sic virga  
correctionis sit manna dulcedinis.

Th 384

¶ Cecus ceco ducatū p̄stet  
ambo in foueā; cadunt. Rō  
quia simul ductus z ductor  
in foueam cadunt eū quia de p̄piti  
quo se tenēt. Itaq; vno casu ambo  
cadēt. Si autē ductus a ducente di  
staret non sic eueniret quia cadēte  
ductore non esset ductum necesse ca  
dere etiam inuenta fouea. Nam au  
dito prioris casu posset sequens sta  
re z non sequi; z casum suum vitare  
ex casu precedentis. Sed q; sequēs



## Prelato

totam suam adhesionem ponit in pre  
cedente quem cautum putat id illo ca  
dente cadit et iste. Spualiter ductor  
cessus est delirans platus. Ratio est quia  
sicut se habet secundum oculum in corpore  
ita se habet prelatus in ecclesia. Idem  
dominus in euangelio. Si oculus tuus sim  
plex est totum corpus tuum simplex est  
et hoc quia si platus neque est vix sub  
ditus poterit bonus esse quia subdi  
tus in sua actione quodammodo a suo  
prelato dependet. Idcirco dictum est  
ei fac secundum exemplar quod tibi  
monstratum est in monte. id est in plato  
ergo prelatus dum peccat non se timet  
subditum etiam peccato occidit. Fig.  
primi Regum. ubi legimus quod dum phili  
stini pugnaret contra israel. versus  
est super Saul totus pondus phili  
stini plurimis vulneratus irruit su  
per gladium suum et mortuus est. Quod  
videns suus armiger qui iuxta illum  
erat. fecit similiter et mortui sunt  
ambo pariter. Spiritualiter per  
Saul qui interpretatur abutens in  
telligitur prelatus malus qui praue  
abutitur officio pastoralis proficiens  
honoribus deficiensque moribus ver  
titur super ipsum totum pondus po  
puli quia sanguis populi pereuntis  
requiretur de manibus suis ut habet  
expresse Ezechiel. vulneratur multis sa  
gittis quando temptationibus dyabo  
li sentit irruit super gladium suum  
quando sponte exercet peccatum tunc  
idem facit armiger cum subditus sui  
prelatus exemplo peccandi sumit auda  
ciam. Idem Gregorius in moralibus prelatum  
tot moribus dignus est quot male vi

uendi exempla ad subditos transmittit

18355. E

Ransuigrata est captiua et  
istosque enutrit. Isa. 49.

Solent piratae cum capiunt  
alienigenas mulieres eas precio ven  
dere et ex hoc sequitur duplex peri  
culum quia et paruuli si qui sunt or  
bantur matris presidio et mulier il  
la quicquid ex nobili orta sapientia viriliter  
traditur gentibus. Spualiter sacra  
scriptura vocat sepe ecclesiam seu  
religionem mulierem. Apoc. 12. Mu  
lier amicta sole etc. Tunc igitur mulier  
hectam nobilibus oria natalibus  
quod eterni regis filia vilissimis vendi  
tur personis a piratis quando electo  
res precio et carne et sanguine incli  
nati seu pueri ecclesie seu religionis  
regnum tradunt indigno et malo  
prelato regendus. Inde filii orbati  
matris presidio percuti. quia subdi  
ti debita directione privati regimine  
vagi et discoli facti ad interitum  
cadunt et ipsa tam nobilis mulier  
tradita est in tam turpibus manibus  
lubrici peccatoris et enormis. Fi  
gura. 4. Regum. ubi legimus quod la  
trunculi sive duxerunt puellam ex  
israel captiuam et vendiderunt  
eam Naama leproso qui ipsam tra  
didit in obsequium uxoris sue. Spi  
ritualiter per latrunculos istos no  
tandi sunt electores maligni quarum  
sacrilege manus ut repleantur pe  
cunia prompti sunt ponere quem  
cumque indignum in sedem cathedra  
lem. Isti sunt deteriores latronibus  
qui per egrum expoliatores trucidant

f. iij



## ¶ Prelatio

quillit cōporat. isti vtroq; modo. s. spiritualiter et cordialiter occidit. Ideo longemeli<sup>9</sup> sup furcas staret puella vero ex israel religionē seu ecclesiam significat q̄ p scripture scē noticiā deū videt. dū hec ergo puella tam nobilibus orta natalibus ex qua xpo multos adoptionis genuerat filios transfugrat p latrūculos huiusmodi quid facient filij eiu. Quis eos educabit et dabit refectionem celestis doctrine et aqua sapientie salutaris potabit illos. Traditur naaman leproso. i. inundo et enormi prelato qui hanc puellam seruam tradidit proprie voluntatis et liberos eius cibis prohibitis et immundis per male conuersationis exempla et sic qui vesebantur in croccis stercorea amplexatur. heu ne phāda abusus. honorat dyabolum et derident xpm. Ber. super expositione regule sancti benedicti tractans illud prover. 28. Celū sursum et terra deorsum. Pedes sunt supra caput et facies retro est interiora effusa sunt extra. Deus ibi cōculcatur dyabolus ibi honorifice suscipitur et subdit Bernar. Terra inquit sursum et celum deorsus; vbi terrena celestibus preponuntur. pedes sunt supra caput. vbi viri spirituales despiciuntur homines vero terrena sapientes in honore habentur. Facies est retro cum in operibus in quibus nostra terrena utilitas intenditur post q̄ merces eterna interiora effusa sunt extra. cum bōa interiora negligūt et exteriora

diliguntur. Deus vero cōculcatur et terra deificatur vbi deficit caritas et regnat cupiditas. Dyabolus honorifice suscipit et de<sup>9</sup> pumelio se repellit. vbi raptiores recipiunt boni vero repulsi; patuntur vel ma e peurant. B. Ber. *79 356* §

D. predā ascendisti fili mi.

a gen. O; falconez domesticū amplius predari siluestro.

rō ē q̄ dū falco siluester satur ē gescit a pda. et nō eget pro tūc vltiori pda. Sed domesticū nō p se tūc sed pro dño suo et totū domus familiaria oportet pdari. Spūaliter siluester falco secularē pdonē significat q̄ sufficiētib<sup>9</sup> spolijs pro se congregatis a pda gescit et cessat. S; domesticus falco denotat domesticū pdonē clericū. i. vel religiosū; p suū supiorē p motū. hūc oportet pter sibi necessaria p dño suo pdari spolia sūditōz vt iglūniē dñi sui promotōis cōtēntet īfaciabilē. Tali modo ac pacto ītrare ipz plationis culmē ītrare oportuit. Plus. n. petit pmo tor. et vult pro labore promotionis īter dū recipere a promotō quā sint redditus quos promotōz acquirit. Jō efficitur falco domesticus pdās et expoliās subditos vndiq; vt fauces dñi sui possit repellere qui alr illū nō promouisset. hec detestāda pueritas figurata fuit. 3. R. vbi legim<sup>9</sup> q̄ q̄ volebat īple<sup>r</sup> marsupū Jerebca fiebat sacerdos. Spi. Je roboā īterp<sup>r</sup>at diuisio ppli p quē notat munez amatoz et mercatoz p īmōij crucifixi ille. n. adō diuidit



## Prelatio

populū suū indignos subleuando  
 ⁊ exaltando. bonos vero deprimen-  
 do ⁊ cōculcando. Isay. vbe qui in-  
 stificatis inipium pp munera ⁊ iusti-  
 ciam suā aduertitis a iusto. pe. ra.  
 in quādā eplā peremptorium est in  
 principe aux adorare munerū teste  
 si quidē ppheta. Iniquorū inquit ini-  
 quitates sunt dextera eorū repleta ē  
 muneribus. Trāsibunt iniquitates  
 in penam ⁊ munera in dolorē quia  
 testimonio Job. ignis deuorabit ta-  
 bernacula eorū qui munera libēter  
 accipiunt. *18 352*

**L**igite vobis viros sapiētes  
 Machab. Quedā sūt officia  
 in qbus nullatenus d; dile-  
 ctor attēdi nec preponis; sui pitior  
 vt ē nauis regimē seu gubernatio i  
 alijs vō in quibus agitur preter pi-  
 culum minus indebite pmoueri pōt  
 amicus. Spūalr ad aīaz regimē  
 non debet exponi nisi vita ⁊ mori  
 bus bene exptus ⁊ exercitat⁹ in or-  
 dine subditoz. Nō enim debet pre-  
 sumi nescientem scalā; aut banchā  
 dirigerē nauim sufficienter guber-  
 nare debere. Sic nō est presumēdū  
 bene scire pcesse qui prio subesse  
 non didicit. Unde Aug. in sermone  
 Ad episcopālē inquit dignitate; eli-  
 gi non debuit qui minora officiā gu-  
 bernare non didicit quia cura na-  
 uis illi cōmitti non debuit. qui re-  
 mū tenere non nouit. Ergo si na-  
 uis seu salus religionis amatur sū-  
 me cauendum est. ne preponatur  
 quisquam nisi vtrāq; facultate. vi

delicet moribus sapientiaq; peri-  
 t⁹. Non enim nobilitas sanguinis.  
 seu carnalis affectio homini suffi-  
 cientiam prebent sed studiū; sancte  
 vite. Figura. 1. R. 16. Samuel pro-  
 pheta ex precepto domini cū debe-  
 beret vngere in regem vnum de se-  
 lijs Isay. ipse Isay. statuit coram  
 propheta omnes filios suos reten-  
 to dauid minore. Igitur cum vidis-  
 set samuel heliab primogenitum eo-  
 rum ⁊ optime apparentem. Existi-  
 mant futurum regem. Sed ait ad  
 eum dominus. Ego nō corporis pul-  
 chritudinem apicem facio regalem  
 sed animi virtutem. Non est igitur  
 electus in rege; heliab nec aliquis  
 eorum quos pater statuerat coram  
 samuele. Sed missus est pro dauid  
 qui custos erat ouium qui parui-  
 lus erat puer ⁊ victus est in regē.  
 Spiritualiter. Non debent eligere  
 in prelaturam potestatem habentes  
 super electione illuz vel illos quos  
 mundus reputat quantūcūq; af-  
 fluant diuitijs potentia ⁊ nobilitate  
 quia deus in eligendo talia non atē-  
 dit sed debet eligi ille qui vita ⁊  
 moribus alios excellere dignoscitur  
 Talis enim aptus est pascere oues  
 xpi. Non autem illi vel illos quos  
 mundus iste reputat. Unde orig.  
 super illo numerozū. 27. prouideat  
 dominus spiritum omnis carnis sic  
 ait. discant electorum principes nō  
 eos q consanguinitate generis iuncti  
 sunt neq; carnis propiuitates oclā-  
 tur testō signare neq; hereditate  
 tradere principatū ecclies; referre

r iij





## ¶ Prelatio

ad iudiciū dei et nō eligere illū quē  
hūanus cōmēdat affect⁹ *hy 3 58 b*

Uti patet virge odit filiū;

**¶** Nūquam per se pater pōt  
odire filiū cum filius patri  
sit aliter ipse. Sed p accidēs multi  
sunt odientes. Nam licet pater ex  
amore nimio filio peccanti p se ma  
la nō ministret illū tñ videt odire p  
accidēs dñi sibi nocua nō denegat.  
Si enim egrotus cōtraria medico  
postulans obtineret illa a medico  
signū esset mortalis odij. Sic spūa  
liter. prelatus dicit subditos suos  
odire. si ipsos errare prospicit. et in  
correctos relinquit. Nō est enim si  
gnū amoris sed odij mortalis. Ip̄i  
peribunt i peccatis suis. et sanguis  
eorū exquiret de prelato sui manib⁹  
vt habetur. Ezech. 2. Signū. i. R. 2.  
Vbi legimus qd filij heli sacerdo  
tis tollebant fuxinula carnes sacri  
ficij de olaminitis offerētib⁹ et ince  
bant cū mulierib⁹ et cōmitterant  
peā grandia p que ppl's ab oblatōe  
subtrahēbat. Pater vero ipsorum  
increpabat eos lenit̄ sui correctio  
ne. nec ob patris increpationē dimit  
tebant. Iḡi i dignatus dñs contra  
ipsos et cōtra domū heli patris eorū  
et ptra populū suscitauit philisteos  
ptra populū i plūm et fugit ysrahel  
et multi de populo occisi sunt. et fi  
lij heli corruerunt i bello et archa  
dei capta ē a philisteis. Que mala  
cū audisset heli cecidit d sela et fra  
ctis ceruicib⁹ expirauit. Spūaliter  
heli quī interpretat de' meus signi  
ficat plātū qui locū dei iter subdi

ros tenet. Filij vō eius sunt subditi  
eius. qui iter dñi pueritate audaci  
fuxinula tridenti lacerāt carnes sa  
crificij. qñ. s. triplici nequitia. s. su  
perbia vite cōcupiscētia oculorū et  
cōcupiscētia carnis que qdem tria  
tribus religionis cōditionib⁹ ptra  
dicūt obedientie. s. et paupertati et ca  
stitati. Scādēlizant populorū layco  
rum quos debēt i ducere ad sacr  
ficādū dñi sacrificiū laudis. et miser  
rini⁹ iter dñi plātus parcēs discipli  
ne pmittit eos i peccatis eorū; cre  
dens deo satisfecisse p leuē increpa  
tionē que nullatenus sufficit quādo  
corrigibil' culpa suadet. Nā tāta ē  
quorūda; pteruitas vt emēdar i ne  
queant remotis verberibus. Jō cū  
tales plātus inuenit gl⁹ nō pdest p  
terua increpatione. vñ eos reducere di  
ra punitōe. vñ Jfido. de sumo bo  
li. 3. ca. 41. Qui blādo vbo castiga  
tus nō corrigit acri⁹ necesse ē quod  
arguat. Cū dolore. n. sunt abscondē  
da que leniter sanari non possunt.  
Quia iḡi negligit disciplinā erga  
subditos tepid⁹ plātus. Jō tāti ma  
li dicit cē auctor. Nā pereunt filij  
sui. i. subditi i prelato viciorū et sub  
cūbunt. Archa dñi. i. religio capif  
a demonib⁹ et ipse de sela plātis  
eadēs moritur i peccatis suis. Non  
ē iḡi amare filios; odire si delin  
quētes eos nō corrigant. Et longe  
meli⁹ ē. quosdā crudeli punitōe fe  
rire dñi aliter nequeūt emendari q̄  
ceteris p̄bere materiā corruēdi. vñ  
Orig. sup lib. nūerorū omē. 21. Que  
ē iquit ista bonitas ista misericordia



## Reciduum

manu parere et oſiſdiſcrimē. idu  
cere. poluit. n. ex vno peccatore po  
pul. ſicut ex vna cuc morbida vni  
uerſus grex. *Ms. 379.*

**U**per aſpidez et baſil. ſcum  
ambulabis. et conculcabis  
leonē et draconē. ps. Multū  
pdeſt debētib? eſſe i prelio armoz  
exercitiū et alias fuiſſe i plu et rece  
piſſe et dediſſe ictus plurimos. Ex  
hoc. n. audaciores ſiūt et firmiores  
i plio. vñ ſcōm vegetiū hoies ma  
celarij et aſſueti cape porcos et cer  
uos. et aſſueti occideſ huius mōi aia  
lia aptiores ſiūt ad bella. Nā hō i cō  
ſuet? videre vulnera et ſanguinis  
effuſionē. nullaten? eſſet aptus ad  
bellū et pſcipue ad ducatiū exercit?  
Induceret. n. timorē. vñ d; aſſerre  
audaciā. Spūaliter debēs exercitiū  
ſubditoz ducere d; eſſe exptus i p  
lio cōtra vicia corporis et tēptamē  
ta dyaboli. Alioqn ſi debilis foret  
eo ſubcūbente ſubcūberet ſubdito  
rū exercit?. Jō neceſſario regitur  
approbata experientia i eo qui d;  
alijs preſſe. *Fig. 1. R.* dō prius in  
terfecit leonē et vrsū et poſtmodū  
faciliter interfecit Soliā et obtēta ſi  
lia regis i ſponſa; fact? ē dux exer  
citus dñi. Spūaliter. ſignificat dō  
plati qui d; vultu placido benos  
pſortare et puerſos ſorti māu corri  
gere. hic ergo d; vrsū. i. ſolidū  
corpus et leonē. i. mūdū; aſtutū do  
maſſe. et poſtmodū dyabolū vultet  
faciliter et ſic obtēta platione in le  
gipſimā ſpōſam erit apt? dux exer  
citus ſubditoz. Non igitur accedat

quiſq; ad animaz regimen niſi pri  
obellatis vicijs et peccatis. greg.  
24. mora. Qui iquit adhuc ipugnā  
tū crimina vicioz p cōſenſum de  
lectationis tolerat. alioz curā ſuſci  
pere nō pſumat. Lū vō tēptationū;  
bella ſugerūt. et ipſi apui ſe de intu  
ma trāglitate ſecuri ſunt. cuſtodia  
ſortiant aiaz. *Ms. Recidui 360.*

**E**uertere i domū tuā. Neceſ  
ſe ē hominē qui diu a patria  
ppria ſuis exulauit demeri  
tis rediēte; ſūm opere cauere ab oī  
offenſa. qz tūc pſdior quaſi cōuict?  
duri? a principe puniē. Spūaliter  
peccator qui diu ſuis culpis exaſpe  
rat diuinā clementiā multiplicādo  
mala iuenta venia p penitentiam  
ſūme deb; cauere ne redeat ad cul  
pas priſtinas qz tūc exaſperata mi  
ſericordia i durā mutaretur vindi  
ctā. *Fig. 3. R. 2.* vbi legim? quod  
Semei qui maledixerat regi dō et  
lapides phicerat cōtra ipſū hūilia  
tus corā ſalomone filio ſuo cōſequi  
tus ē miſericordiā. *Aut. n.* illi Salo  
mon vade i yeruſalē et hedifica ti  
bi domū ibidē et ide n recedes nec  
vadas huc atq; illuc. In quacūq;  
enim hora recedes de yeruſalem  
morte morieris. Et placuit ſermo  
hic Semei et hedificauit domū vt  
pcepit ei rex et habitauit. ita trib?  
annis. quib? cōplectis ſecutus ē ſer  
uos ſuos fugiētes ad regem. Beth  
poſt quem mittens Salomō bamaā  
qui interfecit illū et mortuus eſt.  
Spūaliter. Per ſalomonem qui  
interpretatur pacificans mētes ſū



## Reciduum

audi xp̄s; q̄ presto ē consolari penitentes ⁊ de suis peccatis dolentes. Per Semei q̄ lapidem iactauerat contra dauid subaudi peccatorem deus multipliciter offendentem la chrymis tamen p̄uentus indulgētiā obtinentē p̄cipitur sibi donum edificare in iherusalem. i. visionē pacis p̄ penitentiā ⁊ inde nō recedere per peccatū aliq̄n moriet̄. Qui merito debet p̄tentari. Sed qd̄ est post tres annos recedere. Nō. q̄ post tres annos. i. post tres penitentie gradus seruicij corporalis. s. sensus ⁊ descendit ad mūdum quos spiritus segit p̄ cōsensum. Sed tunc mittēs xp̄s post ipsum Banay; i. diuinā punitionē illū spiritualiter occidit ⁊ sic fiunt illius nouissima peiora peiorib⁹. Jō Criso. sup̄ mat. Cogitauit o hō grauiore; cē culpā post veniā. vulnus plus dolere post curā. molestius hominē; sordidari post gratiā q̄ indulgentie ignatus est. qui post veniā peccatū sanatus indign⁹ est. qui semetipsum post q̄ sanat⁹ ē vulnerat. nec mundari meret̄ q̄ post gratiā sordidat semetipsum. *Ps 36.*

**U**l; vilis facta es itterās  
q̄ vias tuas. Jere. 2. Perso  
natr̄ iuncta bone societati  
⁊ fidei dū fugit l. o mala ⁊ periculosa mūq̄ debet se elongari a socijs. Latet. n. iter dū latronculū ne morib⁹ q̄ nequaquā audent ī adere multos simul. sed si quēq̄ solū a societate de iatē reperiūt illū capiūt ⁊ expoliant ⁊ aliquando occidunt.

**S**pūaliter. Fugientes peccatū ducti xp̄i ⁊ diuine gratie fuimus mala ⁊ piculosa q̄ capti in illis occiditur. Jō canis xp̄s nos inde per suā gratiā educit. ⁊ debem⁹ ipsum sequi ⁊ societate eius nequaquā relinquere q̄ demones latent in itinere mundi huius sub quibus dā delectationibus qui nequaquā nos p̄nt offendere nostrā societate sequentes. S; si p̄ciduū velimus mūdi delecta mēta querere dyabol⁹ aīa; capiet ⁊ gratis expoliata; cōprimet eterna cōfusione. Fig. gen. vbi legit⁹ quod Jacob cu; ea. 3 familia redibat de mesopotamia fugiens a con sortio labā qui quasi volebat eius familiā detinere captiuā. Et dū; p̄ transiret p̄ terrā Sichinor⁹ dyna filia lye relictis parentib⁹ ⁊ fratribus sola descendit vt videret gētes regiōis illius ⁊ sibi emeret iocalia uir⁹ morē puellar⁹ ⁊ raptā a Sichē rege illoꝝ ⁊ ab eodem violata ē ⁊ passa stuprū ⁊ oī tēpore p̄fusa sunt. Spūaliter. Per Jacob ⁊ lyā vxorē eius suabudi xp̄s ⁊ ecclesiā. p̄ dynā filiā eor⁹ itellige aīa; his parētib⁹ regiūā reducūt hāc filiā hī parētes d̄ manu dyaboli q̄ p̄ peccatū conat ipsā; detinere captiuā. Sed dū sic cū parētib⁹ rēdit ad terrā; natiuitas sic. i. ad celū transit p̄ siebī nā q̄ interpretat laboriosa ⁊ bene significat vitā p̄ntez q̄ requiē nullā nouit s; affecta aīa misera rep̄ to calū. i. delectationū relicta xp̄i societate descendit ad mūdi caduca. unūtoibi siebē. i. dyabolo p̄cip



## Reciduum

mundi huius capis ab eodez et violat qz pudicitia qua xpian equedo p penitencia neq ierat dyabol co culeat et sic villissima atqz abiecta et cofusa remact expoliata gratijs et vulnei ata peccatis. Aug. i soli. Ipsi dne obseruauerut me et videtes me sine te despererut me diuiserut sibi vestimenta mea quibus ornaueras me sub pedibus suis coculauerunt me fecib peccator poluerunt tepu tuum posuerut me desolatu tota die merore cofectu. Jam post eos cecus nudus et illaqueat finibus peccator. *Hy 362 L*

Unutriebantur in croceis q aplerati sunt sterora. T. en.

x. Si quis velet cotra naturam porcu nutrire delicato cibo et ponere i lecto eburneo porcos nulloatenus pateret. Na inueto luto vlt sterora se statiz illa i merget eo qd hec sibi naturalia sunt. Spuali ter peccator peccata frequentas et iteras et p logas cofuetudine i illis imorans fecit sibi quasi contra naturam no peccare. Jo si quadoqz ali q intervallo pentie occurrete peccare desistat modicu pseuerat quia statiz sue cofuetudinis necessitate coactus ad solita iclinat et spreta penitentie pulchritudine ad steroris peccati descedit. Sig. i nue. xi. vbi legim qd filij ysaac abhorebat manna vbi quod erat eis esculu da tu et dicebant. Alia nostra nauseat sup cibo illo leuissimo vti na esem in egypto vbi porcos et cepe et alia comedebamus. Na pp logam moram

qua contraxerat in egypto non sapiebant nisi egyptu et pp appetitum alcor et cepe pernebant manna cotinens omne dulcedine. Spualiter iste populus denotat peccatores diu in cecitate peccati demorantes qui oculos egros habentes et palatu non sanum gustata penitentie gratia et visa indulgentie luce ferre no possunt nec i illis quiescere tuse videt priuari voluptatibus abhominantur munda vt amplexibus teneant putrida peccata quibus velut finibus peccati trahuntur quasi natura. vñ greg. i quadam omelia vsitata culpa obligat mentem et nequaquam surgere possit ad rectitudine conat et labie qz vbi sponte persistitibi et cum noluerit cadit. *Hy 363 D*

Espiciens retro no est aptus r regno dei. luc. 9. Fugies gladium inimicor semper debet oculos habere ad via per qua graditur et ad terminu ad quod tendit. no autem ad terminu a quo recessit. Na volues se retro aut eu stare aut si procedat oportet eu cadere et i viro qz gradu persequetes appropiquat ad eu et sic e i piculo. Spualiter penitentes fugiut gladiu dyaboli peccatu. s. ideo semp ante oculos habere debet via penitentie et terminu ad quod properant. s. vitam eternam. qz cogitantes et oculis cordis cōtemplantes eterne vite dulcedinem audiores efficiuntur ad mundi fugam. Non debet penitens aliquando respicere retro per delectationis preterite recordatione



## Religiosi

quia tunc dyabolus insequens nos cito caperet per consensum; et sic ibi remaneremus captivi. Fig. gen. 19. ubi legimus quod cum domini vel let subvertere sodomam et gomorram propter illorum ciuim iniquitates. angelus precepit loth et uxori et familie illius ut exirent inde et saluarentur in monte quod omnes sic fecerunt et saluati sunt. excepta uxor loth que dum fugeret voluit se retro et versa est in statuam. Spualiter dominus vult punire pessimorum peccata. Sic. n. exigit sue iusticie rectitudo. precipit aut cupientibus saluari ut a peccatis recedat per viam penitentie et saluetur in monte domini s. in celo. Non debet retro respicere peccati reciduationem. s. retro tramite penitudinis perficere iter inceptum. Sic. n. perueniet ad montem eterni gaudij in quo beneplacitum est deo habitare cum sanctis. S. si anima misera retro respiciat desiderium et affectuum mundi alium vertitur in salem et efficitur terra sterilis in qua nullum viride penitus amplius nascitur pertinens vltimum ad virtutem. ps. Posuit terram fructiferam in saluginem. Ergo non est respiciendum retro pro delectationem peccati. postquam recessimus per penitentiam a peccato. quia hec deus vni abhorret. unde Aug. ad quemdam; comitem. Nullum scelus coram deo tam abominabile sit quam preterita peccata vniuersusque vestrum remiscendo gaudere et inde exultare.

19364 Religiosi.

A

¶ Sunt viri potentes gen. 6. b Virtus et potentia seu fortitudo in homine cognoscitur et mensuratur per agressionem et obtentum alii cuius difficilimum. Nam vincens et superans debilem et inermem non censetur fortis sed spiritualis contra fortem et munitum probus nuncupatur et audax ut patet de dauid contra Goliath. Spiritualiter. Inter omnia mundi difficilissima obtineri generi humani est sacra scriptura. Ad illam enim ex natura non potest attingere humane mentis acies sed diuinitus infunditur captiuantibus proprium intellectum in obsequium christi. Relictis ergo grauaminibus mundi et corporalibus rebus que suis ponderibus spiritum trahunt ad yma. Intellectus fit agilis et potentior ut ascendat ad contemplationis altitudinem et illam rapiat ut patet de verbis religiosi qui deponentes carnis voluptatem veram castitatem seruant expulsa cupiditate paupertatem voluntariam sectantur ne gantes voluntatem propriam; tenent obedientiam. hic ergo fortes facti et agiles ut diximus desunt diuine contemplationis exhauriunt dei sapientiam. Fig. 2. R. 23. ubi legimus quod cum dauid descendisset ad consilendum dominum sitiuit aquam que erat in cisterna iuxta portam bethleem; quod videntes tres viri fortissimi socij sui transferunt per medium exercitus philistinorum qui usque ad illud locum castrametati sunt erat et non sunt passi aliquid



## Religiosi

lesionem ab hostibus. sed haurientes aquam istam detulerunt dauid qui tamen illā bibere voluit; liberauit eam domino coram omni populo. Spiritualiter. Dauid q̄ descendit ad cōsulendum dominum significat religiosum qui relictis vite p̄sentis cōmodis descendit ad excusationē diuini cōsiliij qui ait. vade et vende omnia que possides et sequere me. hic igitur sitit aquam d̄ bettleem. i. scientiam sacre scripture. Bettleem enim interpretatur domus paui et sacra scriptura dicitur archa spiritualis presens qui scilicet de celo descendit. tres viri fortissimi. tres sunt virtutes iā; dīcte. s. paupertas castitas et obedientia. vnaqueq; .ii. difficilis est. et fortissima ad seruādum. Sed q̄ predictę tres virtutes hominē expoliant ab oneribus mundi facili ter perducunt ad sacre scripture sensum nec valet contradicere philistinorū exercitus. i. temptationes p̄mouētium. Nam his polens virtutibus nihil habet qđ a dyabolo possit impedi. Sed vide q̄ aquā obtenta; nō bibit dauid sed liberans eū dño coram p̄p̄o. q̄ cū religiosus scientiā obtinet sacre scripture non debet illam sibi soli ascribere. et sibi tñ bibere eū; sit donū dei. Sed d̄; istā effundere corā populo xp̄iano vt ex illa bibāt sciētēs aīe et hoc est facere libanū sanctū corā deo. s. sciētia a deo accepta audietibus impartire alioquin diuinā icurreret indignationē p̄ diuinā sciētia peten-

tibus denegaret. vnde glo. sup̄ illo euangelij. Qui gratis accepistis gratis date sic dicit. Qui sciētia a deo gratis accepta dare cōtempnit i ex tremi iudicij exanime a deo meretur merito maledicti q̄ maledictus dispensator auarus cuius largus ē dominus.

pg 365 B

Expoliari me tunica mea. can. e. s. Signū magni amoris est quādo quis vestē propriā extrahēs aīco suo et socio donat illā; et vestem socij sibi induit. Nam quācūq; alia exteriora donaria sibi mutuo donent. donū proprij vestimentisignū indicat alteri amoris. Spiritualr signū; magne dilectionis interdū et nos est quādo ipse induitur vestimēto nostro seu tunica nostra quam nos illi donamus et ea ipsum vestimus. hec enim tunica est propria voluntas. Quancūq; enim amore christi expoliamus nos bonis exteriorib; nihil est illd̄ nos horum deponamus affectum. Et quācūq; magne sint facultates et voluntatem habendi deponimus omnia christo donamus. vnde Cassiodorus libro octauo. homo qui non habet quod dimittat vniuersis renūciauit facultatibus mundi quisquis affectus possidendi eas radicitus amputauit. Figura. i. s. i. 18. Ubi legimus quod Jonathas exiit sibi ipsi tunicam propriam et donauit eam dauid et conglutinata est anima Jonathe anime dauid non obstante quod



Religiosi

vidi antiquū dicitur fide  
cum sup hōmī flammis q  
cūm qd ostēda egedebatur at pā  
viri iocundis qbz s gēz ad bñ  
manitatem veniat indicare mūdus  
sicut māg delectatōr ēn princip  
lis nō fortioris indicandū  
viri indicatē vñto s p r de  
debet indicari facere qf  
q d ē p assequitur dicit q  
interdu deus pr qe sine  
principio & sine fine ille  
sed et sup thōm flammis  
q sua deitate q flammē  
ad pōne eternitatis qd  
qd eternitas ē a p qd cur  
miniftranz ē a p qd cur  
nes angelī optūs essentia  
quempantes per flumē  
aur ignem dūssus facie  
predicem t colligētibz  
lura p peccatores q am  
crinatur p ab ipso p  
ut pfum aut bōis dēliget fā ille venit ad patre in regnu  
mūz q dedit sibi potestatem indicandi & dandi regni regni er  
mūz omī dignis vt postmodū sibi alij tūz paradisi & lūmen  
Et illū iudicio aperietur libri .i. q scilicet vt illi legantur oīa  
corū suae bona suae mala q d dē ap az quod venio dco & magis  
memz ē dare unicuiqz fīz opa sua ostēda intencioni scripta i lūor  
Ltoaz & q scilicet corā q bonis temporalibz auxerunt vias sup  
parato ad infina de feruant Oq magnū carulariū portab  
anari plurimorios attervis peccatores oq amptis erunt sic re  
ga sombro siuz a dextris erūt bea accluarina a sinistris Finitt

fupus horridum abas, formi fup mady, vnt. formi  
 mubens. Itus glactia vrens ibi vix mft. Alacritu  
 men mi for peccator. sic de pbenas quom fugiet  
 tere e. t. p. hile apparere a tollerabile.



## Religiosi

nonissimis et populū p viā; ducere salutis. Sed cōplectis. 3. annis cōspectui regio p̄sentabunt. s. qz cōsumatis tribus magnis quas seruāt perfectionib⁹. s. paup̄tate castitate obedientia. quibus quasi angelis cōparantur. Ipsi p̄ter coronas talibus datur. obtinebūt aureolā doctorū xpo p̄sentati i regno celesti vñ Aug. ad moicā. Non inquit nō mediocriter esse felicē qui se saluat dño adiūate. Sed noui multo magis beatorē esse qui secū alios ducit ad vitam. *ho 367*

**D** Ulplicabo semen tuū. si m cut stellas celi. gen. 110. qz i celo sunt stelle fixe. s. in firmamēto. Sunt. n. sicut clauis in rota. et nō habēt motū aliū nisi motū sui orbis. Sunt et alie que vocātur erraticent sunt planete q̄ aliis motū habēt postq̄ motū ppriū orbis. Et h̄ iste stelle sic mobiles sunt hūc tñ suā influentiā super terrā nec sup̄ flue mouentur motu pprio. vñ est qd̄ interdū vident⁹ quēdam motus vaporū qui vident⁹ stelle sed non sunt. nō. n. i aliqua celesti spa sunt sed sunt ifra speras actiuorū et passiuorū quāq̄ ap̄pareant stelle cuius signū ē. qz i se mox euāescūt. Stelle autē vere ip̄perpetuū manēt. Sp̄cia liter. Stelle celi denotāt religiosos quos de⁹ i suis ordinib⁹ quasi i sp̄ris suis multipliciter ordinant et collocant et ad plura et diuersa officia collocant. Aliquos. n. ordinant ad sacre scripture cōtēplationē qui populos instruant illos doceant diuina

na mādata de quib⁹ daniel dicit. Qui me elucidāt fulgebunt. vt stelle firmamēti. 22. Alij vō sunt qui i moueantur celesti cōtēplatione mouētur tñ cū h̄ necessaria et vtili actione visitando. s. p̄sonas seculares vt tribulationib⁹ plurimis p̄bēdo cōsolationē afflictis. Inferendo cōsilū deuīs et reducendo peccatores cōfessionib⁹ suis. Interdū etiā p̄ose et alijs victū et vestitū procurando et multas alias actiōes necessarias exercendo. hi ergo licet hunc motum habeant circa terrēna. non tamen est superfluis quoniam necessaria est martha marie Sunt enim vere stelle idest veri religiosi et habēt influentiā ad bonū comune multa opera misericordie exercendo. Sed vt dicebat sunt quidam vapores terrestres qui videntur stelle et non sunt. quia quidam portant religionis habitum. religiosi vero non sunt. quia cor et affectum nec est in altiori sp̄ra cōtēplationis nec est in alijs sp̄ris sancte actionis. sed solum ifra speras actiuorū et passiuorū idest inter carnem et mundum vbi nīl aliud inuenitur quam actio malorū et passio penarū. Nam ibi omnis actio terminatur in passionem. Isti ergo nec vt Maria sunt in celo. nec vt Martha sunt in terra. Nam licet Martha opera retur cū domino ministrabat. Isti verotales non sunt. qz nec deo vacāt vt maria. nec p̄ximis procurāt vt martha. s. solū sibi vñ vt iudas



## Religiosi

Et quia non sunt in aliquo celo fixi cito inflammati concupiscentie igne cadunt et sup[er] terram et deficiunt. Si. apoc. 6. Ubi legim[us] Joh[ann]em vidisse quod stelle ceciderunt sup[er] terras sic ficus q[ui] suos mittit gros[us] q[ui] nullam in arbore firmitate habent d[um] sunt maturi et celum recessit sicut liber in uoluit. Sp[irit]ualit[er] p[er] has stellas cadentes subaudi p[er]fidos religiosos quos religio p[er] hunc eo quod in religione nullam habeant firmitate consummata eor[um] malitia quam aliquam simulatione boni coh[er]ebant cognoscunt et reiciuntur et cadentes in terram celestem non capiunt p[ri]mu[m] s[ed] fugit ab eis ut liber inuolutus et clausus in quem n[on] voluerunt legere et cu[m] hoc p[er]dunt bona t[er]ralia quia co[m]petita eor[um] negotia despiciunt eo quod cognoscunt affectu[m] posuisse ad terrena et p[er] eor[um] gestus simulatos cupiunt reputari celestes. Relinquit ergo diuitias corde sed non mente et dei iudicio p[ri]uatur diuitijs et a vero pauperu[m] p[re]mi efficiuntur penitus alieni. vñ ca[ssiodorus] li. 8. Nil p[ro]dest pecunias non possidere si voluntas fuerit possidendi. Miserabile aut[em] est paupertatis a condumetis tolerasse mala fructu[m] vero earum casu[m] voluntatis vicio perdidisse. *77 368*

Et descendit nauis cum discipulis a suis Marci. 8. In nauem bene ordinata obseruanda sunt 4. p[ri]mo quod p[ri]ncipalis nauis non eligatur sorte. sc[ilicet] 2o quod p[ri]ncipalis nauis o[mn]es bene obediat. tertio quod singuli in nauem collocetur a p[ri]ncipali

ad singula officia nauis p[er] melius apti sunt. quarto quod nullus locu[m] seu officiu[m] sibi assignatum moueat seu relinquat. Sp[irit]ualit[er] subaudi p[er] nauis religionem. R[ati]o est quia sicut nauis de terra ferili victu[m] terre sterili portat sic religio de habundantia sacre scripture esuriens celestia alim[en]ta ministrat. vnde p[er] vltimo. Facta est quasi nauis institutoris d[omi]ni longe portans panem suu[m]. Igitur p[ri]mo d[icitur] eligi p[ri]ncipalis nauis. s[ic] p[re]latus non forte carnis v[er]o angustis s[ed] ille q[ui] p[re]cellit scia et bonitate. Sc[ilicet] 2o debent tanqua[m] p[re]s[bi]teri et pastores obedire. Tertio o[mn]es debent collocari ad officia ad que apti sunt. Non enim e[st] curianda aqua cu[m] subalaribus. non d[icitur] poni ydola ad docendu[m] nec p[re]u[er]is ad regendu[m]. s[ed] valentibus et scientibus debet imponi officia. Debet enim etiam vnusq[ue]q[ue] i[n] loco sibi assignato quiescere. videmus enim quod i[n] nauis rusticus stat iuxta militem eo quod p[er]itior sit i[n] arte nautica. nec querendus talis locus est in ac nauis que arcta est qualis querit i[n] terra que lata est et spacio[sa]. Sic p[ro]pono qui veniunt ad sc[ilicet] religionis societate[m] ex relictis et diuitijs mundi non debent fastigio habere proximorum qui ad ista ex paupertate venerunt nec debent dedignari subesse plato vili seu rustico natione cui deus sciam regimini odonant. Potius debent humilitates xpi remitti q[uam] dum est eterni regis filius non horruit induere forma[m] sui et erat subdit[us] marie et Ioseph nec tales debent i[n] religione querere lo



elius  
 nica  
 at seu  
 nauis  
 is de  
 i per  
 sacre  
 unia  
 Sada  
 nge po  
 d; eugi  
 s nō for  
 lle g pze  
 robeant  
 ire. Ter  
 d officia  
 curanda  
 d; poni  
 mus ad  
 entibus  
 t. etiam  
 ato quie  
 dua rusti  
 uo d pitor  
 rēlus tal  
 a ē qualis  
 ē t spacio  
 it ad scām  
 elunjs t di  
 hagio habe  
 nta et pau  
 ier dedigna  
 ffico natio  
 mus odora  
 linares rōi  
 ni registi  
 forma fui  
 osep hoc  
 puer ere lo

Resurrectio. A

1



## Resurrectio

quē putabat pisse quā insuper apud illum mansisset. Spūaliter dñō nro yēsupō moriente in cruce magn⁹ fuit discipulorū dolor eo quod gaudebant dñi pñia et illis erat dulce videre et cū illo corporali cōuersari unde dicebat petrus in oīum discipulorū psona dūc ad quē ibimus verba vite eterne habes. Sed maior fuit leticia vidētes eum resurrexisse a mortuis qz mundū pformari a spiritū sancto mundū plenam habebant de ratione dñi fidem qz patet de duob⁹ euntibus i Enaus q dicebant sperabamus quod redempturus esset ysrael s; h est tertia dies 22. Pretendebāt. n. ex vbi suis quasi nō eē ppletum quod domū illis de sua ratione predixerat. cū autē ipm vidissent et cognouissent eum resurrexisse a mortuis gaudiū fuit visio illi gaudio magno. Figu. gen. 3. 9. Ubi legimus quod post venditionē Joseph. post captiuationem et ppedesciū. post pñis ploratū videntis tunicam eius cruentatam factus ē dñs et dispensator totius domus regis pharaonis ad quem fratres sui accedentes vt cibum emere rent. non cognouerunt. eū ipse vero cognoscebat illos. Bibit. n. et comedit cum illis in mensa et seipsum manifestauit illis. Et pater eius h audiuit quasi de grauisomno resurgens ait. vadam et videbo filiū meum. iuit ad ipsū omnis eius progenies vt fugerent egestatem presentem et futurā; habitauerunt in terra gessent denum de egypto cum

auro et argento exeuntes puenērūt ad terram promissionis. Spūalr p Joseph. qui interpretatur augmētum subaudi xpm de quo dicitur i ps. haurit populum suū vehemēter hic ergo post venditionē a discipulo. post lacerationem et cruentationē; i. carnis eius resurgens a mortuis iam amplius non moriturus ac cepit potestatem a patre in celo et i terra et factus est dispensator tam diuine glorie in futuro qz gratie in presenti. hunc ergo fratres sui apostoli nō cognoscebant. sed manū ducans et bibens cū illis se eis manifestauit. Nuntiātum est patri. s. humano generi in peccato lugenti xpm resurrexisse a mortuis. Quod de grauisomno vanitatis surgens relinqueretā proprie incredulitatis et descendit ad enigmata fidei p humilitatem et habitauit in gessent que interpretatur desiderare eternam patriam quā deus pp nos ab initio plantauit. denū exeuntes egyptum obscuritatem. i. speculariā et enigmaticam visionē cum auro et argēto. i. cū meritis et virtutib⁹ puenitur ad terrā promissionis. i. ad clarā et lucidā visionē; vbi deum videmus facie ad faciem sicuti ē. Igitur in die tante leticie quā domū nos de inferno eduxit et in qua triumphans victoriā fecit ad ipsū cū fiducia abtinenti petita accedamus quia nihil nobis negabit cū ipse intendat suam nobis leticiā impartiri unde aug. i sermōe



## Resurrectio

pasce in hac die peccator non de-  
bet de indulgentia desperare. Si  
enim latro paradisi meruit cur  
non mereatur veniam christianus.  
Et sibi illi dominus cū crucifigere  
tur misertus est multo magis huic  
miseretur cum resurget. Nam si  
passionis humilitas domini homo  
prestitit confitendi rationis gloria  
quam tribuet deposcenti. Latioz  
enim solet esse ad prestandum leta  
victoria q̄ addita captiuitas.

B *h* 376

Effloruit caro mea. ps. Mi-  
rabilia sūt opera nature. Flo-  
rent enī arbores germināt  
et fructificāt et maturescūt fructus  
earum et maturi colliguntur et post  
modum determinatotempore depo-  
sitis folijs vidētur arbores aruisse  
sed redeunte vere iterum reflorent  
et reiterant supradicta. hec enī om-  
nia experienda intuemur licet mo-  
dum nature in talibus occulte operā-  
tibus misericordie videamus. Spūa-  
liter qđ dictū est de arboribus per  
quandam similitudinem in homini-  
bus videm⁹. n. i. hui⁹ rationabilib⁹  
arboribus euenire hec omnia. Flo-  
rent enim in pueritia fructificant i-  
uuentute. Maturescunt in senectu-  
te et colliguntur et depositis viribus  
humanis arescunt p mortem. Verū  
tamen adueniēte vniuersalis ratio-  
nis vere iterum resurgent. Job li-  
gnum habet spēs et c. Nec est aliud  
diuine potentie impossibile. Nulla ē  
in mundo natio sane mentis etiam  
non credēdi euāgelio cui ambigū

sit dominum aliquos ante xpi adue-  
ntum resuscitasse. dico credentib⁹ an-  
tique scripture. Si ergo deus tunc  
potuit aliq̄ resuscitare eodemodo  
poterit et omnes resuscitā cū uolet  
quia non est plus resuscitare omnes  
apud deum q̄ vnum. Non plus  
creare totum mundum q̄ vnum  
parū lapidem apud diuinā poten-  
tiam. inducet ergo deus prestium  
virorem aridū corporib⁹ simul cū  
decore immortalitatis et florebūt in  
regionibus paruulorum sicut fenū  
terre integritatem foliorū et fructu-  
um quia in etate perfecta cū forma  
sitatem mēbrorum. Figu. Numeri  
17. vbi d. i. j. virgis sola vga Aaron  
nocte vna floruit et folijs dilatatis  
produxit amigdalas. Spūalr p vir-  
ga Aaron que sola floruit subaudi  
nām humanā cui soli ppetit resurre-  
ctio. Et nota quod sunt .i. j. genera  
creaturarum vuentium in vniuer-  
so. p̄iosunt. 9. ordines angelorum  
vuentium vita intellectiua. post  
quos genus humanum viuens vita  
rationabilī et sensitiua ac etiā vege-  
tatiua. post qđ sunt animalia perfe-  
cta vt bestie viuentes vita vegetati-  
ua sensitiua ac etiam motiua. post  
modum sunt aialia imperfecta mo-  
tu progressiua carentia et vltimo  
sunt plante sola vita vegetatiua vi-  
uentes. nulli ergo harum creatura-  
rū ppetit resurrectio p̄terq̄ hōi pro-  
pter filius dei qui factus ē homo re-  
surrexit a mortuis. Nā et nulla flo-  
ruit virga nisi que fuerit Aaron  
quem elegit dominus sacerdotem

t 4



## Resurrectio

sibi reflozebit igitur caro nostra post rationem diuina operante potētia vt satis rationabiliter visum est. vnde gre. 14. moralū pulchre h probans ait. Sunt nōnulli considerantes quod spiritus a carne soluitur. i. caro in putredinem vertitur quod putredo in puluerem redigitur quod puluis in elementū soluitur vt nequaquā ab humanis videatur rationem fieri posse et dum arida ossa respiciunt hec vestiri carnibus rursum viridescere quoad vitam posse diffidunt qui rationis fidem ex obediētia nō tenent certe hanc tenere ex ratione debuerāt. Quod. n. cottidie nisi rationem nostram incultis suis mundus inuitatur. Nam per momenta cernimus arbusa viriditatem filiorum amittere a fructuum prolatione post largitionem cessare. Et ecce subito quasi ex arsecenti ligno velut quadam ratione veniente videmus folia erumpere fructus grandescere et totam arborē viuo decore vestiri. *fy 371*

*e* Custodit dominus omnia ossa eorum. ps. Prudens artifex conseruat reservare materiam vasorum; fractorum vsq; ad tempus vt iterato reficiat vasa illa dum tamen vasa ex illa materia refici possint. h. n. agere videmus fabros aurifices et alios metalarios. Spiritualiter xps dei filius sumus artifex quod patet ex omni fabrica quam operatus est. Nam omnia per ipsum facta sunt et cuncta que fece-

rat erant valde bona. vnde sap. Omnia enim est artifex. omniū habens virtutem omnia prospiciens. Artifex igitur iste tam sapiens vasa sua perire non permittet quod quā sunt confracta quia homines quos fecit vasa honoris sue glorie capaces et sue diuinitatis consortes non pactetur omnino parare sed fracturas. i. corpus et animam reservans tempore debitor reficiet coniungens illas simul in die scilicet iudicii sue rationis. Sic enim compaginabit et coniunget membra mēbris et partes totū quod nil remanebit enorme. Figu. danie. 37. vbi dominus per quandam similitudinem virtutem resurrectionis ostendit. Ductus est igitur propheta in campo magno pleno humanis ossibus qui ex precepto ait ossibus. Ossia arida audite verba dei etc. Et sequitur. et accesserunt ossa ad ossa. vnum quodq; adiuncturam suam. Et vidi et ecce super ea nervi et carnes ascenderunt et extensa est in eis cutis et spiritum non habebant. Et dicit dominus ad me. vaticinare fili hominis et dic es ad spiritum. A quattuor ventis veni spiritus et suscita super mortuos istos et reuiuiscāt. Et prophetaui sicut preceperat mihi. Et reuiuixerūt steteruntq; super pedes suos exercitus nimis grandis valde. Spiritu aliter hec visio satis aperte indicat resurrectionē mortuorum vt per ossa que propheta vidit in campo intelligantur omnia humana corpora que tumultata manent in vni-



## Resurrectio

uerfo mundo suis spiritibus denu-  
data. Cum vero venerit dies illa in  
qua filius hominis cui datum est .  
iudicium facere suam exercebit po-  
tentiam tunc qui in monumentis sunt  
audient vocem eius . Et tunc terra  
mare et infernus dabunt mortuos  
suos a quatuor ventis terre . scilicet . ab  
oriēte . Illos videlicet qui circa or-  
tum et infantes mortui sunt . A me-  
ridie . scilicet . qui in iuventute decesserunt  
Ab aquilone . scilicet . qui usque in senectū-  
te viscere et ab occidente . id est . qui ad  
decrepitam etatem peruenientes de-  
fecerunt . Et sic resurgent mortui  
pusilli et magni et stabunt ante tro-  
num iudicis ut cum suis corporibus  
vniūscuique accipiet mercedem iuxta  
suum laborem ut diuina iusticia oc-  
ciosa non dormiet super his qui passi  
sunt innocenter et non acceperunt  
mercedem . Unde damasus . quar-  
to . Si inquit resurrectio non est . deus  
non est . neque prouidentia est . tunc ca-  
sa omnia seruatur et aguntur . vide-  
mus . id est . plurimos iustos exsurgentes  
et iniuriam patientes . peccatores au-  
tem et iniustos diuitijs et omni volu-  
ptate bene habundantes . sed quis  
numquam hoc iusti iudicij vel sapien-  
tis prouidentie opus bene sentiens  
suspiciabitur . Et ergo resurrectio .  
Iustus . id est . dominus et his qui confi-  
dunt in eum mercedis retributor  
erit . hec dani .

scit aeris turbine proximē futurā  
vnde relicto agro fugit ad alta mo-  
tuum et saluat se in petra quosque re-  
dat tranquillitas . Et tunc transacto  
turbine secura redit ad agrum . Spi-  
ritualiter colūba denotat animam  
sancti viri propter simplicitatē san-  
ctam et bonorum operum secundita-  
tem . Cognoscat . id est . se penitus a cor-  
pore separandam per mortem huma-  
nam . Ideo ut fugiat turbine et peri-  
cula mortis alis amoris et timoris  
dei volat ad alta cōtemplationis ce-  
lestium . Quibus coadiuta non ti-  
met mortem humanam quia se spe-  
rat semper melius accepturam . stat  
ergo in foramine petre . id est . cum christo se-  
perata a corpore in celis . reditura  
tamen terminato turbine vite p̄sen-  
tis ad corpus quod reinduet immor-  
tale . Figu . gen . vbi legimus quod  
colūba emissā ab archa octauo die  
reversa est cum ramo olue vircentis .  
Spūal'r anima sancta egressa de ar-  
cha . id est . de vita mortali per dissolutionē  
corporis eius redibit in die resurre-  
ctionis vniuersalis cum carne sua vi-  
rore immortalitatis induta . Unde su-  
pra epistola . 36 . Desinunt inquit ista non  
pereunt et mori pertimescimus et re-  
cūsumus . mors interimit vitam non  
eripit . Veniet inquit iterum qui in  
hac luce nos reponet dies equo anti-  
mo debet rediturus exire observa-  
orbem rerum in se remeantem .  
Estas abiit sed alter annus aduxit  
hyems cecidit referent illas suū me-  
ses . soles . nox obruit sed illam dies  
statim abigit .

D 372

q Uis mihi dabit pennas si-  
cut columbe et vo . et re . ps .  
Colūba sua industria cogno-

t iiij



¶ Pfi videntes sic admirati  
sunt. cū. sunt. cū. sunt. t. a.  
eos. ps. homines putantes  
conclusisse hostem suū; et letantes  
de victoria. subito deuicti et delu-  
si stupore repelētur et tremore defi-  
ciunt et ratio quā mutari subito ab  
extremo ad extremū nulla pōt esse  
preuissio nec adhiberi cōtra lesionē  
cautella. Spīaliter. Tēpore passio-  
nis xpī putauerūt iudei xpī cōglu-  
sisse et penitus oēs virtutes eius. ex-  
tinsisse vidētes eū vt verū hominē  
pati et mori i cruce. Idcirco corp⁹  
eius posuerūt i monumēto adhibi-  
ta ad illud militū diligēdi custodia  
vt post tertiā diem iuento in sepul-  
chro corde pbarent xpī nō predi-  
casse verū de sua resurrectione. S;  
cū h iudei crederēt et voce ac cor-  
de affirmarent et custodiētes sepul-  
chrū circūdassent xpī detinere pu-  
tantes ipsi illusi sunt. qz dñs fortis  
et potēs cōfractis portis hereis et  
ianuis mortu⁹ destruct⁹ exiit d se-  
pulchro. Et descendit angelus dñi  
vt fulgur de celo et adeo tabescit  
custodes vt fierent velut mortui.  
Quod audientes principes iudeorū  
turbati sunt et repleti sunt stupore  
et estasi. Fig. Judi. is. vbi legimus  
qđ iste fortis sanson adamauit mu-  
lierē meretricē que erat in Baza. et  
cū ingressus fuisset ad eā philistini  
circūdederūt domū et posuerūt cu-  
stodes vt mane facto occiderent il-  
lum. Dormiunt igitur Sanson vsq;  
ad noctis mediū et inde consurgēs  
aprehendit ambas porte fores eius

postibus suis et seras impositas que  
in humeris suis portauit ad verti-  
cem mōtis. Spītualiter. Sanson  
quē angelus nasciturum nūciauit  
xpī denotat quem nūciauit Ba-  
briel. hic igitur adamauit mulierē  
meretricem per quam subaudi hu-  
manam naturam de qua scriptū  
est. Tu autem fornicata es cum ama-  
toribus tuis tamen reuerrere ad  
me dicit dominus. Intrauit igitur  
in Bazam qui interpretatur diuidēs  
eum quia xpī in hanc vitam descē-  
dens manens idem diuisus est in  
multa vt nos deo vniret quia se  
nascens dedit socium cōuēscens in  
edulum se moriens in precium se  
regnans dat in premium. Igitur  
tempore passionis dum obdormis-  
set per mortem philistini. i. pha-  
risei fecerunt circūdari domum  
id est sepulchrum muniti custodiri  
putantes vt dictum est corā; nū-  
do xpī extinguere et ipsius deni-  
grare virtutes sed post mediam no-  
ctem consurgens morsā morte et  
via patefacta vite ascendit in mon-  
tem in quo beneplacitum est ei ha-  
bitare cum sanctis suis. Et hoc fuit  
in die ascensionis eiusdem quando  
ascendens in altum captiuam du-  
xit captiuitatez. Et sic fuerunt pha-  
risei delusi quia vnde crediderant  
dominīcam extinguere et occultare  
resurrectionis virtutem illi ipsum  
penit⁹ virtutē approbauerūt. vnde  
Aug. in quodā; sermōe resurrectio-  
nis. Nā vt taceā pphetarū oracula  
angelorū ministeria apta sepulchri



## Sacerdos

penetrabilia ipsius dñm post orationē  
cū discipulis loquentē. Conuersan-  
tes Edentē thomas; quoq; clauorū  
vulnēra ē dīgito contractātem vt  
hec oīa pretermittā. tamē nostram  
cōfirmat fidē impietas iudeorū. Nā  
sufficit ad crudelitātē nobis eorum  
minuū cauta crudelitas. quo. n. dī-  
gentius custodierūt tūmū eo con-  
stat illuz manifestius resurrexisse  
quo plures testum relinquere. Nā  
h̄ pcurant diuina pūderia oratio-  
nis dñice nō solum angeli nō soluz  
discipuli. s; et testimoniū phiberēt  
qđ amplius ē inimici. *h̄ 374*

Sacerdos.

**S**fferentes nouū sacrificiū  
o dñolēuit. 23. Si quis seruū  
p̄sentat et alicui magnopri  
elpiencenū sordidū et imundū ipse  
vnde sperabat premiū. forte reci-  
peret detrimētū. Consequit. n. libe-  
ralis dñs bene sibi bona donatib⁹  
redouare. Spūaliter. Si mīnister  
dei. s. sacerdos qui d; deo offerre  
animas mūdas fidelū ab oī sorde  
peccati p̄uētus pigritia et inertia  
deo aīas imundas et sordibus ple-  
nas vbo et exēplo nō purgabit. deo  
nō erit accept⁹ nec i celo mercede;  
accipiet. Si autē istanter laborabit  
morib⁹ et doctrina ducere peccato-  
res p̄ penitētiā ad statū gratie libe-  
ralis p̄iceps xp̄s ē regnū qđ peni-  
tēs obtinebit. illi ē feliciter impar-  
tire. *Fig. leuit. 7. vbi legim⁹ qđ cū  
sacerdotibus portabat a populo sa-  
crificiū p̄piciationis. ipsi sacerdo-*

ta recipiebant. Et notādū quod sa-  
crificiū p̄piciationis erat illud.  
Nā euz peccauerat homo portat at  
aliquid animal sacerdoti secūdu;  
qđ melius poterat iuxta facultates  
suā. Et sacerdos offerebat illud deo  
pro peccatis illius. vt deus illi pro-  
piciaretur verū tamē retinebat si-  
bi sacerdos portionē sacrificij. pro  
vita et i b̄ assistebat totū stipēdiū  
sacerdotis. Spūaliter officiū sacer-  
doti xp̄i ē deo recōcillare peccato-  
res orationibus. instructionibus.  
exēplis. et doctrinis. et illos reddē  
deo renouatos et mūdos p̄ peniten-  
tiā et in b̄ cōsistit eorū premiū vt di-  
ctum est. Nam si ex b̄ nō accipiant  
corā deo stipēdiū et mercedē. Iciāt  
se fame perire vel perituros i eter-  
nū. Nā peccatorū repropiciatio et to-  
ta sacerdotis merces et remunera-  
tio ē. vii. *Orig. sup leuit. Si assū-  
pseris peccatorē et mēdo docēdo  
orando instruendo aduxeris euz ad  
penitētiā ab erroribus correxeris  
a vicijs emēdaueris et effeceris cū  
talē vt eo cōuerso p̄picius fiat de⁹  
pro delicto p̄piciasse diceris. Si er-  
go talis fueris sacerdos et talis fue-  
rit doctrina tua et sermo tuus. pars  
tibi datur eorum quos correxeris  
vt illorum meritum tua merces sit  
et illorum salus tua sit gloria corā;  
deo. Et subdit ibidem. Intelligāt  
sacerdotes domini. vbi ē eis data  
portio. et in b̄ vacētatq; in his ope-  
ram dent non se inanibus et super-  
fluis actibus implicent. sed sciant  
se i nullo alio partē habituros apđ.*

t iij



## Sacerdos

dei. nisi i eo q offerunt p peccatis  
i. quod a via mala auerterit pecca  
tores. **Mo 375 B**

**A** Mice accomoda mihi tres  
panes. luc. xi. Quia cōtinue  
fit cōsumptio humidi radi  
calis p actionē caloris naturalis in  
humano corde. Jō hō quotidiano  
cibo dicitur idigere. Spūaliter qz  
i aīa nostra fit cōtinua obliuio mā  
datoz dei z eloquioz eius. per ceci  
tatē z grauedinē carnis. Jdcirco i  
digenus ptinua refectiōe cibi spūa  
lis. i. verboz sacre scripture. Quā  
qō paratā debet habere sacerdos  
domini. Cuius officiū est huius pa  
nē esurientib⁹ dare qz ipsi p reue  
lationē diuini eloqui adeo debent  
accepisse qō ipsi alijs largiant. vñ  
dñs. vos dixi amicos qz omnia que  
didici a patre meo nota feci vobis.  
Figū. Numē. 6. vbi legim⁹ q naza  
rei iter alia tenebant i canistro of  
ferre panē z secūdū litterā orig. di  
citur qō ipsi habebant canistrū san  
ctū in quo tres panes oblaturi po  
nebātur. Spūaliter. Per Naza  
reos qui erant singulares in san  
ctitate notant domini sacerdotes  
qui debēt alios vita z morib⁹ exce  
lere de quib⁹ scriptū est. Candidi  
facti sunt Nazarei eius. zc. hi. n.  
paratū canistrū cū tribus panibus  
habere debēt qz sacram scripturā  
cū tribus expositionib⁹. s. litterali  
alegorica z morali scire debent vt  
cū populus exuriens hunc postulat  
panem nō dormiant in grabatopi  
gricie. sed cum tēpus est ministrā

di largiant oibus h abundāter. No  
scat. n. sacerdos dñi sibi esse pce  
ptū frange exurienti panē tuū. Qui  
si hoc neglexerit ipse perabit ei qō  
i Tren. Jeremie legitur. Petierūt  
panē z nō erat qui frangeret eis.  
Jō hiero. sup egeā pphetā probās  
h esse officiū sacerdotū sic ait. Con  
sidera iquit sacerdotū esse officium  
de lege interrogatos respondere.  
Si sacerdos se sciat legem dñi. Si  
ignorat legē dñi. ipse se arguit esse  
sacerdotem. **Mo 376 C**

**A** Acies Aaron vestes sanctā  
in gloriā z decorez vt mihi  
fungatur sacerdotio. exo.  
28. Fulgēs vestibus p̄ciosis si mū  
das illas cōseruat ab oibus hono  
ratur z recipitur i domibus princi  
pū sine prohibitione. Spūaliter.  
Sacerdos dei vestibus p̄ciosis ve  
stiri d; morib⁹. s. z sciētia corruscā  
tib⁹ quis si mundas seruet honori  
ficere recipitur i atrio angeloz corā  
p̄cipe celi. Sed ide lugubri veste  
idutoprobibetur igressus z expel  
letur inde cōfusus. Mat. 22. Ani  
ce quomō huc intrasti nō habens  
vestem nuptialē. Et segē. Ligatis  
manibus z pedibus prohibete. zc.  
Debet ergo volens atriū dei intra  
re cādida veste ornari. Figū. Exo.  
28. vbi legim⁹ quod magn⁹ sacer  
dos iduebatur bisso vsqz ad pedes  
habebat i capite laminā auream i  
pectore suo habebat rationale qō  
erat ex. 12. lapidibus p̄ciosis p quat  
tuor partes diuisū. Sed pannus  
sing quo habebant lapides illi erat



## Sacra scriptura

Duplex ut fortior eet. Et habebat humerale bipartitum et semel tantum in anno intrabat in sancta sanctorum ubi apparebat interdum dominus. Spiritualiter. Per bissim que dicitur esse alba et candida subaudi puritatem et mundiciam carnis qua debet polere sacerdos usque ad finem vite sue. Attingebat. n. b. vestis usque ad pedes quia castitatem semper debet servare alioquin videre non posset dominum nec digne sumere sacramentum illius. vñ Aug. sup. isto verbo. Mat. Beati mundo corde sic dicit. Mundus dominus non nisi a mundo corde videri poterit debet in fronte portare laudem auream per quam subaudi debet tam verecundiam et erubescenciam que dicitur conservatrix honestatis et pudicitie. Debet habere rationale inspectore. et. quia scientia sacre scripture que constituit in. i. prophetis distinctis per quattuor euangelia. Pater noster vero subsistens debet esse duplex ne frangatur quia qui predicat debet opere complere quod dicit. veritas predicatio contemnatur. debet habere humerale bipartitum quia opera sacerdotum quibus suppositi humeros debet in duo dividi. scilicet in contemplationis requiem et predicationis labores. Semel tantum intrabat sancta sanctorum quia semel. scilicet in fine vite sue intrabit in regnum celorum idemque recessurus. ubi ille deus apparebit facie ad faciem. Et sic apparet quia magna sit dignitas sacerdotis dei si servet a vicibus mundum et immaculatum. vñ Criso. de dignitate sacer

dotali. lib. 3. Sacerdotij inquit dignitate aspice agit in terra sed officium celestibus negociis continetur. Non enim homo non angelus non archangelus non aliqua creatura non virtus sed ipse spiritus sanctus homo munus instituit atque ad hec manentes in carne ministerio prestitit fungi angelorum. Sacra scriptura. A

437. Ecce vxor tua sicut vitis habundans. ps. Antiquitus consueverunt homines habere plures vxores licite. verum est quod illa erat maior que plures habebat de viro suo liberos ut patet. primi. Reg. 1. 1. Eleana. Spiritualiter. Licetum est fidelium plures adiscere scientias dimidio sacra scriptura que est apud nos secundior sit ceteris honorabilior et maior omnibus. Nam principalis vxor erat eiusdem stirpis cum viro vel saltem eiusdem populi. Sacra. n. scriptura est eiusdem stirpis cum fidelibus christianis quia diuinitus inspirate cetera vero humanitatis adiuuante. Idcirco si cum hac sponsa tam nobili progenie orta nos contingat humanas studere scientias. illas debemus illi supponere et apud ipsius obsequium ordinare. Fig. leuit. ubi legitur quod cum filij israel accipiebant vxores alienigenas. tres observare tenebantur. quia primo mulier ista mutabat vestimenta. secundum amputabat ei cessaree. et tertio illi amputabantur vngue. seruatis istis predictionibus poterant illas accipere non aliter. Spiritualiter. Filij israel sunt fideles christi et precipue clerici et religiosi. horum igitur principalis vxor



## Sacra scriptura

Sacra scriptura ē. hāc. n. precipue  
dñt colere z honorare. Si autē cō  
tingat ipsos alias studere scientias  
dicūt supradictas tres cōditiones  
penitus obseruare. pñonāq; debēt  
illi habitū mutare. habitus. n. sciē  
tiarū vt plurimū est superbia iuxta  
quod ait apostolus. Sciētia inflat  
debet ergo sanct⁹ deponere super  
biā z elationē z sibi assimere hūi  
lilitatis habitū iuxta doctrinā xpi. q  
ait. discite a me qz mitis sum. z. h.  
c. scdo d; capillos tondere. Capilli  
vero nō sunt vera corporis substā  
tia qz decisi nō dolet corpus. subau  
di p capillos supfluos errores i qui  
busdā sciētijs cōtētos. hos peni  
tus reseccare debemus cū nullate  
nus sint de substātia sciētie sed de  
eius remanet sciētia viua z vera.  
tertio debēt icidi vngule rapacitatis  
z auaritie qz polens sciētia non  
debet istā viderē sed gratis dona  
re. Alioquin nō seruaret ritus filio  
rum ysaac. i. filiorū xpi z pēipue  
perfectorū religiosorū quibus dicif  
Quod gratis accepistis gratis da  
te. his igitur pditionibus obserua  
tis debēt fideles scientias humani  
tus inuentas adipisci z illas sacre  
theologie subderē tamq; sponse no  
biliori. Sz prohdolo quāplures fa  
ciunt ecōuerso qz sacra scripturā  
ihonorantes trahunt i obsequium  
pphetie faciūt ancillā dñam z de  
domina ancillā faciūt. vñ iso. de  
sumo bo. Quid pdest igitur i mun  
danis pficere doctrinis z canesce  
re i diuinis. Caduca seg signēta z

celestia. fastidire misteria. Lauēdi  
igitur sunt tales libri z ppter amo  
rē sanctarū scripturarū cuitandi qui  
exterius eloquētiā verborū vigent  
z interiorius vacui sapiētia manent.  
Eloquia autē sacra exteri⁹ incōpta  
verbis apparēt. Interius autē nimis  
steriorū sapiētia fulgēt. **¶ 378 B**  
Qua sapiētie salutaris po  
a tabit illū. ps. In ciuitate in  
qua ē aque penuria pfucue  
runt putei claudi z custodiri vt ho  
ra determinata glihet accipiat por  
tionē. Spūaliter. Aqua denotat sa  
crā scripturā de qua ante xpi aduē  
tus tanta fuit penuria vt gentes ex  
siti viderentur estuare. ps. Situit  
aīa mea ad deū fontē viui. zc. Lo  
hoperata erat qz ad verū sensum  
sz adueniēte xpo eleuatiōē sacre scrī  
pturē velamen z patefacta ē i aqua  
vt oēs ex ista biberet habūdāter.  
Figū. gen. 39. vbi legim⁹ qd erat  
puteus in arā in agro cui⁹ os aper  
tum erat grādi lapide. Et iuxta pu  
teum tres greges accubabant. ad  
quē puteū venit iacob qui cū vidis  
set veniētē racheleū grege suo re  
mouit lapidē qui erat super os pu  
tei z adaquauit gregē eius. Spūali  
ter. Sacra scriptura ppter sui alti  
tudinē cōparatur puteo. vnde Ber.  
de ipsa loquens ait. pute⁹ altus est  
z vnde bauriā nō ē mihi. Erat. n.  
puteus iste in Arā qui interpretatur  
regio excelsa qm̄ sacra scriptura  
erat alta pp occultationē sacramē  
torū. Ipa erat tumēs z grāuida xpo  
z sup os putei grādis lapis opiens



## Sacra scriptura

aquā qz textus literalis operiēs mi-  
steria. Erat iuxta puteum tres gre-  
ges qz tres mundi nationes hebrai-  
ca. s. greca & latina. venit Jacob  
ad puteū qm̄ xps carnē assumpsit  
seruiente rachele cū grege suo. Ja-  
cob discoperit puteū. Nō. qd̄ Ra-  
chel vxor fuit Jacob. Per rachelē  
subandi ecclesiā qua adueniente cū  
populo suo velamē sacre scripture  
elevatū ē. & xpi mysteria manifesta-  
ta sunt & fidelū populi aperte que-  
satebant intueri possunt pertinētia  
ad salutē. Nam ibi reficiuntur mor-  
bonestate ibi intuemur celestis vi-  
te bonitatē vel dignitatē. Ibi pa-  
uemus et erui supplicij acerbitate;  
greg. om̄e. 6. sup̄ Ezech. Scriptura  
sacra ostendit statutam suā in hedi-  
ficatione morum. ostendit altitudi-  
nem in promissione premiorū. ostē-  
dit horribilem aspectū terroribus  
suppliciorū. Recta enī est in prece-  
ptis. alta in promissis. terribilis in  
minis.

Fy 379

On bibem⁹ aquā de puteis  
tuis. Num̄e. 20. Magna ē  
nequitia illorū qui fontes vt  
puteos communes pegrinis inficiūt  
vel deturpant qz sitientes dum il-  
luc p̄gunt putātes refociliari aqua;  
nō inveniunt. Spūaliter sacra scri-  
ptura est puteus & fons vnus d̄ pa-  
radisso descendens qui cois ē oib⁹  
volentibus ex ea bibere. Nā sic or-  
dinata ē a deo vt oib⁹ gratis des-  
sa. Oēs siciētes venite ad aquas  
Et dñs ait discipulis loquēs de sa-  
cra scriptura. Quod gratis accepi

stis gratis date. Pessimi igitur fue-  
runt pharisei & scribe inficientes  
aquā istā. s. sacra scriptura; & phi-  
bentes sensu; eius spirituales ab  
infidelib⁹ hauriri. Sig. gen. vbi le-  
gimus qd̄ philistei repleuerant pu-  
teos terra quos foderant filij ha-  
braā. Etcū Isaac fili⁹ habrae vel-  
let eos fodere vt iterū emanaret  
aqua murmurabant philistei dicē-  
tes contra Isaac aquā illorū esse.  
Isaac aut̄ visa illoꝝ malitia locū  
illū appellauit dilatationē eo qd̄  
tunc dilatasset dñs sup̄ terrā. Spi-  
ritualiter. Pueri habrae fuerunt p-  
phetes facti qui ex p̄cepto ipsius ha-  
brae. i. descriperūt multos libros  
ex quibus scaturiebat aqua vite. s.  
doctrina & p̄phetia hūane salutis.  
Sed pessimi pharisei hos puteos  
repleuerunt terra. i. terrena cupidi-  
tate quādo subuertebāt diuinā m̄a  
data in terrēna auaritia; vt patet  
de inhonoratione parentū put eis  
dominus improp̄erari euāgelio. vo-  
lebat igitur ysac puteos istos fo-  
dere & terram inde proycere quan-  
do. xps aduēntum suū salutiferum  
volebat ostēdere i sacra scriptura  
ptentum & gentes terrena creden-  
do despicerēt. & celestia appeterēt  
& ista obtinerēt. Sed murmurabāt  
pharisei di. Nostra ē aqua. Nobis  
inquit p̄ moyse lex data ē. Et no-  
bis fuerūt p̄phete. Nos sumus ha-  
brae filij & cetera talia. nec p̄mitte-  
bant huius puteos fodi & inde pro-  
dici veritatis doctrinā. Quod xps  
vidēs locū illū appellauit iniquita-



## Sacra scriptura

tes cum dicebat. Ve vobis scribe  
 et pharisei qui accepistis claves sa-  
 pientie ne ipsi introitis nec alios  
 introhite permisistis. Tunc ysaac  
 alios fodit puteos in quibus per alios  
 meatus reduxit aquam vivam: pa-  
 rentur quando Christus evangelium pro-  
 duxit in quo exposuit atque ostendit ve-  
 teris testamenti scripturam et nomen  
 huius putei est latitudo quia per euan-  
 gelium Christi fides dilatata est super  
 terram. Tanta enim fuit evangelice  
 doctrine suavitatis atque dulcedo et  
 tam magnam gustantibus bonitatis co-  
 pia tribuit ut omnes ab ea inveniatur  
 reficere magni et parvi iusti et pecca-  
 tores. Vnde Hieronimus super illo. Venite ad  
 nuptias quoniam parata sunt omnia sic  
 dicit loquens de sacra scriptura.  
 Ignorans inquit quid discat continuax  
 quid teneat laborans quid sperat pu-  
 silanimis mediocri iusticie cibos qui  
 et si pingues non faciunt tamen mori ani-  
 mam non permittunt. Qui autem magni  
 animum invenit spirituales escas qui  
 ducunt eum quippe ad angelorum  
 naturam. Qui non est a dyabolo  
 vulneratus invenit per penitentie  
 medicinam salutem.

D 380

Uti in spiritu in dominica  
 die et audiui post me voce;  
 magnam. Apocalip. 17.

Dominica dies dicitur ista que se-  
 quitur immediate post sabbatum  
 et pro tanto dicitur dominica quia  
 quasi dies domini eo quod dominus  
 in illa fecit resurgendo nostre glo-  
 rificationis opus. In hac igitur

diem terminantur opera sabbati.  
 et a iudeis sabbatizantibus exclusa  
 est sacrarium scripturarum vera  
 expositio. Figura Exo. ubi Maria  
 datum est filiis israel modica die  
 et usque ad seriam. In die sab-  
 bati nihil penitus eis datum est. Spi-  
 ritualiter. Per manna omnem sa-  
 porem continens suabandi sacra-  
 rum scripturarum intellectum con-  
 tinentem omnes spirituales dulce-  
 dines hunc enim est fidelibus obser-  
 vantibus diem resurrectionis do-  
 minice usque in finem mundi usque  
 ad istam sextam in qua Christus vene-  
 rit mundum iudicare et nihilominus  
 exclusus atque remotus est a perfi-  
 dis iudeis sabbatizantibus et in um-  
 bra tantum morantibus seu figura  
 et advertentibus ad dulcorem hu-  
 ius suavitissimi cibi qui sua pinguedi-  
 ne omne desiderium et omne appe-  
 titum reficit. Hieronimus super Epistolam  
 ad Ephesios. Dignissimus inquit sermo  
 divinus est omnes habet in se divi-  
 tias. quicquid volueris ex sermone  
 divino nascitur. Sicut tradunt Ju-  
 dei quoniam manna quando comede-  
 bant secundum voluntatem unus-  
 cuiusque sic sapiebat in ore. Et nihil  
 hominis quia iudei spirituale manna sa-  
 cre scripture. id est spirituales sensum  
 abhominati sunt sicut abhomi-  
 nantur manna illud datum; celis deo.  
 Inausculta nostra super cibo isto  
 levisimo. Sic deo iuste iudicante  
 vero sacre scripture sensus sunt pri-  
 vati et iste datus est fidelibus prout  
 dominus promiserat deo. Auferetur a no-



## Sacra scriptura

bis regnum dei et dabitur alijs et  
**hic** subaudi sacra scriptura per  
**bum** dei intelligi quia sacra scriptu-  
 ra est via ducens ad primam verita-  
 tem et ducens ad ultimam felicitatem;  
 unde Cassio. sup. ps. In sacra scri-  
 ptura quicquid docetur veritas. quic-  
 quid precipitur bonitas. quicquid  
 promittitur felicitas. Nam deus ve-  
 ritas est sine falacia. bonitas sine  
 malicia. elicitas sine miseria. **E**  
**h** 381 **I**c currite ut comprehendatis.  
 Nam quod duobus accen-  
 tibus ad unum terminum per  
 spatium aliqualem vicem duo observa-  
 da sunt. primo ut cursu continuo per-  
 gat ad terminum qui vult brauium ob-  
 tinere. Nam modica mora interpolata  
 multum remaneret retro. secundo  
 debet advertere dum appropinquat  
 ad terminum ut in geminatione acce-  
 dat. ubi brauium alioquin posset et  
 labor eius cassus esse melius est in-  
 terdum ingenium quam vis. Spiritu-  
 aliter Nos omnes fideles in stadio curramus  
 per spatium vite presentis ut compre-  
 hendamus brauium eterne beatitudi-  
 nis. Sed notandum quod curramus dupli-  
 ci gressu. scilicet fide et intellectu. et licet per  
 intellectum acius curramus inhi-  
 minus oportet in hoc cursu fidem pre-  
 cedere necessario intellectu. unde scri-  
 ptum est. Nisi credideritis non intel-  
 ligetis. Fig. Jo. Petrus et Johannes  
 currebant ad monumentum. Jo. 40  
 agilius et promptius accurrit citius  
 petro. Et tamen legimus. Petrus pri-  
 mus monumentum intrasse. Spiritu-  
 aliter. Per monumentum domu-

mini notat sacra scriptura. Orig.  
 super euangelium Jo. omne. 1. Mo-  
 numentum inquit christi est divina scri-  
 ptura divinitatis atque humanitatis  
 eius divina mysteria de pressitate  
 littere quasi quedam munium petra  
 per Petrum vero fides notat. unde  
 idem Orig. ibidem comparans gra-  
 tiam visionis datam Johanni fidei pe-  
 tri ait. Tu talis ac tanta donata est  
 gratia. sicut Johanni. Et subdit for-  
 talis quis dicet summo vertici apostolorum  
 dico petro qui domino interrogati que-  
 se esse estimaret respondit. Tu es christus  
 filius dei vivi. Sed non temere ut opi-  
 nor quis dixerit plus in typo fidei et  
 actionis quam scientie et contemplatio-  
 nis petrum talia dixisse. Per leonem  
 vero notatur scientia seu efficacia  
 intellectus. unde Orig. ibidem. Jo.  
 autem contemplationis atque scien-  
 tie typum mittatur. Ipse si quidem  
 recubebat supra pectus domini quod  
 est contemplationis sacramentum.  
 Igitur currit ambo scilicet fides  
 et scientia ad intellectum sacre scri-  
 pture. Et licet scientia et intelle-  
 ctus acutius sit ad intelligendum  
 acutius non valet prius fide intra-  
 re. unde idem Orig. ibidem. Johan-  
 nes currit citius Petro. Acutius  
 namque atque velocius intima divi-  
 norum apicis penetrat secreta vir-  
 tus contemplationis penitus puri-  
 ficata quam actionis ad hec puri-  
 ficande. Verumtamen Primo  
 intrat Petrus in monumentum.  
 Deinde Petrus Johannes ac se-  
 ambo currunt ambo intrant.



## Satisfactio

petrus si quidem fidei est symbolū  
Johānes. significat intellectū. ac p  
h qm scriptū ē. Nisi credideritis n  
itelligetis necessario pcedit fides i  
monumentū sacre scripture deinde  
intrat intellectus cui p fidē prepara  
tur aditus. *78 362*

Satisfactio.

A

Inite puulos venire ad me  
Si qs puulos pueros cū an  
bulare incipiunt pūo velet  
Ultra cor debile facultatē ad ambu  
landū cogere cos penit? pcepitar et  
z forte ita lederet vt ad iter nunq  
apti essent. Spūalr si qs vellet pec  
catores i primordio persionis cor  
quādo. s. de peccato nuper p penitē  
tiam se ad grām transfulerunt exa  
sperare ad nimia onera penitentie  
vtputa ad nimia ieiunia ad graues  
satisfactiōis actus velut infantes z  
ifirmi deficerent. Et forte talis eēt  
eorū casus versus peccatum quod  
de penitentie amplius non cura  
rent. Ideo multum requiritur Con  
fessoris discretio vt satisfactoriam  
penitentiam sic mitte penitentibus  
ac discrete imponant vt nequaquā  
inducant ad precipitiū penitentes  
qui nuper ad xpi misericordiam re  
uertuntur. Signu. gen. 33. vbi legi  
mus quod Jacob redibat de meso  
potamia. Unde fugerat afflictiones  
z deceptiones labam z duxerat li  
beros z armenta z familiam suā;  
secum versus terram nativitatē  
sue cui occurrit Esau frater suus z  
dixit illi. pergamus simul eroqz so

cius itineristis. Et respōdit Jacob  
Tu precedas z ego sequar te z ve  
niam prout nouero posse paruulos  
meos. Nam si plus in ambulando  
fecit paruulos tenellos z oues se  
tas laborare quam possint morien  
tur cuncti vna die greges. Spiri  
tualiter. Jacob qui interpretatur  
subplamator denotat confessorē  
discretum qui paruulos. s. peccato  
res purgandos sibi cōmissos cona  
tur educere de manu dyaboli z de  
nuandi huius temptationibus ver  
susterzani nativitatē sue. i. versus  
celum propter quod nos deus erca  
uit z redemit. Lupit enim nos per  
viam penitentie reducere ad xpm.  
sed cuqz dilectione hominum z vi  
cium suplantatione. Esau vero  
qui interpretatur aceruus lapidum  
denotat indiscretum confessorē  
qui onera graua simul vult impo  
nere penitentibus teneritudinem  
penitentium minime attendens cuqz  
ad hec fetentes sint z graues ad  
ambulandū in via dei propter lon  
gam in peccato moram contraxe  
runt. peribunt per peccati reci  
diuū. prudentius ergo atqz discre  
tius reducantur leniter q̄ asperē ne  
percant coneti greges. s. confessio  
nis z contritionis zc. Unde Cri  
stostomus super Mat. Si. n. fascem  
super humeros adolescentis quem  
non baularē posueris necesse ha  
bet vt aut fascem prohibeat aut sub  
pondere confringatur. Sic z hō  
mini cu graue penitentie pondus  
imponis penitentie necesse ē autem



## Satisfactio

penitentia rebiat aut suscipiens  
dum sufferre non potest scandaliza  
tus amplius peccet. *78 383 B*

**V**enite ad me omnes qui labo  
ratis. *Nō.* quod qui exiit  
mare in quo passus est tem  
pestatem etiam cū peruenit ad litus  
vester quasi mouer in motu solito pro  
ut mouebatur in mari vel nauē vna  
esset in tuto vadens periculosa iti  
nera rupium sine iuuamine persone  
adherentes sibi. Nam in passu peri  
culoso posset cadere. Ideo tutius  
ineos per viam planam ducere li  
cet longiorem q̄ per asperam. Spi  
ritualiter peccatores nuper ad peni  
tentiam de peccato exeuntes cōpa  
rantur his qui nauigio de procellis  
tempestatis maris perueniunt ad  
litus. *Nō. n.* debēt incontinētī du  
ci ad altas rupes et asperas per im  
positionem maxime abstinentie et au  
steritatis ne precipitentur sed du  
cēdi sunt per vias planas quousq;  
fantasmata motuum maris euane  
rint. i. quousq; de cordibus eorum  
totaliter evanescat delectatio qua;  
habuerunt in prauis actionibus.  
**Figura** Exo. vbi legitur quod cū  
pharaō dimisisset filios ysrael de  
egypto exire plagatis non duxit  
eos moy. per viam terre philisteo  
rum que vicina erat. et hoc quia ti  
mebat ne forte peniteret populum  
si vidisset aduersum se bella cōsur  
gere et reuerterentur in egyptum.  
Spiritualiter per moy. subaudi cō  
fessore discretum. qui populū exeun  
tem de egypto pharaone plagato

subaudi peccatores ad penitentia;  
redeuntes percusso dyabolo plagis  
contritionis et confessionis. Non  
ergo discretus cōfessor peccatores  
immediate confessos ducere de  
bet ad alta certamina penitentie s;  
paulatim expedit per desertū; peni  
tentie reficiendo mana verbi dei  
ducere debet de mansione in man  
sionem. i. de virtute in virtutem  
quousq; solidati in gratia fortiores  
effecti sint vt hostes agredientes  
vincere possint et terram promissio  
nis. i. celestem patriam superando  
vicia valeant obtinere. Nam cū in  
cipiunt ap̄propinquare terre p̄missio  
nis per contemplationem tunc illa  
inebriati dulcedine fortius dimicāt  
vide gre. 23. mozaui supradicta v  
ba tractas ait. Ex egypto itaq; filij  
ysrael exeuntes ex vicio bello sub  
trahuntur quia dereliquentibus se  
culum quedā trāquilas prius ostē  
ditur ne nimia sua teneritudine aut  
incoactio turbati atq; terziti rede  
ant ad illud qd̄ euaserūt prius. Igi  
tur suauitatem sentiunt. securi pri  
pacis quietem nutriuntur. post cogni  
tam vero dulcedinem tanto iam to  
lerabilius teptationū certamina su  
stinet quanto altius cognouerūt qd̄  
aniunt. *78 384*

**E**dde quod debes. Lex pre  
cipit vt p̄ q̄ hō offēdit p  
torq̄at. vñ scriptū ē. dētē p  
dente. Spūalr hō idē suo mō exigit  
lex diuina vt dō satisfaciāt p̄ illa q̄ i  
deū peccauit hō nāq; p̄pōit ex duo  
b<sup>o</sup>. s. ex spū et cōde. iō dūp. peccant<sup>o</sup>



## Sanissactio

contra deū. s. aut spiritualiter aut  
corporaliter l3 sepe et vt plurimum  
vtrq; modosimul pecem<sup>9</sup>. d3 igit<sup>r</sup>  
eē duplex satisfactio. s. spū et corde  
Satisfactio spūs est oratio. Satisfac  
tio cordis est Jeiniū et cordis ma  
ceratio. Et hoc modo bñ satisfacit q  
deliquit cū h scdofunt. Figu. leui.  
vbi legimus quod acceptū sacrifi  
cium fiebat de aniāli ruminante et  
scindēte vngulā et nō d aliquo alio  
Spūali. Tūc aīa ruminat cū homo  
peccata sua recordādo dolore vt si  
bi dimittatur orat. Tūc vero bene  
vngulā scindit. cū corpus suū bene  
p macerationē domat et tūc fit sa  
crificium deo acceptū de corde cō  
trictio et corpore macerato quod ip  
se deus nō despiciat. Nā tūc tot<sup>9</sup> hō  
deo deuotus redditur cum spūs da  
tur orationi et corpus bone opatio  
ni nec vnum sine reliquo valet. Nō  
enim sufficit cor orare deum si mē  
bra exteriora offendant deū. Utra  
q; redenda et satisfacienda est deo  
s. cordialis deuotio et corporal op  
atio si pfectam volumus indulgen  
tiam consequi. vñ Cassiodor<sup>9</sup> super  
ps. Psalmodia. i. oratio est summi  
ma virtus armonie. p quam ira dī  
suspenditur quādo vox cognoscitur  
opib; cōsonare. Nam si herbe res  
discrepabiles sibi varietate sortiant<sup>r</sup>  
nequāq; pnt efficere temperatam can  
tilenam nec ad aures domini venit  
quod se nutria varietate confundit

D 78 385

¶ Ffer mihi obsecro bucellā  
panis. 3. R. Scd; snia;

sapientis. Qui aufert ab egeno pa  
nem quasi qui effundit sanguinē. E  
nō. q. tempore famis qcquid homo  
diuitiarum atq; magnarum facul  
tatum posset habere totū daret pro  
modica resectioe. Sic enī legimus  
Esau fecisse cū a venatione veniret  
esuriens primogeniturā vendidit  
pro scutella lenticularū. Spūaliter  
qui negat xpo satisf. actionem dum  
pōt quasi qui effundit sanguinē ei<sup>9</sup>.  
et pccipue dum xps i vita presenti  
esurit et sitit nřam salutē. Et nūro  
modo nequā ē. qui sibi satisfacere  
negat quod petit cū solum bucellā  
i. modicū quid respectu eius quod  
abstulimus petat. Nā si ei negam<sup>9</sup>  
modicū quod a nobis h exigit p su  
os confessores in actu satisfactiois  
ipse demū psonaliter veniet et a no  
bis psonaliter repetet totū debitū;  
nequaquā sufficiet quod habemus.  
Figu. i. R. 25. vbi legimus quod  
cū dō cū pueris suis esset in deser  
to misit nūcios suos ad Nabal cu  
ius pecora tondabantur vt illi indi  
genti et egenti subueniret de cibo.  
Et reducebant illi ad memoriā pue  
ri quos miserat dō dicentes. Ecce  
magister nř existēs in deserto gre  
gem tuū; non tetigit pastores tuos  
Non offendit oīa tua bona seruauit  
deprecamur te vt sibi de modica re  
prouidens. S; negat illis quicquā  
dare Nabal et deridēte dō atq; il  
li improperante exilium eius. nūcia  
uerunt pueri hec omnia dō qui ira  
tus arreptis armis cū multitudine  
grādi armatorū ibat ad exēminādū



## Spiritus sanctus

Nabal i p̄ia subſtātia ⁊ familia vt  
nō remaneret de cūctis que poſſide  
bat mingens ad parietē. ſ; Abigail  
vxoꝝ Nabal placuit iram eius oc  
currens ei. cū cibarijs ⁊ dōarijs in  
via. Et ita factū eſt vt mortuo Na  
bal dō acciperet Abigail in vxoꝝe.  
Sp̄ialr p̄ dō ſubaudi xpm q̄ deſide  
rabilis eſt ſecūdu; ſuā miſericordiā  
ſed terribilis ſecundu; ſuam iuſti  
ciam. per Nabal cuius paſtoꝝes ⁊  
peccōꝝa atq; armenta dauid non le  
dit ſ; ſeruat notatur peccatoꝝ quē  
diu xps expectat illeſum corporali  
bus membris ⁊ integꝝ exteriorib⁹  
bonis hinc igitur pueꝝ ſuos mit  
tit quando pꝛedicatoꝝes vꝛbi dei  
dicentes audit vt agat de peccatis  
penitentiam ⁊ fructus faciat ſatis  
factionis deum tantam ſubſtinēde  
iniuriā modica ſatisfactione conten  
tum placando. Sed reuſat miſer  
peccatoꝝ corporali apꝛitu pꝛeuentus  
quod inquit debeo dare meis pue  
ris ⁊ laboratoꝝibus meis dabo dō  
hoc eſt dicere. Quod dare debeo  
voluptatibus meis. ⁊ ſenſibus cor  
dibus dabo xpo. Et ſic miſer ingra  
tus beneficioꝝ dei. exiſtens iritat  
diuinam patientiam. Et tunc cōſur  
git xps nūntius armis iuſtie vt ex  
terminet peccatoꝝem ſic obſtinatū.  
Sed tunc debet ſponſa. i. anima ra  
tionali pꝛeuentā cōſilio ſurgere ⁊  
velut totius domus domia aſinum  
i. corpus honorare numeribus pe  
nitēcie ieiunij. ſ. ⁊ lachrymarū ⁊ ce  
terozum opꝛu; ſatisfactionis ⁊ cū  
his occurrere dauid in via. i. i hac

vita ante mortis extermiñū ⁊ tunc  
xps placatur. Et mortuo peccatoꝝe  
corporaliter aſſumit ſibi animā in  
ſponſam. ⁊ reddit ſibi pꝛo modico  
multum. Ideo h̄ debemus modica;  
xpi adimplere petitionem vt in ſu  
turo accipiamus tam grādia. Aug.  
ſermōe. 25. d̄ vꝛbis domini. Dicit  
tibi xps. Da mihi ex eo quod dedi  
tibi de meo quero. Da ⁊ reddo tibi  
habuiſti me largitoꝝ; fac me debi  
toꝝem. habeam te ſeneratorē.  
Temporalia mihi das eterna tibi  
reſtituam. Teipſum tibi reddā quā  
do te mihi reddidero. *ps 386*

Spiritus sanctus.

**A** Lūius egrediebatur d̄ loco  
f Voluptatis ad irigandum  
paradiſum gen. 2. Nota q̄  
fluuius dicit̄ eo quod fluat ſemper  
Et ex aquis fluminis dicitur aqua  
viva qua fluuius ſemper tantu; re  
cipit quā emanat ⁊ expandit. Aqua  
namq; fluuialis pꝛoꝛpter motū con  
tinuum ſana eſt ad bibendum ⁊ pi  
ſces quos producit ſunt optimi. Spi  
ritualr per aquā hui⁹ fluuialem ſpi  
ritus ſancti grātia denotat qui ſemp  
de ſinu patris ⁊ filij pꝛocēdēs ſemp  
inſunditur cordibus fidelib⁹ ſan to  
rum. Doctrina eius ſana ē ⁊ recta  
⁊ piſces quos pducit. i. merita que  
inducit optima ſunt quia eterne re  
tributionis digna. Siqu. apo. 22.  
vbi beatus Jo. ſibi ſcietur fuiſſe  
oſenſum fluuiū aque viue ſplendi  
dū tanq; chriſtalum pꝛocedentem d̄  
ſede dei ⁊ agni in medio platce ei⁹  
⁊ ex vtraq; parte fluuius lignum

v



## Spiritus sanctus

vire afferēs fructus. 12. Spūaliter  
fluvius iste denotat spiritū sanctum  
qui suo splendore viā pandit eterne  
vite que prius erat ignota. ps. No  
tas mihi fecisti vias vite zc. h. n. p  
cedit a sede dī pīs pariter z agni  
quia spiritus sanctus a patre filio  
q; procedit. Descendit. n. z fluit in  
medio platee eius. qz per sanctam  
ecclesiam catholicam decurrit in  
canalibus sanctorum doctorū. ha  
bet h flumen duo. latera z in vtro  
q; est lignum vite. qz spū sanctus  
duas habet vitas. s. contemplati  
uam z actiua. z in vtraq; est spū  
tialis resectio animarum z eterna  
retributio. Et h lignum vite produ  
cit. 12. fructum qz. x. precepta perti  
nentia. ex superhabundantia ad cō  
templatiuā tñ. Igitur iste fluvius  
sua confeditate omnia implet. sua  
velocitate omnia subito mutat. sua  
claritate omnia mūdāt z clarificat  
IACO leo papa in ser. de spiritus san  
cto. O quam velox inquit est sermo  
sapientie z vbi dominus magister  
est. cito discitur quod docetur. Nō  
est adhibita increpatio ad audiēdū  
non p̄suetudo ad vsū nō tempus  
ad studiū. sed spirante vbi voluit  
spūitu veritatis proprie singulari  
gētū voces p̄fecte sūt ecclesie ora  
tiones. Ab hac igitur die ymbres  
carismatū. flumina benedictionum.  
Omne desertū z vniuersa; arida;  
rigauerunt. **h. 3. 7**

**B** Veri mei in eū sunt in cubi  
p li. luc. xi. Dum princeps ma  
gnus dormit habens inimi

cos z familia dormit. non est in tu  
to nisi custodes vigilēs habeat. 70  
cōsueverunt tēpore dormitionis tā  
diurne q̄ nocturne aliqui ad hoc  
ordinati custodire inuicti atrium  
dñi. Spūaliter cōsciētia sancti dñi  
esse lectus z cubile sancti spiritus  
ibi. n. libenter quiescit. sed quia p̄  
ceps inferni z omnium malorum  
actor spiritus sancto inimicatur z  
querit illum extinguere in nobis  
ipse spiritus sanctus vigilēs virtutes  
h; circueuntes atrium istud ne dy  
bolus appropinquet. Figu. Lan. 3.  
legimus lectum Salomonis ambi  
ria. 70. fortissimis ex ysrael. tenen  
tibus gladium z doctis ad bella  
ppter timores nocturnos. Spūalr  
Per Salomon qui interpretatur pa  
cificans mentes subaudi spiritum  
sanctum qui paraclitus nūcupat  
h est consolator orphanor. Lectus  
eius vt dictum est. Est p̄sciētia san  
cti in qua qui dum quiescit. 70. vir  
tutes infra scripte p̄tra nocturnos  
timores. i. contra p̄cipes tenebra  
rum armate vigilant. hec sunt p̄  
ma z principaliora. 7. dona spiritus  
sancti que alia secum trahunt. z. s.  
precepta. duo cōsilia. 8. Beatitudi  
nes. 7. misericordie opera. 12. Arti  
culi fidei. 7. vicijs cōtraria. vt sūt  
hūilitas. caritas. liberalitas. solici  
tudo. sobrietas. paciētia z castitas.  
Quatuor v̄tutes cardinales z tres  
theologicę. has. n. fortissimas virtu  
tes gladiatas z munitas amor spū  
tus sancti secum ducit ad custodiām  
sui lectuli. Igitur anima talis p̄ci



## Superbia

plisponsa securam amoris ample  
ribus potest quiescere. quia neq;  
mors. neq; vita. neq; aliqua muni  
di molestia. illam poterit ab huius  
amore seperare tam forti. unde pe  
trus Ra. in sermone. Nil durum  
nil amarum. nil graue computat  
amor verus q; ferrum que vlcera  
que pena que mortes amorem pre  
ualeret seperare perfectus. Amor in  
penetrabilis est lorica. respuit iacula  
gladium excutit. periculis insultat  
mortem irridet. Si igitur amor est  
vincit omnia. *Fig 388*

*Rudis* nō comedetis ex eo  
Exo. 12. Nō. stomacho mul  
tum esse sensuum cibum  
aptum natum decoqui crudum co  
mestum. Nullum enim facit nutri  
mentum. sed indigestum transiens  
corpus disponit ad ydropisim. Spi  
ritualiter. Quicquid boni operis  
operamur quicquid loquimur quic  
quid adiscimus cum nobis operan  
di atq; loquendi et discendi facultas  
celitus donetur et descendit a patre  
luminum. Si ista non attribuiamus  
diuino amor et secundum caritatē  
dei et proximi quasi illa decoquen  
tes velut indigesta nil nobis pro  
sunt. sed animam exponunt ad ela  
tionem inflationis et superbie. Quō  
bene apostolus dicebat. Si tradi  
dero corpus meum ita vt ardeam  
et. Si linguis hominū loquar et an  
gelorum et. caritatem autem non  
ha. nihil sum. Figura. Exo. De mā  
na celitus misso filiis ysaac in de  
serto. quod vt dicit magister si po

nebatur ad solem cinnebat et nil  
remanebat. positum vero ad ignem  
optimum erat et continens omnes  
sapores. Spiritualiter. Per manna  
celitus datum notantur bona que  
agimus ex dono spiritus sancti. Ille  
est enim omnium bonorum distri  
butor. que bona apostolus nume  
rat dicens. Alij datur per spiritum  
sermo sapientie. Alij fides in eodē  
spiritu. et. Igitur si nihil habemus  
quod non accepimus debemus illa  
reciproca caritate igni scilicet attri  
buere. et tunc erunt sapida et nutri  
tina opera nostra. Si ergo ad solē  
inane lucis hominibus intuenta  
posuerimus nobis inaniter tribue  
do. nullum prestabunt nutrimentū  
anime sed potius detrimentum. Vn  
de Ber. in quodam sermo. sicut ci  
bus indigestus corpus corrumpit et  
flatum et ydropicum reddit. si autē  
digestus fuerit nutrit. Sic omnis  
virtus in stomacho anime indigesta  
vbi fuerit igne caritatis decocta  
generat malos humores. Mali in  
quit humores sunt mali mores.

Superbia. *Fig 389*

Isperfit cineres in torren  
tecedron. 4. R. 22. Nota.  
quod cineres eleuati a ven  
to iuxta aquam cessante vento de  
scendunt ad locum inferiorem et p  
fundiorē quam prior locus unde  
eleuati sunt foret quia cadentes su  
per aquam profundum petunt. Spi  
ritualiter. Cinis siue puluis eleuatus  
a vento conturbat aerem et oculos  
ledit et bene denotat pauperes ela

v ij



## Superbia

ros quos fortuna eleuat ad aliquam dignitatē seu honoris statum. Tūc enim ambitionem et superbiā quas delecta paupertas opiebat patefecit fortuna et dilatant. que tāto grauior et abhominabilior esse dē quā oībus videtur abusiōr. qz vnde debuit humiliari supbis. Jō omnes actus et gestus illius oībus fecerunt. **Fig. exo. Moy. prohibecit cineres v̄sus celum et facta est plaga vesice et vulnerū ita vt nullomodo fetoꝝ tolerabilis esset. Spūaliter. Line res phiciuntur versus celū qñ elatus pauper p̄mouetur ad alta. Tūc statim idē sequit̄ plaga vesice. i. in stationis et tumoris superbie oībus īportabilis. Na; si superbia odibilis ē etiā in diuitib⁹. quāto magna ē horrenda in paupib⁹. Ber. sup̄missus est. Videas inquit p̄ter oīq; de ignobili nobiles. de pauperib⁹ diuites subito factos itumescere. pristinae oblusci humilitatis gen⁹ quoq; suū erubescere. et infirmos dedignari parentes. S; vere quāto superius eleuantur per timore; tāto ducuntur ad profundum diuina exigente iusticia. vñ greg. li. 7. moza. Omnis supbia eo ipso ī ymo iacet quo in alto se errigit et inde magis supposita cūctis sit. vnde cūctis appetit supesse. **h̄g 390****

**B**xit inscipt⁹ ī corde suo nō ē deus. ps. Dicis qd balēa que fert tā grandis piscis qd si ī pre pigui ferro feriat nō sentit vulnus. sed vulnerata ī macra parte. mox vulnus sentit et dolet. Etia

homo fertur de aliquibus pinguifumis porcis. Spūaliter. Supb⁹ q ī magnitudine oēs magnos superare cupit et qui in putredine elationis iacet vt porcus correctionē dei atq; increpationē sacre scripture nō timet in parte pinguī. i. in prosperitatibus et delicijs posit⁹. Na; pinguedo prosperoꝝ nō sinit ipsum iaculum minatus scripture percipere. Neq; q̄ putat vltorē deum esse malozum. Sed cū in aduersa de p̄speris cadit cognoscit et sentit vulnus. et tūc querit medellam. **Fig. Exo.** Cum moyses diceret pharaoni. ex parte dei vt dimitteret pplm ysr̄ vt iret ad sacrificandum dño deo suo in deserto. respōdit. Quis ē de⁹ vester vt audiā illum. Deus vestrū nescio et populum non dimittas. S; plagatus multipliciter dixit moyse peccati corā dño deo vestro. verū tamen rogare vt mihi indulgeat. **Spūaliter.** Per pharaonē affligentem populum dñi subaudi supbes tyrannos affligentes pauperes et humiles xpi atq; illos contra iura vexantes. Illis enim nihil prodest predicatio nec predicationis exortatio vt non molestant pauperes hūiles qui sunt xpi populus et oues pascue eius. Superbia. n. taliū non sinit pauperes suspirare nec respirare sub iugo. Sed interdū in parte macra percussū quando siliect aduersa gustantes diuinog; plaga tū iudicio tunc sentiunt. dira vulnera. tunc clamant et vociferantur. tunc querunt medellam a deo. ps.



## Superbia

**T**um occideret eos querebant euz.  
Sed interdum querunt misericor  
diam et non inveniunt nec meren  
tur eorum acta crudelia exaudiri  
quia iudicium sine misericordia fiet  
his qui noluerunt facere misericor  
diam. Sed nondum aliquos esse tā  
dure ceruicis quod etiam in macra  
perculsi etiam se insensibilescribēt  
Tanta est eorum inueterata super  
bia et in eorum cordibus radicata  
quod nullatenus queant humiliari  
et se coram creatore suo culpabiles  
agnoscere. Isti velud penitus insa  
nabiles sunt. Aug. in sermo. 4. do  
minice aduentus. Peccatus inquit  
quod obduratum est non dolet. pu  
trifacrum vulnus quod non dolet  
non pro sano habendum est. sed p  
morte putandum est. Quando ali  
quid pungitur et dolet aut sanum ē  
aut est in illo aliqua spes sanitatis.  
Quando autem pungitur calcatur  
et non dolet. pro mortuo est habē  
dum aut de corpore prohibendum  
h Aug. *ps 341* **L**

**I**di impiū superexaltatū et.  
ps. Nulla est perfectior me  
dicina illa que morbo cōtra  
riatur. qz per illam morbus repri  
mitur. Nam si egrotus estuat ex ca  
lore. datur ei frigida medicina. Si  
autem frigidus conquassatur morbo  
illi calido subuenitur remedio. Is  
contraria contrariis et vulgo dici  
cōsuevit curantur. Spēcialiter. Nul  
lusque bonū potest adhiberi mor  
bo superbie vt est humiliatio. Nul  
lum potest dari elato iudicium a

deo condignum. quale est ipsū ad  
yma de sublimi eicere. Ibi enim  
torquetur propria nequicia. Sic. n.  
fecit de primo superbo angelo vt  
illius confunderet arrogantia. At  
enim. Ascendit in celum super astra  
celi et. Et sequitur. Quomodo ceci  
disti lucifer qui mane oriebaris. et.  
Fig. Dani. Ubi legimus quod iste  
magis Nabuchodonosor rex babi  
lonis in spiritu superbie eleuatus  
dixit. Nonne ista est babilon quā be  
dificauit mihi in robore regni et in  
gloria decoris mei. Et h erat sermo  
in ore eius et vox de celo predixit ei  
electionem regni. et eiectus est a ci  
uibus regni illi. Et dicit magister  
qz mutata est mens eius. et fugit de  
regno et cū feris facta est habitatio  
eius. fenū comedebat vt bruta. cre  
uere ungule eius et capilli eius. Et  
sic mutatus et quasi fera effectus  
sic stetit. per. 7. tempora. Spiritua  
liter. Per hunc regem babilonie  
subaudi dyabolum qui rex confu  
sionis nuncupatur eo quod dicitur  
rex superbie. Ipse enim regnat su  
per omnes filios superbie. Dixit  
enim. Nonne est ista babilon ma  
gna. et. Ac si viceret. Nonne ego  
ex natura decoris mei possum re  
gnare vt deus. Ascendam inquit  
in celum super astra celi et penaz  
sedem meam ad aquilonem et assi  
mulabor altissimo. Sed actum est  
eleuaretur et a ciuibus celi expul  
sus et sepultus in infernum. Co  
medit fenum quia conatur sedu  
cere sanctos viros a mundi.

v iij



## Temptatio

ly 392

viros remotos. unde Job. 4. Cū  
dixisset Job de dyabolo loqueretur  
ait. Ecce behemoth. quā feci tecū  
fenum comedit quasi bos. Creue-  
runt capilli eius. Nō. capillosū su-  
perfluo nasci nec esse substantia intri-  
seca corporis. Subaudi ergo dya-  
bolum sine peccato a deo esse peditū  
sed ex superbia sua atq; nequitia  
peccasse. Et in tantum creuerunt  
huius capilli. i. peccata ut totam  
eius cohoperiant ymo potius exclu-  
dant pulchritudinem. Creuerunt  
ungule. et facta est fera crudelis p-  
inuidiā inducens in orbe terrarum  
mortem et animas sanctorum cona-  
tur predari et rapere. Et cum feris  
est habitatio eius qz omnes fere  
pesume. i. omnia principalia vicia  
suū caput. s. superbiam sequuntur  
Job. 4. Omnes bestie agri ludunt  
ibi greg. zi. moza. Septem vicia ca-  
pitula de superbia virulenta radi-  
ce pferuntur. Stabit p. 7. tēpora.  
Nō. qz septenario numero reuoluitur  
omne tēpus. Cōprehendit. n. 7.  
singulos dies tēporis. Subaudi er-  
go p. 7. tempora et ermitatem in  
qua ipse dyabolus in sua dura sup-  
bie ceruice obstinatus remanebit  
qz nescit humiliari. sed eius supbia  
semper crescit. unde vgo. lib. p. de  
anima. Superbia i. celo nata est. s.  
velut inimicior qua via inde ceci-  
dit illuc postea redire non poterit.  
Ad ipsius ergo interitū tēdunt sup-  
bi hoīes imitantes ipsius arrogan-  
tiā. Jō i. ps. dī vos sicut vnius de  
pīcipibus cadetis.

## Temptatio.

A

Discondita est in terra pe-  
a dica eius. Job. 18. Longe  
plus cauendū est ab oculis  
insidijs qz ab agresibus hostium  
manifestis. Cū. n. quis insidiatur ho-  
mini oculte ipsius inuenit ipronisum  
ideo ad ledendū magis aptū. Sed  
cū palam agreditur reperit ipsam  
ad defensione paratū. Sed adhuc  
sup b maius est periculum quando  
hostis amicitia; simulat et amicus  
putatur. Spūaliter dyabolus cona-  
tur omnes fideles sua temptatione  
occidere. Veruntamen quia p xpm  
viribus prostratis non potest aper-  
te vincere nisi volentem. ideo non  
semp ut leo inuadit aperte. sed ut  
plurimū insidiatur ut draco et trās  
figurat se ut bonus videatur ut fa-  
cilius decipiat. Figura. 3. R. 14. vbi  
legimus quod Jeroboas dixit vx-  
ori sue. Muta habitū ut non cogno-  
scaris. et vade in sylo ad achia pro-  
phetā dñi. que fecit. S; propheta  
vxorē Jeroboam diuinitus ispirat  
cognouit et ait. Quare te aliā simu-  
las. vade et dic Jeroboas. dicit do-  
minus. Ego delebo de domo tua  
Jeroboam vsq; ad mingentem ad  
parietem et clausum et nouissimū.  
Et sic exponens magister idest vs-  
q; ad vltima de quibus non est mē-  
tio delebo. Spiritualiter Jero-  
boam interpretatur diuisio popu-  
li et bene denotat dyabolum. qui  
semper studet populū dei a deo te-  
uere. et proximum a proximo suo  
per odium et leuiorem. b. est enim



## Temptatio

officium eius. h. igitur sciens vxorē  
propriā. s. temptationem pprio ha-  
bitu ab eo missam sanctos viros  
non latere facit eam alio ornatu  
vestire vt. s. aperta culpa simulata  
sanctitate vestita ornare vt facilius  
possit decipere vade igitur in Silo  
ad achiam Silo interpretatur trās-  
lata. Achias vero fraternitas do-  
mini. et bene per h. notatur xpi mi-  
les qui translatus ē peccato ad gra-  
tiam spirituali fraternitate comuni-  
catus est xpo. Etia dicitur quod erat  
propheta quod interpretatur vidēs  
iustus. n. et deosurire cupiens sine  
culpa debet semper vigilare sobri-  
ne ipsum decipiat vxor Jeroboani  
si dyabolica temptatio ficta sancti-  
tate vestita. gre. i moralib<sup>9</sup> hostis  
inquit nostri malitia tanta arte se  
parat vt plerumq; mentis oculo cul-  
pas virtutes fingat vt inde quisq;  
expectet premia. vnde eterna di-  
gnus est inuenire tormenta. Sed  
respondit Achias. Quare simulaste  
esse alteram. vxorē Jeroboani. Ac  
si dicat. Cognosco te. non decipies  
me. vade retro. Revertere ad virū  
tuum Jeroboani. s. dyabolum et se-  
cum habita quia apud me de perti-  
nentibus ad ipsum non remanebit  
vilissima res aliqua quamcumq; mi-  
nima que totaliter non deleatur  
eo quod dicit dominus ac precepit.  
Et sic dyabolus cōfusus et prostra-  
tus de campo fugit et arma tempta-  
tionis deponens nequit virum san-  
ctum amplius talibus impugnare.  
Unde orige. super libro yesu naue

puto inquit q; sancti quisq; repugnā-  
tes aduersus temptatores spiritus  
et eos superantes atq; vnumquēq;  
eorum vincentes inminuant exerci-  
tum demonū et velut equos pluri-  
mos eorū interimant. verbigratia  
vt his qui caste pudiceq; viuendo  
fornicationis spiritum superauit.  
Nam ultra illum spiritum qui ab  
isto sancto victus est iterum alium  
virum impugnare. *h. 393 B*

¶ Sedite a gentibus terre et  
ab vxoribus alienigenis. 2.  
Esdre. 9. Cum gentibus di-  
uersorum morū et dogmatum. non  
debet homo longam contrahere  
moram quia est illi plusquā mors.  
Nam eque posset quis cūferis habi-  
tare. Ideo si quādo oportet mercha-  
tores transire habeant interpretes  
ne decipiantur. et habito quod vo-  
lunt recedunt et moram aliam non  
contrahunt. nec in aliquo modo cū  
talibus trahē. esset. Spūalr gen-  
tes duersorū morū a xpi fidelibus  
sunt temptationes et suggestiones de-  
monū. habent enim mores contra-  
rios et dogma contrarium a mori-  
bus et a dogmate christiano. Quia  
tamē oportet nos p huius gētes trā-  
sire quia non est possibile ad celum  
ire nisi transeūdo per temptationū  
certamina nullatenus debemus p  
aliquam cordis cōplacentiam cum  
illis morari nec eas nobis vinculo  
matrimoniali p cōsensum pūgere.  
Et cū nos omnino oportet per eas  
transire. diuino sermōe nobiscum.  
tamquā interprete qualis sit tem-  
p

v iiii



## Temptatio

ptatione inuicemur ut cognoscamus  
resistendi modum et transcamus.  
Figura. Exo. 24. precepit dominus  
moysi dicens. Cum veneritis ad ter-  
ram promissionis quam ego dabo  
vobis non recipietis pro filiis ve-  
stris uxores gentium illarum re-  
gionum. nec dabitur filias vestras  
eis. nec aliquam amicitiam contra-  
habetis cum illis. sed delebitis magnos  
et paruulos. Alias erunt vobis cla-  
ui in oculis et lancee in spatulis.  
Spiritualiter. Percepit dominus  
ut non componamus amicitiam cum  
demonibus recipiendo temptatio-  
nes suas uxores sensibus nostris  
verbigratia. cum enim dyabolus va-  
na oculis subministrat ex eo quod  
oculi videant sine concupiscentie  
consensu non contrahitur matrimo-  
nium. Et sic est de alijs sensibus.  
Si autem cor consentit et retinet  
quod oculus aspexit. iam ligatum  
est vinculo amplexus iam consu-  
matum est matrimonium; si per abu-  
sionem matrimonium dici potest iam  
mercatus est eam in corde suo ait  
saluator. Igitur nisi occidamus et  
deleamus prauas temptationes et  
magnas volentes terras promissio-  
nis intrare crescent et erunt vobis  
clavi in oculis et lancee in spatulis.  
Breg. i. morali. Si temptationi in  
corde nascetur festine non resistitur.  
eadem qua nutritur hora roboratur.  
Foris in operibus vix vincit  
preuallet quia ipsam intus membro  
rum dominam mentem captiuam te-  
net. h. Breg.

18 394

Non habitabit in medio do-  
mus mee. ps. Solentes perso-  
ne non sinit habitare in do-  
mibus earum atque in vicis meretri-  
ces et infames personas ne liberi  
et familia conuinentur ab illis.  
Spiritualiter. Fideles christi sunt per-  
sone electe patris petri ideo vos estis  
genus electus. etc. Non ergo debet  
nobiscum habitare suggestiones et  
temptationes demonum ne virtu-  
tes anime et corporales sensus in-  
quinentur. Fig. in gen. et in Exo. et  
in multis alijs libris in quibus legi-  
tur filios israel habitasse sine gen-  
tibus ut patet in egypto. in terra gese-  
et in deserto in tabernaculis et in  
terra promissionis. Et cum sic ha-  
bitabant deus semper erat cum il-  
lis. Quando vero commisti sunt iter  
gentes et didicerunt opera eorum. de-  
gelatus est ab eis et captiui ducti sunt  
ab hostibus eorum. Spiritualiter. Per  
populum israel. subaudi populum  
christianum deum fide videntem. Non  
igitur in medio eorum. id est in cordibus  
eorum que domus dicuntur debent  
habitare temptationes et demonum  
suggestiones. Quamdiu. id est sine illis  
per cordis discursu habitamus. sem-  
per deus nobiscum est. sed cum per con-  
sensum miscemur illis deus indigna-  
tus recedit a nobis. et nos ducunt  
demonum in captiuitatem peccati. Et  
non. quod licitum erat gentes per terras  
iudeorum transire sed non morari. phi-  
bita. id est erat eorum ad inuicem conuersa-  
tio. Sic non est omnino contra nos



## Temptatio

sentire tēptationes ⁊ cogitationes  
puerfas s; cū illis per longā morā;  
⁊ cōsensu; miseri. greg. 27. morā.  
ad iudeā tñs p Jere. dicit. Quous  
q; morabuntur vite cogitatioēs no  
rie. neq; n. reprehēdit cur veniūt  
sed cur morantur. In bonis. n. cor  
dibus cogitationes illicite veniūt.  
s; tñ morari phibentur q; recti qui  
q; ne captiuā dā domū cōscientie p  
beant. Ab ipsa cordis hūani arte  
hostes fugāt qui ⁊ sine repētis su  
gestionib; vsq; ad primū vestibū  
luz subrept. ad cōsensum tamē iam  
nō ptingit. h. greg. *h. 395* D

**I**n accedēs ad seruitutē dei  
ad temptationem prepara  
animam tuam. Solent tyrā  
ni vsq; ad mortem retinere domi  
nū. ⁊ quāto amplius vident apro  
pinquare populum libertati tanto  
amplius vexant eos. Ideo longe  
melius est pro libertate obtinenda  
honorifice mori. q; sub tyrānica ser  
uitute contumeliose viuere vt dicit  
tulius de questionibus. Spūaliter  
dyabolus est tyrannus crudelissi  
mus cuius cupida tyrānides nunq;  
potest repleri. vnde gre. in omelia  
Iniustum est seruire dyabolo qui  
nullo placatur obsequio. Quāto er  
go cognoscit ad libertatem populū  
accedere tanto amplius ei parat in  
fidias ⁊ nūc oīmodo se iunat quāuis  
proditorio nō pēēs vsq; ad mortē;  
Simulat. n. iter dū se victū ⁊ cū vi  
det hostem se putare secū subito il  
lum inuadit. Exemplum h abemus  
de pharaone qui postquā licentia

uerat populum de egypto inuasit  
delusum iuxta mare rubrū ⁊ vbi  
populus se iam putabat sine per e  
gitione p̄sistere. Sic dyabolus di  
mittit hominē exire peccatū quē se  
in illo videt retinere non posse. Et  
nihilominus cum tempus prospicit  
inuadendi. denuo illum reagredit  
vnde Beda sup luc. lib. p. Sepe in  
quit antiquis hostis postq; menti  
nostre tēptationum certamine influ  
xerit ab ipso suo certamine ad tem  
pus recedit. non vt illate malitie fi  
nē prebeat. sed vt corda que per ge  
tē secura rediderit repente rediēs  
facilius inopinatus irrumpat. ⁊ er  
go homo semper esse paratus nec  
de quiete qualicūq; considerare  
s; quāto se proficere nouerit in vir  
tute tāto se patiorē ad certamen di  
sponat. Sig. habetur in quattuor li  
bris in quibus aperte h p; de filiis  
ysrael. qui nō solum habuerunt in  
exitu egypti pharaonem post eos.  
sed ab alijs multa bella passi sunt  
etiam cū in terra promissionis fue  
rūt. Iehuscus molestant eos. Spi  
ritualiter. Filij ysrael sunt xpi fide  
les quos non solum in exitu peccati  
dyabolus vexat. sed etiam in via  
penitentie multum molestat. etiam  
in statu gratie ab inquietudine ni  
sericordie cessat. vnde petrus ra.  
in quadā episto. Mūdus p̄tra suos  
desertores fortius pugnat. Et egre  
dientes vite secularis illecebras  
gratius congressis expectat. Nam  
⁊ in exitu ysrael d egypto pharao  
vehementius exardescit ⁊ sathanas



egredies ab homine que ab infan-  
tia tenuerat ipsum i egressu grauius  
describit. Communis cursus vite pre-  
sentis e teptationibus aprehendi.  
Nam ad virtutis exercitiu ieroso-  
linitis relictus e iebuseus. et aplo  
spus sathane datus est. ne reuela-  
tionibus extolatur.

Christus *fig 396* A

Itis e ad ignosc ediu. Inter  
alia que pncipis clemetiam  
manifestauit est ipsa pietas  
seu indulgentia que quide maior et  
minor dicitur secudu q maior vel  
minor nuncupatur. Offensa. Nulla  
aut pot maior a subdito offensa co-  
mitti q que in pncipis maiestatem  
comittitur. Io princeps ignoscens  
offendentis se. clementissimus repu-  
tatur. Spualiter. xps e princeps et  
dominus omnium et ipse est plenus  
clementia et pietate quia non solu  
parat delinquentibus i extraneos  
s; offendentibus propriam maiesta-  
tem. nec solu parcere illis nouit s;  
illos continue querit saluos facere.  
*Fig. i. R. 26.* vbi legimus quod cu  
Saul exercitu magnu cōgregasset  
cōtra dauid vt illu caperet et occi-  
deret in deserto. ipse dauid clā de  
nocte i gressus e tētoriu saulis siml  
cu abisay ppiquo suo. Et dormiēte  
Saul dixit abisay. Fodiā eum vno  
ictu et non indigebit. scdo respōdit  
dauid. Nequaquā morietur nisi de-  
scendens in prelio intereat. xps. n.  
domini est. Sed accipe scyphum et  
hastā eius. Quod et factum est. Et  
cum recessisset inde cu scypho et ha-

sta clamauit dauid a longe. Abner  
Abner et narrauit qd fecerat. Qd  
cu saul audiret cōstrictus ait. pecca-  
ui nequaquā vltra tibi malefacia;  
eo quod pciosa fuerit anima mea  
in oculis tuis. Apparet. n. q stulte  
egerim et ignorauerim multa. Spi-  
ritualiter per dauid subaudi xpm  
p Saul peccatorē. Cōgregat. n. pec-  
cator exercitum cōtra xpm quādo  
multiplicat peccatū super peccatū.  
Sed itrat xps tentoriū eius simul  
cu Abisay qui interpretatur rugit  
eius. et bene denotat iusticiā eius.  
que rugiens super peccatorē para-  
ta est perfodere vno ictu animam  
simul cu corpore vt amplius nō re-  
sistat. Sed prohibet xps. di. Nequa-  
quā morietur. xps. n. domini ē. i.  
redemptus xpi. sanguine. Nolo in-  
quit mortem peccatoris. sed vt ma-  
gis conuertatur et viuat. Nequaquā  
peribit nisi in morte peccatū suū  
ipsum interimat. Sed accipe sibi  
astam et scyphū id est sanitatem cor-  
poris et mundi facultatem quib;  
impugnat me vt percipiat quia ip-  
sum occidere potui. Quo facto xps  
illum vocat intrinsecus ad consciē-  
tiam. Et tunc ad se reuersus pecca-  
tor cognoscit suū peccatū et con-  
fiteatur illud. Cognoscit enim quod  
preciosa fuerit in conspectu ipsius  
anima eius id est magno precio san-  
guinis xpi redempta et dicit non  
peccabo amplius. patet ergo quā;  
magna sit multitudo diuine clemē-  
tie qui quasi de faucibus inferni  
sua benignitate suos liberat pecca-



tores ⁊ persecutores. Unde Aug. in  
soliloquio. Cum iam me obsorbue  
rāt iste draco. ⁊ tu ab ore eius ex  
traxisti me. Cum peccau ⁊ ipse pa  
ratus fuit deglutire sed tu domine  
defendisti me. Quia contra te inique  
agebam. cum tua mandata fugie  
bam stabat paratus ipse vt raperet  
me ad infernum. Sed tu domine  
prohibebas. Ego te domine offende  
bam sed tu me defendebas. Ego te  
non timebas; sed tu me custodiebas  
A tercede bam ⁊ inimico meo me  
exhibebam. ⁊ tu ipsius me me tange  
ret deterrebas. Multotiens de fau  
cibus leonis. ⁊ ex ore dyaboli eri  
puisti me. Appropinquau vsq; ad  
portas mortis. ⁊ ne ipsa me caperet  
tu fecisti domine deus meus. hec ⁊  
alia beneficia mihi exhibuisti sed  
ego eram cecus ⁊ non cognoui do  
nec illuminasti me. h. Augu.

B. 397

Ue sursum sunt sapite non  
que super terram. Col. 3.  
Querens aliquam rem sibi  
necessariam debet obseruare locum  
vbi putat rem istam esse. Et debet  
obseruare inquirendo modum per  
quem illam possit inuenire alioquin  
est labor inquirentis cam quia res  
ipsa extra proprium locum non in  
ueniretur. Si quis quereretur aues i  
mari ⁊ pisces in terra nullatenus in  
ueniret. Et oportet scire modum que  
rendi. s. per vestigium rei. Nam si  
quereretur sortes vt homo nullam  
aliam habendo de sorte noticiam  
nunquam posset inueniri nisi casu. opor

tet enim habere similitudinem rei  
querende propter quam ipsa res co  
gnosci potest. Spualr si volumus  
querere xpm ⁊ ipsum inuenire. hec  
seruanda sunt. debent. n. signa ser  
uare quibus cognoscitur xps. ⁊ h si  
gna sunt. ymago ⁊ similitudo que i  
nobis est. s. in anima. Nam si xpm  
solum quereremus vt hominem ⁊  
ipse sit deus ⁊ homo. non possemus  
ipsum inuenire. vestigium ergo ad  
ipsum inueniendum fm quod est d  
us est ymago ei qua in nobis habe  
mus ⁊ secundu qua nos creauit vt  
deus sed postmodu vt deus homo.  
Non ergo queramus ipsum vt est  
homo tantum quia sic non reperi  
tur sed queramus vt est homo ⁊ d  
us ⁊ sic inueniemus. Quiesierunt  
eum iudei vt hominem tantu igno  
rantes signa deitatis. Ideo ipsum  
ignorauerunt ⁊ ipse eos ignorauit.  
Sic. n. dicit propheta. signa inquit  
nostram non vidimus. ⁊ sequitur. Et  
nos non cognosceat amplius. Ideo  
xps dicebat illis. Queritis me non  
vt. deum suple. ⁊ segtur. Et i pecca  
to vestro moriemini cecitatis. s. si  
gna. n. diuinitatis habetes sua a p  
phetis no cognouerunt. i. noluerut  
cognoscere quia illos illoru malitia  
excecavit. dederat enim ysay. illis  
signum di. Quia venerit deus ad sal  
uandum nos tunc aperientur oculi  
cecorum. aures surdorum patebunt.  
Sicut sicut ceruus claudus ⁊ aper  
ta erit lingua mutorum. h igitur signa  
videntes non cognouerut quia oculos  
habebant ⁊ non videbant.



Debet etiam queri in loco ubi habi-  
tat. s. in celestibus ac spiritualibus  
non autem in mundanis et carnali-  
bus. Nam si in mundi delitijs que-  
ratur labor ibi perditur. Queren-  
dus est enim per signa spiritualia  
non sensibilia. Et querendus est in  
celis vel in celestibus non autem in  
mundanis alioquin inueniri non po-  
terit. *Figura. 4. R. ubi legimus. 50.*  
*viros quesuisse heliam super montes*  
*et coles per. 3. dies nec valuerunt*  
*inuenire. Assumptus enim fuerat in*  
*curru igneo et translatus in paradi-*  
*sum. Spūaliter per heliam subau-*  
*di saluatorem nostrum xpm. p. 50.*  
*viros subaudi. s. corporales sensus*  
*quinquies. x. efficitur. 50. decimus*  
*enim numerus completus ē. Quin-*  
*que enim sensus corporis humani p-*  
*ficiuntur et cōplent a romanā. per*  
*montes et vales subaudi mundum*  
*istum quia quosdam eleuat in subli-*  
*me et quosdam vsq; ad yma depri-*  
*mit et quos hodie fortuna eleuat.*  
*cras deicit ad miseriam. Si ergo in*  
*mundo via sensuum queras xpm.*  
*nunquā ipm inuenies quia neq; per*  
*signa queris neq; locum obseruas.*  
*Et transierūt. 3. dies vite presentis*  
*s. Adoleſcentia Iuuentus. et ſene-*  
*ctus et postea moriens in peccato*  
*tuo xpo non inuenio. Non ergo euz*  
*queras in mundo et carne. Aug. in*  
*Soliloquo. Erant inquit sicut ovis*  
*que perit querens te exterius. Cir-*  
*cuit vicos et plateas huius mūdi.*  
*Ad ſuñcios meos omnes ſenſus*  
*exteriores vt quererent te. sed non*

inueniunt. et oculi dicunt. Si non  
coloratus est. per nos non intrat.  
naſus dicit. Si non redolet per me  
non intrabit. Et dedit tibi Aug. 5  
omnibus ſenſibus. Et in eodem in-  
terrogauit inquit terram si erat de-  
us meus. Et dixit mihi. Non sum. In-  
terrogauit mare et abissos et reptilia  
et omnia que in eis sunt. Et respon-  
derunt mihi. Non sumus deus tuus.  
Interrogauit moles mundi. Dic mihi  
si tu es deus meus annō. Et respon-  
dit voce forti. Non sum inquit ego  
sed per ipsum sum ego. Quem que-  
ris in me ipse fecit te et me quere su-  
per me et te. *ps 398*

Fit enim in corde tuo obli-  
tus est deus. ps. Prudēs pri-  
ceps seu dux ſemp conatur  
dum oportet ipm contra hostes cer-  
tare qualiter ſalua gēte ſua valeat  
inimicos proſtrare. Ideo inſidijs  
pauis ſtudet hostes percutere vt i-  
uadens in prouisos magis feriat ſal-  
uis ſuis. Unde vegetius de re mili-  
tari libro tertio capi. 9. Bom inquit  
duces non aperto prelio in quo est  
cōmune periculum ſed ex occulto  
ſp atendant. vt. s. integris ſuis quē  
poſſunt hostes interimant. Nā pau-  
tiores numero ſuperuenientes et in-  
ſidias facientes ſub bonis ducebus  
deportauerunt ſepe victoriam. fa-  
ciende ergo ſunt inſidie et precipue  
quando hostis munus cauet de ſuis  
viribus atq; militibus multum cō-  
fidit. Spūalr ante xpi aduentū dya-  
bolus putabat deum oblitum eſſe  
miſereri. et de propria potētia confi-



des existimabat propter parentum  
lapsu super humanum genus ius  
habere perpetui sed xps cum pau-  
cis inermibus apostolis veniens po-  
sitis insidijs prostermit illum taliter  
vt amplius non resurgat. et sine le-  
sione omnes suos fuauit. Fig. exo.  
p multa capitula vbi legimus quod  
cu tractaret exitum de egypto ysr'l  
pharaonm m'urabatur. et turba-  
tus asserbat se deum ysr'l nullate-  
nus cognoscere et se nequaquam popu-  
lum dimisurum. Et nihilominus vide-  
bat signa et prodigia que faciebat  
moyses in egypto et q magi ipsius de-  
fecerant coram moyse in tertio si-  
gno. Et his visis ignorabat diuinam  
virtute esse in moyse. Sed vt insci-  
piens persequutus est moysen et po-  
pulum per mare rubrum ignorans  
quod deus ibi posuisset insidias vt  
tamen exercitus eius q ipse mergeret  
tur in profundum. Factum est igit  
vt eo et omni milita eius consum-  
ptis et mortuis moy. et omnes popu-  
li eius in columnas sunt reperti. Spi-  
ritualiter per pharaonem subaudi  
dyabolum qui humanum populum  
in tenebris detinebat captiuus. ve-  
nit igitur verus moy. assumptus  
de aquis. quia venit xps ab omni  
peccati labe alienus. Dum igitur in-  
cepisset tractare et predicare in mu-  
do penitentiam vt omnes a peccati  
egyptio liberaret turbat cepit qua-  
plurimum admirari et intra se q'rere  
quis na esset iste qui suam vellet de-  
primere potestatem. videbat. n. xps  
signa et prodigia facere. sanare isur-

mos. suscitare mortuos. et magos su-  
os. s. satellites i aspectu eius d'ficere  
ac clamare. yesu xpe fili di vni cur  
venisti ante tps torquere nos s; ce-  
cus iste factus tota die insciens in  
sua auda malitia conabatur que ptra-  
se videbat argumeta solueret. Qd  
pulehre Aug. deducit quada ome.  
sup illo Mat. dicitur e yesu i deser-  
tu sic dicit. Lu ingit inimicus dei fi-  
liu tata mirabilia facientem videret  
voluebat secum vt arbitror atq; ad-  
miras dicebat. Quis e iste q me ne-  
sciens huc ingressus e mundu. Noui.  
quidem q de femina natus sed nescio  
vnde pceptus est. Astat ecce mater  
s; patrem inuestigare non possum. par-  
tum video sed non agnosco nascentem.  
et q stupori meo acrescit in con-  
suetu lege parienti etia; edito filio  
mater resultat vt virgo. Cum iacet  
in cunabulis paruulus suffundit la-  
chrymis vultum similem q; esse mor-  
taliu; vagitibus prodit. Et cu nihil  
ei de infantia desit nulla t'n est illi  
velut infantis corruptio. Quid hoc  
miraculum video q; audire nequeo.  
Audio que sustinere non possum.  
vt homo natus honoretur vt deus.  
A seculis hoc mihi nunq; contingit  
vt quisq; nasceretur homo et quicq;  
humani viciu; no haberet. Que hec  
tam noua potensq; generatio inter  
peccatores et impios natus mortali  
et matre pgressus purgator etiam  
pctis nascentibus et ipse mihi celo  
purior appet. Quid pla. Nihil i co-  
re pio quod ne delictu. puto cum in-  
figno nico vele regnat ne forte de?



fit iste q̄ nullū p̄rmaulare p̄cūm  
vel delictū. Sed si deus eēt subdit  
dyabolus. quomodo idignitatē sui  
ptus feminei sustineret quomō eēt  
vilib⁹ paucisq; p̄tentus. Quis cre  
dere posset infantie vagitū eē i dño  
cui nō eēt audiēti ridiculū donū fe  
mineo lacte nutriri. h̄ Aug. Igitur  
iste pharao auiditate nocēdice⁹ sa  
ctus vt dictū est cepit ip̄m persequi  
vsq; ad mare rubrū. i. vsq; ad effu  
sionē sui sanguinis z mortē. z dum  
putauit capere captus ē. Et dñi cre  
dit purz hoīem inuenire incidit i sal  
uatore quia diuinitas sub humāta  
tate latebat quā iste inspiciēs nesci  
uit cognoscere que tñ apte opabat  
i xp̄os; prostratus cognouit. Un̄ illi  
hanc cecitatē ip̄operat cetera crea  
ture put sanctus efrem monach⁹  
deducit i sermōe quodā de xp̄i trās  
figuratiōe. vbi xp̄m deū z hominē  
pbat. di. Si nō erat deus. Gabriel  
quē dñm vocat. Et si nō erat homo  
Maria quē in ventre portabat. Si  
nō erat de⁹. helisabet quē salutabat  
Si nō erat homo. i. presepe q̄s iace  
bat. Si nō erat deus. magi quē ado  
rabāt. Si non erat hō. Ioseph quē  
circūcidebat. Si nō erat deus. colū  
ba quē p̄tentat. Si nō erat homo.  
Iohānes quem baptizabat. Si nō  
erat deus. p̄cā q̄s relaxabat. Si nō  
erat homo. i. deserto q̄s esuriebat.  
Si nō erat deus. mare z venti cui  
obediēbāt. Si nō erat homo. i. mari  
q̄s dormiebat. Si nō erat de⁹. mor  
tuo quē suscitabat. Si nō erat ho  
mo. cibos quē sumiebat. Si nō erat

deus. latronisq; regnum donabat.  
Si nō erat homo. i. cruce q̄s pende  
bat. Si nō erat de⁹. sol lucē pp quē  
deponebat. Si nō erat homo. i. sepul  
chro q̄s iacebat. Si nō erat de⁹. ter  
tia die q̄s resurgebat. Si non erat  
hō. thomas quē palpabat. h̄ Efrez  
Patet igit quod xp̄s fuit. de⁹ z ho  
mo. De⁹ ex substantia p̄ris ante secu  
la. genit⁹ oīa iplēs oīa ppl̄s equal  
per oīa patri z in vna ex ip̄so. z cū  
ip̄so sempiternus essentia. Naturā i  
se suscepit humanā z creator ac do  
minus oīum dignatus est vnus eē  
mortalū electa sibi matre quā fece  
rat que salua integritate virginea  
corporee esset ministra sbe vt huma  
ni seminis cessante p̄tagio nouo ho  
mini z puritas eēt z veritas. Unde  
qui verus est deus. idem verus est  
homo dominus noster iesus xp̄s  
qui cū patre z spiritu scō viuūt z re  
gnat de⁹ p̄ infinita seculorū secula.

A M E N.

Explicit liber bible figurarū. Im  
pressus. Mediolani p Magi  
strū Aldericū scinzenze  
ler. Anno salutis  
dñice. 1494.

die. 6. se  
ptem  
bris.





nt.  
nde  
que  
epul  
ter  
erat  
fres  
abo  
seu  
equat  
o. a cu  
murai  
de do  
nus ee  
na fece  
rginea  
buna  
uo bo  
Unde  
us est  
a xps  
t. a re  
cala.

ii. Im  
agi  
c









